

Kansaneläkelaitoksen
julkaisuja T1:33
Folkpensionsanstaltens
publikationer T1:33
A Publication by
the Social Insurance
Institution T1:33

Kansaneläkelaitoksen
tilastollinen vuosikirja

Folkpensionsanstaltens
statistiska årsbok

Statistical Yearbook
of the Social Insurance
Institution, Finland

Kansaneläkelaitos
Folkpensionsanstalten
The Social Insurance Institution
Helsinki, Finland

1997

Toimitus

Satu Kuusisto, toimittaja
Kansaneläkelaitos, tilastoryhmä
PL 450, 00101 Helsinki
puh. (09) 434 11

Tilaukset

puh. (09) 434 1664
telekopio (09) 434 1530

Redaktion

Satu Kuusisto, redaktör
Folkpensionsanstalten, statistikgruppen
PB 450, 00101 Helsingfors
tel (09) 434 11

Beställningar

tel (09) 434 1664
telefax (09) 434 1530

Editorial staff

Satu Kuusisto, Editor
The Social Insurance Institution, Statistical Branch
P.O. Box 450, 00101 Helsinki
tel. (09) 434 11

Copies available from:

tel. (09) 434 1664
telefax (09) 434 1530

ISBN 951-669-458-6
ISSN 0071-5247

Lukijalle

Kelan tilastollinen vuosikirja on yleisteos, joka antaa kokonaiskuvan Kelan hoitamasta sosiaaliturvasta ja sen kehityksestä. Tämän vuosikerran tilastot ovat lähes kauttaaltaan vuodelta 1997. Viime vuosikymmenien kehityksestä kertovat puolestaan vuosikirjan aikasarjat. Kelan toimialaan kuuluvan sosiaaliturvan esittely vastaa vuoden 1997 lopussa voimassa ollutta lainsäädäntöä. Vuoden 1998 syyskuuhun mennessä vahvistetuista lainmuutoksista on lyhyesti kerrottu sekä tekstissä että lainmuutoksia käsittelevissä liitteissä.

Edellisissä Kelan vuosikirjoissa alueellisia eroja on tarkasteltu joko lääni- tai työvoimapiiri- jaon pohjalta. Koska syksyllä 1997 voimaan tullut aluehallintouudistus supisti läänien lukumäärän viiteen, aikaisemmin lääneittäin julkaistut tilastot esitetään vuoden 1997 vuosikirjassa maakunnittain. Saman uudistuksen yhteydessä työvoimapiirit muuttuivat työvoima- ja elinkeinokeskuksiksi, joita käytetään nyt myös vuosikirjassa työvoimapiirien tilalla. Vuosikirjan käyttämät aluejaot esitetään karttoina liitteessä 12.

Vuonna 1997 Kela alkoi maksaa uutena etuutena koulumatkatukea lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskeleville sekä omaehtoisen opiskelun tukea pitkäaikaistyöttömille. Lasten kotihoidon tuen korvasivat elokuussa 1997 uudet lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuet, joista vuosikirjassa käytetään yhteistä nimitystä pienten lasten hoidon tuki. Vuosikirjassa julkaistaan nyt ensimmäiset tilastot työpaikkaterveydenhuolosta korvausjärjestelmän uudistuttua vuoden 1995 alussa.

Kansaneläkelaitoksen tilastollisen vuosikirjan 1997 on tuottanut Kelan tilastoryhmä. Kirjan toimittamisesta on vastannut suunnittelija Satu Kuusisto. Kirjaa ovat toimittaneet myös toimistosihteerit Taisto Varisto sekä tilastoryhmän kaikki muutkin toimistosihteerit, erityisesti Anne-Mari Saari ja Airi Selin-Pitkänen. Vuosikirjan ruotsin- ja englanninkielisistä käännöksistä ovat huolehtineet Kelan kielenkääntäjät.

Toimitustyötä ohjaavaan neuvottelukuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajana päämatematiikko Jussi Haapa-aho, jäsenenä taloussuunnittelupäällikkö Hannu Häyry, tutkimus- ja kehitysyksikön johtaja Esko Kallimo, tilastopäällikkö Kari Lindroos, osastopäällikkö Kaarina Ronkainen, aktuaaripäällikkö Olavi Teni, suunnittelupäällikkö Olli Valpola ja etuuspäällikkö Paula Viljanen sekä sihteerinä Satu Kuusisto.

Helsingissä, lokakuussa 1998

Pekka Tuomisto

Jussi Haapa-aho

Till läsaren

Folkpensionsanstaltens statistiska årsbok är avsedd att ge en helhetsbild av den sociala trygghet som FPA handhar. Statistiken i denna upplaga hänför sig nästan genomgående till år 1997, medan tidsserierna beskriver utvecklingen under de senaste decennierna. Presentationen av trygghetsstatistiken motsvarar lagstiftningen vid slutet av 1997. Både i texterna och i bilagorna över lagändringar beskrivs kort de lagändringar som stadfästs till och med september 1998.

I de tidigare årsböckerna granskas regionala skillnader antingen enligt län eller arbetskraftsdistrikt. Efter som antalet län skars ned till fem i och med regionförvaltningsreformen hösten 1997 presenteras statistiken nu enligt landskap i stället för länsvis. Arbetskraftsdistrikten blev samtidigt arbetskrafts- och näringscentraler, och centralerna har nu ersatt distrikten i årsboken. Årsbokens regionindelning presenteras i kartor i bilaga 12.

År 1997 började FPA utge stöd för skolresor i samband med studier vid gymnasier och yrkesläroanstalter och stöd för frivilliga studier till långtidsarbetslösa. Hemvårdsstödet ersattes i augusti 1997 av de nya stöden för hemvård och privat vård av barn, som går under den gemensamma benämningen barnavårdsstöd (stöd för vård av småbarn). I årsboken publiceras nu statistik över företagshälsövrården för första gången enligt ersättningsreformen i början av 1995.

Folkpensionsanstaltens statistiska årsbok 1997 har producerats av statistikgruppen vid FPA. Planeraren Satu Kuusisto har svarat för redigeringen. I redigeringsarbetet har även deltagit byråsekreteraren Taisto Varisto samt statistikgruppens övriga byråsekreterare, främst Anne-Mari Saari och Airi Selin-Pitkänen. Översättningen till svenska och engelska har gjorts av översättarna vid FPA.

Till den delegation som leder redigeringsarbetet har hört chefsmatematikern Jussi Haapa-aho som ordförande samt ekonomiplaneringschefen Hannu Häyry, direktören för forsknings- och utvecklingsenheten Esko Kalimo, statistikchefen Kari Lindroos, avdelningschefen Kaarina Ronkainen, aktuariechefen Olavi Tenni, planeringschefen Olli Valpola och förmånschefen Paula Viljanen som medlemmar samt Satu Kuusisto som sekreterare.

Helsingfors, oktober 1998

Pekka Tuomisto

Jussi Haapa-aho

To the reader

The Statistical Yearbook of the Social Insurance Institution of Finland is intended to give a comprehensive picture of the current status and past development of the social security schemes administered by the Institution. Virtually all of the statistics in the current edition are from 1997. Time series have been included to provide a look at the developments of the previous decades. The schemes administered by the Institution are presented according to their status at the end of 1997. The changes effected between January and September 1998 are described briefly in the summary.

In the previous editions, regional analyses were based on breakdowns by either county or manpower region. With the consolidation in autumn 1997 of the regional government structure into only five counties, the data previously presented by county are now shown by province. Simultaneously with the reform in the provincial government, the manpower regions were converted into employment and economic development centres, and they are used in this edition.

New benefits introduced in 1997 include the school transportation subsidy to students of upper secondary schools and vocational institutes, and the support for self-motivated learning aimed at the long-term unemployed. Child home care allowances were in August 1997 replaced by the new child day care subsidies. The statistics on occupational health care provision have also been updated, and now for the first time reflect the revised reimbursement criteria in effect since 1 January 1995.

The Statistical Yearbook of the Social Insurance Institution 1997 was produced by the Institution's statistics branch and edited by Satu Kuusisto. Editorial assistance was provided by Taisto Varisto and the rest of the staff, especially Anne-Mari Saari and Airi Selin-Pitkänen. The translations into Swedish and English are by the Institution's translators.

The advisory committee overseeing the production of the Yearbook was chaired by Jussi Haapa-aho. Also on the committee were Hannu Häyry, Esko Kalimo, Kari Lindroos, Kaarina Ronkainen, Olavi Tenni, Olli Valpola, and Paula Viljanen. Satu Kuusisto served as the committee's secretary.

Helsinki, October 1998

Pekka Tuomisto

Jussi Haapa-aho

Sisällys

	Sivu
Taulukkoluetello	8
Kuvioluetello	14
Liiteluetello	16
Kela vuonna 1997 (tiivistelmä)	24
1 Suomen sosiaaliturva ja Kela	27
1 Yleistä	27
2 Eläketurva	33
3 Vammaisturva	51
4 Terveysturva	52
5 Työttömien toimeentuloturva	58
6 Lapsiperheiden toimeentuloturva	64
7 Asumisen tuki	66
8 Opiskelijoiden toimeentuloturva	67
2 Kelan eläkkeet	69
1 Yleistä	69
2 Eläkkeet alueittain	96
3 Eläkkeet sairauksittain	98
4 Eläkkeet ammateittain	103
3 Kelan vammaisetuudet	105
1 Yleistä	105
2 Vammaisetuudet alueittain ja sairauksittain	110
4 Sairausvakuutus	114
1 Sairausvakuutuskorvaukset	114
2 Korvaukset alueittain	138
3 Korvaukset sairauksittain	144
4 Korvaukset ammateittain	157
5 Työpaikkaterveydenhuolto ja opiskelijoiden terveydenhuolto	160
5 Kelan kuntoutusetuudet	167
1 Yleistä	167
2 Kuntoutusetuudet alueittain, sairauksittain ja ammateittain	175
6 Kelan työttömyysturvaetuudet	180
1 Työttömien yleinen perusturva	180
2 Työttömien koulutusajan perusturva	194
3 Työttömyysturvaetuudet alueittain ja ammateittain	200
7 Äitiysavustus, lapsilisä ja pienten lasten hoidon tuki	203
1 Äitiysavustus ja lapsilisä	203
2 Pienten lasten hoidon tuki	206
3 Lapsilisä ja pienten lasten hoidon tuki alueittain	214
8 Yleinen asumistuki	216
1 Yleistä	216
2 Yleinen asumistuki alueittain	222
9 Opintoetuudet	224
1 Opintotuki	224
2 Koulumatkatuki	236
10 Sotilasavustus	238
11 Kelan talous ja hallinto	240
1 Rahoitus	240
2 Organisaatio ja etuuksien käsittely	248
English Summary	255
Liitteet	282
Asiahakemisto	338

Innehåll

	Sida
Förteckning över tabeller	8
Förteckning över figurer	14
Förteckning över bilagor	16
FPA år 1997 (översikt)	25
1 FPA och den sociala tryggheten i Finland	27
1 Allmänt	27
2 Pensioner	33
3 Handikappförmåner	51
4 Sjukförmåner	52
5 Utkomstskydd vid arbetslöshet	58
6 Utkomstskydd för barnfamiljer	64
7 Stöd för boende	66
8 Utkomstskydd för studerande	67
2 Pensioner från FPA	69
1 Allmänt	69
2 Pensioner regionvis	96
3 Pensioner sjukdomsvis	98
4 Pensioner yrkesvis	103
3 FPAs handikappförmåner	105
1 Allmänt	105
2 Handikappförmåner regionvis och sjukdomsvis	110
4 Sjukförsäkring	114
1 Sjukförsäkringsersättningar	114
2 Ersättningar regionvis	138
3 Ersättningar sjukdomsvis	144
4 Ersättningar yrkesvis	157
5 Företagshälsovård och hälsovård för studerande	160
5 FPA-rehabilitering	167
1 Allmänt	167
2 Rehabiliteringsförmåner region-, sjukdoms- och yrkesvis	175
6 FPAs arbetslöshetsförmåner	180
1 Allmän grundtrygghet för arbetslösa	180
2 Grundtryggheten för studerande arbetslösa	194
3 Arbetslöshetsförmånerna regionvis och yrkesvis	200
7 Moderskapsunderstöd, barnbidrag och barnavårdsstöd	203
1 Moderskapsunderstöd och barnbidrag	203
2 Stöd för vård av småbarn	206
3 Barnbidrag och barnavårdsstöd regionvis	214
8 Allmänt bostadsbidrag	216
1 Allmänt	216
2 Det allmänna bostadsbidraget regionvis	222
9 Studieförmåner	224
1 Studiestöd	224
2 Stöd för skolresor	236
10 Militärunderstöd	238
11 FPAs ekonomi och förvaltning	240
1 Finansiering	240
2 Organisation och behandling av förmåner	248
English Summary	255
Bilagor	282
Sakregister	343

Contents

		Page
List of Tables		17
List of Charts		20
Social Insurance Institution 1997 (overview)		26

	Tables and Charts	English summary
	Page	Page
1 Finnish social security and the Social Insurance Institution (SII)	28	255
2 National Pension Insurance (NPI)	80	259
3 SII's disability benefits	107	263
4 National Health Insurance (NHI)	123	263
5 SII-provided rehabilitation benefits	170	267
6 SII's unemployment-related benefits	186	268
7 The maternity grant, family allowance and child day care subsidy schemes	203	272
8 General housing allowance	218	273
9 Benefits for students	230	274
10 Conscript's allowance	239	277
11 SII finance and administration	243	277
Analyses by region, type of disease and occupation		279

Taulukkoluetelo

	Sivu
Suomen sosiaaliturva ja Kela	
1. Väestö iän ja sukupuolen mukaan 1997–2030	28
2. Kokonaiseläkemenot verrattuina sosiaalimenoihin ja bruttokansantuotteeseen 1980–97	36
3. Kokonaiseläkemenot 1975–97	38
4. Eläkkeensaajien kokonaislukumäärät 1980–97	40
5. Kaikista eri eläkejärjestelmistä vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- tai erityiseläkettä saavat iän ja sukupuolen mukaan 31.12.1997	41
6. Kaikista eri eläkejärjestelmistä eläkettä saavien väestöosuuksia maakunnittain 1993–97	42
7. Eri eläkejärjestelmistä työkyvyttömyyseläkettä saavat sairauden mukaan 31.12.1997	43
8. Eri eläkejärjestelmistä vanhuus-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä saavat ikäryhmittäin 1994–97	47
9. Eri eläkejärjestelmistä vanhuus-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä saavien kokonaiseläkkeiden suuruusjakaumat 31.12.1997	48
10. Eri eläkejärjestelmistä perhe-eläkettä saavat ikäryhmittäin 1994–97	49
11. Eri eläkejärjestelmistä leskeneläkettä saavien kokonaiseläkkeiden suuruusjakaumat 31.12.1997	50
12. Vammaisten taloudellisia etuuksia 1985–97	51
13. Terveystuettomenot verrattuina sosiaalimenoihin ja bruttokansantuotteeseen 1980–96	53
14. Terveystuettomenot 1975–96	54
15. Sairausajan toimeentuloturvaetuksia 1980–97	57
16. Tietoja työttömyydestä ja työttömyysturvaetuksien saajista 1985–97	60
17. Työttömien yleisiä toimeentuloturvaetuksia 1985–97	62
18. Työttömien koulutusajan toimeentuloturvaetuksia 1991–97	63
19. Lapsiperheiden toimeentuloturvaetuksia 1980–97	65
20. Asumisen suorat tuet 1990–97	66
21. Opiskelijoiden toimeentuloturvaetuksia 1990–97	68
Kelan eläkkeet	
22. Kelasta eläkettä saavien lukumäärät 1985–97	80

Förteckning över tabeller

	Sida
FPA och den sociala tryggheten i Finland	
1. Befolkning enligt ålder och kön 1997–2030	28
2. De totala pensionsutgifterna jämfört med socialutgifterna och bruttonationalprodukten 1980–97	36
3. De totala pensionsutgifterna 1975–97	38
4. Totala antal pensionstagare 1980–97	40
5. Mottagare av ålders-, invalid-, arbetslöshets- eller specialpension från de olika pensionssystemen efter ålder och kön 31.12.1997	41
6. Pensionstagares befolkningsandelar för samtliga pensionssystem landskapsvis 1993–97	42
7. Mottagare av invalidpension från olika pensionssystem enligt sjukdom 31.12.1997 ..	43
8. Mottagare av ålders-, invalid- eller arbetslöshetspension från de olika systemen efter ålder 1994–97	47
9. Ålders-, invalid- och arbetslöshetspensionstagarnas totalpensioner. Storleksfördelning 31.12.1997	48
10. Mottagare av familjepensioner från de olika systemen efter ålder 1994–97	49
11. Efterlevandepensionstagarnas totalpensioner. Storleksfördelning 31.12.1997	50
12. Penningförmåner för handikappade 1985–97	51
13. Hälsovårdsutgifterna jämfört med socialutgifterna och bruttonationalprodukten 1980–96	53
14. Hälsovårdsutgifterna 1975–96	54
15. Utkomstskyddsförmåner under sjuktid 1980–97	57
16. Uppgifter om arbetslösheten och utkomstskyddet 1985–97	60
17. Allmänna utkomstskydd för arbetslösa 1985–97	62
18. Utkomstskydd för arbetslösa under utbildningstid 1991–97	63
19. Utkomstskyddsförmåner för barnfamiljer 1980–97	65
20. Direkt stöd för boende 1990–97	66
21. Utkomstskyddsförmåner för studerande 1990–97	68
Pensioner från FPA	
22. Antal mottagare av FPA-pension 1985–97	80

	Sivu		Sida
23. Kelasta vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkettä saavien lukumäärät 1986–97	80	23. Antal mottagare av ålderdoms- och invaliditetspension från FPA 1986–97	80
24. Kansaneläkkeiden rakenne 1990–96	81	24. Folkpensionernas struktur 1990–96	81
25. Kansaneläkkeiden rakenne 1997	81	25. Folkpensionernas struktur 1997	81
26. Kansaneläkkeiden eläkkeenlisät 1980–97	82	26. Folkpensionstillägg 1980–97	82
27. Kansaneläkkeiden lisät eläkelajin mukaan 31.12.1997	83	27. Folkpensionstilläggen efter pensionsslag 31.12.1997	83
28. Kelasta eläkettä saavat iän ja sukupuolen mukaan 31.12.1997	84	28. Mottagarna av FPA-pensioner efter ålder och kön 31.12.1997	84
29. Leskeneläkkeet eläkkeen rakenteen mukaan 31.12.1997	85	29. Efterlevandepensionerna fördelade efter pensionens struktur 31.12.1997	85
30. Lapseneläkkeensaajat eläkkeen rakenteen mukaan 31.12.1997	85	30. Barnpensionstagarna fördelade efter pensionens struktur 31.12.1997	85
31. Rintamalisänsaajat 1980–97	86	31. Fronttilläggstagare 1980–97	86
32. Eläkkeensaajien asumistukea saaneet asunnon hallintasuhteen ja koon mukaan 1985–97	87	32. Pensionstagare med bostadsbidrag efter bostadstyp och bostadsyta 1985–97	87
33. Eläkkeensaajien asumistuet, keskimääräinen tuki ja asumiskustannukset 1985–97	87	33. Till pensionstagare betalda bostadsbidrag, genomsnittligt bidrag och boendekostnader 1985–97	87
34. Uudet Kelan eläkkeet 1990–97	88	34. Nya FPA-pensioner 1990–97	88
35. Uudet Kelan työkyvyttömyyseläkkeet eläkkeensaajan iän ja sukupuolen mukaan 1997	88	35. Nya invaliditetspensioner från FPA efter ålder och kön 1997	88
36. Työkyvyttömyyseläkeratkaisut iän ja sukupuolen mukaan 1997	89	36. Avgöranden om invaliditetspension enligt de sökandes ålder och kön 1997	89
37. Eläkkeensaajien hoitotukiratkaisut iän ja sukupuolen mukaan 1997	90	37. Avgöranden om vårdbidrag för pensionstagare enligt de sökandes ålder och kön 1997	90
38. Kelan eläkekanta ja maksetut eläkkeet eläkelajin mukaan 1985–97	91	38. FPA-pensionsbestånd och utbetalda pensioner enligt pensionsslag 1985–97	91
39. Kansaneläkkeiden eläkekanta ja maksetut eläkkeet eläkelajin mukaan 1985–97 ..	92	39. Folkpensionsbestånd och utbetalda pensioner enligt pensionsslag 1985–97	92
40. Kansan- ja leskeneläkkeiden eläkekanta ja maksetut eläkkeet eläkkeenosan mukaan 1985–97	93	40. Folkpensions- och efterlevandepensionsbestånd och utbetalda pensioner enligt pensionsdel 1985–97	93
41. Ulkomailta asuvien Kelan eläkkeet eläkeoikeuden mukaan 1991–97	94	41. FPA-pensioner till utomlands bosatta efter pensionsrätt 1991–97	94
42. Ulkomailta asuvien Kelan eläkkeet saajan asuinmaan ja kansalaisuuden mukaan 31.12.1997	95	42. FPA-pensioner till utomlands bosatta efter bosättningsland och medborgarskap 31.12.1997	95
43. Asumisaikaan suhteutetut Kelan eläkkeet 31.12.1997	95	43. FPA-pensioner avvägda enligt bosättnings- ningstid 31.12.1997	95
44. Tietoja Kelan maksamista eläkkeistä maakunnittain 1997	96	44. Uppgifter landskapsvis om pensioner som utbetalats av FPA 1997	96
45. Kelasta eläkettä saavat maakunnittain 31.12.1997	97	45. Mottagarna av FPA-pensioner landskapsvis 31.12.1997	97
46. Uudet Kelan työkyvyttömyyseläkkeet eläkkeensaajan sairauspäryhmän ja sukupuolen mukaan 1996–97	99	46. Nya invaliditetspensioner från FPA efter sjukdomshuvudgrupp och kön 1996–97 ...	99
47. Uudet Kelan työkyvyttömyyseläkkeet eläkkeensaajan sairauspäryhmän ja iän mukaan 1997	100	47. Nya invaliditetspensioner från FPA efter sjukdomshuvudgrupp och ålder 1997	100
48. Eläkkeensaajien hoitotuen saajat hoitotukisairausten mukaan 31.12.1997	101	48. Mottagarna av vårdbidrag för pensionstagare efter sjukdomsgrupp 31.12.1997 ..	101
49. Uudet Kelan työkyvyttömyyseläkkeet eläk-		49. Nya invaliditetspensioner från FPA efter	

	Sivu		Sida
keensaaajan ammatin, ammattiaseman ja sukupuolen mukaan 1997	104	mottagarens yrke, yrkesställning och kön 1997	104
Kelan vammaisetuudet		FPAs handikappförmåner	
50. Vammaisetuudet 1980–97	107	50. Handikappförmåner 1980–97	107
51. Vammaisetuuden saajat iän, sukupuolen ja tuen suuruuden mukaan 31.12.1997	107	51. Handikappförmånstagare enligt ålder, kön och bidragets storlek 31.12.1997	107
52. Uudet ja päättäneet vammaisetuudet 1985–97	108	52. Nya och avslutade handikappförmåner 1985–97	108
53. Vammaisetuuksia koskevat ratkaisut iän ja sukupuolen mukaan 1997	108	53. Handikappförmånsavgöranden enligt ål- der och kön 1997	108
54. Vammaisetuuden saajat maakunnittain 31.12.1997	110	54. Handikappförmånstagare landskapsvis 31.12.1997	110
55. Lapsen hoitotuen saajat pääsairauden mukaan 31.12.1997	112	55. Mottagarna av vårdbidrag för barn enligt primär sjukdom 31.12.1997	112
56. Uudet vammaistuen saajat pääsairauden mukaan 1997	113	56. Nya handikappbidragstagare enligt primär sjukdom 1997	113
Sairausvakuutus		Sjukförsäkring	
57. Sairausvakuutuskorvaukset 1980–97	123	57. Sjukförsäkringsersättningar 1980–97	123
58. Lääkekorvaukset 1980–97	125	58. Läkemedelsersättningar 1980–97	125
59. Sairausvakuutuskorvaukset korvauksen maksajan ja vastaanottajan mukaan 1997	126	59. Sjukförsäkringsersättningarna fördelade efter utbetalare och mottagare 1997	126
60. Sairausvakuutuskorvauksia saaneet 1985 –97	127	60. Mottagare av sjukförsäkringsersättningar 1985–97	127
61. Vuosina 1985–97 alkaneet sairaus- ja van- hempainpäivärahakaudet sekä korvatut päivät	128	61. Under åren 1985–97 inledda sjuk- och föräldradagpenningperioder samt ersatta dagar	128
62. Sairaus- ja vanhempainpäivärahat 1997 ..	129	62. Sjuk- och föräldradagpenningar 1997	129
63. Sairaus- ja vanhempainpäivärahojen suu- ruusjakaumat 1997	130	63. Sjuk- och föräldradagpenningarna efter storlek 1997	130
64. Sairaus- ja vanhempainpäivärahat saajan iän ja sukupuolen mukaan 1997	131	64. Sjuk- och föräldradagpenningar efter mottagarens ålder och kön 1997	131
65. Isien vanhempainpäivärahat 1997	131	65. Föräldradagpenningar till fäder 1997	131
66. Erytshoitorahat 1985–97	132	66. Specialvårdspenning 1985–97	132
67. Erytshoitorahat lapsen sukupuolen ja hoi- tomuodon mukaan 1985–97	132	67. Specialvårdspenning efter kön och vård- form 1985–97	132
68. Sairaanhoitokorvausten omavastuukerrat 1980–97	133	68. Självriskomgångar för sjukvårdsersätt- ningar 1980–97	133
69. Sairausvakuutuksen korvaama yksityinen tutkimus ja hoito tutkimuksittain 1997	133	69. Från sjukförsäkringen ersatt privat under- sökning och behandling enligt undersök- ningskategori 1997	133
70. Sairausvakuutuksen korvaamat lääkäris- säkäynnit, tutkimuksen ja hoidon omavas- tuukerrat sekä matkat iän ja sukupuolen mukaan 1997	135	70. Från sjukförsäkringen ersatta läkarbesök, undersökningar och behandlingar samt re- sor enligt ålder och kön 1997	135
71. Sairaanhoitokorvaukset ja niihin liittyvät vakuutettujen kustannukset 1997	137	71. Sjukvårdsersättningarna och de försäk- rades kostnader 1997	137
72. Sairaus- ja vanhempainpäivärahat maa- kunnittain 1997	139	72. Sjuk- och föräldradagpenningar land- skapsvis 1997	139
73. Sairaanhoitokorvaukset maakunnittain 1997	140	73. Sjukvårdsersättningarna landskapsvis 1997	140
74. Vuonna 1997 lääkekorvauksia (75 tai 100 %) saaneet iän ja sukupuolen mu- kaan maakunnittain	142	74. Mottagare av läkemedelsersättning (till 75 eller 100 %) år 1997 efter ålder och kön, landskapsvis	142

	Sivu		Sida
75. Vuosina 1994–97 alkaneet sairauspäivärahakaudet sairauspääryhmittäin	146	75. Åren 1994–97 inledda sjukdagpenningperioder enligt sjukdomshuvudgrupp	146
76. Sairauspäivärahapäivät sairauspääryhmän, iän ja sukupuolen mukaan 1997	147	76. Sjukdagpenningdagar enligt sjukdomshuvudgrupp, ålder och kön 1997	147
77. Tietoja sairauspäivärahoista sairauden mukaan 1997	148	77. Sjukdagpenninguppgifter sjukdomsvis 1997	148
78. Vuonna 1996 alkaneiden sairauspäivärahausien kesto sairauspääryhmittäin	152	78. De år 1996 inledda sjukdagpenningperioderna längd i de olika sjukdomshuvudgrupperna	152
79. Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeuttavat sairaudet 31.12.1994–97	153	79. Rätt till specialersättning för läkemedel sjukdomsvis, 31.12.1994–97	153
80. Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeuttavat sairaudet iän ja sukupuolen mukaan 31.12.1997	155	80. Rätt till specialersättning för läkemedel vid olika sjukdomar enligt ålder och kön 31.12.1997	155
81. Vuonna 1997 alkaneet sairauspäivärahakaudet ja korvatut päivät päivärahansaa- jan ammatin, ammattiaseman ja sukupuolen mukaan	159	81. År 1997 påbörjade sjukdagpenningperioder och ersatta dagar efter mottagarens yrke, yrkesställning och kön	159
82. Työpaikkaterveydenhuolto ja opiskelijoiden terveydenhuolto 1980–97	162	82. Företagshälsovård och hälsovård för studerande 1980–97	162
83. Työnantajan järjestämä työpaikkaterveydenhuolto 1980–95	163	83. Av arbetsgivare anordnad företagshälsovård 1980–95	163
84. Työnantajan järjestämä työpaikkaterveydenhuolto 1995	164	84. Av arbetsgivare anordnad företagshälsovård 1995	164
85. Työnantajan järjestämän työpaikkaterveyshuollon sisältö 1995	165	85. Den av arbetsgivare anordnade företagshälsovården 1995	165
86. Tietoja yrittäjien työterveyshuollon sisäl- löstä 1990–96	166	86. Uppgifter om företagshälsovården för fö- retagare 1990–96	166
Kelan kuntoutusetuudet		FPA-rehabilitering	
87. Kuntoutujat 1990–97	171	87. Rehabiliteringsklienter 1990–97	171
88. Kelan kuntoutujien kuntoutusetuudet 1985–97	171	88. FPA-rehabklienternas rehabiliteringsförmåner 1985–97	171
89. Yksilökohtaiset kuntoutusetuudet 1990–97	172	89. Individuella rehabiliteringsförmåner 1990–97	172
90. Kuntoutusratkaisut iän ja sukupuolen mukaan 1997	172	90. Rehabiliteringsavgöranden efter ålder och kön 1997	172
91. Yksilökohtaiset kuntoutusetuudet kuntoutujan iän ja sukupuolen mukaan 1997	173	91. Individuella rehabiliteringsförmåner efter klienternas ålder och kön 1997	173
92. Kuntoutuksen palveluyksikön asiakastoi- minta 1993–97	174	92. Klientverksamheten vid rehabiliteringsser- viceenheten 1993–97	174
93. Yksilökohtaiset kuntoutusetuudet maa- kunnittain 1997	176	93. Individuella rehabiliteringsförmåner land- skapsvis 1997	176
94. Kuntoutusta saaneet sairauden ja iän mukaan 1997	177	94. Rehabiliteringsklienter efter sjukdom och ålder 1997	177
95. Kuntoutusta saaneet ammatin ja amat- tiaseman mukaan 1997	179	95. Rehabiliteringsklienter efter yrke och yr- kesställning 1997	179
Kelan työttömyysturvaetuudet		FPAs arbetslöshetsförmåner	
96. Peruspäivärahan, työmarkkinatuen ja vuo- roittelukorvauksen saajat 1985–97	186	96. Mottagare av grunddagpenning, arbets- marknadsstöd och altemneringsersättning 1985–97	186
97. Peruspäivärahat, työmarkkinatuki ja vuo- roittelukorvaukset 1985–97	187	97. Grunddagpenningar, arbetsmarknadsstöd och altemneringsersättningar 1985–97	187

	Sivu		Sida
98. Tietoja peruspäivärahoista ja työmarkkina- tuesta 1997	188	98. Uppgifter om grunddagpenningar och ar- betsmarknadsstöd 1997	188
99. Peruspäivärahat ja työmarkkinatuki saajan iän ja sukupuolen mukaan 1997	189	99. Grunddagpenningar och arbetsmark- nadsstöd efter ålder och kön 1997	189
100. Vuoden 1997 lopussa peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea saaneet heille v. 1995– 97 kertyneiden päivien mukaan ikäryhmit- tään	190	100. Mottagare av grunddagpenning eller ar- betsmarknadsstöd efter antalet kumule- rade dagar 1995–97 och åldersgrupp 31.12.1997	190
101. Työmarkkinatuen saajat tuen perusteen mukaan 31.12.1994–97	191	101. Mottagare av arbetsmarknadsstöd enligt motivering 31.12.1994–97	191
102. Työmarkkinatuen saajat tuen tarveharkin- nan mukaan 31.12.1994–97	192	102. Mottagare av arbetsmarknadsstöd med och utan behovsprövning 31.12.1994–97	192
103. ETA-maista Suomeen työnhakuun tulleille Suomessa maksetut työttömyyspäivära- hat lähtömaan mukaan 1996–97	192	103. I Finland betalda arbetslöshetsdagpen- ningar till personer som kommit till Finland från ett annat EES-land för att söka arbe- te, enligt utflyttningsland 1996–97	192
104. Suomesta ETA-maihin työnhakuun lähte- neille ETA-maassa maksetut työttömyys- päivärahat iän ja työnhakumaan mukaan 1994–97	193	104. I EES-länder betalda arbetslöshetsdagpen- ningar till personer som rest från Finland till ett annat EES-land för att söka arbete, en- ligt ålder och land 1994–97	193
105. Kelasta maksetut työttömien koulutus- etuudet 1991–97	197	105. Från FPA utbetalda utbildningsförmåner för arbetslösa 1991–97	197
106. Kelasta työttömien koulutusetuksia saa- neet 1991–97	198	106. Från FPA utbetalda utbildningsförmåner för arbetslösa, mottagare 1991–97	198
107. Kelasta maksettujen työttömien koulutus- etuuksien keskimäärät ja korvatut päivät 1991–97	198	107. Från FPA utbetalda utbildningsförmåner för arbetslösa, medeltal och antal dagar 1991– 97	198
108. Kelasta maksetut työttömien koulutus- etuudet iän ja sukupuolen mukaan 1997 .	199	108. Från FPA utbetalda utbildningsförmåner för arbetslösa efter ålder och kön 1997	199
109. Peruspäivärahat ja työmarkkinatuki työ- voima- ja elinkeinokeskuksittain 1997	201	109. Grunddagpenningar och arbetsmarknads- stöd efter arbetskrafts- och närings- centraler 1997	201
110. Peruspäivärahan ja työmarkkinatuen saa- jat ammatin ja sukupuolen mukaan 31.12. 1997	202	110. Mottagare av grunddagpenning och ar- betsmarknadsstöd efter yrke och kön 31.12.1997	202

Äitiysavustus, lapsilisä ja pienten lasten hoidon tuki

111. Äitiysavustukset 1994–97	204
112. Lapsilisät 1993–97	205
113. Lapsilisään oikeuttaneet lapset 1993–97 .	205
114. Pienten lasten hoidon tuki 1985–97	210
115. Pienten lasten hoidon tuki 1997	210
116. Pienten lasten hoidon tukea saaneet per- heet 1997	211
117. Keskimääräiset pienten lasten hoidon tuet 1993–97	211
118. Pienten lasten hoidon tuen piirissä olleet lapset ikävuosittain 31.12.1993–97	212
119. Pienten lasten hoidon tuen piirissä olleet lapset hoitopaikan mukaan 31.12.1997	213
120. Lapsilisät maakunnittain 1997	214
121. Pienten lasten hoidon tuki maakunnittain 1997	215

Moderskapsunderstöd, barnbidrag och barnavårdsstöd

111. Moderskapsunderstöd 1994–97	204
112. Barnbidrag 1993–97	205
113. Barn med rätt till barnbidrag 1993–97	205
114. Stöd för vård av småbarn 1985–97	210
115. Stöd för vård av småbarn 1997	210
116. Familjer med barnavårdsstöd 1997	211
117. Stöd för vård av småbarn i medeltal 1993– 97	211
118. Barn som omfattats av barnavårdsstödet, efter ålder 31.12.1993–97	212
119. Barn som omfattats av barnavårdsstödet, efter vårdställe 31.12.1997	213
120. Barnbidrag landskapsvis 1997	214
121. Stöd för vård av småbarn landskapsvis 1997	215

	Sivu		Sida
Yleinen asumistuki		Allmänt bostadsbidrag	
122. Yleistä asumistukea saaneet ruokakunnat 1980–97	218	122. Hushåll med allmänt bostadsbidrag 1980–97	218
123. Maksetut yleiset asumistuet, keskimääräinen tuki ja asumiskustannukset 1980–97	219	123. Utbetalda allmänna bostadsbidrag, bidrag i snitt och boendekostnader 1980–97	219
124. Yleisellä asumistuella tuettu asuminen 1991–97	220	124. Allmänt bostadsbidrag efter boendeförhållanden 1991–97	220
125. Yleistä asumistukea saavien ruokakuntien rakenne 1991–97	221	125. Hushåll med allmänt bostadsbidrag, struktur 1991–97	221
126. Yleistä asumistukea saaneet ruokakunnat maakunnittain 31.12.1997	223	126. Hushåll med allmänt bostadsbidrag landshapsvis 31.12.1997	223
Opintoetuudet		Studieförmåner	
127. Opintotukimenot 1982–97	230	127. Studiestödsutgifter 1982–97	230
128. Opintotuen saajat ja tuen rakenne lukuvuosina 1985/86–1996/97	231	128. Studiestödstagare och stöddelar under läsåren 1985/86–1996/97	231
129. Opintotuen saajat iän ja sukupuolen mukaan lukuvuonna 1996/97	231	129. Mottagare av studiestöd efter ålder och kön läsåret 1996/97	231
130. Opintotuen saajat oppilaitoksen mukaan 1985/86–1996/97	232	130. Mottagare av studiestöd efter läroinrättning 1985/86–1996/97	232
131. Tietoja opintotuista lukuvuodelta 1995/96 ja 1996/97	232	131. Uppgifter om studiestöd läsåren 1995/96 och 1996/97	232
132. Opintolainan korkoavustukset 1997	233	132. Räntebidrag för studielån 1997	233
133. Keskimääräinen opintolaina 1995–97	233	133. Studielånet i medeltal 1995–97	233
134. Valtion takaamat opintolainat, opintovelalliset ja valtiontakauksen perusteella perintään joutunut pääoma 1990–97	235	134. Statsgaranterade studielån, personer med studieskulder samt kapital som återindrivs på basis av statsgaranti, 1990–97 ...	235
135. Koulumatkatuki 1997	237	135. Stöd för skolresor 1997	237
Sotilasavustus		Militärunderstöd	
136. Sotilasavustukset 1990–97	239	136. Militärunderstöden 1990–97	239
137. Sotilasavustukset avustuslajin mukaan ja keskimääräinen avustus 1994–97	239	137. Militärunderstöden efter stödform och understöd i medeltal 1994–97	239
Kelan talous ja hallinto		FPAs ekonomi och förvaltning	
138. Kansaneläkevakuutuksen kulut ja tuotot 1980–97	243	138. Folkpensionsförsäkringens kostnader och intäkter 1980–97	243
139. Sairausvakuutuksen kulut ja tuotot 1980–97	244	139. Sjukförsäkringens kostnader och intäkter 1980–97	244
140. Kansaneläkelaitoksen hoitamien muiden etuuksien kulut ja tuotot 1985–97	245	140. Övriga förmåner som FPA sköter: kostnader och intäkter 1985–97	245
141. Kansaneläkelaitoksen taseet pääpiirteittäin 1990–97	246	141. Folkpensionsanstaltens balansräkningar i huvuddrag 1990–97	246
142. Sijoituskanta sijoituskohteen ja keston mukaan 1990–97	247	142. Investeringar enligt investeringsobjekt och varaktighet 1990–97	247
143. Kansaneläkelaitoksen alue- ja paikallishallinto 31.12.1993–97	250	143. Folkpensionsanstaltens regional- och lokalförvaltning 31.12.1993–97	250
144. Kansaneläkelaitoksen henkilöstö 31.12.1995–97	251	144. Folkpensionsanstaltens personal 31.12.1995–97	251
145. Eläke- ja vammaisetuusasioiden käsittelytietoja 1985–97	251	145. Handläggning av pensions- och handikappförmånsärenden 1985–97	251
146. Sairausvakuutusasioiden käsittelytietoja 1985–97	252	146. Handläggning av sjukförsäkringsärenden 1985–97	252

	Sivu		Sida
147. Kuntoutus- ja kuntoutusraha-asioiden käsittelytietoja 1991–97	252	147. Handläggning av ärenden om rehabilitering och rehabiliteringspenning 1991–97 .	252
148. Työttömyysturva-asiain käsittelytietoja 1985–97	253	148. Handläggning av utkomstskyddsärenden 1985–97	253
149. Lapsietuusasiain käsittelytietoja 1993–97	253	149. Handläggning av barnförmånsärenden 1993–97	253
150. Yleisen asumistuen käsittelytietoja 1994–97	254	150. Handläggning av allmänna bostadsbidrag 1994–97	254
151. Opintotukiasiain käsittelytietoja 1995–97 .	254	151. Handläggning av studiestödsärenden 1995–97	254
152. Sotilasavustusasiasiain käsittelytietoja 1994–97	254	152. Handläggning av militärunderstödsärenden 1994–97	254

Kuvioluettelo

	Sivu
1. Väestö ikäkausittain ja elatussuhde 1975–97	28
2. Sosiaalimenot kohderyhmittäin 1980–97 ...	29
3. Sosiaalimenojen rahoitus 1980–96	29
4. Vakuutetun sosiaalivakuutusmaksut 1997	30
5. Työnantajan lakisääteisten sosiaalivakuutusmaksujen osuus vastaavista palkoista vuosikeskiarvoina 1970–97	30
6. Sosiaalivakuutuksen rahastot 1970–97	31
7. Sosiaalimenot ja Kelan maksamat etuudet 1997	31
8. Bruttokansantuotteen kehitys sekä sosiaalimenojen ja Kelan etuuksien suhde bkt:een 1980–97	32
9. Kelan etuudet kansantaloudessa 1980–97	32
10. Kokonaiseläkemenot eläkejärjestelmittäin 1997	37
11. Eläkkeellä olevien osuus 55–64-vuotiaasta väestöstä yksivuotisikäryhmittäin 31.12.1997	37
12. Kaikista eläkejärjestelmistä eläkettä saavat 55–64-vuotiaat eläkelajeittain 1986–97	40
13. Kansaneläke- ja työeläkelainsäädännön mukaista vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkettä saavat henkilöt 31.12.1997	46
14. Julkiset terveydenhuoltomenot 1965–96 ...	56
15. Terveydenhuollon kokonaismenojen rahoitus 1996	56
16. Työttömyyspäivärahaa ja työmarkkinatukea saaneet kuukausittain 1992–97	61
17. Työttömyyspäivärahojen ja työmarkkinatuen rahoitus 1985–97	61
18. Kelasta perhe-eläkettä saavat 1970–97 ..	82
19. Työkyvyttömyyseläkeratkaisut 1970–97	90

Förteckning över figurer

	Sida
1. Befolkningen efter ålderskategori och försörjningskvot 1975–97	28
2. Socialutgifterna enligt målgrupp 1980–97 .	29
3. Socialutgifternas finansiering 1980–96	29
4. De försäkrades socialförsäkringspremier 1997	30
5. Arbetsgivarnas lagstadgade socialförsäkringsavgifter i % av lönerna, årsmedeltal 1970–97	30
6. Socialförsäkringsfonder 1970–97	31
7. Socialutgifterna och de av FPA betalda förmånerna 1997	31
8. Utvecklingen av bruttonationalprodukten samt socialutgifterna och FPA-förmånerna i relation till BNP 1980–97	32
9. FPA-förmånerna och samhällsekonomin 1980–97	32
10. De totala pensionsutgifterna enligt pensionssystem 1997	37
11. De pensionerades andel av befolkningen i 55–64 års ålder enligt ettårsåldersgrupper 31.12.1997	37
12. 55–64-åriga mottagare av pension från de olika pensionssystemen enligt pensionsslag 1986–97	40
13. Mottagare av på folkpensions- och arbetspensionslagstiftningen baserade ålders-, invalid- och arbetslöshetspensioner 31.12.1997	46
14. De offentliga hälsovårdsutgifterna 1965–96	56
15. Hälsovårdskostnadernas finansiering 1996	56
16. Mottagare av arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd månadsvis 1992–97 .	61
17. Finansieringen av arbetslöshetsdagpenningar och arbetsmarknadsstöd 1985–97 .	61
18. Mottagare av FPA-familjepension 1970–97 ..	82
19. Avgöranden om invaliditetspension 1970–97 ..	90

	Sivu		Sida
42. Työttömyysturva- ja työttömyystilastoja työvoima- ja elinkeinokeskuksittain 31.12.1997	200	42. Arbetslöshetsförmåner och arbetslöshet i olika arbetskrafts- och näringscentraler 31.12.1997	200
43. Pienten lasten hoidon tuki 1986–97	209	43. Barnavårdsstöd 1986–97	209
44. Pienten lasten hoidon tukea saaneet perheet lasten lukumäärän mukaan 31.12.1997	212	44. Familjer som fått barnavårdsstöd enligt barnantal 31.12.1997	212
45. Yleistä asumistukea saaneiden ruokakuntien rakenne 1980–97	220	45. Hushåll med allmänt bostadsbidrag efter hushållets struktur 1980–97	220
46. Työttömänä tuen saaja tai saajan puoliso, % kaikista yleistä asumistukea saaneista ruokakunnista maakunnittain 31.12.1997 ..	222	46. Arbetslös bidragstagare eller bidragstagar-make, % av samtliga hushåll med allmänt bostadsbidrag landskapsvis 31.12.1997 ...	222
47. Opintotukimenot 1982–97	230	47. Studiestödsutgifter 1982–97	230
48. Opintotuen keskimääräiset osat oppilaitoksen mukaan joulukuussa 1997	234	48. Studiestödets delar i medeltal efter läroinrättning i december 1997	234
49. Kelan maksamien etuuksien rahoitus 1975–97	245	49. Finansieringen av de förmåner som betalas av FPA, 1975–97	245

Liiteluettelo

	Sivu
1. Eläke- ja vammaisetuuksien kehitys	282
2. Sairausvakuutusetuuksien kehitys	289
3. Kuntoutustoiminnan kehitys	298
4. Työttömyysturvaetuuksien kehitys	301
5. Äitiysavustuksen, lapsilisän ja pienten lasten hoidon tuen kehitys	308
6. Yleisen asumistuen kehitys	311
7. Opintoetuuksien kehitys	313
8. Vuonna 1997 voimaan tulleet Kelan hoitamaa sosiaaliturvaa koskevat säädökset	317
9. Indeksitarkistukset	333
10. Rahanarvon muutokset	335
11. Vakuutettu väestö	336
12. Maakunnat sekä työvoima- ja elinkeinokeskukset	337

Förteckning över bilagor

	Sida
1. Pensions- och handikappförmånernas utveckling	282
2. Sjukförsäkringsförmånernas utveckling	289
3. Rehabiliteringsverksamhetens utveckling ..	298
4. Arbetslöshetsförmånernas utveckling	301
5. Moderskapsunderstödet, barnbidragets och barnavårdsstödet utveckling	308
6. Det allmänna bostadsbidragets utveckling ..	311
7. Studieförmånernas utveckling	313
8. Förordningar som införts 1997 och som rör den sociala trygghet FPA handhar	325
9. Indexjusteringar	333
10. Koefficienter för omvandling av penningvärdet	335
11. Den försäkrade befolkningen	336
12. Landskap samt arbetskrafts- och näringscentraler	337

List of Tables

	Page		Page
1 Finnish social security and the Social Insurance Institution		2 National Pension Insurance	
1. Finnish population by age and sex, 1997–2030	28	22. Recipients of pension from SII, 1985–97 .	80
2. Pension benefits as a share of social welfare expenditure and the gross domestic product, 1980–97	36	23. Recipients of old age or disability pension from SII, 1986–97	80
3. Total expenditure on pension benefits, 1975–97	38	24. National old age, disability and unemployment pensioners by benefit component, 1990–96	81
4. Total number of pension beneficiaries, 1980–97	40	25. National old age, disability and unemployment pensioners by benefit component, 1997	81
5. Recipients of any Finnish old age, disability, unemployment or special pension, by age and sex, at year-end 1997	41	26. National old age, disability and unemployment pensioners, by pension component, 1980–97	82
6. Persons receiving pension from any Finnish pension scheme, as a percentage of population in province, 1993–97	42	27. Components of national old age, disability and unemployment pension by type of pension at year-end 1997	83
7. Recipients of disability pension from various pension schemes, according to diagnosis, at year-end 1997	43	28. Recipients of pension from the SII, by age and sex, at year-end 1997	84
8. National and employment old age, disability and unemployment pensioners by age, 1994–97	47	29. National spouses pensioners by benefit component at year-end 1997	85
9. National and employment old age, disability and unemployment pensioners by amount of total pension income at year-end 1997	48	30. National orphans pensioners by benefit component at year-end 1997	85
10. National and employment survivors pensioners by age, 1994–97	49	31. National pensioners with front-veterans supplement, 1980–97	86
11. National and employment spouses' pensioners by amount of total pension income at year-end 1997	50	32. Pensioners receiving housing allowance by type and size of dwelling, 1985–97	87
12. Financial support for persons with disabilities, 1985–97	51	33. Housing allowances for pensioners: average rate of allowance and housing costs, 1985–97	87
13. Expenditure on health services as a share of social welfare expenditure and the gross domestic product, 1980–96	53	34. New pensions, 1990–97	88
14. Expenditure on health services, 1975–96	54	35. New SII disability pensions by age and sex of recipient, 1997	88
15. Income maintenance during incapacity for work, 1980–97	57	36. Decisions on claims for national disability pension, by age and sex of claimant, in 1997	89
16. Data on unemployment and unemployment benefit recipients, 1985–97	60	37. Decisions on claims for pensioner's care allowance by age and sex of claimant in 1997	90
17. Income maintenance benefits for the unemployed, 1985–97	62	38. SII pension insurance benefits in payment and benefit expenditure, by type of benefit, 1985–97	91
18. Income maintenance benefits for the unemployed: benefits payable during training, 1991–97	63	39. National old age, disability and unemployment pensions in payment and benefit expenditure, by type of benefit, 1985–97	92
19. Income maintenance benefits for families with children, 1980–97	65	40. National old age, disability and unemployment pensions and spouses' pensions: benefits in payment and benefit expenditure, by component, 1985–97	93
20. Cash benefits related to housing, 1990–97	66	41. Recipients of pension from SII living outside Finland, by basis of entitlement, at year-end 1991–97	94
21. Income security benefits paid to students, 1990–97	68		

	Page		Page
42. Recipients of pension from SII, by country of residence and nationality, at year-end 1997	95	ances – analysis of selected data by age and sex, 1997	131
43. SII pensions adjusted to recipient's previous residence in Finland at year-end 1997	95	65. Payments of parenthood allowance to fathers, 1997	131
44. Data on SII pensions analysed by province, 1997	96	66. Special care allowances, 1985–97	132
45. Recipients of pension from SII, by province, at year-end 1997	97	67. Special care allowances in 1985–97: analysis by sex and mode of treatment	132
46. New SII disability pensioners by important disease group and sex, 1997	99	68. National health insurance refunds of medical expenses – number of deductible items in the private sector, 1980–97	133
47. New SII disability pensions by age of recipient and important disease group, 1997	100	69. NHI-covered private-sector examinations and treatments, by procedure, 1997	133
48. Recipients of pensioners care allowance by disease at year-end 1997	101	70. National health insurance refunds of medical expenses: Number of visits to doctors, examination and treatment deductible items and journeys, by age and sex, in 1997	135
49. New SII disability pensions by recipient's occupation, position and sex, 1997	104	71. National health insurance refunds of medical expenses and pre-refund expenses of the insured, 1997	137
3 SII's disability benefits		72. National sickness and parenthood allowances – analysis of payments by province, 1997	139
50. Disability benefits, 1980–97	107	73. National health insurance refunds of medical expenses – analysis of payments by province, 1997	140
51. Recipients of disability benefits, by age, sex and amount of allowance, at year-end 1997	107	74. National health insurance beneficiaries receiving medicines in the 75% or 100% refund category, by age, sex, and province, 1997	142
52. New and discontinued disability benefits, 1985–97	108	75. National sickness allowance spells beginning in 1994–97 by important disease group	146
53. Decisions on disability benefits, by age and sex of claimant, 1997	108	76. Number of days of national sickness allowance payment in 1997 by important disease group, age, and sex	147
54. Recipients of disability benefits, by province, at year-end 1997	110	77. National sickness allowance data from 1997 analysed by disease	148
55. Child disability allowance recipients by main diagnosis at year-end 1997	112	78. National sickness allowance spells beginning in 1996 – analysis of number and length of spells by important disease group	152
56. New recipients of disability allowance, by main diagnosis, 1997	113	79. Diseases conferring entitlement to free or nearly free medicines under national health insurance at year-end 1994–97	153
4 National Health Insurance		80. Diseases conferring entitlement to free or nearly free medicines under national health insurance, by age and sex of beneficiary, at year-end 1997	155
57. National health insurance general benefit payments, 1980–97	123	81. National sickness allowance spells and days – analysis by occupation, position, and sex of beneficiary, 1997	159
58. National health insurance refunds of medicine expenses, 1980–97	125	82. NHI-covered occupational and student health services, 1980–97	162
59. National health insurance general benefit payments by paying agent, and benefit recipient, 1997	126	83. Employer-operated occupational health services schemes, 1980–95	163
60. National health insurance general beneficiaries by type of benefit, 1985–97	127		
61. National sickness and parenthood allowance spells and days, 1985–97	128		
62. National sickness and parenthood allowances – selected data, 1997	129		
63. National sickness and parenthood allowance recipients by rate of allowance, 1997	130		
64. National sickness and parenthood allow-			

	Page		Page
84. Employer-operated occupational health services schemes, 1995.....	165	country in which employment is sought, 1994–97	193
85. Services provided by employers under occupational health services schemes 1995	165	105. SII benefits for the training of the unemployed: expenditure, 1991–97	197
86. Selected data on occupational health services for the self-employed, 1990–97	166	106. SII benefits for the training of the unemployed: number of beneficiaries, 1991–97	198
5 SII-provided rehabilitation benefits		107. SII benefits for the training of the unemployed: averages rates of benefit and number of days on benefit, 1991–97	198
87. Rehabilitation beneficiaries, 1990–97	171	108. SII benefits for the training of the unemployed, by age and sex of beneficiary, 1997	199
88. Rehabilitation benefits awarded to persons undergoing rehabilitation, 1985–97 .	171	109. Basic unemployment allowances and labour market support – by employment and economic development centre 1997	201
89. Individual rehabilitation benefits, 1990–97	172	110. Basic unemployment allowance and labour market support recipients by occupation and sex, at year-end 1997	202
90. Decisions concerning rehabilitation services provision, by age and sex of client 1997	172	7 The maternity grant, family allowance and child day care subsidy schemes	
91. Individual rehabilitation benefits, by age and sex of recipient, 1997	173	111. Maternity grants 1994–97	204
92. Client services provided by the SII Rehabilitation Services Facility 1993–97	174	112. Family allowances 1993–97	205
93. Individual rehabilitation benefits by province, 1997	176	113. Children conferring entitlement to family allowance, 1993–97	205
94. Recipients of rehabilitation services, by disease and age, 1997	177	114. Child day care subsidies, 1985–97	210
95. Recipients of rehabilitation services, by occupation and position, 1997	179	115. Expenditure on child day care subsidies, 1997	210
6 SII's unemployment-related benefits		116. Families receiving child day care subsidies in 1997	211
96. Recipients of basic unemployment allowance, labour market support and job alternation compensation, 1985–97	186	117. Child day care subsidies: average rates of benefit, 1993–97	211
97. Basic unemployment allowance, labour market support and job alternation compensation, 1985–97	187	118. Child day care subsidies: number of children covered, by age group, at year-end 1993–97	212
98. Data on basic unemployment allowance and labour market support, 1997	188	119. Child day care subsidies: number of children covered, by day care provider, at year-end 1997	213
99. Basic unemployment allowance and labour market support, by age and sex in 1997 ..	189	120. Family allowance payments by province, 1997	214
100. Recipients of basic unemployment allowance or labour market support at year-end 1997: analysis by age group and length of reciprocity in 1995–97	190	121. Child day care subsidies by province, 1997	215
101. Recipients of labour market support, by basis of entitlement, at year-end 1994 to 1997	191	8 General housing allowance	
102. Recipients of labour market support, by means-test status, at year-end 1994 to 1997	192	122. Households receiving general housing allowance, 1980–97	218
103. Payments of unemployment allowance to EEA nationals seeking employment in Finland, by original country of residence, 1996–97	192	123. General housing allowance: Total expenditure, average rate of allowance and housing costs, 1980–97	219
104. Payments of unemployment allowance to person seeking employment in another EEA country by age of the recipient and		124. General housing allowance: Selected data, 1991–97	220
		125. Households receiving general housing allowance, 1991–97: Analysis by household composition	221

	<i>Page</i>
126. <i>General housing allowance, by province, at year-end 1997</i>	223
9 Benefits for students	
127. <i>Student financial aid expenditure, 1982–97</i>	230
128. <i>Recipients of student financial aid and composition of benefit in school years 1985/86–1996/97</i>	231
129. <i>Recipients of student financial aid by age and sex in school year 1996/97</i>	231
130. <i>Recipients of student financial aid by type of school, 1985/86–1996/97</i>	232
131. <i>Student financial aid data for the school years 1995/96 and 1996/97</i>	232
132. <i>Student loan interest allowances, 1997</i> ...	233
133. <i>Student loans: Average outstanding loan balance 1995–97</i>	233
134. <i>State guaranteed study loans, persons with outstanding study loan, and loans being forcibly recovered, 1990–97</i>	235
135. <i>School transportation subsidies, 1997</i>	237
10 Conscript's allowance	
136. <i>Conscript's allowances, 1990–97</i>	239
137. <i>Conscripts' allowances by benefit component and average rate, 1994–97</i>	239

	<i>Page</i>
11 SII finance and administration	
138. <i>Income and expenditure account for national pension insurance, 1980–97</i>	243
139. <i>Income and expenditure account for national health insurance, 1980–97</i>	244
140. <i>Income and expenditure account for other SII benefit schemes, 1985–97</i>	245
141. <i>SII balance sheets in outline, 1990–97</i>	246
142. <i>SII investments by project and length of investment, 1990–97</i>	247
143. <i>SII local administration, 31.12.1993–97</i> ...	250
144. <i>SII staff at year-end 1995–97</i>	251
145. <i>National pension insurance and disability benefit cases, 1985–97</i>	251
146. <i>National health insurance cases, 1985–97</i>	252
147. <i>Rehabilitation claims administration data, 1991–97</i>	252
148. <i>Cases involving unemployment-related benefit, 1985–97</i>	253
149. <i>Child benefits: administrative data, 1993–97</i>	253
150. <i>General housing allowances: administrative data, 1994–97</i>	254
151. <i>Student financial aid: administrative data, 1995–97</i>	254
152. <i>Conscript's allowance: administrative data, 1994–97</i>	254

List of Charts

	Page		Page
1. Population age structure and economic dependency ratio, 1975–97	28	a percentage of the pre-refund expenses of the insured, 1972–97	127
2. Social welfare expenditure by main policy area, 1980–97	29	25. Average rates of sickness and parenthood allowances, 1980–97	130
3. Social welfare expenditure by source of finance, 1980–96	29	26. Number of examinations, treatments and visits to doctor or dentist resulting in reimbursement from NHI, 1973–97	134
4. Contributions by insured persons to social insurance 1997	30	27. Number of NHI-covered visits to private-sector specialist physicians; average fee and NHI refund according to specialty, 1997	136
5. Average annual contributions by employers to social insurance as a percentage of wage and salary bill, 1970–97	30	28. National health insurance refunds of medicine charges – analysis of per capita expenditure by province, 1997	138
6. Social insurance funds, 1970–97	31	29. National sickness allowance spells and days and all disability pensions – comparison by important disease group, 1997	145
7. Social expenses and SII benefits in 1997 .	31	30. National sickness allowance spells beginning in 1997 by sex, age, and important disease group	151
8. Gross domestic product; Social expenses and SII benefits in relation to GDP, 1980–97	32	31. Refunds of medicine expenses 1997: Major diseases conferring entitlement to special refund	154
9. SII benefits as a share of selected economic indicators, 1980–97	32	32. National sickness allowance and rehabilitation beneficiaries by occupation and position of beneficiary, 1997	158
10. Total expenditure on pension benefits by pension scheme, 1997	37	33. Employees covered for occupational health services as a proportion of total employee population, 1970–96	163
11. Pension recipients as a percentage of population aged 55–64 by 1-year age groups at year-end 1997	37	34. Reimbursements to employers for the cost of employer-provided occupational health services, per employee covered and by type of service provider, 1995	164
12. Pension recipients aged 55–64 by type of pension received, 1986–97	40	35. Refunds of NHI-covered occupational and student health services, 1980–96	166
13. National and employment old age, disability and unemployment pensioners at year-end 1997	46	36. Expenditure on individual rehabilitation benefits, 1975–97	170
14. Public expenditure on health services, 1965–96	56	37. Rehabilitation benefits by age and sex of client, 1997	174
15. Financing of health services expenditure, 1996	56	38. Rehabilitation benefits by province, 1997 ..	175
16. Monthly analysis of the total number of unemployment allowance and labour market support recipients, 1992–97	61	39. Male and female recipients of rehabilitation services, by age and important disease group, 1997	178
17. Financing of unemployment allowances and labour market support benefits, 1985–97	61	40. Recipients of unemployment allowance and labour market support, by age and sex, 1997	187
18. SII survivor pension recipients, 1970–97 ..	82	41. Number of recipients of unemployment allowance and labour market support, 1990–97, and recipients of labour market support at year-end 1997 by reason of eligibility	191
19. Decisions on claims for national disability pensions, 1970–97	90	42. Data on unemployment benefits and the rate of unemployment, by employment and economic development centre, at year-end 1997	200
20. Disability benefits and pensioners care allowances (new awards) by amount of benefit, 1997	109		
21. Disability benefits and pensioners' care allowances (new awards), by important disease group, 1997	111		
22. National health insurance general benefit payments, 1970–97	124		
23. Refunds of medical expenses: total amount by refund category, number of recipients, 1997	124		
24. National health insurance refunds of private sector health services expenses as			

	<i>Page</i>
43. <i>Child day care subsidies, 1986–97</i>	209
44. <i>Families receiving child day care subsidy, by number of children in family, at year-end 1997</i>	212
45. <i>Composition of households receiving general housing allowance 1980–97</i>	220
46. <i>Recipients of general housing allowance: % of households where either the recipient or the spouse was unemployed, at year-end</i>	

	<i>Page</i>
<i>1997, by province</i>	222
47. <i>Expenditure on student financial aid, 1982–97</i>	230
48. <i>Average rates of components of student financial aid, by type of school, in December 1997</i>	234
49. <i>Contributions to the SII-administered benefit schemes by source of finance, 1975–97</i>	245

Käytettyjä käsitteitä, lyhenteitä ja symboleja

Työikäinen väestö = 16–64-vuotiaat
 Taulukkojen markkamäärät = Kunkin vuoden käyvässä rahassa
 Kuvioiden markkamäärät = Vuoden 1997 rahassa

I = Kalliimpi kuntaryhmä

II = Halvempi kuntaryhmä

$\begin{matrix} 0 \\ 0,0 \end{matrix} \}$ = Luku pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä

– = Ei mitään ilmoitettavaa

.. = Tietoa ei ole saatu

. = Loogisesti mahdoton esitettäväksi

* = Arvio tai ennakkotieto

Begrepp, förkortningar och symboler

Befolkning i aktiv ålder = 16–64-åringar

Mark i tabellerna = Enligt penningvärdet ifrågavarande år

Mark i figurerna = Enligt 1997 års penningvärde

I = Den dyrare kommungruppen

II = Den billigare kommungruppen

$\begin{matrix} 0 \\ 0,0 \end{matrix} \}$ = Talet mindre än hälften av den använda enheten

– = Ingenting finns att redovisa

.. = Uppgift ej tillgänglig

. = Logiskt omöjlig uppgift

* = Uppskattning eller förhandsuppgift

Special terminology, abbreviations, and symbols used in the text

Population of working age = *Population aged 16–64*

Money items in tables = *Current money value in the respective years*

Money items in charts = *Current money value in 1997*

$\begin{matrix} 0 \\ 0,0 \end{matrix} \}$ = *Less than half of unit employed*

– = *Magnitude nil*

.. = *Data not available*

. = *Category not applicable*

* = *Estimate or provisional data*

I = *Class 1 local government district
(higher cost of living)*

II = *Class 2 local government district*

SII = *Social Insurance Institution*

NPI = *National Pension Insurance*

NHI = *National Health Insurance*

Kela vuonna 1997

Eläkkeensaajia (31.12.)	1 111 800
Vanhuseläke	773 600
Työkyvyttömyyseläke	263 300
Työttömyyseläke	32 500
Perhe-eläke	39 600
Muu eläke	2 800
Vammaisetuuden saajia (31.12.)	57 600
Lapsen hoitotuki	46 000
Vammaistuki	11 600
Sairausvakuutusetuuden saajia	
Sairauspäiväraha	271 800
Vanhempainpäiväraha	141 800
Sairaanhoitokorvaus	3 641 400
Kuntoutusetuuden saajia	78 400
Yksilökohtainen kuntoutus	67 600
Kuntoutusraha	45 400
Työttömyyspäivärahan tai työmarkkinatuen saajia (31.12.)	205 200
Peruspäiväraha	23 900
Työmarkkinatuki	181 300
Työvoimapolitiittisen koulutustuen saajia	7 500
Lapsilisää saaneita lapsia (31.12.) ...	1 090 100
Pienten lasten hoidon tukea saaneita perheitä (31.12.)	83 900
Yleistä asumistukea saaneita ruokakuntia (31.12.)	184 600
Opintotuen saajia	303 300
Koulumatkatuen saajia (joulukuu) ...	37 200

Ratkaistuja hakemuksia	
Eläke- ja vammaisetuudet	344 700
Sairaus- ja vanhempainpäivärahat ..	573 500
Työttömyyspäivärahat ja työmarkkinatuki	741 800
Pienten lasten hoidon tuki	224 200
Yleinen asumistuki	341 400
Opintotuki	425 300

Kokonaismenot, milj. mk	54 093
Etuusmenot, milj. mk	52 466
Eläkkeet	17 901
Vammaisetuudet	579
Sairausvakuutusetuudet	10 575
Kuntoutusetuudet	1 062
Työttömyysturvaetuudet	6 140
Äitiysavustukset ja lapsilisät	8 440
Pienten lasten hoidon tuki	2 061
Yleinen asumistuki	2 122
Opintoetuudet	3 464
Muut	121

Tuotot, milj. mk	52 907
Vakuutetut	7 994
Työnantajat	11 887
Valtio	27 914
Kunnat	2 200
Muut	2 912

Etuusmenojen suhde (%)	
palkkasummaan	21,6*
BKT:een	8,4*
Etuusmenojen (pl. opintoetuudet) osuus sosiaalimenoista, %	26,2*

Palvelupisteitä (31.12.)	360
---------------------------------------	------------

	Pohjois-Suomi	Länsi-Suomi	Itä-Suomi	Lounais-Suomi	Etelä-Suomi
Etuudet, milj. mk					
Eläkkeet ja vammaisetuudet	2 276	3 130	3 336	4 149	5 575
Sairausvakuutuskorvaukset	1 146	1 412	1 440	2 190	3 706
Yksilökohtaiset kuntoutusetuudet	174	147	173	220	320
Työttömyysturvaetuudet	703	882	1 036	1 256	2 259
Äitiysavustukset, lapsilisät ja pienten lasten hoidon tuet	1 344	1 635	1 428	2 204	3 888
Yleinen asumistuki	245	266	290	431	937
Asukkaita (31.12.)	652 300	705 400	743 000	1 149 800	1 899 200

FPA år 1997

Pensionstagare (31.12)	1 111 800
Ålderdomspension	773 600
Invaliditetspension	263 300
Arbetslöshetspension	32 500
Familjepension	39 600
Annan pension	2 800
Handikappförmånstagare (31.12)	57 600
Vårdbidrag för barn	46 000
Handikappbidrag	11 600
Mottagare av sjukförsäkringsförmåner	
Sjukdagpenning	271 800
Föräldradagpenning	141 800
Sjukvårdsersättning	3 641 400
Mottagare av rehabiliteringsförmåner	78 400
Individuell rehabilitering	67 600
Rehabiliteringspenning	45 400
Mottagare av UAL-grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd (31.12)	205 200
Grunddagpenning	23 900
Arbetsmarknadsstöd	181 300
Mottagare av arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd	7 500
Mottagare (barn) av barnbidrag (31.12)	1 090 100
Mottagare (familjer) av barnavårdsstöd (31.12)	83 900
Mottagare (hushåll) av allmänt bostadsbidrag (31.12)	184 600
Mottagare av studiestöd	303 300
Mottagare av skolrestöd (december)	37 200

Avgjorda ansökningar	
Pensions- och handikappförmåner ..	344 700
Sjuk- och föräldradagpenningar	573 500
UAL-dagpenningar och arbetsmarknadsstöd	741 800
Barnavårdsstöd	224 200
Allmänt bostadsbidrag	341 400
Studiestöd	425 300

Totalutgifter, milj mk	54 093
Förmånsutgifter, milj mk	52 466
Pensioner	17 901
Handikappförmåner	579
Sjukförsäkringsförmåner	10 575
Rehabiliteringsförmåner	1 062
Arbetslöshetsförmåner	6 140
Moderskapsunderstöd och barnbidrag	8 440
Barnavårdsstöd	2 061
Allmänt bostadsbidrag	2 122
Studieförmåner	3 464
Övriga förmåner	121

Intäkter, milj mk	52 907
De försäkrade	7 994
Arbetsgivarna	11 887
Staten	27 914
Kommunerna	2 200
Övriga	2 912

Förmånerna i % av	
lönesumman	21,6*
BNP	8,4*
Förmånerna (exkl studieförmåner) i % av socialutgifterna	26,2*

Betjäningsställen (31.12)	360
--	------------

	Norra Finland	Västra Finland	Östra Finland	Sydvästra Finland	Södra Finland
Förmåner, milj mk					
Pensioner och handikappförmåner	2 276	3 130	3 336	4 149	5 575
Sjukförsäkringsersättningar	1 146	1 412	1 440	2 190	3 706
Individuella rehabiliteringsförmåner	174	147	173	220	320
Arbetslöshetsförmåner	703	882	1 036	1 256	2 259
Moderskapsunderstöd, barnbidrag och barnavårdsstöd	1 344	1 635	1 428	2 204	3 888
Allmänt bostadsbidrag	245	266	290	431	937
Invånare (31.12)	652 300	705 400	743 000	1 149 800	1 899 200

SII 1997

Pension beneficiaries¹⁾	1,111,800
Old age pension	773,600
Disability pension	263,300
Unemployment pension	32,500
Survivors' pension	39,600
Other pension	2,800
Recipients of disability benefits¹⁾	57,600
Child disability allowance	46,000
Disability allowance	11,600
Health insurance beneficiaries	
Sickness allowance	271,800
Parenthood allowance	141,800
Refunds of general health services expenses	3,641,400
Recipients of rehabilitation benefits	78,400
Rehabilitation services	67,600
Rehabilitation allowance	45,400
Recipients of basic unemployment allowance or labour market support¹⁾	205,200
Basic unemployment allowance	23,900
Labour market support	181,300
Recipients of labour market training allowances	7,500
Family allowance recipients (no. of children¹⁾)	1,090,100
Recipients of child day care subsidies (no. of families¹⁾)	83,900
Households receiving general housing allowance¹⁾	184,600
Recipients of financial aid for students	303,300
Recipients of school transportation subsidy¹⁾	37,200

¹⁾ at year-end

Total expenditure (FIM million)	54,093
Total benefit expenditure (FIM million)	52,466
Pension benefits	17,901
Disability benefits	579
Health insurance benefits	10,575
Rehabilitation benefits	1,062
Unemployment benefits	6,140
Maternity grants and family allowances	8,440
Child day care subsidies	2,061
General housing allowances	2,122
Benefits for students	3,464
Other benefits	121

Income (FIM million)	52,907
Insured population	7,994
Employers	11,887
State	27,914
Municipalities	2,200
Other	2,912

Total benefit expenditure in proportion to	
total wage and salary bill (%)	21.6*
GDP (%)	8.4*
Total benefit expenditure (excl benefits for students)	
% of social welfare expenditure	26.2*

Branch offices (at year-end)	360
---	------------

	North Finland	West Finland	East Finland	South-West Finland	South Finland
Benefit expenditure (FIM million)					
Pension benefits and disability benefits	2,276	3,130	3,336	4,149	5,575
Health insurance benefits: Total	1,146	1,412	1,440	2,190	3,706
Individual rehabilitation benefits	174	147	173	220	320
Unemployment benefits	703	882	1,036	1,256	2,259
Maternity grants, family allowances and child day care subsidies	1,344	1,635	1,428	2,204	3,888
General housing allowances	245	266	290	431	937
Population at year-end	652,300	705,400	743,000	1,149,800	1,899,200

Suomen sosiaaliturva ja Kela

FPA och den sociala tryggheten i Finland

1.1 Yleistä

Sosiaalipolitiikka, sosiaaliturva. Sosiaalipolitiikan käsite elää ja muuttuu. Sen sisältö riippuu yhteiskunnasta ja sen sosiaalisesta näkökulmasta. Laajalti hyväksytyn määrittelyn mukaan sosiaalipolitiikan avulla pyritään turvaamaan kaikille kansalaisille kohtuullinen elämisen taso ja toimeentulo. Sosiaalipolitiikkaan voidaan lukea sosiaaliturvan ohella työ-, terveys-, asunto-, alkoholi- ja koulutuspoliittisia tehtäviä.

Sosiaaliturvan tarkoituksena on turvata yksilön ja perheen toimeentulo tiettyjen sosiaalisten riskien ja tarpeiden varalta. Sosiaaliturvaetuudet voivat olla luonteeltaan joko toimeentuloa turvaavia rahallisia etuuksia tai palveluja. Turva kattaa sairaudesta ja terveydestä, toimintarajoitteisuudesta ja työkyvyttömyydestä, vanhuudesta, perhehuoltajan kuolemasta, perheestä ja lapsista, työttömyydestä, asumisesta sekä sosiaalisesta syrjäytymisestä johtuvia riskejä ja tarpeita.

Sosiaaliturvan kehitystä, kohdentumista ja rahoitusta voidaan tarkastella *sosiaalimenolaskelman* avulla, johon vuosittain kerätään lakisääteisen ja työmarkkinoilla sovitun sosiaali- ja terveysturvan kustannukset. (Kelan etuuksista opintotuki ja koulumatkatuki eivät sisälly laskelmaan.)

Kansaneläkelaitoksen hoitama sosiaaliturva. Kansaneläkelaitos (Kela) on yksi sosiaaliturvan toimeenpanijoista Suomessa. Se on julkinen eduskunnan valvonnassa toimiva laitos.

Kelan tehtävänä on turvata Suomessa asuvan väestön perustoimeentulo eri elämäntilanteissa. Kelan toiminta käsittää vähimmäiseläketurvan, yleisen sairausvakuutuksen, kuntoutuksen, työttömyysajan perusturvan, lapsiperheiden toimeentuloturvan, yleisen asumistuen sekä opinto- ja koulumatkatuen. Lisäksi Kela huolehtii vammaisetuuksista ja sotilasavustuksista.

Tehtäviensä toteuttamista varten Kelalla on koko maan kattava palveluverkosto. Asiakkaita palvelee 360 pistettä (31.12.1997) eri puolilla maata.

Kelan tilastollisen vuosikirjan ensimmäisen luvun tarkoituksena on antaa kuva Kelan hoitamasta sosiaaliturvasta osana laajempaa kokonaisuutta.

1.1 Allmänt

Socialpolitik, social trygghet. Socialpolitiken lever och förändras. Dess innehåll beror av samhället och de rådande sociala synsätten. Enligt en allmänt godkänd definition skall socialpolitiken trygga en skälig livskvalitet och utkomst för alla medborgare. Socialpolitiken omfattar förutom den sociala tryggheten också arbets-, hälso-, bostads-, alkohol- och utbildningspolitiska åtgärder.

Den sociala tryggheten avser att garantera individens och familjens utkomst med tanke på vissa sociala risker och behov. De sociala förmånerna kan ges antingen i form av pengar eller i form av service och täcker risker och behov som hänger samman med sjukdom och hälsa, funktionsbegränsningar och arbetsoförmåga, ålderdom, familjeförsörjares fränfalle, familj och barn, arbetslöshet, boende och social utslagning.

Den sociala trygghetens utveckling, inriktning och finansiering kan granskas med hjälp av en årlig *socialutgiftskalkyl* på basis av kostnaderna för den lagstadgade och på arbetsmarknaden avtalade social- och hälsoförsäkringen. (Av FPA-förmånerna ingår studiestödet och skolresestödet inte i kalkylen.)

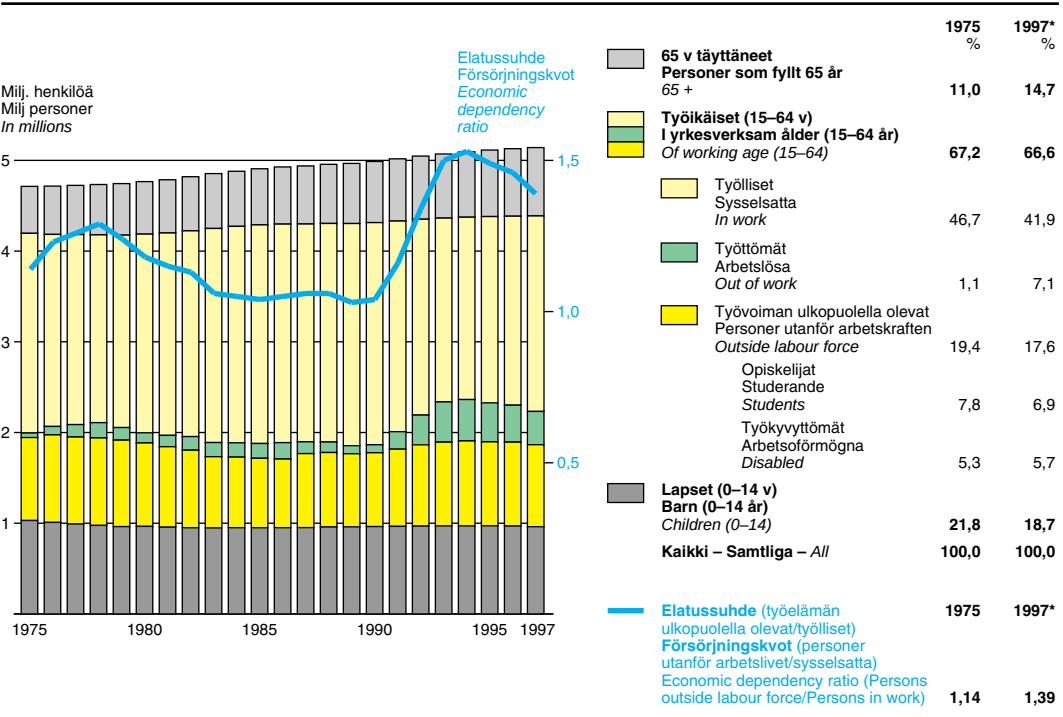
Social trygghet som handhas av FPA. Folkpensionsanstalten (FPA) verkställer en stor del av den sociala tryggheten i Finland. FPA är en offentlig inrättning som verkar under tillsyn av riksdagen.

FPA har i uppgift att trygga basutkomstskyddet i olika livssituationer för alla i Finland bosatta personer. Verksamheten inbegriper minimipensionsskydd, allmän sjukförsäkring, rehabilitering, grundtrygghet för arbetslösa, förmåner till barnfamiljer, allmänt bostadsbidrag, studiestöd och skolresestöd. Vidare handhar FPA handikappförmåner och militärunderstöd.

FPA har ett riksomfattande servicenät, bestående av 360 betjäningsställen (31.12.1997) på olika håll i landet.

Årsbokens första kapitel avser att ge en översiktsskild av FPAs trygghetsförmåner insatta i ett större sammanhang.

Kuvio 1. Väestö ikäkausittain ja elatussuhde 1975–97
Figur 1. Befolkningen efter ålderskategori och försörjningskvot 1975–97
Chart 1. Population age structure and economic dependency ratio, 1975–97

Lähde: Suomen tilastollinen vuosikirja 1977–1993; Tilastotiedotus 1976, TY 1976:21, Tilastokeskus; Tilastotiedotus 1976, TY 1976:17, Työvoimatiedustelu 1975, Tilastokeskus; Työvoimatilasto 1994, vuosikatsaus, Työmarkkinat 1995:5, Tilastokeskus; Työvoimatilasto 1995, vuosikatsaus, Työmarkkinat 1996:2, Tilastokeskus; Työvoimatilasto 1996, vuosikatsaus, Työmarkkinat 1997:6, Tilastokeskus; Työvoimatilasto 1997, vuosikatsaus, Työmarkkinat 1998:5, Tilastokeskus; Kelan tilastot.

Källa: Statistisk årsbok för Finland 1977–1993; Statistisk rapport 1976, TY 1976:21, Statistikcentralen; Statistisk rapport 1976, TY 1976:17, Arbetskraftsenkäten 1975, Statistikcentralen; Arbetskraftsstatistik 1994, årsöversikt, Arbetsmarknaden 1995:5, Statistikcentralen; Arbetskraftsstatistik 1995, årsöversikt, Arbetsmarknaden 1996:2, Statistikcentralen; Arbetskraftsstatistik 1996, årsöversikt, Arbetsmarknaden 1997:6, Statistikcentralen; Arbetskraftsstatistik 1997, årsöversikt, Arbetsmarknaden 1998:5, Statistikcentralen; FPAs statistik.

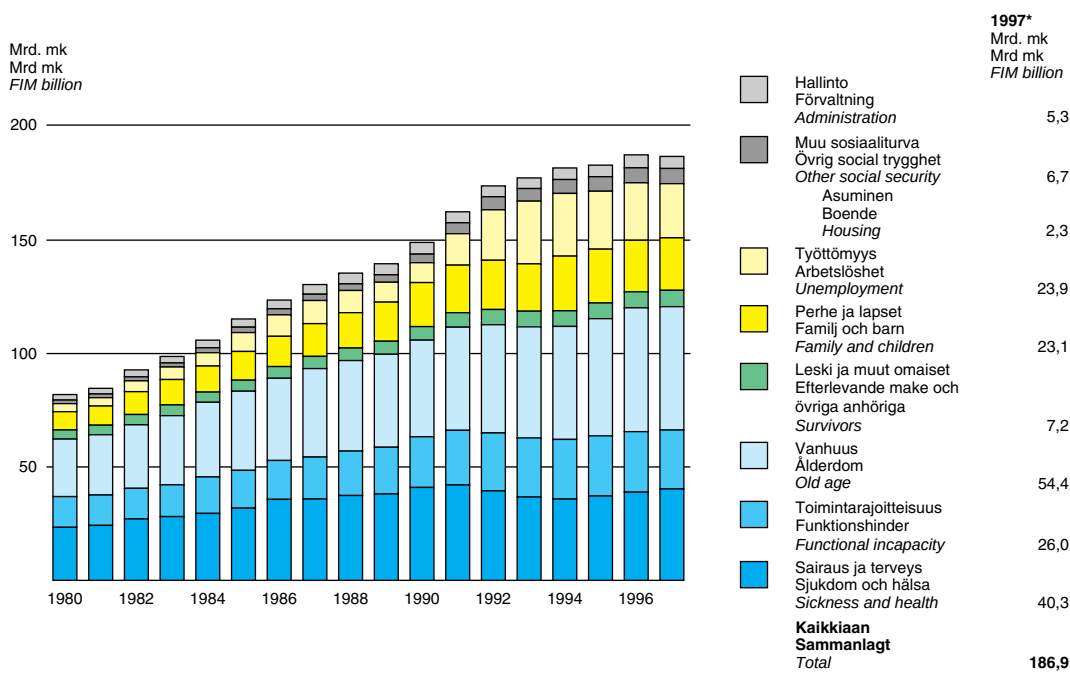
1. Väestö iän ja sukupuolen mukaan 1997–2030
Befolkning enligt ålder och kön 1997–2030
Finnish population by age and sex, 1997–2030

Vuosi År Year	Koko väestö Hela befolk- ningen Total population	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	0–15-vuotiaat 0–15-åringar Age 0–15	16–64-vuotiaat 16–64-åringar Age 16–64	Yli 64-vuotiaat Över 64 år Age 64 and over
1997	5 149 700	2 510 600	2 639 100	1 029 000	3 367 000	753 700
2000	5 181 100	2 528 900	2 652 200	1 001 100	3 405 200	774 800
2005	5 219 500	2 552 400	2 667 100	967 100	3 427 800	824 600
2010	5 244 200	2 567 600	2 676 600	916 900	3 423 300	904 100
2015	5 253 800	2 573 300	2 680 600	897 000	3 289 500	1 067 400
2020	5 244 300	2 566 400	2 677 800	892 000	3 174 300	1 178 000
2025	5 207 000	2 542 900	2 664 000	883 300	3 076 600	1 247 100
2030	5 133 200	2 500 500	2 632 800	862 400	2 985 400	1 285 400

Lähde: Kelan tilastot ja ennusteet.

Källa: FPAs statistik och prognoser.

Kuvio 2. Sosiaalimenot kohderyhmittäin 1980–97 (vuoden 1997 rahana)
Figur 2. Socialutgifterna enligt målgrupp 1980–97 (1997 års penningvärde)
Chart 2. Social welfare expenditure by main policy area, 1980–97 (in FIM billion at 1997 prices)

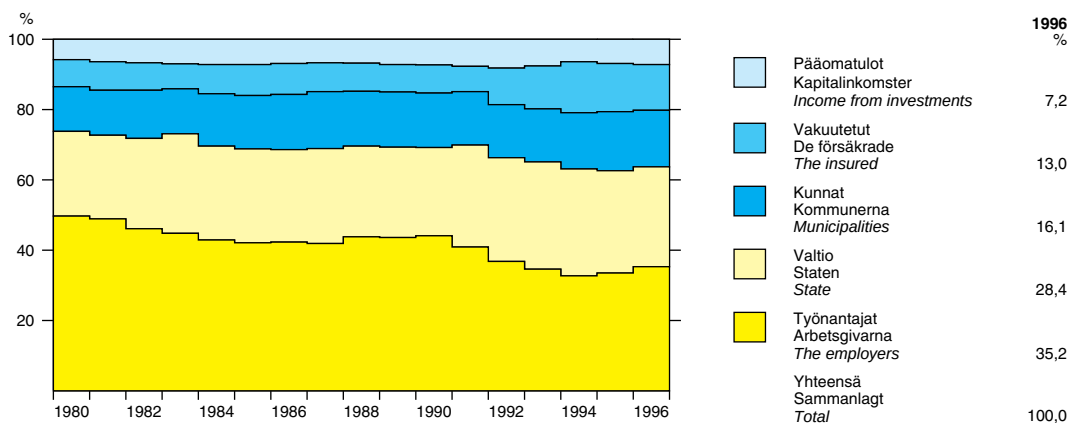

Huom. EU:n sosiaalimenokäsite (ESSPROS-luokitus). Toisin kuin edellisessä vuosikerrassa luvut eivät enää sisällä käyttäjämaksuja.
 Anm. EU-socialutgiftsbegreppet (ESSPROS-klassifikationen), men till skillnad från föregående upplaga ingår inte användaravgifter.
 N.B. Unlike in the previous Yearbooks, user fees are no longer included.

Lähde: Sosiaaliturva Suomessa 1996. Sosiaaliturva 1998:1; Sosiaali- ja terveysministeriö.

Källa: Social trygghet i Finland 1996. Social trygghet 1998:1; Social- och hälsovårdsministeriet.

Kuvio 3. Sosiaalimenojen rahoitus 1980–96, %
Figur 3. Socialutgifternas finansiering 1980–96, %
Chart 3. Social welfare expenditure by source of finance, 1980–96 (%)

Huom. EU:n sosiaalimenokäsite (ESSPROS-luokitus). Toisin kuin edellisessä vuosikerrassa luvut eivät enää sisällä käyttäjämaksuja.
 Anm. EU-socialutgiftsbegreppet (ESSPROS-klassifikationen), men till skillnad från föregående upplaga ingår inte användaravgifter.
 N.B. Unlike in the previous Yearbooks, user fees are no longer included.

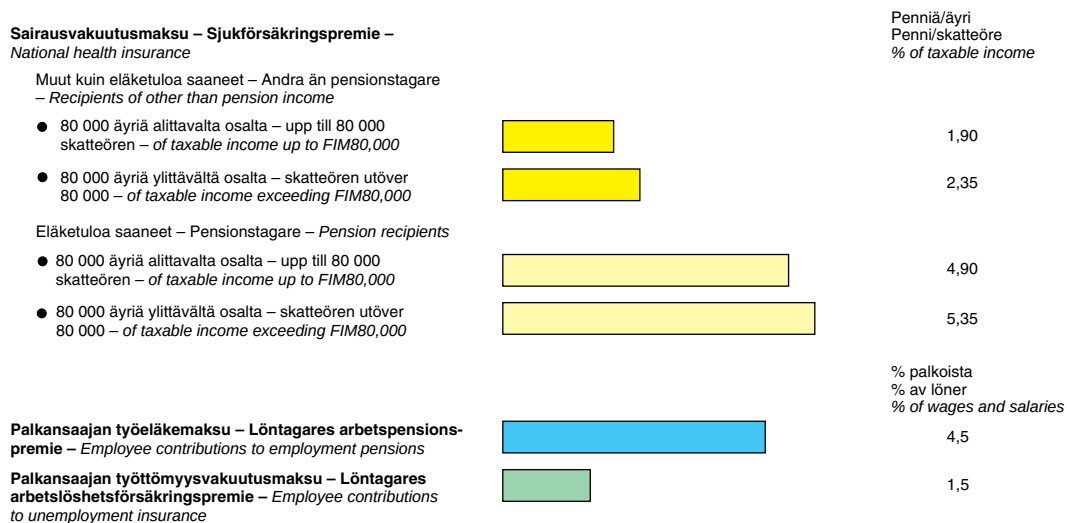
Lähde: Sosiaaliturva Suomessa 1996. Sosiaaliturva 1998:1.

Källa: Social trygghet i Finland 1996. Social trygghet 1998:1.

Kuvio 4. Vakuutetun sosiaalivakuutusmaksut 1997

Figur 4. De försäkrades socialförsäkringspremier 1997

Chart 4. Contributions by insured persons to social insurance, 1997

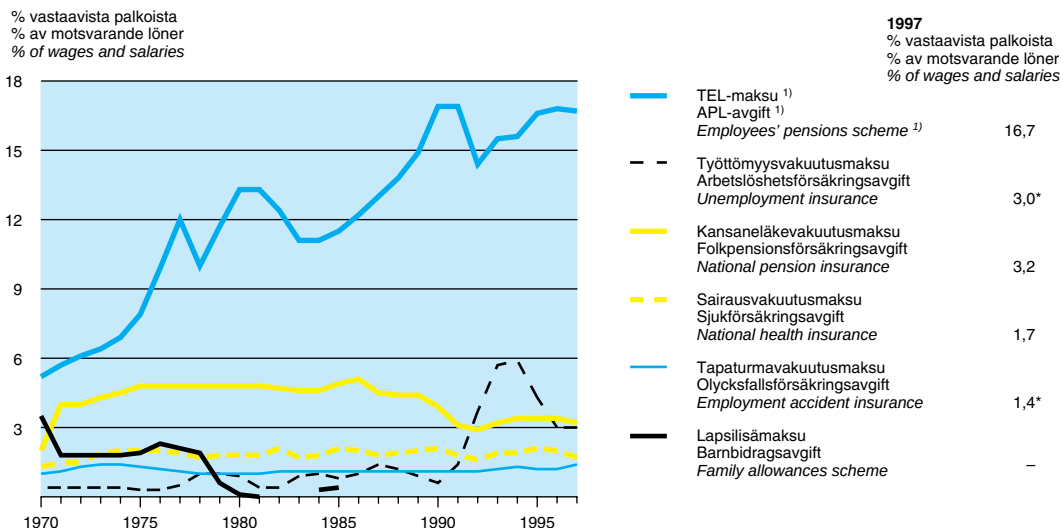
Lähde: Kela.

Källa: FPA.

Kuvio 5. Työnantajan lakisääteisten sosiaalivakuutusmaksujen osuus vastaavista palkoista vuosikeskiarvoina 1970–1997, %

Figur 5. Arbetsgivarnas lagstadgade socialförsäkringsavgifter i % av lönerna, årsmedeltal 1970–1997

Chart 5. Average annual contributions by employers to social insurance as a percentage of wage and salary bill, 1970–97

¹⁾ Vuonna 1997 LEL-maksu oli 17,7 %, TaEL-maksu 10,5 % ja MEL-maksu 9,5 % palkoista; täysi YEL- ja MYEL-maksu oli 20,7 % työtuloista. År 1997 var KAPL-avgiften 17,7 %, KoPL-avgiften 10,5 % och SJPL-avgiften 9,5 % av lönerna, och den fulla FöPL- och LFöPL-avgiften var 20,7 % av arbetsinkomsten.

The contribution under the temporary employees' pensions scheme was 17.7% of earnings in 1997; the contribution under the temporarily employed artists and editors pensions scheme 10.5%; the contribution under the seamen's pensions scheme 9.5%; and the full contribution under the schemes for self-employed people and farmers, 20.7%.

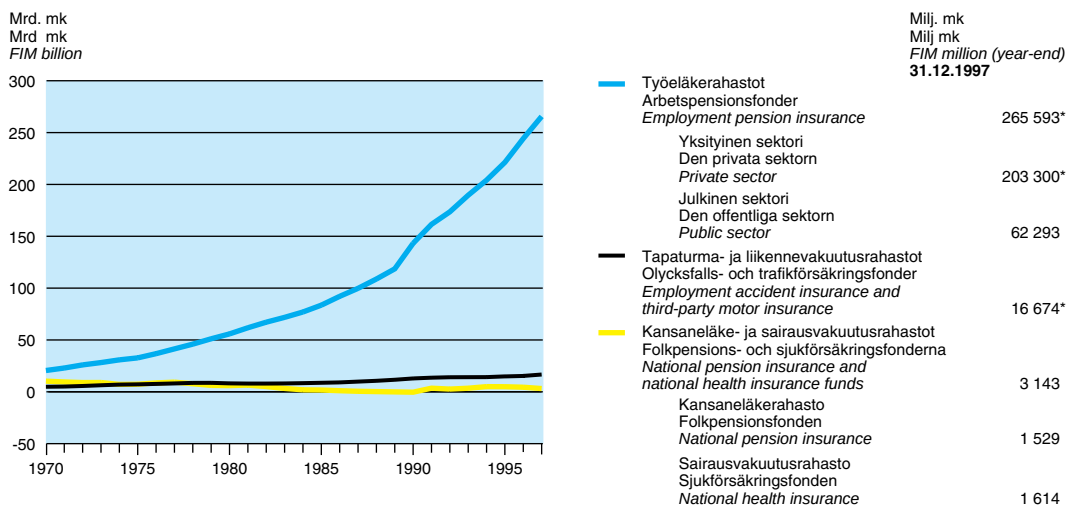
Huom. Vuonna 1997 työnantajan ryhmähenkivakuutusmaksu oli 0,1 % palkoista.

Anm. År 1997 var arbetsgivarnas grupplivförsäkringsavgift 0,1 % av lönerna.

N.B. The employer contribution to group life insurance was 0.1% of the wage and salary bill in 1997.

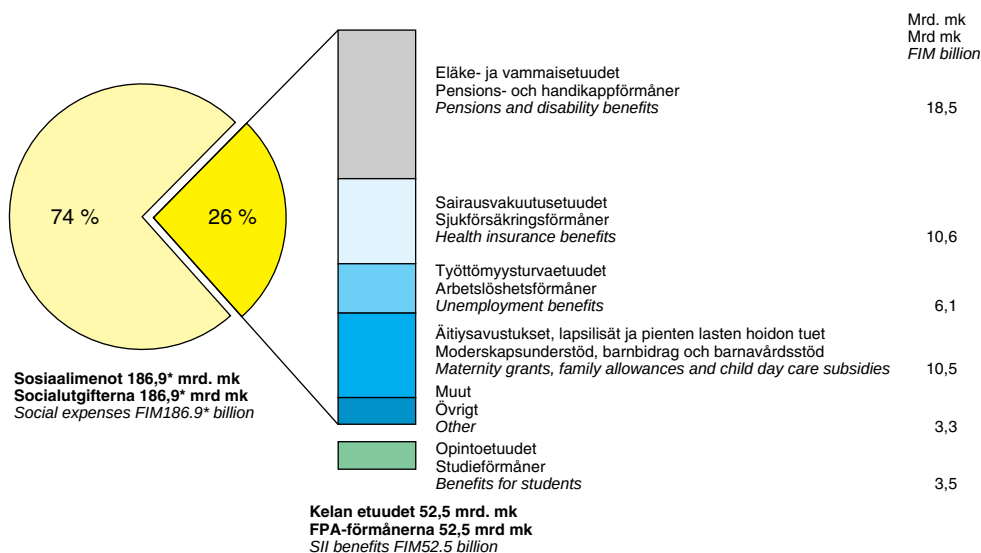
Lähde: Sosiaaliturvamaksutoimikunta 1982:n mietintö, Komiteamietintö 1983:13; Kela.

Källa: Betänkande avgivet av kommissionen 1982 för frågor om socialskyddsavgifterna, Kommittébeträktande 1983:13; FPA.

Kuvio 6. Sosiaalivakuutuksen rahastot 1970–97 (vuoden 1997 rahana)**Figur 6. Socialförsäkringsfonder 1970–97 (1997 års penningvärde)****Chart 6. Social insurance funds, 1970–97 (in FIM billion at 1997 prices)**

Lähde: Taulukko 141; Eläketurvakeskus; Sosiaali- ja terveysministeriö; Valtiokonttori; Kuntien eläkevakuutus; Kirkkohallitus; Suomen Pankki; Suomen ortodoksinen kirkollishallitus.

Källa: Tabell 141; Pensionsskyddscentralen; Social- och hälsovårdsministeriet; Statskontoret; Kommunernas pensionsförsäkring; Kyrkostyrelsen; Finlands Bank; Ortodoxa Kyrkostyrelsen i Finland.

Kuvio 7. Sosiaalimenot ja Kelan maksamat etuudet 1997**Figur 7. Socialutgifterna och de av FPA betalda förmånerna 1997****Chart 7. Social expenses and SII benefits in 1997**

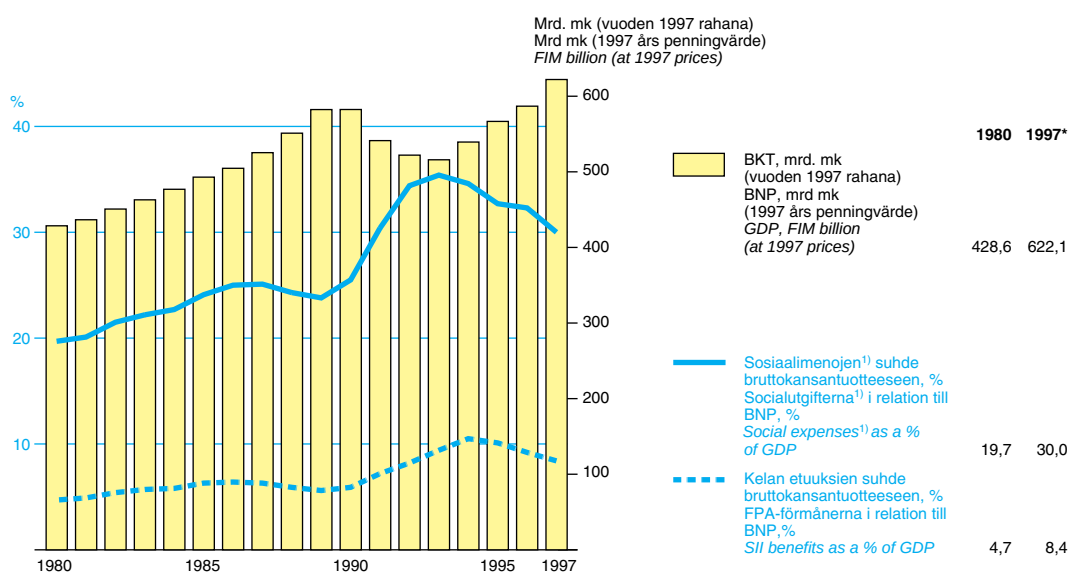
Lähde: Kelan tilastot.

Källa: FPAs statistik.

Kuvio 8. Bruttokansantuotteen kehitys sekä sosiaalimenojen ja Kelan etuuksien suhde bruttokansantuotteeseen 1980–97

Figur 8. Utvecklingen av bruttonationalprodukten (BNP) samt socialutgifterna och FPA-förmånerna i relation till BNP 1980–97

Chart 8. Gross domestic product; Social expenses and SII benefits in relation to GDP, 1980–97

¹⁾ Sosiaalimenot vastaavat EU:n sosiaalimenokäsitettä.
Motsvarar socialutgiftsbegreppet inom EU.
Based on the EU's definition of social expenditure.

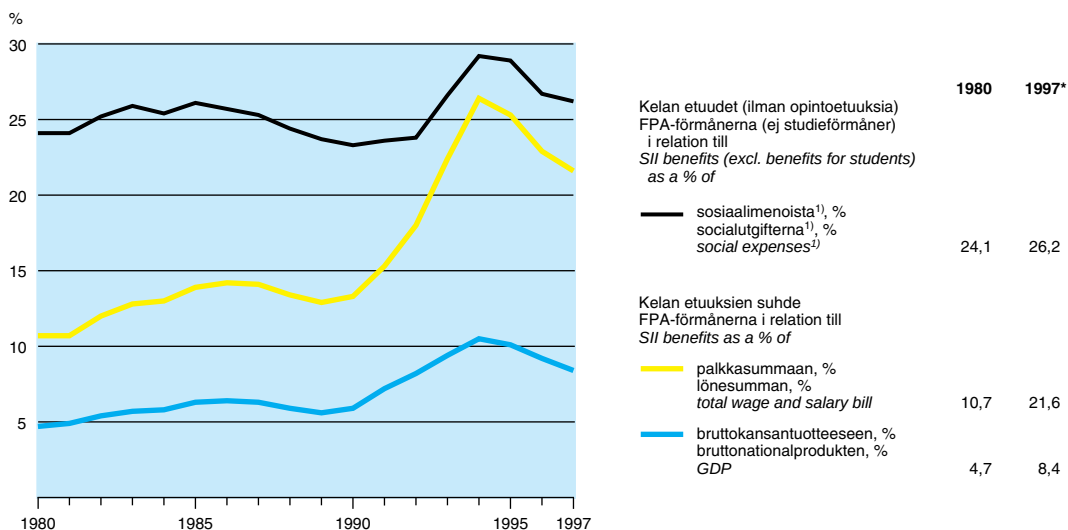
Lähde: Tilastokeskus, Kansantalouden tilinpito; Sosiaaliturva Suomessa 1996. Sosiaaliturva 1998:1; Sosiaali- ja terveysministeriö; Kelan tilastot.

Källa: Statistiskcentralen, Nationalräkenskaper; Social trygghet i Finland 1996. Social trygghet 1998:1; Social- och hälsovårdsministeriet; FPAs statistik.

Kuvio 9. Kelan etuudet kansantaloudessa 1980–97

Figur 9. FPA-förmånerna och samhällsekonomi 1980–97

Chart 9. SII benefits as a share of selected economic indicators, 1980–97

¹⁾ Ks. kuvion 8 alaviite 1.
Se fotnot 1 figur 8.
See Chart 8 footnote 1.

Lähde: Tilastokeskus, Kansantalouden tilinpito; Sosiaaliturva Suomessa 1996. Sosiaaliturva 1998:1; Sosiaali- ja terveysministeriö; Kelan tilastot.
Källa: Statistiskcentralen, Nationalräkenskaper; Social trygghet i Finland 1996. Social trygghet 1998:1; Social- och hälsovårdsministeriet; FPAs statistik.

1.2 Eläketurva

Eläkejärjestelmät

Kokonaiseläkejärjestelmä. Kokonaiseläkejärjestelmä muuttui vuoden 1996 alusta. Kansaneläke muutettiin silloin koko väestön kattavasta peruseläkkeestä vähimmäistoimeentulon turvaavaksi eläkkeeksi. Perhe-eläkkeitä muutos ei koskenut.

Suomen eläkejärjestelmä koostuu pääpiirteissään kahdesta lakisääteisestä eläkejärjestelmästä, työeläkejärjestelmästä ja kansaneläkejärjestelmästä. Nämä järjestelmät yhdessä takaavat eläketurvan Suomessa asuville henkilöille vanhuuden, työkyvyttömyyden ja pitkäaikais-työttömyyden sekä perheenhuoltajan kuoleman varalta. Näiden kahden järjestelmän lisäksi on joukko lakeja, jotka takaavat eläketurvan tiettyjen erityisriskien varalta.

Tässä vuosikirjassa työ-, virka- ja yrittäjäeläkkeistä käytetään yhteistä nimitystä *työeläke*.

Työeläkkeeseen ovat oikeutettuja ne henkilöt, joilla on takanaan työhistoriaa (joilla on ollut ansiotuloja työ- tai virkasuhteesta taikka yrittäjätoiminnasta). *Kansaneläkkeen* suuruus riippuu muusta eläketurvasta. Käytännössä sen saavat vain ne, joilla joko ei ole oikeutta muuhun eläketurvaan tai joiden muista eläkkeistä koostuva eläketurva jää pienehköksi. Niinpä kaikille Suomessa asuville taataan vähintään täyden kansaneläkkeen suuruinen eläke.

Kelan eläkkeet. *Kansaneläkkeen* tarkoituksena on turvata sellaisen eläkkeensaajan vähimmäistoimeentulo, jolla ei ole yhtään muita eläketuloja tai vain pienhkö eläketulot. Kansaneläkkeenä (vanhuus-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeenä) maksetaan eläkevähenteistä kansaneläkettä sekä erilaisia eläkkeenosia. Vuodesta 1997 alkaen kansaneläkettä voi saada myös pelkkänä asumistukena, hoitotukena tai rintamalisänä.

Yleisenä perhe-eläkkeenä maksetaan lesken- ja lapseneläkettä. Eläkkeenä voi saada perus- ja täydennysmäärää, leskeneläkkeenä myös asumistukea. Kela hoitaa niin kansaneläkkeiden kuin yleisen perhe-eläkkeen maksamisen.

Työeläketurva. Työeläkkeiden tarkoituksena on pyrkiä turvaamaan aikaisemmin saavutettu kulutustaso eläkkeelle siirtymisen jälkeen. Työeläkkeen suuruuteen vaikuttavat työuran pituus ja työansiot. Jokaisesta eläketurvaan oikeuttavasta työ- ja virkasuhteesta sekä yrittäjätoiminnasta karttuu työeläkettä. Nämä työeläkkeet yhteensovitetaan keskenään siten, että niiden määrä saa olla yhteensä enintään 60–66 % työssäoloaikaisista tuloista.

1.2 Pensioner

Olika pensionssystem

Pensionssystemet som helhet. I början av år 1996 ändrades hela vårt pensionssystem så att folkpensionen, som har varit en grundpension och omfattat hela befolkningen, blev en pension för trygghet av minimiutkomsten. Ändringen gällde inte familjepensionerna.

Det finländska pensionssystemet består i huvuddrag av två lagstadgade pensionssystem, arbetspensionssystemet och folkpensionssystemet, som tillsammans garanterar ett pensionsskydd vid ålderdom, arbetsoförmåga, långtidsarbetslöshet och vid familjeförsörjares fränfalle för i Finland bosatta personer. Därutöver finns det ett antal lagar som garanterar pension med avseende på vissa särskilda risker.

I denna årsbok benämns arbets-, tjänste- och företagarpension *arbetspension*.

Rätt till *arbetspension* har personer med arbetshistorik (de som haft förvärvsinkomster av anställning eller företagarkerksamhet). *Folkpensionens* storlek beror av andra pensioner. Den betalas i praktiken bara till dem som inte har rätt till någon annan pension eller vars andra pensionsinkomster är små. Alla som bor i Finland garanteras således minst en pension som motsvarar full folkpension.

FPA-pensioner. *Folkpensionen* är avsedd att trygga en minimiutkomst för de pensionstagare som har små eller inga pensionsinkomster. I folkpension (ålderdoms-, invaliditets- eller arbetslöshetspension) utges pensionsavhängig folkpension samt olika tillägg. Från år 1997 har folkpensionen kunnat bestå av enbart bostadsbidrag, vårdbidrag eller fronttillägg.

I *allmän familjepension* betalas efterlevande- och barnpension. Pensionen kan innefatta grund- och kompletteringsbelopp, efterlevandepensionen även bostadsbidrag.

Arbetspensioner. Arbetspensionerna är avsedda att trygga den konsumtionsnivå som uppnåtts före pensioneringen. Pensionens storlek beror av hur lång tid man arbetat och av arbetsinkomsten. Arbetspension intjänas på anställning och företagarkerksamhet. Pensionerna samordnas och summan av dem får uppgå till högst 60–66 % av arbetsinkomsterna.

Työeläkejärjestelmä koostuu useista sekä yksityisen että julkisen sektorin järjestelmistä. Niistä säädetään seuraavissa eläkelaeissa: työntekijäin eläkelaki (TEL), lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelaki (LEL), yrittäjien eläkelaki (YEL), maatalousyrittäjien eläkelaki (MYEL), merimieseläkelaki (MEL), eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelaki (TaEL), valtion eläkelaki (VEL), kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelaki (KVTEL) ja evankelisluterilaisen kirkon eläkelaki (KiEL). Työeläkkeitä ovat myös valtion ja kuntien maksamat ns. vanhan järjestelmän eläkkeet sekä eräiden julkisten laitosten maksamat eläkkeet.

Työeläkelakien perusteella maksetaan vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- ja osa-aikaeläkettä sekä perhe-eläkettä.

Vapaaehtoiseen työeläketurvaan luetaan vähimmäisehtoja parempiin eläkkeisiin tähtäävät rekisteröidyt lisäeläkkeet (TEL 11 §) sekä eläkesäätiöiden ja -kassojen maksamat rekisteröimättömät lisäeläkkeet.

Työeläkejärjestelmän toimeenpanosta vastaavat yksityisellä sektorilla työeläkelaitokset, julkisella sektorilla pääasiassa valtiokonttori ja Kuntien eläkevakuutus. Eläketurvakeskus (ETK) toimii eläkelaitosten keskuselimenä.

Erityisturva. Maatalouden erityiseläkkeiden tarkoituksena on turvata tilansa hoidosta luopuvan viljelijän toimeentulo. Näistä eläkkeistä säädetään seuraavissa laeissa: laki maatalousyrittäjien luopumistuesta (LUTUL), laki maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä (SPVEL), luopumiseläkelaki (LUEL) ja laki maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta (LUKL). Uudet eläkkeet myönnetään maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (LUTUL) mukaan.

Tapaturmavakuutus-, liikennevakuutus-, sotilasvamma- ja sotilastapaturmalain sekä näihin rinnastettavien lakien mukaiset eläkkeet (elinkorot, huoltoeläkkeet) pyrkivät turvaamaan toimeentulon jatkuvuuden kyseisissä laeissa mainittujen riskien varalta.

Rahoitus

Kelan eläkkeet rahoitettiin vuonna 1997 työnantajien kansaneläkemaksuilla, valtion suorituksilla, arvonnlisäveron tuotoilla sekä liikenne- ja tapaturmavakuutuslaitoksilta kerätyillä maksuilla.

Arbetspensioneringen består av flera system inom den privata och offentliga sektorn. Om arbetspensioner stadgas i följande lagar: lagen om pension för arbetstagare (APL), lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (KAPL), lagen om pension för företagare (FöPL), lagen om pension för lantbruksföretagare (LFöPL), lagen om sjömanspensioner (SjPL), lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (KoPL), lagen om statens pensioner (StPL), lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (KTAPL) och pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (KyPL). Till arbetspensionerna hänförs även statens och kommunernas pensioner enligt s k gamla systemet samt vissa offentliga institutioners pensioner.

Från arbetspensioneringen betalas ålders-, invalid-, arbetslöshets- och deltidspension samt familjepension.

Det frivilliga arbetspensionsskyddet omfattar registrerade tilläggspensioner (11 § APL) samt av pensionsstiftelser och -kassor utbetalda oregistrerade pensioner som inte är lagstadgade.

För verkställigheten av arbetspensionssystemen inom privatsektorn svarar arbetspensionsanstalterna och inom den offentliga sektorn huvudsakligen statskontoret och Kommunernas pensionsförsäkring. Pensionsskyddscentralen (PSC) är centralorgan för pensionsanstalterna.

Specialpensioner. Specialpensionerna för lantbrukare syftar till att trygga utkomsten för jordbrukare som avstår från sitt gårdsbruk. Om dessa pensioner stadgas i följande lagar: lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (AvSL), lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (GeVPL), lagen om avträdelsepension för lantbruksföretagare (AvPL) och lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (AvEL). Nya pensioner beviljas enligt lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (AvSL).

Pensionerna (livräntor, försörjningspensioner) enligt lagarna om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkring, militärskada och militärolycksfall och därmed jämförbara lagar syftar till att trygga en fortsatt utkomst i fall av de risker som nämns i lagarna.

Finansiering

FPA-pensionerna finansierades år 1997 genom arbetsgivarnas folkpensionsavgifter, statens inbetalningar, mervärdesskatteintäkter samt trafik- och olycksfallsförsäkringsanstaltens avgifter.

TEL-, LEL- ja TaEL-eläkkeet rahoittavat työnantajat ja vakuutetut. MYEL- ja SPVEL-eläkkeiden rahoittajina ovat maatalousyrittäjät ja valtio, sen sijaan LUKL-korvaukset ja LUEL-eläkkeet valtio rahoittaa kokonaan. Luopumistuet rahoittavat valtio ja EU. YEL-eläkkeiden rahoitukseen osallistuvat sekä yrittäjät että valtio. Merimieseläkkeet rahoittavat vakuutetut, laivanvarustajat ja valtio. Valtion, kuntien ja kirkon eläkkeet maksetaan vastaavista julkisista varoista; myös vakuutetut osallistuvat rahoitukseen.

Tapaturmavakuutuksen kustantavat työnantajat, kun taas maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen rahoitukseen osallistuvat maatalousyrittäjät, valtio ja Kela. Liikennevakuutuksen kustantavat moottoriajoneuvojen omistajat. Sotilasvamman- ja sotilastapaturmakorvaukset maksaa valtio.

Kelan eläkkeiden rahoitus perustuu *jakoperiaatteelle* (eli tuotot käytetään suoraan etuuksien maksamiseen). Lähes kaikki yksityiset ja julkiset työeläkejärjestelmät toimivat nykyään osittaisella *rahastointiperiaatteella*.

Tilastointi

Kukin eläkelaitos huolehtii omien eläkkeittensä tilastoinnista. Koska henkilö voi saada eläkettä samanaikaisesti usean eri lain perusteella, Kansaneläkelaitos ja Eläketurvakeskus laativat myös yhteistyössä tilastoja eläkkeensaajien kokonaismääristä ja kokonaiseläkkeiden markkamääristä.

Kelan ja ETK:n eläkerekisterien tietoihin perustuva yhteistilastointi kattaa Kelan maksamat eläkkeet, työeläkkeet (TEL, LEL, YEL, MYEL, TaEL, MEL, VEL, VPEL, KVTEL, valtion ja kuntien vanhojen eläkesääntöjen mukaiset eläkkeet, KiEL sekä Suomen Pankin, Kelan ja Ahvenanmaan maakuntahallinnon eläkesääntöjen mukaiset eläkkeet) ja maatalouden erityiseläkkeet (LUTUL, SPVEL, LUEL, LUKL). Pelkkänä asumistukena, hoitotukena tai rintamalisänä maksettavaa kansaneläkettä ei kuitenkaan yhteistilastoinnissa, toisin kuin Kelan omista tilastoista, ole luettu kansaneläkkeeksi. Markkamäärät sisältyvät työeläkkeiden markkamääriin silloin, kun em. etuuksien saajilla on työeläke.

Yhteistilastoinnista puuttuu vapaaehtoinen eläketurva. Tapaturmavakuutus-, liikennevakuutus-, sotilasvamman- ja sotilastapaturmalakien mukaisten eläkkeiden (ns. SOLITA-eläkkeiden) markkamäärät sisältyvät kokonaiseläkkeiden markkamääriin, jos ko. etuuden saaja saa myös kansan- tai työeläkettä. Muilta osin SOLITA-eläkkeet ovat yhteistilastoinnin ulkopuolella.

APL-, KAPL- ja KoPL-pensionerna finansieras av arbetsgivarna och de försäkrade. LFöPL- och GeVPL-pensionerna finansieras av lantbruksföretagarna och staten, medan AvEL-ersättningarna och AvPL-pensionerna finansieras helt av staten. Avträdelsestöden finansieras av staten och EU. I finansieringen av FöPL-pensionerna deltar både företagarna och staten. Sjömanspensionerna finansieras av de försäkrade, redarna och staten. Statens, kommunernas och kyrkans pensioner betalas av motsvarande offentliga medel; de försäkrade deltar i finansieringen.

Olycksfallsförsäkringen bekostas av arbetsgivarna, medan lantbruksföretagarna, staten och FPA finansierar lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring. Trafikförsäkringen finansieras av motorfordonsägarna. Militärskade- och militärolycksfallsersättningarna betalas av staten.

Finansieringen av FPA-pensionerna grundar sig på *fördelningsprincipen* (d v s intäkterna används direkt för utbetalning av förmåner), medan de flesta privata och offentliga arbetspensionssystemen numera grundar sig på partiell *fondering*.

Statistikföring

Varje pensionsanstalt statistikför sina egna pensioner. Då en person kan få pension enligt flera olika lagar samtidigt uppgör Folkpensionsanstalten och Pensionsskyddscentralen *gemensam statistik* över totalantalet pensionärer och över sammanlagda pensionsbelopp.

Statistiken, som grundar sig på FPAs och PSCs pensionsregister, täcker FPA-pensionerna, arbetspensioner (pensioner enligt APL, KAPL, FöPL, LFöPL, KoPL, SjöPL, StPL, StFamPL, KTAPL, statens och kommunernas gamla pensionsstadgor, KyPL samt Finlands Banks, FPAs och Ålands landskapsstyrelses pensionsstadgor) och specialpensioner inom lantbruket (AvSL, GeVPL, AvPL, AvEL). Folkpension som består av endast bostadsbidrag, vårdbidrag eller fronttillägg räknas inte som folkpension i den gemensamma statistiken, i motsats till FPAs egen statistik. Beloppet ingår i arbetspensionsbeloppet om mottagaren har arbetspension.

Den gemensamma statistiken omfattar inte frivilliga pensioner. Pensioner enligt lagarna om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkring, militärskada och militärolycksfall ingår i totalpensionsbeloppen om mottagarna har också folk- eller arbetspension, men i övrigt lämnas de utanför den gemensamma statistiken.

2. Kokonaiseläkemenot verrattuina sosiaalimenoihin ja markkinahintaiseen bruttokansantuotteeseen 1980–97

De totala pensionsutgifterna jämfört med socialutgifterna och bruttonationalprodukten till marknadspris 1980–97

Pension benefits as a share of social welfare expenditure and the gross domestic product at market prices, 1980–97

Vuosi År Year	Kokonaiseläkemenot Totala pensionsutgifter Expenditure on pension benefits		Sosiaalimenot ¹⁾ Socialutgifter ¹⁾ Social welfare expenditure ¹⁾	Markkinahintainen bruttokansantuote Bruttonational- produkten till marknadspris Gross domestic product at market prices	Osuus sosiaali- menoista ¹⁾ , % Andel av social- utgifterna ¹⁾ , % % of social welfare expenditure ¹⁾		Osuus bruttokansan- tuotteesta, % Andel av bruttonational- produkten, % % of gross domestic product	
	Yhteensä Sammanlagt Total	Kelan eläkkeet FPA-pensioner SII pensions			Kokonais- eläkemenot Totala pensions- utgifter All pensions	Kelan eläkkeet FPA- pensioner SII pensions	Kokonais- eläkemenot Totala pensions- utgifter All pensions	Kelan eläkkeet FPA- pensioner SII pensions
	Milj. mk Milj mk FIM million							
	a	b	c	d	e	f	g	h
1980	18 152	6 841	37 684	191 376	48	18	9,5	3,6
1981	21 115	7 865	43 620	216 660	48	18	9,7	3,6
1982	24 080	8 739	52 249	243 585	46	17	9,9	3,6
1983	28 255	10 509	60 344	271 607	47	17	10,4	3,9
1984	32 228	11 988	69 269	304 597	47	17	10,6	3,9
1985	36 073	13 224	79 791	331 628	45	17	10,9	4,0
1986	39 894	13 935	88 655	354 994	45	16	11,2	3,9
1987	43 601	14 562	96 972	386 855	45	15	11,3	3,8
1988	47 150	14 998	105 669	434 341	45	14	10,9	3,5
1989	51 585	15 677	116 036	486 998	44	14	10,6	3,2
1990	56 855	16 685	131 397	515 430	43	13	11,0	3,2
1991	62 632	17 816	149 225	490 868	42	12	12,8	3,6
1992	67 742	18 540	163 921	476 778	41	11	14,2	3,9
1993	70 328	18 808	170 774	482 397	41	11	14,6	3,9
1994	72 436	18 569	176 887	510 992	41	10	14,2	3,6
1995	75 011	18 714	179 829	549 863	42	10	13,6	3,4
1996	78 039	18 322	185 385	574 027*	42	10	13,6*	3,2*
1997	78 764*	17 889	186 913*	622 106*	42*	10*	12,7*	2,9*

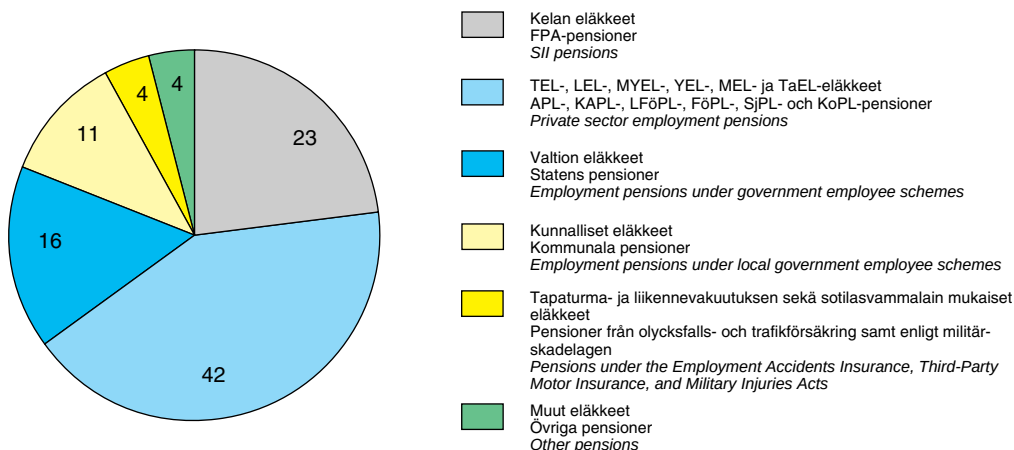
¹⁾ Aikasarja vastaa uudistettua EU:n sosiaalimenokäsitettä (ESSPROS-luokitus).
Tidsserien motsvarar det förnyade socialutgiftsbegreppet inom EU (ESSPROS-klassifikationen).
The time series applies the EU's revised categorization of social expenditures (ESSPROS).

Lähteet – Källor

a taulukko 3 – tabell 3

c Sosiaaliturva Suomessa 1996. Sosiaaliturva 1998:1; Sosiaali- ja terveysministeriö – Social trygghet i Finland 1996. Social trygghet 1998:1; Social- och hälsovårdsministeriet

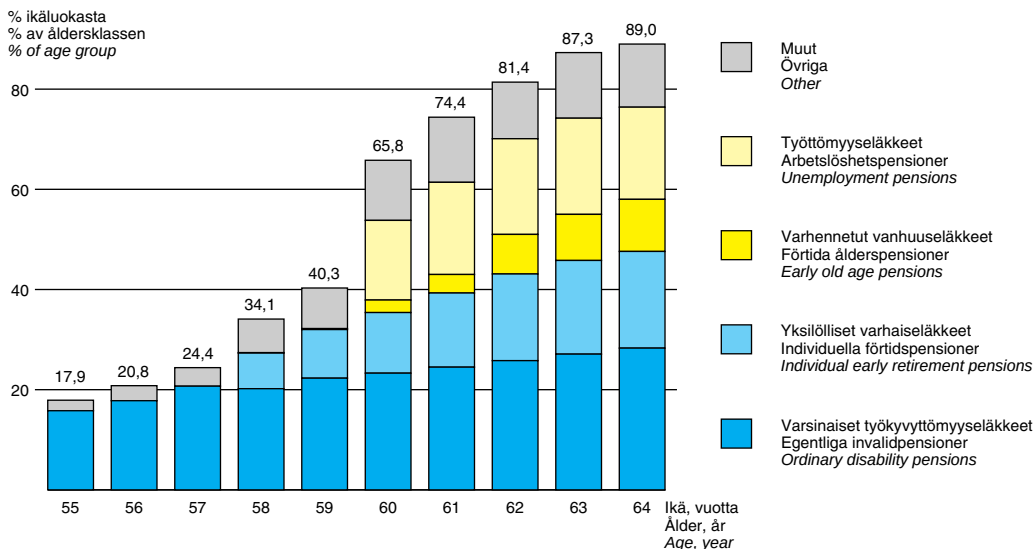
d Tilastokeskus, Kansantalouden tilinpito – Statistikcentralen, Nationalräkenskaper

Kuvio 10. Kokonaiseläkemenot eläkejärjestelmittäin 1997, %**Figur 10. De totala pensionsutgifterna enligt pensionssystem 1997, %****Chart 10. Total expenditure on pension benefits by pension scheme, 1997 (%)**

Lähde: Taulukko 3.

Källa: Tabell 3.

N.B. See English Summary (p. 256).

Kuvio 11. Eläkkeellä olevien¹⁾ osuus 55–64-vuotiaasta väestöstä yksivuotiskäryhmittäin 31.12.1997**Figur 11. De pensionerades¹⁾ andel av befolkningen i 55–64 års ålder enligt ettårsåldersgrupper 31.12.1997****Chart 11. Pension recipients¹⁾ as a percentage of population aged 55–64 by 1-year age groups at year-end 1997**¹⁾ Pelkkää leskeneläkettä saavat eivät sisälly kuvion lukuihin.

Mottagare av enbart efterlevandepension ingår inte.

Excluding recipients of spouse's pension only.

Huom. Ulkomaille asuvat eläkkeensaajat eivät sisälly kuvion lukuihin.

Anm. Utomlands bosatta pensionstagare ingår inte i talen.

N.B. Recipients living outside Finland are not included in the figures.

Lähde: Kelan ja ETK:n yhteistilasto.

Källa: FPAs och PSCs gemensamma statistik.

3. Kokonaiseläkemenot 1975–97, milj. mk
De totala pensionsutgifterna 1975–97, milj mk
Total expenditure on pension benefits, 1975–97 (FIM million)

Vuosi År Year	Kaikki eläkkeet ja elinkorot Samtliga pensioner och livräntor <i>All pension schemes and life annuities</i>	Varsinainen eläkevakuutus Den egentliga pensionsförsäkringen <i>Pension schemes proper</i>		Kelan eläkkeet FPA-pensioner <i>SII pensions</i>		TEL, LEL, MYEL, YEL, MEL, TaEL APL, KAPL, LFöPL, FöPL, SJPL, KoPL <i>Private sector employ- ment pensions¹⁾</i>		Valtion eläkkeet Statens pensioner <i>Employment pensions under government employee schemes</i>	
		Yhteensä Sammanlagt <i>Total</i>	Kaikki vanhuus-, työkyvyttö- myys- ja työttömyys- eläkkeet Samtliga ål- ders-, invalid- och arbets- löshetspen- sioner <i>All old age, disability and unem- ployment pensions</i>						
				Kaikki Samtliga <i>Total</i>	Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeet Ålders-, invaliditets- och arbetslöshetspensioner <i>Old age, disability and unemployment pensions</i>	Kaikki Samtliga <i>Total</i>	Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeet Ålders-, invalid- och arbetslöshetspensioner <i>Old age, disability and unemployment pensions</i>	Kaikki Samtliga <i>Total</i>	Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeet Ålders-, invalid- och arbetslöshetspensioner <i>Old age, disability and unemployment pensions</i>
	a	b	c	d	e	f	g	h	i
1975	8 432	7 447	6 630	3 831	3 489	1 462	1 291	1 457	1 237
1976	10 520	9 300	8 297	4 467	4 094	2 091	1 842	1 833	1 556
1977	12 596	11 220	9 995	5 051	4 640	2 858	2 515	2 184	1 852
1978	14 169	12 577	11 133	5 521	5 024	3 364	2 947	2 418	2 049
1979	15 681	13 984	12 369	5 863	5 355	4 011	3 500	2 674	2 261
1980	18 152	16 241	14 380	6 841	6 285	4 752	4 134	3 005	2 531
1981	21 115	18 894	16 671	7 865	7 187	5 624	4 874	3 499	2 953
1982	24 080	21 536	18 892	8 739	7 930	6 639	5 720	3 956	3 331
1983	28 255	25 231	22 213	10 509	9 606	7 784	6 705	4 421	3 716
1984	32 228	28 780	25 490	11 988	11 067	9 103	7 861	4 824	4 069
1985	36 073	32 313	28 656	13 224	12 278	10 527	9 110	5 311	4 433
1986	39 894	35 720	31 719	13 935	12 968	12 290	10 686	5 843	4 871
1987	43 601	39 114	34 750	14 562	13 519	14 121	12 338	6 365	5 323
1988	47 150	42 239	37 602	14 998	13 981	15 851	13 870	6 898	5 786
1989	51 585	46 438	41 402	15 677	14 668	17 967	15 731	7 691	6 480
1990	56 855	51 444	45 873	16 685	15 573	20 169	17 659	8 704	7 395
1991	62 632	57 013	50 672	17 816	16 476	23 072	20 184	9 773	8 331
1992	67 742	61 739	54 902	18 540	17 159	25 507	22 321	10 657	9 122
1993	70 328	64 259	57 200	18 808	17 426	26 917	23 590	11 060	9 484
1994	72 436	66 190	59 035	18 569	17 257	28 186	24 720	11 434	9 829
1995	75 011	68 910	61 433	18 714	17 452	29 730	26 082	11 935	10 287
1996	78 039	71 933	64 250	18 322	17 131	31 251	27 415	12 376	10 692
1997	78 764*	72 690	64 845	17 889	16 751	32 604	28 607	12 748	11 043

¹⁾ Sisältää merimieseläkkeet (31.12.1990 asti), Ahvenanmaan maakunnan, Suomen evankelisuterilaisen kirkon ja Suomen ortodoksisen kirkon eläkkeet sekä Kansaneläkelaitoksen, Postipankin (31.12.1987 asti) ja Suomen Pankin eläkesääntöjen (pl. Suomen Pankin Setelipaino 1.1.1991 lukien) mukaiset eläkkeet.

Omfattar sjömanspensioner (fram till 31.12.1990), landskapet Ålands, Finlands evangelisk-lutherska kyrkas och Finlands ortodoxa kyrkas pensioner samt pensioner enligt Folkpensionsanstaltens, Postbankens (fram till 31.12.1987) och Finlands Banks pensionsstadgor (exkl. Finlands Banks sedeltryckeri från 1.1.1991).

Pensions paid under the Seamen's Pensions Act (up to 31 December 1990), the Åland islands pension legislation, the Evangelical-Lutheran Church Pensions Act, and the Orthodox Church Pensions Scheme, as well as staff pensions of the SII, the Postipankki (state-owned banking firm), and the Bank of Finland (excl. the Bank of Finland Security Printing House as from 1 January 1991).

²⁾ Tapaturma- ja liikennevahinkokorvaukset maksetaan vakuutusyhtiöiden tai valtion varoista, sotilasvammakorvaukset vain valtion varoista. Eläkkeiden osuus kaikista valtion maksamista tapaturma- ja liikennevahinkokorvauksista on arvioitu Kansaneläkelaitoksessa vuoteen 1991 asti ja vuodesta 1992 alkaen Valtiokonttorissa.

Ersättningar för olycksfall och trafikskador utges av försäkringsbolagen eller staten, ersättningar för skador ådragna i militärtjänst endast av staten. Pensionernas andel av samtliga av staten utbetalda olycksfalls- och trafikskadeersättningar har uppskattats fram till 1991 av Folkpensionsanstalten och från 1992 av Statskontoret.

The benefits under the Employment Accident Insurance Act and the Third-Party Motor Insurance Act are financed by insurance companies and the government: the benefits under the Military Injuries Act, by the government alone. Where government payments are concerned, the proportion of pensions to all benefits has been estimated by the SII until 1991, and by the State Treasury from 1992 onwards.

³⁾ *Pensions paid under the Employees' Pensions Act, the Temporary Employees' Pensions Act, the Farmers' Pensions Act, the Self-Employed Persons' Pensions Act, the Seamen's Pensions Act (as from 1 January 1991), the Temporarily Employed Artists and Editors Pensions Act.*

⁴⁾ *Additional pensions paid under the Employees' Pensions Act, the Self-Employed Persons' Pensions Act, and the Farmers' Pensions Act.*

		Erytisturvan eläkkeet ja elinkorot Speciell pensionsförsäkring och livräntor <i>Pensions under special schemes and life annuities</i>					Vapaaehtoinen eläkevakuutus Den frivilliga pensionsförsäkringen <i>Cost of voluntary pension provision</i>		Vuosi År Year
Kunnalliset eläkkeet Kommunala pensioner <i>Employment pensions under local government employee schemes</i>	Muut eläkkeet ¹⁾ Övriga pensioner ¹⁾ <i>Other employment pensions¹⁾</i>	Tapaturmavakuutus ²⁾ Olycksfallsförsäkring ²⁾ <i>Employment Accident Insurance Act²⁾</i>	Liikennevakuutus ³⁾ Traffikförsäkring ³⁾ <i>Third-Party Motor Insurance Act³⁾</i>	Sotilasvammakorvaukset ⁴⁾ Militärskadeersättningar ⁴⁾ <i>Military Injuries Act⁴⁾</i>	Rintamaveteraanien varhaiseläkkeet Förlidspensioner för frontveteraner <i>Front-Veterans' Early Retirement Scheme</i>	Sukupolvenvalhdos- ja luopumiseläkkeet/-korvaukset/-tuet Generationsväxlings- och avräddelsepensioner/-ersättningar/-stöd <i>Pensions to Outgoers Scheme for Farmers</i>	TEL-, MYEL- ja YEL-lisäeläkkeet APL-, LFöPL- och FöPL-tiläggs-pensioner <i>Additional pensions under private sector employment schemes⁵⁾</i>	Säätiöiden ja kassojen maksamat muut kuin lakisääteiset eläkkeet Av stiftelser och kassor utbetalda andra pensioner än lagstadgade <i>Pensions paid by funds and foundations under private schemes</i>	
j	k	l	m	n	o	p	q	r	
607	90	149	74	422	.	14	52	274	1975
789	120	173	94	502	.	31	79	341	1976
974	153	152	112	570	.	37	103	402	1977
1 096	178	237	117	610	.	48	125	455	1978
1 234	202	232	129	630	.	62	154	490	1979
1 412	231	261	143	687	.	83	184	553	1980
1 639	267	303	163	784	.	110	231	630	1981
1 896	306	335	192	872	24	140	268	713	1982
2 168	349	405	218	949	139	176	312	825	1983
2 468	397	459	244	1 021	223	213	361	927	1984
2 804	447	486	271	1 068	248	264	409	1 014	1985
3 152	500	563	293	1 118	307	331	464	1 098	1986
3 511	555	525	321	1 144	343	476	517	1 161	1987
3 921	571	708	346	1 182	252	603	569	1 251	1988
4 463	640	712	380	1 249	164	677	631	1 334	1989
5 164	722	774	412	1 286	88	743	692	1 416	1990
5 877	475	794	460	1 343	31	828	797	1 365	1991
6 510	525	938	493	1 384	12	900	862	1 414	1992
6 922	552	1 053	493	1 333	4	1 002	886	1 300	1993
7 419	582	1 210	500	1 279	2	983	903	1 369	1994
7 919	612	1 094	547	1 246	0	964	926	1 324	1995
9 342	642	1 125	534	1 196	0	991	959	1 301	1996
8 782	667	1 123*	544*	1 159	0	977	971	1 300*	1997

4. Eläkkeensaajien kokonaislukumäärät 1980–97

Totala antal pensionstagare 1980–97
Total number of pension beneficiaries, 1980–97

31.12. Year-end	Kaikki Samtliga All pensions	Vanhuus- eläkkeet Ålders- pensioner Old age pension	Työkyvyttö- myyseläkkeet Invalidpen- sioner Disability pension	Työttömyys- eläkkeet Arbetslös- hetspensioner Unemploy- ment pension	Lesken- eläkkeet Efterlevande- pensioner Spouse's pension	Lapsen- eläkkeet Barnpen- sioner Orphan's pension	Erityis- eläkkeet ¹⁾ Special- pensioner ¹⁾ Special pensions ¹⁾
1980	1 011 232	610 095	274 751	14 797	121 435	45 842	42 642
1981	1 017 117	621 042	269 310	18 724	128 538	43 117	39 016
1982	1 024 586	631 607	261 751	24 372	137 529	40 078	40 045
1983	1 041 512	642 143	260 309	34 338	145 899	38 212	40 878
1984	1 054 101	648 140	262 962	45 517	154 918	35 471	39 458
1985	1 068 561	661 013	261 277	54 033	162 229	33 274	37 947
1986	1 102 984	680 429	270 287	66 318	169 413	31 534	38 249
1987	1 123 342	694 198	279 361	69 330	176 118	30 151	44 486
1988	1 136 974	709 106	284 364	67 756	182 810	29 445	45 158
1989	1 149 211	723 937	291 572	62 838	188 821	28 645	43 048
1990	1 160 983	737 154	300 932	55 486	194 784	28 429	40 805
1991	1 171 324	750 903	305 407	47 764	203 718	28 744	41 676
1992	1 182 934	762 566	308 537	43 719	212 427	29 080	46 490
1993	1 198 607	776 810	309 732	42 793	220 037	29 532	50 193
1994	1 210 986	789 392	310 627	42 962	225 045	29 629	51 292
1995	1 219 747	804 061	309 504	39 147	230 827	29 338	50 960
1996	1 232 653	822 515	301 788	41 411	238 382	29 245	51 247
1997	1 244 233	836 701	294 951	44 862	243 445	29 339	50 728

¹⁾ Luopumistuki, sukupolvenvaihdoseläke, luopumiseläke, luopumiskorvaus, osa-aikaeläke, rintamasotilaseläke, rintamaveteraanien varhaiseläke sekä vuosina 1981–83 vanhuudentuki.

Avträdelsestöd, generationsväxlingspensioner, avträdelsepensioner och -ersättningar, deltidspensioner, frontmannapensioner, förtids-pensioner för frontveteraner samt (1981–83) åldersdomsstöd.

Change-of-generation pension, farm closure subsidy/pension/compensation, part-time pensions, front-veterans' pensions, early front-veterans' pensions, and old age assistances (1981–83).

Huom. Sama henkilö voi saada usean eri eläkelajin mukaista eläkettä.

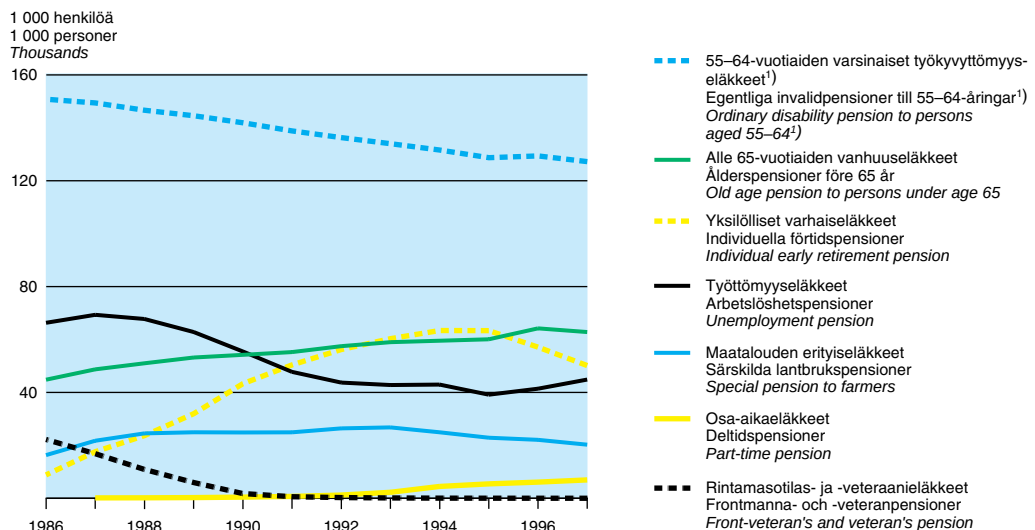
Lähde: Kelan ja ETK:n yhteistilasto.

Anm. Samma person kan ha pension av flera skilda slag.

Källa: FPAs och PSCs gemensamma statistik.

N.B. One person may receive pension benefits from several pension categories.

Kuvio 12. Kaikista eläkejärjestelmistä eläkettä saavat 55–64-vuotiaat eläkelajeittain 1986–97
Figur 12. 55–64-åriga mottagare av pension från de olika pensionssystemen enligt pensionsslag 1986–97
Chart 12. Pension recipients aged 55–64 by type of pension received, 1986–97

¹⁾ Sisältää myös kuntoutustuet.
Inkluderar rehabiliteringsstöd.
Includes rehabilitation assistance payments.

Lähde: Kelan ja ETK:n yhteistilasto.

Källa: FPAs och PSCs gemensamma statistik.

5. Kaikista eri eläkejärjestelmistä vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- tai erityiseläkettä saavat iän ja sukupuolen mukaan 31.12.1997

Mottagare av ålders-, invalid-, arbetslöshets- eller specialpension från de olika pensionssystemen efter ålder och kön 31.12.1997

Recipients of any Finnish old age, disability, unemployment or special pension, by age and sex, at year-end 1997

Sukupuoli Kön Sex	Kaikki eläkkeensaajat Samtliga pensionstagare All pensioners		Vanhuuseläkkeet Ålderspensioner Old age pensions		Työkyvyttömyyseläkkeet Invalidpensioner Disability pensions		Työttömyys- eläkkeet Arbetslöshets- pensioner Unemployment pensions	Erityis- eläkkeet ¹⁾ Specialpen- sioner ¹⁾ Special pensions ¹⁾
Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Yhteensä Sammanlagt Total	% vastaavasta 16 v täyt- täneestä väestöstä ²⁾ % av motsva- rande befolk- ning över 16 år ²⁾ % of popul- ation aged 16 or over ²⁾	Kaikki Samtliga Total	Alle 65- vuotiaiden Under 65 år For under-65s	Kaikki Samtliga Total	Varsinaiset ³⁾ Egentliga ³⁾ Ordinary disability pensions ³⁾		
Kaikki – Samtliga								
– Total	1 181 148	27,7	836 701	61 178	294 951	246 306	44 862	50 728
Miehet – Män –								
Males	501 437	24,3	320 481	27 624	157 120	134 240	21 499	22 577
Naiset – Kvinnor –								
Females	679 711	30,8	516 220	33 554	137 831	112 066	23 363	28 151
Kaikki – Samtliga								
– Total	1 181 148	27,7	836 701	61 178	294 951	246 306	44 862	50 728
16–19	1 962	0,8	–	–	1 962	1 962	–	–
20–29	8 330	1,3	–	–	8 330	8 330	–	–
30–39	19 167	2,5	2	2	19 165	19 165	–	–
40–49	47 993	5,7	528	528	47 473	47 473	–	–
50–54	44 707	11,3	2 417	2 417	42 144	42 144	–	253
55–59	81 039	27,5	5 682	5 682	67 412	58 137	–	8 893
60–64	202 425	80,6	52 549	52 549	108 465	69 095	44 862	18 286
65–	775 525	99,4	775 523	.	.	.	.	23 296

¹⁾ Luopumistuki, sukupolvenvaihdoseläke, luopumiseläke, luopumiskorvaus, osa-aikaeläke ja rintamaveteraanien varhaiseläke.
Avträdelsestöd, generationsväxlingspension, avträdelsepension, avträdelseersättning, deltidspension och förtidspension för frontvete-
raner.

Farm closure subsidy/pension/compensation, change-of-generations pension, part-time pension or veteran's pension.

²⁾ Väestöosuutta laskettaessa ulkomailla asuvat eläkkeensaajat eivät ole luvuissa mukana.

Inkluderar inte utomlands bosatta pensionstagare.

Pensioners living abroad not included in the calculation.

³⁾ Sisältää kuntoutustuet.

Inkluderar rehabiliteringsstöd.

Includes rehabilitation subsidy.

Huom. Henkilö voi saada useaa eläkettä samanaikaisesti.

Anm. En person kan ha flera slags pensioner samtidigt.

N.B. It is possible to receive several types of pension simultaneously.

Lähde: Kelan ja ETK:n yhteistilasto.

Källa: FPAs och PSCs gemensamma statistik.

6. Kaikista eri eläkejärjestelmistä eläkettä saavien¹⁾ väestöosuuksia maakunnittain 1993–97
Pensionstagares¹⁾ befolkningsandelar för samtliga pensionssystem landskapsvis 1993–97
Persons receiving pension from any Finnish pension scheme¹⁾, as a percentage of population in province, 1993–97

31.12. Year-end	65 v täyttäneet vanhuuseläkkeensajaat koko väestöstä, % Ålderspensionstagare över 65 år, % av hela befolkningen Old age pensioners over age 65 as a % of total population	Työkyvyttömyyseläkkeensajaat työikäisistä, % Invalidpensionstagare, % av aktiväldersbefolkningen Disability pensioners as a % of persons of working age	Työttömyyseläkkeensajaat 60–64-vuotiaista, % Arbetslöshetspensionstagare, % av 60–64-åringar Unemployment pensioners as a % of population aged 60–64	Eläkkeellä olevat 55–64-vuotiaat ²⁾ samanikäisestä väestöstä, % Pensionerade 55–64-åringar ²⁾ , % av befolkningen i samma ålder Pensioners aged 55–64 ²⁾ as a % of total age group
Maakunta Landskap Province				
1993	13,9	9,1	17,3	56,7
1994	14,1	9,1	17,7	56,6
1995	14,3	9,0	16,2	55,6
1996	14,4	8,7	17,2	53,5
1997	14,6	8,4	18,4	52,2
1997				
Koko maa – Hela landet –				
Whole country	14,6	8,4	18,4	52,2
Uusimaa – Nyland	11,2	6,3	15,6	44,7
Itä-Uusimaa – Östra Nyland	14,4	7,0	15,9	45,8
Varsinais-Suomi – Egentliga Finland	16,0	7,6	19,3	49,9
Satakunta	16,5	8,8	22,6	52,0
Kanta-Häme – Egentliga Tavastland	16,8	8,2	20,8	52,3
Pirkanmaa – Birkaland	15,6	8,2	20,8	52,3
Päijät-Häme – Päijänne-Tavastland	15,2	8,4	25,5	50,8
Kymenlaakso – Kymmene-dalen	17,1	9,3	20,6	54,4
Etelä-Karjala – Södra Karelen	17,0	9,3	23,1	54,5
Etelä-Savo – Södra Savolax	17,8	10,5	17,2	57,3
Pohjois-Savo – Norra Savolax	15,9	11,4	15,7	61,4
Pohjois-Karjala – Norra Karelen	16,1	11,1	16,1	60,5
Keski-Suomi – Mellersta Finland	15,1	9,4	20,6	55,7
Etelä-Pohjanmaa – Södra Östergötting	17,1	9,1	15,7	57,3
Pohjanmaa – Östergötting	16,9	7,1	18,0	49,0
Keski-Pohjanmaa – Mellersta Östergötting	14,2	8,7	16,6	54,9
Pohjois-Pohjanmaa – Norra Östergötting	12,3	9,6	15,7	58,3
Kainuu – Kajanaland	15,5	11,5	19,4	60,5
Lappi – Lappland	13,6	10,1	20,3	57,1
Ahvenanmaa – Åland	16,1	5,1	4,0	34,7

¹⁾ Vain Suomessa asuvat eläkkeensajaat.
Enbart i Finland bosatta pensionstagare.
Pensioners living abroad not included.

²⁾ Pelkän leskeneläkkeen saajat eivät sisälly lukuihin.
Inkluderar inte mottagare av enbart efterlevandepension.
Does not include recipients of spouse's pension.

Lähde: Kelan ja ETK:n yhteistilasto.

Källa: FPAs och PSCs gemensamma statistik.

Huom. Maakuntajako, ks. kartta liitteessä 12.

Anm. Landskapsindelning, se kartan i bilaga 12.

7. Eri eläkejärjestelmistä työkyvyttömyyseläkettä saavat sairauden¹⁾ mukaan 31.12.1997Mottagare av invalidpension från olika pensionssystem enligt sjukdom¹⁾ 31.12.1997

Recipients of disability pension from various pension schemes, according to diagnosis, at year-end 1997

Sairausryhmä Sjukdomsgrupp Disease group ²⁾	Kaikki – Samtliga – Total					Työeläkettä saavat Arbetspensions- tagare Persons receiving employment pension		Vain kansan- eläkettä saavat Mottagare av endast folkpension Pensioners receiving only national pension	
	Yhteensä Sammanlagt Total		Varsinainen työkyvyttö- myyseläke ³⁾ Egentlig inva- lidpension ³⁾ Ordinary disability pension ³⁾		Yksilöllinen varhais- eläke Individuell förtids- pension Individual early retirement pension				
	Lukumäärä Antal Number	%	Lukumäärä Antal Number	%	Lukumäärä Antal Number	%	Lukumäärä Antal Number	%	
Kaikki eläkkeet – Samtliga pensioner – All pensioners									
Kaikki – Samtliga – Total	294 951		246 306		50 154		238 002		56 949
Suomessa asuvien – Till personer bosatta i Finland – To recipients living in Finland									
Kaikki sairaudet – Samtliga sjukdomar – All diseases	281 264	100,0	232 804		49 953		229 404	100,0	51 860
I A00–B99 Tartunta- ja loistaudit – Infek- tions- och parasitsjukdomar	2 125	0,8	1 826		321		1 569	0,7	556
A15–A19, B90 Tuberkuloosi – Tuberkulos	827	0,3	668		162		631	0,3	196
II C00–D49 Kasvaimet – Tumörer	5 493	2,0	4 865		631		5 103	2,2	390
C00–C97 Pahanlaatuiset kasvaimet – Maligna tumörer	4 452	1,6	3 928		521		4 172	1,8	280
IV E00–E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet – Endokrina sjukdomar, nutri- tionsrubbingar och äm- nesomsättningssjukdomar ..	4 899	1,7	3 861		1 075		4 364	1,9	535
E10–E14 Diabetes	3 350	1,2	2 704		667		3 148	1,4	202
V F00–F99 Mielenterveyden ja käyttäyty- misen häiriöt – Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar	99 522	35,4	91 050		8 287		66 737	29,1	32 785
F10 Alkoholin aiheuttamat elimel- liset aivo-oireyhtymät ja käyt- täytymishäiriöt – Psykiska störningar och beteendestör- ningar orsakade av alkohol	3 146	1,1	3 005		176		2 933	1,3	213
F11–F16, F18–F19 Huumeiden aih. elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäyty- mishäiriöt – Psykiska och be- teendestörningar orsakade av narkotika	148	0,1	150		17		122	0,1	26
F20–F48, F60–F69, F90–F98 Skitsofrenia, skitsotyyppinen häiriö, harhaluuloisuus-, mie- lialahäiriö, neuroottiset, stres- siin liittyvät ja somatoformiset häiriöt, persoonallisuus- ja käytöshäiriöt – Schizofreni, schizotropa störningar, vanfö- reställningssyndrom, för- stämningssyndrom, neurotis- ka, stressrelaterade och so- matoforma syndrom, person- lighets- och beteendestör- ningar	75 922	27,0	67 804		7 875		60 388	26,3	15 534
F70–F79 Älyllinen kehitysvammaisuus – Psykisk utvecklingsstörning	17 241	6,1	17 156		58		1 671	0,7	15 570

¹⁾ Ks. selostus tautiluokituksista (ICD-10), s. 98.²⁾ Se redogörelsen för sjukdomsklassifikationen (ICD-10), sid 98.²⁾ Important disease groups listed on page 279.³⁾ Sisältää kuntoutustuet.Inkluderar rehabiliteringsstöd.
Includes rehabilitation subsidy.

Lähde: Kelan ja ETK:n yhteistilasto.

Källa: FPA:s och PSCs gemensamma
statistik.

jatkuu – forts – continues

jatkoa – forts – Table 7 continued

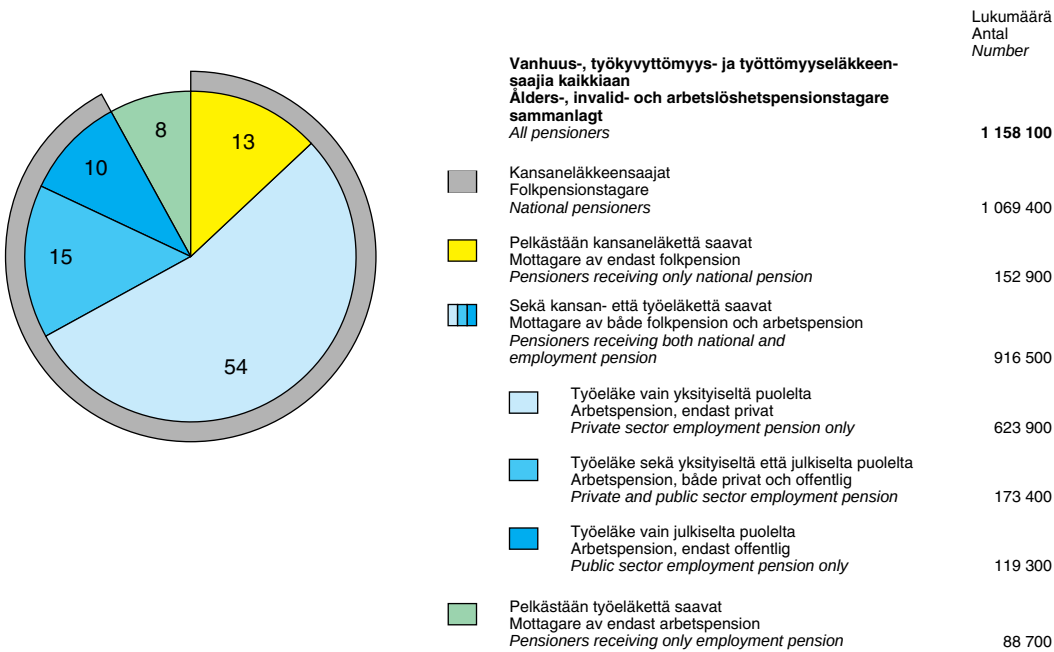
Sairausryhmä Sjukdomsgrupp Disease group ²⁾	Kaikki – Samtliga – Total				Työeläkettä saavat Arbetspensions- tagare Persons receiving employment pension		Vain kansan- eläkettä saavat Mottagare av endast folkpension Pensioners receiving only national pension	
	Yhteensä Sammanlagt Total		Varsinainen työkyvyttö- myyseläke ³⁾ Egentlig inva- lidpension ³⁾ Ordinary disability pension ³⁾		Yksilöllinen varhais- eläke Individuell förtids- pension Individual early retirement pension			
	Lukumäärä Antal Number	%	Lukumäärä Antal Number	%	Lukumäärä Antal Number	%	Lukumäärä Antal Number	%
F80–F89 Psykyllisen kehityksen häiriöt – Störningar i psykologisk ut- veckling	1 807	0,6	1 779	11	533	0,2	1 274	2,5
VI G00–G99 Hermoston sairaudet – Sjuk- domar i nervsystemet	16 473	5,9	15 433	1 071	11 464	5,0	5 009	9,7
G35 Pesäkekovettumatauti (MS- tauti) – Multipel skleros	2 587	0,9	2 545	26	2 433	1,1	154	0,3
G40–G41 Epilepsia – Epilepsi	2 958	1,1	2 838	128	1 630	0,7	1 328	2,6
G80 CP-oireyhtymä – Cerebral pares	2 331	0,8	2 304	15	238	0,1	2 093	4,0
VII H00–H59 Silmän ja sen apuelinten sai- raudet – Sjukdomar i ögat och närliggande organ	3 396	1,2	2 919	449	2 489	1,1	907	1,7
H54 Sokeus ja heikkonäköisyys – Blindhet och allvarligt nedsatt syn	656	0,2	577	48	241	0,1	415	0,8
VIII H60–H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sai- raudet – Sjukdomar i örat och mastoiditskottet	1 938	0,7	1 137	828	1 604	0,7	334	0,6
H90–H91 Huonokuuloisuus – Nedsatt hörsel	1 188	0,4	632	579	907	0,4	281	0,5
IX I00–I99 Verenkiertoelinten sairaudet – Cirkulationsorganens sjuk- domar	30 209	10,7	23 937	6 482	28 730	12,5	1 479	2,9
I10–I15 Verenpainesairaudet – Hy- pertonisjukdomar	2 442	0,9	1 171	1 307	2 243	1,0	199	0,4
I20–I25 Iskeemiset sydänsairaudet – Ischemiska hjärtsjukdomar .	15 109	5,4	11 804	3 427	14 454	6,3	655	1,3
I60–I69 Aivoverisuonien sairaudet – Sjukdomar i hjärnans kärl ...	7 297	2,6	6 756	496	6 925	3,0	372	0,7
X J00–J99 Hengityselinten sairaudet – Andningsorganens sjukdo- mar	9 261	3,3	6 863	2 471	8 790	3,8	471	0,9
J45, J46 Astma	6 306	2,2	4 691	1 690	5 960	2,6	346	0,7
J40–J44, J47 Muut pitkäaikaiset alahengi- tysteiden sairaudet – Andra kroniska sjukdomar i nedre luftvägarna	1 984	0,7	1 461	519	1 898	0,8	86	0,2
XI K00–K99 Ruoansulatuselinten sairau- det – Matsmältningsorga- nens sjukdomar	1 740	0,6	1 407	361	1 634	0,7	106	0,2
XII L00–L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet – Hudens och un- derhudens sjukdomar	2 061	0,7	1 616	457	1 959	0,9	102	0,2
XIII M00–M99 Tuki- ja liikuntaelinten, side- kudoksen sairaudet – Sjuk- domar i muskuloskeletala systemet och bindväven	81 430	29,0	57 291	24 848	77 393	33,7	4 037	7,8
M05,M06, Nivelreuma – Reumatoid art- rit	8 282	2,9	7 448	848	7 473	3,3	809	1,6
M08 Nivelrikko – Artros	17 667	6,3	11 447	5 958	16 830	7,3	837	1,6
M15–M19 Selkärankareuma – Pelvo- spondylit	1 606	0,6	1 400	189	1 554	0,7	52	0,1
M45–M46 Spondyloosi – Spondylos	12 978	4,6	7 005	5 774	12 125	5,3	853	1,6

Sairausryhmä Sjukdomsgrupp <i>Disease group²⁾</i>	Kaikki – Samtliga – <i>Total</i>					Työeläkettä saavat Arbetspensions- tagare <i>Persons receiving employment pension</i>		Vain kansan- eläkettä saavat Mottagare av endast folkpension <i>Pensioners receiving only national pension</i>	
	Yhteensä Sammanlagt <i>Total</i>		Varsinainen työkyvyttö- myyseläke ³⁾ Egentlig inva- lidpension ³⁾ <i>Ordinary disability pension³⁾</i>		Yksilöllinen varhais- eläke Individuell förtids- pension <i>Individual early retirement pension</i>				
	Lukumäärä Antal <i>Number</i>	%	Lukumäärä Antal <i>Number</i>		Lukumäärä Antal <i>Number</i>	%	Lukumäärä Antal <i>Number</i>	%	
M40–M43, Muut selkäsairaudet – Andra M48–M54 ryggssjukdomar	29 191	10,4	21 218	8 857	28 076	12,2	1 115	2,2	
M79 Muut pehmytkudossairaudet – Andra sjukdomar i mjukde- lar	888	0,3	518	384	846	0,4	42	0,1	
XIV N00–N99 Virtsa- ja sukupuolielinten sairaudet – Sjukdomar i urin- och könsorganen	867	0,3	735	159	794	0,3	73	0,1	
XVII Q00–Q99 Synnynnäiset epämuodostu- mat ja kromosomipoikkeaa- vuudet – Medfödda missbild- ningar och kromosomavvikel- ser	5 955	2,1	5 676	277	2 683	1,2	3 272	6,3	
Q65–Q79 Lihasten ja luiden synnynnäi- set epämuodostumat – Med- födda missbildningar av muskler och skelett	2 411	0,9	2 186	202	1 938	0,8	473	0,9	
Q90–Q99 Muualla luokittelemattomat kromosomipoikkeavuudet – Kromosomavvikelser som ej klassificeras annorstädes ...	2 070	0,7	2 067	2	26	0,0	2 044	3,9	
XIX S00–T99 Vammat, myrkytykset ja eräät ulkoisten syiden seu- raukset – Skador, förgiftning- ar och vissa följder av yttre orsaker	13 072	4,6	12 204	1 045	11 487	5,0	1 585	3,1	
Muut sairaudet – Övriga sjukdomar – <i>Other diseases</i>	2 796	1,0	1 788	1 121	2 578	1,1	218	0,4	
Tieto puuttuu – Uppgift saknas – <i>Data unavail- able</i>	27	0,0	196	70	26	0,0	1	0,0	
Ulkomailla asuvien – Till personer bosatta utomlands – <i>To recipients living abroad</i>									
Kaikki – Samtliga – <i>Total</i>	13 687		13 502	201	8 598		5 089		

Kuvio 13. Kansaneläke- ja työeläkelainsäädännön¹⁾ mukaista vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkettä saavat henkilöt 31.12.1997, %

Figur 13. Mottagare av på folkpensions- och arbetspensionslagstiftningen¹⁾ baserade ålders-, invalid- och arbetslöshetspensioner 31.12.1997, %

Chart 13. National and employment¹⁾ old age, disability and unemployment pensioners at year-end 1997 (%)

¹⁾ Työeläkkeensaajien määrä eläkelaittain eläkkeen myöntäneen eläkelaitoksen mukaan: TEL 490 100, LEL 112 000, MYEL 181 000, YEL 63 600, MEL 6 700, TaEL 600, VEL ja VPEL 186 600, valtion ja kuntien vanhat eläkkeet 10 500, KVTEL 175 600, KIEL 9 700 sekä Kela, Suomen Pankki, Ahvenanmaan maakuntahallitus ja Suomen ortodoksinen kirkollishallitus 4 000.

Antalet mottagare av intjänad pension efter pensionslag resp pensionsbeviljare: APL 490 100, KAPL 112 000, LFöPL 181 000, FöPL 63 600, SjöPL 6 700, KoPL 600, StPL och StFamPL 186 600, statens och kommunernas gamla pensioner 10 500, KTAPL 175 600, KyPL 9 700, samt FPA, Finlands Bank, Ålands landskapsstyrelse och Ortodoxa Kyrkostyrelsen i Finland 4 000.

Employment pensioners by paying agent: the employees' pensions scheme 490,100, the temporary employees' pensions scheme 112,000, the farmers' pensions scheme 181,000, the self-employed persons' pensions scheme 63,600, the seamen's pensions scheme 6,700, the temporarily employed artists and editors pensions scheme 600, government employees' retirement and survivors' benefits schemes 186,600, earlier pension schemes for government and local government employees 10,500, local government schemes 175,600, the Evangelical-Lutheran church pensions scheme 9,700, the SII staff pensions scheme, the Bank of Finland staff pensions scheme, the Åland Islands pensions scheme and the Orthodox Church pensions scheme 4,000.

Lähde: Kelan ja ETK:n yhteistilasto; Taulukko 22; Eläketurvakeskus; Valtiokonttori; Kunnallinen eläkelaitos; Merimieseläkekassa; Kirkkohallitus; Kela; Suomen Pankki; Ahvenanmaan maakuntahallitus; Suomen ortodoksinen kirkollishallitus.

Källa: FPA och PSCs gemensamma statistik; Tabell 22; Pensionskyddscentralen; Statskontoret; Kommunala Pensionsanstalten; Sjömanspensionskassan; Kyrkostyrelsen; FPA; Finlands Bank; Ålands Landskapsstyrelse; Ortodoxa Kyrkostyrelsen i Finland.

8. Eri eläkejärjestelmistä vanhuus-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä saavat ikäryhmittäin 1994–97

Mottagare av ålders-, invalid- eller arbetslöshetspension från de olika systemen efter ålder 1994–97

National and employment old age, disability and unemployment pensioners by age, 1994–97

31.12. At year-end Ikäryhmä Åldersgrupp Age	Kaikki Samtliga All pensioners	Sekä kansaneläkettä että työeläkettä saavat Mottagare av såväl folkpension som arbetspension Pensioners receiving both national and employment pension	Vain kansaneläkettä saavat Mottagare av endast folkpension Pensioners receiving only national pension	Vain työeläkettä saavat Mottagare av endast arbetspension Pensioners receiving only employment pension
1994	1 124 119	906 139	161 810	56 170
1995	1 133 586	923 666	155 889	54 031
1996	1 147 125	925 107	153 192	68 826
1997	1 158 075	916 526	152 892	88 657
1997	Lukumäärä – Antal – Number			
Kaikki – Samtliga – All ages	1 158 075	916 526	152 892	88 657
–34	18 397	3 784	14 046	567
35–44	29 123	14 904	11 416	2 803
45–54	74 421	47 732	12 489	14 200
55–64	260 611	188 137	15 860	56 614
65–74	451 533	400 762	36 990	13 781
75–79	150 214	129 900	19 953	361
80–	173 776	131 307	42 138	331
	%			
Kaikki – Samtliga – All ages	100,0	79,1	13,2	7,7
–34	100,0	20,6	76,3	3,1
35–44	100,0	51,2	39,2	9,6
45–54	100,0	64,1	16,8	19,1
55–64	100,0	72,2	6,1	21,7
65–74	100,0	88,8	8,2	3,1
75–79	100,0	86,5	13,3	0,2
80–	100,0	75,6	24,2	0,2

Huom. Vuodesta 1997 alkaen on ollut mahdollista saada Kelasta pelkkää eläkkeensaajien asumistukea, eläkkeensaajien hoitotukea tai rintamalisää. Vuoden 1997 lopussa em. etuuden saajia oli 2 787. Tässä yhteistilastointiin perustuvassa taulukossa heitä ei ole (toisin kuin Kelan omissa tilastoissa) luettu kansaneläkkeensaajiksi. Jos he saavat työeläkettä, he sisältyvät taulukon lukuihin työeläkkeensaajina.

Anm Det har sedan 1997 varit möjligt att ha enbart bostadsbidrag för pensionstagare, vårdbidrag för pensionstagare eller fronttillägg från FPA. Vid slutet av 1997 uppgick antalet mottagare av dessa förmåner till 2 787. I den här tabellen, som grundar sig på gemensam statistik, har nämnda mottagare (till skillnad från FPAs egen statistik) inte räknats som mottagare av folkpension. Om de har arbetspension upptas de som mottagare av arbetspension.

Lähde: Kelan ja ETK:n yhteistilasto.

Källa: FPAs och PSCs gemensamma statistik.

9. Eri eläkejärjestelmistä vanhuus-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä saavien kokonaiseläkkeiden¹⁾ suuruusjakaumat 31.12.1997

Ålders-, invalid- eller arbetslöshetspensionstagarnas totalpensioner¹⁾. Storleksfördelning 31.12.1997
National and employment old age, disability and unemployment pensioners by amount of total pension income¹⁾ at year-end 1997

Kokonaiseläke, mk/kk Totalpension, mk/mån Total pension income (FIM/month)	Kaikki Samtliga Total	Kansaneläkettä ²⁾ saavat Folkpensionstagare ²⁾ Pensioners receiving national pension		Sekä kansaneläkettä että työeläkettä saavat Mottagare av såväl folkpension som arbetspension Pensioners receiving both national and employment pension		Vain kansan- eläkettä saavat Mottagare av endast folk- pension Pensioners receiving only national pension
		Kaikki Samtliga Total	Kelan eläkkeen osuus, % FPA-pensionens andel, % National pension % of total pension income	Kaikki Samtliga Total	Kelan eläkkeen osuus, % FPA-pensionens andel, % National pension % of total pension income	

Lukumäärä – Antal – Number

**Yhteensä –
Sammanlagt –
Total**

0– 1 499	1 158 075	1 069 418	25,5	916 526	21,2	152 892
	48 254	40 953	94,8	5 718	72,4	35 235
1 500– 1 999	14 385	12 721	83,2	7 212	74,2	5 509
2 000– 2 499	41 132	39 199	88,8	17 328	77,8	21 871
2 500– 2 999	78 871	76 614	77,0	58 387	71,3	18 227
3 000– 3 999	247 866	243 803	56,9	200 973	50,6	42 830
4 000– 4 999	244 629	237 753	32,5	219 007	29,8	18 746
5 000– 7 499	297 513	266 403	12,8	259 165	12,4	7 238
7 500– 9 999	108 692	90 278	5,7	88 487	5,6	1 791
10 000–14 999	58 883	46 509	3,8	45 431	3,8	1 078
15 000–	17 850	15 185	2,4	14 818	2,4	367

%

**Yhteensä –
Sammanlagt –
Total**

0– 1 499	100,0	100,0	.	100,0	.	100,0
	4,2	3,8	.	0,6	.	23,0
1 500– 1 999	1,2	1,2	.	0,8	.	3,6
2 000– 2 499	3,6	3,7	.	1,9	.	14,3
2 500– 2 999	6,8	7,2	.	6,4	.	11,9
3 000– 3 999	21,4	22,8	.	21,9	.	28,0
4 000– 4 999	21,1	22,2	.	23,9	.	12,3
5 000– 7 499	25,7	24,9	.	28,3	.	4,7
7 500– 9 999	9,4	8,4	.	9,7	.	1,2
10 000–14 999	5,1	4,3	.	5,0	.	0,7
15 000–	1,5	1,4	.	1,6	.	0,2

Keskimäärä, mk/kk – Medeltal, mk/mån – Average rate (FIM/month)

**Kaikki –
Samtliga –
All benefits**

5 299	5 165	1 315	5 538	1 175	2 929
-------	-------	-------	-------	-------	-------

¹⁾ Kelan maksaman eläkkeen ja työeläkkeen yhteismäärään on luettu kaikki yhteistilastoinnin piiriin kuuluvat eläkkeet (vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyyseläkkeet, osa-aika-eläkkeet, perhe-eläkkeet, luopumiset, sukupolvenvaihdoseläkkeet, luopumiseläkkeet ja -korvaukset, rintamaveteraanien varhaiseläkkeet sekä sotilasvamma-, liikennevahinko- ja tapaturmaeläkkeet).

Summorna av FPA-pension och arbetspension inklusive alla de pensioner som omfattas av den gemensamma statistiken (ålders-, invalid- och arbetslöshetspensioner, deltidspensioner, familjepension, avträdelsetöd, generationsväxlingspensioner, avträdelsepensioner och -ersättningar, förtidspensioner för frontveteraner samt militärskade-, trafikförsäkrings- och olycksfallspensioner).

Includes all pensions covered by joint statistics (ie, old age, disability, unemployment and survivors' pensions, as well as change-of-generation pension, farm closure subsidy/pension/compensation, front-veteran's early retirement pension, part-time pension, and pension awarded on account of military injury, traffic accident or industrial injury).

²⁾ Ks. taulukon 8 huom.

Se anm i tabell 8.

Lähde: Kelan ja ETK:n yhteistilasto.

Källa: FPA:s och PSC:s gemensamma statistik.

10. Eri eläkejärjestelmistä perhe-eläkettä saavat ikäryhmittäin 1994–97
Mottagare av familjepensioner från de olika systemen efter ålder 1994–97
National and employment survivors' pensioners by age, 1994–97

31.12. At year-end Ikäryhmä ja eläkelaji Åldersgrupp och pensionsslag Age and benefit type	Kaikki Samtliga All pen- sioners	Sekä Kelasta että työeläkkeenä perhe-eläkettä saavat Mottagare av familjepension från både folk- och arbetspensioneringen Pensioners receiving both national and employment pension	Vain Kelasta perhe- eläkettä saavat Mottagare av endast FPA-familjepension Pensioners receiving only national pension	Vain työeläkkeenä perhe- eläkettä saavat Mottagare av endast familjepension från arbetspensioneringen Pensioners receiving only employment pension
1994	254 674	34 385	6 546	213 743
1995	260 165	33 750	6 368	220 047
1996	267 627	33 271	6 491	227 863
1997	272 784	32 935	6 679	233 170
1997	Lukumäärä – Antal – Number			
Kaikki – Samtliga – All benefits	272 784	32 935	6 679	233 170
Lapseneläke – Barnpension – Orphan's pension	29 339	21 377	6 133	1 829
0–17	22 700	21 012	1 331	357
18–	6 639	365	4 802	1 472
Leskeneläke – Efter- levandepension – Spouse's pension	243 445	11 558	546	231 341
16–34	634	551	50	33
35–44	4 151	3 060	98	993
45–54	16 532	4 449	145	11 938
55–59	14 037	1 589	95	12 353
60–64	21 333	1 909	158	19 266
65–	186 758	.	.	186 758
	%			
Kaikki – Samtliga – All benefits	100,0	12,1	2,4	85,5
Lapseneläke – Barnpension – Orphan's pension	100,0	72,9	20,9	6,2
0–17	100,0	92,6	5,9	1,6
18–	100,0	5,5	72,3	22,2
Leskeneläke – Efter- levandepension – Spouse's pension	100,0	4,7	0,2	95,0
16–34	100,0	86,9	7,9	5,2
35–44	100,0	73,7	2,4	23,9
45–54	100,0	26,9	0,9	72,2
55–59	100,0	11,3	0,7	88,0
60–64	100,0	8,9	0,7	90,3
65–	100,0	.	.	100,0

Lähde: Kelan ja ETK:n yhteistilasto.

Källa: FPAs och PSCs gemensamma statistik.

11. Eri eläkejärjestelmistä leskeneläkettä saavien kokonaiseläkkeiden¹⁾ suuruusjakaumat 31.12.1997
Efterlevandepensionstagarnas totalpensioner¹⁾. Storleksfördelning 31.12.1997
National and employment spouses' pensioners by amount of total pension income¹⁾ at year-end 1997

Kokonaiseläke, mk/kk Totalpension, mk/mån Total pension income (FIM/month)	Kaikki Samtliga Total	Kelasta leskeneläkettä saavat Mottagare av FPA-efterlevandepension Pensioners receiving national pension		Sekä Kelasta että työeläkkeenä leskeneläkettä saavat Mottagare av efterlevandepension från både folk- och arbetspensioneringen Pensioners receiving both national and employment pension		Vain Kelasta leskeneläkettä saavat Mottagare av endast FPA- efterlevande- pension Pensioners receiving only national pension
		Yhteensä Sammanlagt Total	Kelan eläkkeen osuus, % FPA-pensionens andel, % National pension % of total pension income	Yhteensä Sammanlagt Total	Kelan eläkkeen osuus, % FPA-pensionens andel, % National pension % of total pension income	
Lukumäärä – Antal – Number						
Yhteensä – Sammanlagt – Total	243 445	12 104	24,9	11 558	23,8	546
0– 1 499	8 547	1 479	59,8	1 173	50,8	306
1 500– 1 999	4 678	1 027	40,9	975	37,8	52
2 000– 2 499	6 328	1 437	35,1	1 384	32,8	53
2 500– 2 999	9 612	1 592	30,8	1 567	29,9	25
3 000– 3 999	56 122	3 086	25,3	3 041	24,8	45
4 000– 4 999	58 731	1 679	23,8	1 649	23,6	30
5 000– 7 499	61 779	1 163	18,4	1 141	18,3	22
7 500– 9 999	22 546	404	13,1	399	13,2	5
10 000–14 999	11 956	204	9,8	198	9,8	6
15 000–	3 146	33	4,5	31	4,3	2
%						
Yhteensä – Sammanlagt – Total	100,0	100,0	.	100,0	.	100,0
0– 1 499	3,5	12,2	.	10,1	.	56,0
1 500– 1 999	1,9	8,5	.	8,4	.	9,5
2 000– 2 499	2,6	11,9	.	12,0	.	9,7
2 500– 2 999	3,9	13,2	.	13,6	.	4,6
3 000– 3 999	23,1	25,5	.	26,3	.	8,2
4 000– 5 999	24,1	13,9	.	14,3	.	5,5
5 000– 7 499	25,4	9,6	.	9,9	.	4,0
7 500– 9 999	9,3	3,3	.	3,5	.	0,9
10 000–14 999	4,9	1,7	.	1,7	.	1,1
15 000–	1,3	0,3	.	0,3	.	0,4
Keskimäärä, mk/kk – Medeltal, mk/mån – Average rate (FIM/month)						
Kaikki – Samtliga – All benefits	5 270	3 511	873	3 580	852	2 056

¹⁾ Kelan maksaman eläkkeen ja työeläkkeen yhteismäärään on luettu kaikki yhteistilastoinnin piiriin kuuluvat eläkkeet (vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeet, osa-aikaeläkkeet, perhe-eläkkeet, luopumistuet, sukupolvenvaihdoseläkkeet, luopumiseläkkeet ja -korvaukset, rintamaveteraanien varhaiseläkkeet sekä sotilasvamma-, liikennevahinko- ja tapaturmaeläkkeet).

Summorna av FPA-pension och arbetspension inklusive alla de pensioner som omfattas av den gemensamma statistiken (ålders-, invalid- och arbetslöshetspensioner, deltids pensioner, familjepensioner, avträdelsestöd, generationsväxlingspensioner, avträdelsepensioner och -ersättningar, förtidspensioner för frontveteraner samt militärskade-, trafikförsäkrings- och olycksfalls pensioner).

Includes all pensions covered by joint statistics (ie, old age, disability, unemployment and survivors' pensions, as well as change-of-generation pension, farm closure subsidy/pension/compensation, front-veteran's early retirement pension, part-time pension, and pension awarded on account of military injury, traffic accident or industrial injury).

Lähde: Kelan ja ETK:n yhteistilasto.

Källa: FPA:s och PSC:s gemensamma statistik.

1.3 Vammaisturva

Vammaisturvan toimenpiteet edistävät vammaisten suoriutumisedellytyksiä. Ne voivat olla rahallisia etuuksia tai palveluja.

Taloudelliset etuudet. Kelan vammaisille maksamien etuuksien tarkoituksena on vamman aiheuttamien haittojen tai taloudellisten rasitusten korvaaminen. Elämäntilanteestaan riippuen he saavat lapsen hoitotukea, työikäisille tarkoitettua vammaistukea tai eläkkeensaajien hoitotukea.

Tapaturmavakuutus-, liikennevakuutus- ja sotilasvammalakien mukaan maksetaan vammautuneille haitta- ja avuttomuuslisää. Vammaispalvelulain perusteella vammaisilla on oikeus saada kunnalta korvauksia vammasta aiheutuviin kuluihin. Lisäksi kotipalvelutoimintana kunnat voivat maksaa omaishoidon tukea.

Palvelut. Vammaispalvelulaki velvoittaa kunnat järjestämään vammaisille heidän tarvitsemiaan palveluja. Lisäksi vammaisten käytettävissä on mm. kotipalvelua, asumispalvelua, kehitysvammahuoltoa ja eri tahojen järjestämiä kuntoutuspalveluja. Viimeksi mainittuja järjestää myös Kela.

1.3 Handikappförmåner

Handikappförmånerna ökar de handikappades förutsättningar att klara sig i det dagliga livet. Förmåner kan bestå i ekonomisk hjälp eller service.

Ekonomisk hjälp. Avsikten med de förmåner FPA betalar till handikappade är att kompensera men eller ekonomisk belastning som handikappet medför. FPA utger vårdbidrag för barn, handikappbidrag för personer i arbetsför ålder och vårdbidrag för pensionstagare.

Enligt olycksfallsförsäkrings-, trafikförsäkrings- och militärskadlagarna betalas men- och hjälplöshets-tillägg till handikappade. På basis av handikappservicelagen betalas kommunala ersättningar för kostnader föranledda av handikapp. Kommunerna kan dessutom bevilja stöd för närståendevård inom ramen för hemservice.

Service. Lagen om service och stöd på grund av handikapp förpliktar kommunerna att ordna sådan service som handikappade behöver. Vidare finns det bl a hemservice, boendeservice, specialomsorger om utvecklingsstörda samt rehabiliteringsservice som ordnas av olika instanser. Till dem som ordnar rehabilitering hör också FPA.

12. Vammaisten taloudellisia etuuksia¹⁾ 1985–97 Penningförmåner för handikappade¹⁾ 1985–97 Financial support for persons with disabilities, 1985–97

Vuosi År Year	Lapsen hoitotuki Vårdbidrag för barn Child disability allowance		Vammaistuki ²⁾ Handikappbidrag ²⁾ Disability allowance		Eläkkeensaajien hoitotuki Vårdbidrag för pensionstagare Pensioners care allowance	
	Milj. mk Milj mk FIM million	Saajia (31.12.) Mottagare (31.12) Number of beneficiaries at year-end	Milj. mk Milj mk FIM million	Saajia (31.12.) Mottagare (31.12) Number of beneficiaries at year-end	Milj. mk Milj mk FIM million	Saajia (31.12.) Mottagare (31.12) Number of beneficiaries at year-end
	a	b	c	d	e	f
1985	116,9	13 610	92,1	8 360	434,7	113 620
1986	127,4	14 440	93,7	8 030	471,7	118 430
1987	174,9	18 970	94,4	7 660	515,6	124 160
1988	205,2	23 000	95,1	7 210	572,2	128 080
1989	244,6	28 210	120,7 ³⁾	9 230	630,5	131 790
1990	295,0	33 150	141,9	10 220	702,5	131 500
1991	352,6	38 290	156,2	10 970	853,9	134 910
1992	382,4	40 850	165,1	11 500	987,6	137 670
1993	383,2	41 740	162,9	11 530	1 023,3	140 030
1994	383,1	41 640	159,9	11 500	1 027,8	141 860
1995	392,8	42 100	157,3	11 310	1 033,3	140 750
1996	410,0	44 560	154,5	11 370	1 033,9	141 670
1997	423,6	45 990	155,5	11 570	1 051,5	144 050

¹⁾ Taulukko ei kata kaikkia etuuksia. Siitä puuttuvat mm. tapaturmavakuutus-, liikennevakuutus- ja sotilasvammalakien mukaiset haitta- ja avuttomuuslisät sekä kuntien maksamat etuudet.

Tabellen omfattar inte alla förmåner. Där saknas bl a men- och hjälplöshets-tillägg enligt olycksfallsförsäkrings-, trafikförsäkrings- och militärskadlagarna samt av kommunerna utbetalda förmåner.

²⁾ Invalidiraha 31.12.1988 saakka. – Invalidpenning t o m 31.12.1988.

³⁾ Lisäksi invalidirahaa maksettiin 1,5 milj. markkaa.

Dessutom utgavs i invalidpenning 1,5 milj mk.

Lähteet – Källor

a, b, e, f Kela – FPA

c Valtion tilinpäätös (vuoteen 1988); Kela (vuodesta 1989) – Statsbokslutet (till år 1988); FPA (från år 1989)

d Valtiokonttori (vuoteen 1988); Kela (vuodesta 1989) – Statskontoret (till år 1988); FPA (från år 1989)

1.4 Terveysturva

Terveysturva

Terveysturvalla yhteiskunta pyrkii järjestelmällisesti edistämään ja ylläpitämään väestön terveyttä. Terveysturvaksi yhteiskunta julkisin varoin tuottaa terveyspalveluja ja korvaa kansalaisille terveyspalvelujen käytöstä aiheutuneita kustannuksia. Julkiset terveyspalvelut ovat ilmaisia tai yhteiskunnan rahallisesti tukemia.

Terveysturva voidaan rajata eri tavoin. Vuosikirjassa käytetyn määrittelyn mukaan terveydenhuoltoon kuuluvat vuodeosastohoito, avohoito, lääkkeet ja farmaseuttiset tuotteet, lääkinnälliset laitteet ja välineet, ympäristöterveydenhuolto, terveydenhuollon hallinto ja julkiset investoinnit sekä sairausvakuutuksen korvaamat matkat.

Terveysturvalla rahoittavat pääasiassa valtio, kunnat, sairausvakuutus ja kotitaloudet.

Sairausvakuutus korvaa sairauden sekä raskauden ja synnytyksen aiheuttamia avosairaanhoidon kustannuksia. Niitä ovat yksityislääkärin tai yksityishammaslääkärin palkkiot, lääkärin määräämät lääkkeet, lääkärin määräämä tutkimus ja hoito yksityisessä tutkimus- ja hoitolaitoksessa sekä sairauden aiheuttamat matkakustannukset. Lisäksi sairausvakuutus osallistuu työpaikaterveydenhuollon ja opiskelijoiden terveydenhuollon rahoitukseen.

Julkiset terveydenhuoltomenot käsittävät valtion, kuntien ja sairausvakuutuksen rahoittaman osan terveydenhuollosta. Terveysturvalla *kokonaismenot* sisältävät edellisten lisäksi myös yksityisesti kustannetun terveydenhuollon (mm. kotitalouksien menot).

Sairausajan toimeentuloturva

Sairausvakuutus korvaa ansionmenetykset sairauden aiheuttaman työkyvyttömyyden ajalta. Se korvaa myös vanhempien ansionmenetykset sairaan lapsen hoidon ja kuntoutuksen ajalta. *Maatalousyrittäjät* saavat eläkelaitokseltaan *sairauspäivärahaa* osalta sairausvakuutuslain mukaista omavastuuaikaa. *Tapaturmavakuutus*-, *liikennevakuutus*- ja *sotilasvammat* lait velvoittavat maksamaan sairausajalta päivärahaa niiden piiriin kuuluvissa tapauksissa. *Rikos*-, *potilas*- ja *lääkevahinkokorvaukset* korvaavat työansion menetyksiä. Lisäksi *vapaaehtoisin* vakuutuksin voidaan turvata sairausajan toimeentulo.

Työsopimuslain perusteella työnantaja maksaa sairausajalta yleensä täyden *palkan* työkyvyttömyyden seitsemältä ensimmäiseltä arkipäivältä. Työehtosopimuksissa on usein kuitenkin sovittu pidemmästä sai-

1.4 Sjukförmåner

Hälsövärd

Hälsövärdens syfte är att systematiskt främja och upprätthålla befolkningens hälsa. Samhället producerar hälsövärdstjänster med allmänna medel och ersätter medborgarna för en del av deras hälsövärdskostnader. Den offentliga hälsövärderna är avgiftsfria eller subventionerade.

Hälsövärderna kan avgränsas på olika sätt. Enligt den definition som tillämpas i årsboken omfattar hälsövärderna vård på baddavdelning, öppen vård, läkemedel och farmaceutiska produkter, medicinsk apparatur och materiel, omgivningshygien, förvaltning och offentliga investeringar samt från sjukförsäkringen ersatta resor.

Hälsövärderna finansieras av staten, kommunerna, sjukförsäkringen och de privata hushållen.

Sjukförsäkringen ersätter kostnader för öppen vård förärlädda av sjukdom samt av graviditet och förlösning, dvs arvoden till privatläkare och -tandläkare, kostnader för läkarordinerade mediciner, läkarordinerade undersökningar och behandlingar vid privata undersöknings- och vårdinrättningar samt resekostnader förärlädda av sjukdom. Sjukförsäkringen deltar även i finansieringen av företagshälsövärderna och hälsövärderna för studerande.

De offentliga hälsövärdstjänsterna innefattar den del av hälsövärderna som bekostas av staten, kommunerna och sjukförsäkringen. I *de totala hälsövärdstjänsterna* ingår även den privat bekostade hälsövärderna (bl a hushållens utgifter).

Utkomstskydd under sjuktid

Sjukförsäkringen ersätter inkomstbortfall för tid av arbetsoförmåga orsakad av sjukdom. Vidare kan föräldrar kompenseras för inkomstbortfall p g a vård och rehabilitering av sjuka barn. *Lantbruksföretagare* får från sin pensionsanstalt *sjukdagpenning* för en del av karenstiden enligt sjukförsäkringslagen. I *olycksfallsförsäkrings*-, *trafikförsäkrings*- och *militärskadelagen* stadgas om utbetalning av sjukdagpenning i vissa fall. Med *brottsskade*- samt *läkemedels*- och *patienterskadeersättningar* kompenseras förlorad förvärvsinkomst. Utkomsten under sjuktid kan dessutom tryggas med *frivilliga* försäkringar.

Vid arbetsoförmåga betalar arbetsgivaren enligt lagen om arbetsavtal full *lön* för de sju första vardagarna. I kollektivavtalen har dock ofta avtalats om lön för längre sjuktid. Arbetsgivare som betalar lön

rausajan palkasta. Työnantaja, joka maksaa sairaus-
ajalta palkkaa, saa työntekijänsä sairausvakuutuslain
mukaisen sairauspäivärahan.

för sjuktid får uppbära arbetstagarens sjukdagpen-
ning.

13. Terveysthuoltomenot verrattuina sosiaalimenoihin ja markkinahintaiseen bruttokansantuotteeseen 1980–96
Hälsövärdsgifternas jämfört med socialutgifterna och bruttonationalprodukten till marknadspris 1980–96
Expenditure on health services as a share of social welfare expenditure and the gross domestic product at market prices, 1980–96

Vuosi År Year	Terveysthuollon kokonais- menot Totala hälsövärdsgif- ter Total expenditure on health services	Julkiset terveyden- huoltomenot Offentliga hälsövärdsgif- ter Expenditure on publicly financed health services		Osuus sosiaalimenosta ²⁾ , % Andel av socialutgifterna ²⁾ , % % of social welfare expenditure ²⁾		Osuus bruttokansantuotteesta, % Andel av bruttonationalprodukten, % % of gross domestic product		
		Yhteensä Sammanlagt Total	Kelan maksamat ¹⁾ Av FPA betalda ¹⁾ Financed by the SII ¹⁾	Julkiset terveyden- huoltomenot Offentliga hälsövärdsgif- ter Expenditure on publicly financed health services	Yhteensä Sammanlagt Total	Terveysthuollon kokonais- menot Totala hälsövärdsgif- ter Total expenditure on health services	Yhteensä Sammanlagt Total	Kelan maksamat ¹⁾ Av FPA betalda ¹⁾ Financed by the SII ¹⁾
	Milj. mk Milj. mk FIM million							
1980	12 448	9 837	1 550	26,1	4,1	6,5	5,1	0,8
1981	14 452	11 514	1 853	26,4	4,2	6,6	5,3	0,9
1982	16 580	13 265	1 851	25,4	3,5	6,7	5,4	0,8
1983	18 823	14 887	1 984	24,7	3,3	6,9	5,4	0,7
1984	21 124	16 583	2 176	23,9	3,1	6,9	5,4	0,7
1985	24 183	19 013	2 476	23,8	3,1	7,3	5,7	0,7
1986	26 333	20 879	2 833	23,6	3,2	7,4	5,9	0,8
1987	28 979	23 060	3 182	23,8	3,3	7,5	6,0	0,8
1988	31 923	25 350	3 402	24,0	3,2	7,3	5,8	0,8
1989	35 921	28 723	3 793	24,8	3,3	7,4	5,9	0,8
1990	41 093	33 249	4 350	25,3	3,3	8,0	6,5	0,8
1991	44 733	36 264	4 962	24,3	3,3	9,1	7,4	1,0
1992	44 367	35 316	4 947	21,5	3,0	9,3	7,4	1,0
1993	40 429	30 834	4 992	18,1	2,9	8,4	6,4	1,0
1994	40 358	30 203	5 277	17,1	3,0	7,9	5,9	1,0
1995*	42 064	31 429	5 659	17,5	3,1	7,6	5,7	1,0
1996*	44 580	33 391	6 151	18,0	3,3	7,8	5,8	1,1

¹⁾ Sisältää sairaanhoitokorvaukset, työpaikaterveydenhuollon ja opiskelijoiden terveydenhuollon, sairaaloiden vuodeosastohoidon (kuntoutus) sekä hallinnon.
Inbegriper sjukvårdersättningar, företagshälsövård och hälsövård för studerande, vård vid sjukhus bäddavdelning (rehabilitering) samt förvaltning.
Includes refunds of general, occupational and student health services expenses as well as costs of in-patient care (rehabilitation) and administrative expenses.

²⁾ Aikasarja vastaa EU:n sosiaalimenokäsitettä.
Tidsserien motsvarar socialutgiftsbegreppet inom EU.
The time series applies the standard EU definition of social welfare expenditure.

Huom. Aikasarja sosiaalimenosta ja bruttokansantuotteesta on esitetty taulukossa 2.
Anm. Tidsserie över socialutgifterna och bruttonationalprodukten ingår i tabell 2.
N.B. See Table 2 for a time series on social welfare expenditure and gross domestic product.

Lähde: Taulukko 14.
Källa: Tabell 14.

14. Terveystenhuoltomenot 1975–96
Hälsövärdsgifternas 1975–96
Expenditure on health services 1975–96

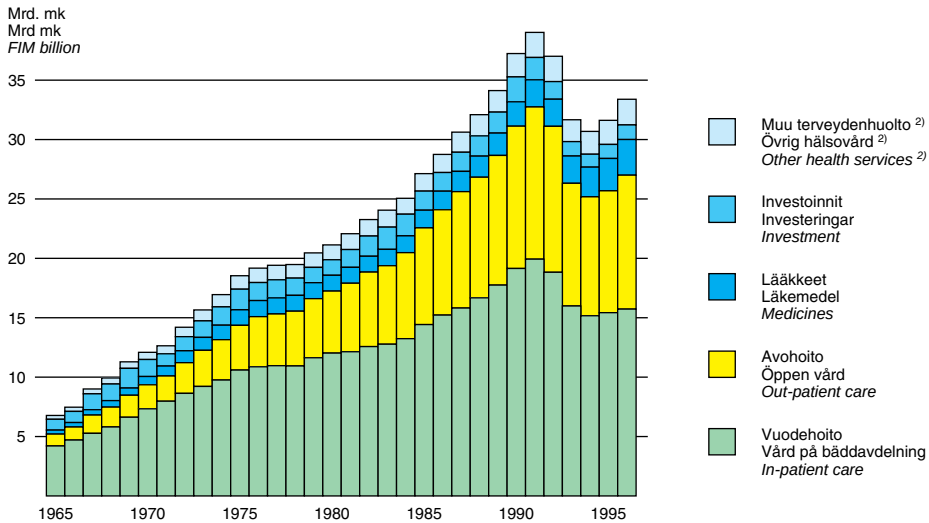
Vuosi År Year	Terveystenhuollon kokonaismenot Totala hälsö- värdsgifternas Total expenditure on health services	Julkiset terveystenhuoltomenot (nettomääräiset) Offentliga hälsövärdsgifternas (netto) <i>Expenditure on publicly financed health services (net value)</i>			
		Kaikki Samtliga Total	Vuodehoito Vård på bäddavdelning In-patient care	Avohoito Öppenvård Out-patient care	
				Yhteensä Sammanlagt Total	Hammashoito Tandvård Dental care
Milj. mk – Milj mk – FIM million					
1975	6 617	5 203	2 975	1 057	167
1976	7 861	6 155	3 490	1 355	174
1977	8 915	7 021	3 965	1 575	199
1978	9 724	7 577	4 256	1 793	216
1979	10 912	8 540	4 855	2 076	244
1980	12 448	9 837	5 598	2 430	289
1981	14 452	11 514	6 332	3 008	332
1982	16 580	13 265	7 168	3 575	386
1983	18 823	14 887	7 904	4 089	414
1984	21 124	16 583	8 762	4 792	479
1985	24 183	19 012	10 109	5 704	562
1986	26 333	20 878	11 056	6 439	669
1987	28 979	23 060	11 911	7 378	735
1988	31 923	25 350	13 172	8 020	843
1989	35 921	28 723	14 940	9 188	972
1990	41 093	33 249	17 097	10 694	1 170
1991	44 733	36 264	18 524	11 907	1 285
1992	44 367	35 316	17 966	11 724	1 265
1993	40 429	30 834	15 570	10 057	1 181
1994	40 358	30 203	14 930	9 853	1 110
1995*	42 064	31 429	15 335	10 197	1 173
1996*	44 580	33 391	15 728	11 274	1 175
	%				
1994		100,0	49,4	32,6	3,7
1995*		100,0	48,8	32,4	3,7
1996*		100,0	47,1	33,8	3,5

¹⁾ Lääkinnälliset laitteet, ympäristöterveydenhuolto, terveydenhuollon hallintomenot.
 Medicinsk utrustning, miljöhygien, administration av hälsövården.
Medical equipment, environmental health services, administrative costs.

Lähde: Kela, tiedosto terveydenhuollon menoista ja rahoituksesta.
 Källa: FPA, register över hälsövärdens kostnader och finansiering.

								Vuosi År Year
				Lääkkeet Läkemedel Medicines	Matkat Resor Transportation	Investoinnit Investeringar Investments	Muu terveyden- huolto ¹⁾ Övrig hälsovård ¹⁾ Other health services ¹⁾	
Muu avohoito Annan öppenvård Other out-patient care								
Terveys- keskukset Hälsovårds- centraler Health centres	Sairaalat Sjukhus Hospitals	Yksityinen avohoito Privat öppenvård Private- sector out-patient care	Työpaikka- ja opiskelijoiden terveydenhuolto Företagshälsovård och hälsovård för studerande Occupational and student health services payments					
457	230	122	80	367	102	487	216	1975
637	290	148	105	435	125	487	264	1976
755	344	157	120	490	138	551	303	1977
862	436	147	131	519	112	564	333	1978
1 026	477	172	157	561	116	538	393	1979
1 210	558	184	189	620	137	609	444	1980
1 495	760	194	227	699	174	781	521	1981
1 772	903	254	259	761	198	970	592	1982
2 034	1 044	302	295	852	199	1 158	684	1983
2 375	1 285	312	341	936	202	1 207	683	1984
2 910	1 522	319	391	1 044	236	1 125	794	1985
3 234	1 688	409	438	1 136	253	1 141	853	1986
3 800	1 907	447	490	1 285	282	1 212	992	1987
4 130	2 088	447	512	1 404	282	1 346	1 126	1988
4 663	2 472	496	584	1 584	314	1 486	1 211	1989
5 372	2 903	583	666	1 832	340	1 870	1 415	1990
5 933	3 381	605	703	2 126	373	1 746	1 588	1991
5 859	3 424	545	631	2 177	356	1 415	1 678	1992
4 589	3 160	536	591	2 236	359	1 180	1 434	1993
4 439	3 187	513	604	2 460	425	1 069	1 466	1994
4 537	3 329	566	593	2 707	469	1 174	1 548	1995
5 059	3 804	644	592	3 002	528	1 228	1 631	1996
14,7	10,6	1,7	2,0	8,1	1,4	3,5	4,9	1994
14,4	10,6	1,8	1,9	8,6	1,5	3,7	4,9	1995
15,2	11,4	1,9	1,8	9,0	1,6	3,7	4,9	1996

Kuvio 14. Julkiset terveydenhuoltomenot (nettomääräiset) 1965–96, mrd. mk (vuoden 1996 rahana¹⁾)
Figur 14. De offentliga hälsovårdsutgifterna (nettokostnader) 1965–96, mrd mk (1996 års penningvärde¹⁾)
Chart 14. Public expenditure on health services (net costs), 1965–96 (in FIM billion at 1996 prices¹⁾)

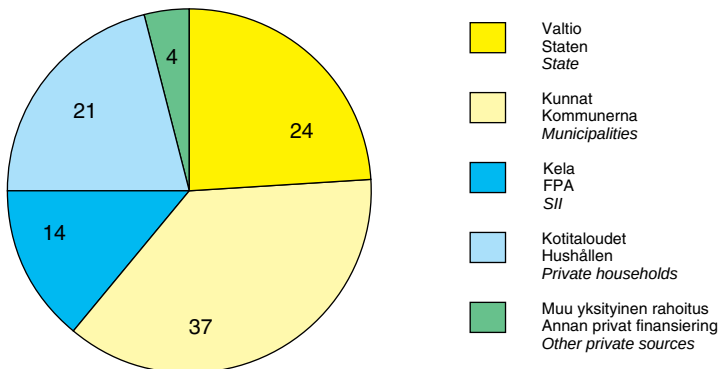
¹⁾ Rahanarvon muuntokerroin perustuu tässä kuten muissakin vuosikirjan kuvioissa elinkustannusindeksiin (VIII 1938–VII 1939 = 100). Deflateringskoefficienten är här, liksom i övriga figurer i årsboken, baserad på levnadskostnadsindex (VIII 1938–VII 1939 = 100). Here, as in this Yearbook's other charts, a cost of living index deflator has been used (year ending 31 July 1939 = 100).

²⁾ Lääkinnälliset laitteet, ympäristöterveydenhuolto, sairausvakuutuksen korvaamat matkat, terveydenhuollon hallintomenot. Medicinsk utrustning, miljöhygien, från sjukförsäkringen ersatta resor, administration av hälsovården. Medical equipment, environmental health services, transportation costs covered by national health insurance, administrative costs.

Lähde: Taulukko 14.

Källa: Tabell 14.

Kuvio 15. Terveydenhuollon kokonaismenojen rahoitus 1996, %
Figur 15. Hälsovårdskostnadernas finansiering 1996, %
Chart 15. Financing of health services expenditure, 1996 (%)

Lähde: Kela, tiedosto terveydenhuollon menoista ja rahoituksesta.

Källa: FPA, register över hälsovårdens kostnader och finansiering.

15. Sairausajan toimeentuloturvaetuuksia¹⁾ 1980–97, milj. mk
Utkomstskyddsförmåner¹⁾ under sjuktid 1980–97, milj. mk
Income maintenance during incapacity for work¹⁾, 1980–97 (FIM million)

Vuosi År Year	Sairausvakuutuksen sairauspäivärahat Sjukdagpenning från sjukförsäkringen <i>Sickness allowance (NHI)</i>	Lakisääteisen tapaturma- ja liikennevakuutuksen sekä sotilas- vammalakien mukaiset päivärahat Dagpenning från den lagstadgade olycksfalls- och trafikförsäkringen samt enligt militärskadelagen <i>Daily allowance paid on the basis of statutory accident insurance, third-party motor insurance and the Military Injuries Act</i>	Sairausvakuutuksen erityishoitorahat ²⁾ Specialvårdspenning från sjukförsäkringen ²⁾ <i>Special care allowances²⁾ (NHI)</i>	Mela-sairaus- päivärahat LPA-sjuk- dagpenningar <i>Sickness allowance paid by the Farmers' Social Insurance Institution</i>
	a	b	c	d
1980	396	215	.	.
1981	400	242	.	.
1982	1 335	327	.	.
1983	1 579	412	0	.
1984	1 837	467	1	.
1985	1 952	488	4	.
1986	2 278	546	6	.
1987	2 384	568	10	.
1988	2 604	660	14	.
1989	2 832	714	20	.
1990	3 061	818	23	.
1991	3 341	828	23	13
1992	3 172	774	20	38
1993	2 683	668	15	44
1994	2 620	682	15	35
1995	2 523	719	14	33
1996	2 372	682	13	34
1997	2 384	699*	13	26

¹⁾ Taulukko ei kata kaikkia etuuksia. Siitä puuttuvat mm. sairausajan palkka-, rikos-, potilas- ja lääkevahinkokorvaukset sekä vapaaehtoisten vakuutusten korvaukset.

Tabellen omfattar inte alla förmåner. Där saknas bl a sjuktidslön, brotts-, patient- och läkemedelsskadeersättningar samt ersättningar från frivilliga försäkringar.

Not all types of benefit are included in the Table (for example, wages paid by employers during sick leave, compensation for injury or damage caused by crime, medical treatment or pharmaceuticals, and compensation paid on the basis of voluntary insurances).

²⁾ Lapsen sairaanhoito- ja kuntoutusavustus muuttui 1. 10. 1990 erityishoitorahaksi.

Understödet för sjukvård och rehabilitering av barn ändrades 1. 10. 1990 till specialvårdspenning.

The treatment and rehabilitation allowance for invalided children was converted into the special care allowance on 1 October 1990.

Lähteet – Källor

a & c Kela – FPA

b SVT XXIIA. Vakuutusyhtiöt; Tapaturmavirasto; Valtiokonttori; Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela) – FOS XXIIA. Försäkringsbolagen; Olycksfallsverket; Statskontoret; Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt (LPA)

d Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen toimintakertomus – Verksamhetsberättelsen för Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt

1.5 Työttömien toimeentuloturva

Työttömien toimeentulo pyritään turvaamaan pääasiassa *työttömyyspäivärahalla, työmarkkinatuella ja työttömyyseläkkeellä* (käsitellään eläketurvan yhteydessä). Lisäksi vuorotteluvapaalle lähtevälle maksetaan *vuorottelukorvausta*. *Työvoimapolitiisin perustein hankitun aikuiskoulutuksen ja omaehtoisen opiskelun* ajalta maksetaan taloudellista tukea. *Erorahaa* voidaan maksaa kertasuorituksena työpaikastaan irtisanotulle työntekijälle ja erorahan *aikuiskoulutuslää* työllistymistä edistävässä koulutuksessa olevalle. *Palkkaturvana* valtio maksaa työntekijän saatavat työnantajan tultua maksukyvyttömäksi. *Työllistymistä* tuetaan erilaisin työttömille ja työnantajille myönnettävin *tuin*. (Tässä tarkoituksessa Kela on maksanut v. 1998 alusta lukien *työnantajalle työmarkkinatukea*.)

Yleiset etuudet

Työttömyyspäiväraha ja työmarkkinatuki. Työttömyyspäivärahaa maksetaan kahden järjestelmän kautta. Työttömyyskassojen jäsenet voivat saada ansioon suhteutettua päivärahaa ja kassoihin kuulumatomat peruspäivärahaa. Lisäksi Kela maksaa työmarkkinatukea niille, joilla ei ole oikeutta työttömyyspäivärahaan.

Kela huolehtii työttömien *perusturvasta*, jonka tarkoituksena on vähimmäistoimeentulon turvaaminen työttömyyden aikana (ks. s. 180–185).

Työttömien *ansioturvan* toimeenpano kuuluu työttömyyskassoille. Ansioon suhteutettuun päivärahaan on oikeus työttömällä työttömyyskassan jäsenellä, joka täyttää kassan jäsenyyttä ja työssäoloaika koskevat ehdot.

Ansioturvana maksettavan työttömyyspäivärahan suuruus riippuu työttömän aikaisemmista työtuloista. Päivärahaa maksetaan enintään 500 päivältä. 500 päivän enimmäisajan laskeminen aloitetaan alusta, kun henkilö on uudestaan täyttänyt työssäoloehdon. Sen lisäksi ansiopäivärahaa voidaan maksaa 60 vuoden ikään saakka työttömälle, joka on täyttänyt 57 vuotta ennen 500 päivän enimmäisajan umpeutumista. Jos työttömyys jatkuu ansioon suhteutetun päivärahan päättymisen jälkeen, voi työtön hakea työmarkkinatukea.

Peruspäivärahan ja työmarkkinatuen *rahoittaa* valtio, kun taas ansioturvan rahoitukseen osallistuvat valtio, työnantajat, palkansaaajat ja kassojen jäsenet.

Vuorottelukorvaukset. Vuorottelukorvausta maksetaan kokoaikatyöstä (1998 alusta riittää 75 % koko-

1.5 Utkomstskydd vid arbetslöshet

Utkomsten för arbetslösa tryggas främst genom *arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd och arbetslöshetspension* (behandlas i samband med pensionskyddet). Därtill betalas *alterneringsersättning* vid alterneringsledighet. Under tiden för *arbetskraftspolitisk vuxenutbildning* och *frivilliga studier* betalas ekonomiskt stöd. Den som blir uppsagd från sitt arbete kan få ett *avgångsbidrag* i ett för allt och dessutom ett *vuxenutbildningstillägg* för sysselsättningsfrämjande utbildning. Staten kan i *lönegaranti* betala anställdas fordringar på betalningsoförmögna arbetsgivare. *Sysselsättningen* främjas med olika slags *stöd* till arbetslösa och arbetsgivare. (FPA har i detta syfte från början av år 1998 betalat *arbetsmarknadsstöd till arbetsgivare*.)

Allmänna förmåner

Arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd. Arbetslöshetsdagpenning betalas enligt två system. Medlemmar i arbetslöshetskassor kan beviljas inkomstrelaterad dagpenning, medan icke-medlemmar får grunddagpenning. FPA betalar dessutom arbetsmarknadsstöd till dem som inte har rätt till arbetslöshetsdagpenning.

FPA har hand om *grundskyddet* för arbetslösa, dvs tryggar en viss minimiutkomst under arbetslöshetstiden (se sid 180–185).

Arbetslöshetskassorna verkställer *förtjänstskyddet* för arbetslösa; den som är arbetslös och tillhör en arbetslöshetskassa samt uppfyller villkoren för medlemskap och tid i arbete har rätt till inkomstrelaterad dagpenning.

Den inkomstrelaterade dagpenningens belopp beror av de tidigare arbetsinkomsterna. Dagpenningen utges för högst 500 dagar. Beräkningen av 500-dagarsperioden börjar på nytt när personen på nytt uppfyllt arbetsvillkoret. Dagpenningen kan dock betalas fram till 60 års ålder till en arbetslös som fyllt 57 år innan 500-dagarsperioden löpt ut. Den som alltjämt är arbetslös när utbetalningen av inkomstrelaterad dagpenning upphör, kan ansöka om arbetsmarknadsstöd.

Grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet *finansieras* av staten, medan förtjänstskyddet finansieras av staten, arbetsgivarna, löntagarna och kassamedlemmarna.

Alterneringsersättning. En heltidsanställd (fr o m år 1998 är det nog med 75 % av heltidsarbete) som tar

aikatyöstä) määrääjäksi vapaalle jäävälle työntekijälle, jonka tilalle työnantaja palkkaa työttömän työnhakijan. Vuorotteluvapaan ajalta (90–359 kalenteripäivää) korvaus on 60 % (1998 alusta 70 %) työttömyyspäivärahasta, johon henkilöllä olisi oikeus työttömänä ollessaan, enintään kuitenkin 4 500 mk/kk (1997). Enimmäismäärä poistui 1.1.1998. Vuorottelukorvauksen suuruus määräytyy ansiopäivärahan perusteella, kun vuorotteluvapaalle siirtyvä on ollut työttömyyskassan jäsen vähintään edelliset 10 kuukautta. Muiden korvaus määräytyy Kelan maksaman peruspäivärahan perusteella (1997 enintään 70,80 mk/pv).

Vuorottelukorvauksia maksavat sekä työttömyyskassat (kassojen jäsenet) että Kela. Ne rahoitetaan samoin kuin työttömyyspäivärahat.

Koulutusajan etuudet

Työvoimapolitiittinen koulutustuki. Koulutustuki maksetaan, samoin kuin työttömyyspäiväraha, vuorottelukorvaus ja omaehtoisen opiskelun tuki, kahdesta järjestelmästä. Työttömyyskassojen jäsenet voivat saada ansioihin suhteutettua koulutustukea (ansiotukea) ja kassoihin kuulumattomat perustukea. Perustuen lisäksi Kela maksaa työvoimapolitiittisen koulutuksen ajalta työmarkkinatukea niille, jotka eivät täytä koulutustuen saamisen ehtoja. Koulutustukeen ja työmarkkinatukeen voi liittyä myös muita opintososiaalisia etuuksia.

Perustuen rahoittaa valtio, ansiotuen rahoittavat valtio, työnantajat, palkansaajat ja kassojen jäsenet. Myös Euroopan sosiaalirahasto osallistuu työvoimapolitiittisen koulutuksen ajalta maksettavien etuuksien rahoitukseen.

Pitkäaikaistyöttömän omaehtoisen opiskelun tuki. Elokuusta 1997 alkaen pitkäaikaistyöttömät, jotka ovat kauan olleet työelämässä, saavat tukea omaehtoisen ammatillisia valmiuksia edistävän koulutuksen ajalta. Tuki maksetaan työvoimapolitiittisena koulutustukena (ansiotukena tai perustukena) tai työmarkkinatukena. Työttömyyskassat huolehtivat ansiotuen maksamisesta jäsenilleen, perustuen ja työmarkkinatuen maksamisen hoitaa Kela. Tuki voidaan myöntää koulutukseen, joka on aloitettu 1.8.1997–31.7.1998. (1.8.1998 tai sen jälkeen aloitetun omaehtoisen opiskelun ajalta työttömille voidaan myöntää koulutuspäivärahaa.) Pitkäaikaistyöttömien omaehtoisen opiskelun tuen rahoittaa valtio.

ledigt från sitt arbete kan få alterneringsersättning då arbetsgivaren anställer en arbetslös arbetssökande i hans ställe. Under alterneringsledigheten (90–359 dagar) betalas 60 % (70 % från början av 1998) i ersättning av den dagpenning vederbörande skulle få som arbetslös, dock högst 4 500 mk/mån (1997). Maximibeloppet slopades 1.1.1998. För den som under de närmast föregående tio månaderna tillhört en arbetslöshetskassa bestäms ersättningen enligt den inkomstrelaterade dagpenningen. I annat fall bestäms den enligt FPA-grunddagpenningen (år 1997 högst 70,80 mk/dag).

Alterneringsersättningarna utbetalas av arbetslöshetskassorna (kassamedlemmar) och FPA. De finansieras lika som arbetslöshetsdagpenningarna.

Förmåner för utbildningstid

Arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd. Utbildningsstöd beviljas, liksom arbetslöshetsdagpenning, alterneringsersättning och stöd för frivilliga studier, enligt två olika system. Den som tillhör en arbetslöshetskassa kan få ett inkomstrelaterat utbildningsstöd (förtjänststöd) och icke-medlemmar ett grundstöd. FPA betalar utom grundstödet ut arbetsmarknadsstöd till dem som inte uppfyller villkoren för utbildningsstöd. Både utbildnings- och arbetsmarknadsstödet kan omfatta andra studiesociala förmåner.

Grundstödet finansieras av staten och förtjänststödet av staten, arbetsgivarna, löntagarna och kassamedlemmarna. Europeiska socialfonden deltar också i finansieringen av utbildningsförmånerna.

Stöd för långtidsarbetslösa frivilliga studier. Sedan augusti 1997 får långtidsarbetslösa med lång tid i arbetslivet bakom sig stöd för frivilliga studier som främjar yrkesfärdigheterna. Stödet betalas i form av arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd (förtjänststöd eller grundstöd) eller arbetsmarknadsstöd. Arbetslöshetskassorna sköter utbetalningen av förtjänststöden och FPA utbetalningen av grundstöd och arbetsmarknadsstöd. Stödet kan beviljas för utbildning som inletts 1.8.1997–31.7.1998 (till arbetslösa som inletts frivilliga studier 1.8.1998 eller senare betalas utbildningsdagpenning). Stödet för frivilliga studier finansieras av staten.

16. Tietoja työttömyydestä ja työttömyysturvaetuuksien saajista 1985–97
Uppgifter om arbetslösheten och utkomstskyddet 1985–97
Data on unemployment and unemployment benefit recipients, 1985–97

Vuosi År Year	Työttömyys- aste ¹⁾ , % Arbets- löshets- grad ¹⁾ , % Unemploy- ment rate, %	Työttömät työnhakijat ²⁾ Arbetslösa arbetssö- kande ²⁾ Unemployed job-seekers ²⁾	Peruspäivärahan tai työmarkkinatuen saajat Mottagare av grunddagpenning eller arbetsmark- nadsstöd Basic unemployment allowance or labour market support recipients				Ansiopäivärahan saajat Mottagare av inkomst- relaterad dagpenning Recipients of earnings- related unemployment allowance		Työttömyys- eläkkeen- saajat Arbetslös- hetspen- sionstagare Unem- ployment pensioners
			Kaikki Samtliga Total	% työttö- mistä työn- hakijoista % av de arbets- sökande % of un- employed job-seekers	Peruspäivä- raha Grunddag- penning Basic unemployment allowance	Työmark- kinatuki Arbetsmark- nadsstöd Labour market support	Kaikki Samtliga Total	% työttö- mistä työn- hakijoista % av de arbets- sökande % of un- employed job-seekers	
			Keskimäärin kuukauden lopussa – I medeltal i slutet av månaden – End-of-month averages						
	a	b	c	d	e	f	g	h	i
1985	5,0	139 040	70 970	51,0	70 970	.	63 990	46,0	54 030
1986	5,4	147 820	73 640	49,8	73 640	.	70 760	47,9	66 320
1987	5,1	140 460	72 760	51,8	72 760	.	64 300	45,8	69 330
1988	4,2	127 600	59 600	46,7	59 600	.	57 500	45,1	67 760
1989	3,1	103 440	39 160	37,9	39 160	.	46 800	45,2	62 840
1990	3,1	103 160	35 470	34,4	35 470	.	51 920	50,3	55 490
1991	6,4	213 200	87 710	41,1	87 710	.	127 460	59,8	47 760
1992	11,5	363 120	150 470	41,4	150 470	.	216 850	57,2	43 720
1993	16,1	482 170	195 870	40,6	195 870	.	285 680	58,8	42 790
1994	16,4	494 250	218 740	44,3	165 470	53 270	273 240	55,3	42 960
1995	15,6	466 010	219 240	47,0	76 540	142 690	241 800	51,9	39 150
1996	14,7	447 990	207 080	46,2	28 770	178 300	235 250	52,5	41 410
1997	12,6	408 960	199 090	48,7	25 520	173 560	206 650	50,5	44 860

¹⁾ Työttömien osuus työvoimasta. Tieto työttömistä perustuu Tilastokeskuksen otospohjaiseen työvoimatutkimukseen. Työttömäksi luokitellaan (vuodesta 1988 alkaen) henkilö, joka on ilmoittanut olevansa työtön ja joka on edellisen kuukauden aikana hakenut työtä (vaatimus ns. aktiivisesta työnhausta). Työttömyyskäsite on muutettu vastaamaan EU:n määritelmää. Aikasarja on korjattu taannehtivasti vuoteen 1988 asti uuden käsitteen mukaiseksi.

De arbetslösa andel av arbetskraften. Uppgifterna grundar sig på en sampelbaserad arbetskraftsundersökning utförd av Statistikcentralen. Arbetslös anses (sedan 1988) den som uppgett sig vara arbetslös och under föregående månad aktivt sökt arbete. Arbetslöshetsbegreppet har ändrats så att det motsvarar EUs definition. Tidserien har korrigerats retroaktivt till år 1988 i överensstämmelse med det nya begreppet.

Unemployed persons as a share of the total labour force, according to a sample-based labour force survey conducted by Statistics Finland. The figures for 1988 and later have been converted to correspond with the EU's definition of "unemployed person", i.e. someone who has registered as unemployed and sought employment during the previous month.

²⁾ Työttömiksi työnhakijoiksi luetaan ne työvoimatoimistoon ilmoittautuneet työnhakijat, jotka ovat ilman työtä ja kokopäivätyöhön käytettävissä tai odottavat sovitun työn alkamista. Lomautetut eivät ole luvuissa mukana. Työttömyyseläkkeensaajaa ei lueta työttömäksi työnhakijaksi.

Arbetslösa arbetssökande är de hos arbetskraftsbyrå anmälda sökande som är utan arbete och disponibla för heltidsarbete eller väntar på att få börja överenskommet arbete. Permitterade är inte medräknade. Arbetslöshetspensionstagare räknas inte som arbetslösa arbetssökande.

Registered job-seekers requiring full-time employment who are "on call" or, having secured employment, are waiting for their jobs to begin. Lay-offs preceded by advance notification by employer not included. Unemployment pensioners are not regarded as job-seekers.

Huom. Työttömyysaste perustuu Tilastokeskuksen työvoimatutkimukseen, työttömät työnhakijat työvoimatoimistojen asiakasrekisterin tietoihin, työttömyysturvan peruspäivärahan ja työmarkkinatuen saajat Kelan tilastoihin, ansiopäivärahan saajat sosiaali- ja terveysministeriön tilastoihin sekä työttömyyseläkkeensaajat Kelan ja ETK:n eläkkeiden yhteistilastoon.

Anm Arbetslöshetsgraden baserar sig på Statistikcentralens arbetskraftsundersökning, antalen arbetslösa arbetssökande på arbetskraftsbyråernas kundregister, mottagare av grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd på FPAs statistik, mottagare av inkomstrelaterad dagpenning på social- och hälsovårdsministeriets statistik och arbetslöshetspensionstagare på FPAs och PSCs gemensamma statistik över pensioner.

Lähteet – Källor

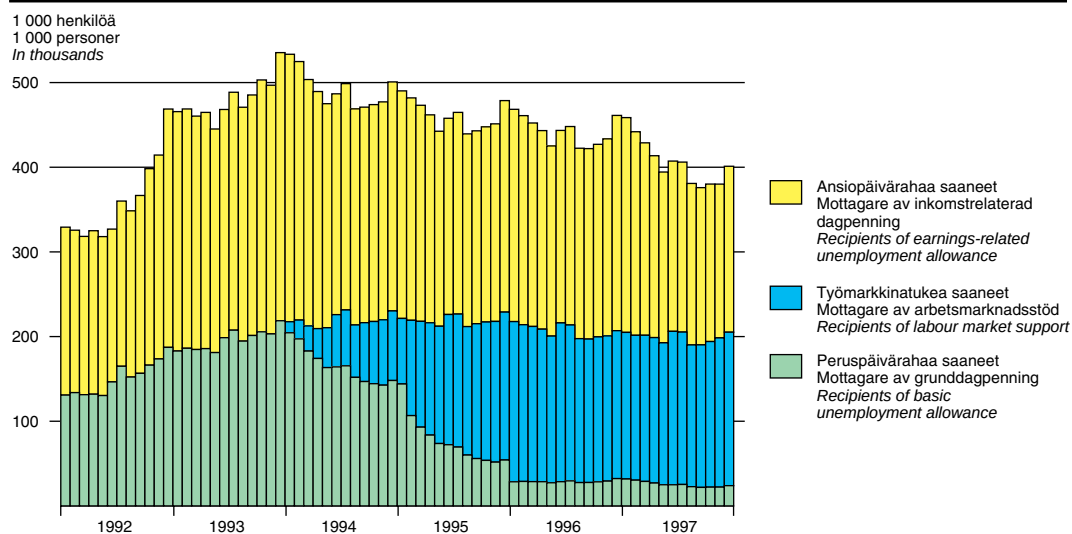
a Tilastokeskus, tilastokatsauksia (vuoteen 1987); (vuodesta 1988) Tilastokeskuksen taskutilasto, <http://www.stat.fi/tk/tilshivu.html> [viitattu 24.8.1998]. – Statistikcentralen, Statistiska översikter (till 1987); (från 1988) Statistikcentralens fickstatistik, <http://www.stat.fi/tk/tilshivu.html> [per 24.8.1998].

b Tilastokeskus, tilastokatsauksia – Statistikcentralen, Statistiska översikter

c, e, f Kela – FPA

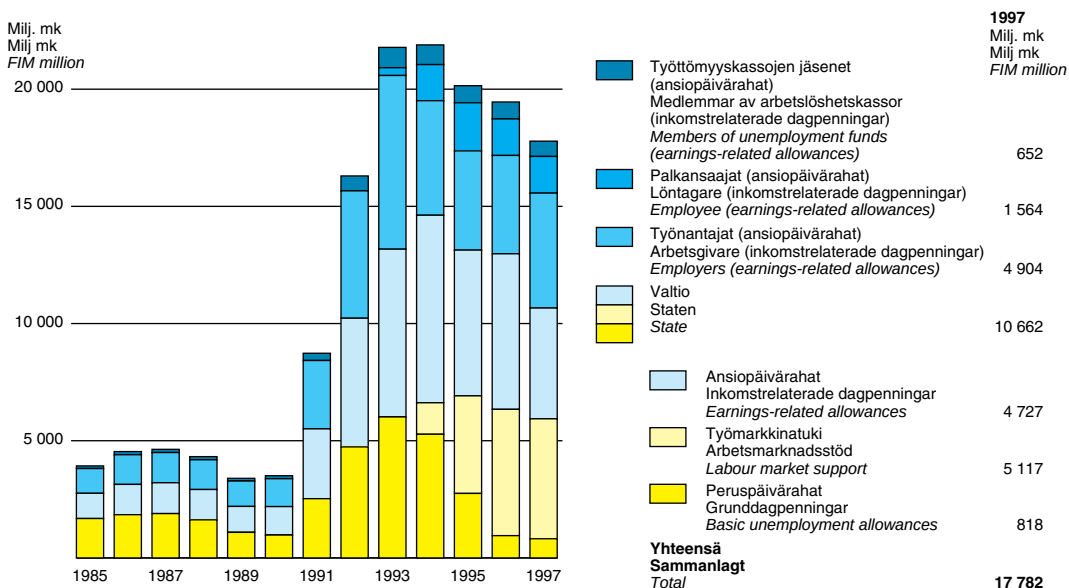
g Työttömyyspäivärahat, STM:n julkaisuja; Sosiaali- ja terveysministeriö – Työttömyyspäivärahat (arbetslöshetsdagpenningar), social- och hälsovårdsministeriets publikationer; Social- och hälsovårdsministeriet

i Kelan ja ETK:n yhteistilasto – FPAs och PSCs gemensamma statistik

Kuvio 16. Työttömyyspäivärahaa ja työmarkkinatukea saaneet kuukausittain¹⁾ 1992–97**Figur 16. Mottagare av arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd månadsvis¹⁾ 1992–97****Chart 16. Monthly¹⁾ analysis of the total number of unemployment allowance and labour market support recipients, 1992–97**

¹⁾ Kuukauden lopun tilanne.
I slutet av månaden.
End-of-month status.

Lähde: Kelan tilastot; Työttömyyspäivärahat, STM:n julkaisuja; Sosiaali- ja terveysministeriö.
Källa: FPA:s statistik; Työttömyyspäivärahat (arbetslöshetsdagpenningar), social- och hälsovårdsministeriets publikationer; Social och hälsovårdsministeriet.

Kuvio 17. Työttömyyspäivärahojen ja työmarkkinatuen rahoitus 1985–97, milj. mk (vuoden 1997 rahana)**Figur 17. Finansieringen av arbetslöshetsdagpenningar och arbetsmarknadsstöd 1985–97, milj mk (1997 års penningvärde)****Chart 17. Financing of unemployment allowances and labour market support benefits, 1985–97, (in FIM million at 1997 prices)**

Huom. Palkansaajien vakuutusmaksuista on tässä kuviossa otettu vuosittain huomioon se osa, jota ko. vuonna on tosiasiallisesti käytetty; osa tilityksistä on siirtynyt seuraavalle vuodelle.

Anm. Av löntagarnas försäkringspremier har i figuren årligen beaktats den del som använts under året; en del av de redovisade medlen har överförts till följande år.

N.B. Of the contributions from employees, the part annually used has been taken into account in the chart; part of the funds received have been transferred to the following year.

Lähde: Kelan tilastot; Työttömyyspäivärahat, STM:n julkaisuja; Sosiaali- ja terveysministeriö.

Källa: FPA:s statistik; Työttömyyspäivärahat (arbetslöshetsdagpenningar), social- och hälsovårdsministeriets publikationer; Social- och hälsovårdsministeriet.

17. Työttömien yleisiä toimeentuloturvaetuuksia 1985–97
Allmänna utkomstskydd för arbetslösa 1985–97
Income maintenance benefits for the unemployed, 1985–97

Vuosi År Year	Perusturva Grundskydd Basic benefits			Ansioturva Förtjänstskydd Earnings-related benefits		
	Päivärahat Dagpenningar Daily allowance	Työmarkkinatuki Arbetsmarknads- stöd Labour market support	Vuorottelu- korvaukset Alternerings- ersättning Job alternation compensation	Päivärahat Dagpenningar Daily allowance	Vuorottelu- korvaukset Alternerings- ersättning Job alternation compensation	Eroraha Avgångsbidrag Redundancy pay
	a	b	c	d	e	f
	Milj. mk – Milj mk – FIM million					
1985	1 163	.	.	1 555	.	171
1986	1 323	.	.	1 931	.	186
1987	1 406	.	.	2 038	.	138
1988	1 267	.	.	2 105	.	122
1989	906	.	.	1 916	.	94
1990	860	.	.	2 231	.	69
1991	2 321	.	.	5 698	.	194
1992	4 464	.	.	10 897	.	478
1993	5 789	.	.	15 177	.	411
1994	5 133	1 306	.	14 855	.	245
1995	2 703	4 089	.	13 000	.	135
1996	939	5 327	0,7	12 958	67	139
1997	818	5 117	1,2	11 847	139	127
Saajia vuoden lopussa – Mottagare vid årets slut – Number of recipients at year-end						
1990	50 830	.	.	78 020	.	6 200 ²⁾
1991	126 640	.	.	203 500	.	17 000 ²⁾
1992	187 250	.	.	292 900	.	35 400 ²⁾
1993	218 710	.	.	322 410	.	32 600 ²⁾
1994	148 130	82 160	.	270 470	.	23 600 ²⁾
1995	54 200	174 720	.	249 790	.	13 800 ²⁾
1996	32 250	174 720	60	254 240	3 530 ¹⁾	13 200 ²⁾
1997	23 900	181 260	70	195 980	3 970 ¹⁾	11 700 ²⁾
Mk/pv – Mk/dag – FIM/day						
1997	118,3	112,4	69,6	214,8	153,2	.

¹⁾ Saajia joulukuun aikana.
Mottagare i december.
Cumulative number of recipients in December.

²⁾ Saajia vuoden aikana.
Mottagare under året.
Number of beneficiaries during the year.

Lähteet – Källor

a–c Kela – FPA

d Työttömyyspäivärahat (1988–93), STM:n julkaisuja; Sosiaali- ja terveysministeriö – Työttömyyspäivärahat (arbetslöshetsdagpenningar) 1988–93, social- och hälsovårdsministeriets publikationer; Social- och hälsovårdsministeriet

e STM:n tilastotiedote, Työttömyyskassojen maksamat etuudet; Sosiaali- ja terveysministeriö – social- och hälsovårdsministeriets statistikmeddelande om förmåner från arbetslöshetskassorna; Social- och hälsovårdsministeriet

f Työttömyyspäivärahat (1988–93), STM:n julkaisuja; Koulutus- ja Erorahasto; Sosiaali- ja terveysministeriö – Työttömyyspäivärahat (arbetslöshetsdagpenningar) 1988–93, social- och hälsovårdsministeriets publikationer; Utbildnings- och avgångsbidragsfonden; Social- och hälsovårdsministeriet

18. Työttömien koulutusajan toimeentuloturvaetuuksia 1991–97

Utkomstskydd för arbetslösa under utbildningstid 1991–97

Income maintenance benefits for the unemployed: benefits payable during training, 1991–97

Vuosi År Year	Perusturva Grundskydd Basic benefits			Ansioturva Förtjänstskydd Earnings-related benefits	
	Koulutustuki Utbildningsstöd Training allowance	Työmarkkinatuella opiskelevan ylläpito- ja majoituskorvaukset Ersättningar för uppehälle och inkvartering till studerande med arbetsmarknadsstöd Compensation for maintenance and accommodation costs for persons financing their studies with labour market support	Omaehtoisen opiskelun tuki ¹⁾ Stöd för frivilliga studier ¹⁾ Support for self- motivated learning ¹⁾	Koulutustuki Utbildningsstöd Training allowance	Omaehtoisen opiskelun tuki ¹⁾ Stöd för frivilliga studier ¹⁾ Support for self- motivated learning ¹⁾
	a	b	c	d	e
	Milj. mk – Milj mk – FIM million				
1991	245	.	.	580	.
1992	358	.	.	1 048	.
1993	306	.	.	1 169	.
1994	180	.	.	1 104	.
1995	143	.	.	1 169	.
1996	117	88	.	1 394	.
1997	87	110	1	1 430	9
	Saajia vuoden lopussa – Mottagare vid årets slut – Number of recipients at year-end				
1991	..	.	.	15 260 ²⁾	.
1992	..	.	.	23 810 ²⁾	.
1993	..	.	.	20 640 ²⁾	.
1994	4 720	.	.	22 580 ²⁾	.
1995	4 060	.	.	26 370 ²⁾	.
1996	2 580	11 150	.	26 230 ²⁾	.
1997	1 950	12 550	110	25 440 ²⁾	570 ²⁾
	Mk/pv – Mk/dag – FIM/day				
1997	165,3	33,9	123,7	270,3	258,0

¹⁾ Omaehtoisen opiskelun tukea pitkäaikaistyöttömille alettiin maksaa 1.8.1997 lukien.

Stöd för långtidsarbetslösas frivilliga studier började utges 1.8.1997.

Support for self-motivated learning for the long-term unemployed has been available since 1 August 1997.

²⁾ Saajia joulukuun aikana.

Mottagare i december.

Cumulative number of recipients in December.

Lähteet – Källor

a–c Kela – FPA

d Työttömyyspäivärahat (1991–93), STM:n julkaisuja; Sosiaali- ja terveysministeriö – Työttömyyspäivärahat (arbetslöshetsdagpenningar) 1991–93, social- och hälsovårdsministeriets publikationer; Social- och hälsovårdsministeriet

e STM:n tilastotiedote, Työttömyyskassojen maksamat etuudet; Sosiaali- ja terveysministeriö – social- och hälsovårdsministeriets statistikmeddelande om förmåner från arbetslöshetskassorna; Social- och hälsovårdsministeriet

1.6 Lapsiperheiden toimeentuloturva

Lapsen perheille aiheuttamia kustannuksia pyritään tasaamaan eri tavoin. Lapsen elatuksen, huollon ja hoidon turvaamiseksi maksetaan äitiysavustusta, vanhempainpäivärahaa, pienten lasten hoidon tukea, lapsilisää, lapseneläkettä, elatus-tukea, sosiaalivakuutustuuksiin liittyviä lapsikorotuksia ja vapaaehtoisten henkivakuutusten korvauksia sekä myönnetään elatusvelvollisuusvähennys verotuksessa. Lapseneläkkeet ja eläkkeiden lapsikorotukset sisältyvät eläketurvan taulukoihin, kun taas työttömyysturvaetuuksien lapsikorotukset työttömyysturvan taulukoihin.

Lapsen syntymän aiheuttamia kustannuksia korvataan *äitiysavustuksella*. Avustuksen voi ottaa tavarana tai rahana. Lapsen syntyessä vanhemmille maksetaan sairausvakuutuksen varoista *vanhempainpäivärahaa* (äitiys-, isyys- ja vanhempainrahaa). Työnantaja voi työehtosopimuksesta riippuen maksaa työntekijälleen *palkkaa* osalta äitiys- ja vanhempainloma-aikaa. Sairausvakuutuksen mukainen vanhempainpäiväraha maksetaan siinä tapauksessa palkanmaksuajalta työnantajalle.

Pienten lasten hoidon tuella pyritään rahallisesti tukemaan alle kouluikäisen lapsen hoitojärjestelyjä vanhempainpäivärahakauden päätyttyä. Pienten lasten hoidon tukea maksetaan kotihoidon tukena tai yksityisen hoidon tukena. Tuki on vaihtoehto kunnan järjestämälle päivähoidolle. Lakisääteisen tuen lisäksi kunnilla voi olla omia tukijärjestelmiä (ns. kuntakohittaiset lisät). Kela maksaa lakisääteisen tuen sekä – sopimuksen perusteella – osan kuntien tuista.

Jokaisesta alle 17-vuotiaasta lapsesta maksetaan *lapsilisää*. Etuuden suuruus on porrastettu perheen lapsiluvun mukaan.

Lapsella on oikeus *elatusukeen* silloin, kun elatusvelvollinen on laiminlyönyt elatusavun maksamisen tai lapselle ei ole vahvistettu elatusvelvollista. Elatusavun laiminlyöntitapauksissa elatusvelvollinen joutuu maksamaan tuen myöhemmin elatusavun maksajalle (sosiaalilautakunnalle).

Lapsiperheiden toimeentuloa turvataan myös useilla *asumiseen* kohdistuvilla ja lapsen *sairastamiseen* tai *vammautumiseen* liittyvillä etuuksilla. Viimeksi mainituista lapsen hoitotuki sekä sairausvakuutuksen erityishoitoraha esitetään myös vammais- ja terveysturvan taulukoissa.

1.6 Utkomstskydd för barnfamiljer

Familjernas barnkostnader utjämnas av samhället på olika sätt. För underhåll, vård och skötsel av barn betalas moderskapsunderstöd, föräldradagpenning, stöd för vård av småbarn, barnbidrag, barnpension, underhållsstöd, barntillägg till socialförsäkringsförmånerna samt ersättningar från frivilliga livförsäkringar och beviljas skatteavdrag för underhållsplikt. Barnpensionerna och pensionernas barntillägg ingår i tabellerna över pensionsskyddet, medan barntillägg till arbetslöshetsförmåner ingår i tabellerna över arbetslöshetsförmåner.

Av barnafödelse orsakade kostnader ersätts med ett *moderskapsunderstöd*. Understödet kan lyftas i pengar eller varor. När barnet föds betalas *föräldradagpenning* (moderskaps-, faderskaps- och föräldradagpenning) från sjukförsäkringen. Beroende av kollektivavtalet kan arbetsgivaren betala *lön* för en del av moderskaps- och föräldradagpenningen från sjukförsäkringen betalas i så fall till arbetsgivaren för löneutbetalningstiden.

Stödet för vård av småbarn är avsett att ekonomiskt understödja ordnandet av vård för barn under skolåldern efter föräldradagpenningstiden. Det utges i form av stöd för hemvård eller stöd för privat vård. Stödet är ett alternativ till kommunalt ordnad dagvård. Utom det lagstadgade stödet kan kommunerna ha egna stödsystem (kommuntillägg). FPA utbetalar det lagstadgade stödet och – på avtal – en del av kommunala bidragen.

För varje barn under sjutton år betalas ett *barnbidrag*. Förmånens storlek graderas enligt antalet barn i familjen.

Ett barn har rätt till *underhållsstöd* när den underhållsskyldige försummat att betala underhållsbidrag eller någon underhållsskyldig inte fastställts för barnet. När bidragsbetalningen försumrats skall den underhållsskyldige senare ersätta stödbetalaren (socialnämnden).

Barnfamiljers utkomst tryggas även med hjälp av ett flertal förmåner som kan beviljas för boendet och för sjuka eller handikappade barn. Av de sistnämnda presenteras vårdbidrag för barn samt specialvårdspenning från sjukförsäkringen även i tabellerna över handikapp- och sjukförmåner.

19. Lapsiperheiden toimeentuloturvaetuuksia¹⁾ 1980–97, milj. mk
Utkomstskyddsförmåner för barnfamiljer¹⁾ 1980–97, milj. mk
Income maintenance benefits for families with children¹⁾, 1980–97 (FIM million)

Vuosi År Year	Äitiys- avustukset Moderskaps- understöd Maternity grant	Sairaus- vakuutuksen vanhempain- päivärahat Föräldradag- penningar från sjukför- säkringen Parenthood allowances under NHI	Sairausvakuu- tuksen erityis- hoitorahat ²⁾ Specialvårds- penningar från sjukförsäkringen ²⁾ Special care allowances under NHI ²⁾	Pienten lasten hoidon tuet ³⁾ Stöd för vård av småbarn ³⁾ Child day care subsidies ³⁾	Lapsilisät Barnbidrag Family allowance	Elatustuet Underhållsstöd Child maintenance allowance	Lapsen hoitotuet Vårdbidrag för barn Child disability allowance
	a	b	c	d	e	f	g
1980	26	439	.	36	1 434	165	46
1981	24	476	.	60	1 673	213	65
1982	35	1 249	.	102	1 817	238	88
1983	35	1 504	0	170	2 235	252	98
1984	36	1 644	1	180	2 347	.	106
1985	36	1 896	4	309	2 480	303	117
1986	38	2 021	6	454	2 600	319	127
1987	41	2 191	10	791	2 795	318	175
1988	44	2 451	14	994	3 015	368	205
1989	48	2 735	20	1 249	3 500	392	245
1990	49	3 130	23	1 726	4 094	439	295
1991	56	3 585	23	2 110	4 791	485	353
1992	57	3 773	20	2 866	5 549	529	382
1993	56	3 416	15	3 073	5 565	602	383
1994	56	3 130	15	3 199	9 101	646	383
1995	58	3 016	14	2 995	8 768	711	393
1996	55	2 773	13	1 946	8 398	736	410
1997	56	2 733	13	1 900	8 384	752	424

¹⁾ Taulukko ei kata kaikkia etuuksia. Siitä puuttuvat mm. asumiseen kohdistuvat etuudet, lapseneläkkeet, lapsikorotukset, vapaaehtois-
 ten henkivakuutusten korvaukset, kuntakohtaiset lasten hoidon tuet ja verotuksen elatusvelvollisuusvähennys.

Tabellen omfattar inte alla förmåner. Där saknas bl a boendestödformer, barnpensioner, barnstillägg, ersättningar från frivilliga livför-
 säkringar, kommunala barnavårdsstöd och skatteavdrag för underhållsskyldiga.

Not all types of benefit are included in the Table (for example, housing benefits, orphans pensions, child increases, compensations
 paid on the basis of voluntary life assurance policies, separate municipal child day care subsidy schemes and tax deductions for child
 maintenance liabilities).

²⁾ Lapsen sairaanhoito- ja kuntoutusavustus muuttui 1.10.1990 erityishoitorahaksi.

Understödet för sjukvård och rehabilitering av barn ändrades 1.10.1990 till specialvårdspenning.

The treatment and rehabilitation allowance for invalided children was on 1 October 1990 converted into the special care allowance.

³⁾ Sisältää valtioneuvoston päätöksellä maksetun lasten kotihoidon tuen (vuosina 1980–86), lakisääteisen lasten kotihoidon tuen (vuo-
 desta 1985 31.7.1997 saakka) ja lakisääteisen pienten lasten hoidon tuen (1.8.1997 alkaen).

Inkluderar hemvårdsstöd för barn utgivna p g a statsrådsbeslut (åren 1980–86), lagstadgade hemvårdsstöd för barn (fr o m år 1985 till
 31.7.1997) och lagstadgade stöd för vård av småbarn (fr o m 1.8.1997).

Includes child home care allowances paid in accordance with a Council of State decision (in 1980–86), statutory child home care
 allowances paid from 1985 until 31 July 1997, and statutory child day care subsidies paid from 1 August 1997.

Lähteet – Källor

a Valtion tilinpäätös (vuoteen 1993); Kela (vuodesta 1994) – Statsbokslutet (till år 1993); FPA (från år 1994)

b, c, g Kela – FPA

d Valtion tilinpäätös (vuoteen 1986); Kela (vuodesta 1985) – Statsbokslutet (till år 1986); FPA (från år 1985)

e Valtion tilinpäätös (vuoteen 1992); Kela (vuodesta 1993) – Statsbokslutet (till år 1992); FPA (från år 1993)

f Sosiaalhallitus; STAKES (vuodesta 1992) – Socialstyrelsen; Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården
 STAKES (från år 1992)

1.7 Asumisen tuki

Yhteiskunta tukee asumista sekä rahallisesti että palveluin. Asunnon hankkimista tai perusparantamista tuetaan myöntämällä lainaa tai lainaan korkotukea. Myös asunnon korjaamiseen ja kunnostukseen voi saada avustusta. Osa asuntolainojen koroista on verovähennyskelpoista.

Asumista tuetaan myös suoraan asumiskustannuksia pienentävillä tuilla. Näitä ovat yleinen asumistuki, eläkkeensaajien asumistuki, opintotuen asumislisä, sotilasavustuksen osana maksettava asumisavustus sekä majoituskorvaus työvoimapoliittisessa koulutuksessa olevalle opiskelijalle. Näiden kaikkien toimeenpano (ansioturvana maksettavaa majoituskorvausta lukuunottamatta) kuuluu Kelalle.

Palvelu- ja tukiasumista sekä perhe- ja laitoshoidon järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat eriasteista huollollista tai hoidollista tukea asumisessaan (esim. vanhukset, vammaiset, päihdeongelmaiset).

1.7 Stöd för boende

Samhället stöder boendet dels finansiellt och dels med service. För såväl bostadsköp som sanering (grundförbättring) av bostaden beviljas lån eller räntestöd för lån. Bidrag kan dessutom beviljas för reparationer och renovering av bostaden. En del av räntorna på bostadslån får avdras vid beskattningen.

Stöd för boendet beviljas även med direkta bidrag som minskar boendekostnaderna. Det är fråga om allmänt bostadsbidrag, bostadsbidrag för pensionstagare, bostadstillägg till studiestöd, bostadsunderstöd i samband med militärunderstöd samt inkvarteringersättning för studerande som får arbetskraftspolitisk utbildning. Alla dessa bidrag handhas av FPA (utom förtjänststödet ersättning för inkvartering).

Serviceboende samt familje- och anstaltsvård ordnas för personer som behöver stöd för sitt boende i form av omvårdnad och skötsel (t ex äldre, handikappade, missbrukare).

20. Asumisen suorat tuet 1990–97 Direkt stöd för boende 1990–97 Cash benefits related to housing, 1990–97

Vuosi År Year	Yhteensä Sammanlagt Total	Yleinen asumistuki Allmänt bostadsbidrag General housing allowance	Eläkkeensaajien asumistuki Bostadsbidrag för pensionstagare Pensioners' housing allowance	Opintotuen asumislisä Bostadstillägg till studiestöd Students' housing supplement	Sotilasavustuksen asumisavustus Bostadsunderstöd till militärunderstöd Conscripts' housing assistance
		a	b	c	d
Vuoden aikana maksetut tuet, milj. mk – Under året utbetalda bidrag och stöd, milj mk – Annual expenditure, FIM million					
1990	1 803	957	555	292	..
1991	2 260	1 280	657	324	..
1992	3 090	1 870	837	382	..
1993	3 316	1 900	920	496	..
1994	4 022	2 413	1 007	579	22,6 ¹⁾
1995	4 298	2 585	1 068	609	36,3
1996	4 009	2 254	1 112	604	39,1
1997	3 947	2 122	1 161	620	44,4
Tukea saaneet ruokakunnat 31.12. – Mottagarhushåll 31.12 – Households receiving benefit at year-end					
1994	..	227 560	145 700	95 710 ²⁾	6 310 ³⁾
1995	..	213 820	146 840	105 070 ²⁾	8 230 ³⁾
1996	..	191 880	146 360	109 250 ²⁾	8 220 ³⁾
1997	..	184 610	148 750	113 760 ²⁾	8 700 ³⁾
Henkilöitä tuen piirissä 31.12. – Av stöden omfattade personer 31.12 – Persons in households receiving benefit at year-end					
1994	..	571 770	156 720	95 710 ²⁾	7 880 ³⁾
1995	..	519 900	157 340	105 070 ²⁾	9 980 ³⁾
1996	..	450 730	156 380	109 250 ²⁾	9 780 ³⁾
1997	..	424 130	158 580	113 760 ²⁾	10 260 ³⁾

¹⁾ Vain uuden sotilasavustuslain mukaiset asumisavustukset.

Enbart bostadsunderstöd enligt den nya lagen om militärunderstöd.

²⁾ Lukuvuoden aikana asumislisää saaneet (numerosarjat alkavat lukuvuodesta 1993/94).

Mottagare av bostadstillägg under läsåret (sifferserierna börjar från läsåret 1993/94).

³⁾ Vuoden aikana avustusta saaneet. Understödsstagare under året.

Lähteet – Källor

a Asumistuki ja asumistuen saajat joulukuussa 1993, selvitys 4/1994, Ympäristöministeriö; Kela (vuodesta 1994) – Miljöministeriets utredning 4/1994 om bostadsbidrag och bidragstagare i december 1993; FPA (fr o m 1994)

b, d Kela – FPA

c Opintotuki 1992–93, Vuosikertomus 1992, Valtion opintotukikeskus; Kelan opintotukikeskus; Päättörekisteritilastot lukuvuodelta 1993–94, 1994–95, 1995–96 ja 1996–97, Kelan opintotukikeskus – Studiestödet 1992–93, Statens studiestödscentral årsberättelse 1992; FPAs studiestödscentral; FPAs studiestödscentralers beslutsregisterstatistik för läsåren 1993–94, 1994–95, 1995–96 och 1996–97

1.8 Opiskelijoiden toimeentuloturva

Opiskeluaikaista toimeentuloa yhteiskunta pyrkii tukemaan eri tavoin. Valtion rahoittama *opintotuki* on päätoimisen omaehtoisen opiskelun yleinen tukimuoto. Sen toimeenpano kuuluu Kelan tehtäviin.

Erorahajärjestelmän kautta voidaan maksaa *ammattikoulutusrahaa* työ- tai virkasuhteessa olevalle, joka siirtyy palkattomalle virkavapaalle omaehtoisen koulutuksen ajaksi, *osittaista ammattikoulutusrahaa* vuorotteluvapaalle omaehtoiseen koulutukseen siirtyvälle sekä *erorahan aikuiskoulutuslisää* henkilölle, joka työpaikan menetettyään hakeutuu koulutukseen ammatitaitoaan parantaakseen. Erorahajärjestelmän etuuskien maksajina ovat Koulutus- ja erorahasto sekä valtio (valtiokonttori). Myös *maatalousryttäjillä* on oma opintorahajärjestelmänsä.

Työvoimaviranomaisten järjestämä aikuiskoulutus on tarkoitettu pääasiassa työttömille. *Työvoimakoulutuksen aikaisen toimeentulon* voi saada koulutustukena työttömyyskassoilta (ansioturva) tai koulutus- tai työmarkkinatukena Kelalta (perusturva). Nämä etuudet sisältyvät myös työttömien toimeentuloturvaan koskeviin tilastoihin.

Elokuusta 1997 alkaen tuetaan *pitkäaikaistyöttömien omaehtoista opiskelua*. Tuen toteuttamisesta huolehtivat työttömyyskassat (ansioturva) ja Kela. Koulutusajalta opiskelijalla on oikeus työvoimapolitiittiseen koulutustukeen (ansio- tai perustukeen) tai työmarkkinatukeen. Tuet rahoittaa valtio. Ne ovat mukana myös työttömyysturvaan koskeissa tilastoissa. (Elokuusta 1998 alkaen aletaan maksaa *koulutuspäivärahaa työttömien omaehtoisen opiskelun ajalta*.)

Heinäkuusta 1997 alkaen Kela on maksanut *koulumatkatukea* lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskeleville. Koulumatkatukena korvataan päivittäisten koulumatkojen kustannuksia. Tuet maksetaan valtion varoista.

Yleisenä perhe-eläkkeenä Kela maksaa *koululaiseläkettä* 18–20-vuotiaalle orvolle, jos tämä opiskelee päätoimisesti tai on ammatillisessa koulutuksessa. Koululaiseläkkeet ovat mukana myös eläketurvan taukukoissa.

Toimeentulon turvaksi *kuntoutusrahaa* maksetaan usealta taholta (Kela, työeläkejärjestelmä, tapaturma- ja liikennevakuutus, työvoimahallinto) vajaakuntoisille, jotka osallistuvat työkykyä ylläpitävään tai parantavaan koulutukseen.

1.8 Utkomstskydd för studerande

Samhället försöker på olika sätt trygga utkomsten för studerande. Den allmänna formen av stöd för heltidsstudier är det statsfinansierade *studiestödet*, som FPA har hand om.

Genom avgångsbidragssystemet kan betalas en *yrkesutbildningspenning* till anställda som för frivilliga studier tar tjänstledigt utan lön eller får *partiell yrkesutbildningspenning* för alterneringsledighet samt ett *vuxenutbildningstillägg* till arbetslösa personer som genomgår utbildning för att förbättra sina yrkeskunskaper. Utbetalare av förmåner från avgångsbidragssystemet är utbildnings- och avgångsbidragsfonden och staten (statskontoret). *Lantbruksföretagarna* har sitt eget studiepenningssystem.

Arbetskraftsmyndigheterna ordnar vuxenutbildning som huvudsakligen är avsedd för arbetslösa. I *utkomstbidrag vid arbetskraftsutbildning* kan man få utbildningsstöd från arbetslöshetskassorna (förtjänstskydd), eller utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd från FPA (grundtrygghet). Dessa förmåner ingår också i statistiken över utkomstskydd för arbetslösa.

Sedan augusti 1997 beviljas stöd för *långtidsarbetslösas frivilliga studier*. Stödet verkställs av arbetslöshetskassorna (förtjänstskydd) och FPA. De studerande har rätt till arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd (förtjänst- eller grundstöd) eller arbetsmarknadsstöd för utbildningstiden. Stöden finansieras av staten. De ingår även i statistiken rörande arbetslöshetsskyddet. (Från augusti 1998 betalas även *utbildningsdagpenning för arbetslösas frivilliga studier*.)

Sedan juli 1997 betalar FPA *stöd för skolresor* till gymnasie- och yrkesläroanstalts elever i ersättning för kostnader för dagliga skolresor. Skolresestöden betalas av statens medel.

I allmän familjepension betalar FPA *studiepension* till föräldralösa 18–20-åringar som ägnar sig åt studier på heltid eller yrkesutbildning. Studiepensionerna är också inkluderade i pensionsskyddstabellerna.

Rehabiliteringspenning för tryggnad av utkomsten betalas av olika instanser (FPA, arbetspensionssystemet, olycksfalls- och trafikförsäkringen, arbetskraftsförvaltningen) till handikappade som deltar i utbildning för att bevara eller förbättra arbetsförmågan.

21. Opiskelijoiden toimeentuloturvaetuuksia 1990–97
Utkomstskyddsförmåner för studerande 1990–97
Income security benefits paid to students, 1990–97

Vuoden aikana Under året During the year	Opintotuki ¹⁾ Studiestöd ¹⁾ <i>Student financial aid¹⁾</i>		Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning <i>Labour market training</i>		Omaehtoisen opiskelun tuki Stöd för frivilliga studier <i>Support for self-motivated learning</i>		Koululais-eläke Studie-pension <i>Orphan's pension for students</i>	Kuntoutus-raha ³⁾ Rehabiliterings-penning ³⁾ <i>Rehabilitation allowance³⁾</i>	Erorahan aikuis-koulutus-lisä Avgångs-bidragets vuxenut-bildnings-tillägg <i>Redundancy pay/ Training supplement</i>	Ammatti-koulutus-raha ⁴⁾ Yrkes-utbild-nings-penning ⁴⁾ <i>Vocational training allowance⁴⁾</i>	Koulu-matka-tuki ⁵⁾ Skol-rese-stöd ⁵⁾ <i>School transportation sub-sidy⁵⁾</i>	
	Normaali opinto-raha Normal studie-penning <i>Ordinary study grant</i>	Aikuis-opinto-raha Vuxen-studie-penning <i>Study grant for mature students</i>	Perusturva Grundskydd <i>Basic benefits</i>	Ansioturva Förtjänst-skydd <i>Earnings-related benefits</i>	Perus-turva Grund-skydd <i>Basic benefits</i>	Ansio-turva Förtjänst-skydd <i>Earnings-related benefits</i>						
			Koulutus-tuki Utbild-ningsstöd <i>Training allowance</i>	Työmark-kinatuki ²⁾ Arbets-marknads-stöd ²⁾ <i>Labour market support²⁾</i>	Koulutus-tuki Utbild-ningsstöd <i>Training allowance</i>							
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
	Milj. mk – Milj mk – FIM million											
1990	826	96	.	.	.	.	.	23	.	9	.	.
1991	1 006	250	245	.	580	.	.	16	.	27	76	.
1992	1 360	408	358	.	1 048	.	.	12	214	73	141	.
1993	1 613	374	306	.	1 169	.	.	14	241	77	102	.
1994	2 037	249	180	79	1 104	.	.	15	227	67	59	.
1995	2 388	199	143	166	1 169	.	.	15	199	54	44	.
1996	2 330	154	117	424	1 394	.	.	15	166	45	40	.
1997	2 408	114	87	524	1 430	1	9	16	149	35	36	44
	Etuuden saajia vuoden aikana – Förmånstagare under året – Recipients during the year											
1994	272 310 ⁶⁾	22 210 ⁶⁾	17 320	10 870	54 090	.	.	4 660 ⁷⁾	11 490	13 100	8 400*	.
1995	290 040 ⁶⁾	17 280 ⁶⁾	13 150	23 790	63 240	.	.	4 590 ⁷⁾	10 910	10 500	6 040*	.
1996	285 230 ⁶⁾	13 640 ⁶⁾	9 970	41 860	66 910	.	.	4 770 ⁷⁾	10 890	8 500	5 540*	.
1997	293 040 ⁶⁾	10 290 ⁶⁾	7 470	49 520	69 560	110	580	4 910 ⁷⁾	11 840	6 370	5 500*	44 910

¹⁾ Asumislisä ei sisälly markkamääriin (ks. taul. 20).

Bostadstillägg ingår inte i beloppen (se tabell 20).

Housing supplements only included in recipient totals (see Table 20).

²⁾ Sisältää työmarkkinatuen markkamääriin lisäksi myös työmarkkinatuella opiskelevan ylläpito- ja majoituskorvaukset, joita on maksettu v. 1996 lähtien. Inkluderar fr o m år 1996 ersättningar för uppehälle och inkvartering till studerande med arbetsmarknadsstöd.

In addition to regular labour market support payments, also includes maintenance and accommodation allowances paid to persons financing their studies with labour market support, which were introduced in 1996.

³⁾ Kuntoutusraha Kelan vajaakuntoisille antaman ammatillisen kuntoutuksen ajalta.

Rehabiliteringspenning under yrkesinriktad FPA-rehabilitering för handikappade.

Rehabilitation allowance paid during vocational rehabilitation organized by the SII for persons with impaired functional ability.

⁴⁾ Sisältää myös (1996 alkaen) vuorotteluvapaan ajalta maksetut osittaiset ammattikoulutusrahat ja näiden saajat.

Inkluderar (fr o m 1996) för alterneringstid utgivna partiella yrkesutbildningspenningar, jämte mottagare.

Starting from 1996, includes so-called partial vocational training grants payable to persons on job alternation leave.

⁵⁾ Koulumatkatukea alettiin maksaa 1.7.1997 lukien.

Skolresestöd började utges 1.7.1997.

Available since 1 July 1997.

⁶⁾ Lukuvuoden aikana opintotukea saaneet (numerosarjat alkavat lukuvuodesta 1993/94).

Mottagare av studiestöd under läsåret (sifferserierna börjar från läsåret 1993/94).

⁷⁾ 31.12.

At year-end.

Huom. Uusia lesken koulutustukia ei ole myönnetty 1.1.1993 jälkeen. Aikasarja lesken koulutustuista on julkaistu vuoden 1996 vuosikirjassa.

Anm Nya utbildningsstöd för efterlevande har inte beviljats efter 1.1.1993. Tidsserien har publicerats i årsboken 1996.

Lähteet – Källor

a, b Opintotuki 1992–93, Vuosikertomus 1992, Valtion opintotukikeskus; Pääösrekisteritilasto lukuvuodelta 1993–94, 1994–95, 1995–96 ja 1996–97, Kelan opintotukikeskus – Studiestödet 1992–93, Årsberättelse 1992, Statens studiestödscentral; Beslutsregisterstatistik för läsåren 1993–94, 1994–95, 1995–96 och 1996–97, FPAs studiestödscentral

c, d, f, Kela – FPA

h, i, l Kela – FPA

e, g, j, k Työttömyyspäivärahat, STM:n julkaisuja; Koulutus- ja Erorahaston toimintakertomukset; Valtiokonttori; Sosiaali- ja terveysministeriö – Arbetslöshetsdagpenningar, social- och hälsovårdsministeriets publikationer; Utbildnings- och avgångsbidragsfondens verksamhetsberättelser; Statskontoret; Social- och hälsovårdsministeriet

Kelan eläkkeet Pensioner från FPA

2.1 Yleistä

Kansaneläkelainsäädäntö käsittää kansaneläkelain, eläkkeensaajien asumistukilain, perhe-eläkelain, rintamasotilaseläkelain ja lain ulkomaille maksettavasta rintamalisästä sekä näihin lakeihin liittyvät muut säännökset.

Kansaneläkelainsäädännön kehitystä selostetaan liitteessä 1 ja vuoden 1997 aikana toteutuneita lainmuutoksia liitteessä 8.

EY-lainsäädäntö ja sosiaaliturvasopimukset aiheuttavat poikkeuksia lakien määräyksiin.

2.1 Allmänt

Folkpensionslagstiftningen omfattar folkpensionslagen, lagen om bostadsbidrag för pensionstagare, familjepensionslagen, lagen om frontmannapension och lagen om betalning av fronttillägg utomlands samt vissa tillhörande författningar.

Folkpensionssystemets utveckling presenteras i bilaga 1 och för de lagändringar som genomförts år 1997 redogörs i bilaga 8.

EG-lagstiftningen och avtalen om social trygghet orsakar avvikelser från lagarnas stadganden.

Perusedellytykset

Kansaneläkelainsäädäntö. Kansaneläkkeeseen on oikeus Suomessa asuvilla henkilöillä. Suomessa asuminen määrittellään asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetussa laissa. Suomen kansalaisella on oikeus kansaneläkkeeseen, jos hän on 16 vuotta täytettyään asunut Suomessa vähintään kolme vuotta. Ulkomaan kansalaiselle eläke myönnetään hänen asuttuaan Suomessa viimeiset viisi vuotta. Työkyvyttömyyseläke voidaan myöntää ilman näitä asumisaikoja alle 21-vuotiaana Suomessa asuessaan työkyvyttömäksi tulleele.

Perhe-eläkkeeseen on oikeus Suomessa asuvalla leskellä ja lapsella. Lisäksi edellytetään, että edunjättäjä asui kuollessaan Suomessa. Edunjättäjän ja lesken asumisaikavaatimukset ovat samat kuin kansaneläkkeissä. Lapsilla näitä vaatimuksia ei ole.

Jos kansan- tai perhe-eläkettä saava henkilö muuttaa ulkomaille asumaan, eläkettä maksetaan vuoden ajan muutosta, jos eläkkeensaaja on asunut Suomessa vähintään vuoden ajan ennen eläkkeen alkamista. Eläkettä maksetaan pitempään, jos eläkkeensaaja on välittömästi ennen eläkkeen alkamista asunut Suomessa 10 vuotta tai jos ulkomaille asuminen on välttämätöntä eläkkeensaajan tai hänen lähiomaisensa sairauden vuoksi.

Allmänna förutsättningar

Folkpensionslagstiftningen. För rätt till folkpension krävs att man är bosatt i Finland. Bosättning i Finland definieras i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet. En finsk medborgare har rätt till folkpension om han bott i Finland minst tre år efter 16 års ålder. En utländsk medborgare som flyttat till Finland kan beviljas pension efter att ha varit bosatt i landet de senaste fem åren. Invaliditetspension kan utan dessa bosättningskrav beviljas den som medan han bott i Finland blivit arbetsförmögen före 21 års ålder.

Rätt till familjepension har efterlevande make och barn som bor i Finland, förutsatt att förmånslåtarens bodde i Finland vid sin död. För både förmånslåtarens och den efterlevande maken gäller samma krav på bosättningsstid som i fråga om folkpension. Sådana villkor gäller inte för barn.

Till folk- eller familjepensionstagare som flyttar utomlands betalas pensionen i ett års tid, om pensionstagaren bott i Finland minst ett år före pensionens början. Därefter kan utbetalningen förlängas, om pensionstagaren bott i Finland tio år omedelbart innan pensionen började utges eller om utlandsvistelsen är nödvändig på grund av sjukdom hos pensionstagaren eller en nära anhörig.

Suomessa asuvat pakolaiset ja valtiottomat rinnastetaan Suomen kansalaisiin kansaneläke- ja perhe-eläkelakia sovellettaessa.

Rintamalisä ja ylimääräinen rintamalisä myönnetään Suomessa asuvalle henkilölle, jolla on rintamalisään oikeuttava tunnus. Myös ulkomailla asuvalle henkilölle maksetaan rintamalisää, jos hän saa kansaneläkettä Suomesta. Ulkomaille maksettava rintamalisä myönnetään kansalaisuudesta riippumatta ulkomailta asuvalle tunnuksen omaavalle henkilölle, joka ei saa Suomesta kansaneläkettä.

EY-lainsäädännön ja sosiaaliturvasopimusten vaikutus. EY-lainsäädäntö ja Suomen solmimat sosiaaliturvasopimukset aiheuttavat poikkeuksia asumiseen perustuvaan eläketurvaan. EY-säännökset koskevat EU/ETA-työntekijöitä ja heidän perheenjäseniään. Pohjoismaiden sosiaaliturvasopimus koskee lähinnä niitä EU/ETA-alueella asuvia pohjoismaiden kansalaisia (ei-työntekijät), joihin ei sovelleta EY-lainsäädäntöä. Kahdensivuisilla sosiaaliturvasopimuksilla annetaan vastavuoroisesti oikeus toisen sopimusmaan eläkkeisiin.

Eläke-etuudet

Eläkkeet

Kelan maksamia eläkkeitä ovat kansaneläkkeet ja yleiset perhe-eläkkeet.

Kansaneläkkeenä maksetaan vanhuuseläkettä, työkyvyttömyyseläkettä ja työttömyyseläkettä. Vuodesta 1997 alkaen henkilö on voinut saada pelkästään eläkkeensaajien asumistukea, eläkkeensaajien hoitotukea tai rintamalisää. Myös näiden saajat on tässä vuosikirjassa luettu kansaneläkkeen saajiksi.

Vanhuuseläke myönnetään

- varhennettuna 60–64-vuotiaalle henkilölle. Eläke säilyy nimeltään ja suuruudeltaan varhennettuna vanhuuseläkkeenä henkilön täytettyä 65 vuotta.
- varsinaisessa 65 vuoden vanhuuseläkeiässä.
- lykättyä henkilön siirrettyä eläkkeensä alkamisaikakohdan varsinaista 65 vuoden vanhuuseläkeikää myöhemmäksi.

Työkyvyttömyyseläke myönnetään

- 16–64-vuotiaalle henkilölle, joka ei kykene tekemään tavallista työtään tai läheisesti siihen verrattavaa työtä, jota on pidettävä ikä, ammattitaito ja muut seikat huomioon ottaen hänelle sopivana ja kohtuullisen toimeentulon turvaavana (varsinainen työkyvyttömyyseläke). Pysyvästi sokeaa, liikuntakyvyttöntä tai muutoin sairauden vuoksi avutonta pidetään aina työkyvyttömänä. Eläke voidaan

I Finland bosatta flyktingar och statslösa personer jämfställs med finska medborgare vid tillämpning av folk- och familjepensionslagarna.

Fronttillägg och extra fronttillägg beviljas i Finland bosatta personer som har ett tecken som berättigar till fronttillägg. Även utomlands bosatta personer kan få fronttillägg om de har finländsk folkpension. Fronttillägg till utlandet beviljas oavsett medborgarskap utomlands bosatta personer som innehar ett tecken och inte får finländsk folkpension.

Verkan av EG-lagstiftningen och avtalen om social trygghet. EG-lagstiftningen och de trygghetsavtal Finland ingått medför avvikelser i det bosättningsbaserade pensionsskyddet. EG-bestämmelserna avser EU/EES-arbetare och deras familjer. Den nordiska konventionen om social trygghet avser närmast de inom EU/EES-området bosatta nordiska medborgare (icke-arbetstagare) som inte omfattas av EG-lagstiftningen. Bilateral trygghetsavtal berättigar till det andra landets pensioner.

Pensionsförmåner

Pensioner

Folkpension och allmän familjepension betalas av FPA.

I folkpension utges ålderdomspension, invaliditetspension och arbetslöshetspension. Från år 1997 har en person kunnat få enbart bostadsbidrag för pensionstagare, vårdbidrag för pensionstagare eller fronttillägg. Även dessa personer räknas i denna årsbok som folkpensionstagare.

Ålderdomspension beviljas

- som förtida pension till 60–64-åringar. Benämning och belopp bibehålls oförändrade när pensionstagaren fyller 65 år.
- som egentlig ålderdomspension vid 65 års ålder.
- som senarelagd ålderdomspension när pensioneringen uppskjuts till efter 65 år.

Invaliditetspension beviljas

- 16–64-årig person som inte förmår utföra sitt sedvanliga arbete eller därmed jämförligt arbete som med beaktande av hans ålder, yrkesskicklighet och övriga omständigheter bör anses vara lämpligt och trygga en skälig utkomst (egentlig invaliditetspension). Den som är varaktigt blind, oförmögen att röra sig eller annars hjälplös p g a sjukdom anses alltid arbetsoförmögen. Pensionen kan beviljas

myöntää toistaiseksi tai kuntoutustukena määrääjäksi.

- yksilöllisenä varhaiseläkkeenä 58–64-vuotiaalle henkilölle, jonka työkyky on pysyvästi siinä määrin heikentynyt, ettei hänen kohtuudella voida edellyttää jatkavan ansiotyötään. Vuonna 1939 ja sitä ennen syntyneillä alaikäraja on kuitenkin 55 vuotta. Työkykyä arvioitaessa otetaan huomioon sairauden, vian tai vamman lisäksi ikääntymisen vaikutukset, ammatissaolon pitkäaikaisuus, työn aiheuttama rasittuneisuus ja kuluneisuus sekä työolosuhteet. Eläke myönnetään toistaiseksi.

Yksilöllinen varhaiseläke myönnetään lievemmin sairausperustein kuin varsinainen työkyvyttömyyseläke.

Työttömyyseläke myönnetään

- 60–64-vuotiaalle pitkäaikaisesti työttömälle henkilölle, joka täyttää työssäoloehdon (vähintään 5 vuoden työssäolo eläkettä edeltäneen 15 vuoden aikana). Työttömällä edellytetään olevan oikeus sellaiseen työeläkkeeseen, johon liittyy ns. tuleva aika. Lisäksi edellytetään, että henkilö on saanut työttömyyspäivärahaa työttömyysturvalain mukaisen enimmäisajan ja on työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa. Eläke myönnetään toistaiseksi.

Useaa kansaneläkettä ei voi saada samanaikaisesti. Työkyvyttömyyseläke ja työttömyyseläke lakkaaivat 65-vuotiaana, kun vanhuuseläkeoikeus alkaa.

P e r h e - e l ä k k e e n ä maksetaan leskeneläkettä ja lapsaneläkettä.

Leskeneläke myönnetään alle 65-vuotiaalle mies- tai naispuoliselle leskelle. Lisäksi edellytetään, että edunjättäjä oli alle 65-vuotias avioliittoa solmittaessa. Leskellä on eläkeoikeus, jos

- hänellä on tai on ollut yhteinen lapsi edunjättäjän kanssa.

Muilta leskiltä edellytetään, että

- leski oli kuolemantapauksen sattuessa täyttänyt 50 vuotta
- avioliitto oli kestänyt vähintään 5 vuotta
- avioliitto oli solmittu, ennen kuin leski oli täyttänyt 50 vuotta.

Ennen 1.7.1950 syntyneet naiset saavat eläkkeen kuitenkin lievemmin perustein.

Eläkkeen saamisen edellytykset poikkeavat edellä esitetystä, jos edunjättäjä on kuollut ennen 1.7.1990.

Leskeneläkkeenä maksetaan alkueläkettä 6 kuukauden ajalta edunjättäjän kuolemasta ja sen jälkeen jatkoeläkettä.

tillsvidare eller i form av rehabiliteringsstöd för viss tid.

- som individuell förtidspension till 58–64-åring vars arbetsförmåga varaktigt är så nedsatt att han inte skäligen kan förväntas fortsätta att förvärvsarbeta. Nedre åldersgränsen är dock 55 år för personer födda 1939 eller tidigare. Vid bedömning av arbetsförmågan beaktas sjukdom, lyte eller skada, åldersfaktorer, tiden i yrket, påfrestning och slitage i arbetet samt arbetsförhållandena. Pensionen beviljas tillsvidare.

Den individuella förtidspensionen beviljas på lindrigare sjukdomskriterier än den egentliga invaliditetspensionen.

Arbetslöshetspension beviljas

- 60–64-åriga långtidsarbetslösa personer som uppfyller arbetsvillkoret (minst 5 års arbete under de 15 åren närmast före pensioneringen). Dessutom krävs rätt till arbetspension där s k återstående tid medräknas och att personen i fråga har fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa och är anmäld som arbetslös arbetssökande hos arbetskraftsbyrån. Pensionen beviljas tillsvidare.

En försäkrad kan inte ha flera folkpensioner samtidigt. Invaliditetspensionen och arbetslöshetspensionen indras när pensionstagaren fyllt 65 år och får rätt till ålderdomspension.

F a m i l j e p e n s i o n e n omfattar efterlevandepension och barnpension.

Efterlevandepension beviljas efterlevande makar som inte fyllt 65 år. Vidare förutsätts att förmånslätaren var under 65 år när äktenskapet ingicks. Efterlevande har rätt till pension om

- han/hon har eller har haft gemensamt barn med förmånslätaren.

För andra efterlevande gäller som villkor att

- han/hon fyllt 50 år vid tidpunkten för dödsfallet
- äktenskapet varat minst 5 år
- äktenskapet ingåtts innan den efterlevande maken fyllt 50 år.

Kvinnor födda före 1.7.1950 får dock efterlevande pension på lindrigare grunder.

Pensionsgrunderna avviker från de ovan angivna ifall förmånslätaren har avlidit före 1.7.1990.

Efterlevandepensionen utges som begynnelsepension för de första 6 månaderna efter förmånslätarens död och därefter som fortsättningspension.

Perhe-eläkettä ei makseta samalta ajalta kuin kansaneläkettä. (Kansaneläkettä vastaavat etuudet ulkomailta rinnastetaan Suomesta maksettuihin eläkkeisiin.) Leskellä on kuitenkin oikeus alkueläkkeeseen siltä osin kuin se olisi kansaneläkettä suurempi.

50 vuotta täyttänyt leski voi avioitua menettämättä leskeneläkettään.

Lapseneläkettä maksetaan alle 18-vuotiaalle lapselle, jonka toinen tai molemmat vanhemmat tai huoltajat ovat kuolleet. Myös 18–20-vuotias orpo on oikeutettu lapseneläkkeeseen, jos hän opiskelee päätoimisesti tai on ammatillisessa koulutuksessa (koululaiseläke). Täysorpo saa kaksi erillistä eläkettä, erikseen kummankin vanhemman jälkeen.

Muut etuudet

Ulkomailla maksettava rintamalisä. Rintamalisään on oikeus ulkomailla asuvalla rintamaisotilaalla, rintamapalvelukseen tai linnoitustöihin osallistuneella sekä vuoden 1918 sodan veteraanilla, joka ei saa kansaneläkettä. Rintamalisä maksetaan kaksi kertaa vuodessa ja sen kokonaismäärä vuonna 1997 oli 2 598 markkaa.

Eläkkeiden rakenne ja suuruus

Vuoden 1996 alusta kansaneläke muuttui koko väestön kattavasta peruseläkkeestä vähimmäistoimeentulon turvaavaksi eläkkeeksi. Siitä alkaen kansaneläke on pienehköä työeläkettä saavan lisäturva tai täysin ilman työeläkettä olevan ainoa eläketurva. Kansaneläkettä ei makseta ollenkaan, kun työeläke ylittää tietyn rajan (yksinäisellä kalliimmassa kuntaryhmässä asuvalla henkilöllä 5 219 mk/kk 1997).

Kansaneläkkeen eläkevähenteisyys toteutuu asteittain. Pohjaosa muuttui vuonna 1996 eläkevähenteiseksi niissä eläkkeissä, jotka alkoivat 1.1.1996 tai sen jälkeen. Jos eläke oli alkanut vuonna 1995 tai sitä ennen ja eläkkeeseen kuului pelkkä pohjaosa, pohjaosan markkamäärää leikattiin vuoden 1996 alusta (leikattu pohjaosa). Lisäosan sisältäneeseen (ennen 1.1.1996 alkaneeseen) kansaneläkkeeseen lainmuutos ei aiheuttanut muutosta.

Vuoden 1997 alusta pohjaosa ja lisäosa yhdistettiin ja niistä muodostettiin *eläkevähenteinen kansaneläke*. Se määräytyy samoin kuin vuonna 1996 lisäosa ja eläkevähenteinen pohjaosa. *Leikattua kansaneläkettä* pienennetään vuosittain. Leikatut kansaneläkkeet lakkaavat viimeistään helmikuussa 2001.

Kansaneläke maksetaan

- *leikattuna* tai *eläkevähenteisenä* kansaneläkkeenä, joihin voi liittyä erilaisia eläkkeenosia (asumistuki,

Familjepension betalas inte ut för samma tid som folkpension. (Utländska förmåner jämföras med motsvarande pensioner från Finland). Efterlevande make har dock rätt till begynnelsepension i den mån den överstiger folkpensionen.

Efterlevande make som fyllt 50 år kan gifta sig utan att mista efterlevandepensionen.

Barnpension betalas till barn under 18 år om den ena eller vardera föräldern eller vårdnadshavaren avlidit. Barn som ägnar sig åt heltidsstudier eller yrkesutbildning får dock förmånen till 21 år (studiepension). Föräldralösa barn får två pensioner, en efter vardera föräldern.

Övriga förmåner

Utländsfronttillägg. Rätt till fronttillägg har personer som varit frontmän eller deltagit i fronttjänst eller befästningsarbete eller är veteraner från 1918 års krig och som bor utomlands och inte har folkpension. Tillägget utbetalas två gånger om året och totalbeloppet uppgick till 2 598 mark år 1997.

Pensionernas struktur och storlek

I början av 1996 ändrades folkpensionen från en grundpension för hela befolkningen till en pension för tryggande av minimiutkomsten. Den blev ett tilläggsstöd för personer med liten arbetspension och det enda pensionsskyddet för personer utan arbetspension. Folkpension betalas inte ut när arbetspensionen överskrider en viss gräns (för ensamstående i den dyraste kommungruppen 5 219 mk/mån år 1997).

Folkpensionens beroende av andra pensioner genomförs gradvis. Basdelen till folkpensioner som börjat 1.1.1996 eller senare blev pensionsavhängig år 1996. Om pensionen hade börjat 1995 eller tidigare och bestod av enbart basdel, minskades denna från 1996 (beskuren basdel). För folkpensioner med tilläggsdel (före 1.1.1996 inledda) medförde lagändringen ingen förändring.

I början av 1997 sammanslogs basdelen och tilläggsdelen till en *pensionsavhängig folkpension*. Den bestäms lika som tilläggsdelen och den pensionsavhängiga basdelen år 1996. *De beskurna folkpensionerna* minskas årligen. De upphör senast i februari 2001.

I folkpension betalas

- *beskuren* eller *pensionsavhängig* folkpension, som kan innefatta olika pensionsdelar (bostadsbidrag,

Asetelma 1. Leskeneläkkeen osat eläketyypeittäin 31.12.1997
Sammanställning 1. Efterlevandepensionens delar efter pensionstyp 31.12.1997

Eläketyyp Pensionstyp	Leskeneläkkeen osat Efterlevandepensionens delar		
	Perusmäärä Grundbelopp	Täydennysmäärä Kompletteringsbelopp	Asumistuki Bostadsbidrag
Lesken alkueläke	aina	tuloista riippuen, aina kuitenkin vakiomääräinen osa	tuloista ja asumiskustannuksista riippuen
Efterlevande makes begynnelsepension	alltid	beroende på inkomsten, dock minst en konstant del	beroende på inkomsten och boendekostnaderna
Lasta huoltavan lesken jatkoeläke Fortsättningspension till barnaförsörjande efterlevande make	»	tuloista riippuen beroende på inkomsten	»
Yksinäisen lesken jatkoeläke Fortsättningspension till ensamstående efterlevande make	ei aldrig	»	»

eläkkeensaajien hoitotuki, rintamasotilaseläkelain nojalla maksettavat rintamalisä ja ylimääräinen rintamalisä sekä puolisolisä ja lapsikorotus) tai

- *pelkkänä* asumistukena, eläkkeensaajien hoitotukena tai rintamalisänä.

Leskeneläke voi muodostua perusmäärästä, täydennysmäärästä ja asumistuesta (asetelma 1). Lapseneläkkeeseen voi liittyä perusmäärä ja täydennysmäärä.

vårdbidrag, fronttillägg och extra fronttillägg enligt lagen om frontmannapension, maketillägg och barntillägg) eller

- *enbart* bostadsbidrag, vårdbidrag för pensionstagare eller fronttillägg.

Efterlevandepensionen kan bestå av grundbelopp, kompletteringsbelopp och bostadsbidrag (sammanställning 1). Barnpensionen kan bestå av grundbelopp och kompletteringsbelopp.

Vakiomääräiset eläkkeenosat

Vakiomääräisiä eläkkeenosia ovat leikattu kansaneläke, eläkkeensaajien hoitotuki, rintamalisä, puolisolisä, lapsikorotus, lesken- ja lapseneläkkeen perusmäärä sekä lesken vakiomääräinen alkueläke.

- *Leikattu kansaneläke* (aiemmin leikattu pohjaosa) oli 311 mk/kk vuonna 1997. Jos kansaneläkkeeseen ei 1.1.1996 kuulunut lisäosaa, pohjaosaa leikattiin vuoden 1996 alusta. Leikkaamista jatketaan vuosittain ja leikattu kansaneläke lakkaa viimeistään helmikuussa 2001.
- *Eläkkeensaajien hoitotukea* voi saada
 - 65 vuotta täyttänyt henkilö tai
 - alle 65-vuotias, joka saa työkyvyttömyyseläkettä joko kansaneläkkeenä tai (täytenä) työeläkkeenä.

Lisäksi edellytetään, että henkilön toimintakyky on sairauden tai vamman takia heikentynyt. Tuki maksetaan kotona annetun hoidon, palvelusten tai erityiskustannusten korvaamiseksi.

Avuttomuuden perusteella maksettavat tapaturmavakuutus-, liikennevakuutus- tai sotilasvammalain mukaiset haitta- tai avuttomuuslisät (myös ulko-

Konstanta pensionsdelar

Pensionsdelar av fast storlek är den beskurna folkpensionen, vårdbidraget för pensionstagare, fronttillägget, maketillägget, barntillägget, efterlevande- och barnpensionernas grundbelopp samt den konstanta begynnelsepensionen för efterlevande.

- *Den beskurna folkpensionen* (tidigare den beskurna basdelen) utgjorde 311 mk/mån år 1997. Basdelen till folkpension utan tilläggsdel 1.1.1996 minskades från årets början. Basdelen minskar årligen och den beskurna folkpensionen upphör senast i februari år 2001.
- *Vårdbidrag för pensionstagare* kan utges till
 - personer som fyllt 65 år eller
 - personer under 65 år som har invaliditetspension från folkpensioneringen eller (full) invalidpension från arbetspensioneringen.

Vidare förutsätts det att personens funktionsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom eller handikapp. Bidraget är en ersättning för vård eller service i hemmet eller särskilda kostnader.

Hjälplöshetsbaserade men- eller hjälplöshetstillägg enligt olycksfallsförsäkrings-, trafikförsäkrings- eller militärskadelagen (även utländska) utgör hinder för

mailta saadut) estävät hoitotuen myöntämisen. Laitoshoitossa olevalle ei makseta eläkkeensaajien hoitotukea hoidon kestätyä kolme kuukautta.

Eläkkeensaajien hoitotuki maksetaan avun tarpeesta tai erityiskustannusten määrästä riippuen porrastettuna. Vuonna 1997 *hoitotuki* oli 278 mk, *korotettu hoitotuki* 691 mk ja *erityishoitotuki* 1 382 mk/kk. Sokealla ja liikuntakyvyttömällä on aina oikeus vähintään pienimpään tukeen.

- *Rintamalisä* oli 217 mk/kk. Sitä maksetaan vuosien 1939–45 ja 1918 sotiin osallistuneille henkilöille, jotka ovat saaneet rintamalisään oikeuttavan tunnuksen (rintamasotilas-, rintamapalvelus-, rintamatai veteraanitunnus).
- *Puolisolisä* oli 324 mk/kk. Vuoden 1996 alusta uusia lisiä ei ole enää myönnetty, vanhoja leikataan 1.1.1997 lukien vuosittain ja ne poistuvat viimeistään 2001 alussa.
- *Lapsikorotus* oli 262 mk/kk. Vuoden 1996 alusta uusia lapsikorotuksia ei ole enää myönnetty. Vanhoja leikataan 1.1.1998 lukien vuosittain, lakkaavat vuoden 2001 lopussa.
- *Leskeneläkkeen perusmäärä* oli 449 mk/kk.
- *Lesken alkueläkkeen* vakiomääräinen osa (perusmäärä ja osa täydennysmäärästä) oli yksinäiselä henkilöllä 1 351 mk/kk kalliimmassa ja 1 245 mk/kk halvemmassa kuntaryhmässä.
- *Lapseneläkkeen perusmäärä* oli 264 mk/kk.

Tulojen mukaan määräytyvät eläkkeenosat

Yleistä. Tulojen mukaan määräytyviä eläkkeitä tai eläkkeenosia ovat eläkevähenteinen kansaneläke, asumistuki, ylimääräinen rintamalisä, lapseneläkkeen täydennysmäärä sekä lesken alku- ja jatkoeläkkeen täydennysmäärä. Niiden suuruuteen voivat vaikuttaa myös perhesuhteet, asuinkunta ja asunnon sijainti. Asumistuki riippuu myös asumiskustannuksista. Näitä vaikutuksia selostetaan jäljempänä.

Tulojen vaikutus. Tuloraja, tulosidonnaisuusprosentti ja tulokäsite määräävät, missä määrin tulot vaikuttavat etuuden suuruuteen.

Tulorajalla tarkoitetaan korkeinta vuosituloa, joka oikeuttaa täyteen eläkkeeseen tai eläkkeenosaan. *Tulosidonnaisuusprosentti* ilmaisee sen osuuden tulorajan ylittävistä vuositulon osasta, jolla eläkkeeseen vaikuttavat tulot vähentävät etuutta. Asetelmasta 2

beviljande av vårdbidrag. Till pensionstagare i anstaltsvård utges vårdbidrag inte när vården varat över tre månader.

Bidraget betalas ut i tre kategorier beroende av hjälpbehovet eller de särskilda kostnaderna. År 1997 var *vanligt vårdbidrag* 278 mk, *förhöjt vårdbidrag* 691 mk och *specialvårdbidrag* 1 382 mk/mån. Blinda och rörelseoförmögna har alltid rätt åtminstone till det lägsta bidraget.

- *Fronttillägget*, som uppgick till 217 mark i månaden, betalas till frontmän, till personer som deltagit i krigen 1939–45 eller 1918 och som beviljats ett tecken som berättigar till fronttillägg (frontman-na-, fronttjänst-, front- eller veterantecken).
- *Maketillägget* uppgick till 324 mk/mån. Fr o m 1996 har inga nya tillägg beviljats. De gamla tilläggen minskas årligen från 1.1.1997 och upphör i senast i början av år 2001.
- *Barn tillägget* uppgick till 262 mk/mån. Fr o m 1996 har inga nya tillägg beviljats. De gamla tilläggen minskas årligen från 1.1.1998 och upphör i slutet av år 2001.
- *Efterlevandepensionens grundbelopp* utgjorde 449 mk/mån.
- *Begynnelsepension till efterlevande make* omfattade som konstant del (grundbeloppet plus en del av kompletteringsbeloppet) för ensamstående 1 351 mk/mån i den dyrare och 1 245 mk/mån i den billigare kommungruppen.
- *Barnpensionens grundbelopp* utgjorde 264 mk/mån.

Inkomstbundna pensionsdelar

Allmänt. Till de inkomstbundna pensionerna eller pensionsdelarna hör den pensionsavhängiga folkpensionen, bostadsbidraget, det extra fronttillägget, barnpensionens kompletteringsbelopp samt begynnelse- och fortsättningspensionernas kompletteringsbelopp. Storleken beror också av familjeförhållandena, böningskommunen och bostadens läge. Bostadsbidraget är därtill beroende av boendekostnaderna. Nedan redogörs för de olika faktorernas inverkan.

Inkomstens inverkan. Inkomstgränsen, inkomstbindningsprocenten och inkomstbegreppet bestämmer hur inkomsten påverkar förmånsbeloppet.

Med *inkomstgräns* avses den högsta årsinkomst som ger rätt till full pension eller pensionsdel. *Inkomstbindningsprocenten* anger med vilken andel av det överskjutande årsinkomstbeloppet förmånens fulla årsbelopp skall sänkas. Av sammanställning 2 framgår pen-

käy ilmi kunkin eläkkeen tai eläkkeenosan täysi määrä, tuloraja ja tulosidonnaisuusprosentti.

Tulokäsité ilmaisee, mitkä eläkkeensaajan tulot lasketaan mukaan, kun hänelle määritetään tulojen mukaan määräytyvää etuutta.

Kansaneläkkeen tulokäsité eroaa huomattavasti muista tulokäsitteistä. Kansaneläkkeen määrään vaikuttavat vain eläkkeensaajan omat eläketulot, myös kaikki ulkomailta saadut. Sen sijaan oikeus asumistukeen ja leskeneläkkeen täydennysmäärään määräytyy ankarammin tuloperustein.

Kansaneläkkeessä tuloksi luetaan eläkkeensaajan omat työeläkkeet ja niihin rinnastettavat jatkuvat korvaukset. Eläketulot luetaan tuloksi koko määrällään lukuunottamatta ns. rajoitetusti tuloksi luettavia etuuksia (liite 1). Yrittäjä- ja pääomatulot sekä omaisuus eivät vaikuta kansaneläkkeen määrään.

Asumistukea voi saada Suomessa asuva

- 65 vuotta täyttänyt henkilö tai
- 16–64-vuotias henkilö, joka saa
 - Kelalta työkyvyttömyys-, työttömyys- tai leskeneläkettä tai
 - työeläkkeenä (täyttä) työkyvyttömyyseläkettä tai työttömyyseläkettä tai
 - tapaturmavakuutus-, liikennevakuutus- tai sotilasvammalain nojalla maksettavaa täyteen työkyvyttömyyteen perustuvaa lakisääteistä työkyvyttömyyseläkettä tai vastaavaa korvausta tai
 - edellä mainittua etuutta ulkomailta.

sionens eller pensionsdelens fulla belopp, inkomstgränsen och inkomstbindningsprocenten.

Inkomstbegreppet avser de inkomster som beaktas vid fastställandet av inkomstbunden förmån.

För folkpensionen är inkomstbegreppet ett annat än för övriga förmåner. Endast egna pensionsinkomster, även utländska, påverkar folkpensionens storlek. För rätt till bostadsbidrag och efterlevandepensionens kompletteringsbelopp gäller strängare inkomstkriterier.

I inkomsten medräknas pensionstagarens egna arbetspensioner och med dem jämförbara fortgående ersättningar. Pensionsinkomster medräknas till sitt fulla belopp med undantag för sk begränsat inkluderbara förmåner (bilaga 1). Företagar- och kapitalinkomster samt förmögenhet påverkar inte folkpensionen.

Bostadsbidrag kan betalas till i Finland bosatta

- personer som fyllt 65 år eller
- 16–64-åriga personer, som har
 - invaliditets-, arbetslöshets- eller efterlevandepension från FPA eller
 - arbetspension i form av (full) invalidpension eller arbetslöshetspension eller
 - på full arbetsoförmåga baserad lagstadgad invalidpension eller motsvarande ersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen eller militärskadelagen eller
 - ovan nämnd utländsk förmån.

Asetelma 2. Tulojen mukaan määräytyvien eläkkeiden ja eläkkeenosien täysi määrä ja riippuvuus tuloista (yksinäinen, lapseton henkilö) 31.12.1997

Sammanställning 2. De inkomstbundna pensionernas och pensionsdelarnas fulla belopp och beroende av inkomsterna (ensamstående barnlös person) 31.12.1997

	Täysi eläke/ eläkkeenosa, mk/kk Full pension/ pensionsdel, mk/mån	Vuositulo (mk), jolla saa Årsinkomst (mk) som ger		Tulosidonnaisuus- prosentti Inkomst- bindnings- procent
		täyden eläkkeen/ eläkkeenosan full pension/ pensionsdel	pienimmän eläkkeen/ eläkkeenosan minimipension/ -pensionsdel	
Eläkevähenteinen kansaneläke (I kunta-ryhmä) – Pensionsavhängig folkpension (kommungrupp I)	2 547	2 940	62 630	50
Leskeneläkkeen täydennysmäärä (I kunta-ryhmä) – Efterlevandepensionens kompletteringsbelopp (kommungrupp I)	2 098	2 940	51 860	50
Lapseneläkkeen täydennysmäärä – Barnpensionens kompletteringsbelopp	352	2 940	11 380	50
Asumistuki, enimmäismääräinen (pääkaupunkiseutu) – Bostadsbidrag, maximibelopp (huvudstadsregionen)				
Kansaneläke – Folkpension	1 808	38 350	100 780	34
Leskeneläke – Efterlevandepension .	1 808	32 960	95 390	34

Asumistuessa ja leskeneläkkeen täydennysmäärässä tuloilla tarkoitetaan eläkkeensaajan – asumistuessa myös puolison – eläkeaikaisia, jatkuvia (myös ulkomailta saatuja) tuloja. Tällaisia tuloja ovat mm. työeläkkeet ja työtulot.

Asumistukituloon luetaan myös leikattu ja eläkevähenteinen kansaneläke sekä leskeneläkkeen täydennysmäärä. Leskeneläkkeen täydennysmäärää määritettäessä tuloksi luetaan vain osa lesken työtuloista (60 %), jos edunjättäjä on kuollut 1.7.1990 tai sen jälkeen.

Lapseneläkkeen täydennysmäärä on perhe-eläkevähenteinen. Siihen vaikuttavat lapsen edunjättäjän jälkeen (myös ulkomailta) saamat muut perhe- ja huoltoeläkkeet. Täydennysmäärän voi saada alle 18-vuotias lapsi.

Ylimääräiseen rintamalisään on oikeus niillä rintamalisänsaajilla, joille maksetaan kansaneläkettä. Ylimääräinen rintamalisä on 25 % siitä kansaneläkkeen osasta, joka ylittää 449 mk/kk (vuonna 1997). Tuloksi luetaan samat eläkkeet ja korvaukset kuin kansaneläkkeessä (kuitenkin myös kaikki ulkomailta maksettavat eläkkeet, mutta ei mitään osin sotilasvammalain mukaista elinkorkoa).

Omaisuus otetaan tulokäsitteissä huomioon siten, että säädetyn määrän ylittävistä omaisuuden osasta luetaan tietty osa tuloksi. Kansaneläkkeeseen omaisuus ei vaikuta.

Tulokäsitteitä ja niiden välisiä eroavuuksia tarkastellaan lähemmin liitteessä 1.

Asumistuen riippuvuus asumiskustannuksista. Asumistuen suuruus riippuu tulojen ohella myös asumiskustannuksista. Asumistuki on 85 % omavastuun ylittävistä asumiskustannuksista. Omavastuusuus muodostuu perus- ja lisäomavastuusta. Perusomavastuu on kaikilla asumistuensaajilla samansuuruinen (225 mk/kk vuonna 1997). Jos vuositulo ylittää säädetyn määrän, lisätään perusomavastuuta lisäomavastuulla, joka on 40 % edellä mainitun rajan ylittävistä vuositulon osasta.

Asumiskustannukset otetaan huomioon laissa säädettyyn enimmäismäärään saakka. (Pääkaupunkiseudulla asuvan yksinäisen lapsettoman eläkkeensaajan asumiskustannusten enimmäismäärä oli 2 353 mk/kk vuonna 1997).

Asumiskustannuksiksi luetaan asunnon vuokra tai vastike, omistusasuntojen lainojen korot ja tontin vuokra. Lisäksi omakotitaloissa asuvien ja muiden itse asunnon lämmityksestä huolehtivien asumiskustannuksina otetaan hoitomenot huomioon normeina (lämmitys-, vesi- ja kunnossapitonormit). Valtioneuvosto vahvistaa normit vuosittain.

I samband med bostadsbidraget och efterlevandepensionens kompletteringsbelopp avses med inkomst pensionstagarens – vid bostadsbidrag också makens – pensionstida, fortgående inkomster (även utländska), bl a arbetspensioner och arbetsinkomster.

Som bostadsbidragsinkomst räknas även beskuren och pensionsavhängig folkpension samt efterlevandepensionens kompletteringsbelopp. Vid fastställande av kompletteringsbelopp beaktas bara en del av arbetsinkomsten (60 %) om förmånslätarens avlidit 1.7.1990 eller senare.

Barnpensionens kompletteringsbelopp beror av övriga familje- och försörjningspensioner (även utländska) som barnet har. Kompletteringsbelopp kan beviljas barn under 18 år.

Extra fronttillägg kan betalas till fronttilläggs-tagare som har folkpension. Det utgör 25 % av den del av folkpensionen som överstiger 449 mk/mån (år 1997). Som inkomst räknas samma pensioner och ersättningar som för folkpension (dock alla utländska pensioner och till ingen del livränta enligt militärskadelagen).

Förmögenhet beaktas i inkomstbegreppen så, att till inkomsten hänförs en viss del av den förmögenhet som överskrider en fastställd gräns. Förmögenhet påverkar inte folkpensionen.

Inkomstbegreppen och skillnaderna mellan dem granskas närmare i bilaga 1.

Bostadsbidrag och boendekostnader. Bostadsbidragets storlek beror utom av den försäkrades inkomst även av hans boendekostnader. Bidraget är 85 % av de boendekostnader som överstiger självrisken. Denna består av en bassjälvrisk och en tilläggssjälvrisk. Bassjälvrisken är lika stor för alla (225 mk/mån år 1997). Om årsinkomsten överstiger ett fastställt belopp, utökas bassjälvriskdelen med en tilläggssjälvriskdel som är 40 % av den överskjutande delen.

Boendekostnaderna beaktas till ett i lag stadgat maximibelopp. (De maximala boendekostnaderna för en ensamstående barnlös pensionstagare i huvudstadsregionen var 2 353 mk/mån år 1997).

Som boendekostnader räknas hyra eller vederlag och i fråga om egen bostad bostadslåneräntor och tomt-hyra. För dem som bor i egnahemshus och andra som själva svarar för uppvärmningen beaktas också normbundna skötselutgifter (uppvärmnings-, vatten- och underhållsnormer). Statsrådet fastställer normbeloppen varje år.

Asetelma 3. Kuntaryhmän ja perhesuhteiden vaikutus eläkevähenteisen kansaneläkkeen suuruuteen 31.12. 1997
Sammanställning 3. Kommungruppens och familjeförhållandenas inverkan på den pensionsavhängiga folkpensionen 31.12.1997

	Yksinäinen (Y) Ensamstående (Y)		Naimisissa (P) Gift (P)	
	Kuntaryhmä Kommungrupp I	II	I	II
Täysi kansaneläke, mk/kk – Full folkpension, mk/mån	2 547	2 438	2 233	2 140
Täyteen kansaneläkkeeseen oikeuttava korkein vuositulo, mk – Högsta årsinkomst som medger full folkpension, mk	62 630	60 020	55 100	52 870

Perheluokka

Y = Yksinäinen henkilö tai naimisissa oleva, jonka lisäosa on alkanut ennen 1.9.1991 ja jonka puoliso ei saanut eläkettä ennen 1.9.1991.

P = Naimisissa oleva henkilö (muu kuin luokkaan Y kuuluva).

Familjeklass

Y = Ensamstående eller gift person vars tilläggsdel börjat utges före 1.9.1991 och vars make inte haft pension före 1.9.1991.

P = Gift person (som inte hör till klass Y).

Kuntaryhmän, asunnon sijainnin ja perheellisuuden vaikutus. *Kalleusluokituksen kuntaryhmä vaikuttaa kansaneläkkeen määrään. Täysi kansaneläke on porrastettu kuntaryhmittäin, mikä vaikuttaa myös vähennettyjen eläkkeiden määriin.*

Asumiskustannusten enimmäismäärät on porrastettu *asunnon sijaintikunnan* perusteella kolmeen ryhmään. Asumistukea maksetaan vain Suomessa sijaitsevaan asuntoon.

Perhesuhteet vaikuttavat tulojen mukaan määräytyvien eläkkeenosien suuruuteen joko suoraan tai välillisesti tulorajojen ja asumiskustannusrajojen kautta. Eläkkeensaajat on jaettu perhesuhteiden perusteella perheluokkiin. Avioliitto rinnastetaan avioliittoon.

Lasten lukumäärä voi vaikuttaa asumistuen suuruuteen.

Kansaneläkkeen ja siihen liittyvän tulorajan riippuvuutta kuntaryhmästä ja perhesuhteista kuvataan lähemmin asetelmassa 3.

Eläkkeen suuruuteen vaikuttavat muut tekijät

Vanhuuseläkkeen varhentaminen tai lykkääminen. Varhennettua vanhuuseläkettä pienentää pysyvästi *varhennusvähennys*, joka on puoli prosenttia jokaiselta eläkkeen varhentamiskuukaudelta. Lykättyä vanhuuseläkettä suurentaa *lykkäyskorotus*, joka on prosentti jokaiselta kuukaudelta, jolla eläkkeen alkamista on lykätty yli 65 vuoden iän.

Laitoshoido. Kansaneläke maksetaan *alennettuna* laitoshoidossa olevalle. Hänelle ei makseta sitä osaa eläkkeestä, joka vuonna 1997 ylitti kalliimmassa kuntaryhmässä 1 351 mk/kk ja halvemmassa 1 245 mk/

Inverkan av kommungrupp, bostadens läge och familjeförhållanden. *Kommunens dyrtidsklass* inverkar på folkpensionen. Den fulla folkpensionens gradering enligt kommungrupp påverkar också reducerade pensioner.

Boendekostnadernas maximibelopp är graderat i tre kategorier alltefter *kommunen där bostaden är belägen*. Bostadsbidrag beviljas bara för bostäder i Finland.

Familjeförhållandena inverkar på de inkomstbundna pensionsdelarnas storlek antingen direkt eller indirekt genom inkomst- och boendekostnadsgränserna. Pensionstagarna är indelade i familjeklasser efter familjeförhållandena. Samboförhållanden jämföras med äktenskap.

Antalet barn kan inverka på bostadsbidragets storlek.

Hur folkpensionen samt inkomstgränsen beror av kommungrupp och familjeförhållanden beskrivs närmare i sammanställning 3.

Andra faktorer med betydelse för pensionens storlek

Förtida eller uppskjutet uttag av ålderdomspension. Förtida ålderdomspension utges varaktigt minskad; *förtidsavdraget* är en halv procent för varje månad. Senarelagd ålderdomspension utökas med ett *uppskovstillägg*, som är en procent för varje månad med vilken pensioneringen uppskjuts efter fyllda 65 år.

Anstaltsvård. Till försäkrade utges folkpensionen *sänkt*. Till dem utges inte den del av pensionen som år 1997 översteg 1 351 mk/mån i den dyrare kommungruppen och 1 245 mk/mån i den billigare. (Mot-

kk. (Vastaavat markkamäärät naimisissa olevalla eläkkeensaajalla olivat 1 216 ja 1 125 mk/kk). Kansaneläke alennetaan laitoshoidon kestätyä kolme kuukautta. Jos eläkkeeseen kuuluu myös asumistuki, kansaneläke maksetaan kuitenkin alentamattomana samalta ajalta kuin asumistukeakin maksetaan (enintään 9 kk).

Eläkkeen suhteuttaminen Suomessa asuttuun aikaan. Kansaneläkelainsäädännön mukaan kansaneläke ja leskeneläke suhteutetaan Suomessa asuttuun aikaan (eläkkeensaajien asumistukea ja rintamalisä lukuunottamatta). Tätä koskevan lain tullessa voimaan 1.1.1994 maksussa olleet eläkkeet pysyivät kuitenkin entisen suuruisina.

Vanhuuseläke (ei varhennettu) suhteutetaan, jos hakija on 16 vuotta täytettyään asunut Suomessa vähemmän kuin 40 vuotta. Samaa ehtoa sovelletaan leskeneläkkeeseen, jos edunjättäjä oli kuollessaan täyttänyt 65 vuotta. Suhteutuseroin saadaan jakamalla Suomessa asuttu aika 40 vuodella.

Muu kansaneläke tai *leskeneläke* suhteutetaan, jos eläkkeen hakija (edunjättäjä) on asunut Suomessa 16 vuoden iän ja eläkkeen alkamisen välisestä ajasta vähemmän kuin 80 %. Suhteutuseroin saadaan jakamalla Suomessa asuttu aika ajalla, joka on 80 % 16 vuoden iän ja eläkkeen alkamisen välisestä ajasta.

Kun EU/ETA-työntekijä on Suomen lisäksi ollut vakuutettuna muussa EU/ETA-maassa, eläkkeen määrä lasketaan E Y-l a i n s ä ä d ä n n ö n mukaisesti. Jos eläkeoikeus syntyy Suomen lainsäädännön perusteella, lasketaan eläkkeen määrä sekä kansallisen että EY-lainsäädännön perusteella ja myönnetään näistä suurempi. Jos eläkeoikeus syntyy vain EY-lainsäädännön perusteella (vakuutusajakoja yhteen laskemalla), eläkkeen määrä lasketaan vain EY-lainsäädännön mukaan (pro rata -eläke).

Pro rata -eläkettä määrittäessä lasketaan ensin eläke, jonka hakija saisi, jos kaikkien jäsenvaltioiden vakuutusajat olisivat Suomen vakuutusajaa. Pro rata -eläke lasketaan tästä eläkkeestä kertomalla se Suomen vakuutusajan ja kaikkien jäsenvaltioiden vakuutusajojen summan suhteella.

Indeksisidonnaisuus

Eläkkeet, eläkkeenosat ja niihin liittyvät tulo- ja omaisuusrajat ovat elinkustannusindeksiin sidottuja. Indeksitarkistus tehdään yleensä kerran vuodessa tammi-kuun alussa.

1.1.1997 toteutettiin 0,6 %:n suuruinen indeksitarkistus. 1.1.1998 tarkistus oli 1,7 %:n suuruinen. Liitteessä 9 kerrotaan indeksitarkistuksista ja niihin tehdyistä muutoksista.

svarande belopp för gifta pensionstagare var 1 216 och 1 125 mk/mån.) Folkpensionen sänks när värden fortgått i tre månader. Om bostadsbidrag ingår i pensionen utges folkpensionen likväl osänkt så länge som bostadsbidrag utges (max 9 mån).

Pensionsavvägning enligt bosättningsstid i Finland. Enligt folkpensionslagstiftningen avvägs folkpensionen och efterlevandepensionen, (frånsett bostadsbidrag och fronttillägg) enligt bosättningsstiden i Finland. De pensionsbelopp som utbetalades vid tidpunkten för lagens ikraftträdande 1.1.1994 förblev oförändrade.

Ålderdomspension (ej förtida) avvägs om sökanden efter att ha fyllt 16 år varit bosatt i Finland mindre än 40 år. Samma villkor tillämpas på efterlevandepension om förmånslätarens redan fyllt 65 vid sin död. Avvägningskoefficienten får man genom att dividera bosättningsstiden i Finland med 40 år.

Annan folkpension eller *efterlevandepension* avvägs om sökanden (förmånslätarens) bott i Finland mindre än 80 % av tiden mellan 16 års ålder och pensionens början. Avvägningskoefficienten får man genom att dividera bosättningsstiden i Finland med 80 % av tiden mellan 16 års ålder och pensionens början.

När en EU/EES-arbetstagare varit försäkrad i något annat EU/EES-land än Finland beräknas pensionen enligt E G-l a g s t i f t n i n g e n. Om rätten till pension uppkommer enligt finsk lag beräknas pensionsbeloppet enligt både finsk lag och EG-lagstiftning, varefter det största beviljas. Om pensionsrätten uppkommer enbart enligt EG-lagstiftning (sammanräkning av försäkringsperioder) beräknas pensionen enbart enligt EG-lagstiftningen (pro rata-pension).

Pro rata-pensionen bestäms utgående från den pension sökanden skulle få om samtliga medlemsstaters försäkringsperioder utgjorde finsk försäkringstid, så att denna multipliceras med ett relationstal baserat på försäkringstiden i Finland och summan av försäkringsperioderna i medlemsstaterna.

Indexbundenhet

Pensioner, pensionsdelar och till dem anslutna inkomst- och förmögenhetsgränser är bundna vid levnadskostnadsindex. Indexjustering företas i regel årligen i början av januari.

Justeringen 1.1.1997 utgjorde 0,6 % och 1.1.1998 1,7 %. I bilaga 9 redogörs för indexjusteringarna och hur de ändrats.

Vuosina 1996–98 eläkkeensaajien hoitotukiin ei tehty indeksitarkistusta. Asteittain lakkautettavien puolisolistien ja lapsikorotusten indeksitarkistuksista luovuttiin pysyvästi vuoden 1996 alusta lukien.

Verotus

Kansaneläke ja (1.7.1990 voimaan tulleen lain mukaisen) leskeneläkkeen perus- ja täydennysmäärä ovat veronalaista tuloa. Myös kaikki lapseneläkkeet ovat veronalaisia. Muut Kelan maksamat eläke-etuudet ovat verovapaita.

Eläkkeensaaja saa verotuksessaan tehdä *eläketulovähennyksen*. Vähennys tehdään vain veronalaisesta eläketulosta ja sen suuruus riippuu eläkkeensaajan kokonaistuloista. Eläketulovähennys turvaa sen, ettei pelkän kansaneläkkeen saaja joudu maksamaan eläkkeestään veroa.

Tilastojen sisältö ja käsitteet

Eläketilastot koskevat toisaalta **voimassa olevia eläkkeitä** eli **eläkekantaa**, toisaalta **eläkkeen alkamista ja päättymistä**.

Eläkekanta tarkoittaa tietynä ajankohtana voimassa olleita eläkkeitä. Eläkekannan markkamäärä tarkoittaa tilastointiajankohtana maksussa olleita eläkkeitä muunnettuna vuotuisarvokseen (12 x yhden kuukauden eläkkeiden markkamäärä). Vuoden aikana maksettujen eläkkeiden markkamäärä taas on eri kuukausien aikana maksettujen eläkkeiden kertymä, mukaan luettuna taannehtivat erät.

Vuonna 1996 henkilölle voitiin vahvistaa eläkeoikeus kansaneläkkeeseen, vaikka hänelle ei muiden eläketulojen takia jäänyt yhtään kansaneläkettä (pohjaosaa) maksettavaksi. Vahvistettua eläkeoikeutta ei kuitenkaan tilastoitu uudeksi kansaneläkkeeksi.

Vuodesta 1997 alkaen henkilö on voinut kansaneläkkeenä saada pelkkää eläkkeensaajien asumistukea, eläkkeensaajien hoitotukea tai rintamalisää. Kelan tilastoissa hänet on luettu kansaneläkkeen saajaksi.

Vårdbidragen för pensionstagare indexjusterades inte 1996–98. Fr o m 1996 avstod man slutgiltigt från indexjustering av maketilläggen och barntilläggen som slopas gradvis.

Beskattning

Folkpensionen och (den 1.7.1990 införda) efterlevandepensionens grund- och kompletteringsbelopp samt alla barnpensioner är skattepliktig inkomst. Övriga pensionsförmåner från FPA är skattefria.

Pensionstagare får göra ett *pensionsinkomstavdrag* vid beskattningen. Avdraget görs endast på skattepliktig pensionsinkomst och storleken beror av den sammanlagda inkomsten. Pensionsinkomstavdraget garanterar att den som uppbär endast folkpension inte behöver betala skatt på sin pension.

Innehåll och begrepp i statistiken

Statistik uppgörs dels över **de ikraftvarande pensionerna** eller **pensionsbeståndet**, dels över **inledda och upphörda pensioner**.

Pensionsbeståndet är de pensioner som varit i kraft vid en viss tidpunkt. Pensionsbeståndets belopp är summan av de vid statistikföringstidpunkten löpande pensionerna omvandlad till ett årsbelopp (12 x summan av en månads pensioner). Beloppet av de under året utbetalda pensionerna åter är summan av de olika månadernas pensioner, retroaktiva poster medräknade.

År 1996 kunde man få rätt till folkpension fastställd även om man på grund av andra pensioner inte fick någon folkpension (basdel). Sådan pensionsrättighet statistikfördes dock inte bland nya folkpensioner.

Från år 1997 har folkpensionen kunnat bestå av enbart bostadsbidrag för pensionstagare, vårdbidrag för pensionsstagare eller fronttillägg. Mottagarna räknas som folkpensionsstagare i FPA-statistiken.

22. Kelasta eläkettä saavien lukumäärät 1985–97
Antal mottagare av FPA-pension 1985–97
Recipients of pension from the SII, 1985–97

31.12. Year-end	Kaikki eläkkeet Samtliga pensioner All beneficiaries	Kansaneläkkeet Folkpensioner Old age, disability and unemployment pensions					Perhe-eläkkeet Familjepensioner Survivors' pensions		Rintamasotilas- eläkkeet Front- manna- pensioner Front- veterans pensions
		Yhteensä Sammanlagt All benefits	Vanhuuseläkkeet Ålderspensioner Old age pension	Työkyvyttömyyseläkkeet Invaliditetspensioner Disability pension	Työttömyyseläkkeet Arbetslöshetspensioner Unemployment pension	Muut eläkkeet ¹⁾ Övriga pensioner ¹⁾ Other pensions ¹⁾	Leskeneläkkeet Efterlevandepensioner Spouse's pension	Lapseneläkkeet Barnpensioner Orphan's pension	
1985	978 680	911 737	619 045	240 947	51 745	.	20 624	29 225	17 094
1986	1 010 531	950 344	635 220	250 642	64 482	.	18 846	27 701	13 640
1987	1 028 762	975 462	646 436	261 270	67 756	.	17 029	26 581	9 690
1988	1 039 694	991 767	658 543	266 825	66 399	.	15 786	26 035	6 106
1989	1 049 810	1 006 754	671 100	273 987	61 667	.	14 520	25 306	3 230
1990	1 059 436	1 019 576	682 110	282 868	54 598	.	13 582	25 308	970
1991	1 070 684	1 030 098	694 999	287 904	47 195	.	14 015	26 239	332
1992	1 082 843	1 041 193	706 250	291 715	43 228	.	14 421	27 056	173
1993	1 096 263	1 054 730	719 984	292 450	42 296	.	13 928	27 524	81
1994	1 108 921	1 067 949	732 606	292 869	42 474	.	13 279	27 661	32
1995	1 119 688	1 079 555	749 279	291 562	38 714	.	12 720	27 398	15
1996	1 118 066	1 078 299	766 052	276 984	35 263	.	12 412	27 350	5
1997	1 111 823	1 072 205	773 630	263 316	32 472	2 787	12 107	27 511	–

¹⁾ Pelkkä eläkkeensaajien asumistuki, eläkkeensaajien hoitotuki tai rintamalisä.
 Enbart bostadsbidrag för pensionstagare, vårdbidrag för pensionstagare eller fronttillägg.
Housing allowance, pensioners' care allowance or front-veterans' supplement by itself.

23. Kelasta vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkettä saavien lukumäärät 1986–97
Antal mottagare av ålders- och invaliditetspension från FPA 1986–97
Recipients of old age or disability pension from the SII, 1986–97

31.12. Year-end	Vanhuuseläkkeet Ålderspensioner Old age pensions			Työkyvyttömyyseläkkeet Invaliditetspensioner Disability pensions			Yksilölliset varhais- eläkkeet Individuella förtids- pensioner Individual early retirement pensions
	Kaikki Samtliga Total	Alle 65- vuotiaiden Personer under 65	65 vuotta täyttäneiden Personer som fyllt 65 65 or over	Kaikki Samtliga Total	Varsinaiset Egentliga Ordinary disability pensions	Yhteensä Sammanlagt Total	
						Toistaiseksi myönnetty Tillsvidare beviljade Granted for unspecified period	Kuntoutustuet ¹⁾ Rehabiliterings- stöd ¹⁾ Rehabilitation subsidies ¹⁾
1986	635 220	5 217	630 003	250 642	242 774	227 416	15 358
1987	646 436	6 725	639 711	261 270	244 770	230 036	14 734
1988	658 543	7 092	651 451	266 825	244 419	230 323	14 096
1989	671 100	7 515	663 585	273 987	244 183	230 455	13 728
1990	682 110	7 666	674 444	282 868	242 522	228 600	13 922
1991	694 999	7 899	687 100	287 904	240 341	225 582	14 759
1992	706 250	8 596	697 654	291 715	238 141	222 034	16 107
1993	719 984	9 342	710 642	292 450	234 855	217 292	17 563
1994	732 606	9 701	722 905	292 869	232 254	213 344	18 910
1995	749 279	11 043	738 236	291 562	230 918	211 827	19 091
1996	766 052	15 496	750 556	276 984	223 989	212 359	11 630
1997	773 630	12 580	761 050	263 316	218 817	209 866	8 951

¹⁾ 31.12.1995 saakka määräaikainen työkyvyttömyyseläke.
 Tidsbestämd invaliditetspension till 31.12.1995.
Paid until 1 January 1996 as a disability pension granted for a specified period.

Vuoden 1996 alusta kansaneläkejärjestelmä muuttui koko väestön kattavasta peruseläkejärjestelmästä vähimmäiseläkejärjestelmäksi. Vain Kelan ja ETK:n yhteistilasto kuvaa vuodesta 1996 alkaen kokonaiseläketurvaa (vuosikirjan sivut 40–50).

I början av 1996 blev folkpensionssystemet ett minimipensionssystem efter att ha varit ett allmänt grundpensionssystem som omfattade hela befolkningen. Endast FPAs och PSCs gemensamma statistik beskriver totalpensionsskyddet från och med år 1996 (årsboken, sidorna 40–50).

At the start of 1996, the national pension system was changed from a basic pension provision scheme based on the idea of universal coverage to a system providing a minimum level of pension provision. Data on total pension provision can be found on pp. 40–50.

24. Kansaneläkkeiden rakenne 1990–96

Folkpensionernas struktur 1990–96

National old age, disability and unemployment pensioners by benefit component, 1990–96

31.12. Year-end	Kaikki kansan- eläkkeet Samtliga folkpensioner All benefits: Total	Pohjaosat Basdel Basic amount				Lisäosat Tilläggsdel Additional amount			Ilman pohja- osaa ³⁾ Utan bas- del ³⁾ Without basic amount ³⁾	Laitoshoidon takia alennetut lisäosat Sänkt p g a anstaltsvård Additional amount reduced on account of institutional care
		Kaikki Samtliga Total	Leikatut ¹⁾ Beskuren ¹⁾ Cut basic amount ¹⁾	Vähennetyt ²⁾ Minskad ²⁾ Reduced basic amount ²⁾	Täydet Full Full basic amount	Kaikki Samtliga Total	Vähennetyt Minskad Reduced amount	Täydet Full Full amount		
1990	1 019 576	1 019 576	.	.	1 019 576	724 927	547 946	176 981	.	42 622
1991	1 030 098	1 030 098	.	.	1 030 098	712 180	545 380	166 800	.	40 364
1992	1 041 193	1 041 193	.	.	1 041 193	697 305	541 067	156 238	.	37 716
1993	1 054 730	1 054 730	.	.	1 054 730	684 704	537 991	146 713	.	34 741
1994	1 067 949	1 067 949	.	.	1 067 949	672 286	534 371	137 915	.	32 916
1995	1 079 555	1 079 555	.	.	1 079 555	662 563	529 846	132 717	.	32 205
1996	1 078 299	1 077 474	416 695	3 446	657 333	657 357	525 933	131 424	825	30 834

¹⁾ Jos eläke oli alkanut ennen 1.1.1996 eikä eläkkeeseen kuulunut lisäosaa, pohjaosaa leikattiin 1996 alusta 60 markalla.
Om pensionen hade börjat före 1.1.1996 och den inte innefattade tilläggsdel, minskades basdelen med 60 mark från ingången av 1996.
Basic amount reduced by FIM60 on 1 January 1996 if pension began before 1 January 1996 and did not include an additional amount.

²⁾ 1.1.1996 tai sen jälkeen alkaneen kansaneläkkeen pohjaosa on eläkevähenteinen.
Basdel som börjat betalas 1.1.1996 eller därefter beror av annan pension.
If payment began on 1 January 1996 or later, basic amount is reduced by the recipient's other pensions.

³⁾ Pelkän asumistuen, eläkkeensaajien hoitotuen tai rintamalisän saajat.
Mottagare av enbart bostadsbidrag, vårdbidrag för pensionstagare eller fronttillägg.
Recipients of housing allowance, pensioner's care allowance or front-veteran's supplement only.

25. Kansaneläkkeiden rakenne 1997

Folkpensionernas struktur 1997

National old age, disability and unemployment pensioners by benefit component, 1997

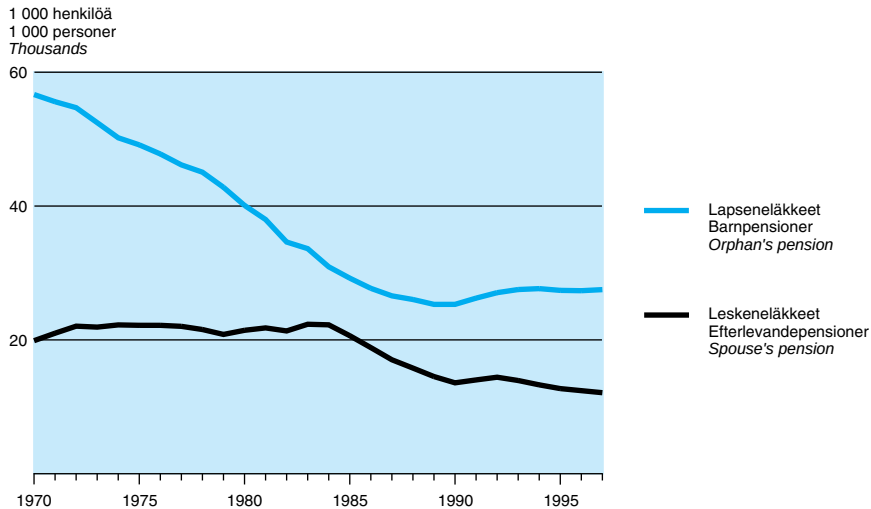
31.12. Year-end	Kaikki kansan- eläkkeet Samtliga folkpensioner All benefits: Total	Eläkevähenteiset kansaneläkkeet Pensionsavhängig folkpension Pension-tested national pensions			Leikatut kansan- eläkkeet ¹⁾ Beskuren folkpension ¹⁾ Cut national pension ¹⁾	Pelkkä asumistuki, eläkkeensaajien hoitotuki tai rintamalisä Enbart bostadsbidrag, vårdbidrag eller fronttillägg Housing allowance, pensioners' care allowance or front- veterans' supplement by itself	Laitoshoidon takia alennetut eläkkeet Sänkt p g a anstaltsvård Pensions reduced on account of institutional care
		Kaikki Samtliga Total	Vähennetyt Minskad Reduced	Täydet Full Full			
1997	1 072 205	665 962	534 773	131 189	403 333	2 910	28 992

¹⁾ Jos eläke oli alkanut ennen 1.1.1996 eikä eläkkeeseen kuulunut lisäosaa, eläkettä leikataan vuosittain.
Pensioner utan tilläggsdel som börjat löpa före 1.1.1996 minskas årligen.
Pensions that began before 1 January 1996 and do not include an additional amount are reduced annually by a fixed percentage.

Kuvio 18. Kelasta perhe-eläkettä saavat 1970–97

Figur 18. Mottagare av FPA-familjepension 1970–97

Chart 18. SII survivor pension recipients, 1970–97

Lähde: Kelan tilastot.

Källa: FPAs statistik.

26. Kansaneläkkeiden eläkkeenlisät 1980–97

Folkpensionstillägg 1980–97

National old age, disability and unemployment pensioners, by pension component, 1980–97

31.12. Year-end	Kaikki kansan- eläkkeensaajat Samtliga folkpensions- tagare Total of beneficiaries	Eläkkeensaajia, joilla Pensionstagare som har					
		Asumistuki Bostads- bidrag Housing allowance	Eläkkeensaajien hoitotuki ¹⁾ Vårdbidrag för pensionstagare ²⁾ Pensioner's care allowance ²⁾	Rintamalisä Fronttillägg Front- veteran's supplement	Ylimääräinen rintamalisä ³⁾ Extra front- tillägg ³⁾ Additional front-veteran's supplement ³⁾	Puolisolisä ¹⁾ Maketillägg ¹⁾ Spouse increase ¹⁾	Lapsikorotus Barntillägg Child increase
1980	842 545	152 045	89 960	201 958	.	12 164	30 623
1981	850 389	172 957	94 662	227 415	.	8 616	27 945
1982	859 145	175 042	100 845	238 694	.	5 361	24 551
1983	877 837	172 156	104 392	246 366	.	2 987	23 807
1984	892 832	160 343	109 461	249 607	.	1 443	22 338
1985	911 737	153 566	113 615	253 922	.	1 204	21 284
1986	950 344	151 888	118 430	261 228	179 639	982	21 061
1987	975 462	148 653	124 159	264 821	178 661	826	21 241
1988	991 767	149 542	128 079	266 542	176 583	731	21 445
1989	1 006 754	146 599	131 786	266 572	172 729	703	21 845
1990	1 019 576	142 185	131 504	262 820	166 836	659	21 790
1991	1 030 098	145 582	134 912	254 776	158 930	607	21 664
1992	1 041 193	149 958	137 670	243 324	149 594	533	21 622
1993	1 054 730	152 186	140 030	231 889	140 799	451	21 314
1994	1 067 949	155 126	141 864	219 942	131 964	374	21 218
1995	1 079 555	155 773	140 754	208 364	123 353	325	21 065
1996	1 078 299	154 794	141 674	196 893	114 352	267	18 082
1997	1 072 205	156 914	144 046	185 126	105 424	215	15 128

¹⁾ Vaimolisä vuoden 1982 loppuun.
T o m år 1982 hustrutillägg.

Wife increase until year-end 1982.

²⁾ Apu- ja hoitolisä 30.6.1988 saakka.
Hjälp- och vårdtillägg till 30.6.1988.

Smaller and larger helplessness supplement until 30 June 1988.

³⁾ Kaikkiin ylimääräistä rintamalisää saavien eläkkeisiin sisältyy myös rintamalisä.
I dessa fall ingår alltid också fronttillägg.

All recipients of additional front-veteran's supplement draw also front-veteran's supplement.

27. Kansaneläkkeiden lisät eläkelajin mukaan 31.12.1997

Folkpensionstilläggen efter pensionsslag 31.12.1997

Components of national old age, disability and unemployment pension by type of pension at year-end 1997

Eläkelaji Pensionsslag Pension type	Kaikki eläkkeet Samtliga pensioner Total of benefici- aries	Eläkkeensaajia, joilla Pensionstagare som har Pensioners receiving					
		Asumis- tuki Bostads- bidrag Housing allowance	Eläkkeensaajien hoitotuki Vårdbidrag för pensionstagare Pensioner's care allowance	Rintamalisä Fronttillägg Front- veteran's supplement	Ylimääräinen rintamalisä Extra fronttillägg Additional front-veteran's supplement	Puoliso- lisä Make- tillägg Spouse increase	Lapsi- korotus Barn- tillägg Child increase
Kaikki kansaneläkkeet – Samtliga folkpensioner – All pensions	1 072 205	156 914	144 046	185 126	105 424	215	15 128
Vanhuseläkkeet – Ålderdoms- pensioner – Old age pensions Varhennettuina alkaneet – Inledda före 65 år – Early old age pension	773 630	99 273	97 884	185 062	105 418	75	970
65 v. iässä alkaneet – Inled- da vid 65 år – Ordinary (award at 65)	41 530	1 691	620	2 253	1 124	–	158
Lykättyinä alkaneet – Inledda efter 65 – Deferred (award after age 65)	722 846	97 224	96 701	179 906	103 787	74	801
Työkyvyttömyyseläkkeet – Inva- liditetspensioner – Disability pensions	9 254	358	563	2 903	507	1	11
Varsinaiset työkyvyttömyys- eläkkeet ¹⁾ – Egentliga inva- liditetspensioner ¹⁾ – Ordi- nary disability pension ¹⁾	263 316	52 820	45 109	9	6	140	13 973
Yksilölliset varhaiseläkkeet – Individuella förtidspensioner – Individual early retirement pension	218 817	50 756	44 231	3	3	138	13 576
Työttömyyseläkkeet – Arbets- löshetspensioner – Unem- ployment pensions	44 499	2 064	878	6	3	2	397
Muut kansaneläkkeet – Övriga folkpensioner – Other pen- sions	32 472	3 092	–	–	–	–	185
	2 787	1 729	1 053	55	–	–	–

¹⁾ Sisältää myös kuntoutustuet.
Inkluderar rehabiliteringsstöd.
Includes rehabilitation subsidy.

28. Kelasta eläkettä saavat iän ja sukupuolen mukaan 31.12.1997
Mottagarna av FPA-pensioner efter ålder och kön 31.12.1997
Recipients of pension from the SII, by age and sex, at year-end 1997

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Kaikki Samtliga All beneficiaries	Kansaneläkkeet Folkpensioner Old age, disability and unemployment pensions						Perhe-eläkkeet Familjepensioner Survivors' pensions	
		Yhteensä Sammanlagt Total	Vanhuus- eläkkeet Åldersdoms- pensioner Old age pension	Varsinaiset työkyvyt- tömyys- eläkkeet ¹⁾ Egentliga invaliditets- pensioner ¹⁾ Ordinary disability pensions ¹⁾	Yksilölliset varhais- eläkkeet Individuella förtids- pensioner Individual early retirement pension	Työttömyys- eläkkeet Arbetslös- hetspen- sioner Unemploy- ment pension	Muut eläkkeet ²⁾ Övriga pensioner ²⁾ Other pensions ²⁾	Lesken- eläkkeet Efter- levande- pensioner Spouse's pension	Lapsen- eläkkeet Barnpen- sioner Orphan's pension
Molemmat sukupuolet – Bägge könen – Both sexes									
Kaikki – Samt- liga – All ages	1 111 823	1 072 205	773 630	218 817	44 499	32 472	2 787	12 107	27 511
0–15	16 455	.	.	.	.	.	.	.	16 455
16–19	11 781	1 962	.	1 962	.	.	–	–	9 819
20–24	4 625	3 374	.	3 369	.	.	5	14	1 237
25–29	4 968	4 838	.	4 823	.	.	15	130	.
30–34	8 172	7 715	.	7 676	.	.	39	457	.
35–39	11 403	10 271	.	10 204	.	.	67	1 132	.
40–44	18 292	16 266	.	16 116	.	.	150	2 026	.
45–49	28 131	25 651	.	25 387	.	.	264	2 480	.
50–54	37 276	35 159	.	34 834	.	.	325	2 117	.
55–59	59 047	57 363	.	49 798	7 263	.	302	1 684	.
60–64	149 280	147 213	12 580	64 648	37 236	32 472	277	2 067	.
65–69	229 409	229 409	228 814	.	.	.	595	.	.
70–74	209 374	209 374	208 938	.	.	.	436	.	.
75–79	150 052	150 052	149 853	.	.	.	199	.	.
80–	173 558	173 558	173 445	.	.	.	113	.	.
Miehet – Män – Males									
Kaikki – Samt- liga – All ages	459 625	444 406	290 530	118 681	20 478	13 498	1 219	1 830	13 389
0–15	8 366	.	.	.	.	.	.	.	8 366
16–19	5 816	1 139	.	1 139	.	.	–	–	4 677
20–24	2 334	1 988	.	1 985	.	.	3	–	346
25–29	2 886	2 877	.	2 866	.	.	11	9	.
30–34	4 597	4 539	.	4 517	.	.	22	58	.
35–39	6 136	6 000	.	5 957	.	.	43	136	.
40–44	9 640	9 310	.	9 229	.	.	81	330	.
45–49	14 808	14 359	.	14 214	.	.	145	449	.
50–54	19 710	19 290	.	19 116	.	.	174	420	.
55–59	30 249	29 993	.	26 419	3 416	.	158	256	.
60–64	69 096	68 924	4 975	33 239	17 062	13 498	150	172	.
65–69	102 420	102 420	102 225	.	.	.	195	.	.
70–74	84 772	84 772	84 607	.	.	.	165	.	.
75–79	51 280	51 280	51 231	.	.	.	49	.	.
80–	47 515	47 515	47 492	.	.	.	23	.	.
Naiset – Kvinnor – Females									
Kaikki – Samt- liga – All ages	652 198	627 799	483 100	100 136	24 021	18 974	1 568	10 277	14 122
0–15	8 089	.	.	.	.	.	.	.	8 089
16–19	5 965	823	.	823	.	.	–	–	5 142
20–24	2 291	1 386	.	1 384	.	.	2	14	891
25–29	2 082	1 961	.	1 957	.	.	4	121	.
30–34	3 575	3 176	.	3 159	.	.	17	399	.
35–39	5 267	4 271	.	4 247	.	.	24	996	.
40–44	8 652	6 956	.	6 887	.	.	69	1 696	.
45–49	13 323	11 292	.	11 173	.	.	119	2 031	.
50–54	17 566	15 869	.	15 718	.	.	151	1 697	.
55–59	28 798	27 370	.	23 379	3 847	.	144	1 428	.
60–64	80 184	78 289	7 605	31 409	20 174	18 974	127	1 895	.
65–69	126 989	126 989	126 589	.	.	.	400	.	.
70–74	124 602	124 602	124 331	.	.	.	271	.	.
75–79	98 772	98 772	98 622	.	.	.	150	.	.
80–	126 043	126 043	125 953	.	.	.	90	.	.

¹⁾ Sisältää myös kuntoutustuet.
 Inkluderar rehabiliteringsstöd.
Includes rehabilitation subsidy.

²⁾ Pelkkä asumistuki, eläkkeensaajien hoitotuki tai rintamalisä.
 Enbart bostadsbidrag, vårdbidrag eller fronttillägg.
Housing allowance, pensioners' care allowance or front-veterans' supplement by itself.

29. Leskeneläkkeet eläkkeen rakenteen mukaan 31.12.1997**Efterlevandepensionerna fördelade efter pensionens struktur 31.12.1997***National spouses' pensioners by benefit component at year-end 1997*

Eläkelaji Pensionsslag <i>Benefit type</i>	Kaikki eläkkeet Samtliga pensioner <i>Total of beneficiaries</i>	Ilman täydennys- määrää Utan kompletterings- belopp <i>Pensioners without additional amount</i>	Täydennysmäärän sisältävät eläkkeet Pensioner med kompletteringsbelopp <i>Pensioners with additional amount</i>			Asumistuen sisältävät eläkkeet Pensioner med bostadsbidrag <i>Pensioners receiving housing allowance</i>
			Yhteensä Sammanlagt <i>Total of beneficiaries</i>	Vähennetty täydennys- määrä Minskat kompletteringsbelopp <i>Reduced additional amount</i>	Täysi täydennys- määrä Fullt kompletteringsbelopp <i>Full additional amount</i>	
Kaikki leskeneläkkeet – Samtliga efterlevandepensioner – All benefits	12 107	6 348	5 759	5 540	219	1 662
Alkueläkkeet – Begynnelsepensioner – <i>Spouse's initial pension</i>	1 857	–	1 857	1 854	3	45
Lasta huoltavan lesken jatkoeläkkeet – Fortsättningspensioner till barnaför-sörjare – <i>Continuing pension for surviving spouses with dependent children</i>	7 096	6 204	892	815	77	542
Yksinäisen lesken jatkoeläkkeet – Fort-sättningspensioner till ensamstående – <i>Continuing pension for surviving spouses without children</i>	3 154	144	3 010	2 871	139	1 075

30. Lapseneläkkeensaajat eläkkeen rakenteen mukaan 31.12.1997**Barnpensionstagarna fördelade efter pensionens struktur 31.12.1997***National orphans' pensioners by benefit component at year-end 1997*

	Lapseneläkkeensaajat Barnpensionstagare <i>Orphan's pension recipients</i>			Täydennysmäärän saajat Mottagare av kompletterings- belopp <i>Additional amount recipients</i>
	Kaikki Samtliga <i>Total</i>	Varsinaiset lapseneläkkeet Egentliga barnpensioner <i>Ordinary orphans' pensions</i>	Koululaiseläkkeet Studiepensioner <i>Orphans' pensions paid on account of studies</i>	
Kaikki lapseneläkkeet – Samtliga barn- pensioner – All orphans' pensions	27 511	22 600	4 911	7 329
Puoliorvot – Fader- eller moderlösa – <i>Half- orphan's pension</i>	27 044	22 237	4 807	7 133
Täysorvot – Fader- och moderlösa – <i>Full- orphan's pension</i>	467	363	104	196

31. Rintamalisänsaajat 1980–97

Fronttillägstagare 1980–97

National pensioners with front-veteran's supplement, 1980–97

Ikäryhmä ja vuosi (31.12.) Åldersgrupp och år (31.12) Age group and year (at year-end)	Kaikki ¹⁾ Samtliga ¹⁾ All beneficiaries ¹⁾	Vuoden 1918 sodan veteraanit Veteraner från 1918 års krig Veterans of the 1918 War			Vuosien 1939–45 sotien rintama- sotilaat sekä rintamapalveluun ja linnoitustöihin osallistuneet Frontmän och personer som deltagit i fronttjänst eller befästningsbygge 1939–45 Front-veterans of the 1939–45 War		
		Yhteensä Sammanlagt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Sammanlagt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females
1997							
Kaikki – Samtliga – All							
ages	185 126	774	69	705	184 352	136 918	47 434
55–64	10	–	–	–	10	2	8
65–74	65 475	314	14	300	65 161	48 357	16 804
75–84	100 908	341	17	324	100 567	73 619	26 948
85–	18 733	119	38	81	18 614	14 940	3 674
1980	201 958	6 481	5 096	1 385	195 477	195 477	.
1981	227 415	5 788	4 428	1 360	221 627	210 287	11 340
1982	238 694	5 094	3 772	1 322	233 600	216 681	16 919
1983	246 366	4 408	3 145	1 263	241 958	220 822	21 136
1984	249 607	3 821	2 611	1 210	245 786	221 049	24 737
1985	253 922	3 234	2 087	1 147	250 688	221 406	29 282
1986	261 228	2 763	1 658	1 105	258 465	222 894	35 571
1987	264 821	2 343	1 316	1 027	262 478	222 052	40 426
1988	266 542	2 071	1 059	1 012	264 471	219 770	44 701
1989	266 572	1 803	818	985	264 769	217 146	47 623
1990	262 820	1 577	610	967	261 243	212 317	48 926
1991	254 776	1 408	473	935	253 368	203 308	50 060
1992	243 324	1 223	342	881	242 101	191 617	50 484
1993	231 889	1 098	248	850	230 791	180 306	50 485
1994	219 942	985	177	808	218 957	168 693	50 264
1995	208 364	908	139	769	207 456	157 650	49 806
1996	196 893	824	95	729	196 069	147 264	48 805
1997	185 126	774	69	705	184 352	136 918	47 434

¹⁾ Lisäksi pelkkää rintamalisää sai vuoden 1997 syyskuussa 1 471 ulkomailla asuvaa henkilöä.

Dessutom utgavs enbart fronttillägg i september 1997 till 1 471 utomlands bosatta personer.

The front-veterans supplement was in September 1997 paid to 1,471 persons residing outside Finland.

Huom. Osalla rintamalisänsaajista on ollut oikeus myös ylimääräiseen rintamalisään 1.11.1986 alkaen.

Anm. Från och med 1.11.1986 har en del fronttillägstagare också haft rätt till extra fronttillägg.

N.B. From 1 November 1986 some front-veteran's supplement recipients qualify also for additional front-veteran's supplement.

32. Eläkkeensaajien asumistukea saaneet asunnon hallintasuhteen ja koon mukaan 1985–97
Pensionstagare med bostadsbidrag efter bostadstyp och bostadsyta 1985–97
Pensioners receiving housing allowance by type and size of dwelling, 1985–97

31.12. Year-end	Asumistukea saaneet henkilöt Personer med bostadsbidrag Persons receiving housing allowance				Asunnon koko, m ²) Bostadens storlek, m ²) Size of dwelling in sq.m.)
	Kaikki Samtliga All	Vuokra-asunto Hyresbostad Rental dwelling	Omistusasunto Ägarbostad Owner-occupied dwelling	Muu Annat Other	
1985	159 009	98 623	52 046	8 340	42,4
1986	156 548	98 378	50 133	8 037	42,9
1987	152 409	97 361	47 308	7 740	43,2
1988	152 720	96 156	48 686	7 878	44,3
1989	149 100	94 835	46 138	8 127	44,7
1990	144 057	93 651	41 995	8 411	44,6
1991	147 192	96 058	42 124	9 010	45,2
1992	151 541	99 248	42 273	10 020	45,8
1993	153 763	102 687	40 587	10 489	46,0
1994	156 721	106 886	39 695	10 140	46,4
1995	157 339	110 176	38 389	8 774	46,8
1996	156 380	111 644	35 997	8 739	47,0
1997	158 576	114 845	34 251	9 480	47,0

¹⁾ Asunnon pinta-alatietoa ei rekisteröidä kaikille (ei esim. täysihoitoloissa ja asuntoloissa asuville). He ovat kuitenkin mukana keskiarvoa laskettaessa.
 Bostadsytan registreras inte för alla (t ex helinackorderade eller personer som bor i härbärgen). Medeltalen har dock beräknats med samtliga pensionstagare inkluderade.
 Not registered for all pensioners (e.g. those living in various types of institutions). The averages, however, have been calculated with all pensioners included.

33. Eläkkeensaajien asumistuet, keskimääräinen tuki ja asumiskustannukset¹⁾ 1985–97
Till pensionstagare betalda bostadsbidrag, genomsnittligt bidrag och boendekostnader¹⁾ 1985–97
Housing allowances for pensioners: average rate of allowance and housing costs¹⁾, 1985–97

Vuosi År Year	Vuoden aikana maksetut tuet, milj. mk Under året betalda bidrag, milj mk Annual expenditure, FIM million	Asumistuki, mk/kk Bostadsbidrag, mk/mån Housing allowance, FIM/month		Asumiskustannukset, mk/kk Boendekostnader, mk/mån Housing costs, FIM/month		Asumistuen osuus asumiskustannuksista, % Bostadsbidragets andel av boendekostnaderna, % Housing allowance as a % of housing costs
		Nimellisarvo Nominellt värde Nominal	1997 rahana Penningvärde 1997 1997 prices	Nimellisarvo Nominellt värde Nominal	1997 rahana Penningvärde 1997 1997 prices	
		Joulukuu December December				
1985	469,9	235	338	577	829	40,7
1986	479,2	246	342	617	858	39,9
1987	472,8	251	337	638	856	39,3
1988	496,1	266	335	681	857	39,0
1989	522,4	287	339	739	873	38,8
1990	555,1	318	359	821	926	38,7
1991	656,9	423	459	928	1 007	45,5
1992	837,2	454	483	1 018	1 082	44,6
1993	920,1	497	520	1 096	1 148	45,4
1994	1 006,9	530	546	1 146	1 180	46,2
1995	1 068,4	560	575	1 201	1 233	46,6
1996	1 111,7	582	593	1 253	1 277	46,5
1997	1 161,2	607	607	1 305	1 305	46,5

¹⁾ Todelliset asumiskustannukset.
 Faktiska boendekostnader.
 Actual costs.

34. Uudet Kelan eläkkeet 1990–97 Nya FPA-pensioner 1990–97 New SII pensions, 1990–97

Vuosi År Year	Kansaneläkkeet Folkpensioner National old age, disability and unemployment pensions						Perhe- eläkkeet Familje- pensioner Survivor pensions
	Kaikki Samtliga Total	Vanhuus- eläkkeet Ålderdoms- pensioner Old age pension	Työkyvyttömyyseläkkeet Invaliditetspensioner Disability pensions			Työttömyys- eläkkeet Arbetslöshets- pensioner Unemployment pension	
			Kaikki Samtliga Total	Varsinaiset ¹⁾ Egentliga ¹⁾ Ordinary ¹⁾	Yksilölliset varhaiseläkkeet Individuella förtidspensioner Individual early retirement		
Kaikki eläkkeet – Samtliga pensioner – Total of beneficiaries							
1990	60 662	48 756	37 196	23 491	13 705	2 470	11 929
1991	57 455	50 180	33 147	22 430	10 717	3 108	11 738
1992	59 435	49 851	31 943	21 750	10 193	7 185	11 922
1993	60 651	51 538	29 575	20 192	9 383	11 033	11 782
1994	62 023	51 391	30 010	20 793	9 217	12 963	11 110
1995	60 232	54 868	29 427	22 575	6 852	9 406	10 582
1996	47 986	57 005	18 155	15 805	2 350	5 536	11 368
1997	39 322	47 260	18 565	17 399	1 166	5 417	10 809
Suomessa asuvien – Till personer bosatta i Finland – To recipients living in Finland							
1995	55 999	51 946	27 910	21 067	6 843	9 404	..
1996	35 940	48 542	13 863	11 522	2 341	5 536	..
1997	24 029	38 447	10 597	9 435	1 162	5 417	..
Ulkomailla asuvien – Till personer bosatta utomlands – To recipients living abroad							
1995	4 233	2 922	1 517	1 508	9	2	..
1996	12 046	8 463	4 292	4 283	9	.	..
1997	15 293	8 813	7 968	7 964	4	.	..

¹⁾ Sisältää myös kuntoutustuet.
Inkluderar rehabiliteringsstöd.
Includes rehabilitation subsidy.

Huom. Siirtymiset eläkelajista toiseen sisältyvät taulukon lukuihin lukuunottamatta kansaneläkkeiden yhteissummaa ja perhe-eläkkeitä.
Anm. Talen inkluderar övergångar från ett pensionsslag till ett annat, med undantag av summan folkpensioner och familjepensionerna.
N.B. Transfers between pension categories included in all figures except survivor pensions and national pensions total.

35. Uudet Kelan työkyvyttömyyseläkkeet¹⁾ eläkkeensaajan iän ja sukupuolen mukaan 1997 Nya invaliditetspensioner¹⁾ från FPA efter ålder och kön 1997 New SII disability pensions¹⁾ by age and sex of recipient, 1997

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ²⁾ Egentliga invaliditetspensioner ²⁾ Ordinary disability pensions ²⁾			Yksilölliset varhaiseläkkeet Individuella förtidspensioner Individual early retirement pensions		
	Kaikki Samtliga Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Kaikki Samtliga Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females
Kaikki – Sammanlagt – Total	17 399	8 580	8 819	1 166	357	809
16–19	691	389	302	.	.	.
20–29	755	451	304	.	.	.
30–39	1 252	673	579	.	.	.
40–49	3 742	1 907	1 835	.	.	.
50–54	3 413	1 622	1 791	.	.	.
55–59	3 896	1 787	2 109	636	199	437
60–64	3 650	1 751	1 899	530	158	372

¹⁾ Sisältää myös ulkomailla asuvien eläkkeet.
Inkluderar pensioner till personer bosatta utomlands.
Includes pension recipients living abroad.

²⁾ Sisältää myös kuntoutustuet.
Inkluderar rehabiliteringsstöd.
Includes rehabilitation subsidy.

36. Työkyvyttömyyseläkeratkaisut iän ja sukupuolen mukaan 1997

Avgöranden om invaliditetspension enligt de sökandes ålder och kön 1997

Decisions on claims for national disability pension, by age and sex of claimant, in 1997

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Varsinainen työkyvyttömyyseläke Egentlig invaliditetspension Ordinary disability pension				Yksilöllinen varhaiseläke Individuell förtidspension Individual early retirement pension	
	Uudet hakemukset Nya ansökningar New claims		Jatkohakemukset ¹⁾ Fortsättningsansökningar ¹⁾ Follow-up claims ¹⁾		Päätöksiä ²⁾ Beslut ²⁾ Decisions ²⁾	Hylkäys-% Avslags-% Denial rate (%)
	Päätöksiä Beslut Number of decisions	Hylkäys-% Avslags-% Denial rate (%)	Päätöksiä Beslut Number of decisions	Hylkäys-% Avslags-% Denial rate (%)		
Molemmat sukupuolet – Bägge könen – Both sexes						
Kaikki – Samtliga	27 893	19,6	14 770	4,9	2 481	34,0
– Total						
16–34	2 649	12,1	4 046	2,7	.	.
35–44	3 597	23,3	4 322	5,0	.	.
45–54	10 626	26,5	5 419	6,5	.	.
55–59	6 484	19,0	883	5,1	1 490	40,8
60–64	4 537	5,6	100	1,0	991	23,7
Miehet – Män – Males						
Kaikki – Samtliga	13 915	16,4	7 846	5,1	911	26,7
– Total						
16–34	1 541	12,7	2 408	2,9	.	.
35–44	1 901	19,8	2 383	5,5	.	.
45–54	5 153	22,0	2 645	6,7	.	.
55–59	3 096	15,1	359	5,8	511	33,1
60–64	2 224	4,9	51	0,0	400	18,5
Naiset – Kvinnor – Females						
Kaikki – Samtliga	13 978	22,8	6 924	4,7	1 570	38,2
– Total						
16–34	1 108	11,3	1 638	2,4	.	.
35–44	1 696	27,2	1 939	4,3	.	.
45–54	5 473	30,7	2 774	6,3	.	.
55–59	3 388	22,6	524	4,6	979	44,8
60–64	2 313	6,4	49	2,0	591	27,2

¹⁾ Kuntoutustuen (aik. määräaikaisen eläkkeen) jatkamista koskevat hakemukset.

Ansökningar om fortsatt utbetalning av rehabiliteringsstöd (f d tidsbestämd pension).

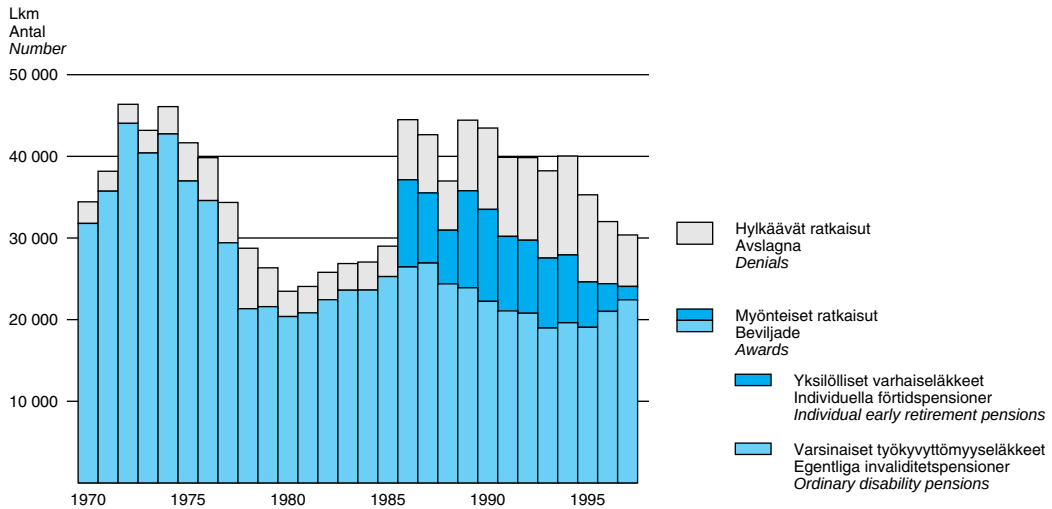
Claims for continuation of rehabilitation subsidy (formerly payable as a pension granted for specified period).

²⁾ Ennakkopäätökset ja suoraan lopulliset päätökset.

Förhandsbeslut och direkta slutliga beslut.

Preliminary decisions and final decisions not preceded by a preliminary decision.

Kuvio 19. Työkyvyttömyyseläkeratkaisut¹⁾ 1970–97
Figur 19. Avgöranden¹⁾ om invaliditetspension 1970–97
Chart 19. Decisions on claims¹⁾ for national disability pensions, 1970–97

¹⁾ Eivät sisällä jatkohakemuksia.

Ansökningar om fortsatt invaliditetspension ingår inte.

Claims for continuation of pension are not included.

Lähde: Kelan tilastot.

Källa: FPAs statistik.

Huom. Yksilöllisen varhaiseläkkeen osalta ratkaisuihin on luettu ennakkopäätökset ja suoraan lopulliset päätökset (ts. ennakkopäätöksen jälkeiset lopulliset päätökset eivät sisälly kuvion lukuihin).

Anm Avgörandena om individuell förtidspension omfattar förhandsbeslut och direkta slutliga beslut (i talen ingår m a o inte efter förhandsbeslut givna slutliga beslut).

37. Eläkkeensaajien hoitotukiratkaisut iän ja sukupuolen mukaan 1997
Avgöranden om vårdbidrag för pensionstagare enligt de sökandes ålder och kön 1997
Decisions on claims for pensioner's care allowance by age and sex of claimant, 1997

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Ratkaisuja Avgöranden Decisions			Hylkäys-% Avslags-% Denial rate (%)		
	Yhteensä Sammanlagt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Sammanlagt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females
Vuosi År Year						
Kaikki – Samtliga	42 890	16 652	26 238	10,3	9,3	10,9
– All ages						
16–44	4 314	2 425	1 889	11,4	11,6	11,1
45–54	3 093	1 534	1 559	15,6	13,5	17,6
55–64	4 242	2 159	2 083	15,0	13,7	16,4
65–74	11 004	4 763	6 241	11,3	8,6	13,4
75–84	15 975	4 727	11 248	8,5	6,4	9,3
85–	4 262	1 044	3 218	4,8	4,9	4,7

38. Kelan eläkekanta ja maksetut eläkkeet eläkelajin mukaan 1985–97

FPA-pensionsbestånd och utbetalda pensioner enligt pensionsslag 1985–97

SII pension insurance benefits in payment and benefit expenditure, by type of benefit, 1985–97

Vuosi År Year	Kaikki eläkkeet Samtliga pensioner All benefits: Total	Kansan- eläkkeet Folkpensioner Old age, disability and unemployment pensions	Perhe-eläkkeet Familjepensioner Survivors' pensions		Rintamasotilasetsuudet ¹⁾ Frontmannaförmåner ¹⁾ Front-veterans' benefits ¹⁾		
			Lesken- eläkkeet Efter- levande- pensioner Spouse's pension	Lapsen- eläkkeet Barn- pensioner Orphan's pension	Rintamasoti- laseläkkeet Frontmannas- pensioner Front-veteran's pension	Rintamalisät ²⁾ Fronttillägg ²⁾ Front- veteran's supplement ²⁾	Ylimääräiset rintamalisät Extra fronttillägg Additional front-veteran's supplement

Eläkekanta³⁾ vuoden lopussa milj. mk – Pensionsbestånd³⁾ vid årets utgång, milj mk –
Benefits in payment³⁾ at year-end (FIM million)

1985	13 001,2	12 112,7	194,2	64,7	175,6	454,0	.
1986	13 908,7	12 891,4	180,5	64,0	145,8	489,0	138,0
1987	14 351,0	13 366,2	162,1	63,6	106,9	511,6	140,6
1988	14 775,2	13 810,5	151,9	64,5	71,2	534,2	142,9
1989	15 443,8	14 485,4	143,4	66,1	39,4	563,0	146,5
1990	16 511,9	15 333,5	138,6	84,9	13,0	596,1	345,8
1991	17 757,0	16 442,2	146,1	94,4	4,9	608,4	461,0
1992	18 189,2	16 838,7	151,1	100,4	2,6	601,5	494,9
1993	18 477,6	17 160,7	147,3	104,7	1,2	587,1	476,6
1994	18 247,9	17 002,3	137,9	105,4	0,5	556,9	444,9
1995	18 316,8	17 118,2	131,8	107,1	0,2	537,6	421,9
1996	17 714,7	16 579,2	127,3	107,2	0,1	510,3	390,6
1997	17 130,8	16 054,8	124,9	109,0	–	482,1	360,0

Vuoden aikana maksetut eläkkeet, milj. mk – Under året utbetalda pensioner, milj mk –
Annual benefit payments (FIM million)

1985	13 224,1	12 278,0	215,9	68,6	201,7	459,9	.
1986	13 935,4	12 968,3	195,6	67,2	180,0	501,3	23,0
1987	14 562,4	13 518,7	176,6	66,4	135,0	522,1	143,6
1988	14 998,1	13 980,7	162,2	66,5	95,7	545,7	147,3
1989	15 677,5	14 667,5	153,6	68,5	57,8	578,5	151,6
1990	16 684,7	15 573,3	150,0	79,4	25,8	618,6	237,6
1991	17 816,1	16 476,1	155,3	96,6	8,8	638,9	440,4
1992	18 540,1	17 158,8	159,0	103,2	4,6	636,8	477,7
1993	18 807,5	17 426,4	154,6	106,2	1,9	621,9	496,5
1994	18 569,0	17 256,8	146,1	107,1	1,3	591,8	466,0
1995	18 713,5	17 451,6	139,3	109,6	0,2	570,6	442,3
1996	18 321,7	17 131,4	135,7	109,9	0,3	536,9	407,6
1997	17 889,0	16 764,5	133,8	111,1	0,0	503,6	376,0

Keskimäärä vuoden lopussa, mk/kk – Medeltal vid årets utgång, mk/mån – Average rate at year-end
(FIM/month)

1997	1 313,3	859,8	330,3
------	---------	-------	-------

¹⁾ Eläkekannassa ja maksetuissa eläkkeissä rintamalisät ja ylimääräiset rintamalisät sisältyvät rintamasotilasetuuksiin eivätkä kansaneläkkeisiin; keskimäärissä ne kuitenkin sisältyvät kansaneläkkeisiin.

I uppgifterna om pensionsbestånd och utbetalda pensioner ingår fronttillägg och extra fronttillägg i frontmannaförmånerna, inte i folkpensionerna; genomsnittstalen ingår dock i folkpensionerna.

As for NPI benefits in payment and NPI benefit expenditure, the front-veterans' supplements and additional front-veterans' supplements are included, not among the national old age, disability and unemployment pensions, but among the front-veterans' benefits; as for average rates, the supplements are included among the national pensions.

²⁾ Eläkekannasta puuttuvat ulkomaille maksetut rintamalisät niille henkilöille, jotka eivät saa kansaneläkettä.

I pensionsbeståndet saknas fronttilläggen till de utomlands bosatta personer som inte har folkpension.

Excluding front-veterans' supplements paid to persons not in receipt of national pension and residing outside Finland.

³⁾ 12 x joulukuun eläkkeiden markkamäärä.

12 x summan av december månads pensioner.

12 times the amount of pensions paid in December.

Huom. Rahanarvon muuntokertoimet liitteessä 10.

Anm. Deflateringskoefficienter i bilaga 10.

N.B. For the relevant deflators see page 335.

39. Kansaneläkkeiden eläkekanta ja maksetut eläkkeet eläkelajin mukaan 1985–97**Folkpensionsbestånd och utbetalda pensioner enligt pensionsslag 1985–97***National old age, disability and unemployment pensions in payment and benefit expenditure by type of benefit, 1985–97*

Vuosi År Year	Kaikki kansan- eläkkeet Samtliga folkpensioner All benefits: Total	Vanhuuseläkkeet Ålderdomspensioner Old age pensions	Työkyvyttömyyseläkkeet Invaliditetspensioner Disability pensions			Työttömyys- eläkkeet Arbetslöshets- pensioner Unem- ployment pensions	Muut eläkkeet ³⁾ Övriga pensioner ³⁾ Other pensions ³⁾
			Yhteensä Sammanlagt Total	Varsinaiset työkyvyttömyys- eläkkeet ¹⁾ Egentliga invaliditets- pensioner ¹⁾ Ordinary disability pension ¹⁾	Yksilölliset varhaiseläkkeet Individuella förtidspensioner Individual early retirement pension		

Eläkekanta²⁾ vuoden lopussa, milj. mk – Pensionsbestånd²⁾ vid årets utgång, milj mk – Benefits in payment²⁾ at year-end (FIM million)

1985	12 112,7	8 480,5	3 083,9	3 083,9	.	548,3	.
1986	12 891,4	8 965,1	3 242,1	3 177,1	65,0	684,2	.
1987	13 366,2	9 272,5	3 380,4	3 234,5	145,9	713,3	.
1988	13 810,5	9 598,1	3 505,8	3 302,5	203,3	706,6	.
1989	14 485,4	10 104,6	3 704,8	3 442,9	261,9	676,0	.
1990	15 333,5	10 725,7	3 981,3	3 636,9	344,4	626,5	.
1991	16 442,2	11 559,4	4 304,7	3 888,5	416,2	578,1	.
1992	16 838,7	11 863,3	4 452,0	3 994,0	458,0	523,4	.
1993	17 160,7	12 135,3	4 533,9	4 048,4	485,5	491,5	.
1994	17 002,3	12 060,2	4 483,2	3 992,7	490,5	458,9	.
1995	17 118,2	12 212,5	4 502,1	4 017,9	484,2	403,6	.
1996	16 579,2	11 957,0	4 270,0	3 880,5	389,5	352,2	.
1997	16 054,8	11 640,3	4 072,6	3 779,3	293,2	319,7	22,2

Vuoden aikana maksetut eläkkeet, milj. mk – Under året utbetalda pensioner, milj mk – Annual benefit payments (FIM million)

1985	12 278,0	8 511,8	3 228,6	3 228,6	.	537,6	.
1986	12 968,3	8 971,7	3 339,1	3 299,6	39,5	657,5	.
1987	13 518,7	9 311,5	3 485,1	3 351,0	134,1	722,1	.
1988	13 980,7	9 645,0	3 607,8	3 408,7	199,1	727,9	.
1989	14 667,5	10 156,5	3 801,2	3 549,9	251,3	709,8	.
1990	15 573,3	10 809,1	4 090,3	3 753,6	336,7	673,9	.
1991	16 476,1	11 486,9	4 377,7	3 970,5	407,2	611,5	.
1992	17 158,8	12 006,7	4 595,3	4 134,3	461,0	556,8	.
1993	17 426,4	12 247,8	4 663,3	4 169,6	493,7	515,3	.
1994	17 256,8	12 170,8	4 611,4	4 109,1	502,3	474,6	.
1995	17 451,6	12 261,7	4 714,6	4 207,8	506,8	475,3	.
1996	17 131,4	12 245,9	4 510,1	4 080,0	430,1	375,4	.
1997	16 764,5	11 806,3	4 563,6	4 199,7	363,9	380,9	13,8

Keskimäärä vuoden lopussa, mk/kk – Medeltal vid årets utgång, mk/mån – Average rate at year-end (FIM/month)

1997	1 313,3	1 344,5	1 288,9	1 439,3	549,2	820,6	668,0
------	---------	---------	---------	---------	-------	-------	-------

¹⁾ Sisältää myös kuntoutustuet.
Inkluderar rehabiliteringsstöd.
Includes rehabilitation subsidy.

²⁾ 12 x joulukuun eläkkeiden markkamäärä.
12 x summan av december månads pensioner.
12 times the amount of pensions paid in December.

³⁾ Pelkät eläkkeensaajien asumistuet ja hoitotuet.
Enbart bostadsbidrag och vårdbidrag för pensionstagare.
Housing allowance or pensioners' care allowance by itself.

Huom. Rahanarvon muuntokertoimet liitteessä 10. Ks. taul. 38 alaviite 1.

Anm. Deflateringskoefficienter i bilaga 10. Se fotnot 1 i tabell 38.

N.B. For the relevant deflators see page 335. See also Table 38 footnote 1.

40. Kansan- ja leskeneläkkeiden eläkekanta ja maksetut eläkkeet eläkkeenosan mukaan 1985–97 Folkpensions- och efterlevandepensionsbestånd och utbetalda pensioner enligt pensionsdel 1985–97

National old age, disability and unemployment pensions and spouses' pensions: benefits in payment and benefit expenditure, by component, 1985–97

Vuosi År Year	Kansaneläkkeet Folkpensioner <i>National old age, disability and unemployment pensions</i>					Leskeneläkkeet Efterlevandepensioner <i>Spouses' pensions</i>		
	Eläkevähenteiset ja leikatut kansaneläkkeet ¹⁾ Pensionsavhängiga och beskurna folkpensioner ¹⁾ <i>Pension-tested and cut national pensions¹⁾</i>	Asumistuet Bostadsbidrag <i>Housing allowance</i>	Eläkkeensaajien hoitotuet ²⁾ Vårdbidrag för pensions-tagare ²⁾ <i>Pensioner's care allowance²⁾</i>	Puoliso-lisät Make-tillägg <i>Spouse increase</i>	Lapsi-korotukset Barn-tillägg <i>Child increase</i>	Perusmäärät ³⁾ Grundbelopp ³⁾ <i>Basic amount</i>	Täydennys-määrät ³⁾ Komplette-ringsbelopp ³⁾ <i>Additional amount</i>	Asumistuet Bostadsbidrag <i>Housing allowance</i>

Eläkekanta⁵⁾ vuoden lopussa, milj. mk – Pensionsbestånd⁵⁾ vid årets utgång, milj mk – Benefits in payment⁵⁾ at year-end (FIM million)

1985	11 178,7	432,0	431,8	4,1	66,1	31,1	153,9	9,3
1986	11 898,9	447,7	471,9	3,5	69,4	31,0	140,7	8,8
1987	12 331,0	446,1	513,2	3,0	72,9	30,5	123,8	7,7
1988	12 695,7	476,1	559,3	2,8	76,6	32,0	112,2	7,8
1989	13 314,1	503,7	582,4	2,8	82,4	33,0	102,7	7,7
1990	14 048,8	541,0	653,2	2,8	87,7	35,2	95,8	7,6
1991	14 831,4	735,7	779,9	2,8	92,5	43,4	92,6	10,1
1992	15 031,0	814,4	895,1	2,5	95,7	49,8	90,5	10,8
1993	15 218,7	906,0	936,3	2,2	97,5	50,8	84,8	11,6
1994	14 976,6	983,5	943,6	1,8	96,7	49,4	76,2	12,4
1995	15 026,5	1 045,3	947,2	1,6	97,7	48,9	70,4	12,5
1996	14 463,7	1 079,5	951,7	1,3	83,1	48,3	65,6	13,4
1997	13 874,6	1 140,2	970,7	0,8	68,5	48,0	62,3	14,6

Vuoden aikana maksetut eläkkeet, milj. mk – Under året utbetalda pensioner, milj mk – Annual benefit payments (FIM million)

1985	11 316,2	449,5	434,7	4,8	72,8	34,3	175,1	11,2
1986	11 956,9	461,2	471,7	4,0	74,5	33,8	158,0	10,2
1987	12 464,2	457,7	515,6	3,5	77,7	33,5	140,6	9,1
1988	12 841,7	482,5	572,2	3,2	81,1	33,7	126,1	8,8
1989	13 436,3	510,6	630,5	3,2	86,9	35,4	114,8	8,7
1990	14 229,9	544,9	702,5	3,1	92,9	37,2	108,3	8,6
1991	14 874,4	646,7	853,9	3,1	98,0	45,0	106,6	9,4
1992	15 242,0	824,8	987,6	2,9	101,5	51,3	101,2	11,9
1993	15 390,7	907,2	1 023,3	2,4	102,8	53,1	93,7	12,7
1994	15 130,9	993,5	1 027,8	2,0	102,6	52,4	85,6	13,3
1995	15 256,9	1 054,8	1 033,3	1,8	104,8	52,1	78,5	13,5
1996	14 903,3	1 097,3	1 033,9	1,4	95,4	51,9	74,1	14,4
1997	14 489,8	1 145,8	1 051,5	0,9	76,6	48,1	68,4	15,3

Keskimäärä vuoden lopussa, mk/kk – Medeltal vid årets utgång, mk/mån – Average rate at year-end (FIM/month)

1997	605,5	561,6	322,1	377,3	447,0	901,8	730,6
------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

¹⁾ Pohjaosien ja lisäosien yhteismäärä 31.12.1996 saakka.
Summan basdelar och tilläggsdelar till 31.12.1996.

The figures up to 1996 show the sum of basic amount and additional amount payments.

²⁾ Apu- ja hoitolisät 30.6.1988 saakka.
Hjälp- och vårdtillägg till 30.6.1988.

Smaller and larger helplessness supplements until 30 June 1988.

Huom. Rahanarvon muutokertoimet liitteessä 10.

Anm. Deflateringskoefficienter i bilaga 10.

N.B. For the relevant deflators see page 335.

³⁾ Pohjaosat 31.12.1996 saakka.
Basdelar till 31.12.1996.

⁴⁾ Lisäosat 31.12.1996 saakka.
Tilläggsdelar till 31.12.1996.

⁵⁾ 12 x joulukuun eläkkeiden markkamäärä.
12 x summan av december månads pensioner.
12 times the amount of pensions paid in December.

41. Ulkomaille asuvien Kelan eläkkeet eläkeoikeuden mukaan 1991–97
FPA-pensioner till utomlands bosatta efter pensionsrätt 1991–97
Recipients of pension from SII living outside Finland, by basis of entitlement, 1991–97

Vuosi (31.12.) År (31.12) Year-end	Eläkkeensaajat Pensionstagare Pension recipients			Eläkekanta ¹⁾ , milj. mk Pensions- bestånd ¹⁾ , milj mk Total amount of pensions in payment ¹⁾ in FIM million
	Kaikki Samtliga Total	Vanhuuseläkkeet Ålderdomspensioner Old age pension	Työkyvyttömyys- eläkkeet Invaliditetspensioner Disability pension	
Peruste Grund Basis				
Asuinmaa Bosättningsland Country of residence				
1991	6 635	6 163	409	57,8
1992	6 938	6 481	456	60,5
1993	7 398	6 901	448	63,2
1994	7 827	7 007	696	65,4
1995	11 824	9 582	2 100	116,7
1996	21 932	16 645	5 071	219,5
1997	34 856	24 351	10 279	344,1
1997				
Kaikki – Samtliga – Total	34 856	24 351	10 279	344,1
Eläkeoikeuden perusteena – Grunden för pensionsrätt – Basis of entitlement				
Kansallinen lainsäädäntö – Nationell lagstiftning – National legislation	2 292	1 183	883	21,1
EY-asetus – EG-förordning – EC regu- lation	25 656	16 419	9 237	273,8
Sosiaaliturvasopimus – Avtal om social- trygghet – Social security agreement	6 908	6 749	159	49,2
Kaikki maat – Samtliga länder – All coun- tries	34 856	24 351	10 279	344,1
EU/ETA-maat – EU/EES-länderna – EU/ EEA-countries	28 703	18 347	10 175	305,4
Pohjoismaat – Norden – Nordic countries	26 512	16 962	9 442	290,4
Muut – Övriga – Others	2 191	1 385	733	15,0
Muut kuin EU/ETA-maat – Andra än EU/ EES-länder – Other countries (not EU/ EEA)	6 081	5 977	72	38,1
Tieto puuttuu – Uppgift saknas – Data un- available	72	27	32	0,6

¹⁾ 12 × joulukuun eläkkeiden markkamäärä.
12 × summan av december månads pensioner.
12 times the amount of benefits paid in December.

Huom. Ulkomaille maksettavaa rintamalisää sai vuoden 1997 syyskuussa 1 471 henkilöä, joista Ruotsissa asui 1 058.
Anm. Fronttillägg till utlandet betalades till 1 471 personer i september 1997. Av dem bodde 1 058 personer i Sverige.
N.B. In September 1997, a total of 1,471 persons were receiving the front-veteran's supplement payable outside Finland, 1,058 of them living in Sweden.

42. Ulkomailla asuvien Kelan eläkkeet saajan asuinmaan ja kansalaisuuden mukaan 31.12.1997
FPA-pensioner till utomlands bosatta efter bosättningsland och medborgarskap 31.12.1997
Recipients of pension from SII, by country of residence and nationality, at year-end 1997

Asuinmaa Bosättningsland Country of residence	Kaikki Samtliga Total	Vanhuus- eläkkeet Åldersdoms- pensioner Old age pension	Työkyvyttömyys- eläkkeet Invaliditets- pensioner Disability pension	Lesken- eläkkeet Efterlevande- pensioner Spouse's pension	Lapsen- eläkkeet Barnpen- sioner Orphan's pension
Eläkkeensaajat, lkm – Pensionstagare, antal – Pensioners					
Asuinmaa – Bosättningsland – Country of residence					
Kaikki – Samtliga – Total	34 856	24 351	10 279	82	122
Ruotsi – Sverige – Sweden	26 397	16 886	9 409	50	44
Kanada – Canada	3 482	3 476	5	–	1
USA	2 310	2 279	19	1	11
Espanja – Spanien – Spain	1 262	634	609	3	6
Saksa – Tyskland – Germany	423	349	52	6	16
Iso-Britannia – Storbritannien – United Kingdom	242	220	8	3	10
Sveitsi – Schweiz – Switzerland	126	118	7	–	1
Ranska – Frankrike – France	76	53	20	1	2
Norja – Norge – Norway	58	37	16	2	3
Tanska – Danmark – Denmark	56	39	16	–	1
Muut – Övriga – Others	352	233	86	8	22
Tieto puuttuu – Uppgift saknas – Data unavailable	72	27	32	8	5
Kansalaisuus – Medborgarskap – Nationality					
Kaikki – Samtliga – Total	34 856	24 351	10 279	82	122
Suomi – Finland	15 254	9 428	5 647	50	107
Ruotsi – Sverige – Sweden	14 743	10 127	4 591	19	6
Kanada – Canada	2 618	2 618	–	–	–
USA	1 660	1 654	3	1	2
Saksa – Tyskland – Germany	188	170	14	3	1
Iso-Britannia – Storbritannien – United Kingdom	101	93	2	3	3
Sveitsi – Schweiz – Switzerland	36	35	1	–	–
Muut – Övriga – Others	253	223	21	6	3
Tieto puuttuu – Uppgift saknas – Data unavailable	3	3	–	–	–
Keskimäärä, mk/kk – Medeltal, mk/mån – Average rate (FIM/month)					
Kaikki – Samtliga – Total	822,6	858,0	747,2	589,6	333,8

43. Asumisaikaan suhteutetut Kelan eläkkeet 31.12.1997
FPA-pensioner avvägda enligt bosättningsland 31.12.1997
SII pensions adjusted to recipient's previous residence in Finland at year-end 1997

	Eläkkeensaajat Pensionstagare Pension recipients			Eläkekanta ¹⁾ , milj. mk Pensionsbestånd ¹⁾ , milj mk Total amount of pensions in payment ¹⁾ in FIM million
	Kaikki Samtliga Total	Vanhuus- eläkkeet Åldersdoms- pension Old age pension	Työkyvyttö- myyseläkkeet Invaliditets- pension Disability pension	
Yhteensä – Sammanlagt – Total	31 725	20 158	11 446	351,7
Ulkomailla asuvat Suomessa asuneet – Utomlands bosatta pensionstagare som bott i Finland – No longer living in Finland	26 101	16 981	9 120	266,1
Suomessa asuvat ulkomailla asuneet – I Finland bosatta pensionstagare som bott utomlands – Moved to Finland	5 624	3 177	2 326	85,6

1) 12 × joulukuun eläkkeiden markkamäärä.
12 × summan av december månads pensioner.
12 times the amount of benefits paid in December.

2.2 Eläkkeet alueittain

Eläkkeiden aluetilastot esitetään vuosikirjassa maakunnittain. Tilastointiperuste on eläkkeensaajan kotikunta.

Tarkempaa tilastotietoa: Kelan ja ETK:n vuosittain julkaisema Tilasto Suomen eläkkeensaajista kunnittain; Kansaneläkelaitoksen asumistukitilastot (sarja T15); Kansaneläkelaitoksen vammaisetuustilastot (sarja T10).

2.2 Pensioner regionvis

Den regionala pensionsstatistiken presenteras landskapsvis i årsboken. Statistiken grundar sig på pensionstagarens hemkommun.

Mer detaljerad statistik finns i FPAs och PSC:s årspublikation Tilasto Suomen eläkkeensaajista kunnittain (statistik över pensionstagarna i Finland kommunvis); Kansaneläkelaitoksen asumistukitilastot (FPAs bostadsbidragsstatistik, serie T15); Kansaneläkelaitoksen vammaisetuustilastot (FPAs handikappförmånsstatistik, serie 10).

44. Tietoja Kelan maksamista eläkkeistä maakunnittain 1997 Uppgifter landskapsvis om pensioner som utbetalats av FPA 1997 Data on SII pensions analysed by province, 1997

Maakunta ¹⁾ Landskap ¹⁾ Province	Kelan maksamat eläkkeet Pensioner betalda av FPA Pensions paid by SII		Täyttä kansaneläkettä saavat 31.12. Mottagare av full folkpension 31.12 Recipients of full national pension, at year-end		Eläkkeensaajien asumistuki 31.12. Bostadsbidrag för pensions- tagare 31.12 Housing allowance for pensioners, at year-end	
	Milj. mk Milj mk FIM million	Asukasta kohti, mk Per invånare, mk Per inhabitant, FIM	Lukumäärä Antal Number	% 16 v täyttä- neestä väestöstä % av befolkningen över 16 år % of population aged 16 or over	Saajat Mottagare Recipients	Mk/kk Mk/mån FIM/ month
Koko maa – Hela landet – <i>Whole country</i>	17 889,0	3 473,8	131 189	3,2	158 576	607
Uusimaa – Nyland	2 562,2	2 036,2	16 182	1,6	27 729	697
Itä-Uusimaa – Östra Nyland ...	264,6	3 028,0	1 784	2,6	2 233	625
Varsinais-Suomi – Egentliga Finland	1 474,5	3 350,0	9 811	2,7	12 950	596
Satakunta	912,7	3 791,6	6 495	3,3	7 561	614
Kanta-Häme – Egentliga Ta- vastland	596,3	3 611,5	3 870	2,9	5 295	603
Pirkanmaa – Birkaland	1 503,4	3 389,2	9 680	2,7	12 851	592
Päijät-Häme – Päijänne-Ta- vastland	664,6	3 360,0	4 308	2,7	6 995	591
Kymenlaakso – Kymmenedalen	681,4	3 574,0	4 650	3,0	6 217	599
Etelä-Karjala – Södra Karelen	533,0	3 835,4	3 549	3,1	4 561	594
Etelä-Savo – Södra Savolax ..	787,2	4 578,8	5 565	4,0	7 132	595
Pohjois-Savo – Norra Savolax	1 120,2	4 360,4	8 080	3,9	11 321	548
Pohjois-Karjala – Norra Karelen	809,9	4 622,0	6 046	4,3	8 106	576
Keski-Suomi – Mellersta Fin- land	989,0	3 803,9	7 296	3,5	8 885	586
Etelä-Pohjanmaa – Södra Ös- terbotten	914,7	4 603,4	6 162	3,9	7 077	596
Pohjanmaa – Österbotten	636,1	3 649,4	3 859	2,8	4 700	579
Keski-Pohjanmaa – Mellersta Österbotten	263,9	3 646,9	1 785	3,2	2 308	556
Pohjois-Pohjanmaa – Norra Österbotten	1 257,0	3 492,5	9 140	3,3	11 545	569
Kainuu – Kajanaland	424,8	4 554,8	2 930	3,9	4 005	590
Lappi – Lappland	746,6	3 749,8	4 999	3,2	6 646	603
Ahvenanmaa – Åland	81,4	3 204,3	633	3,1	459	611

¹⁾ Maakuntajako, ks. kartta liitteessä 12.
Landskapsindelning, se kartan i bilaga 12.

Huom. Ulkomaille maksetut eläkkeet ja ulkomailta asuvat eläkkeensaajat sisältyvät koko maan lukuihin.
Anm Till utlandet betalda pensioner och utomlands bosatta pensionstagare ingår i talen för hela landet.
N.B. Pensions paid abroad and beneficiaries living abroad are included in the totals for the whole country.

45. Kelasta eläkettä saavat maakunnittain 31.12.1997

Mottagarna av FPA-pensioner landskapsvis 31.12.1997

Recipients of pension from SII, by province, at year-end 1997

Maakunta ¹⁾ Landskap ¹⁾ Province	Kaikki Samtliga All beneficiaries	Vanhuuseläkkeet Ålderspensioner Old age pensioners		Työkyvyttömyyseläkkeet Invaliditetspensioner Disability pensioners		Työttö- myyselä- kkeet Arbets- löshets- pensioner Unemploy- ment pensioners	Perhe-eläkkeet Familjepensioner Survivors' pensioners		Muut Övriga Others
		Alle 65- vuotiaat Personer under 65 Under 65	65 vuotta täyttäneet Personer som fyllt 65 65 or over	Varsinaiset ²⁾ Egentliga ²⁾ Ordinary disability pensions ²⁾	Yksilölliset varhais- eläkkeet Individuella förtids- pensioner Individual early retirement pensions		Lesken- eläkkeet Efter- levande- pensioner Spouses' pensions	Lapsen- eläkkeet Barn- pensioner Orphans' pensions	
Koko maa – Hela landet	1 111 823	12 580	761 050	218 817	44 499	32 472	12 107	27 511	2 787
– Whole country	203 584	4 029	137 815	38 635	8 649	5 084	2 243	6 077	1 052
Uusimaa – Nyland	17 105	282	12 321	2 948	481	449	161	430	33
Itä-Uusimaa – Östra Ny- land	96 078	1 020	69 453	15 479	3 825	2 923	911	2 161	306
Varsinais-Suomi – Egent- liga Finland	56 059	494	39 306	9 733	2 534	2 098	571	1 226	97
Satakunta	37 931	327	27 279	6 332	1 468	1 189	371	872	93
Kanta-Häme – Egentliga Tavastland	96 981	967	68 027	17 219	4 275	3 247	930	2 085	231
Pirkanmaa – Birkaland ..	43 249	374	29 540	8 216	1 651	1 818	445	1 079	126
Päijät-Häme – Päijänne- Tavastland	45 918	441	32 035	8 461	1 881	1 492	485	1 050	73
Kymenlaakso – Kymme- nedalen	33 560	291	23 295	6 224	1 354	1 213	353	772	58
Etelä-Karjala – Södra Karelen	44 142	368	30 240	8 933	1 669	1 267	562	1 039	64
Etelä-Savo – Södra Sa- volax	62 183	452	40 356	14 708	2 584	1 525	787	1 671	100
Pohjois-Savo – Norra Savolax	42 413	333	27 810	9 589	1 770	1 126	576	1 122	87
Pohjois-Karjala – Norra Karelen	57 873	462	38 800	12 182	2 301	1 969	644	1 406	109
Keski-Suomi – Mellersta Finland	46 912	296	33 531	8 623	1 585	1 270	558	991	58
Etelä-Pohjanmaa – Söd- ra Österbotten	38 433	339	29 044	5 646	1 153	1 126	340	719	66
Pohjanmaa – Österbot- ten	14 866	133	10 165	3 025	577	404	182	364	16
Keski-Pohjanmaa – Mel- lersta Österbotten	69 531	631	43 522	16 992	3 203	1 834	953	2 276	120
Pohjois-Pohjanmaa – Norra Österbotten	22 611	163	14 251	5 352	1 050	738	330	690	37
Kainuu – Kajanaland	42 694	397	26 687	9 845	2 237	1 643	582	1 250	53
Lappi – Lappland	4 962	86	3 989	599	85	35	43	117	8
Ahvenanmaa – Åland									

¹⁾ Maakuntajako, ks. kartta liitteessä 12.
Landskapsindelning, se kartan i bilaga 12.

²⁾ Sisältää myös kuntoutustuet.
Inkluderar rehabiliteringsstöd.
Includes rehabilitation subsidy.

Huom. Ulkomailla asuvat eläkkeensaajat sisältyvät koko maan yhteissummaan.

Anm. Utomlands bosatta pensionstagare ingår i summan för hela landet.

N.B. Pension recipients living abroad are included in the totals for the whole country.

2.3 Eläkkeet sairauksittain

Vuoden 1996 alusta kansaneläkejärjestelmä menetti peruseläkejärjestelmän luonteensa kansaneläkkeen muuttuttua eläkevähenteiseksi. Siitä alkaen vain osa maamme työkyvyttömyyseläkkeistä kanavoituu kansaneläkkeenä maksettavaksi, joten Kelan tilastot eivät enää kuvaa koko maan työkyvyttömyyseläkkeeläoloa. Siksi Kela ja ETK ovat vuodesta 1996 lukien yhdessä tuottaneet tilastoa kaikkien Suomessa asuvien työkyvyttömyyseläkkeensaajien sairauksista. Tässä vuosikirjassa tilasto julkaistaan taulukossa 7.

Tieto sairaudesta on Kelan rekistereistä saatavissa uusista kansaneläkkeenä maksettavista työkyvyttömyyseläkkeistä. Näitä saavat henkilöt, joilla joko ei ole oikeutta muuhun eläketurvaan tai joiden muista eläkkeistä koostuva eläketurva jää pienehköksi. Lisäksi tietoja avun- ja hoidontarvetta aiheuttaneista sairauksista saadaan *eläkkeensaajien hoitotuen myöntämisperusteista*.

Sairausdiagnoosit. Sairausdiagnoosit perustuvat kansainvälisen tautiluokituksen 10. laitokseen (ICD-10), joka otettiin Suomessa käyttöön vuoden 1996 alusta. Se perustuu edelliseen (ICD-9) luokitukseen.

Luokituksen rakenne muuttui merkittävästi mm. siten, että tauteja merkitäessä käytetään oire-syy -diagnoosiparia. Kelan etuusjärjestelmissä käytetään kuitenkin vain syytä tarkoittavia diagnooseja. Useimpien yksittäisten diagnoosien (3 merkkiä) aikasarjat katkeavat. Luokituksen muutos heikentää aikasarjojen vertailukelpoisuutta myös vuosikirjassa esitetyissä sairausryhmissä. Vaikutus on kuitenkin vähäinen.

Työkyvyttömyyseläkkeen hakijalle merkitään päädiagnoosi, ja jos hänellä on useampia sairauksia tai vammoja, korkeintaan kaksi lisädiagnoosia. Eläkkeensaajien hoitotukea hakevalle merkitään erikseen yhdestä kahteen hoitotukisairauden diagnoosia. Vuosikirjassa esitetyt sairaustiedot perustuvat päädiagnoosiin lukuunottamatta eläkkeensaajien hoitotukea saavien sairaustilastoja, jotka perustuvat hoitotukidiagnoosiin (taul. 48).

Kaikkia Suomessa asuvia työkyvyttömyyseläkkeensaajia kuvaavat sairaustiedot (taul. 7) perustuvat pääsääntöisesti työeläkejärjestelmän tuottamaan sairausdiagnoosiin. Näitä tietoja ei voi verrata muualla vuosikirjassa esitettyihin Kelan työkyvyttömyyseläkkeitä koskeviin sairaustilastoihin.

Tarkempaa tilastotietoa: Kelan ja ETK:n vuosittain julkaisema Tilasto Suomen eläkkeensaajista; Kansaneläkelaitoksen vammaisetuustilastot (sarja T10).

2.3 Pensioner sjukdomsvis

År 1996 förlorade folkpensionssystemet sin karaktär av grundpensionssystem, då folkpensionen blev pensionsavhängig. Härfter beskriver FPAs statistik inte längre invalidpensioneringen i hela landet, då bara en del av invalidpensionerna utbetalas från folkpensioneringen. FPA och PSC har därför sedan 1996 tillsammans producerat statistik över alla i Finland bosatta invalidpensionstagares sjukdomar. Statistiken publiceras i tabell 7.

Sjukdomsuppgifter kan fås ur FPAs register om *nya invaliditetspensioner som utges från folkpensioneringen* till personer utan pensionsrätt eller med små andra pensioner. Uppgifter om vilka sjukdomar som medfört hjälp- och vårdbehov fås ur beviljningsgrunderna för *vårdbidrag för pensionstagare*.

Sjukdomsdiagnoser. Diagnoserna baserar sig på version 10 av den internationella sjukdomsklassifikationen (ICD-10). Den togs i bruk i Finland i början av 1996 och är baserad på föregående klassifikation (ICD-9).

Klassificeringens struktur ändrades avsevärt, bl a genom att för sjukdomsdiagnosen används ett symptom-orsakspar. I FPAs olika förmånssystem används emellertid bara orsaksdagnoser. De flesta enskilda diagnosers (3 tecken) tidsserier avbryts. Omklassificeringen försämrar i någon mån jämförbarheten mellan tidsserierna, också vad gäller sjukdomsgrupperna i årsboken.

För invaliditetspensionssökande antecknas huvud-diagnosen och, om han har flera sjukdomar eller skador, dessutom högst två andra diagnoser. För pensionstagare som söker vårdbidrag antecknas en eller två särskilda vårdbidragsdiagnoser. De i årsboken anförda sjukdomsuppgifterna grundar sig på huvud-diagnoser, utom statistiken över mottagare av vårdbidrag (tab 48), som bygger på vårdbidragsdiagnoser.

Sjukdomsdata över samtliga i Finland bosatta invalidpensionstagare (tabell 7) baserar sig i huvudsak på sjukdomsdiagnoserna i arbetspensionssystemet och kan inte jämföras med den sjukdomsstatistik över FPA-invaliditetspensioner som presenteras i årsboken i övrigt.

Mer detaljerad statistik finns i FPAs och PSCs årspublikation Statistik över pensionstagarna i Finland och i Kansaneläkelaitoksen vammaisetuustilastot (FPAs handikappförmånsstatistik, serie T10).

46. Uudet Kelan työkyvyttömyyseläkkeet eläkkeensaajan sairauspääryhmän ja sukupuolen mukaan 1996–97

Nya invaliditetspensioner från FPA efter sjukdomshuvudgrupp och kön 1996–97
New SII disability pensioners by important disease group and sex, 1996–97

Sairauspääryhmä Sjukdomshuvudgrupp Important disease group ¹⁾	Työkyvyttömyyseläkkeet Invaliditetspensioner Disability pensioners					
	1996		1997		Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females
	Kaikki Samtliga All pensions	%	Kaikki Samtliga All pensions	%		
Kaikki eläkkeet – Samtliga pensioner – Total of beneficiaries						
Kaikki – Samtliga – All diseases	18 155		18 565		8 937	9 628
Suomessa asuvien – Till personer bosatta i Finland – To recipients living in Finland						
Kaikki – Samtliga – All diseases	13 863	100,0	10 597	100,0	5 139	5 458
I A00–B99 Tartunta- ja loistaudit – Infek- tions- och parasitsjukdomar	68	0,5	44	0,4	23	21
II C00–D49 Kasvaimet – Tumörer	844	6,1	583	5,5	225	358
III D50–D99 Veren ja verta muod. elinten sairaudet, immuunimekanismin häiriöt – Sjukdomar i blod och blodbildande organ, rubbningar i immunsystemet	22	0,2	20	0,2	8	12
IV E00–E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja ai- neenvaihduntasair. – Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbningar och ämnesomsättningssjukd ..	222	1,6	190	1,8	116	74
V F00–F99 Mielenterveyden ja käyttäytymi- sen häiriöt – Psykiska sjukdo- mar och syndrom samt beteen- destörningar	4 096	29,5	3 666	34,6	1 751	1 915
VI G00–G99 Hermoston sairaudet – Sjukdo- mar i nervsystemet	818	5,9	636	6,0	359	277
VII H00–H59 Silmän ja sen apuelinten sai- raudet – Sjukdomar i ögat och närliggande organ	139	1,0	84	0,8	42	42
VIII H60–H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sai- raudet – Sjukdomar i örat och mastoidutskottet	45	0,3	25	0,2	10	15
IX I00–I99 Verenkiertoelinten sairaudet – Cirkulationsorganens sjukd	1 458	10,5	1 114	10,5	745	369
X J00–J99 Hengityselinten sairaudet – Andningsorganens sjukdomar	434	3,1	332	3,1	167	165
XI K00–K99 Ruoansulatuselinten sairaudet – Matsmältningsorganens sjukd	127	0,9	80	0,8	45	35
XII L00–L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sai- raudet – Hudens och underhu- dens sjukdomar	106	0,8	42	0,4	13	29
XIII M00–M99 Tuki- ja liikuntaelinten, sideku- doksen sairaudet – Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven	4 291	31,0	2 918	27,5	1 097	1 821
XVII Q00–Q99 Synnynnäiset epämuodostumat ja kromosomipoikkeavuudet – Medfödda missbildningar och kromosomavvikelser	179	1,3	160	1,5	75	85
XIX S00–T99 Vammat, myrkytykset ja eräät ulkoisten syiden seuraukset – Skador, förgiftningar och vissa följder av yttre orsaker	876	6,3	600	5,7	409	191
Muut sairaudet – Övriga sjukdomar – <i>Other dis- eases</i>	138	1,0	103	1,0	54	49
Ulkomailla asuvien – Till personer bosatta utomlands – To recipients living abroad						
Kaikki – Samtliga – All diseases	4 292		7 968		3 798	4 170

¹⁾ Listed on page 279.

47. Uudet Kelan työkyvyttömyyseläkkeet eläkkeensaajan sairauspääryhmän ja iän mukaan 1997
Nya invaliditetspensioner från FPA efter sjukdomshuvudgrupp och ålder 1997
New SII disability pensions by age of recipient and important disease group, 1997

Sairauspääryhmä Sjukdomshuvudgrupp Important disease group ¹⁾	Varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ²⁾ Egentliga invaliditetspensioner ²⁾ Ordinary disability pension ²⁾				Yksilölliset varhaiseläkkeet Individuella förtidspensioner Individual early retirement pension			
	Kaikki Samtliga Total	Ikä, vuotta Ålder, år Age, years			Kaikki Samtliga Total	Ikä, vuotta Ålder, år Age, years		
		16–19	20–44	45–54		55–64	58–59	60–64
Kaikki eläkkeet – Samtliga pensioner – Total of beneficiaries								
Kaikki – Samtliga – All diseases	17 399	691	3 294	5 868	7 546	1 166	636	530
Suomessa asuvien eläkkeet – Till i Finland bosatta – To recipients living in Finland								
Kaikki – Samtliga – All diseases	9 435	691	2 791	3 468	2 485	1 162	632	530
I Tartunta- ja loistaudit – Infektions- och parasitsjukdomar	36	2	9	15	10	8	4	4
II Kasvaimet – Tumörer	569	19	123	241	186	14	7	7
III Veren ja verta muod. elinten sairaudet, immuunimekanismin häiriöt – Sjukdomar i blod och blodbildande organ, rubbningar i immunsystemet	18	4	5	4	5	2	–	2
IV Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet – Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbningar och ämnesomsättningsjukdomar	171	13	46	66	46	19	10	9
V Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt – Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar	3 535	403	1 598	1 135	399	131	80	51
VI Hermoston sairaudet – Sjukdomar i nervsystemet	612	92	189	216	115	24	11	13
VII Silmän ja sen apuelinten sairaudet – Sjukdomar i ögat och närliggande organ	74	9	22	26	17	10	6	4
VIII Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet – Sjukdomar i örat och mastoiditskottet ...	17	–	4	9	4	8	3	5
IX Verenkiertoelinten sairaudet – Cirkulationsorganens sjukdomar	985	2	114	376	493	129	70	59
X Hengityselinten sairaudet – Andningsorganens sjukdomar	269	–	31	116	122	63	38	25
XI Ruoansulatuselinten sairaudet – Mat-smältningsorganens sjukdomar	78	–	18	33	27	2	1	1
XII Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet – Hudens och underhudens sjukdomar	35	–	7	21	7	7	5	2
XIII Tuki- ja liikuntaelinten, sidekudoksen sairaudet – Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven	2 213	8	360	950	895	705	374	331
XVII Synnyynnäiset epämuodostumat ja kromosomipoikkeavuudet – Medfödda missbildningar och kromosomavvikelser	158	115	18	18	7	2	2	–
XIX Vammat, myrkytykset ja eräät ulkoisten syiden seuraukset – Skador, förgiftningar och vissa följder av yttre orsaker	574	19	219	217	119	26	15	11
Muut sairaudet – Övriga sjukdomar – Other diseases	91	5	28	25	33	12	6	6
Ulkomailla asuvien eläkkeet – Till utomlands bosatta – To recipients living abroad								
Kaikki – Samtliga – All diseases	7 964	–	503	2 400	5 061	4	4	–

¹⁾ Listed on page 279.²⁾ Sisältää kuntoutustuet.
Inkluderar rehabiliteringsstöd.
Includes rehabilitation subsidy.

48. Eläkkeensaajien hoitotuen saajat hoitotukisairauden mukaan 31.12.1997
Mottagarna av vårdbidrag för pensionstagare efter sjukdomsgrupp 31.12.1997
Recipients of pensioners care allowance by disease at year-end 1997

Sairausryhmä Sjukdomsgrupp Disease group ¹⁾	Eläkkeensaajien hoitotuet Vårdbidrag för pensionstagare Pensioners' care allowance					
	Yhteensä Sammanlagt Total		Miehet, % Män, % Males (%)	Hoitotuet Vårdbidrag Smaller allowance	Korotetut hoitotuet Förhöjda vårdbidrag Larger allowance	Erityis- hoitotuet Special- vårdbidrag Special allowance
		%				
16–64-vuotiaat²⁾ – 16–64-åringar²⁾ – Recipients aged 16–64						
Kaikki – Samtliga – All diseases	45 702	100,0	52,0	20 009	19 594	6 099
I A00–B99 Tartunta- ja loistaudit – Infek- tions- och parasitsjukdomar ...	543	1,2	48,6	317	183	43
II C00–D49 Kasvaimet – Tumörer	1 251	2,7	46,0	661	449	141
IV E00–E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja ai- neenvaihduntasairaudet – En- dokrina sjukdomar, nutitions- rubbningar och ämnesomsätt- ningssjukdomar	1 488	3,3	54,4	682	600	206
E10–E14 Diabetes	1 096	2,4	57,3	549	437	110
V F00–F99 Mielenterveyden ja käyttäyty- misen häiriöt – Psykiska sjuk- domar och syndrom samt be- teendestörningar	17 494	38,3	55,7	8 113	7 288	2 093
F70–F79 Älyllinen kehitysvammaisuus – Psykisk utvecklingsstörning ...	8 321	18,2	54,8	2 822	3 939	1 560
VI G00–G99 Hermoston sairaudet – Sjukdo- mar i nervsystemet	6 469	14,2	49,9	1 976	2 932	1 561
G35 Pesäkekoettumatauti (MS- tauti) – Multipel skleros	1 850	4,0	35,1	485	939	426
VII H00–H59 Silmän ja sen apuelinten sai- raudet – Sjukdomar i ögat och närliggande organ	1 733	3,8	54,1	617	1 061	55
IX I00–I99 Verenkierroelinten sairaudet – Cirkulationsorganens sjukdo- mar	3 493	7,6	64,8	1 611	1 541	341
I60–I69 Aivoverisuonien sairaudet – Sjukdomar i hjärnans kärl	2 764	6,0	65,5	1 132	1 323	309
X J00–J99 Hengityselinten sairaudet – Andningsorganens sjukdomar	715	1,6	44,3	475	199	41
XIII M00–M99 Tuki- ja liikuntaelinten, sideku- doksen sairaudet – Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven	4 684	10,2	25,8	2 812	1 679	193
M05, M06, M08 Nivelreuma – Reumatoid artrit	2 713	5,9	15,7	1 401	1 171	141
XVII Q00–Q99 Synnynnäiset epämuodostu- mat ja kromosomipoikkeavu- udet – Medfödda missbildningar och kromosomavvikelser	2 684	5,9	50,1	636	1 530	518
Q90–Q99 Muualla luokittelemattomat kromosomipoikkeavuudet – Kromosomavvikelser som ej klassificeras annorstädes	1 691	3,7	53,4	258	1 071	362
XIX S00–T99 Vammat, myrkytykset ja eräät ulkoisten syiden seuraukset – Skador, förgiftningar och vissa följder av yttre orsaker	1 380	3,0	74,5	569	563	248
Muut sairaudet – Övriga sjukdomar – <i>Other dis- eases</i>	1 673	3,7	55,7	1 064	515	94
Tieto puuttuu – Uppgift saknas – <i>Data unavail- able</i>	2 095	4,6	53,7	476	1 054	565

¹⁾ Important disease groups listed on page 279.

²⁾ Taulukko ei sisällä ns. suojattuja hoitotukia, joita oli 391 v. 1997 lopussa.
 I tabellen ingår inte s k skyddade vårdbidrag (391 fall i slutet av år 1997).

jatkuu – forts – continues

jatkoa – forts – Table 48 continued

Sairausryhmä Sjukdomsgrupp Disease group	Eläkkeensaajien hoitotuet Vårdbidrag för pensionstagare Pensioners' care allowance					
	Yhteensä Sammanlagt Total	Miehet, % Män, % Males (%)	Hoitotuet Vårdbidrag Smaller allowance	Korotetut hoitotuet Förhöjda vårdbidrag Larger allowance	Erityis- hoitotuet Special- vårdbidrag Special allowance	
%						
65 vuotta täyttäneet¹⁾ – Personer som fyllt 65 år¹⁾ – <i>Recipients aged 65 or more</i>						
Kaikki – Samtliga – All diseases	86 276	100,0	29,8	41 520	36 371	8 385
II C00–D49 Kasvaimet – Tumörer	3 005	3,5	41,1	1 530	1 220	255
IV E00–E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet – Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbingar och ämnesomsättnings sjukdomar	3 878	4,5	24,7	2 089	1 544	245
V F00–F99 Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt – Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar	14 360	16,6	29,4	4 620	7 128	2 612
VI G00–G99 Hermoston sairaudet – Sjukdomar i nervsystemet	6 852	7,9	40,4	2 408	3 146	1 298
G20–G21 Parkinsonin tauti – Parkinsons sjukdom	2 170	2,5	43,1	840	1 033	297
VII H00–H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet – Sjukdomar i ögat och närliggande organ	4 100	4,8	28,6	2 154	1 803	143
H54 Sokeus ja heikkonäköisyys – Blindhet och allvarligt nedsatt syn	782	0,9	34,1	240	492	50
IX I00–I99 Verenkiertoelinten sairaudet – Cirkulationsorganens sjukdomar	23 379	27,1	34,3	11 381	9 860	2 138
I60–I69 Aivoverisuonien sairaudet – Sjukdomar i hjärnans kärl	11 169	12,9	44,5	3 946	5 620	1 603
X J00–J99 Hengityselinten sairaudet – Andningsorganens sjukdomar	3 535	4,1	48,2	2 003	1 349	183
XIII M00–M99 Tuki- ja liikuntaelinten, sidekudoksen sairaudet – Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven	18 210	21,1	15,9	10 696	6 641	873
M05, M06, M08 Nivelreuma – Reumatoid artrit	4 515	5,2	13,3	2 169	2 015	331
M15–M19 Nivelriikko – Artros	9 836	11,4	15,5	6 088	3 384	364
XIX S00–T99 Vammat, myrkytykset ja eräät ulkoisten syiden seuraukset – Skador, förgiftningar och vissa följder av yttre orsaker	2 618	3,0	26,5	1 244	1 164	210
Murtumat ²⁾ – Frakturer ²⁾	1 510	1,8	16,4	705	684	121
Muut sairaudet – Övriga sjukdomar – Other diseases	5 377	6,2	30,4	3 055	2 005	317
Tieto puuttuu – Uppgift saknas – Data unavailable	962	1,1	46,5	340	511	111

¹⁾ Taulukko ei sisällä ns. suojattuja hoitotukia (11 677 v. 1997 lopussa). Näistä suurin osa oli niitä eläkkeensaajien hoitotukia, jotka ennen eläkkeensaajien hoitotukijärjestelmän voimaantuloa 1.7.1988 oli myönnetty apu- ja hoitolisinä iän perusteella.

I tabellen ingår inte s k skyddade vårdbidrag (11 677 i slutet av år 1997). Av dem hade merparten beviljats i form av åldersbaserade hjälp- och vårdtillägg innan systemet med vårdbidrag för pensionstagare infördes 1.7.1988.

²⁾ S02, S12, S22, S32, S42, S52, S62, S72, S82, S92, T02, T08, T10, T12.

2.4 Eläkkeet ammateittain

Tietoja eläkkeensaajien ammateista saadaan kansaneläkejärjestelmästä vain uusista Kelan työkyvyttömyyseläkkeistä. Vuodesta 1996 alkaen tieto ei enää ole kattava, koska kansaneläkkeenä maksettavaksi työkyvyttömyyseläkkeeksi kanavoituu vain osa maamme työkyvyttömyyseläkkeistä.

Ammattiluokitus. Kelan käyttämä ammattikoodi perustuu pohjoismaiseen ammattiluokitteluun, jota on jonkin verran Kelassa täydennetty. Ammattitieto ilmoitetaan koodilla, jonka kaksi ensimmäistä merkkiä ilmoittaa ammatin ja kolmas ammattiaseman. Luokitus on ollut käytössä vuodesta 1988.

Tässä vuosikirjassa tilastot esitetään ammatin osalta vain pääryhmittäin ammattikoodin ensimmäisen merkin tarkkuudella.

Ammattikäsite. Eläkkeenhakijan ammatiksi merkitään henkilön viimeksi harjoittama ammatti. Jos hakija ei viimeisten viiden vuoden aikana ole toiminut ammatissa, merkitään hänet ammatissa toimimattomaksi. Ammatin harjoittamiseksi katsotaan vähintään kolmen tunnin osapäivätyö ja vähintään neljä kuukautta vuodessa kestävä työ.

2.4 Pensioner yrkesvis

Uppgifter om pensionstagarnas yrken fås ur folkpensionssystemet endast beträffande nya invaliditetspensioner från FPA. Från år 1996 är uppgifterna inte längre heltäckande, då bara en del av invalidpensionerna i vårt land utbetalas från folkpensioneringen.

Yrkesklassificering. Den yrkeskod FPA använder bygger på den nordiska yrkesklassificeringen med vissa tillägg. Kodens två första tecken anger yrket och det tredje anger yrkesställningen. Klassificeringen har varit i bruk sedan år 1988.

I denna årsbok ges i statistiken bara yrkeskodens första tecken, som anger huvudgrupp.

Yrkesbegreppet. Pensionstagarnas yrkesuppgifter avser det yrke de senast utövat. Sökande som inte yrkesarbetat under de fem senaste åren hänförs till kategorin icke yrkesverksam. Som yrkesutövning räknas arbete som pågår minst tre timmar per dag och minst fyra månader av året.

49. Uudet Kelan työkyvyttömyyseläkkeet eläkkeensaajan ammatin, ammattiaseman ja sukupuolen mukaan 1997

Nya invaliditetspensioner från FPA efter mottagarens yrke, yrkesställning och kön 1997

New SII disability pensions by recipient's occupation, position and sex, 1997

Ammatti ja ammattiasema Yrke och yrkesställning Occupation and position	Varsinaiset työkyvyttömyys- eläkkeet Egentliga invaliditets- pensioner Ordinary disability pensioners			Yksilölliset varhaiseläkkeet Individuella förtidspensioner Individual early retirement pensioners			15–64-vuotias työllinen työvoima ²⁾ , % Sysselsatt arbets- kraft i åldern 15–64 år ²⁾ , % Economically active population aged 15–64 (%)
	Yhteensä Sammanlagt Total	Miehet, % Män, % Males (%)		Yhteensä Sammanlagt Total	Miehet, % Män, % Males (%)		
Kaikki eläkkeet – Samtliga pensioner – Total of beneficiaries							
Yhteensä – Sammanlagt – Total	17 399	49,3		1 166		30,6	
Suomessa asuvien – Till i Finland bosatta – To recipients living in Finland							
Yhteensä – Sammanlagt – Total	9 435	50,7		1 162		30,5	
Ammatissa toimineet – Yrkesverksamma – Total in employment	7 809	100,0	50,3	1 159	100,0	30,5	100,0
Maa-, metsä- ja kalatalouden yrittäjät ¹⁾ – Före- tagare inom lantbruks-, skogs- och fiskeriar- bete ¹⁾ – Self-employed persons in agriculture, forestry and fishing ¹⁾	940	12,0	58,4	214	18,5	45,8	5,0
Maanviljelijät ja maatalouden emännät ¹⁾ – Lantbru- kare och lantbrukshusmodrar ¹⁾ – Farmers and farmers' wives ¹⁾	874	11,2	57,2	194	16,7	42,3	4,5
Muut ¹⁾ – Övriga ¹⁾ – Others ¹⁾	66	0,8	74,2	20	1,7	80,0	0,5
Muut yrittäjät ¹⁾ – Övriga företagare ¹⁾ – Self- employed persons in other industries ¹⁾	826	10,6	64,4	211	18,2	48,3	9,4
Palkansaajat – Löntagare – Employed persons	6 043	77,4	47,1	734	63,3	20,8	85,0
Tekn., tiet., lainopill., humanist. ja taiteell. työ – Tekn, vetenskapl, juridiskt, humanistiskt el konst- närl arbete – Engineering, law, the natural scien- ces, the humanities	335	4,3	55,2	30	2,6	46,7	14,8
Terveystenhoito, sosiaalialan työ – Hälsovård, socialt arbete – Health care, social work	633	8,1	6,5	118	10,2	–	12,4
Hallinto- ja toimistotyö – Administrativt arbete och kontorsarbete – Managerial, administrative and clerical work	476	6,1	16,2	50	4,3	16,0	14,6
Kaupallinen työ – Kommersiellt arbete – Com- merce	487	6,2	20,3	100	8,6	6,0	8,2
Maa- ja metsätalous, kalastusala – Lantbruks-, skogs- och fiskeriarbete – Agriculture, forestry and fishing	374	4,8	68,4	46	4,0	54,3	1,6
Kuljetus ja liikenne – Transport och kommunika- tioner – Transport and communication	359	4,6	80,5	39	3,4	48,7	4,7
Teoll.työ, koneenhoito, kaivos- ja louhintatyö, ra- kennustyö – Tillverkning, maskinskötsel, gruv- drift och stenbrytning, byggnadsarbete – Manu- facturing industries, machinery operation, mining, quarrying and construction	2 223	28,5	77,1	159	13,7	42,8	19,2
Palvelutyö – Servicearbete – Services	1 156	14,8	15,9	192	16,6	6,8	9,5
Muut ammatissa toimineet – Övriga yrkesverk- samma – Other employees	–	–	–	–	–	–	0,5
Ammatissa toimimattomat – Icke yrkesverksam- ma – Non-employed persons	1 340	51,9		1		–	
Perheenemännät – Husmodrar – Homemakers...	85	–		–		–	
Nuoret työkyvyttömät – Unga arbetsoförmögna – Work-incapacitated young persons	516	57,6		–		–	
Muut – Övriga – Others	739	53,9		1		–	
Ammattia ei voida luokitella tai tieto puuttuu – Oklassificerbart yrke eller uppgift saknas – Activities not adequately described or data unavail- able	286	57,0		2		50,0	
Ulkomailla asuvien – Till utomlands bosatta – To recipients living abroad							
Yhteensä – Sammanlagt – Total	7 964	47,7		4		75,0	

¹⁾ Sisältää myös yrittäjäperheen jäsenet.
Omfattar även företagarfamiljemedlemmar.
Includes family workers.

²⁾ Lähde: Työvoimatutkimus 1997, Tilastokeskus
Källa: Arbetskraftsundersökningen 1997, Statistikcentralen

Kelan vammaisetuudet FPAs handikappförmåner

3.1 Yleistä

Kelan vammaisille maksamia korvauksia ovat lapsen hoitotuki, vammaistuki ja eläkkeensaajien hoitotuki. Nämä kolme etuutta ovat samankaltaiset niin tavoitteiltaan kuin rakenteeltaan. Koska kuitenkin eläkkeensaajien hoitotuki liittyy eläkkeisiin, käsitellään se vuosisikirjassa pääasiassa eläkkeiden yhteydessä. Lapsen hoitotuki ja vammaistuki muodostavat yhdessä kokonaisuuden, josta käytetään nimitystä **vammaisetuudet**.

Vammaisetuuksia säätelevät laki lapsen hoitotuesta ja vammaistukilaki. Tietoja vammaisetuksista koskevista lainmuutoksista saa liitteestä 1 ja 8.

Perusedellytykset

Lapsen hoitotukeen on oikeus Suomessa asuvalla lapsella. Suomessa asuminen on myös vammaistuen saamisen edellytys.

Etuudet

Lapsen hoitotukea voi saada alle 16-vuotias vammainen tai pitkäaikaisesti sairas lapsi. Hänen edellytetään olevan vähintään kuuden kuukauden ajan siinä määrin hoidon ja kuntoutuksen tarpeessa, että siitä aiheutuu taloudellista tai muuta räsitusä.

Tukea maksetaan lapsen hoidon aiheuttaman räsituksen perusteella porrastettuna kolmeen ryhmään. Pienimpään tukeen eli *hoitotukeen* on oikeus lapsella, jonka hoito aiheuttaa erityistä taloudellista tai muuta räsitusä. *Korotettua hoitotukea* saavan lapsen hoitamisesta edellytetään aiheutuvan huomattavan suurta räsitusä. Jos räsitus on erittäin suuri, lapsella on oikeus *erityishoitotukeen*.

Vammaistuen tarkoituksena on tukea taloudellisesti pääasiassa muiden kuin eläkkeellä olevien työikäisten vammaisten selviytymistä jokapäiväisissä toimissa, työelämässä ja opiskelussa.

3.1 Allmänt

De förmåner som FPA betalar till handikappade är vårdbidrag för barn, handikappbidrag och vårdbidrag för pensionstagare. De tre förmånerna är lika både till syfte och struktur. Eftersom vårdbidraget för pensionstagare hör till pensionsförmånerna, behandlas det i årsboken främst i anslutning till pensionerna. Vårdbidraget för barn och handikappbidraget går under den gemensamma benämningen **handikappförmåner**.

Handikappförmånerna regleras av lagen om vårdbidrag för barn och lagen om handikappbidrag. Uppgifter om lagändringarna rörande handikappförmåner na finns i bilagorna 1 och 8.

Allmänna förutsättningar

Vårdbidrag kan beviljas för i Finland bosatta barn. Handikappbidrag förutsätter likaså att sökanden är bosatt i Finland.

Förmåner

Rätt till vårdbidrag för barn har långtidssjuka eller handikappade barn under 16 år, som under minst sex månader behöver vård eller rehabilitering i sådan omfattning, att det medför ekonomisk eller annan belastning.

Med hänsyn till den belastning vården av barnet för anleder indelas bidraget i tre kategorier. Det minsta *vårdbidraget* betalas, när vården medför särskild ekonomisk eller annan belastning. *Förhöjt vårdbidrag* betalas när vården medför påfallande stor belastning. Om belastningen är synnerligen stor har barnet rätt till *specialvårdbidrag*.

Handikappbidraget är i första hand avsett för handikappade i arbetsför ålder, som inte är pensionstagare och som behöver stöd för att klara sina dagliga göromål, sitt arbete och sina studier.

Vammaistukea maksetaan 16–64-vuotiaalle henkilölle, jonka toimintakyky on sairauden tai vamman takia heikentynyt. Vammaistuella korvataan sairauden tai vamman aiheuttamia haittoja, avuntarvetta ja erityiskustannuksia. Niiden määrästä riippuen tuki maksetaan kolmiportaisena: *vammaistukena*, *korotettuna vammaistukena* tai *erityisvammaistukena*.

Kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke (ml. yksilöllinen varhaiseläke) ja työnteikijäin eläkeläiden mukainen täysi työkyvyttömyyseläke ja yksilöllinen varhaiseläke estävät vammaistuen myöntämisen. Edellä mainittuihin rinnastetaan myös ulkomailta maksetut vastaavat eläkkeet. Oikeutta vammaistukeen ei myöskään ole henkilöllä, joka saa saman vamman perusteella tapaturmavakuutus-, liikennevakuutus- tai sotilasvammalain mukaista haitta- tai avuttomuuslisää (tai em. rinnastettavaa etuutta ulkomailta).

Lapsen hoitotuki ja vammaistuki voidaan myöntää joko toistaiseksi tai määräajaksi.

Lapsen hoitotukea ja vammaistukea ei makseta henkilölle, joka on hoidettavana pääasiassa julkisin varoin ylläpidetyssä laitoksessa. Tuki keskeytyy hoidon kestätyä kolme kuukautta.

Vammaistukilain voimaantulo 1.1.1989 lakkautti invalidirahajärjestelmän. Jos henkilö oli välittömästi sitä ennen saanut invalidirahaa, invalidiraha muutettiin vammaistueksi (ns. *suojatut vammaistuet*).

Etuuksien suuruus

Lapsen hoitotuki ja vammaistuki ovat samansuuruiset. Kumpikin on porrastettu kolmeen suuruusluokkaan. Vuoden 1997 lopussa oli

- hoitotuki ja vammaistuki 414 mk/kk,
- korotettu hoitotuki ja korotettu vammaistuki 967 mk/kk ja
- erityishoitotuki ja erityisvammaistuki 1 796 mk/kk.

Lapsen hoitotuki ja vammaistuki eivät ole veronalaista tuloa. Niiden suuruuteen eivät myöskään vaikuta tulot eikä varallisuus. Vammaisetuuskien määrät tarkistetaan yleensä vuosittain elinkustannusindeksillä. Vuosina 1996–98 indeksitarkistusta ei kuitenkaan tehty lapsen hoitotukeen eikä vammaistukeen.

Handikappbidrag kan beviljas personer i åldern 16–64 år, vilkas funktionsförmåga är nedsatt p g a sjukdom eller skada. Bidraget utges för att ersätta men, hjälpbehov och särskilda kostnader som beror på sjukdomen eller skadan. Bidraget indelas i tre storleksklasser: *handikappbidrag*, *förhöjt handicappbidrag* och *specialhandikappbidrag*.

Handikappbidrag kan inte beviljas personer som har invaliditetspension (inkl individuell förtidspension) från folkpensioneringen eller full invalidpension eller individuell förtidspension från arbetspensioneringen eller motsvarande utländska pensioner. Rätt till handicappbidrag har inte heller den som för samma skada beviljats men- eller hjälplöshetstillägg enligt olycksfallsförsäkrings-, trafikförsäkrings- eller militärskadelagen (eller motsvarande utländsk förmån).

Vårdbidrag för barn och handicappbidrag kan beviljas antingen för viss tid eller tillsvidare.

Vårdbidrag för barn och handicappbidrag utges inte till personer som vårdas på institution, vars kostnader huvudsakligen täcks med offentliga medel. Utbetalningen av bidraget upphör när vården pågått tre månader.

När lagen om handicappbidrag trädde i kraft 1.1.1989 upphävdes invalidpenningssystemet. De som då hade invalidpenning fick i stället handicappbidrag (s k *skyddade handicappbidrag*).

Förmånsbeloppen

Vårdbidraget för barn och handicappbidraget är lika stora. Bägge bidragen utges i tre kategorier. I slutet av år 1997 var beloppen följande:

- vårdbidrag och handicappbidrag 414 mk/mån,
- förhöjt vårdbidrag och förhöjt handicappbidrag 967 mk/mån och
- specialvårdbidrag och specialhandikappbidrag 1 796 mk/mån.

Vårdbidraget för barn och handicappbidraget är inte skattepliktig inkomst. På beloppet inverkar varken inkomst eller förmögenhet. Handikappförmånerna justeras i regel årligen enligt levnadskostnadsindex. År 1996–98 gjordes dock ingen indexjustering av vård- och handicappbidragen.

50. Vammaisetuudet 1980–97
Handikappförmåner 1980–97
Disability benefits, 1980–97

Vuosi År Year	Etuuden saajat 31.12. Förmånstagare 31.12 Number of beneficiaries at year-end		Etuuksien kanta ¹⁾ 31.12., milj.mk Förmånsbestånd ¹⁾ 31.12. milj.mk Benefits in payment ¹⁾ at year-end (FIM million)			Vuoden aikana maksetut etuudet, milj.mk Under året utbetalda förmåner, milj.mk Annual benefit expenditure (FIM million)		
	Lapsen hoitotuet Vårdbidrag för barn Child disability allowances	Vammaistuet Handikapp- bidrag Disability allowances	Yhteensä Samman- lagt Total	Lapsen hoitotuet Vårdbidrag för barn Child disability allowances	Vammaistuet Handikapp- bidrag Disability allowances	Yhteensä Samman- lagt Total	Lapsen hoitotuet Vårdbidrag för barn Child disability allowances	Vammaistuet Handikapp- bidrag Disability allowances
1980	12 643	.	43,8	43,8	.	46,1	46,1	.
1981	12 826	.	73,5	73,5	.	65,4	65,4	.
1982	12 002	.	75,0	75,0	.	87,5	87,5	.
1983	12 962	.	87,0	87,0	.	97,6	97,6	.
1984	12 965	.	92,1	92,1	.	106,4	106,4	.
1985	13 611	.	102,1	102,1	.	116,9	116,9	.
1986	14 439	.	113,8	113,8	.	127,4	127,4	.
1987	18 973	.	160,2	160,2	.	174,9	174,9	.
1988	23 002	.	182,7	182,7	.	205,2	205,2	.
1989	28 214	9 233	341,4	224,5	116,9	365,3	244,6	120,7
1990	33 148	10 217	403,2	271,7	131,5	436,9	295,0	141,9
1991	38 291	10 971	460,6	318,4	142,2	508,8	352,6	156,2
1992	40 846	11 499	482,9	335,4	147,5	547,5	382,4	165,1
1993	41 740	11 533	489,4	341,4	148,0	546,1	383,2	162,9
1994	41 643	11 504	484,0	339,3	144,7	543,0	383,1	159,9
1995	42 098	11 305	490,5	347,3	143,2	550,1	392,8	157,3
1996	44 564	11 368	506,2	364,2	142,0	564,5	410,0	154,5
1997	45 991	11 566	516,5	373,4	143,1	579,1	423,6	155,5

¹⁾ 12 x joulukuussa maksettujen vammaisetuuskien markkamäärä.
 12 x december månads handikappförmånsbelopp.
 12 times the expenditure on disability benefits in December.

51. Vammaisetuuden saajat iän, sukupuolen ja tuen suuruuden mukaan 31.12.1997
Handikappförmånstagare enligt ålder, kön och bidragets storlek 31.12.1997
Recipients of disability benefits by age, sex and amount of allowance, at year-end 1997

Tuen suuruus Bidragsslag Amount of allowance	Lapsen hoitotuet Vårdbidrag för barn Child disability allowances			Vammaistuet Handikappbidrag Disability allowances		
	Yhteensä Sammanlagt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Sammanlagt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females
Kaikki – Samtliga – Total	45 991	27 878	18 113	11 566	5 400	6 166
Tuki (pienin) – Bidrag (det lägsta) – Smaller allowance	28 500	17 694	10 806	3 887	1 430	2 457
Korotettu tuki – Förhöjt bidrag – Larger allowance	14 587	8 583	6 004	2 348	1 137	1 211
Erityistuki – Specialbidrag – Special allowance	2 904	1 601	1 303	2 204	1 152	1 052
Suojattu tuki ¹⁾ – Skyddat bidrag ¹⁾ – Disability allowance under earlier legislation	.	.	.	3 127	1 681	1 446
0– 6	21 369	13 134	8 235	.	.	.
7–15	24 622	14 744	9 878	.	.	.
16–24	.	.	.	1 415	700	715
25–34	.	.	.	1 985	883	1 102
35–44	.	.	.	2 960	1 373	1 587
45–54	.	.	.	3 524	1 641	1 883
55–64	.	.	.	1 682	803	879

¹⁾ Vuoden 1989 alusta invalidiraha muuttui vammaistueksi. Suojattua tukea saavat henkilöt, joilla ennen lainmuutosta oli ollut oikeus invalidirahaan.
 I början av 1989 ersattes invalidpenning av handikappbidrag. Skyddat bidrag får de som förut haft rätt till invalidpenning.

52. Uudet ja päättyneet vammaisetuudet 1985–97
Nya och avslutade handikappförmåner 1985–97
New and discontinued disability benefits, 1985–97

Vuosi År Year	Lapsen hoitotuet ¹⁾ Vårdbidrag för barn ¹⁾ Child disability allowances ¹⁾		Vammaistuet Handikappbidrag Disability allowances	
	Uudet Nya New	Päättyneet ²⁾ Avslutade ²⁾ Discontinued ²⁾	Uudet Nya New	Päättyneet ²⁾ Avslutade ²⁾ Discontinued ²⁾
1985	5 751	5 105	.	.
1986	5 834	5 006	.	.
1987	6 782	3 958	.	.
1988	7 531	5 296	.	.
1989	10 042	6 734	2 615	916
1990	11 608	9 322	2 732	1 754
1991	13 425	12 877	2 848	2 136
1992	13 932	17 262	3 005	2 605
1993	14 199	20 025	2 571	2 734
1994	14 928	22 623	2 681	2 874
1995	15 366	24 601	2 460	2 735
1996	16 489	25 661	2 522	2 728
1997	16 810	27 016	2 635	2 764

¹⁾ Vuoteen 1986 asti ns. maksatuksen mukainen määrittely.

Fram till 1986 s k utbetalningsbaserad statistik.

Up to 1986, statistical analysis according to disbursement.

²⁾ Osa määräaikana päättyneistä tuista jatkuu myöhemmin uudella päätöksellä.

En del avslutade visstidsbidrag fortsätts senare genom nytt beslut.

Part of the allowances granted for a limited period continue later on the basis of a new decision.

53. Vammaisetuuksia koskevat ratkaisut iän ja sukupuolen mukaan 1997
Handikappförmånsavgöranden enligt ålder och kön 1997
Decisions on disability benefits, by age and sex of claimant, 1997

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Ratkaisuja Avgöranden Decisions			Hylkäys-% Avslags-% Denial rate (%)		
	Yhteensä Sammanlagt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Sammanlagt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females

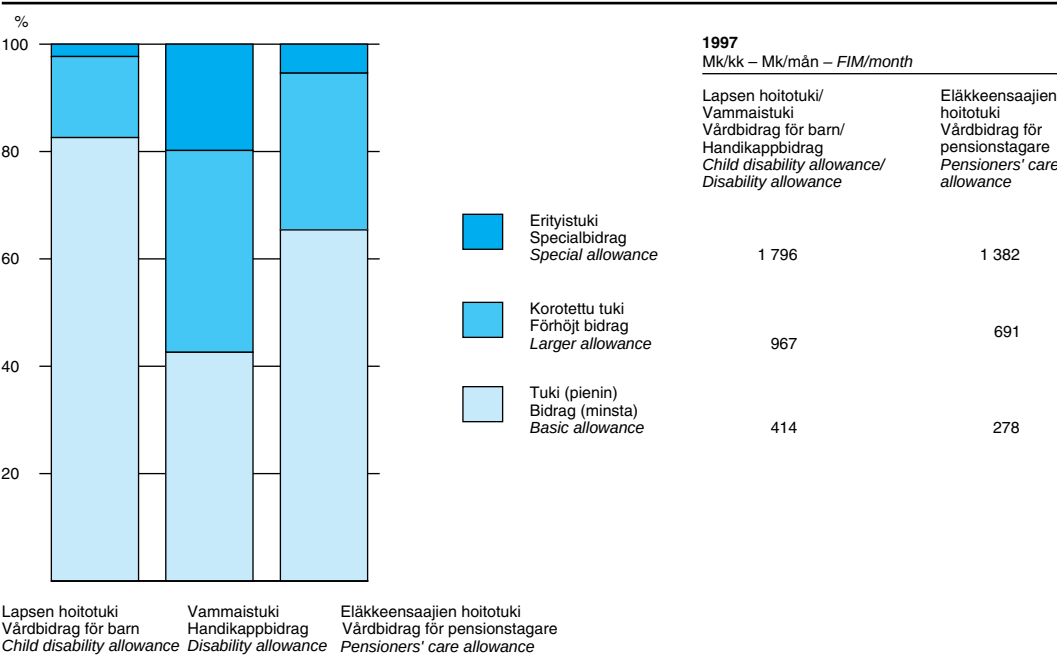
Lapsen hoitotuki – Vårdbidrag för barn – Child disability allowance

Kaikki – Samtliga						
– Total	43 666	26 796	16 870	14,7	14,1	15,7
0– 6	27 597	16 884	10 713	12,5	12,0	13,3
7–15	16 069	9 912	6 157	18,6	17,8	19,9

Vammaistuki – Handikappbidrag – Disability allowance

Kaikki – Samtliga						
– Total	5 144	2 273	2 871	34,3	32,4	35,7
16–34	1 895	839	1 056	40,4	39,2	41,3
35–44	1 192	464	728	33,8	32,3	34,8
45–54	1 378	623	755	30,3	28,1	32,1
55–64	679	347	332	26,2	23,9	28,6

Kuvio 20. Uudet vammaisetuudet ja eläkkeensaajien hoitotuet tuen suuruuden mukaan 1997, %
Figur 20. Nya handikappförmåner och vårdbidrag för pensionstagare efter bidragets storlek 1997, %
Chart 20. Disability benefits and pensioners' care allowances (new awards) by amount of benefit, 1997 (%)

Lähde: Kelan tilastot.
Källa: FPA:s statistik.

3.2 Vammaisetuudet alueittain ja sairauksittain

Vammaisetuuksia koskevat *alueittaiset* tilastot esitetään vuosikirjassa maakunnittain etuudensaajan kotikunnan mukaan.

Tilastot vammaisetuuksia saaneiden *sairauksista* perustuvat päädiagnoosiin. Diagnoosit merkitään kansainvälisen tautiluokituksen 10. laitoksen (ICD-10) mukaisesti.

Tieto vammaistukea saavien sairaudesta on saatavissa vain vammaistukilain nojalla myönnettyistä vammaistuista. Entisistä invalidirahansaajista (ns. suojaetuista vammaistuista) sairaustietoa ei ole käytettävissä

Tarkempaa tilastotietoa: Kansaneläkelaitoksen vammaisetuustilastot (sarja T10).

3.2 Handikappförmåner regionvis och sjukdomsvis

Den *regionala* statistiken över handikappförmåner presenteras landskapsvis enligt förmånstagarens hemkommun.

Statistiken över handikappförmånstagarnas *sjukdomar* grundar sig på huvuddiagnoserna. Diagnoser-na är baserade på den tionde revisionen av den internationella sjukdomsklassifikationen (ICD-10).

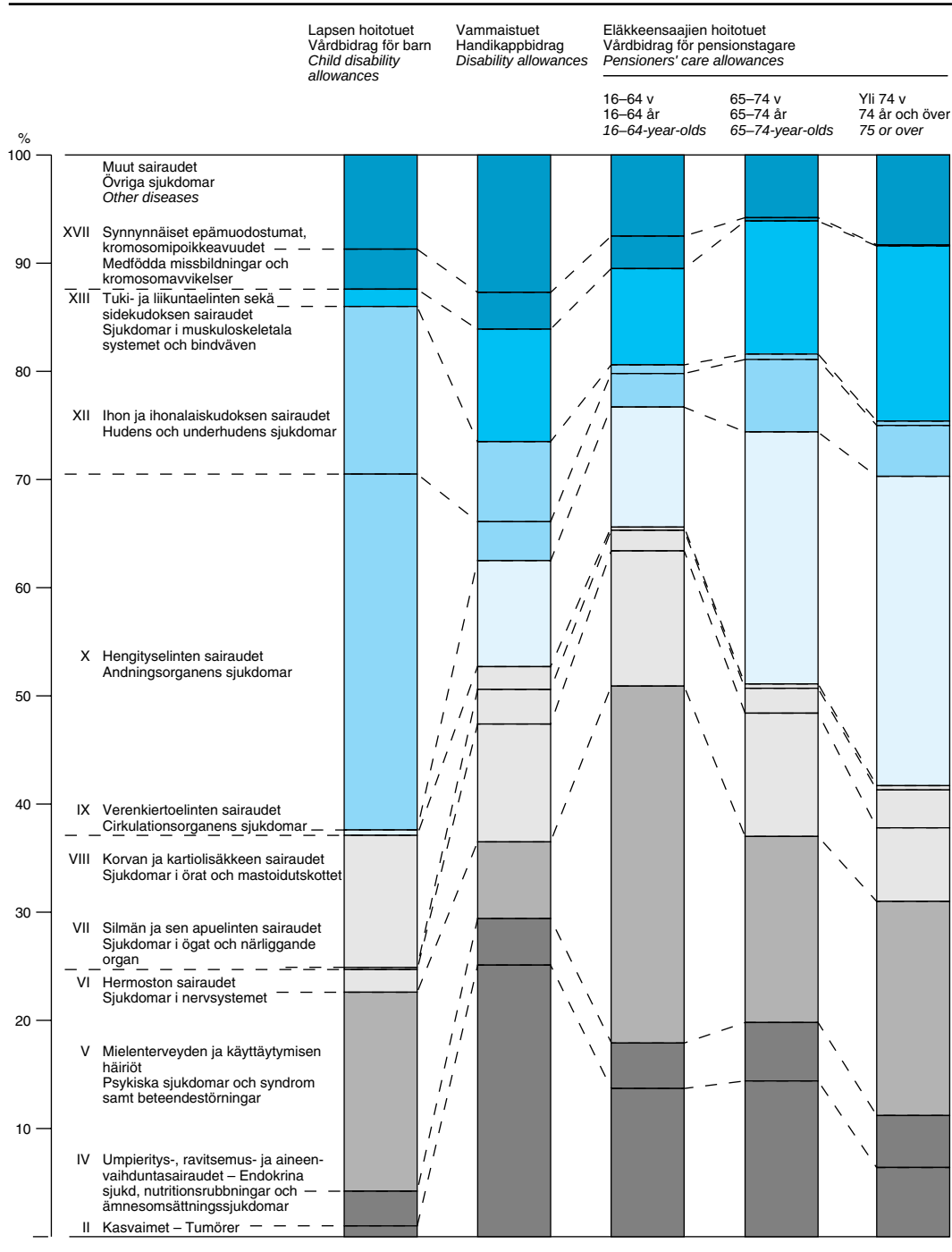
Uppgifter om handikappbidragstagarnas sjukdomar kan fås endast om bidraget beviljats med stöd av lagen om handikappbidrag. Sjukdomsuppgifter om mot-tagarna av s k skyddat handikappbidrag (f d invalidpenning) finns inte.

Mer detaljerad statistik finns i Kansaneläkelaitoksen vammaisetuustilastot (Statistik över FPAs handikappförmåner, serie T10).

54. Vammaisetuuden saajat maakunnittain 31.12.1997 Handikappförmånstagare landskapsvis 31.12.1997 *Recipients of disability benefits, by province, at year-end 1997*

Maakunta ¹⁾ Landskap ¹⁾ Province	Lapsen hoitotuet Vårdbidrag för barn <i>Child disability allowances</i>		Vammaistuet Handikappbidrag <i>Disability allowances</i>	
	Lukumäärä Antal <i>Number</i>	Osuus 0–15- vuotiaista, % Andel av 0–15- åringar, % <i>As a % of pop- ulation aged 0–15</i>	Lukumäärä Antal <i>Number</i>	Osuus 16–64- vuotiaista, % Andel av 16–64- åringar, % <i>As a % of pop- ulation aged 16–64</i>
Kaikki – Samtliga – Total	45 991	44,7	11 566	3,4
Uusimaa – Nyland	9 933	39,5	2 464	2,9
Itä-Uusimaa – Östra Nyland	752	40,7	131	2,3
Varsinais-Suomi – Egentliga Finland	3 976	48,1	1 255	4,4
Satakunta	1 723	37,8	586	3,8
Kanta-Häme – Egentliga Tavastland	1 358	42,0	265	2,5
Pirkanmaa – Birkaland	3 667	43,4	1 205	4,2
Päijät-Häme – Päijänne-Tavastland	1 148	30,3	281	2,2
Kymenlaakso – Kymmenedalen	1 564	45,0	248	2,0
Etelä-Karjala – Södra Karelen	1 134	45,0	295	3,3
Etelä-Savo – Södra Savolax	1 694	53,1	370	3,4
Pohjois-Savo – Norra Savolax	2 815	55,3	642	3,9
Pohjois-Karjala – Norra Karelen	1 733	49,2	307	2,7
Keski-Suomi – Mellersta Finland	2 709	51,5	559	3,3
Etelä-Pohjanmaa – Södra Österbotten	1 778	42,8	515	4,2
Pohjanmaa – Österbotten	1 692	47,4	389	3,6
Keski-Pohjanmaa – Mellersta Österbotten	927	56,4	154	3,4
Pohjois-Pohjanmaa – Norra Österbotten	4 157	48,4	1 174	5,1
Kainuu – Kajanaland	1 193	62,7	189	3,2
Lappi – Lappland	1 795	42,5	465	3,6
Åhvenanmaa – Åland	187	37,0	59	3,6

¹⁾ Maakuntajako, ks. kartta liitteessä 12.
Landskapsindelning, se kartan i bilaga 12.

Kuvio 21. Uudet vammaisetuudet ja eläkkeensaajien hoitotuet sairauspääryhmittäin 1997, %**Figur 21. Nya handikappförmåner och pensionstagarvårdbidrag enligt sjukdomshuvudgrupp 1997, %**
Chart 21. Disability benefits and pensioners' care allowances (new awards), by important disease group¹⁾, 1997 (%)¹⁾ Important disease groups listed on page 279.

Lähde: Kelan tilastot.

Källa: FPA:s statistik.

55. Lapsen hoitotuen saajat pääsairauden mukaan 31.12.1997

Mottagarna av vårdbidrag för barn enligt primär sjukdom 31.12.1997

Child disability allowance recipients by main diagnosis at year-end 1997

Sairausryhmä Sjukdomsgrupp Disease group ¹⁾	Hoitotukea saavat lapset Barn som åtnjuter vårdbidrag Child disability allowance recipients					
	Kaikki Samtliga All allowances		Pojat, % Pojkar, % Boys (%)	Hoitotuet Vårdbidrag Smaller allowances	Korotetut hoitotuet Förhöjt vårdbidrag Larger allowances	Erityis- hoitotuet Special- vårdbidrag Special allowances
	%					
Kaikki – Samtliga – All diseases	45 991	100,0	60,6	28 500	14 587	2 904
IV E00–E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet – Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbingar och ämnesomsättningssjukdomar	3 466	7,5	51,6	209	2 821	436
E10–E14 Diabetes	2 932	6,4	52,3	6	2 624	302
V F00–F99 Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt – Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar	9 272	20,2	70,1	5 327	3 336	609
F70–F79 Älyllinen kehitysvammaisuus – Psykisk utvecklingsstörning ...	1 600	3,5	58,4	460	808	332
F80–F89 Psyykkisen kehityksen häiriöt – Störningar i psykologisk utveckling	4 932	10,7	74,8	2 913	1 794	225
VI G00–G99 Hermoston sairaudet – Sjukdomar i nervsystemet	2 787	6,1	56,7	823	1 255	709
G40–G41 Epilepsia – Epilepsi	840	1,8	55,8	409	301	130
G80 CP-oireyhtymä – Cerebral pares	1 402	3,0	56,3	279	725	398
VIII H60–H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet – Sjukdomar i örat och mastoidutskottet	1 254	2,7	56,7	723	511	20
X J00–J99 Hengityselinten sairaudet – Andningsorganens sjukdomar	15 417	33,5	64,1	13 917	1 477	23
J45–J46 Astma	14 923	32,4	64,2	13 491	1 414	18
XII L00–L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet – Hudens och underhudens sjukdomar	5 123	11,1	55,8	3 903	1 203	17
L20, L22 Atooppinen ihottuma – Atopiskt eksem	3 290	7,2	54,4	2 622	658	10
L40–L41 Psoriaasi – Psoriasis	66	0,1	42,4	60	5	1
XIII M00–M99 Tuki- ja liikuntaelinten, sidekudoksen sairaudet – Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven	907	2,0	34,0	426	437	44
M05, M06, M08 Nivelreuma – Reumatoid artrit	791	1,7	31,9	354	399	38
XVII Q00–Q99 Synnynnäiset epämuodostumat ja kromosomipoikkeavuudet – Medfödda missbildningar och kromosomavvikelser	3 622	7,9	54,2	1 094	1 897	631
Q90–Q99 Muualla luokittelemattomat kromosomipoikkeavuudet – Kromosomavvikelser som ej klassificeras annorstädes	1 330	2,9	54,4	136	969	225
Muut sairaudet – Övriga sjukdomar – Other diseases	4 143	9,0	55,4	2 078	1 650	415

¹⁾ Important disease groups listed on page 279.

56. Uudet vammaistuen saajat pääsairauden mukaan 1997
Nya handikappbidragstagare enligt primär sjukdom 1997
New recipients of disability allowance, by main diagnosis, 1997

Sairausryhmä Sjukdomsgrupp <i>Disease group¹⁾</i>	Vammaistuen saajat Handikappbidragstagare <i>Recipients of disability allowance</i>					
	Yhteensä Sammanlagt <i>Total number of recipients</i>		Miehet, % Män, % <i>Males (%)</i>	Vammais- tuet Handikapp- bidrag <i>Smaller allowance</i>	Korotetut vammais- tuet Förhöjda handikapp- bidrag <i>Larger allowance</i>	Erityis- vammais- tuet Special- handikapp- bidrag <i>Special allowance</i>
		%				
Kaikki – Samtliga – All diseases	2 635	100,0	48,5	1 122	992	521
II C00–D49 Kasvaimet – Tumörer	664	25,2	47,9	215	310	139
IV E00–E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet – Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbningar och ämnesomsättnings-sjukdomar	114	4,3	57,9	57	35	22
V F00–F99 Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt – Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar	188	7,1	49,5	88	86	14
VI G00–G99 Hermoston sairaudet – Sjukdomar i nervsystemet	286	10,9	42,7	100	138	48
G35 Pesäkekovettumatauti (MS-tauti) – Multipel skleros	83	3,1	25,3	52	29	2
VII H00–H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet – Sjukdomar i ögat och närliggande organ	85	3,2	52,9	12	31	42
VIII H60–H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet – Sjukdomar i örat och mastoidutskottet	56	2,1	46,4	9	18	29
IX I00–I99 Verenkiertoelinten sairaudet – Cirkulationsorganens sjukdomar	257	9,8	66,9	45	136	76
I60–I69 Aivoverisuonien sairaudet – Sjukdomar i hjärnans kärl	212	8,0	65,6	23	122	67
XI K00–K99 Ruoansulatuselinten sairaudet – Matsmältningsorganens sjukdomar	96	3,6	51,0	73	19	4
XII L00–L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet – Hudens och underhudens sjukdomar	194	7,4	37,1	173	20	1
XIII M00–M99 Tuki- ja liikuntaelinten, sidekudoksen sairaudet – Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven	273	10,4	27,5	206	57	10
M05, M06, M08 Nivelreuma – Reumatoid artrit	114	4,3	14,9	82	30	2
XVII Q00–Q99 Synnynäiset epämuodostumat ja kromosomipoikkeavuudet – Medfödda missbildningar och kromosomavvikelser	89	3,4	52,8	27	36	26
XIX S00–T99 Vammat, myrkytykset ja eräät ulkoisten syiden seuraukset – Skador, förgiftningar och vissa följder av yttre orsaker	124	4,7	73,4	26	42	56
Muut sairaudet – Övriga sjukdomar – <i>Other diseases</i>	209	7,9	48,8	91	64	54

¹⁾ Important disease groups listed on page 279.

4

Sairausvakuutus Sjukförsäkring

4.1 Sairausvakuutus- korvaukset

Sairausvakuutuslain mukaisia etuuksia ovat sairaus- ja vanhempainpäivärahat, erityishoitorahat, sairaanhoitokorvaukset sekä työpaikkaterveydenhuolto ja opiskelijoiden terveydenhuolto. Työpaikkaterveydenhuoltoa ja opiskelijoiden terveydenhuoltoa käsitellään erikseen luvussa 4.5.

Sairaus- ja vanhempainpäivärahasta, erityishoitorahasta sekä sairaanhoitokorvauksista käytetään vuosikirjassa yhteistä nimitystä **s a i r a u s v a k u u t u s - k o r v a u k s e t**.

Sairausvakuutusetuksien kehitystä selostetaan liitteessä 2 ja vuoden 1997 aikana toteutuneita lainmuutoksia liitteessä 8.

Perusedellytykset

Sairausvakuutuslainsäädäntö. Yleisen sairausvakuutuksen piiriin kuuluvat Suomessa asuvat henkilöt. Laki asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta määrää, milloin henkilöä pidetään Suomessa asuvana ja sillä perusteella sairausvakuutustuuksiin oikeutettuna.

Vanhempainpäivärahan saaminen edellyttää, että hakija on asunut Suomessa vähintään 180 päivää välittömästi ennen laskettua synnytysaikaa (tai ennen lapsen hoitoon ottamista).

Sairausvakuutus korvaa ulkomailla saadun sairaanhoidon (ei matkakustannuksia), mikäli henkilö on vieraassa maassa joutunut hoidon tarpeeseen, eikä hänellä ole oikeutta saada hoidosta korvausta kyseisen maan järjestelmän kautta. Ulkomaille hoitoon hakeutumista ei korvata.

EY-lainsäädäntö ja sosiaaliturvasopimukset. EY-lainsäädäntö ja Suomen solmimat sosiaaliturvasopimukset (joissa sairaanhoito on mukana) aiheuttavat poikkeuksia asumiseen perustuvaan terveysturvaan. EU/ETA-maissa sairausvakuutetut EU/ETA-kansalaiset ja heidän perheenjäsenensä saavat välittömän hoidon tilapäisen oleskelunsa aikana Suomessa samoilla kustannuksilla kuin Suomessa asuvat ja vakuutetut. Myös eräiden muiden sosiaaliturvasopimusten piiriin kuuluvilla henkilöillä on samanlainen oikeus tilapäisen oleskelunsa aikana Suomessa.

4.1 Sjukförsäkrings- ersättningar

Förmåner enligt sjukförsäkringslagen är sjuk- och föräldradagpenningarna, specialvårdspenningarna, sjukvårdsersättningarna samt ersättningarna för företagshälsovård och hälsovård för studerande. Företags- och studenthälsovården behandlas i kapitel 4.5.

Sjuk- och föräldradagpenningarna, specialvårdspenningarna och sjukvårdsersättningarna går i årsboken under den gemensamma benämningen **s j u k f ö r s ä k r i n g s e r s ä t t n i n g a r**.

För sjukförsäkringsförmånernas utveckling redogörs i bilaga 2 och för lagändringarna under år 1997 i bilaga 8.

Allmänna förutsättningar

Sjukförsäkringslagstiftning. Den allmänna sjukförsäkringen omfattar dem som är bosatta i Finland. Lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet stadgar om när man anses bosatt i Finland och därmed berättigad till sjukförsäkringsförmåner.

För att få föräldradagpenning skall sökanden ha bott i Finland minst 180 dagar närmast före den beräknade nedkomsten (eller före adoptionen).

Den som är utomlands och i behov av vård får sina sjukvårdskostnader (ej resekostnader) ersatta från sjukförsäkringen, ifall rätt till ersättning från utlandet inte föreligger. Den som begär sig till utlandet för vård får ingen ersättning.

EG-lagstiftningen och trygghetsavtalen. EG-lagstiftningen och de avtal om social trygghet (sjukvården inberäknad) som Finland ingått medför vissa undantag i den bosättningsbaserade hälsotryggheten. I EU/EES-länderna sjukförsäkrade EU/EES-medborgare och deras familjer kan få akutvård under tillfällig vistelse i Finland till samma kostnader som i Finland bosatta och försäkrade personer. Denna rätt gäller också personer som omfattas av vissa andra trygghetsavtal och tillfälligt vistas i Finland.

Etuudet

Sairaus- ja vanhempainpäiväraha

Sairauspäivärahajärjestelmään tehtiin vuoden 1996 alusta periaatteellinen muutos. Siitä alkaen sairauspäiväraha korvaa pääasiassa enää menetettyä ansiota sairauden aiheuttaman työkyvyttömyyden ajalta turvattuun ennen kaikkien maassa asuvien työkäisten sairausajan toimeentulon.

Yleistä. Sairauspäiväraha korvaa ansionmenetystä ajalta, jona henkilö on estynyt työstään sairauden vuoksi. Se on tarkoitettu korvaamaan alle vuoden kestävää ansionmenetystä.

Sairauspäivärahaan on oikeus 16–64-vuotiaalla henkilöllä, joka sairauden vuoksi on kykenemätön tekemään tavallista työtään tai siihen läheisesti verrattavaa työtä. Päivärahan saaminen edellyttää työssäoloa kolmen kuukauden aikana ennen työkyvyttömyyden alkamista.

Päivärahaa maksetaan sekä ansiotyössä oleville että omaa työtään tekeville. Omaan työhön pidetään omassa tai perheenjäsenen yrityksessä tai ammatissa tehtyä työtä. Omaan työhön rinnastetaan myös mm. kotitaloustyö ja opiskelu. Päivärahaa maksetaan myös ilman omaa syytään työttömänä olevalle.

Sairauspäivärahaa maksetaan arkipäiviltä, enintään 300 päivältä. Enimmäisaikaan lasketaan mukaan kaikki päivärahapäivät kahdelta työkyvyttömyyden alkamista välittömästi edeltäneeltä vuodelta.

Sairauspäivärahan *omavastuu*aika on sairastumispäivä ja yhdeksän seuraavaa arkipäivää.

Äitiys-, isyys- ja vanhempainrahasta sekä erityisäitiysrahasta käytetään vuosikirjassa yhteistä nimitystä *vanhempainpäiväraha*.

Vanhempainpäivärahaa maksetaan raskauden ja synnytyksen sekä lapsen (myös ottolapsen) hoidon johdosta. Antamalla äidille mahdollisuus jäädä pois työstä turvataan hänen omaansa ja lapsensa terveyttä sekä lapsen hoitoa kotona. Isälle maksettavalla vanhempainpäivärahalla kannustetaan isää osallistumaan lapsensa hoitoon ja luomaan lapseensa hyvän suhteen.

Vanhempainpäivärahaan on oikeutettu jokainen nainen, jonka raskaus on kestänyt vähintään 154 päivää. Vanhempainpäivärahakauden voi aloittaa 30–50 arkipäivää ennen laskettua synnytyisaikaa.

Vanhempainpäivärahaa maksetaan 263 arkipäivältä. Vanhempainpäiväraha maksetaan 105 ensimmäiseltä arkipäivältä äidille (äitiysraha). Seuraavilta 158 arkipäivältä päiväraha voidaan maksaa joko äidille tai isälle (vanhempainraha). Lisäksi isä voi saada isyyssrahaa

Förmåner

Sjuk- och föräldradagpenning

I början av 1996 genomfördes en principiell ändring av sjukdagpenningssystemet. Härfter ersätts bara förlorad förvärvsinkomst vid arbetsoförmåga orsakad av sjukdom, medan sjukdagpenningen tidigare trygga- de utkomsten för alla personer i yrkesaktiv ålder som bor i Finland.

Allmänt. Sjukdagpenningen ersätter inkomstbortfall för personer som p g a sjukdom är förhindrade att arbeta. Avsikten är att kompensera inkomstbortfall för mindre än ett år.

Dagpenningen utges till personer i åldern 16–64 år, som till följd av sjukdom är oförmögna att utföra sitt sedvanliga arbete eller därmed nära jämförbart arbete. De skall då ha arbetat minst tre månader före arbetsoförmågans början.

Dagpenning utbetalas både till dem som förvärvsarbetar och till dem som utför eget arbete. Som eget arbete betraktas arbete i eget eller familjemedlems företag eller yrke. Med eget arbete jämställs bl a hushållsarbete och studier. Dagpenning betalas även till den som är arbetslös utan egen förskyllan.

Sjukdagpenning utges för högst 300 vardagar. I denna maximitid inräknas alla dagpenningdagar under de två åren närmast före arbetsoförmågans början.

Karenstiden för sjukdagpenning är insjuknandedagen och de nio följande vardagarna.

Moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning samt särskild moderskapspenning kallas i årsboken *föräldradagpenning*.

Föräldradagpenning betalas på basis av graviditet och förlossning samt vård av barn (även adoptivbarn). Då modern får en chans att utebli från arbetet trygkas hennes och barnets hälsa och barnet kan vårdas hemma. Föräldradagpenningen till fadern uppmuntrar honom att delta i vården och skapa ett gott förhållande till barnet.

Föräldradagpenning utges till kvinna, vars havandeskap varat minst 154 dagar. Föräldradagpenningperioden kan inledas 30–50 vardagar före beräknad nedkomst.

Dagpenningen utbetalas för 263 vardagar. För de första 105 vardagarna betalas den till modern (moderskapspenning) och för de följande 158 vardagarna till antingen modern eller fadern (föräldrapenning). Fadern kan dessutom få ut faderskapspenning för

- 6–12 arkipäivältä valinnaisena aikana äitiysraha-kaudella
- 6 arkipäivältä valinnaisena aikana äitiys- tai vanhempainrahakaudella.

Isältä edellytetään, ettei hän ole ansiotyössä tai muussa kodin ulkopuolella tehtävässä työssä sinä aikana, kun hän osallistuu lapsen hoitoon.

Jos perheeseen syntyy samalla kertaa kaksi tai useampia lapsia, vanhempainpäivärahakausi pitenee 60 arkipäivällä lasta kohti toisesta lapsesta alkaen. Pidennetyltä kaudelta päiväraha voidaan maksaa joko lasten äidille tai isälle.

Riskialttiissa työssä työskentelevälle voidaan tietyin edellytyksin maksaa raskauden ajalta *erityisäitiysrahaa*.

Vanhempainpäivärahaa voidaan maksaa myös lapsen äidin avopuolisolle.

- 6–12 vardagar vid valbar tidpunkt under moderskapspenningperioden
- 6 vardagar vid valbar tidpunkt under moderskaps- eller föräldrapenningtiden.

Det förutsätts att fadern inte förvärvsarbetar eller utför annat arbete utanför hemmet under den tid han deltar i vården av barnet.

Vid flerbarnsfödelse förlängs dagpenningtiden med 60 vardagar per barn fr o m det andra barnet. Föräldradagpenningen för denna tid kan utges till modern eller fadern.

Gravida kvinnor i riskfyllt arbete kan få s k *särskild moderskapspenning* på vissa villkor.

Föräldradagpenningen kan alternativt också utbetalas till moderns sambo.

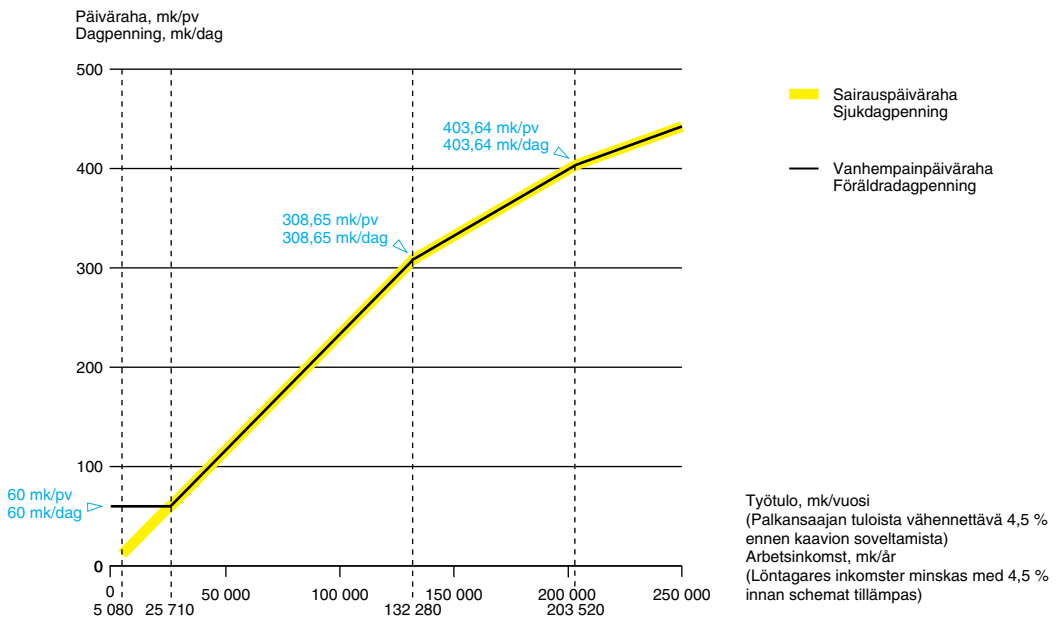
Päivärahan suuruus. Sairaus- ja vanhempainpäivärahan suuruus riippuu henkilön verotuksessa todetuista työtuloista (asetelma 4). Päiväraha on 70 % henkilön työtuloista 132 280 markan vuosityötuloihin saakka (v. 1997). Vuosityötulojen ollessa tätä suuremmat päiväraha jää alle 70 prosentin. Ylärajaa ei päivärähalla ole. (Ennen päivärahan laskentaa palkansaajien työtuloista vähennetään 4,5 % vuonna 1997 (5 % vuonna 1998) yleistä ansiotasoa alentavan työntekijäin työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksun takia.)

Dagpenningens storlek. Sjuk- och föräldradagpenningens storlek beror av den vid beskattningen konstaterade arbetsinkomsten (sammanställning 4). Dagpenningen utgör 70 % av arbetsinkomsten upp till 132 280 marks årsinkomst (1997). Om årsinkomsten är större blir dagpenningen under 70 %. Det finns ingen övre gräns för dagpenningen. (Före dagpenningberäkningen minskas löneinkomsten med 4,5 % år 1997 (5 % 1998) då arbetstagarens arbetspensions- och arbetslöshetsförsäkringspremier sänker den allmänna förtjänstnivån.)

Asetelma 4. Työtulojen vaikutus sairaus- ja vanhempainpäivärahan suuruuteen 31.12.1997
Sammanställning 4. Arbetsinkomsternas inverkan på sjuk- och föräldradagpenningarna 31.12.1997

Työtulo, mk/v Arbetsinkomst, mk/år (Palkansaajan tulosta vähennettävä 4,5 % ennen laskenta- kaavan soveltamista) (Löneinkomsten minskas med 4,5 % innan schemat tillämpas)	Päiväraha, mk/pv Dagpenning, mk/dag	
Alle 5 080	Sairauspäiväraha Vanhempainpäiväraha	0 mk 60 mk (vähimmäistaso)
Under 5 080	Sjukdagpenning Föräldradagpenning	0 mk 60 mk (minimum)
5 080–132 280	70 % vuosityötulon 300. osasta (308,65 mk 132 280 markan vuosityötuloilla) Vanhempainpäiväraha kuitenkin vähintään 60 mk 70 % av 1/300 av årsarbetsinkomsten (308,65 mk vid 132 280 marks årsinkomst) Föräldradagpenningen dock minst 60 mk	
132 290–203 520	308,65 mk + 40 % vuosityötulon ja 132 280 markan erotuksen 300. osasta (403,64 mk 203 520 markan vuosityötuloilla) 308,65 mk + 40 % av 1/300 av skillnaden mellan årsarbetsinkomsten och 132 280 mk (403,64 mk vid 203 520 marks årsinkomst)	
Yli 203 520	403,64 mk + 25 % vuosityötulon ja 203 520 markan erotuksen 300. osasta	
Över 203 520	403,64 mk + 25 % av 1/300 av skillnaden mellan årsarbetsinkomsten och 203 520 mk	

Kaavio 1. Sairaus- ja vanhempainpäivärahan suuruuden määräytyminen 31.12.1997
Schema 1. Fastställande av sjuk- och föräldradagpenningens storlek 31.12.1997

Sairauspäiväraha korvaa menetettyä ansiota. Sitä ei makseta lainkaan, jos työtulot vuodessa ovat säädettyä määrää (5 080 mk 1997) pienemmät. Tulottomille ja vähätuloisille sairauspäiväraha voidaan maksaa *tarveharkintaisena*, jos sairauden aiheuttama työkyvyttömyys kestää yhtäjaksoisesti yli 60 päivää. Tarveharkinnassa sovelletaan työmarkkinatuen tulokäsitettä (ks. s. 184).

Vanhempainpäiväraha oli vuonna 1997 vähintään 60 mk/pv (vähimmäistaso). Tämän suuruinen oli myös työssäoloajalta maksettava äitiys- ja vanhempainraha sekä asevelvollisen isyysraha.

Päivärahaperusteiden markkamäärät tarkistetaan yleensä vuosittain työikäisten TEL-indeksillä. Vuoden 1997 alussa toteutettiin 1,8 %:n korotus ja 1998 alussa 1,9 %:n korotus; tarveharkintaista sairauspäivärahaa ja vähimmäismääristä vanhempainpäivärahaa ei kuitenkaan tarkistettu. Sairauspäiväraha ja vanhempainpäiväraha ovat veronalaista tuloa.

Jos henkilö oli saanut sairastumistaan edeltävän kuu-kauden aikana työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai työvoimapolitiista koulutustukea, hänelle maksettava sairauspäiväraha on vähintään 86 prosenttia työttömyysajalta maksetun etuuden määrää.

Jos henkilö oli saanut sairastumistaan edeltäneen 6 kk:n aikana kuntoutusrahaa, sairaus- tai vanhempainpäiväraha maksetaan vähintään kuntoutusrahan

Sjukdagpenningen kompenserar inkomstbortfall. Dagpenning betalas inte om årsarbetsinkomsten är mindre än stadgat belopp (5 080 mk 1997). Personer med små eller inga inkomster kan få sjukdagpenning *enligt prövning* vid av sjukdom orsakad arbetsoförmåga som varar över 60 dagar i en följd. Vid behovsprövningen tillämpas arbetsmarknadsstödet inkomstbegrepp (se sid 184).

Föräldradagpenningen, moderskaps- och föräldrapenningen för tid i arbete och faderskapspenningen till värnpliktiga uppgick till minst 60 mk/dag (minimum) år 1997.

De dagpenninggrundande inkomstbeloppen justeras i regel årligen med APL-index för aktivåldersbefolkningen. Beloppen höjdes med 1,8 % i början av 1997 och med 1,9 % i början av 1998; den behovspröva-de sjukdagpenningen och den minsta föräldradagpenningen justerades dock inte. Sjuk- och föräldradagpenning är skattepliktig inkomst.

Om en person insjuknar och har haft arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd eller arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd under månaden före insjuknandet får han i sjukdagpenning minst 86 % av för-månsbeloppet för arbetslöshetstiden.

Om rehabiliteringspenning har betalats under de 6 månaderna närmast före insjuknandet utges sjukdagpenningen och föräldradagpenningen med minst lika

suuruisena (kuitenkin ilman työttömän kuntoutusrahan 10 %:n korotusta).

Jos opiskelija oli saanut sairauspäivärahan alkamista edeltäneen kuukauden aikana normaalia opintorahaa tai aikuisopintorahaa, hänelle maksettava sairauspäiväraha on vähintään 86 % (päivää kohti lasketusta) opintorahasta. Sairauspäivärahaa ja opintorahaa ei makseta samanaikaisesti.

Erityishoitoraha

Erityishoitorahaa maksetaan alle 16-vuotiaan sairaan lapsen vanhemmalle, joka osallistuu lapsensa hoitoon tai kuntoutukseen sairaalassa tai sairaalan poliklinikalla, sairaala- ja poliklinikkahoitoon liittyvään kotihoitoon tai lakiin perustuville sopeutumisvalmennus- ja kuntoutuskursseille. Edellytyksenä on, että lasta hoitava henkilö on hoitoon osallistumisen vuoksi estynyt tekemästä työtään eikä saa palkkaa tältä ajalta.

Kotihoidon ja 7 vuotta täyttäneen lapsen sairaala- ja poliklinikkahoidon osalta lapsen sairauden tulee olla vaikea, jotta erityishoitorahaa voitaisiin maksaa.

Sairaala- ja poliklinikkahoidon sekä kuntoutuskurssien ajalta erityishoitorahaa maksetaan kalenterivuodessa yleensä enintään 60 arkipäivältä, kotihoidon ajalta lisäksi enintään 60 arkipäivältä. Erityisestä hoidollisesta syystä enimmäisajat voidaan ylittää.

Erityishoitoraha määräytyy sairauspäivärahan tavoin. Suuruudeltaan se on kuitenkin vähintään 60 mk/pv. Etuus on veronalaista tuloa.

Muut työtulokorvaukset

Henkilölle, joka tartuntatautilain perusteella on määrätty olemaan poissa ansiotyöstä, maksetaan sairauspäivärahan lisäksi sairausvakuutuksen varoista korvaus ansionmenetyksestä. Sama oikeus on myös tartuntatautiin sairastuneen alle 16-vuotiaan lapsen huoltajalla, jos tämä estyy tekemästä työtään. Ansionmenetykskorvaus maksetaan koko ajalta, myös sairauspäivärahan omavastuujalta.

Elimen tai kudoksen luovuttajalle maksetaan sairauspäivärahaa ajalta (myös omavastuujalta), jona hän on estynyt tekemästä ansiotyötään.

Jos työnantaja on maksanut työntekijälleen vuosilomapalkkaa tai -korvausta siltä ajalta, jolta tämä – olematta työssä – on saanut vanhempainpäivärahaa, työnantajalla on oikeus saada korvausta sairausvakuutuksen varoista. Korvaus maksetaan jälkikäteen työnantajan maksettua kokonaisuudessaan lomanmääräytymisvuotta koskevan lomapalkan.

stort belopp som rehabiliteringspenningen (utan tillägget om 10 % för arbetslösa).

Om studiepenning eller vuxenstudiepenning har betalats under månaden närmast före den då sjukdagpenning börjat utges är sjukdagpenningen minst 86 % av studiepenningen (beräknad per dag). Sjukdagpenning och studiepenning utges inte samtidigt.

Specialvårdspenning

Specialvårdspenning utges till förälder som deltar i vård eller rehabilitering av barn under 16 år på sjukhus eller sjukhuspoliklinik, i hemvård i anslutning till sjukhus- och poliklinikkvård eller i lagstadgade anpassnings- och rehabiliteringskurser. En förutsättning för utbetalning är att den som deltar i vården av barnet är förhindrad att förvärvsarbeta och inte får lön för vårdtiden.

Specialvårdspenning vid hemvård samt vid sjukhus- och poliklinikkvård av barn över 7 år förutsätter att barnet har en svår sjukdom.

För vård på sjukhus eller poliklinik samt för rehabiliteringskurser är den maximala ersättningstiden i allmänhet 60 vardagar, för vård i hemmet ytterligare högst 60 vardagar. Av särskilda terapeutiska skäl kan maximitiderna överskridas.

Specialvårdspenningen bestäms lika som sjukdagpenningen, men utgör minst 60 mk/dag. Förmånen är skattepliktig inkomst.

Andra arbetsinkomstersättningar

Till personer som på basis av lagen om smittsamma sjukdomar förordnats att utebli från sitt förvärvsarbete utbetalas av sjukförsäkringsmedel utöver sjukdagpenning en ersättning för förlorad arbetsinkomst. Detta gäller även vårdnadshavare till barn under 16 år, som på grund av barnets smittsamma sjukdom är förhindrad att arbeta. Ersättning för inkomstbortfall utges för hela frånvarotiden inklusive sjukdagpenningkarensen.

Sjukdagpenning till en donator av organ eller vävnad utges för den tid (inkl karensen) då han varit förhindrad att förvärvsarbeta.

En arbetsgivare, som betalar semesterlön eller -ersättning till en anställd för den tid denna haft föräldradagpenning men inte arbetat, har rätt till ersättning från sjukförsäkringen. Ersättningen betalas i efterskott när arbetsgivaren betalar hela semesterlönen för semesterkvalifikationsåret.

Sairaanhoitokorvaukset

Vakuutetulla henkilöllä on oikeus saada korvausta sairaanhoidon sekä raskauden ja synnytyksen aiheuttamista tarpeellisista kustannuksista.

Sairausvakuutus korvaa seuraavien sairaanhoitopalvelujen käytön aiheuttamia kustannuksia:

- Lääkärin tai hammaslääkärin määräämät *lääkkeet* (ei käsikauppalääkkeet), lääkärin määräämät vaikean sairauden hoitoon tarvittavat kliiniset *ravintovalmisteet* sekä pitkäaikaisen ihotaudin hoitoon käytettävät *perusvoiteet*. Vaikeiden ja pitkäaikaisen sairauksien hoitoon tarvittavista lääkkeistä maksetaan erityiskorvaus. Vaikeat ja pitkäaikaiset sairaudet määrittelee valtioneuvosto. Vuosikirjassa nimitys *lääkkeitä* kattaa myös ravintovalmisteet ja perusvoiteet ellei toisin mainita.
- *Yksityislääkärin palvelut*
- *Yksityishammaslääkärin palvelut*
 - *Vuonna 1956 tai sen jälkeen syntyneille* korvataan hammaslääkärin tekemä suun ja hampaiden tutkimus ja ehkäisevä hoito sekä suu- ja hammassairauksien hoito. Sairausvakuutus ei yleensä korvaa oikomishoitoa eikä proteettisia toimenpiteitä, hammasteknisiä kustannuksia ei myöskään korvata.
 - *Vuonna 1955 tai sitä ennen syntyneille* korvataan 1.10.1997 lukien kerran kolmessa kalenterivuodessa hammaslääkärin suorittama tutkimus ja ehkäisevä hoito yhdeltä toimenpiteeltä (kesto enintään 20 min).
 - *Rintamaveteraanilla* (rintamasotilas-, rintamapalvelu-, rintama- tai veteraanitunnus) on erillisen lain perusteella oikeus saada korvausta hammashuollon kustannuksista. Myös proteettiseen hoitoon liittyvän kliinisen työn kustannuksia korvataan, proteeseja ei (1.5.1998 alkaen myös osa (50 %) protetiikan teknisestä työstä).
 - *läästä riippumatta* korvataan sellainen hoito, joka on välttämätöntä muun kuin hammassairauden parantamiseksi.
- Lääkärin tai hammaslääkärin määräämä *tutkimus ja hoito yksityisessä* tutkimus- tai hoitolaitoksessa.
- Sairauden aiheuttamat *matkat* (myös sairaankuljetusajoneuvolla tehty matkat) *ja yöpymiset*.

Sairaanhoitokorvaukset määräytyvät eri tavoin. Osaan liittyy potilaan maksettava markkamääräinen omavastuu, jonka suuruus vaihtelee korvauslajeittain. Omavastuun ylittävistä osasta korvataan tietty, korvauslajeittain vaihteleva osuus. Lisäksi lääkärin- ja hammaslääkärinpalkkioille sekä tutkimus- ja hoitotoimenpiteille on vahvistettu taksat. Jos palkkio ylittää taksan, korvaus lasketaan taksan mukaisesta määrästä. Taksojen perusteet määrää sosiaali- ja terveys-

Sjukvårdsersättningar

Försäkrade har rätt till ersättning för nödvändiga kostnader i samband med sjukvård samt graviditet och förlossning.

Sjukförsäkringen ersätter kostnader för följande sjukvård:

- läkar- och tandläkarordinerade *läkemedel* (ej handköpsläkemedel), läkarordinerade kliniska *näringspreparat* för behandling av svåra sjukdomar samt *salvbaser* för behandling av långvariga hudsjukdomar. För de läkemedel som behandlingen av svåra och långvariga sjukdomar kräver beviljas specialersättning. Vilka sjukdomarna är fastställs av statsrådet. I årsboken inkluderar termen *läkemedel* näringspreparat och salvbaser om inte annat nämns
- *privatläkar-service*
- *privat tandläkar-service*
 - *personer födda 1956 eller senare* får kostnaderna ersatta för undersökning, behandling och profylax av mun och tänder och för behandling av mun- och tandsjukdomar. Sjukförsäkringen ersätter vanligen inte tandreglering eller protetisk behandling, och inte heller tandtekniska kostnader
 - *personer födda 1955 eller tidigare* får från 1.10.1997 kostnaderna för undersökning och profylax ersatta en gång på tre kalenderår för en behandlingsgång (högst 20 min)
- *frontveteraner* (frontmanna-, fronttjänst-, front- eller veterantecken) har rätt till ersättning för tandvårdskostnader enligt en särskild lag. Även kliniskt arbete i samband med protetisk behandling ersätts, men inte proteser (från 1.5.1998 även en del (50 %) av tekniskt protesarbete)
- *oavsett ålder* ersätts vård som är nödvändig för botande av annan sjukdom än tandsjukdom
- läkar- eller tandläkarordinerad *undersökning och behandling på privat* undersöknings- eller vårdanstalt
- *resor* (inklusive ambulansresor) och *övernattning* p g a sjukdom.

Sjukförsäkringsersättningarna bestäms på olika sätt. Till endel ersättningar hänförs en egenandel som patienten själv står för och vars belopp är olika för olika slags ersättningar. Ersättningen betalas med det belopp som överskrider egenandelen. För läkar- och tandläkararvoden och för undersöknings- och behandlingsåtgärder har det fastställts olika taxor. Om ett arvode överskrider taxan, beräknas ersättningen enligt taxebeloppet. Det är social- och hälsovårdsmi-

Asetelma 5. Sairaanhoitokorvausten määräytymisperusteet 31.12.1997 (yksityinen sektori)
Sammanställning 5. Grunderna för sjukvårdersättning 31.12.1997 (privatsektorn)

	Vakuutetun itse maksettava omavastuuosa, mk På den försäkrade ankommande självriskandel, mk	Omvastuun ylittävistä osasta korvattiin, % Av den del som överstiger självrisken ersattes, %
- Lääkärin tai hammaslääkärin määräämät <i>lääkkeet</i>, ravintovalmisteet ja perusvoiteet (peruskorvaus), ostokerralla – Av läkare eller tandläkare ordinerade <i>läkemedel</i>, näringspreparat och salvbaser (grundersättning), per köptillfälle - Vaikean ja pitkäaikaisen sairauden vaatimat <i>lääkkeet</i> ja ravintovalmisteet, ostokerralla – <i>Läkemedel</i> och näringspreparat vid svåra och långvariga sjukdomar, per köptillfälle - Erytiskorvaus (100 %) – Specialersättning (100 %) - Erytiskorvaus (75 %) – Specialersättning (75 %) <i>Lääkärinpalkkiot</i> – <i>Läkararvoden</i> <i>Hammaslääkärinpalkkiot</i>²⁾ – <i>Tandläkararvoden</i>²⁾ - Lääkärin tai hammaslääkärin määräämä <i>tutkimus ja hoito</i> (lääkärin samalla kerta määräämiltä toimenpiteiltä) – Läkare eller tandläkarordinerad <i>undersökning och behandling</i> (av läkare på en gång ordinerade åtgärder) - Sairaudesta johtuvat <i>matkat</i> (yhdensuuntaiselta matkalta) – <i>Resor</i> till följd av sjukdom (för enkel resa)	50 25 25 – – 70 45	50 100 75 60¹⁾ 60/75/100¹⁾ 75¹⁾ 100

Yöpymisrahaa tutkimuksesta tai hoidosta aiheutuneista yöpymiskustannuksista 120 mk/vrk, kuitenkin enintään todellisia kustannuksia vastaava määrä – I övernattingspenning för övernattingskostnader i samband med undersökning och behandling 120 mk/dygn, dock högst de faktiska kostnaderna.

¹⁾ Enintään vahvistetun taksan mukaisesta määrästä.

Högst av det fastställda taxebeloppet.

²⁾ Korvaus on 75 % palkkioista, jotka koskevat v. 1956 tai sen jälkeen syntyneiden suun ja hampaiden tutkimusta ja ehkäisevää hoitoa. Muusta nuorten aikuisten hammashuollosta korvaus on 60 %. V. 1955 ja sitä ennen syntyneiden tutkimuksen ja ehkäisevän hoidon toimenpiteestä korvataan 75 %. Korvaus on 100 % palkkioista, jotka koskevat rintamaveteraaneille hammaslääkärin tekemää tutkimusta ja ehkäisevää hoitoa sekä hammaslääkärin tai erikoishammasteknikon tekemää proteettiseen hoitoon liittyvää kliinistä työtä. Muusta veteraanien hammashuollosta korvaus on 60 %.

Ersättingen är 75 % av arvoden, som gäller undersökning och profylaktisk vård av tänder för personer födda 1956 eller senare. Annan tandvård för unga vuxna ersätts till 60 %. För personer födda 1955 eller tidigare är ersättingen för undersöknings- och profylaktisk vårdåtgärd 75 %. För frontveteraner är ersättingen 100 % av arvoden, som gäller av tandläkare utförd undersökning och profylaktisk vård samt av tandläkare eller specialtandtekniker utförd kliniskt protetikarbete, och 60 % av arvoden som gäller annan tandvård.

ministeriö. Korvausten määräytymisperusteet vuoden 1997 lopussa käyvät ilmi asetelmasta 5.

Lääkekorvaukset maksetaan kolmessa korvausluokassa (asetelma 5). Peruskorvaukseksi kutsutaan korvausta, jossa 50 markan omavastuun ylittävältä osalta korvataan 50 prosenttia. Erytiskorvaus on yhteinen nimitys korvauksille, joissa 25 markan omavastuun ylittävistä kustannuksista korvataan 75 tai 100 prosenttia. Erytiskorvaukseen oikeuttavista sairauksista päättää valtioneuvosto.

Jos potilaan itse maksamat *lääkekustannukset* ylittävät kalenterivuoden aikana tietyn markkamäärän (3 184,79 mk vuonna 1997), sairausvakuutus korvaa ylimenevän osan kokonaan. Tätä lisäkorvausta maksetaan lääkäri määräämistä sairausvakuutuslain nojalla korvatuista lääkkeistä.

Mikäli potilaan maksettaviksi jäävät *matkakustannukset* kalenterivuoden aikana ylittävät vuotuisen omavastuun (900 mk vuonna 1997), ylittävän osan sairausvakuutus korvaa kokonaan (ns. lisäkorvaus). Vuotuisen omavastuuseen lasketaan sekä matka-kohtaiset 45 markan omavastuut että ne tarpeelliset matkakustannukset, jotka jäävät alle 45 markan omavastuun.

nisteriet som avgör grunderna för taxan. Ersättningsgrunderna i slutet av 1997 framgår av sammanställning 5.

Läkemedelskostnader ersätts i tre kategorier (sammanställning 5). Med grundersättning avses 50 procent av det belopp som överstiger självriskdelen, 50 mark. Specialersättning är den gemensamma benämningen på ersättning som utges med 75 eller 100 procent av det belopp som överstiger självriskdelen, 25 mk. Vilka sjukdomar som berättigar till specialersättning fastställs genom statsrådsbeslut.

Om de *läkemedelskostnader* patienten själv måste stå för överstiger ett visst belopp under ett kalenderår (3 184,79 mk år 1997), ersätter sjukförsäkringen den överstigande delen i sin helhet. Tilläggsersättingen utges för läkarordinerade läkemedel som är ersättningsgilla enligt sjukförsäkringslagen.

Om de *resekostnader* patienten själv måste stå för under ett år överstiger den årliga självrisken (900 mk år 1997), ersätter sjukförsäkringen den överstigande delen i sin helhet (s k tilläggsersättning). I den årliga självrisken medräknas såväl 45-marksandelar som nödiga resekostnader under 45 mk.

Yhteensovituksessa muun sosiaaliturvan kanssa

Sairauspäiväraha on yleensä ensisijainen korvaus työeläkelakien mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen nähden, mutta toissijainen tapaturma- ja liikennevahinkokorvauksiin nähden. Rikosvahinkolain mukaiseen korvaukseen nähden sairauspäiväraha on ensisijainen. Sen sijaan kuntoutusrahaan ja kuntoutuksen aikaiseen ansionmenetyskorvaukseen nähden sairauspäiväraha on toissijainen.

Sairaanhoitokorvauksia vakuutettu voi hakea sairausvakuutuksesta, vaikka hän olisikin oikeutettu muun lain mukaiseen korvaukseen. Tällöin ensisijainen korvausvelvollinen maksaa vakuutetulle korvausta ainoastaan siltä osin kuin ensisijainen korvaus on sairausvakuutuskorvausta suurempi ja muun osan korvauksesta ensisijainen korvausvelvollinen maksaa sairausvakuutusrahastoon.

Työnantaja, joka maksaa sairaus- tai synnytysloman ajalta palkkaa, saa työntekijänsä sairaus- tai vanhempainpäivärahan siltä osin kuin se ei ylitä palkkaa.

Lisäksi työnantaja saa sairausvakuutukselta korvausta vanhempainpäiväraha-ajalta maksamastaan vuosiomapalkasta.

Jos vakuutettu on työkyvyttömyysajalta saanut ansioturvan työttömyyspäivärahaa, maksetaan sairauspäiväraha *työttömyyskassalle* siltä osin kuin se ei ylitä työttömyyspäivärahaa.

Sairauspäiväraha ja korvaus sairaanhoitokustannuksista maksetaan *Potilasvakuutusyhdistykselle*, jos yhdistys on samalta työkyvyttömyysajalta tai samoista sairaanhoitokustannuksista maksanut potilasvahinkokorvauksen.

Sosiaalilautakunta saa toimeentulotukena antamastaan sairaanhoidosta korvausta samoin perustein kuin jos korvaus maksettaisiin suoraan vakuutetulle.

Korvausorganisaatio

Vakuutetut henkilöt kuuluvat sairausvakuutuksen organisaatiossa joko Kelan toimiston tai työpaikkakassan vastualueeseen.

Korvausmenettelyn yksinkertaistamiseksi on apoteekin kanssa tehty sopimus, jonka mukaan apteekki perii maksun lääkkeistä tai lääkärinpalkkion lääkemääräyksen antamisesta siten, että sairausvakuutuskorvaus on jo vähennetty hinnasta. Kelan toimisto taas maksaa ko. korvaukset apteekille.

Työpaikkaterveydenhuoltoa ja sen kustannusten korvaamista käsitellään luvussa 4.5.

Samordning med övrig social trygghet

Sjukdagpenningen är i allmänhet primär i förhållande till invalidpension som utgår enligt arbetspensionslagarna men sekundär i förhållande till olycksfalls- och trafikskadeersättningar. I förhållande till ersättning enligt brottsskadelagen är sjukdagpenningen primär. Däremot är den sekundär i förhållande till rehabiliteringspenning och till inkomstbortfallsersättning vid rehabilitering.

Försäkrad kan söka sjukvårdsersättning från sjukförsäkringen även om han är berättigad till ersättning som utgår enligt annan lag. I sådant fall betalar den primärt ersättningskyldiga till den försäkrade endast det belopp, varmed den primära ersättningen överstiger sjukförsäkringsersättningen, och resten betalas till sjukförsäkringsfonden.

Arbetsgivare, som betalar lön under sjuk- eller barnbördsledighet, får sin arbetstagers sjuk- eller föräldradagpenning till den del som motsvarar lönen.

Arbetsgivaren får dessutom ersättning från sjukförsäkringen för semesterlön som betalats för föräldradagpenningtiden.

Om försäkrad under sjuktid uppburit inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning, utbetalas sjukdagpenningen till *arbetslöshetskassan* till den del som motsvarar arbetslöshetsdagpenningen.

Sjukdagpenning och ersättning för sjukvårdskostnader betalas till *Patientskadeföreningen* om föreningen betalar patientskadeersättning för samma arbetsoförmåga eller samma kostnader.

Socialnämnd får ersättning för sjukvård, som ingått i utkomststöd, enligt samma grunder som om ersättningen skulle utges direkt till den försäkrade.

Ersättningsorganisation

De sjukförsäkrade är inregistrerade antingen vid en FPA-byrå eller vid en arbetsplatskassa.

För att förenkla ersättningsförfarandet har med apoteken träffats avtal om att sjukförsäkringserättningarna avdras när apoteken tar betalt för läkemedel och läkararvoden för läkemedelsordination, varefter FPA-byrån betalar ersättningarna direkt till apoteket.

Företagshälsovården och kostnaderna för den behandlas i kapitel 4.5.

Tilastojen sisältö ja käsitteet

Tilastojärjestelmät. Sairausvakuutuksen korvaustiedot saadaan etuusjärjestelmien tietokannoista. Sairautta ja ammatia koskevat tilastot perustuvat osa-aineistoon (6,6 %:n perusotantaan).

Tilastoyksiköt. Sairausvakuutuskorvausten **kappale-määriä** koskevilla tilastoilla käytetään seuraavia tilastoyksiköitä:

Sairaanhoitokorvausten tilastoyksikkönä käytetään oma-astuukertaa, joka tarkoittaa

- lääkekorvauksissa ostokertaa
- lääkärin- tai hammaslääkärinpalkkiokorvauksissa käyntikertaa tai lääkemääräyksen antamiskertaa
- tutkimus- ja hoitokorvauksissa lääkärin samalla kertaa määräämiä tutkimus- ja hoitotoimenpiteitä
- matkakorvauksissa yhdensuuntaista matkaa (myös kustannuksiltaan alle omavastuun jääneet matkat, joista korvaus on maksettu ns. lisäkorvauksena).

Rintamaveteraanien hammashuolto sisältyy sairausvakuutus-tilastoihin.

Sairaus- ja vanhempainpäivärahojen tilastoyksikkönä on alkanut kausi, saaja, maksukerta ja päivä, *erityishoitorahojen* tilastoyksikkönä saaja ja päivä.

Sairauspäivärahakausi katsotaan alkaneeksi, kun vakuutettu alkaa omavastuunajan (sairastumispäivä ja yhdeksän sitä seuraavaa arkipäivää) jälkeen saada päivärahaa. Henkilöllä voi vuoden aikana olla useita alkaneita kausia.

Alkaneeseen sairaus- ja vanhempainpäivärahakautteen sisältyy yksi tai useampia maksukertoja.

Sairaus- ja vanhempainpäivärahapäivät sekä erityishoitorahapäivät on niiden päivien määrä, joilta korvaus maksetaan.

Sairauspäiväraha on työeläkelakien mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen nähden yleensä ja rikosvahinkolain mukaiseen korvaukseen aina ensisijainen korvaus (sairausvakuutus korvausvelvollinen). Toissijainen se on kuitenkin mm. tapaturma- ja liikennevahinkokorvauksiin sekä kuntoutusrahan nähden. Siksi niistä sairauspäivistä, joilta henkilöllä on oikeus em. korvauksiin, vain osa sisältyy tilastoihin.

Sairausvakuutuksen **markkamäärätilastot** koskevat toisaalta korvausten määriä ja toisaalta vakuutetun sairaanhoidon kokonaiskustannuksia ennen korvauksen maksamista.

Lisäkorvaukset suurista lääke- ja matkakustannuksista sekä niihin liittyvät kokonaiskustannukset sisältyvät vastaaviin tilastoihin. Matkojen markkamäärätilastoihin sisältyvät myös *yöpymisrahat* ja *-kustannukset*.

Väestöryhminä, joihin sairausvakuutusjärjestelmästä saatavia tilastotietoja on vertailtavuuden saavuttamiseksi suhteutettu, on sairaanhoitokorvausten osalta käytetty koko väestöä ja vanhempainpäivärahaa saaneiden äitien osalta 16–44-vuotiaita naispuolisia vakuutettuja.

Suhdeluvuissa vakuutetun väestön tilastointijankkohta on vuoden loppu.

Innehåll och begrepp i statistiken

Statistiksystem. Data om sjukförsäkringsersättningarna fås ur databaserna för förmånssystemen. Sjukdoms- och yrkesstatistik är baserad på delmaterial (ett primärurval om 6,6 %).

Statistikenheter. För sjukförsäkringsersättningsarnas **antalet** används följande statistikenheter:

Som statistikenhet för sjukvårdsersättningar används självrisk, varmed avses

- i fråga om läkemedel inköpstillfälle
- i fråga om läkar- eller tandläkartjänster besök eller utfärdande av recept
- i fråga om undersökning och behandling av läkare på en gång föreskrivna åtgärder
- i fråga om resekostnader enkel resa (även kostnader lägre än självrisken då sk tilläggsersättning utgetts).

Tandvården för frontveteraner ingår i sjukförsäkringsstatistiken.

Som statistikenhet för *sjuk-* och *föräldradagpenningar* används inledd förmånsperiod, mottagare, betalningstillfälle och dag, för *specialvårdspenningar* mottagare och dag.

En sjukdagpenningperiod anses ha inletts när försäkrad efter fastställd karenstid (insjuknadedagen och de nio därpå följande vardagarna) börjar utfärd dagpenning. En person kan ha flera dagpenningperioder under ett år.

Inledd sjuk- eller föräldradagpenningperiod omfattar ett eller flera betalningstillfällen.

Antalet sjuk- och föräldradagpenningdagar och specialvårdspenningdagar avser dagar för vilka ersättning utges.

Sjukdagpenningen är i regel primär i förhållande till invalidpension enligt arbetspensionslagarna och alltid i förhållande till ersättning enligt brottsskadelagen (sjukförsäkringen ersättningsskyldig). Sekundär är den bl a i förhållande till olycksfalls- och trafikförsäkringsersättningarna och till rehabiliteringspenningen. Därför ingår i statistiken bara en del av de sjukdagar för vilka försäkrade har rätt till sagda ersättningar.

Sjukförsäkringsstatistikens **tabeller över belopp** gäller dels ersättningarna och dels de försäkrades totala sjukvårdskostnader innan ersättning betalats.

Tilläggsersättningar för stora läkemedels- och resekostnader jämte totalkostnader ingår i motsvarande statistik. I statistiken över reseersättningar ingår *övernattningspenningar* och *-kostnader*.

De befolkningsgrupper till vilka sjukförsäkringssystemets statistikuppgifter i jämförelsesyfte relaterats är i fråga om sjukvårdsersättningar hela befolkningen och i fråga om föräldradagpenning till mödrar 16–44-åriga kvinnliga försäkrade.

Relationstalen i statistiken över den försäkrade befolkningen avser årets slut.

57. Sairausvakuutuskorvaukset 1980–97, milj. mk
Sjukförsäkringsersättningar 1980–97, milj mk
National health insurance general benefit payments, 1980–97 (FIM million)

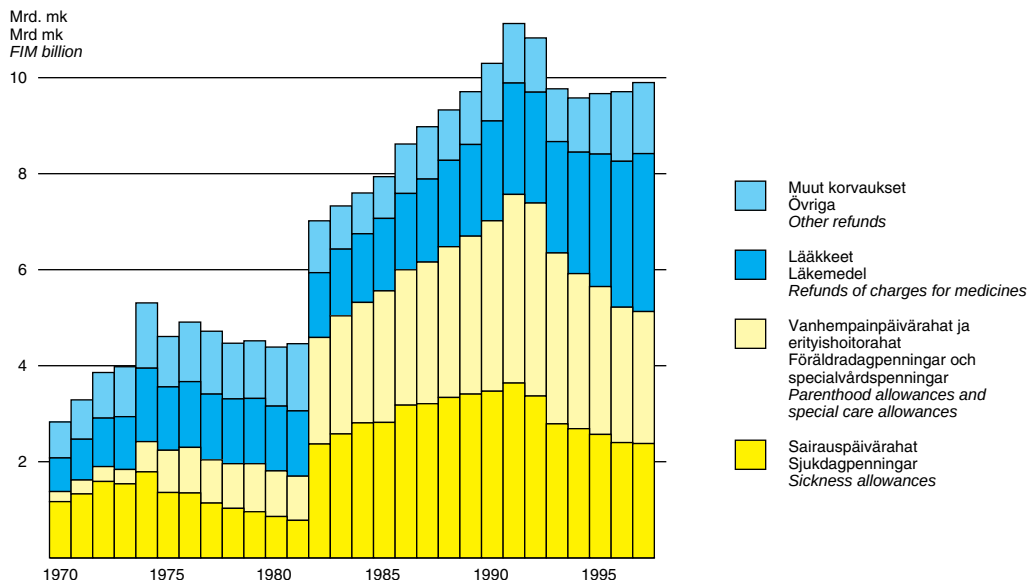
Vuosi År Year	Kaikki korvaukset ¹⁾ Samtliga ersättningar ¹⁾ <i>All benefits: Total¹⁾</i>	Työtulokorvaukset Arbetsinkomst- ersättningar <i>Compensations</i>		Sairaanhoitokorvaukset ²⁾ Sjukvårdsersättningar ²⁾ <i>Refunds²⁾</i>					
		Sairaus- päivärahat Sjukdag- penningar <i>Sickness allowances</i>	Vanhem- painpäivä- rahat ³⁾ Föräldra- dagpen- ningar ³⁾ <i>Parenthood allow- ances³⁾</i>	Yhteensä Samman- lagt <i>All refunds: Total</i>	Lääkkeet Läkemedel <i>Medicines</i>	Lääkärin- palvelut Läkar- tjänster <i>Doctors' services</i>	Hammas- lääkärin- palvelut Tandläkar- tjänster <i>Dentists' services</i>	Tutkimus ja hoito Under- sökning och be- handling <i>Examina- tions and treat- ments</i>	Matkat ja sairaan- kuljetus ⁴⁾ Resor och sjuktrans- port ⁴⁾ <i>Transporta- tion services⁴⁾</i>
1980	2 022,5	396,1	438,9	1 187,5	620,1	216,4	.	191,6	159,4
1981	2 294,3	400,0	475,7	1 418,6	699,1	294,0	.	221,9	203,6
1982	3 951,2	1 334,5	1 249,4	1 367,3	761,3	186,2	.	186,6	233,2
1983	4 485,8	1 579,3	1 504,1	1 402,4	852,5	136,2	.	176,7	237,0
1984	4 975,6	1 836,6	1 644,1	1 494,9	936,3	137,9	.	174,1	246,6
1985	5 491,6	1 952,0	1 895,9	1 643,7	1 043,8	141,2	.	177,5	281,2
1986	6 174,9	2 278,3	2 021,3	1 875,3	1 137,3	171,9	26,6	237,6	301,9
1987	6 671,2	2 384,3	2 190,9	2 094,6	1 285,3	189,8	31,6	256,9	331,0
1988	7 279,5	2 604,3	2 451,4	2 221,4	1 403,8	198,1	38,5	248,7	332,3
1989	8 068,9	2 832,0	2 735,3	2 499,4	1 584,4	233,3	55,0	263,0	363,7
1990	9 089,8	3 061,0	3 130,2	2 892,9	1 832,5	287,8	88,3	295,4	388,9
1991	10 215,0	3 341,2	3 585,1	3 263,9	2 126,2	300,3	110,7	305,2	421,5
1992	10 206,8	3 172,1	3 773,5	3 239,5	2 177,0	287,7	121,8	257,7	395,3
1993	9 408,1	2 683,2	3 415,8	3 292,3	2 235,8	290,6	157,3	245,4	363,2
1994	9 326,2	2 619,9	3 129,9	3 560,0	2 459,5	273,6	162,6	239,3	424,9
1995	9 498,8	2 523,4	3 016,3	3 909,7	2 706,9	300,5	168,6	265,2	468,5
1996	9 594,8	2 371,9	2 773,4	4 345,8	3 001,5	338,6	172,1	305,3	528,3
1997	9 894,7	2 383,9	2 732,5	4 681,2	3 288,4	338,2	189,7	315,8	549,2

¹⁾ Sisältää myös tartuntatautilain perusteella maksetut päivärahat ja ansionmenetykskorvaukset, elimen tai kudoksen luovuttajalle maksetut päivärahat, erityishoitovärahat sekä vuosilomakustannusten korvaukset työnantajalle.
 Inkluderar dagpenningar och inkomstbortfallsersättningar enligt lagen om smittsamma sjukdomar, dagpenningar till donatorer av organ eller vävnader, specialvårdspenningar samt ersättningar till arbetsgivare för semesterkostnader.
*Includes compensations on account of the Communicable Diseases Act, donor allowances, special care allowances and employer com-
 pensations for the cost of employees' paid annual leave.*

²⁾ Työpaikkaterveydenhuollon korvaukset sisältyvät vain luvun 4.5 taulukoihin.
 Ersättningar för företagshälsovård ingår endast i tabellerna i kapitel 4.5.
Refunds of occupational health services costs included in charts and tables on pages 162–166 only.

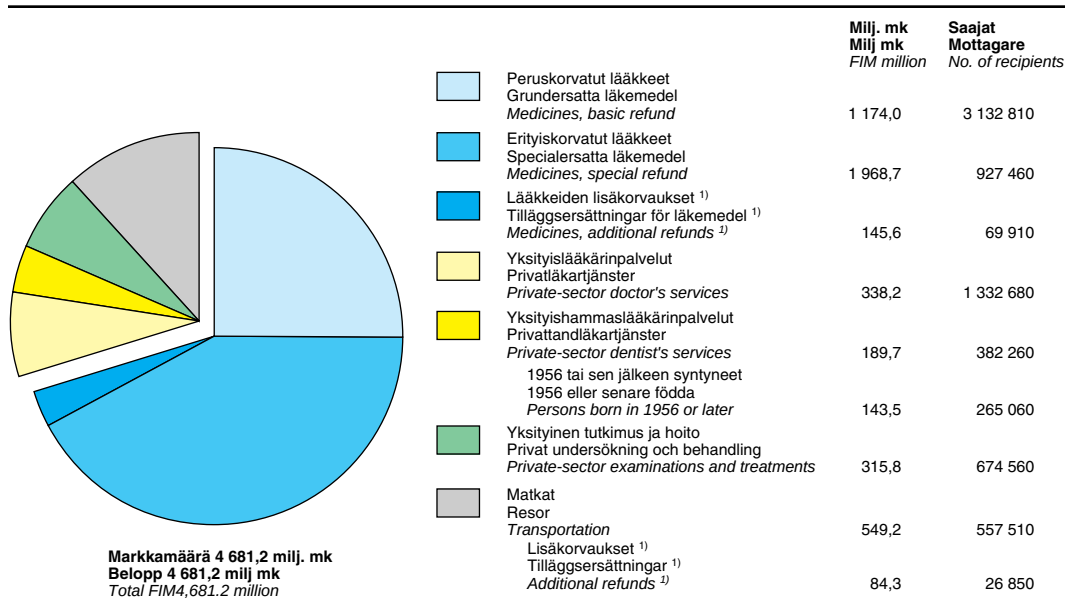
³⁾ Äitiys-, isyys- ja vanhempainrahat sekä erityisäitiysrahat.
 Moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning samt särskild moderskapspenning.
Maternity, paternity and parental allowance as well as special maternity allowance.

⁴⁾ Sisältää korvauksia kunnille näiden järjestämästä sairaankuljetuksesta 31.12.1992 saakka, 1.1.1994 alkaen korvauksia suoraan vakuute-
 tuille itselleen avohoidon sairaankuljetusajoneuvon käyttämisestä.
 Inkluderar fram till 31.12.1992 ersättningar till kommunerna för sjuktransporter som de ordnat, och från 1.1.1994 ersättningar till försäkra-
 de för anlitande av sjuktransportfordon inom öppenvården.
*Includes reimbursements to municipalities for patient transport costs (until 31 December 1992) and reimbursements directly to insured
 persons for necessary transportation costs in connection with out-patient treatment (from 1 January 1994).*

Kuvio 22. Sairausvakuutuskorvaukset 1970–97, mrd. mk (vuoden 1997 rahana)**Figur 22. Sjukförsäkring ersättningar 1970–97, mrd mk (1997 års penningvärde)****Chart 22. National health insurance general benefit payments, 1970–97 (in FIM billion at 1997 prices)**

Lähde: Kelan tilastot.

Källa: FPA's statistik.

Kuvio 23. Sairaanhoitokorvausten markkamäärät korvauslajeittain ja niiden saajat 1997**Figur 23. Sjukvård ersättningar efter ersättningslag: belopp och antal mottagare 1997****Chart 23. Refunds of medical expenses: total amount by refund category, number of recipients in 1997**

¹⁾ Jos vuoden 1997 aikana korvaamatta jääneet lääkekustannukset ylittivät 3 184,79 mk ja matkakustannukset 900 mk, ylittävä osa korvattiin kokonaan.

Under år 1997 icke ersatta läkemedelskostnader utöwer 3 184,79 mk och resekostnader utöwer 900 mk ersattes i sin helhet.

Unrefunded medicine costs exceeding FIM3,184.79 and transportation costs exceeding FIM900 during 1997 were refunded in full.

Lähde: Kelan tilastot.

Källa: FPA's statistik.

58. Lääkekorvaukset 1980–97, milj. mk**Läkemedelsersättningar 1980–97, milj mk***National health insurance refunds of medicine expenses, 1980–97 (FIM million)*

Vuosi År Year	Kaikki lääk- korvaukset Samtliga läkemedels- ersättningar All refunds	Peruskorvatut lääkkeet (50 %) ¹⁾ Grundersatta läkemedel (50 %) ¹⁾ Basic refunds (50%) ¹⁾	Erityiskorvatut lääkkeet Specialersatta läkemedel Special refunds			Lisäkorvaukset suurista lääkekustannuksista Tilläggsersättningar för höga läkemedels- kostnader Refunds of exceptionally large expenses
			Yhteensä Sammanlagt Total	75 % ²⁾ Ersatta till 75 % ²⁾ 75% category ²⁾	100 % Ersatta till 100 % 100% category	
1980	620,1	241,8	378,3	.	378,3	.
1981	699,1	277,1	422,0	.	422,0	.
1982	761,3	301,9	459,4	.	459,4	.
1983	852,5	339,8	512,7	.	512,7	.
1984	936,3	358,4	577,9	.	577,9	.
1985	1 043,8	408,1	635,7	.	635,7	.
1986	1 137,3	424,6	711,8	410,7	301,1	0,9
1987	1 285,3	467,0	813,6	535,7	277,9	4,7
1988	1 403,8	457,2	939,8	620,4	319,4	6,8
1989	1 584,4	519,4	1 056,1	692,4	363,7	8,9
1990	1 832,5	586,4	1 233,4	790,7	442,7	12,7
1991	2 126,2	671,9	1 437,9	909,3	528,6	16,4
1992	2 177,0	648,0	1 494,8	888,5	606,4	34,1
1993	2 235,8	545,9	1 619,8	940,7	679,1	69,9
1994	2 459,5	717,7	1 671,1	926,8	744,3	70,7
1995	2 706,9	904,3	1 718,5	915,1	803,4	84,1
1996	3 001,5	1 041,1	1 850,8	975,8	875,0	109,6
1997	3 288,4	1 174,0	1 968,7	1 023,0	945,7	145,6

¹⁾ 40 % 1.9.1992–31.3.1994.
40 % 1.9.1992–31.3.1994.
40% from 1 Sept 1992 until 31 March 1994.

²⁾ Korvaus aleni 90:stä 80:een 1.1.1992 ja edelleen 75:een 1.4.1994.
Ersättningen minskade från 90 % till 80 % 1.1.1992 och till 75 % 1.4.1994.
Rate of refund lowered from 90% to 80% from 1 January 1992 and further
to 75% from 1 April 1994.

59. Sairausvakuutuskorvaukset korvauksen maksajan ja vastaanottajan mukaan 1997, 1 000 mk
Sjukförsäkringsersättningarna fördelade efter utbetalare och mottagare 1997, 1 000 mk
National health insurance general benefit payments by paying agent and benefit recipient, 1997 (FIM thou-
sands)

Korvauksen maksaja tai vastaanottaja Utbetalare eller mottagare av ersättning <i>Paying agent / Benefit recipient</i>	Kaikki ¹⁾ Samtliga ¹⁾ All benefits ¹⁾	Työtulokorvaukset Arbetsinkomstersättningar <i>Compensations</i>		Sairaanhoitokorvaukset Sjukvårdsersättningar <i>Refunds</i>			
		Sairaus- päivärahat Sjukdag- penningar <i>Sickness allowances</i>	Vanhem- painpäivä- rahat Föräldra- dagpen- ningar <i>Parenthood allowances</i>	Lääkkeet Läkemedel <i>Medicines</i>	Lääkäri- ja hammas- lääkäri- palvelut Läkar- och tandläkar- tjänster <i>Doctors' and dentists' services</i>	Tutkimus ja hoito Under- sökning och be- handling <i>Examina- tions and treat- ments</i>	Matkat Resor <i>Trans- portation services</i>
Korvaukset kaikkiaan – Ersättningar sammanlagt – Total of payments	9 894 678	2 383 876	2 732 550	3 288 365	527 911	315 758	549 179
Kelan toimistojen maksamat – Av FPA-byråerna utbetalda – <i>Payments through SII branches</i>	9 517 701	2 214 820	2 642 745	3 221 302	503 766	293 042	545 512
Apteekkien välityksellä – Genom apoteks förmedling – <i>Payments through pharmacies ..</i>	3 057 811	.	.	3 056 021	1 790	.	.
Työpaikkakassojen maksamat – Av arbetsplatskassorna utbetalda – <i>Payments through employee sickness funds</i>	376 977	169 056	89 805	67 063	24 145	22 716	3 667
Korvaukset vastaanottajan mukaan – Ersättningar enligt mottagare – Payments by type of recipient							
Korvaukset työnantajille – Ersättningar till arbetsgivare – <i>Payments to employers</i>	1 526 407	1 112 552	329 807	.	.	.	.
Vuosilomakustannusten korvaukset – Ersättningar för semesterkostnader – <i>Compensations for the cost of paid annual leave</i>	83 406	.	.	.	.	.	.
Korvaukset työttömyyskassoille – Ersättningar till arbetslöshetskassor – <i>Payments to unemployment funds</i>	3 049	3 049	.	.	.	.	.
Korvaukset sosiaalilautakunnille – Ersättningar till socialnämnder – <i>Payments to municipal social service boards</i>	36 429	22 342	649	7 977	3 260	1 557	645
Korvausten ennakonpidätykset verottajalle ²⁾ – I förskott innehållen skatt på ersättningar ²⁾ – <i>Payments to taxation authorities (taxes deducted at source)²⁾</i>	895 952	331 813	560 834	.	.	.	.

¹⁾ Sisältää myös tartuntatautilain perusteella maksetut päivärahat ja ansionmenetykskorvaukset, elimen tai kudoksen luovuttajalle maksetut päivärahat, erityishoitorahat sekä vuosilomakustannusten korvaukset työnantajalle.
 Inkluderar dagpenningar och inkomstbortfallsersättningar enligt lagen om smittsamma sjukdomar, dagpenningar till donatorer av organ eller vävnader, specialvårdpenningar samt ersättningar till arbetsgivare för semesterkostnader.
Includes compensations on account of the Communicable Diseases Act, donor allowances, special care allowances and employer compensations for the cost of employees' paid annual leave.

²⁾ Työnantajalle menevästä korvauksesta Kela ei suorita ennakonpidätystä.
 FPA gör inte förskottsinnehållning på ersättningar till arbetsgivare.
No tax has been deducted from the payments to employers.

60. Sairausvakuutuskorvauksia saaneet 1985–97**Mottagare av sjukförsäkringsersättningar 1985–97***National health insurance general beneficiaries by type of benefit, 1985–97*

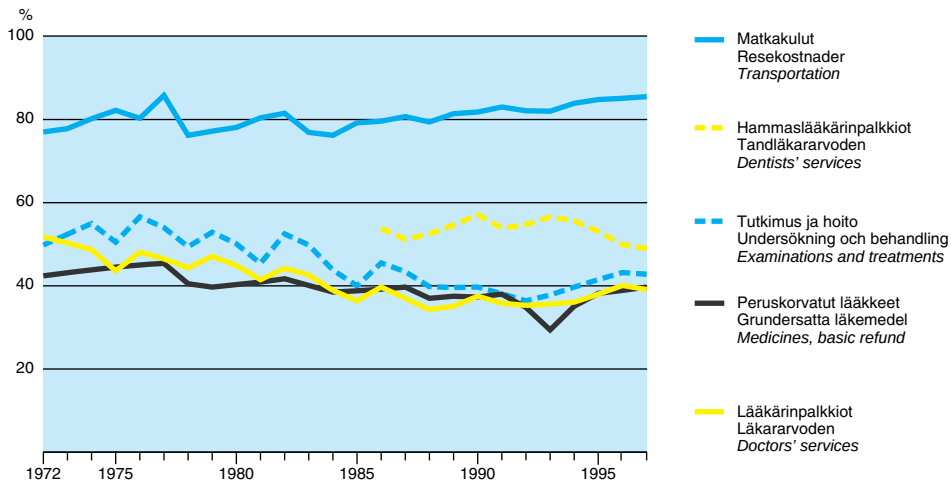
Vuoden aikana Under året <i>Per annum</i>	Sairaus- päivärahat Sjukdag- penningar <i>Recipients of sickness allowance</i>	Vanhem- painpäivä- rahat (äidit) Föräldradag- penningar (mödrar) <i>Mothers receiving parenthood allowance</i>	Yksityisen sektorin sairaanhoitokorvaukset Sjukvårdersättningar inom privatsektorn <i>Recipients of refunds of private sector health services expenses</i>						Matkat ja sairaankul- jetukset ¹⁾ Resor och sjuktrans- porter ¹⁾ <i>Trans- portation services¹⁾</i>
			Lääkkeet – Läkemedel – <i>Medicines</i>		Lääkäri- palvelut Läkar- tjänster <i>Doctors' services</i>	Hammas- lääkäri- palvelut Tandläkar- tjänster <i>Dentists' services</i>	Tutkimus ja hoito Undersök- ning och behandling <i>Examina- tions and treatments</i>		
			Peruskorvatut (50 %) Grundersatta (50 %) <i>Basic refund (50%) category</i>	Erityiskorvatut Specialersatta <i>Special refunds</i>					
						75 %	100 %		
1985	388 000	110 400	3 144 700	.	667 500	1 310 200	.	742 800	841 800
1986	398 700	106 000	3 105 500	555 000	427 100	1 319 000	66 700	770 100	839 600
1987	393 000	103 500	3 180 900	583 900	257 300	1 380 300	80 500	806 000	856 200
1988	397 900	105 800	3 089 900	603 900	267 900	1 432 100	90 900	831 700	768 600
1989	396 500	107 800	3 150 300	621 000	277 500	1 472 400	118 200	841 300	758 200
1990	397 900	110 500	3 126 600	640 700	289 600	1 481 200	166 500	845 200	722 600
1991	385 100	112 300	3 212 300	665 800	302 600	1 484 400	201 300	844 600	722 400
1992	355 100	115 300	3 116 800	687 100	318 900	1 339 800	215 100	729 200	640 100
1993	293 300	112 400	3 057 000	707 100	335 800	1 326 100	241 300	684 500	485 300
1994	283 200	109 900	2 953 500	708 200	340 100	1 262 000	253 200	634 600	506 500
1995	284 400	108 400	3 055 900	694 800	329 700	1 301 600	268 500	633 900	520 600
1996	275 000	104 800	3 123 000	708 000	336 800	1 339 900	287 900	660 900	552 700
1997	271 800	102 000	3 132 800	720 200	344 700	1 332 700	382 300	674 600	557 500

¹⁾ Ks. taul. 57 alaviite 4.
Se fotnot 4 i tabell 57.
See also Table 57 footnote 4.

Kuvio 24. Sairausvakuutuksen korvaama osuus vakuutettujen sairaanhoitokustannuksista (yksityisen sektorin sairaanhoito) 1972–97, %

Figur 24. Sjukförsäkringsersättningens andel av de försäkrades sjukvårdskostnader (sjukvård inom den privata sektorn) 1972–97, %

Chart 24. National health insurance refunds of private sector health services expenses as a percentage of the pre-refund expenses of the insured, 1972–97

Lähde: Taulukko 71.
Källa: Tabell 71.

61. Vuosina 1985–97 alkaneet sairaus- ja vanhempainpäivärahakaudet sekä korvatut päivät
Under åren 1985–97 inledda sjuk- och föräldradagpenningperioder samt ersatta dagar
National sickness and parenthood allowance spells and days, 1985–97

Vuosi År Year	Sairauspäivärahat – Sjukdagpenningar – Sickness allowance				Vanhempainpäivärahat – Föräldradagpenningar – Parenthood allowance					
	Alkaneita kausia Inledda perioder Number of spells begun	Päiviä – Dagar – Number of days covered 1 000 kpl 1 000 st Total (Thousands)	Vähim- mäismää- räisiä, % Med minimibe- lopp, % Minimum allowance days % of total	Mk/pv (1997 rahana) Mk/dag (1997 års penning- värde) FIM/day (at 1997 prices)	Alkaneita kausia ¹⁾ Inledda perioder ¹⁾ Number of spells begun ¹⁾	Päättäneitä kausia Avslutade perioder Number of spells ended	Isiä 100 päättynyttä kautta kohti ²⁾ Antal fäder per 100 avslutade perioder ²⁾ Fathers per 100 spells ended ²⁾	Päiviä – Dagar – Number of days covered 1 000 kpl 1 000 st Total (Thousands)	Vähim- mäismää- räisiä, % ³⁾ Med minimibe- lopp, % ³⁾ Minimum allowance days % of total ³⁾	Mk/pv ³⁾ (1997 rahana) Mk/dag ³⁾ (1997 års penning- värde) FIM/day ³⁾ (at 1997 prices)
1985	409 970	14 464,8	6,9	194,8	62 900	..	26,3	16 356,1	9,0	165,5
1986	416 430	15 092,7	6,0	210,5	59 950	..	30,5	15 664,4	6,8	177,6
1987	401 460	14 686,5	4,7	218,3	59 510	..	33,2	15 599,1	5,9	186,6
1988	449 160	15 002,9	5,3	222,6	62 470	..	35,8	16 089,7	5,4	192,8
1989	450 640	14 927,0	5,0	228,2	62 690	..	38,1	16 273,4	5,4	199,6
1990	450 490	14 805,4	4,6	234,4	64 550	..	42,4	16 908,6	5,3	207,1
1991	432 310	14 360,2	3,7	253,4	65 430	62 950	45,7	17 492,5	4,9	219,4
1992	390 530	13 545,5	3,5	248,5	66 460	65 330	52,0	18 342,5	5,5	215,0
1993	342 510	12 265,0	4,5	227,3	63 530	67 650	46,3	18 410,6	6,9	190,0
1994	330 730	12 408,0	7,0	217,0	64 280	64 070	53,3	17 366,4	17,3	182,7
1995	333 380	12 063,1	4,9	213,0	61 850	64 340	53,9	16 947,3	19,3	178,4
1996	324 590	11 264,6	.	213,1	59 320	64 920	56,2	16 237,7	30,1	169,6
1997	320 300	11 088,1	.	215,0	58 040	63 100	57,8	15 980,9	28,8	167,3

¹⁾ Vanhempainpäivärahakausi katsotaan alkavan siitä ajankohdasta, jolloin oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen äitiysrahaan alkaa. Föräldradagpenningperioden börjar då rätt till moderskapspenning enligt sjukförsäkringslagen inträder.
All payments with respect to one confinement constitute one parenthood allowance spell.

²⁾ Luku kertoo, kuinka monessa tapauksessa isä jolloinkin vanhempainpäivärahakaudella oli käyttänyt oikeuttaan vanhempainpäivärahaan. Vuosina 1985–90 isien määrä on suhteutettu alkaneisiin kausiin ja sama isä saattaa sisältyä kahden peräkkäisen vuoden lukuihin. Anger i hur många fall fadern använt sin rätt till föräldradagpenning under föräldradagpenningperioden. Talen för åren 1985–90 anger fäderna i proportion till inledda perioder, varför samma far kan förekomma i talen för två på varandra följande år.
The figure shows the number of cases in which the father at some point during the payment period took advantage of his right to receive the parenthood allowance. For the years 1985–90 the number of male recipients is shown in proportion to the number of spells beginning during the year, as a result of which one father can be included in the figures for two consecutive years.

³⁾ Luvut koskevat vain äideille korvattuja päiviä. Talen avser endast mödrars ersättningsdagar.
Payments to mothers only.

62. Sairaus- ja vanhempainpäivärahat 1997

Sjuk- och föräldradagpenningar 1997

National sickness and parenthood allowances – selected data, 1997

	Sairaus- päivärahat Sjukdag- penningar <i>Sickness allowances</i>	Vanhempainpäivärahat – Föräldradag- penningar – <i>Parenthood allowances</i>		
		Kaikki Samtliga <i>All payments</i>	Äideille maksetut Till mödrar <i>Payments to mothers</i>	Isille maksetut Till fäder <i>Payments to fathers</i>
Korvaukset, milj. mk – Ersättningar, milj mk – <i>Benefit expenditure (FIM million)</i>	2 383,9	2 732,5	2 573,1	159,4
Työpaikkakassojen maksamat, milj. mk – Utbetalda från arbetsplatskassor, milj mk – <i>Payments through employee sickness funds (FIM million)</i>	169,1	89,8	77,7	12,1
Työnantajille maksetut, milj. mk – Utbetalda till arbetsgivarna, milj mk – <i>Payments to employers (FIM million)</i>	1 112,6	329,8	322,8	7,0
Alkaneita kausia, 1 000 kpl – Inledda dagpenningperi- oder, 1 000 st – <i>Number of spells begun (Thousands)</i>	320,3	58,0	58,0	.
Saajia vuoden aikana – Mottagare under året – <i>Number of beneficiaries (per annum)</i>	271 773	141 796	101 990	39 806
Keskimääräinen työtulo, mk/v – Genomsnittlig arbetsinkomst, mk/år – <i>Average annual earnings (FIM)</i>				
Niillä, joilla työtuloja – De som har arbetsinkomst – <i>Wage and salary earners</i>	103 169	94 446	81 263	123 012
Henkilöitä, joilla työtuloja, % – Personer med arbetsinkomster, % – <i>Persons with earned income, %</i>	94,4	87,3	83,1	98,2
Tarveharkintaisen päivärahan saajia – Mottagare av behovsprövad dagpenning – <i>Recipients of means-tested allowance</i>	1 313	.	.	.
Henkilöitä, joiden vuosilomakustannuksista maksettu korvauksia työnantajalle – Personer för vilka semesterkostnadsersättningar betalats till arbetsgivaren – <i>Persons whose employers were compensated for their statutory annual leave payments</i>	.	22 308	21 968	340
Saajia vuoden lopussa – Antal mottagare vid årets slut – <i>Number of beneficiaries at year-end</i>	39 942	51 892	49 866	2 026
Saajia keskimäärin kuukauden lopussa – Antal mottagare i medeltal vid månads slut – <i>Average number of beneficiaries at end of month</i>	38 937	52 780	50 878	1 902
Korvattuja päiviä, 1 000 kpl – Ersatta dagar, 1 000 st – <i>Number of days covered (Thousands)</i>	11 088	15 981	15 378	603
Työnantajille maksettuja, % – Till arbetsgivarna, % – <i>Days transferred to employer (% of total)</i>	40,3	8,3	8,5	3,9
Vähimmäismääräisiä, % – Med minimiersättning, % – <i>Minimum allowance days (% of total)</i>	.	28,0	28,8	5,8
Työpaikkakassojen maksamia, % – Från arbetsplatskassor, % – <i>Payments through employee sickness funds (% of total)</i>	5,2	2,2	2,1	5,9
Keskimääräinen päiväkorvaus, mk – Genomsnittlig dagersättning, mk – <i>Average daily allowance (FIM)</i>	215,0	171,0	167,3	264,2
Työnantajille maksetuissa korvauksissa – Till arbetsgivarna – <i>Payments to employers</i>	249,2	248,5	247,6	299,6
Tarveharkintaisissa päivärahoissa – Behovsprövade dagpenningar – <i>Means-tested allowances</i>	56,2	.	.	.

Huom. Tilastoyksiköitä on selostettu sivulla 122.

Anm. För de statistiska enheterna redogörs på sid 122.

N.B. For more information about the statistical principles applied here, please turn to page 266.

63. Sairaus- ja vanhempainpäivärahojen suuruusjakaumat 1997, %

Sjuk- och föräldradagpenningarna efter storlek 1997, %

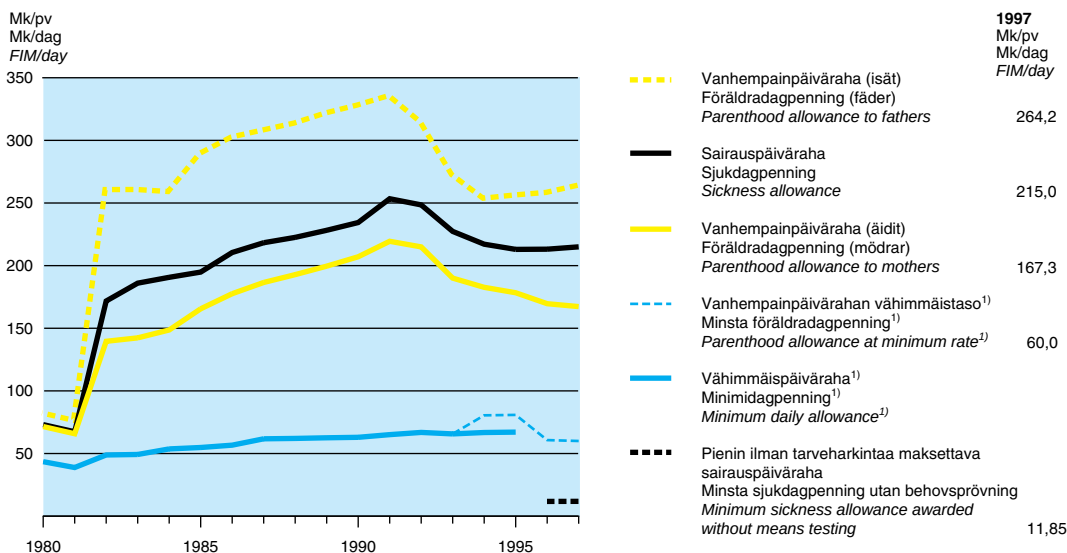
National sickness and parenthood allowance recipients by rate of allowance, 1997, %

Mk/pv Mk/dag Rate of allowance (FIM/day)	Sairauspäivärahan saajat (vuoden aikana) Sjukdagpenningtagare (under året) Recipients of sickness allowance (per annum)			Vanhempainpäivärahan saajat (vuoden aikana) Föräldradagpenningtagare (under året) Recipients of parenthood allowance (per annum)		
	Kaikki Samtliga Both sexes	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Kaikki Samtliga Both sexes	Isät Fäder Fathers	Ädit Mödrar Mothers
Prosenttijakauma – Fördelning, % – Distribution (%)						
Yhteensä – Sam-	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
manlagt – Total ...						
00– 59	3,4	3,4	3,5	–	–	–
60– 99	4,6	4,5	4,7	26,8	7,0	34,5
100–149	13,0	13,1	12,8	8,5	4,8	9,9
150–199	16,8	9,9	22,2	15,8	11,2	17,6
200–249	24,1	17,8	29,1	18,8	20,6	18,1
250–299	16,1	17,8	14,8	12,5	19,5	9,8
300–399	18,1	27,0	11,1	14,3	29,4	8,5
400–499	3,3	5,4	1,6	2,8	6,4	1,4
500–	0,6	1,1	0,2	0,4	1,0	0,2
Lukumäärä – Antal – Number						
Yhteensä – Sam-	271 773	119 553	152 220	141 796	39 806	101 990
manlagt – Total ...						

Kuvio 25. Keskimääräisen sairaus- ja vanhempainpäivärahan kehitys 1980–97, mk/pv (vuoden 1997 rahana)

Figur 25. Genomsnittliga sjuk- och föräldradagpenningar: utvecklingen 1980–97, mk/dag (1997 års penningvärde)

Chart 25. Average rates of sickness and parenthood allowances, 1980–97, FIM/day (at 1997 prices)

¹⁾ Ei sisällä huoltajanlisää/lapsikorotusta.
Försörjartillägg/barnförhöjningar ingår inte.
Not including supplements for dependants.

Huom. 1.1. 1982 toteutettiin ns. SOVE-uudistus.
Anm. Den s k SOVE-reformen (skatt på socialförmåner) genomfördes 1.1.1982.
N.B. On 1 January 1982, daily allowances were increased and subjected to tax.

64. Sairaus- ja vanhempainpäivärahat saajan iän ja sukupuolen mukaan 1997**Sjuk- och föräldradagpenningar efter mottagarens ålder och kön 1997***National sickness and parenthood allowances – analysis of selected data by age and sex, 1997*

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age and sex	Sairauspäivärahat Sjukdagpenningar Sickness allowances				Vanhempainpäivärahat Föräldradagpenningar Parenthood allowances	
	Saajia vuoden aikana Mottagare under året Number of beneficiaries (per annum)		Päiviä saajaa kohti Dagar per mottagare Number of days per recipient	Mk/pv Mk/dag FIM/day	Saajia ¹⁾ vuoden aikana Mottagare ¹⁾ under året Number of beneficiaries ¹⁾ (per annum)	Mk/pv Mk/dag FIM/day
	Kaikki Samtliga Total	Tarveharkintaista päivä- rahaa saaneet Mottagare av dagpenning enligt prövning Recipients of means-tested allowance				
Molemmat sukupuolet – Bägge könen – Both sexes						
Kaikki – Samtliga – All ages	271 773	1 313	41	215,0	141 796	171,0
16–24	11 167	587	35	112,2	16 930	97,4
25–34	45 252	228	30	191,6	91 403	175,6
35–44	73 040	173	34	216,6	32 242	207,0
45–54	99 180	212	44	224,9	1 185	210,5
55–64	43 134	113	58	224,6	36	217,5
Miehet – Män – Males						
Kaikki – Samtliga – All ages	119 553	716	45	231,1	39 806	264,2
16–24	5 908	315	36	118,1	2 162	172,8
25–34	20 649	112	32	201,5	25 505	257,1
35–44	32 241	93	37	231,5	11 266	293,5
45–54	41 930	129	51	243,1	837	301,4
55–64	18 825	67	66	245,4	36	217,5
Naiset – Kvinnor – Females						
Kaikki – Samtliga – All ages	152 220	597	37	199,6	101 990	167,3
16–24	5 259	272	33	104,8	14 768	96,3
25–34	24 603	116	28	182,1	65 898	172,5
35–44	40 799	80	31	202,5	20 976	202,2
45–54	57 250	83	40	208,1	348	181,8
55–64	24 309	46	51	203,9	–	–

¹⁾ Vuodenvaihteen molemmin puolin maksettavan vanhempainpäivärahan saaja esiintyy luvuissa kumpanakin vuonna.
 När föräldradagpenning betalas både före och efter årsskiftet, medräknas mottagaren i antalet vardera året.
Parenthood allowances whose payment begins before and ends after the year-end have been included in the statistics for both years.

65. Isien vanhempainpäivärahat 1997**Föräldradagpenningar till fäder 1997***Payments of parenthood allowance to fathers, 1997*

	Isiä – Fäder – Recipients		Päiviä – Dagar – Days in payment		Mk/pv Mk/dag FIM/day
	Lkm Antal Total	% ¹⁾	Kpl St Total	%	
Yhteensä – Sammanlagt – Total	39 806	100,0	603 375	100,0	264,2
Isyysraha – Faderskapspenning – <i>Paternity allowance</i>	38 895	95,6	484 635	80,3	265,7
Isän vanhempainraha – Föräldrapenning till fädern – <i>Parental allowance paid to fathers</i> ..	1 802	4,4	118 740	19,7	258,5

¹⁾ Isä voi esiintyä erittelyssä kummassakin luokassa. Siksi prosentit on laskettu luokkien yhteenlasketusta isien määrästä.
 Samma far kan förekomma i vardera kategorin. Procenttalen är därför beräknade på summan fäder från alla kategorier.
As one father may be represented in both payment categories, the percentages have been calculated from the sum obtained by adding together the two categories.

66. Erityishoitorahat¹⁾ 1985–97
Specialvårdspenning¹⁾ 1985–97
Special care allowances¹⁾ 1985–97

Vuosi År Year	Milj. mk Milj mk FIM million	Päiviä, 1 000 kpl Dagar, 1 000 st Number of days covered (Thousands)	Mk/pv Mk/dag FIM/day	Saajia kauden aikana Mottagare under perioden Number of beneficiaries during the year		
				Yhteensä Sammanlagt Total	Naiset Kvinnor Female	Miehet Män Male
1985	4,0	33,9	116,7	2 261	1 655	606
1986	6,1	49,6	122,9	3 235	2 245	990
1987	10,3	83,3	123,9	5 809	4 273	1 536
1988	14,4	112,7	128,0	8 290	6 278	2 012
1989	19,9	141,9	140,1	10 804	8 179	2 625
1990	22,9	146,9	155,9	11 634	8 925	2 709
1991	23,2	134,5	172,7	11 137	8 109	3 028
1992	19,9	108,9	183,0	10 190	7 364	2 826
1993	14,9	85,0	174,9	9 189	6 637	2 552
1994	14,9	86,9	171,5	9 337	6 689	2 648
1995	13,8	81,7	169,3	9 038	6 467	2 571
1996	12,7	74,5	170,2	8 391	5 759	2 632
1997	12,5	75,3	166,6	8 697	6 076	2 621

¹⁾ Lapsen sairaanhoito- ja kuntoutusavustukset 30.9.1990 saakka.
 Understöd för vård och rehabilitering av barn till 30.9.1990.
Until 30 September 1990, paid as treatment and rehabilitation allowance for invalided children.

67. Erityishoitorahat¹⁾ lapsen sukupuolen ja hoitomuodon mukaan 1985–97
Specialvårdspenning¹⁾ efter kön och vårdform 1985–97
Special care allowances¹⁾ in 1985–97: analysis by sex of recipient and mode of treatment

Vuosi År Year	Lapsia, joiden hoidosta etuutta maksettu Barn för vilka förmånen utgetts <i>Number of beneficiaries</i>		Päiviä, joilta etuutta maksettu Dagar för vilka förmånen utgetts <i>Number of days covered</i>				
	Yhteensä Sammanlagt <i>Total</i>	Pojat, % Pojkar, % <i>Boys (%)</i>	Lukumäärä Antal <i>Number</i>	% 			

¹⁾ Lapsen sairaanhoito- ja kuntoutusavustukset 30.9.1990 saakka.
 Understöd för vård och rehabilitering av barn till 30.9.1990.
Until 30 September, paid as treatment and rehabilitation allowance for invalided children.

²⁾ Hoito sairaalan poliklinikalla rinnastetaan sairaalahoitoon.
 Vård vid sjukhuspoliklinik jämställs med sjukhusvård.
Treatment in a hospital out-patient clinic is here regarded as hospital treatment.

68. Sairaanhoitokorvausten omavastuukerrat (yksityinen sektori) 1980–97, 1 000 kpl
Självriskomgångar för sjukvårdersättning (privatsektorn) 1980–97, 1 000 st
National health insurance refunds of medical expenses – number of deductible items in the private sector, 1980–97 (Thousands)

Vuosi År Year	Lääkkeiden ostokerrat Läkemedel, inköpstillfällen <i>Medicines (no of visits to pharmacist)</i>			Lääkäri- käynnit Läkarbesök <i>Doctors' services (no of calls)</i>	Hammaslääkärikäynnit Tandläkarbesök <i>Dentists' services (no of calls)</i>		Tutkimus ja hoito, omavastuukerrat Undersökning och behandling, självriskomgångar <i>Examinations and treatment (no of deductible items)</i>	Matkat Resor <i>Transportation (no of journeys)</i>
	Perus- korvatut Grund- ersatta <i>Basic refund category</i>	Erityiskorvatut Specialersatta <i>Special refunds</i>			Kaikki Samtliga <i>Total</i>	1956 tai jälkeen syntyneet 1956 eller senare födda <i>Persons born in 1956 or later</i>		
		75 %	100 %					
1980	10 584	.	2 888	3 262	.	.	1 138	4 090
1981	11 152	.	2 951	3 207	.	.	1 120	4 469
1982	11 197	.	3 006	3 137	.	.	1 143	4 795
1983	11 439	.	3 071	3 264	.	.	1 180	4 199
1984	10 921	.	3 160	3 408	.	.	1 167	3 712
1985	11 707	.	3 233	3 320	.	.	1 172	3 950
1986	11 636	2 399	1 346	3 332	190	173	1 226	4 031
1987	12 203	2 914	1 168	3 556	239	218	1 289	4 256
1988	11 137	3 049	1 220	3 635	292	274	1 309	3 584
1989	11 583	3 134	1 258	3 796	368	350	1 322	3 700
1990	11 588	3 249	1 324	3 903	517	498	1 327	3 550
1991	12 183	3 409	1 407	3 879	641	619	1 319	3 706
1992	11 373	3 511	1 505	3 499	651	582	1 097	3 142
1993	10 855	3 696	1 616	3 451	752	589	1 017	2 520
1994	10 567	3 510	1 513	3 161	778	620	920	2 503
1995	11 223	3 392	1 430	3 228	817	663	933	2 597
1996	11 858	3 497	1 458	3 310	860	710	992	2 883
1997	12 217	3 604	1 493	3 264	980	763	1 016	2 954

Huom. Taulukko ei sisällä työpaikkaterveydenhuoltoa, ks. s. 162–166.

Anm. Inkluderar inte företagshälsovård, se sid 162–166.

N.B. Occupational health care data not included, see p. 162 ff.

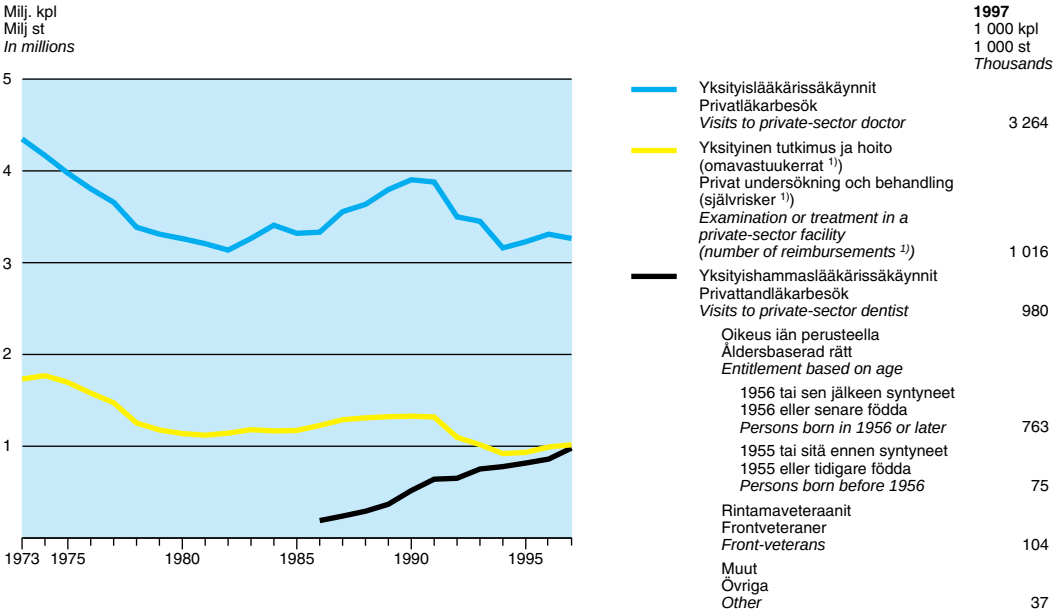
69. Sairausvakuutuksen korvaama yksityinen tutkimus ja hoito tutkimuksittain 1997
Från sjukförsäkringen ersatt privat undersökning och behandling enligt undersökningskategori 1997
NHI-covered private-sector examinations and treatments, by procedure, 1997

Tutkimukset Undersökning <i>Examinations and treatments</i>	Tutkimukset, 1 000 kpl Undersökningar, 1 000 st <i>Total (Thousands)</i>	Peritty maksu tutkimusta kohti, mk Avgift per undersökning, mk <i>Fee for procedure (FIM)</i>
Kaikkiaan – Inalles – Total	5 896,7	197
Laboratoriotutkimukset – Laboratorieundersökningar – <i>Laboratory examinations</i>	1 042,2	161
Varsinaiset laboratoriotutkimukset – Egentliga laboratorieundersökningar – <i>General</i>	927,1	144
Kliinisen fysiologian tutkimukset – Klinisk-fysiologiska undersökningar – <i>Clinical physiology</i>	108,5	246
Kliinisen neurofysiologian tutkimukset – Klinisk-neurofysiologiska undersökningar – <i>Clinical neurophysiology</i>	6,6	890
Patologian alaan kuuluvat tutkimukset – Patologiska undersökningar – <i>Pathologic examinations</i>	188,5	195
Näytteen ottaminen – Provtagning – <i>Specimens and samples</i>	10,1	59
Sairaanhoitotoimenpiteet – Sjukvårdsåtgärder – <i>General medical care</i>	125,5	58
Radiologiset tutkimukset ja toimenpiteet – Radiologiska undersökningar och åtgärder – <i>Radiologic examinations and procedures</i>	410,9	572
Sytostaattihoito – Cytostatikabehandling – <i>Cytostatic treatment</i> ...	1,8	452
Fysioterapia – Fysioterapi – <i>Physiotherapy</i>	4 115,2	71
Psykologiset tutkimukset – Psykologiska undersökningar – <i>Psychologic examinations</i>	2,4	660
Keinonunuaishoito – Hemodialys – <i>Renal dialysis</i>	0,0	1 560

Kuvio 26. Sairausvakuutuksen korvaamat lääkäri- ja hammaslääkäriskäynnit sekä tutkimuksen ja hoidon omavastuukerrat 1973–97

Figur 26. Från sjukförsäkringen ersatta läkar- och tandläkarbesök samt självrisker vid undersökning och behandling 1973–97

Chart 26. Number of examinations, treatments and visits to doctor or dentist resulting in reimbursement from National Health Insurance, 1973–97

¹⁾ Lääkäriin samalla kertaa määräämät tutkimus- ja hoitotoimenpiteet.
Av läkare på en gång ordinerad undersökning och behandling.
Examinations and treatments prescribed by a doctor in the course of a single visit.

Lähde: Taulukko 68.
Källa: Tabell 68.

Huom. Kuvio ei sisällä työpaikkaterveydenhuollon käyntejä.
Anm. Företagshälsövarädsbesök ingår inte.
N.B. Not including services provided as part of occupational health care.

70. Sairausvakuutuksen korvaamat lääkarissäkäynnit, tutkimuksen ja hoidon omavastuukerrat sekä matkat iän ja sukupuolen mukaan 1997 (yksityinen sektori)
Från sjukförsäkringen ersatta läkarbesök, undersökningar och behandlingar samt resor enligt ålder och kön 1997 (den privata sektorn)
National health insurance refunds of medical expenses: Number of visits to doctors, examination and treatment deductible items and journeys, by age and sex, in 1997 (private sector)

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age and sex	Lääkarissäkäynnit Läkarbesök Doctors' services (no of calls)		Tutkimus ja hoito, omavastuukerrat Undersökning och behandling, självriskomgångar Examinations and treatment (no of deductible items)		Matkat Resor Transportation (no of journeys)	
	1 000 kpl 1 000 st Total (Thousands)	100 samanikäistä asukasta kohti Per 100 invånare i samma ålder Per 100 population of corresponding age	1 000 kpl 1 000 st Total (Thousands)	100 samanikäistä asukasta kohti Per 100 invånare i samma ålder Per 100 population of corresponding age	1 000 kpl 1 000 st Total (Thousands)	100 samanikäistä asukasta kohti Per 100 invånare i samma ålder Per 100 population of corresponding age

Molemmat sukupuolet – Bägge könen – Both sexes

Kaikki – Samtliga – All ages	3 264,2	63	1 016,1	20	2 954,3	57
0– 4	257,8	82	25,2	8	125,5	40
5–14	253,1	39	43,9	7	166,1	26
15–24	230,7	36	64,1	10	119,3	19
25–34	345,6	50	126,7	18	177,0	25
35–44	470,7	61	175,3	23	311,3	40
45–54	580,8	73	212,5	27	447,7	56
55–64	408,6	78	148,6	28	426,1	82
65–74	385,3	88	129,9	30	592,9	135
75–	331,8	105	89,8	29	588,4	187

Miehet – Män – Males

Kaikki – Samtliga – All ages	1 125,9	45	319,4	13	1 337,7	53
0– 4	140,8	88	13,3	8	69,0	43
5–14	132,4	40	22,5	7	92,9	28
15–24	88,0	27	23,6	7	55,5	17
25–34	105,7	30	35,3	10	70,8	20
35–44	139,0	35	48,3	12	136,2	35
45–54	174,1	43	61,3	15	208,1	52
55–64	129,7	51	47,9	19	208,0	82
65–74	125,3	67	41,4	22	286,3	152
75–	90,9	95	26,0	27	210,8	220

Naiset – Kvinnor – Females

Kaikki – Samtliga – All ages	2 138,3	81	696,6	26	1 616,6	61
0– 4	117,0	76	11,9	8	56,5	37
5–14	120,7	38	21,4	7	73,2	23
15–24	142,7	45	40,6	13	63,8	20
25–34	239,9	70	91,4	27	106,2	31
35–44	331,6	87	127,0	33	175,0	46
45–54	406,7	104	151,2	39	239,6	61
55–64	278,9	104	100,8	37	218,1	81
65–74	259,9	104	88,6	35	306,6	123
75–	240,9	110	63,9	29	377,6	172

Huom. 75 tai 100 %:n lääkekorvauksia saaneet on tilastoitu iän ja sukupuolen mukaan taulukossa 74.

Taulukko ei sisällä työpaikkaterveydenhuoltoa, ks. s. 162–166.

Anm Mottagarna av 75 eller 100 %:s läkemedelsersättningar finns statistikförda enligt ålder och kön i tabell 74.

Inkluderar inte företagshälsövård, se sid 162–166.

N.B. Recipients of 75% and 100% refunds of medicine expenses are analysed by age and sex in Table 74.

Occupational health care data not included, see p. 162 ff.

Kuvio 27. Sairausvakuutuksen korvaamien erikoislääkärisäkäyntien lukumäärät (yksityinen sektori) sekä keskimääräiset palkkiot ja sairausvakuutuskorvaukset lääkärin erikoisalan mukaan 1997

Figur 27. Antal från sjukförsäkringen ersatta specialistbesök (privatsektorn) samt läkararvoden och sjukförsäkringersättningar i medeltal enligt specialitet 1997

Chart 27. Number of NHI-covered visits to private-sector specialist physicians; average fee and NHI refund according to specialty, 1997

Erikoisala Specialitet Specialty	Käyntejä, 1 000 kpl Besök, 1 000 st Visits (in 1,000s)	Palkkio käyntiä kohti, mk Arvode per besök, mk Fee per visit (FIM)	Korvaus käyntiä kohti, mk Ersättning per besök, mk Refund per visit (FIM)
Naistentaudit ja synnytukset Kvinnosjukdomar o förlossn Obstetrics and gynecology	463,1	235,2	88,6
Silmätaudit Ögonsjukdomar Ophthalmology	460,5	317,8	110,0
Kirurgia Kirurgi Surgery	322,0	406,7	147,7
Korva-, nenä- ja kurkkutaudit Öron-, näs- och strupsjukd Otorhinolaryngology	247,8	279,9	104,3
Sisätaudit Inre medicin Internal medicine	204,6	254,4	104,2
Psykiatria Psykiatri Psychiatry	202,9	320,2	174,2
Yleislääketiede Allmän medicin Family medicine	190,4	182,5	83,6
Lastentaudit Barnsjukdomar Pediatrics	160,1	230,8	83,2
Iho- ja sukupuolitaudit Hud- och könssjukdomar Dermatology and venereology	135,5	228,4	82,3
Muut erikoisalat Annat Other	254,9	..	..
Kaikki erikoislääkärisäkäynnit Samtliga specialistbesök Total visits to specialists	2 641,8	288,1	113,4

Huom. Käynniksi ei tässä kuviossa ole luettu lääkemääräyksen uusintaa potilaan käymättä lääkärissä.

Anm. Besöken inkluderar inte förnyande av recept utan läkarbesök.

N.B. Prescription renewals not requiring a personal consultation are not counted as a visit.

Lähde: Kelan tilastot.

Källa: FPAs statistik.

71. Sairaanhoitokorvaukset ja niihin liittyvät vakuutettujen kustannukset 1997 (yksityinen sektori)

Sjukvårdsersättningarna och de försäkrades kostnader 1997 (den privata sektorn)

National health insurance refunds of medical expenses and pre-refund expenses of the insured, 1997 (private sector)

	Kaikki ¹⁾ Samtliga ¹⁾ All refunds ¹⁾	Lääkkeet Läkemedel Medicines			Lääkäri- palvelut Läkar- tjänster Doctors' services	Hammas- lääkäri- palvelut Tand- läkar- tjänster Dentists' services	Tutkimus ja hoito Under- sökning och be- handling Examina- tions and treat- ments	Matkat Resor Trans- porta- tion services
			Peruskor- vatut (50 %) Grunder- satta (50 %) Basic refund (50%) category	Erityiskorvatut Specialersatta Special refunds				
			75 %	100 %				
Korvaukset, milj. mk – Ersättningar, milj mk – Refund expenditure (FIM million)	4 681,2	1 174,0	1 023,0	945,7	338,2	189,7	315,8	549,2
Kustannukset, milj. mk ²⁾ – Kostnader, milj mk ²⁾ – Medical expenses be- fore refund (FIM million)	8 028,3	2 959,0	1 454,1	983,1	864,0	387,5	737,8	642,7
Sairausvakuutuksen korvaama osuus, % – Av sjukförsäkringen ers- ätt andel, % – Refund expendi- ture as a % of medical expenses	58,3	39,7	70,4	96,2	39,1	49,0	42,8	85,5
Ostavastuukerrat, 1 000 kpl – Själv- riskomgångar, 1 000 st – Number of deductible items (Thousands) .	25 528	12 217	3 604	1 493	3 264	980	1 016	2 954
Korvaukset omavastuukertaa kohti, mk – Ersättningar per självriskom- gång, mk – Average refund per deductible item (FIM)	183,4	96,1	283,9	633,3	103,6	193,6	310,8	185,9
Kustannukset ²⁾ omavastuukertaa kohti, mk – Kostnader ²⁾ per själv- riskomgång, mk – Pre-refund medical expenses per deductible item (FIM)	314,5	242,2	403,5	658,4	264,7	395,5	726,2	217,5

¹⁾ Lisäkorvaukset suurista lääkekustannuksista sisältyvät vain yhteissummaan.
Tilläggsersättningar för höga läkemedelskostnader ingår endast i totalsumman.
Includes additional refunds for medicine costs exceeding a fixed amount.

²⁾ Kustannukset ennen sairausvakuutuskorvauksen maksamista.
Kostnader innan sjukförsäkringsersättning utbetalats.

Huom. Tilastoyksiköitä on selostettu sivulla 122.

Taulukko ei sisällä työpaikkaterveydenhuoltoa, ks. s. 162–166.

Anm För de statistiska enheterna redogörs på sid 122.

Inkluderar inte företagshälsövård, se sid 162–166.

N.B. For more information about the statistical principles applied here, please turn to page 266.
Occupational health care data not included, see p. 162 ff.

4.2 Korvaukset alueittain

Sairausvakuutuksen aluetilastot esitetään vuosikirjassa maakunnittain. Tilastointiperuste on sairausvakuutuskorvauksia saaneen henkilön kotikunta.

Tarkempaa tilastotietoa: Kansaneläkelaitoksen sairausvakuutus- ja perhe-etuustilastot (sarja T11).

4.2 Ersättningar regionvis

Årsbokens regionala sjukförsäkringsstatistik presenteras landskapsvis alltefter ersättningstagarens hemkommun.

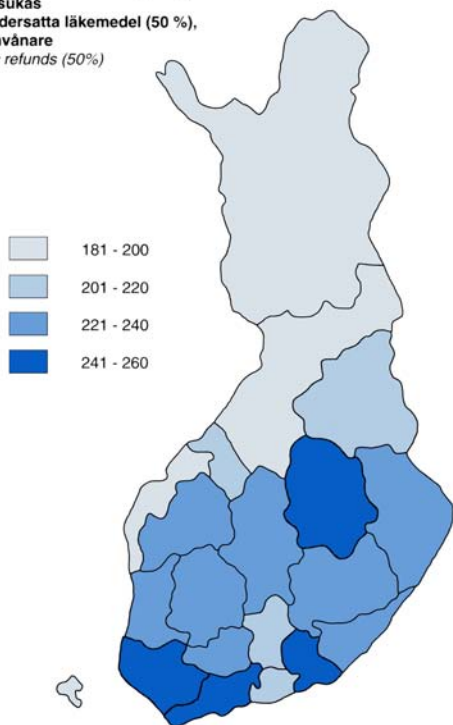
Mer detaljerad statistik finns i Kansaneläkelaitoksen sairausvakuutus- ja perhe-etuustilastot (FPAs sjukförsäkrings- och familjeförmånsstatistik, serie T11).

Kuvio 28. Lääkekorvaukset asukasta kohti maakunnittain 1997

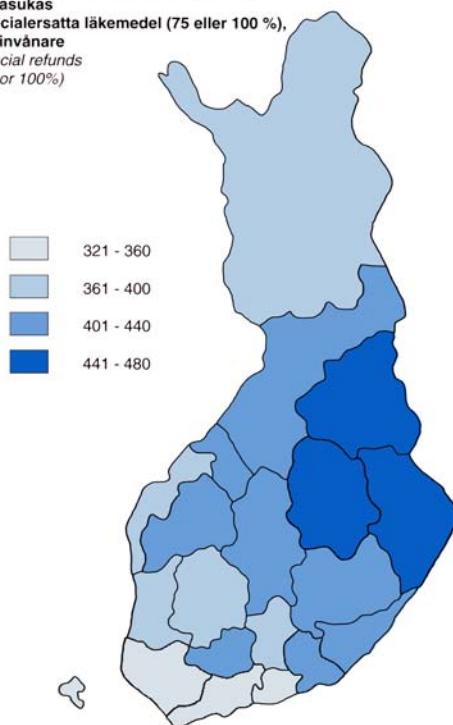
Figur 28. Läkemedelsersättningar per invånare landskapsvis 1997

Chart 28. National health insurance refunds of medicine charges – analysis of per capita expenditure by province, 1997 (FIM)

Peruskorvatut lääkkeet (50 %),
mk/asukas
Grundersatta läkemedel (50 %),
mk/invånare
Basic refunds (50%)

Erityiskorvatut lääkkeet (75 tai 100 %),
mk/asukas
Specialersatta läkemedel (75 eller 100 %),
mk/invånare
Special refunds
(75 or 100%)

Lähde: Kelan tilastot.
Källa: FPAs statistik.

72. Sairaus- ja vanhempainpäivärahat maakunnittain 1997
Sjuk- och föräldradagpenningar landskapsvis 1997
National sickness and parenthood allowances by province, 1997

Maakunta ¹⁾ Landskap ¹⁾ Province	Sairauspäivärahat Sjukdagpenningar Sickness allowances			Vanhempainpäivärahat Föräldradagpenningar Parenthood allowances					
	Milj. mk Milj mk FIM million	Mk/pv Mk/dag FIM/day	Päiviä, 1 000 kpl Dagar, 1 000 st Days (Thousands)	Milj. mk Milj mk FIM million	Mk/pv (äidit) Mk/dag (mödrar) FIM/day (mothers)	Päiviä Dagar Days		Isiä Fäder Fathers	
						1 000 kpl 1 000 st Thousands	Vähim- mäismää- räisiä, % (äidit) Med mini- mibelopp, % (mödrar) Minimum allowance days, % of total (mothers)	Lukumäärä Antal Number	100 päätty- nyttä kautta ²⁾ Per 100 avslutade perioder ²⁾ Per 100 spells ended ²⁾
Koko maa – Hela landet									
– Whole country	2 383,9	215,0	11 088,1	2 732,5	167,3	15 980,9	28,8	39 806	57,8
Uusimaa – Nyland	567,5	232,1	2 444,8	842,5	194,2	4 256,7	24,4	10 876	60,5
Itä-Uusimaa – Östra Ny- land	42,6	222,3	191,9	48,9	176,9	271,1	25,3	708	57,0
Varsinais-Suomi – Egent- liga Finland	205,8	217,7	945,2	235,8	172,6	1 340,2	25,1	3 591	61,7
Satakunta	114,2	213,8	534,4	107,0	154,8	675,1	30,8	1 560	56,4
Kanta-Häme – Egentliga Tavastland	73,6	214,1	343,7	84,3	164,7	501,0	26,8	1 319	58,6
Pirkanmaa – Birkaland	196,7	212,2	926,7	222,0	162,0	1 339,9	29,0	3 372	58,9
Päijät-Häme – Päijänne- Tavastland	81,1	204,9	395,6	86,3	151,4	556,1	32,3	1 335	54,8
Kymenlaakso – Kymmene- dalen	108,9	227,2	479,2	85,5	161,3	515,4	27,9	1 377	61,6
Etelä-Karjala – Södra Ka- relen	70,8	217,2	325,8	59,0	155,4	369,9	29,2	938	57,5
Etelä-Savo – Södra Sa- volax	76,5	193,9	394,4	70,3	152,6	450,2	30,1	1 067	54,2
Pohjois-Savo – Norra Sa- volax	138,8	202,8	684,4	117,1	154,8	739,9	31,2	1 832	57,0
Pohjois-Karjala – Norra Karelen	80,7	196,3	411,2	74,7	145,9	501,8	36,2	1 067	47,9
Keski-Suomi – Mellersta Finland	117,1	205,4	570,3	126,0	151,6	808,8	33,7	2 034	57,8
Etelä-Pohjanmaa – Södra Österbotten	85,0	194,2	437,8	90,8	151,2	588,5	31,1	1 435	57,7
Pohjanmaa – Österbotten	70,3	218,8	321,1	88,6	161,3	535,4	27,9	1 525	63,6
Keski-Pohjanmaa – Mel- lersta Österbotten	33,9	207,5	163,4	35,2	141,9	242,5	37,6	582	57,4
Pohjois-Pohjanmaa – Norra Österbotten	173,0	209,3	826,2	205,7	151,5	1 325,9	34,9	3 193	56,0
Kainuu – Kajanaland	40,0	199,8	199,9	39,0	148,4	257,6	31,3	542	47,6
Lappi – Lappland	92,2	218,1	422,5	90,8	152,0	585,6	32,8	1 182	45,2
Ahvenanmaa – Åland	13,4	224,7	59,6	15,9	196,3	79,4	13,4	221	64,5

¹⁾ Maakuntajako, ks. kartta liitteessä 12.
Landskapsindelning, se kartan i bilaga 12.

²⁾ Ks. taul. 61 alaviite 2.
See tabell 61 fotnot 2.
See Table 61 footnote 2.

Huom. Niiden henkilöiden korvaukset, joiden asuinkunta on esim. ulkomailla asumisen vuoksi tuntematon, sisältyvät vain yhteissummaan.

Ann. Ersättningar till personer vars boningskommun är okänd t ex för att de bor utomlands ingår bara i det sammanlagda beloppet.

N.B. Only the totals for the whole country include payments to people whose place of residence was not on record (eg, payments to people living abroad).

73. Sairaanhoitokorvaukset maakunnittain 1997 (yksityinen sektori)
Sjukvårdersättningarna landskapsvis 1997 (den privata sektorn)
National health insurance refunds of medical expenses – analysis of payments by province, 1997

Maakunta ¹⁾	Lääkkeet Läkemedel <i>Medicines</i>		Lääkäri- palvelut Läkar- tjänster <i>Doctors' services</i>		Hammas- lääkäri- palvelut Tandläkar- tjänster <i>Dentists' services</i>		Tutkimus ja hoito Undersök- ning och behandling <i>Examinations and treatments</i>		Matkat ²⁾ Resor ²⁾ <i>Trans- portation services²⁾</i>	
	Yhteensä ²⁾ Samman- lagt ²⁾ <i>Total²⁾</i>	Peruskorvatut Grundersatta <i>Basic refund category</i>	Erityiskorvatut Specialersatta <i>Special refunds</i>	75 %	100 %					

Korvaukset, milj. mk – Ersättningar, milj mk – Total benefit expenditure (FIM million)

Koko maa³⁾	3 288,4	1 174,0	1 023,0	945,7	338,2	189,7	315,8	549,2
Uusimaa	753,7	302,9	208,7	203,9	115,8	60,9	87,0	67,5
Itä-Uusimaa	49,9	18,8	15,0	13,9	5,6	3,5	4,9	10,9
Varsinais-Suomi	274,7	109,7	75,2	76,2	40,9	20,7	32,9	34,6
Satakunta	154,7	57,6	48,3	41,9	16,4	8,2	16,4	29,0
Kanta-Häme	108,8	37,2	34,8	32,4	8,8	4,5	7,7	15,0
Pirkanmaa	280,0	99,5	86,7	82,1	31,6	16,3	29,7	39,8
Päijät-Häme	117,9	40,1	36,8	36,9	10,8	6,6	7,4	14,7
Kymenlaakso	132,9	49,5	38,8	38,6	12,5	5,8	12,8	17,3
Etelä-Karjala	96,0	32,8	30,6	29,0	6,0	5,9	8,0	15,0
Etelä-Savo	116,8	38,5	39,8	34,3	6,9	5,8	9,1	22,4
Pohjois-Savo	186,8	62,2	65,4	51,4	15,0	6,5	17,7	41,2
Pohjois-Karjala	126,1	39,4	42,7	38,4	7,1	3,7	11,0	31,0
Keski-Suomi	177,7	58,9	62,1	48,8	12,4	6,4	17,9	35,7
Etelä-Pohjanmaa	131,1	44,2	41,6	39,9	9,7	5,6	13,3	33,7
Pohjanmaa	101,1	32,6	32,7	32,1	7,2	6,7	8,3	18,2
Keski-Pohjanmaa	48,7	15,2	16,3	15,0	2,0	1,3	3,0	9,4
Pohjois-Pohjanmaa ..	230,0	70,8	78,9	70,5	17,1	10,8	14,9	54,4
Kainuu	65,3	20,3	24,1	18,5	3,8	2,2	4,9	17,6
Lappi	119,5	37,8	40,0	36,5	7,3	6,0	7,4	36,6
Ahvenanmaa	14,4	4,7	4,0	5,0	0,7	1,7	0,6	3,4

Korvaukset asukasta kohti, mk/v – Ersättning per invånare, mk/år – Per capita benefit expenditure (FIM)

Koko maa	639	228	199	184	66	37	61	107
Uusimaa	599	241	166	162	92	48	69	54
Itä-Uusimaa	571	215	171	159	65	40	56	125
Varsinais-Suomi	624	249	171	173	93	47	75	79
Satakunta	643	239	201	174	68	34	68	120
Kanta-Häme	659	226	211	196	53	27	47	91
Pirkanmaa	631	224	195	185	71	37	67	90
Päijät-Häme	596	203	186	187	55	34	38	74
Kymenlaakso	697	259	204	203	65	31	67	91
Etelä-Karjala	691	236	220	209	43	43	57	108
Etelä-Savo	679	224	231	199	40	34	53	130
Pohjois-Savo	727	242	255	200	58	25	69	160
Pohjois-Karjala	719	225	244	219	41	21	63	177
Keski-Suomi	684	227	239	188	48	25	69	137
Etelä-Pohjanmaa	660	222	210	201	49	28	67	170
Pohjanmaa	580	187	188	184	41	39	48	104
Keski-Pohjanmaa	673	210	225	208	28	18	42	130
Pohjois-Pohjanmaa ..	639	197	219	196	47	30	41	151
Kainuu	700	217	258	199	41	23	53	188
Lappi	600	190	201	183	37	30	37	184
Ahvenanmaa	566	184	159	198	28	66	22	133

¹⁾ Maakuntajako, ks. kartta liitteessä 12.

Landskapsindelning, se kartan i bilaga 12.

²⁾ Sisältää myös lisäkorvaukset suurista kustannuksista.

Inkluderar tilläggsersättningar för höga kostnader.

Includes refunds of exceptionally large expenses.

Huom. Taulukko ei sisällä työpaikkaterveydenhuoltoa, ks. s. 162–166.

Anm. Inkluderar inte företagshälsovård, se sid 162–166.

N.B. Occupational health care data not included, see p. 162 ff.

(private sector)

Lääkkeiden ostokerrat Läkemedel, inköpstillfällen <i>Medicines (no of visits to pharmacist)</i>	Lääkärisä-käynnit Läkarbesök <i>Doctors' services (no of calls)</i>	Hammas-lääkä-rissä-käynnit Tand-läkar-besök <i>Dentists' services (no of calls)</i>	Tutkimus ja hoito, omavastuukerrat Undersökning och behandling, självrisk-omgångar <i>Examinations and treatments (no of deductible items)</i>	Matkat ³⁾ Resor ³⁾ <i>Trans- portation³⁾ (no of journeys)</i>	Landskap ¹⁾ <i>Province</i>
Peruskorvatut Grundersatta <i>Basic refund category</i>	Eryityskorvatut Specialersatta <i>Special refunds</i>				
	75 %	100 %			

Lukumäärä, 1 000 kpl – Antal, 1 000 st – Number of refunds (Thousands)

12 217	3 604	1 493	3 264	980	1 016	2 954	Hela landet ³⁾ – Whole country ³⁾
3 017	681	302	1 119	316	353	379	Nyland
198	51	22	54	19	17	68	Östra Nyland
1 089	277	122	369	105	103	213	Egentliga Finland
606	169	70	164	44	50	161	Satakunta
401	127	51	88	24	25	87	Egentliga Tavastland
1 050	299	128	333	88	90	222	Birkaland
444	134	55	105	36	27	85	Päijänne-Tavastland
508	142	57	131	35	40	101	Kymmenedalen
338	107	44	68	31	20	84	Södra Karelen
415	149	58	65	29	24	120	Södra Savolax
653	231	89	134	33	41	228	Norra Savolax
415	155	64	64	20	27	159	Norra Karelen
613	210	81	115	28	44	169	Mellersta Finland
477	160	71	86	28	29	180	Södra Österbotten
363	124	51	68	35	29	101	Österbotten
166	63	23	21	7	8	45	Mellersta Österbotten
786	283	111	157	53	45	266	Norra Österbotten
215	84	30	37	11	16	94	Kajanaland
405	142	56	71	28	23	177	Lappland
46	14	7	10	8	2	13	Åland

Lukumäärä 100 asukasta kohti, kpl – Antal per 100 invånare, st – Refunds per 100 population

237	70	29	63	19	20	57	Hela landet – Whole country
240	54	24	89	25	28	30	Nyland
226	58	25	62	22	20	77	Östra Nyland
248	63	28	84	24	23	48	Egentliga Finland
252	70	29	68	18	21	67	Satakunta
243	77	31	53	15	15	53	Egentliga Tavastland
237	67	29	75	20	20	50	Birkaland
224	68	28	53	18	14	43	Päijänne-Tavastland
266	75	30	69	18	21	53	Kymmenedalen
243	77	32	49	23	14	61	Södra Karelen
241	87	34	38	17	14	70	Södra Savolax
254	90	35	52	13	16	89	Norra Savolax
237	88	37	37	11	16	91	Norra Karelen
236	81	31	44	11	17	65	Mellersta Finland
240	81	36	43	14	14	91	Södra Österbotten
208	71	29	39	20	17	58	Österbotten
229	87	32	29	9	11	61	Mellersta Österbotten
218	79	31	44	15	13	74	Norra Österbotten
231	90	33	40	12	17	101	Kajanaland
203	72	28	36	14	12	89	Lappland
183	55	26	40	32	7	50	Åland

³⁾ Niiden henkilöiden korvaukset, joiden asuinkunta on esim. ulkomailla asumisen vuoksi tuntematon, sisältyvät vain yhteissummaan. Ersättningar till personer vars boningskommun är okänd för att de bor utomlands ingår endast i det sammanlagda beloppet. Only the totals for the whole country include payments to people whose place of residence was not on record (eg, payments to people living abroad).

74. Vuonna 1997 lääkekorvauksia (korvaus-% 75 tai 100) saaneet iän ja sukupuolen mukaan maa-
Mottagare av läkemedelsersättning (75 % eller 100 %) år 1997 efter ålder och kön, landskapsvis
National health insurance beneficiaries receiving medicines in the 75% or 100% refund category, by age,

Maakunta ¹⁾	Kaikki ikäryhmät Samtliga åldersgrupper <i>All ages</i>			0–14- vuotiaat 0–14- åringar <i>Age 0–14</i>	15–34-vuotiaat 15–34-åringar <i>Age 15–34</i>			35–54-vuotiaat 35–54-åringar <i>Age 35–54</i>		
	Kaikki Samtliga <i>Total</i>	Miehet Män <i>Males</i>	Naiset Kvinnor <i>Females</i>		Kaikki Samtliga <i>Total</i>	Miehet Män <i>Males</i>	Naiset Kvinnor <i>Females</i>	Kaikki Samtliga <i>Total</i>	Miehet Män <i>Males</i>	Naiset Kvinnor <i>Females</i>
Lääkekorvauksia (korvaus-% 75 tai 100) saaneiden lukumäärä – Antal personer som										
Koko maa	927 500	405 200	522 300	33 300	58 600	27 700	30 900	223 200	107 600	115 600
Uusimaa	183 400	78 800	104 600	8 100	14 200	6 500	7 700	48 600	22 600	26 000
Itä-Uusimaa	13 700	6 000	7 700	500	900	400	400	3 300	1 600	1 800
Varsinais-Suomi	76 500	33 000	43 500	2 700	4 900	2 300	2 600	17 200	8 300	8 900
Satakunta	44 200	19 300	24 900	1 200	2 300	1 100	1 200	10 000	4 800	5 200
Kanta-Häme	32 000	13 800	18 200	1 000	1 900	900	1 000	7 300	3 500	3 800
Pirkanmaa	80 200	34 200	46 000	2 200	4 800	2 200	2 500	18 600	8 700	9 900
Päijät-Häme	34 900	14 900	20 000	900	1 900	900	1 000	8 400	4 100	4 300
Kymenlaakso	36 100	15 900	20 200	1 200	1 900	900	1 000	8 000	4 100	3 900
Etelä-Karjala	27 600	12 300	15 300	800	1 500	800	800	6 400	3 200	3 200
Etelä-Savo	37 200	16 300	20 900	1 100	1 900	900	1 000	8 200	4 200	4 000
Pohjois-Savo	56 300	24 800	31 500	1 900	3 200	1 500	1 700	14 000	7 100	7 000
Pohjois-Karjala	38 300	17 300	21 100	1 400	2 200	1 100	1 200	9 700	5 000	4 700
Keski-Suomi	51 300	22 400	28 900	2 000	3 100	1 400	1 600	12 500	6 000	6 600
Etelä-Pohjanmaa ...	40 200	17 700	22 600	1 200	2 200	1 000	1 100	9 000	4 400	4 600
Pohjanmaa	31 500	13 800	17 700	1 200	2 000	1 000	1 000	6 400	2 900	3 500
Keski-Pohjanmaa ..	14 300	6 300	8 000	700	900	400	500	3 200	1 500	1 700
Pohjois-Pohjanmaa	68 700	30 700	38 000	3 000	4 900	2 400	2 500	17 500	8 400	9 100
Kainuu	20 400	9 300	11 100	800	1 200	600	600	5 000	2 500	2 500
Lappi	35 900	16 300	19 600	1 400	2 400	1 100	1 300	8 700	4 300	4 300
Ahvenanmaa	4 100	1 800	2 300	100	300	100	100	900	400	500
Lääkekorvauksia (korvaus-% 75 tai 100) saaneet vastaavanikäisestä väestöstä, % –										
Koko maa	18,0	16,1	19,8	3,5	4,4	4,0	4,7	14,2	13,5	14,9
Uusimaa	14,6	13,1	15,9	3,4	3,9	3,6	4,2	12,2	11,6	12,7
Itä-Uusimaa	15,6	13,9	17,3	2,9	4,2	3,9	4,5	12,0	11,2	13,0
Varsinais-Suomi	17,4	15,5	19,1	3,5	4,2	4,0	4,5	13,0	12,4	13,6
Satakunta	18,4	16,4	20,2	2,9	4,0	3,6	4,4	13,7	12,8	14,7
Kanta-Häme	19,4	17,3	21,4	3,2	4,8	4,3	5,4	14,5	13,6	15,5
Pirkanmaa	18,1	15,9	20,1	2,7	4,1	3,8	4,5	13,8	12,7	15,0
Päijät-Häme	17,7	15,7	19,5	2,5	3,9	3,6	4,2	13,5	13,1	13,9
Kymenlaakso	18,9	17,1	20,8	3,7	4,2	4,0	4,4	13,5	13,2	13,7
Etelä-Karjala	19,9	18,0	21,7	3,4	4,6	4,4	4,9	14,9	14,5	15,4
Etelä-Savo	21,6	19,4	23,8	3,7	4,8	4,6	5,1	15,8	15,6	15,9
Pohjois-Savo	21,9	19,7	24,1	4,1	5,0	4,6	5,5	18,0	17,4	18,6
Pohjois-Karjala	21,9	19,9	23,8	4,2	5,4	5,0	5,9	17,8	17,3	18,2
Keski-Suomi	19,7	17,5	21,9	4,0	4,6	4,2	5,0	16,0	14,8	17,3
Etelä-Pohjanmaa ...	20,3	18,0	22,4	3,2	4,4	4,1	4,8	15,7	14,7	16,7
Pohjanmaa	18,1	16,0	20,1	3,5	4,4	4,1	4,6	13,1	11,8	14,4
Keski-Pohjanmaa ..	19,8	17,6	21,9	4,3	4,7	4,5	5,0	15,4	14,1	16,6
Pohjois-Pohjanmaa	19,1	17,0	21,1	3,7	4,9	4,5	5,3	16,9	15,7	18,2
Kainuu	21,8	19,8	23,9	4,4	5,3	4,8	5,8	17,6	16,6	18,7
Lappi	18,0	16,3	19,8	3,6	4,8	4,2	5,4	14,1	13,4	14,9
Ahvenanmaa	16,1	14,2	17,9	3,0	4,1	3,9	4,4	11,6	10,1	13,0

¹⁾ Maakuntajako, ks. kartta liitteessä 12.

Landskapsindelning, se kartan i bilaga 12.

Huom. Henkilöt, joiden asuinkunta on ulkomailla asumisen tai muun syyn vuoksi tuntematon, sisältyvät vain koko maan yhteissummaan.

Anm. Personer, vars bostadskommun p g a bostättning utomlands eller av annan orsak är okänd, ingår endast i antalet för hela landet.

N.B. Only the totals for the whole country include people whose place of residence was not on record (eg, people living abroad).

kunnittain

sex, and province, 1997

55–64-vuotiaat 55–64-åringar Age 55–64			65–74-vuotiaat 65–74-åringar Age 65–74			Yli 74-vuotiaat Over 74 år Age 75 and over			Landskap ¹⁾ Province
Kaikki Samtliga Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Kaikki Samtliga Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Kaikki Samtliga Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	
fått läkemedelsersättning (75 eller 100 %) – Number of beneficiaries									
186 800	91 100	95 700	229 500	99 400	130 000	196 100	59 500	136 600	Hela landet – Whole country
37 500	18 000	19 600	39 700	16 900	22 900	35 100	10 000	25 200	Nyland
2 700	1 300	1 400	3 300	1 400	1 900	3 000	900	2 000	Östra Nyland
14 300	6 900	7 400	19 500	8 500	11 100	17 800	5 400	12 400	Egentliga Finland
9 200	4 600	4 600	11 500	5 100	6 400	10 000	3 100	6 900	Satakunta
6 200	3 100	3 100	8 200	3 600	4 600	7 400	2 200	5 200	Egentliga Tavastland
16 300	7 900	8 400	20 500	8 700	11 800	17 800	5 400	12 500	Birkaland
7 400	3 600	3 800	8 800	3 700	5 100	7 600	2 100	5 400	Päijänne-Tavastland
7 400	3 700	3 800	9 500	4 100	5 500	8 100	2 400	5 600	Kymmenedalen
5 800	2 900	2 900	7 200	3 200	4 000	6 000	1 900	4 100	Södra Karelen
7 700	3 700	4 000	10 000	4 300	5 700	8 300	2 500	5 800	Södra Savolax
11 400	5 600	5 900	14 300	6 200	8 200	11 400	3 400	8 000	Norra Savolax
7 600	3 800	3 800	9 700	4 200	5 500	7 700	2 400	5 300	Norra Karelen
10 400	5 100	5 300	13 000	5 600	7 500	10 300	3 200	7 100	Mellersta Finland
7 600	3 700	3 800	10 700	4 700	5 900	9 600	3 100	6 500	Södra Österbotten
5 800	2 800	3 000	7 800	3 500	4 300	8 400	2 900	5 500	Österbotten
2 900	1 400	1 500	3 600	1 600	2 000	3 100	1 000	2 100	Mellersta Österbotten
14 000	6 800	7 100	16 400	7 300	9 200	12 900	4 000	8 900	Norra Österbotten
4 300	2 100	2 200	5 400	2 400	2 900	3 800	1 200	2 600	Kajanaland
7 700	3 800	3 900	9 200	4 100	5 100	6 600	2 100	4 500	Lappland
700	300	400	900	500	500	1 200	400	800	Åland
Ersättningstagarna av motsvarande befolkning, % – % of population									
35,8	36,0	35,6	52,3	52,8	52,0	62,2	62,0	62,3	Hela landet – Whole country
31,9	32,5	31,3	48,5	49,6	47,7	57,8	58,4	57,6	Nyland
30,5	30,1	31,0	45,9	45,6	46,1	54,7	54,0	55,0	Östra Nyland
32,2	32,3	32,1	48,5	49,4	47,9	57,8	57,9	57,8	Egentliga Finland
34,1	34,6	33,6	49,9	51,1	49,0	59,4	59,4	59,4	Satakunta
36,1	36,6	35,7	51,5	52,7	50,5	61,8	61,9	61,8	Egentliga Tavastland
35,7	36,1	35,2	51,3	51,7	51,0	60,8	61,8	60,4	Birkaland
33,9	34,5	33,4	49,8	50,1	49,6	60,8	59,8	61,1	Päijänne-Tavastland
34,9	35,0	34,8	49,8	49,9	49,7	59,5	58,7	59,8	Kymmenedalen
35,9	36,1	35,7	51,4	52,7	50,5	60,6	61,8	60,1	Södra Karelen
38,8	38,4	39,1	54,7	54,2	55,2	65,7	63,5	66,7	Södra Savolax
43,0	43,1	42,9	58,4	58,6	58,3	69,1	67,1	70,0	Norra Savolax
41,3	41,7	40,9	57,9	58,3	57,5	67,3	66,2	67,7	Norra Karelen
38,8	38,7	38,9	55,5	54,8	56,0	64,6	63,2	65,3	Mellersta Finland
37,9	38,2	37,5	54,7	55,9	53,9	66,4	65,6	66,8	Södra Österbotten
32,9	32,0	33,7	49,9	49,8	50,0	60,3	61,3	59,7	Österbotten
40,9	39,9	42,0	59,4	59,2	59,6	72,5	72,6	72,5	Mellersta Österbotten
43,1	42,5	43,7	61,9	60,9	62,7	73,3	71,6	74,1	Norra Österbotten
42,0	42,1	41,9	58,3	57,8	58,7	71,0	70,2	71,4	Kajanaland
36,3	35,8	36,7	53,3	52,6	54,0	66,5	63,9	67,8	Lappland
27,0	24,0	30,3	45,5	47,7	43,5	56,4	55,0	57,2	Åland

4.3 Korvaukset sairauksittain

Sairautta koskevia tilastoja on sairausvakuutusjärjestelmästä saatavissa sairauspäivärahoista, erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeuttavista sairauksista sekä erityishoitorahoista.

Sairauspäivärahat. Sairauspäivärahojen sairaustiedot perustuvat osa-aineistoon. Otos käsittää 6,6 % koko väestöstä. Otantaan perustuvat luvut julkaistaan kokonaisaineistoon paisutettuina.

Työkyvyttömyyden aiheuttaneen sairauden diagnosi tallennetaan päivärahakauden alkaessa. Diagnoosit perustuvat kansainvälisen tautiluokituksen 10. laitokseen (ICD-10), joka maassamme otettiin käyttöön vuoden 1996 alusta (tautiluokituksen muutos, ks. s. 98).

Katsaus tilastojen sisältöön ja käsitteisiin sivulla 122 selvittää päivärahojen tilastointiperiaatteita.

Lääkkeet. Vaikeiden ja pitkäaikaisten sairauksien lääkahoito korvataan 25 markan omavastuun ylittävältä osalta 75- tai 100-prosenttisesti (erityiskorvaus). Kliinistä ravintovalmisteista, joita tarvitaan eräiden vaikeiden sairauksien hoitoon, korvataan joko 50 prosenttia 50 markan omavastuun ylittävältä osalta (peruskorvaus) tai 75 prosenttia 25 markan omavastuun maksamisen jälkeen. Valtioneuvosto päättää, mitkä ovat vaikeita ja pitkäaikaisia sairauksia.

Tarkempaa tilastotietoa: Kansaneläkelaitoksen sairausvakuutus- ja perhe-etuustilastot (sarja T11).

4.3 Ersättningar sjukdomsvis

Sjukdomsstatistik fås från sjukförsäkringssystemet beträffande sjukdagpenningar, sjukdomar som ger rätt till specialersättning för läkemedel samt specialvårdspenningar.

Sjukdagpenning. Sjukdomsuppgifterna baserar sig på ett delmaterial. Urvalet omfattar 6,6 % av hela befolkningen. De tal som urvalet ger presenteras öka-de i proportion till hela materialet.

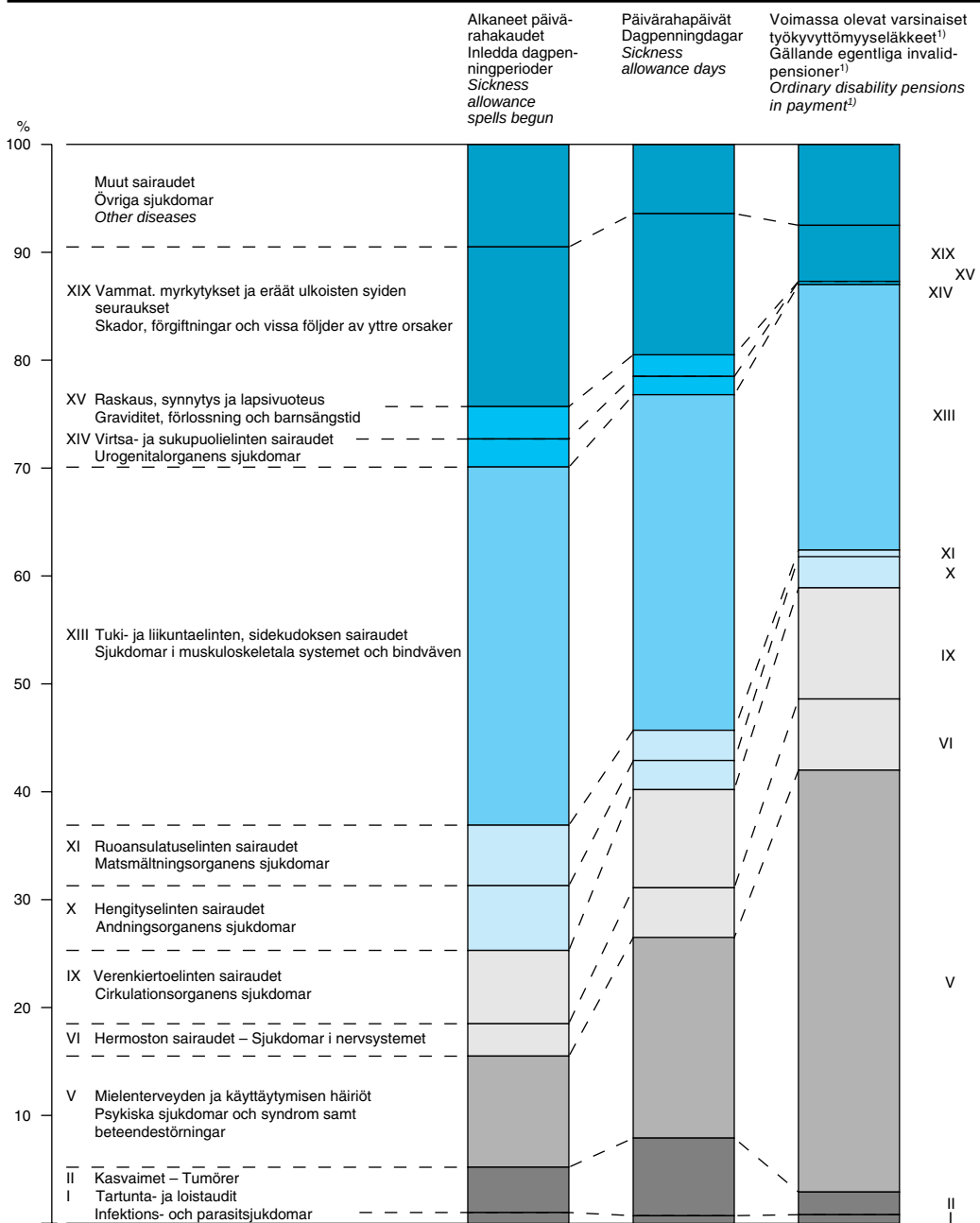
Diagnosen för den sjukdom som orsakat arbetsförmåga registreras vid dagpenningtidens början. Diagnoserna baserar sig på version 10 av den internationella sjukdomsklassifikationen (ICD-10) som togs i bruk i Finland i början av år 1996 (ändringen av sjukdomsklassifikationen, sid 98).

Principerna för dagpenningstatistiken framgår av redogörelsen för statistikens innehåll och begrepp på sidan 122.

Läkemedel. Ersättning för läkemedel vid svåra och långvariga sjukdomar utges med 75 eller 100 procent (specialersättning) av det belopp som överstiger självriskdelen, 25 mark. Ersättning för kliniska näringspreparat som behövs vid vissa svåra sjukdomar utges antingen med 50 procent av beloppet över självriskdelen (50 mark) eller med 75 procent av beloppet över självriskdelen (25 mark). De svåra och långvariga sjukdomarna fastställs genom statsrådsbeslut.

Mer detaljerad statistik finns i Kansaneläkelaitoksen sairausvakuutus- ja perhe-etuustilastot (FPAs sjukförsäkrings- och familjeförmånsstatistik, serie T11).

Kuvio 29. Sairauspäiväraha- ja työkyvyttömyystilastojen vertailu sairauden mukaan 1997
Figur 29. Jämförelse sjukdomsvis mellan sjukdagpenning- och invaliditetsstatistikerna 1997
Chart 29. National sickness allowance spells and days and all disability pensions – comparison by important disease group, 1997

¹⁾ Ulkomailla asuvat eläkkeensaajat eivät sisälly kuvion lukuihin.
 Utomlands bosatta pensionstagare ingår inte i talen.
 Recipients living outside Finland are not included in the figures.

N.B. Important disease groups listed on page 279.

Lähde: Sairauspäivärahat Kelan tilastot, työkyvyttömyyseläkkeet Kelan ja ETK:n yhteistilasto.

Källa: Sjukdagpenningar FPAs statistik, invaliditetspensioner FPAs och PSCs gemensamma statistik.

75. Vuosina 1994–97 alkaneet sairauspäiväraha-kaudet sairauspäryhmän mukaan
Åren 1994–97 inledda sjukdagpenningperioder enligt sjukdomshuvudgrupp
National sickness allowance spells beginning in 1994–97 by important disease group

Sairauspääryhmä ¹⁾ Sjukdomshuvudgrupp ¹⁾ Important disease group ¹⁾ ²⁾		Alkaneet kaudet Inledda perioder Number of spells				
		1994	1995	1996	1997	%
Kaikki – Samtliga – All diseases		330 730	333 380	324 590	320 300	100,0
I A00–B99	Tartunta- ja loistaudit – Infektions- och parasitsjukdomar ...	4 940	4 970	3 850	3 260	1,0
II C00–D49	Kasvaimet – Tumörer	3 880	13 950	14 050	13 450	4,2
IV E00–E99	Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet – Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbningar och ämnesomsättnings-sjukdomar	4 240	3 980	3 890	3 490	1,1
V F00–F99	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt – Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar	28 620	28 770	30 620	32 850	10,3
VI–VIII G00–H99	Hermoston sairaudet. Silmän ja sen apuelinten sairaudet. Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet – Sjukdomar i nervsystemet. Sjukdomar i ögat och närliggande organ. Sjukdomar i örat och mastoiditskottet	13 320	13 070	15 090	15 540	4,9
IX I00–I99	Verenkiertoelinten sairaudet – Cirkulationsorganens sjukdomar	21 310	21 500	20 960	21 790	6,8
X J00–J99	Hengityselinten sairaudet – Andningsorganens sjukdomar	17 920	19 610	19 650	19 330	6,0
XI K00–K99	Ruoansulatuselinten sairaudet – Matsmältningsorganens sjukdomar	18 650	18 100	17 640	18 020	5,6
XII L00–L99	Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet – Hudens och underhudens sjukdomar	6 110	6 500	5 860	5 060	1,6
XIII M00–M99	Tuki- ja liikuntaelinten, sidekudoksen sairaudet – Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven	116 090	117 120	109 460	106 440	33,2
XIV N00–N99	Virtsa- ja sukupuolielinten sairaudet – Sjukdomar i urin- och könsorganen	10 540	8 940	8 770	8 300	2,6
XV O00–O99	Raskaus, synnytys ja lapsivuoteus – Gravitet, förlossning och barnsängstid	11 030	9 800	9 120	9 590	3,3
XIX S00–T99	Vammat, myrkytykset ja eräät ulkoisten syiden seuraukset – Skador, förgiftningar och vissa följder av yttre orsaker	45 740	46 520	47 630	47 340	14,8
Muut sairaudet – Övriga sjukdomar – Other diseases		17 790	20 050	17 010	15 210	4,7
Tieto puuttuu – Uppgift saknas – Data unavailable		550	500	980	650	0,2

¹⁾ Tieto sairaudesta perustuu otantaan.
Sjukdomsuppgifterna är urvalsbaserade.
Data on diseases based on a sample.

²⁾ Listed on page 279.

Huom. Taulukon sairaustiedot vuosilta 1994 ja 1995 perustuvat tautiluokitukseen ICD-9, sen sijaan sairaustiedot vuosilta 1996 ja 1997 vuoden 1996 alusta käyttöön otettuun tautiluokitukseen ICD-10. Sairauspääryhmien nimikkeet ovat taulukossa uuden tautiluokituksen (ICD-10) mukaiset. Luokituksen muutos heikentää vuosien 1994–95 lukujen vertailukelpoisuutta tuoreempiin lukuihin.

Anm. Tabellens sjukdomsuppgifter för åren 1994 och 1995 baserar sig på sjukdomsklassifikationen ICD-9, och för åren 1996 och 1997 på den år 1996 ibruktagna klassifikationen ICD-10. Namnen på sjukdomshuvudgrupperna följer den nya klassifikationen (ICD-10). Omklassificeringen försämrar jämförbarheten av 1994–95 års tal med nyare tal.

N.B. The data for the years 1994 and 1995 are based on the 9th revision of the International Classification of Diseases (ICD-9), whereas the data for 1996 and 1997 are based on ICD-10, introduced in 1996. The names of the disease groups are those used in ICD-10. As a result of this change, the 1994–1995 figures are not fully comparable with the more recent figures.

76. Sairauspäivärahopäivät sairauspäryhmän, iän ja sukupuolen mukaan 1997, 1 000 kpl
Sjukdagpenningdagar enligt sjukdomshuvudgrupp, ålder och kön 1997, 1 000 st
Number of days of national sickness allowance payment in 1997 by important disease group, age, and sex
(Thousands)

Sairauspääryhmä Sjukdomshuvudgrupp <i>Important disease group¹⁾</i>	Kaikki Samtliga <i>All ages</i>		16–44-vuotiaat 16–44-åringar <i>Age 16–44</i>		45–54-vuotiaat 45–54-åringar <i>Age 45–54</i>		55–64-vuotiaat 55–64-åringar <i>Age 55–64</i>	
	Yhteensä Samman- lagt <i>Total</i>	Miehet, % Män, % <i>Males (%)</i>	Yhteensä Samman- lagt <i>Total</i>	Miehet, % Män, % <i>Males (%)</i>	Yhteensä Samman- lagt <i>Total</i>	Miehet, % Män, % <i>Males (%)</i>	Yhteensä Samman- lagt <i>Total</i>	Miehet, % Män, % <i>Males (%)</i>
Kaikki – Samtliga – All diseases	11 088,1	48,7	4 194,2	49,3	4 412,3	48,1	2 481,6	50,0
I Tartunta- ja loistaudit – Infek- tions- och parasitjsjukdomar	72,9	63,1	27,1	57,4	34,0	65,8	11,8	68,2
II Kasvaimet – Tumörer	801,1	39,0	222,3	43,2	370,9	32,4	207,9	46,2
IV Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet – Endokrina sjukdomar, nutri- tionsrubbningar och äm- nesomsättningssjukdomar...	143,1	47,8	59,6	42,3	54,7	53,1	28,8	48,9
V Mielenterveyden ja käyttäyty- misen häiriöt – Psykiska sjuk- domar och syndrom samt be- teendestörningar	2 064,8	45,2	986,5	48,1	754,4	44,5	323,9	38,0
VI Hermoston sairaudet – Sjuk- domar i nervsystemet	507,9	50,7	159,0	39,1	235,0	57,4	113,9	53,2
VII Silmän ja sen apuelinten sai- raudet – Sjukdomar i ögat och närliggande organ	107,0	40,2	46,0	41,0	33,6	42,8	27,4	35,9
VIII Korvan ja kartiolisäkkeen sai- raudet – Sjukdomar i örat och mastoidutskottet	41,3	52,7	6,7	41,8	16,8	32,2	17,8	76,2
IX Verenkiertoelinten sairaudet – Cirkulationsorganens sjuk- domar	1 004,1	64,1	184,5	49,4	448,1	69,9	371,6	64,4
X Hengityselinten sairaudet – Andningsorganens sjukdo- mar	295,0	47,2	101,9	39,2	119,2	42,1	74,0	66,5
XI Ruoansulatuselinten sairau- det – Matsemältningsorganens sjukdomar	307,9	57,2	137,6	56,6	112,9	64,4	57,4	44,5
XII Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet – Hudens och un- derhudens sjukdomar	105,3	44,2	45,7	54,4	49,7	42,3	9,9	6,7
XIII Tuki- ja liikuntaelinten, side- kudoksen sairaudet – Sjukdo- mar i muskuloskeletal syste- met och bindväven	3 444,9	46,8	1 106,1	50,9	1 497,3	45,6	841,5	43,6
XIV Virtsa- ja sukupuolielinten sairaudet – Sjukdomar i urin- och könsorganen	183,0	21,2	73,7	19,4	69,6	19,0	39,8	28,1
XV Raskaus, synnytys ja lapsi- vuoteus – Graviditet, förlös- ning och barnsängstid	224,0	.	218,8	.	5,2	.	.	.
XIX Vammat, myrkytykset ja eräät ulkoisten syiden seuraukset – Skador, förgiftningar och vis- sa följder av yttre orsaker	1 453,1	62,7	696,7	69,6	516,7	58,2	239,8	52,4
Muut sairaudet – Övriga sjukdomar – <i>Other diseases</i>	318,8	47,8	142,2	51,0	124,5	44,8	52,2	46,3
Tieto puuttuu – Uppgift saknas – <i>Data</i> <i>unavailable</i>	13,7	16,8	2,1	40,4	1,2	12,5	10,4	12,5

¹⁾ Listed on page 279.

Huom. Tieto sairaudesta perustuu otantaan.
 Anm. Sjukdomsuppgifterna är urvalsbaserade.
 N.B. Data on diseases based on a sample.

77. Tietoja sairauspäivärahoista sairauden mukaan 1997

Sjukdagpenninguppgifter sjukdomsvis 1997

National sickness allowance data from 1997 analysed by disease

Sairausryhmä Sjukdomsgrupp <i>Disease group¹⁾</i>	Alkaneet kaudet Påbörjade perioder <i>Number of spells begun</i>		Korvatut päivät Ersatta dagar <i>Number of days covered</i>		Maksetut päivärahat Utbetalda dagpenningar <i>Benefit expenditure</i>	
	Kpl St <i>Total</i>	%	1 000 kpl 1 000 st <i>Total (Thousands)</i>	%	Milj. mk Milj mk <i>FIM million</i>	%
Yhteensä – Sammanlagt – All diseases	320 300	100,0	11 088,1	100,0	2 383,9	100,0
I A00–B99 Tartunta- ja loistaudit – Infektions- och parasitsjukdomar ...	3 260	1,0	72,9	0,7	13,9	0,6
II C00–D49 Kasvaimet – Tumörer	13 450	4,2	801,1	7,2	188,5	7,9
C00–C97 Pahanlaatuiset kasvaimet – Maligna tumörer	6 910	2,2	646,2	5,8	153,3	6,4
C50 Rintasyöpä – Malign tumör i bröstkörtel	2 240	0,7	152,5	1,4	35,3	1,5
D10–D36 Hyvänlaatuiset kasvaimet – Benigna tumörer	5 590	1,7	123,1	1,1	27,2	1,1
IV E00–E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet – Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbingar och ämnesomsättnings-sjukdomar	3 490	1,1	143,1	1,3	29,2	1,2
E00–E07 Kilpirauhasen sairaudet – Sjukdomar i sköldkörteln	1 730	0,5	23,8	0,2	5,8	0,2
E10–E14 Diabetes	1 310	0,4	83,4	0,8	15,4	0,6
V F00–F99 Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt – Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar	32 850	10,3	2 064,8	18,6	396,8	16,6
F10 Alkoholin aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymishäiriöt – Psykiska störningar och beteendestörningar orsakade av alkohol	1 470	0,5	61,1	0,6	9,0	0,4
F20–F48, F60–F69, F90–F98 Skitsofrenia, skitsotyyppinen häiriö, harhaluuloisuus-, mielialahäiriö, neuroottiset, stressiin liittyvät ja somatoformiset häiriöt, persoonallisuus- ja käytöshäiriöt – Schizofreni, schizotypa störningar, vanföreställnings-syndrom, förstärknings-syndrom, neurotiska, stressrelaterade och somatoforma syndrom, personlighets- och beteendestörningar	30 280	9,5	1 927,1	17,4	375,4	15,7
F30–F39 Mielialahäiriöt – Förstärknings-syndrom	19 020	5,9	1 203,8	10,9	256,4	10,8
VI G00–G99 Hermoston sairaudet – Sjukdomar i nervsystemet	9 720	3,0	507,9	4,6	101,2	4,2
VII H00–H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet – Sjukdomar i ögat och närliggande organ	3 740	1,2	107,0	1,0	23,0	1,0
VIII H60–H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet – Sjukdomar i örat och mastoidutskottet	2 070	0,6	41,3	0,4	10,0	0,4
H65–H69 Välikorvan tulehdus – Inflammation i mellanörat	360	0,1	3,4	0,0	0,8	0,0
IX I00–I99 Verenkiertoelinten sairaudet – Cirkulationsorganens sjukdomar	21 790	6,8	1 004,1	9,1	229,4	9,6
I10–I15 Verenpainesairaudet – Hypertonisjukdomar	1 740	0,5	44,0	0,4	10,2	0,4

¹⁾ Important disease groups listed on page 279.Huom.
Anm
N.B.Tieto sairaudesta perustuu otantaan.
Sjukdomsuppgifterna är urvalsbaserade.
Data on diseases based on a sample.

Sairausryhmä Sjukdomsgrupp <i>Disease group¹⁾</i>		Alkaneet kaudet Påbörjade perioder <i>Number of spells begun</i>		Korvatut päivät Ersatta dagar <i>Number of days covered</i>		Maksetut päivärahat Utbetalda dagpenningar <i>Benefit expenditure</i>	
		Kpl St <i>Total</i>	%	1 000 kpl 1 000 st <i>Total (Thousands)</i>	%	Milj. mk Milj mk <i>FIM million</i>	%
I20–I25	Iskeemiset sydänsairaudet – Ischemiska hjärtsjukdomar	4 360	1,4	411,3	3,7	96,4	4,0
I60–I69	Aivoverisuonien sairaudet – Sjukdomar i hjärnans kärl	1 970	0,6	222,9	2,0	52,2	2,2
I70–I79	Valtimoiden, pikkualtimoiden ja hiussuonien sairaudet – Sjukdomar i artärer, arterioler och kapillärer	560	0,2	40,5	0,4	8,4	0,4
I83	Alaraajan suonikohjut – Äderbräck i nedre extremiteterna ..	6 990	2,2	103,7	0,9	23,0	1,0
X J00–J99	Hengityselinten sairaudet – Andningsorganens sjukdomar	19 330	6,0	295,0	2,7	64,6	2,7
J00–J06	Ylähengitysteiden äkilliset infektiot – Akuta infektioner i övre luftvägarna	4 720	1,5	36,1	0,3	8,6	0,4
J12–J18	Keuhkokuume – Lunginflammation	1 833	0,6	16,1	0,1	3,6	0,2
J45, J46	Astma	2 800	0,9	102,3	0,9	23,2	1,0
J40–J44, J47	Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet – Andra kroniska sjukdomar i nedre luftvägarna	1 610	0,5	60,1	0,5	11,4	0,5
XI K00–K99	Ruoansulatuselinten sairaudet – Matsmältningsorganens sjukdomar	18 020	5,6	307,9	2,8	68,2	2,9
K20–K31	Ruokatorven, mahalaukun ja pohjukaissuolen sairaudet – Matstrupens, magsäckens och tolvfingertarmens sjukdomar .	1 880	0,6	34,9	0,3	7,3	0,3
K25–K26	Mahalaukun ja pohjukaissuolen haava – Sår i magsäcken och i tolvfingertarmen	570	0,2	14,3	0,1	2,7	0,1
K29	Mahalaukun ja pohjukaissuolen tulehdus – Inflammation i magsäcken och tolvfingertarmen	720	0,2	9,5	0,1	2,0	0,1
K35	Äkillinen umpilisäketulehdus – Akut appendicit	3 080	1,0	32,4	0,3	6,9	0,3
K40–K46	Tyrät – Bräck	5 320	1,7	90,1	0,8	21,5	0,9
K80–K83	Sappirakon ja sappiteiden sairaudet – Sjukdomar i gallblåsan och gallvägarna	2 680	0,8	31,8	0,3	6,8	0,3
XII L00–L99	Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet – Hudens och underhudens sjukdomar	5 060	1,6	105,3	0,9	22,6	0,9
L20, L22	Atooppinen ihottuma – Atopiskt eksem	750	0,2	9,7	0,1	2,3	0,1
L23–L25	Kosketusihottuma – Kontakteksem	570	0,2	14,8	0,1	2,7	0,1
L40–L41	Psoriaasi – Psoriasis	720	0,2	20,2	0,2	4,6	0,2
XIII M00–M99	Tuki- ja liikuntaelinten, sidekudoksen sairaudet – Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven	106 440	33,2	3 444,9	31,1	761,3	31,9
M00–M25	Nivelsairaudet – Ledsjukdomar	23 470	7,3	918,1	8,3	201,6	8,5
M05, M06, M08	Nivelreuma – Reumatoid artrit	2 540	0,8	149,1	1,3	30,5	1,3
M15–M19	Nivelrikko – Artros	8 510	2,7	447,6	4,0	98,2	4,1

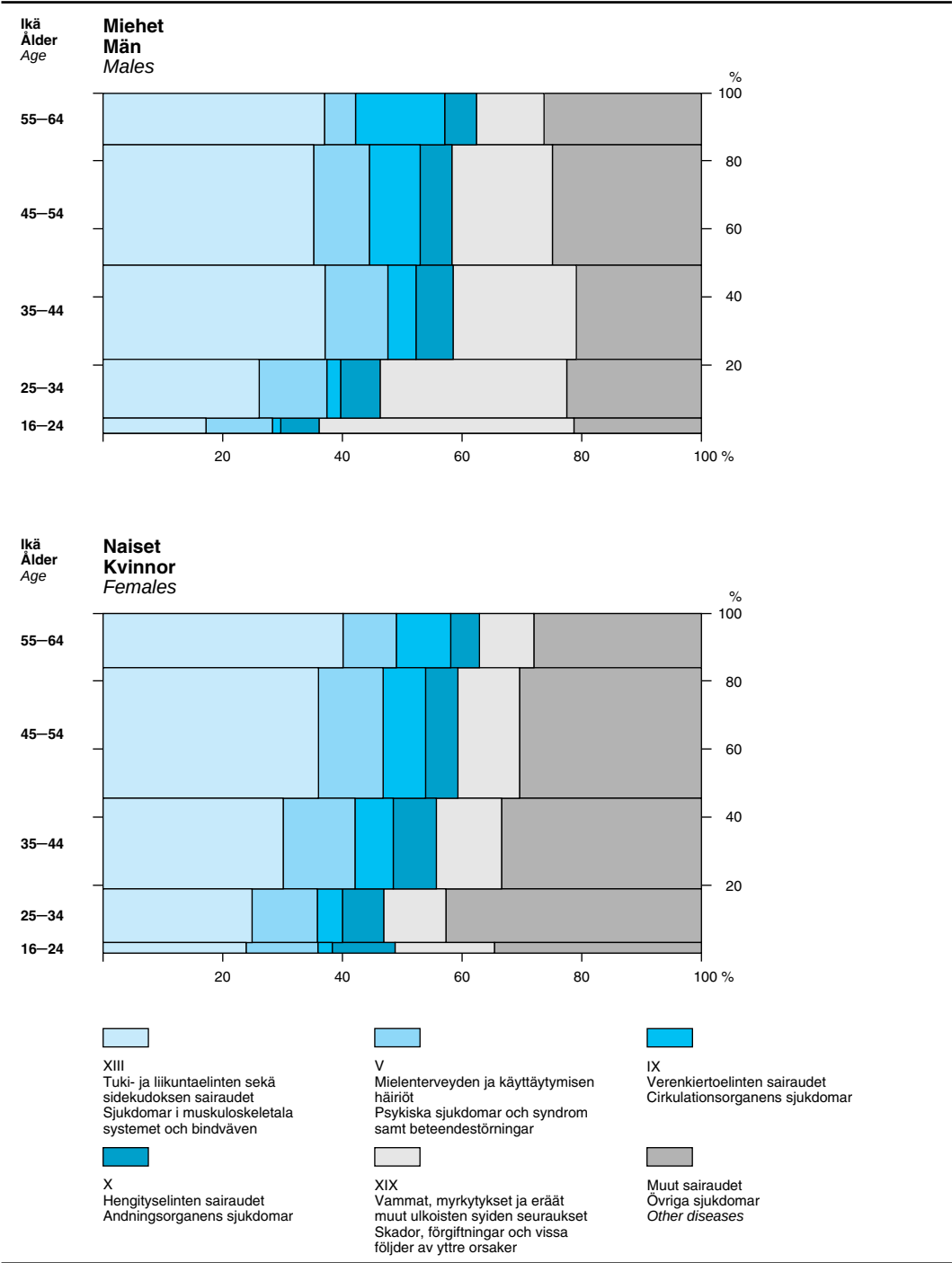
jatkuu – forts – continues

jatkoa – forts – Table 77 continued

Sairausryhmä Sjukdomsgrupp Disease group ¹⁾	Alkaneet kaudet Påbörjade perioder Number of spells begun		Korvatut päivät Ersatta dagar Number of days covered		Maksetut päivärahat Utbetalda dagpenningar Benefit expenditure	
	Kpl St Total		1 000 kpl 1 000 st Total (Thousands)		Milj. mk Milj mk FIM million	
		%		%		%
M40–M54 Selkäsairaudet – Ryggsjukdomar	50 160	15,7	1 660,8	15,0	364,1	15,3
M45–M46 Selkärankareuma – Pelvo-spondylit	830	0,3	46,0	0,4	10,6	0,4
M47 Spondyloosi – Spondylos	2 160	0,7	163,6	1,5	33,2	1,4
XIV N00–N99 Virtsa- ja sukupuolielinten sairaudet – Sjukdomar i urin- och könsorganen	8 300	2,6	183,0	1,7	40,2	1,7
N00–N39 Munuaisten ja virtsaelinten sairaudet – Sjukdomar i njurarna och urinorganen	1 590	0,5	61,2	0,6	13,7	0,6
N70–N98 Naisen sukupuolielinten sairaudet – Sjukdomar i de kvinnliga könsorganen	5 230	1,6	96,9	0,9	20,2	0,8
XV O00–O99 Raskaus, synnytys ja lapsivuoteus – Gravitet, förlossning och barnsängstid	9 590	3,0	224,0	2,0	48,1	2,0
O00–O08 Kesken päättynyt raskaus – Gravitet som avslutas med abort	620	0,2	10,6	0,1	1,9	0,1
XVIII R00–R99 Muualla luokittelemattomat oireet yms. – Symtom o dyl som ej klassificeras annorstädes ..	7 210	2,3	126,1	1,1	29,3	1,2
XIX S00–T99 Vammat, myrkytykset ja eräät ulkoisten syiden seuraukset – Skador, förgiftningar och vissa följder av yttre orsaker	47 340	14,8	1 453,1	13,1	310,0	13,0
²⁾ Murtumat – Frakturer	19 310	6,0	717,2	6,5	147,6	6,2
Muut sairaudet – Övriga sjukdomar – <i>Other diseases</i>	7 990	2,5	192,6	1,7	46,2	1,9
Tieto puuttuu – Uppgift saknas – <i>Data unavailable</i>	660	0,2	13,8	0,1	1,5	0,1

²⁾ S02, S12, S22, S32, S42, S52, S62, S72, S82, S92, T02, T08, T10, T12

Kuvio 30. Vuonna 1997 alkaneet sairauspäiväraha-kaudet päivärahansaajan sukupuolen mukaan eri ikä- ja sairauspääryhmissä, %
Figur 30. År 1997 inledda sjukdagpenningperioder efter mottagarens kön i olika ålders- och sjukdoms- huvudgrupper, %
Chart 30. National sickness allowance spells beginning in 1997 by sex, age, and important disease group¹⁾ (%)

¹⁾ Listed on page 279.

78. Vuonna 1996 alkaneiden sairauspäiväraha-kausien kesto sairauspääryhmittäin, %
De år 1996 inledda sjukdagpenningperiodernas längd i de olika sjukdomshuvudgrupperna, %
National sickness allowance spells beginning in 1996 – analysis of number and length of spells by important disease group

Sairauspääryhmä Sjukdomshuvudgrupp <i>Important disease group¹⁾</i>	Kausia, kpl Perioder, st <i>Number of spells</i>	Päiväraha-kausien kesto, % Dagpenningperiodernas längd, % <i>Length of spells (%)</i>								Kesto keski- määrin, pv/kausi I medeltal, dgr/period <i>Average spell (days)</i>
		Pv (6 pv/vk) – Dgr (6 dgr/v) – Days (6 per week)								
		1–6	7–12	13–18	19–30	31–60	61–90	91–180	181–300	
Kaikki – Samtliga – All diseases ...	324 590	30,9	17,8	12,4	13,6	11,9	4,0	4,5	4,9	33,9
I Tartunta- ja loistaudit – Infek- tions- och parasitsjukdomar ..	3 850	48,4	17,7	11,4	10,2	6,3	2,8	2,0	1,2	18,2
II Kasvaimet – Tumörer	14 050	16,8	9,5	13,7	23,5	12,0	6,4	7,2	11,0	55,9
IV Umpieritys-, ravitsemus- ja ai- neenvaihduntasairaudet – En- dokrina sjukdomar, nutritions- rubbningar och ämnesomsätt- ningssjukdomar	3 890	25,0	23,0	14,5	15,6	10,5	2,3	3,5	5,5	33,4
V Mielenterveyden ja käyttäyty- misen häiriöt – Psykiska sjuk- domar och syndrom samt be- teendestörningar	30 620	22,8	12,4	11,3	12,2	14,7	5,8	7,0	13,9	62,4
VI Hermoston sairaudet – Sjukdo- mar i nervsystemet	9 390	23,1	18,3	13,7	13,9	11,0	3,7	6,6	9,7	49,0
VII Silmän ja sen apuelinten sai- raudet – Sjukdomar i ögat och närliggande organ	3 650	31,7	17,1	23,3	10,8	5,0	3,8	4,6	3,8	27,9
VIII Korvan ja kartiolisäkkeen sai- raudet – Sjukdomar i örat och mastoidiutskottet	2 050	33,8	22,8	25,0	14,0	2,9	–	–	1,5	15,7
IX Verenkiertoelinten sairaudet – Cirkulationsorganens sjukdo- mar	20 960	17,3	21,8	18,6	11,3	11,1	5,3	7,2	7,5	45,1
X Hengityselinten sairaudet – Andningsorganens sjukdomar ..	19 650	56,2	21,1	6,3	5,5	5,4	1,2	1,9	2,4	17,5
XI Ruoansulatuselinten sairaudet – Matsmältningsorganens sjuk- domar	17 640	29,6	25,4	16,8	15,4	8,1	2,1	1,2	1,5	19,5
XII Ihon ja ihonalaiskudoksen sai- raudet – Hudens och underhu- dens sjukdomar	5 860	39,8	21,4	14,5	9,3	8,0	1,0	2,3	3,6	22,7
XIII Tuki- ja liikuntaelinten, sideku- doksen sairaudet – Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven	109 460	33,8	17,6	10,9	12,3	11,9	4,1	5,0	4,4	32,6
XIV Virtsa- ja sukupuolielinten tau- dit – Sjukdomar i urin- och könsorganen	8 770	28,9	14,0	17,0	26,3	10,6	1,4	0,9	1,0	19,5
XV Raskaus, synnytys ja lapsivuote- us – Graviditet, förlossning och barnsängstid	9 120	25,2	16,8	12,0	19,3	18,9	6,0	1,8	–	23,1
XVII Synnynnäiset epämuodostu- mat ja kromosomipoikkeavu- udet – Medfödda missbildningar och kromosomavvikelser	1 390	23,9	17,4	15,2	18,5	7,6	3,3	5,4	8,7	43,5
XIX Vammat, myrkytykset ja eräät ulkoisten syiden seuraukset – Skador, förgiftningar och följder av yttre orsaker	47 630	27,0	17,1	11,9	16,4	16,8	4,8	3,9	2,2	29,0
Muut sairaudet – Övriga sjukdomar – <i>Other diseases</i>	15 620	41,0	21,3	11,5	10,6	8,7	2,6	2,6	1,7	20,6
Tieto puuttuu – Uppgift saknas – <i>Data unavailable</i>	980	37,0	9,3	16,7	24,1	5,6	1,9	1,9	3,7	20,6

¹⁾ Listed on page 279.

Huom. Tieto sairaudesta perustuu otantaan.
Anm. Sjukdomsuppgifterna är urvalsbaseade.
N.B. Data on diseases based on a sample.

79. Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeuttavat sairaudet 31.12.1994–97**Rätt till specialersättning för läkemedel sjukdomsvis, 31.12.1994–97***Diseases conferring entitlement to free or nearly free medicines under national health insurance at year-end 1994–97*

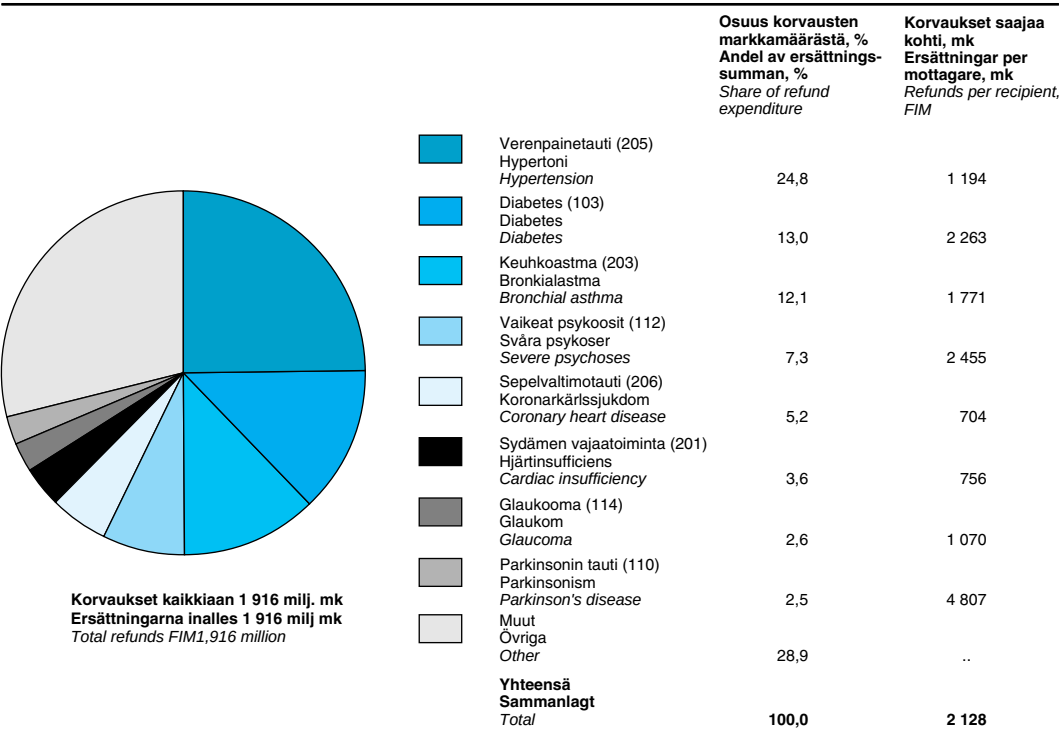
Sairaus Sjukdom (Disease ¹⁾)	Lukumäärä – Antal – Number			
	1994	1995	1996	1997
Erityiskorvaukseen (75 %) oikeuttavat sairaudet – Rätt till 75 % ersättning – Diseases conferring entitlement to special refund (75%)	1 009 814	1 015 618	1 025 992	1 039 689
201. Krooninen sydämen vajaatoiminta – Kronisk hjärtsufficiens	125 396	117 199	109 697	102 225
202. Reum. niveltulehdukset ja hajapesäkkeiset sidekudostaudit – Reumatoida artriter o disseminerade sjukd i bindväv	68 535	69 247	70 043	71 299
203. Krooninen keuhkoastma ja kr. obstruktiiviset keuhkosairaudet – Kronisk bronkialastma o kroniska obstruktiva lungsjukdomar	143 379	150 868	159 105	169 239
205. Krooninen verenpainetauti – Kronisk hypertoni	438 029	438 895	442 413	447 387
206. Krooninen sepelvaltimotauti – Kronisk koronarkärlsjukdom	158 734	162 523	166 137	169 169
207. Krooniset sydämen rytmihäiriöt – Kronisk hjärtarytmi	41 707	41 662	42 281	42 822
208. Haavainen paksusolentulehdus ja Crohnin tauti – Ulcerös kolit och Crohns sjukdom	12 035	13 176	14 311	15 605
211. Periytyvät rasva-aineenvaihdunnan vaikea-asteiset häiriöt – Familjär hyperkolesterolemi	3 891	4 098	4 288	4 464
212. Kihti – Gikt	18 108	17 950	17 717	17 479
Erityiskorvaukseen (100 %) oikeuttavat sairaudet – Rätt till 100 % ersättning – Diseases conferring entitlement to special refund (100%)	430 530	437 964	447 220	459 698
101. Avolisäkkeen etulohkon vajaatoiminta – Bristfällig funktion i hypofysens framlob	1 797	1 891	1 942	2 002
103. Diabetes	112 288	112 814	115 440	119 197
104. Kilpirauhasen vajaatoiminta – Bristfällig sköldkörtelfunktion	58 984	60 926	63 162	65 764
106. Lisäkilpirauhasen vajaatoiminta – Bristfällig bisköldkörtelfunktion	2 008	1 998	2 022	2 019
107. Pernisiöosi anemia – Perniciös anemi	15 260	15 633	15 999	16 513
109. MS-tauti – Multipel skleros	2 451	2 565	2 617	2 681
110. Parkinsonin tauti – Parkinsonism	14 338	13 955	13 751	13 744
111. Epilepsia yms. kouristustilat – Epilepsi o a krampstillstånd	43 783	44 665	45 260	46 282
112. Psykoosit – Psykoser	77 261	76 436	75 437	75 430
113. Henk. kehitysvammaisilla esiintyvät levottomuustilat – Orostillstånd vid mental retardation	9 311	9 333	9 285	9 190
114. Glaukooma – Glaukom	50 896	52 738	54 558	56 092
115. Rintasyöpä – Bröstcancer	6 945	7 406	7 995	8 602
116. Eturauhassyöpä – Prostatacancer	2 776	3 318	3 879	4 454
117. Leukemiat ja pahanl. imukudostaudit – Leukemier och maligna sjukdomar i lymfatisk vävnad	5 642	6 012	6 329	6 705
119. Trigemini- tai glossofaryngikusneuralgia – Trigemini- eller glossofaryngisk neuralgi	1 894	1 910	1 891	1 926
121. Sukurauhasten vaikea vajaatoiminta – Svårt nedsatt könskörtelfunktion	8 112	8 193	8 163	8 096
127. Elin- tai kudossiirron jälkitila – Följdtillstånd av transplantation	1 928	2 080	2 249	2 346
128. Gynekologiset syövät – Gynekologisk cancer	1 671	1 665	1 714	1 705
132. Sarkoidoosi – Sarkoidos	2 506	2 623	2 717	2 809
Muut – Övriga sjukdomar – Other diseases	10 679	11 803	12 810	14 141

¹⁾ Listed on page 281.

Kuvio 31. Lääkekorvaukset yleisimmissä erityiskorvauksiin oikeuttavissa sairauksissa 1997

Figur 31. Läkemedelsersättningar vid de vanligaste sjukdomarna med rätt till specialersättning 1997

Chart 31. Refunds of medicine expenses 1997: Major diseases conferring entitlement to special refund

Huom. Tiedot lääkekorvauksista ovat niistä henkilöistä, jotka ovat ostaneet näitä lääkkeitä vuonna 1997.

Anm. Uppgifterna om läkemedelsersättningar avser dem som köpt specialersättningsgilla läkemedel 1997.

N.B. Included in the data are persons who in 1997 purchased medicines for the above conditions.

Lähde: Kelan tilastot.

Källa: FPAs statistik.

80. Erityiskorvattaviin lääkkeisiin¹⁾ oikeuttavat sairaudet iän ja sukupuolen mukaan 31.12.1997
Rätt till specialersättning för läkemedel¹⁾ vid olika sjukdomar enligt ålder och kön, 31.12.1997
Diseases conferring entitlement to free or nearly free medicines¹⁾ under national health insurance, by age and sex of beneficiary, at year-end 1997

Sairaus Sjukdom Disease ²⁾	Kaikki Samtliga All ages	0–14- vuotiaat 0–14 år Age 0–14	15–44- vuotiaat 15–44 år Age 15–44	45–64- vuotiaat 45–64 år Age 45–64	Yli 64- vuotiaat Över 64 år Age 65 and over	% väestöstä % av be- folkningen % of pop- ulation
Lukumäärä – Antal – Both sexes						
Erityiskorvaukseen (75 %) oikeuttavat sairau- det – Rätt till 75 % ersättning – Diseases con- ferring entitlement to special refund (75%)	1 039 689	26 685	99 484	349 687	563 833	.
201. Krooninen sydämen vajaatoiminta – Kronisk hjärtinsufficiens	102 225	887	1 649	10 832	88 857	19,9
202. Reum. niveltulehdukset ja hajapesäkk. side- kudostaudit – Reumatoida artriter o disse- minerade sjukd i bindväv	71 299	1 112	13 328	27 662	29 197	13,8
203. Kr. keuhkoastma ja kr. obstruktiiviset keuh- kosairaudet – Kr bronkialastma o kr obstruk- tiva lungsjukdomar	169 239	24 059	45 741	50 477	48 962	32,9
205. Krooninen verenpainetauti – Kronisk hyper- toni	447 387	134	25 969	190 009	231 275	86,9
206. Krooninen sepelvaltimotauti – Kronisk kor- onarkärlsjukdom	169 169	8	1 559	46 040	121 562	32,9
207. Krooniset sydämen rytmihäiriöt – Kronisk hjärtarytmi	42 822	190	1 434	11 285	29 913	8,3
208. Haavainen paksusuolentulehdus ja Crohnin tauti – Ulcerös kolit och Crohns sjukdom ...	15 605	215	8 025	5 098	2 267	3,0
211. Periytyvät rasva-aineenvaihdunnan vaikea- asteiset häiriöt – Familjär hyperkolesterolemi	4 464	80	1 048	2 087	1 249	0,9
212. Kihti – Gikt	17 479	–	731	6 197	10 551	3,4
Erityiskorvaukseen (100 %) oikeuttavat sairau- det – Rätt till 100 % ersättning – Diseases conferring entitlement to special refund (100%)	459 698	9 324	87 691	154 930	207 753	.
103. Diabetes	119 197	2 697	17 246	37 474	61 780	23,1
104. Kilpirauhasen vajaatoiminta – Bristfällig sköldkörtelfunktion	65 764	585	12 134	26 170	26 875	12,8
107. Pernisiöosi anemia – Perniciös anemi	16 513	13	698	3 589	12 213	3,2
110. Parkinsonin tauti – Parkinsonism	13 744	3	395	3 399	9 947	2,7
111. Epilepsia yms. kouristustilat – Epilepsi o a krampstillstånd	46 282	4 409	19 299	13 949	8 625	9,0
112. Psykoosit – Psykoser	75 430	31	20 580	33 577	21 242	14,6
113. Henk. kehitysvammaisilla esiintyvät levotto- muustilat – Orostillstånd vid mental retarda- tion	9 190	95	3 415	4 085	1 595	1,8
114. Glaukooma – Glaukom	56 092	75	1 504	10 088	44 425	10,9
115. Rintasyöpä – Bröstcancer	8 602	–	350	3 596	4 656	1,7
121. Sukurauhasten vaikea vajaatoiminta – Svårt nedsatt könskörtelfunktion	8 096	37	3 814	3 934	311	1,6
Muut sairaudet – Övriga sjukdomar – Other diseases	40 788	1 379	8 256	15 069	16 084	7,9
Henkilöitä, joilla on oikeus erityiskorvaukseen – Personer med rätt till specialersättning – People entitled to						
luokassa 75 % – 75 %-kategorin – 75% refund	806 869	26 464	95 628	295 380	389 397	156,7
luokassa 100 % – 100 %-kategorin – 100% refund	402 996	8 822	79 369	136 422	178 383	78,3
luokassa 75 ja/tai 100 % – 75 %- och/eller 100 %-kategorin – 75% and/or 100% refund	1 042 490	34 665	166 379	383 183	458 263	202,4

¹⁾ Lääkkeiden lisäksi sairausvakuutus korvaa myös eräiden vaikeiden sairauksien hoitoon tarvittavien ravintovalmisteiden kustannuksia. Vuoden 1997 lopussa ravintovalmisteiden erityiskorvaukseen (75 %) oikeuttavia sairauksia oli 3 625 ja ravintovalmisteiden peruskorvaukseen (50 %) oikeuttavia sairauksia 942.

Sjukförsäkringen ersätter utom läkemedelskostnader också kostnader för näringspreparat vid vård av vissa svåra sjukdomar. I slutet av år 1997 fanns det 3 625 sjukfall med rätt till specialersättning (75 %) för näringspreparat och 942 fall med rätt till grundersättning (50 %).

NHI covers also pharmaceutical nutrients used for the treatment of certain severe diseases. At year-end 1997 the conditions conferring entitlement to pharmaceutical nutrients in the basic or 75% refund category numbered 942 and 3,625, respectively. In the ordinary refund category NHI covers 50% of the post-deductible costs.

²⁾ Listed on page 281.

jatkoa – forts – Table 80 continued

Sairaus Sjukdom Disease ²⁾	Kaikki Samtliga All ages	0–14- vuotiaat 0–14 år Age 0–14	15–44- vuotiaat 15–44 år Age 15–44	45–64- vuotiaat 45–64 år Age 45–64	Yli 64- vuotiaat Över 64 år Age 65 and over
Miesten osuus vastaavasta ikäryhmästä ja sairaudesta, % – Männen i % av motsvarande åldersgrupp – Males (%)					
Erityiskorvaukseen (75 %) oikeuttavat sairau- det – Rätt till 75 % ersättning – Diseases con- ferring entitlement to special refund (75%)	43,9	62,0	47,8	52,6	37,0
201. Krooninen sydämen vajaatoiminta – Kronisk hjärtinsufficiens	34,7	52,0	58,9	62,1	30,8
202. Reum. niveltulehdukset ja hajapesäkk. side- kudostaudit – Reumatoida artriter o disse- minerade sjukd i bindväv	31,6	34,6	39,2	36,3	23,6
203. Kr. keuhkoastma ja kr. obstruktiiviset keuh- kosairaudet – Kr bronkialastma och kr obstruktiva lungsjukdomar	44,6	63,9	43,7	40,0	40,8
205. Krooninen verenpainetauti – Kronisk hyper- toni	42,4	61,2	53,4	51,6	33,6
206. Krooninen sepelvaltimotauti – Kronisk koro- narkärlsjukdom	52,8	50,0	85,3	69,6	46,1
207. Krooniset sydämen rytmihäiriöt – Kronisk hjärtarytmi	50,9	56,3	59,6	66,6	44,5
208. Haavainen paksusuolentulehdus ja Crohnin tauti – Ulcerös kolit och Crohns sjukdom ...	53,1	50,7	50,5	57,2	53,2
211. Periytyvät rasva-aineenvaihdunnan vaikea- asteiset häiriöt – Familjär hyperkolesterolemi	43,4	45,0	53,8	50,4	22,9
212. Kihti – Gikt	68,2	–	87,6	85,7	56,5
Erityiskorvaukseen (100 %) oikeuttavat sairau- det – Rätt till 100 % ersättning – Disease con- ferring entitlement to special refund (100%) ...	39,0	52,0	46,8	43,7	31,6
103. Diabetes	49,0	51,1	59,2	62,9	37,6
104. Kilpirauhasen vajaatoiminta – Bristfällig sköldkörtelfunktion	13,3	32,3	15,5	13,8	11,4
107. Pernisiöösi anemia – Perniciös anemi	36,8	53,8	35,0	41,9	35,4
110. Parkinsonin tauti – Parkinsonism	44,9	33,3	60,3	54,7	41,0
111. Epilepsia yms. kouristustilat – Epilepsi o a krampstillstånd	50,2	54,0	50,4	52,1	45,1
112. Psykoosit – Psykoser	43,6	61,3	54,5	46,7	28,2
113. Henk. kehitysvamm. esiintyvät levottomuus- tilat – Orostillstånd vid mental retardation ..	50,4	63,2	58,5	49,9	33,6
114. Glaukooma – Glaukom	31,3	57,3	55,5	42,6	27,8
115. Rintasyöpä – Bröstcancer	0,2	–	–	0,2	0,2
121. Sukurauhasten vaikea vajaatoiminta – Svårt nedsatt bristfällig könskörtelfunktion	11,6	29,7	14,6	7,9	19,3
Muut sairaudet – Övriga sjukdomar – Other diseases	50,4	55,6	50,0	50,0	50,5
Henkilöitä, joilla on oikeus erityiskorvaukseen – Personer med rätt till specialersättning – People entitled to					
luokassa 75 % – 75 %-kategorin – 75% refund	44,4	62,0	47,5	51,6	37,0
luokassa 100 % – 100 %-kategorin – 100% refund	39,7	51,9	47,0	44,0	32,4
luokassa 75 ja/tai 100 % – 75 %- och/eller 100 %-kategorin – 75% and/or 100% refund	43,6	59,5	47,3	49,2	36,5

²⁾ Listed on page 281.

4.4 Korvaukset ammateittain

Ammattia koskevia tilastoja saadaan sairausvakuutusjärjestelmästä sairaus- ja vanhempainpäivärahoista. Tieto ammatista perustuu sairausvakuutuksen pysyvään perusotantaan (6,6 % väestöstä). Ammatti tallennetaan otantaan kuuluvan etuudensaajan päivärahakauden alkaessa.

Vuosikirjan ammattitilastot koskevat sairauspäivärahan saajia. Luvut julkaistaan kokonaisaineistoon päätettynä.

Ammattiluokitus. Kelan käyttämä ammattiluokitus perustuu pohjoismaiseen ammattiluokitteluun, jota on jonkin verran Kelassa täydennetty. Ammattiluokitus on selostettu tarkemmin eläkkeiden yhteydessä (s. 103).

Ammattikäsite. Sairaus- ja vanhempainpäivärahaa hakevan henkilön ammatiksi merkitään henkilön viimeksi harjoittama ammatti. Jos hakija ei viimeisten viiden vuoden aikana ole toiminut ammatissa, merkitään hänet ammatissa toimimattomaksi. Ammatin harjoittamiseksi katsotaan vähintään kolmen tunnin osapäivätyö ja vähintään neljä kuukautta vuodessa kestävä työ.

Tarkempaa tilastotietoa: Kansaneläkelaitoksen sairausvakuutus- ja perhe-etuustilastot (sarja T11).

4.4 Ersättningar yrkesvis

Sjukförsäkringssystemet ger yrkesstatistik för sjuk- och föräldradagpenningarnas vidkommande. Yrkesdata grundar sig på sjukförsäkringens permanenta primärurval (6,6 % av befolkningen). Yrket registreras när en i urvalet ingående förmånstagares dagpenningtid inleds.

Yrkesstatistiken i årsboken gäller mottagare av sjukdagpenning. Talen presenteras ökade i proportion till hela materialet.

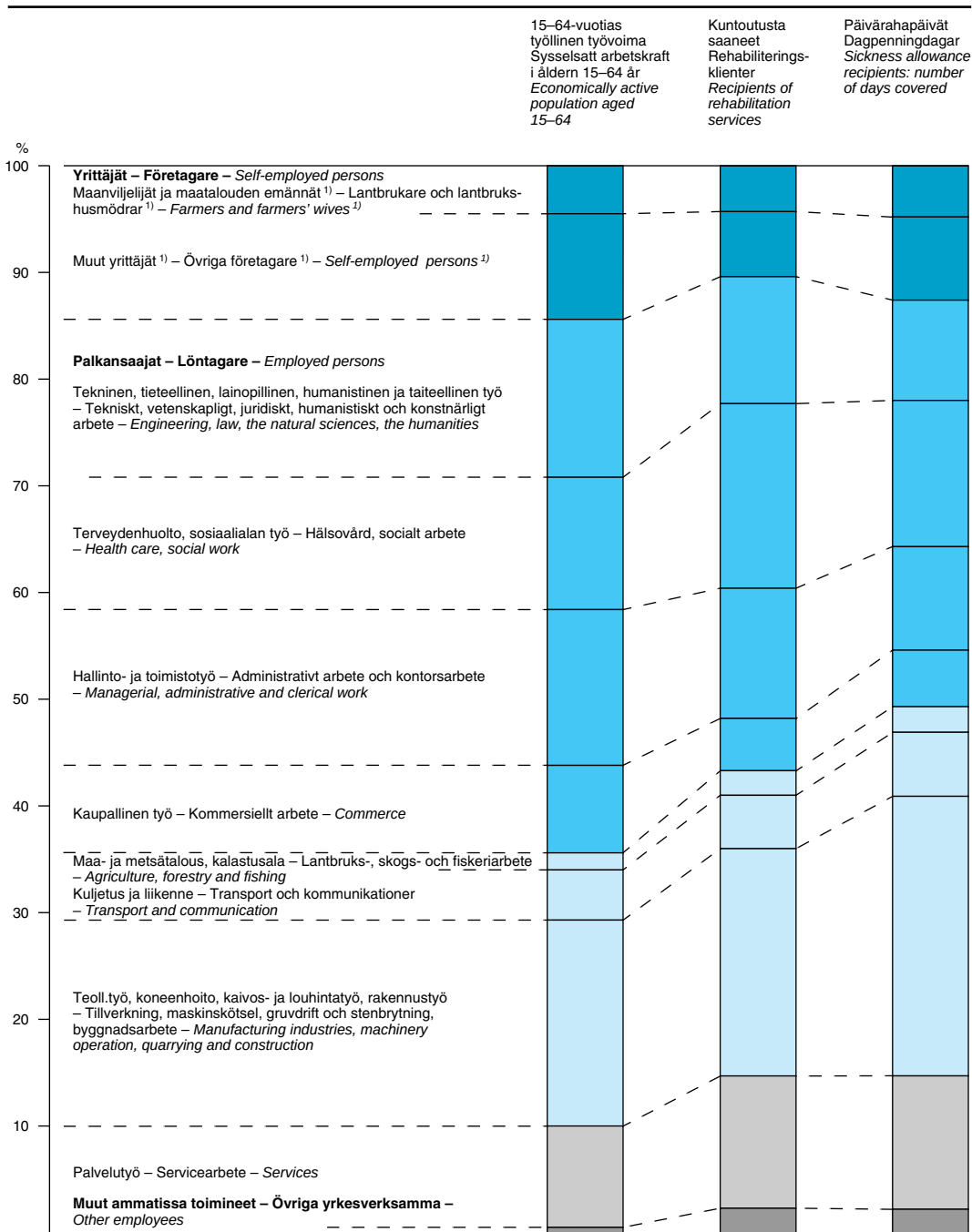
Yrkesklassificering. FPA använder en yrkesklassificering grundad på den nordiska yrkesklassificeringen, som i någon mån kompletterats av FPA. För yrkesklassificeringen redogörs närmare i samband med pensionerna (sid 103).

Yrkesbegreppet. För sökande av sjuk- och föräldradagpenningar antecknas det yrke personen senast utövat. Sökande som inte varit yrkesverksam under de fem senaste åren antecknas som icke yrkesverksam. Med utövande av yrke avses arbete under minst tre timmar per dag och under minst fyra månader av året.

Mer detaljerad statistik finns i Kansaneläkelaitoksen sairausvakuutus- ja perhe-etuustilastot (FPAs sjukförsäkrings- och familjeförmånsstatistik, serie T11).

Kuvio 32. Sairauspäiväraha- ja kuntoutustilastojen vertailu ammatin ja ammattiaseman mukaan 1997
Figur 32. Jämförelse enligt yrke och yrkesställning mellan sjukdagpenning- och rehabiliteringsstatistikerna 1997

Chart 32. National sickness allowance and rehabilitation beneficiaries by occupation and position of beneficiary, 1997

¹⁾ Sisältää myös yrittäjäperheen jäsenet.
 Omfattar även företagarfamiljemedlemmar.
 Includes family workers.

Lähde: Työvoimatutkimus 1997, Tilastokeskus; Kelan tilastot.
 Källa: Arbetskraftsundersökningen 1997, Statistikcentralen; FPAs statistik.

81. Vuonna 1997 alkaneet sairauspäiväraha-kaudet ja korvatut päivät päivärahansaajan ammatin, ammattiaseman ja sukupuolen mukaan
År 1997 påbörjade sjukdagpenningperioder och ersatta dagar efter mottagarens yrke, yrkesställning och kön
National sickness allowance spells and days – analysis by occupation, position, and sex of beneficiary, 1997

Ammatti ja ammattiasema Yrke och yrkesställning Occupation and position	Alkaneet kaudet Påbörjade perioder Number of spells begun		Korvatut päivät Ersatta dagar Number of days covered		15–64-vuotias työllinen työvoima ²⁾ , % Sysselsatt arbetskraft ²⁾ i åldern 15–64 år, % Economically active population aged 15–64 (%)	
	Kpl St Total	Miehet, % Män, % Total	1 000 kpl 1 000 st Total (Thousands)	Miehet, % Män, % Total	15–64-vuotias työllinen työvoima ²⁾ , % Sysselsatt arbetskraft ²⁾ i åldern 15–64 år, % Economically active population aged 15–64 (%)	
		%		%		
Yhteensä – Sammanlagt – All beneficiaries	320 300		42,8	11 088,1	48,9	
Ammatissa toimineet – Yrkesverksamma – Total in employment	310 200	100,0	42,2	10 367,1	100,0	48,9
Maa-, metsä- ja kalatalouden yrittäjät¹⁾ – Företagare inom lantbruks-, skogs- och fiskeriarbete¹⁾ – Self-employed persons in agriculture, forestry and fishing¹⁾	12 590	4,1	51,7	546,2	5,3	57,9
Maanviljelijät ja maatalouden emännät ¹⁾ – Lantbrukare och lantbrukshusmödrar ¹⁾ – Farmers and farmers' wives ¹⁾	11 560	3,7	50,3	494,9	4,8	56,2
Muut ¹⁾ – Övriga ¹⁾ – Others ¹⁾	1 040	0,3	66,7	51,3	0,5	73,4
Muut yrittäjät¹⁾ – Övriga företagare¹⁾ – Self-employed persons in other industries¹⁾	15 880	5,1	58,3	761,0	7,3	64,2
Palkansaajat – Löntagare – Employed persons. Tekn., tiet., lainopill., humanist. ja taiteell. työ – Tekn, vetenskapl, juridiskt, humanistiskt el konstnärl arbete – Engineering, law, the natural sciences, the humanities	278 950	89,9	40,7	8 829,6	85,2	46,7
Terveystieteiden tutkimuskeskus, sosiaalialan työ – Hälsovård, socialt arbete – Health care, social work	30 660	9,9	43,2	975,6	9,4	50,5
Hallinto- ja toimistotyö – Administrativt arbete och kontorsarbete – Managerial, administrative and clerical work	51 050	16,5	6,3	1 417,6	13,7	6,8
Kaupallinen työ – Kommersiellt arbete – Commerce	35 520	11,5	21,1	1 006,6	9,7	25,4
Maa- ja metsätalous, kalastusala – Lantbruks-, skogs- och fiskeriarbete – Agriculture, forestry and fishing	16 580	5,3	23,5	548,7	5,3	28,5
Kuljetus ja liikenne – Transport och kommunikationer – Transport and communication	5 560	1,8	53,2	245,5	2,4	64,2
Teoll.työ, koneenhoito, kaivos- ja louhintatyö, rakennustyö – Tillverkning, maskinskötsel, gruvdrift och stenbrytning, byggnadsarbete – Manufacturing industries, machinery operation, mining, quarrying and construction	17 030	5,5	72,2	621,4	6,0	77,6
Palvelutyö – Servicearbete – Services	80 470	25,9	74,0	2 722,5	26,3	78,6
Muut ammatissa toimineet – Övriga yrkesverksamma – Other employees	42 090	13,6	25,7	1 291,8	12,5	26,5
Ammatissa toimimattomat – Icke yrkesverksamma – Non-employed persons	5 150		43,7	440,2		46,4
Perheenemännät – Husmödrar – Homemakers ...	570		2,6	31,5		1,1
Muut – Övriga – Others	4 580		48,9	408,7		49,9
Ammattia ei voida luokitella tai tieto puuttuu – Oklassificerbart yrke eller uppgift saknas – Activities not adequately described or data unavailable	4 940		45,0	280,8		46,0

¹⁾ Sisältää myös yrittäjäperheen jäsenet.
Omfattar även företagarfamiljemedlemmar.
Includes family workers.

²⁾ Lähde: Työvoimatutkimus 1997, Tilastokeskus
Källa: Arbetskraftsundersökningen 1997, Statistikcentralen

Huom. Taulukko perustuu vuoden 1988 alusta käyttöön otettuun ammattiluokitukseen. Tieto ammatista ja ammattiasemasta perustuu otantaan.
Anm. Tabellen baserar sig på den klassifikation som togs i bruk i början av år 1988. Uppgifterna om yrke och yrkesställning är urvalsbaserade.

4.5 Työpaikkaterveydenhuolto ja opiskelijoiden terveydenhuolto

Työpaikkaterveydenhuollon korvausjärjestelmä uudistettiin 1.1.1995. Uudistuksen keskeisenä tavoitteena oli edistää ehkäisevää sekä työ- ja toimintakykyä ylläpitävää toimintaa työpaikoilla. Työpaikkaterveydenhuollon kehityksestä kerrotaan liitteessä 2.

Työnantajan järjestämä työpaikkaterveydenhuolto

Työterveyshuoltolaki velvoittaa työnantajan järjestämään työntekijöidensä työterveyshuollon työstä johtuvien terveysvaarojen ehkäisemiseksi. Lakisääteisen työterveyshuollon lisäksi työnantaja voi vapaaehtoisesti järjestää työntekijöilleen sairaanhoitoa ja muuta terveydenhuoltoa. Näiden terveydenhuoltopalvelujen kokonaisuudesta käytetään nimitystä *työpaikkaterveydenhuolto*.

Työnantajalla on sairausvakuutuslain nojalla oikeus saada korvausta järjestämänsä työpaikkaterveydenhuollon tarpeellisista ja kohtuullisista kustannuksista. Korvaus määräytyy työntekijäkohtaisen laskennallisen enimmäismäärän mukaan ja on enintään 50 % Kelan hyväksymistä kustannuksista. Enimmäismäärät määritellään hyvän työterveyshuoltokäytännön toteuttamiseksi tarvittavien voimavarojen perusteella. Määriä tarkistetaan vuosittain yleistä kustannuskehitystä vastaavasti. Korvaus maksetaan tilikausittain työnantajan jälkikäteen lähettämän hakemuksen perusteella.

Korvausluokkia on kaksi. *Lakisääteisen työterveyshuollon* kustannukset kuuluvat korvausluokkaan I ja *vapaaehtoisesti järjestetyn yleislääkäritasoisien sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon* kustannukset korvausluokkaan II. Erikoislääkärin palvelut korvataan, jos työpaikan työterveyslääkäri on katsonut ne tarpeellisisi työntekijän työkyvyn ja hoitomahdollisuuksien arvioimiseksi. Enimmäismäärät työntekijää kohti olivat vuonna 1995 seuraavat:

	Korvausluokka I	Korvausluokka II
Kustannukset	600 mk	900 mk
Korvaukset	300 mk	450 mk

Enimmäismääriä voidaan erityisestä syystä (esim. työpaikan pienen koon perusteella) suurentaa.

Työnantaja voi järjestää työntekijöidensä työpaikkaterveydenhuollon omalla tai työnantajien yhteisellä työterveysasemalla, toisen työnantajan työterveysasemalla tai ostamalla palvelut kunnalliselta terveys-

4.5 Företagshälsovård och hälsovård för studerande

Ersättningssystemet för företagshälsovården förnyades 1.1.1995. Ett centralt mål med revideringen var att främja den verksamhet som förebygger hälsorisker och bevarar arbets- och funktionsförmågan på arbetsplatserna. I bilaga 2 redogörs för företagshälsovårdens utveckling.

Företagshälsovård som anordnas av arbetsgivaren

Lagen om företagshälsovård förpliktar arbetsgivaren att ordna företagshälsovård för sina anställda för att förebygga hälsorisker till följd av arbetet. Arbetsgivaren kan därtill frivilligt ordna sjukvård och annan hälsovård. Hela denna sjuk- och hälsovårdsservice går under benämningen *företagshälsovård*.

Arbetsgivaren har med stöd av sjukförsäkringslagen rätt att få ersättning för nödvändiga och skäliga kostnader för företagshälsovården. Ersättningen bestäms enligt ett kalkylerat maximibelopp per arbetstagare och uppgår maximalt till 50 % av de kostnader som FPA godkänt. Maximibeloppen fastställs på basis av de resurser som behövs för att förverkliga god företagshälsovårdsspraxis. Beloppen justeras årligen i förhållande till den allmänna kostnadsutvecklingen. Ersättningen betalas per redovisningsperiod på basis av en ansökan som lämnas in i efterskott.

Det finns två ersättningsklasser. Kostnaderna för den *lagstadgade företagshälsovården* hör till ersättningsklass I och kostnaderna för *frivilligt anordnad sjukvård på allmänläkarnivå och annan hälsovård* till ersättningsklass II. Specialistservicen ersätts om företagshälsovårdsläkaren har ansett den vara nödvändig för utvärderingen av en arbetstagares arbetsförmåga och vårdmöjligheter. Maximibeloppen per arbetstagare år 1995 var följande:

	Ersättningsklass I	Ersättningsklass II
Kostnader	600 mk	900 mk
Ersättningar	300 mk	450 mk

Av särskilda skäl kan maximibeloppen höjas (t ex arbetsplatsens storlek).

Arbetsgivaren kan ordna företagshälsovård för sina anställda på en egen hälsovårdscentral eller en hälsovårdscentral som är gemensam med andra arbetsgivare, på en annan arbetsgivares hälsovårdscentral

keskukseita, työterveyshuoltopalveluja antamaan oikeutetulta laitokselta tai terveydenhuollon ammattihenkilöltä.

Yrittäjien työterveyshuolto

Yrittäjällä ja muulla omaa työtään tekevällä on oikeus saada korvausta oman työterveyshuoltonsa aiheuttamista tarpeellisista ja kohtuullisista kustannuksista. Työterveyshuoltopalvelujen hankkiminen on *vapaaehtoisista*. Korvausta maksetaan palveluista, jotka kuuluvat *lakisääteisen työterveyshuollon* piiriin (korvausluokka I). Korvaus määräytyy laskennallisen enimmäismäärän mukaan ja on enintään 50 % hyväksytystä kustannuksista.

Korvaus maksetaan työterveyshuoltopalvelut antaneelle terveyskeskukselle tai yrittäjälle itselleen, jos hän on hankkinut palvelut yksityiseltä työterveyshuoltopalvelujen tuottajalta. Kela maksaa myös valtion osuuden maatalousyrittäjien työolosuhdeselvitysten kustannuksista selvityksen tehneelle terveyskeskukselle.

Opiskelijoiden terveydenhuolto

Sairausvakuutuksen varoista maksetaan Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle (YTHS) korvauksia yliopistojen ja korkeakoulujen opiskelijoille järjestetystä terveydenhuollosta.

Tilastojen sisältö

Työnantajan järjestämä työpaikkaterveydenhuolto. Työpaikkaterveydenhuoltoa koskevien tilastojen pohjana ovat työnantajien tilikausittain tekemät korvaushakemukset. Tiedot työnantajan järjestämästä työpaikkaterveydenhuollosta tilastoidaan sille kalenterivuodelle, jolle pääosa työnantajan tilikaudesta ajoittuu. Jos tilikausi jakautuu tasan kahdelle vuodelle, tilikauden toiminta luetaan edelliseen vuoteen.

Koska työpaikkaterveydenhuollon korvausjärjestelmä muuttui 1.1.1995, ensimmäinen vuositalasto (1995) uudistuksen jälkeen on sikäli poikkeuksellinen, että siihen sisältyy myös vanhan korvausjärjestelmän mukaisia tietoja. Uuden korvausjärjestelmän mukaan on käsitelty niiden työnantajien korvaushakemukset, joiden tilikausi alkoi 1.1.1995 tai sen jälkeen.

Työnantajan työpaikkaterveydenhuollon tilastoihin sisältyvät myös hylättyjen korvaushakemusten tiedot, mikäli hakemuksesta ilmenee työnantajan järjestäneen työpaikkaterveydenhuoltoa. (Hakemuksista hylätään vuosittain noin puoli prosenttia.)

Palvelujen tuottajaksi on tilastoissa luokiteltu se organisaatio, jossa työnantaja on järjestänyt työpaikkaterveydenhuoltopalvelut suurimmalle osalle työntekijöistään.

eller genom att köpa servicen från en kommunal hälsovårdscentral, från en inrättning eller yrkesutbildad person inom hälsovården som har rätt att ge företagshälsovårdsservice.

Företagshälsovård för företagare

Företagare och andra som utför eget arbete har rätt till ersättning för nödvändiga och skäliga kostnader som orsakats av egen företagshälsovård. Anskaffandet av företagshälsovårdsservice är *frivilligt*. Ersättning betalas för service som faller inom ramen för den *lagstadgade företagshälsovården* (ersättningsklass I). Ersättningen fastställs enligt ett kalkylerat maximibelopp och är maximalt 50 % av de godkända kostnaderna.

Ersättning betalas till den hälsovårdscentral som tillhandahållit företagshälsovårdsservicen eller till företagaren själv om han har skaffat servicen från en privat serviceproducent. FPA betalar även statens andel av kostnaderna för arbetsplatsutredningar hos lantbruksföretagare till den hälsovårdscentral som gjort utredningen.

Hälsovård för studerande

Av sjukförsäkringens medel betalas ersättning till Studenternas hälsovårdsstiftelse (SHVS) för hälsovård som anordnats för studerande vid universitet och högskolor.

Statistikens innehåll

Företagshälsovård som anordnas av arbetsgivarna. Grunden för statistiken över företagshälsovård är arbetsgivarnas ersättningsansökningar per redovisningsperiod. Uppgifterna om arbetsgivarnas företagshälsovård statistikförs på det kalenderår inom vilket största delen av arbetsgivarens redovisningsperiod faller. Om redovisningsperioden fördelar sig jämnt på två år hänförs redovisningsperiodens verksamhet till föregående år.

Eftersom ersättningssystemet för företagshälsovården ändrades 1.1.1995 är den första årsstatistiken (1995) efter revideringen exceptionell såtillvida att den även innehåller uppgifter enligt det gamla ersättningssystemet. Handläggningen av ersättningsansökningar från arbetsgivare vars redovisningsperiod började 1.1.1995 eller senare har skett enligt det nya ersättningssystemet.

I statistiken över arbetsgivarnas företagshälsovård ingår även data från avslagna ersättningsansökningar, om det framgår av söknan att arbetsgivaren anordnat företagshälsovård. (Cirka en halv procent av ansökningarna avslås årligen).

Den organisation där arbetsgivaren har ordnat företagshälsovård för merparten av sina arbetstagare klassificeras i statistiken som serviceproducent.

Yrittäjien työterveyshuolto. Tiedot yrittäjien työterveyshuollosta tilastoidaan sille kalenterivuodelle, jona palvelut on annettu. Tätä käytäntöä on noudatettu vuodesta 1995 alkaen.

Opiskelijoiden terveydenhuolto. Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö on siirtynyt käyttämään tilikautenaan kalenterivuotta. Viimeinen lukuviisipohjainen tilikausi oli 1.9.1993–31.8.1994. Siirtymä aiheutti 16 kk:n pituisen tilikauden (ja tilastointikauden) ajalle 1.9.1994–31.12.1995.

Tarkempaa tilastotietoa: Kansaneläkelaitoksen työterveyshuoltotilastot (sarja T12).

Företagshälsovård för företagare. Data över företagshälsovård för företagare statistikförs på det kalenderår då servicen tillhandahållits. Detta har varit praxis sedan 1995.

Hälsovård för studerande. Studenternas hälsovårdsstiftelses redovisningsperiod sammanfaller numera med kalenderåret. Den sista läsårsbaserade redovisningsperioden omspände 1.9.1993–31.8.1994. Omställningen resulterade i en 16 månader lång redovisningsperiod (och statistikföringsperiod) 1.9.1994–31.12.1995.

Mer detaljerad statistik finns i Kansaneläkelaitoksen työterveyshuoltotilastot (Folkpensionsanstaltens företagshälsovårdsstatistik, serie T12).

82. Työpaikkaterveydenhuolto ja opiskelijoiden terveydenhuolto 1980–97

Företagshälsovård och hälsovård för studerande 1980–97

NHI-covered occupational and student health services, 1980–97

Vuosi År Year	Työpaikkaterveydenhuollon korvaukset, 1 000 mk Företagshälsovårdsersättningar, 1 000 mk <i>Refunds of occupational health services expenses (FIM thousands)</i>		Maatalousyrittäjien työolosuhdeselvitykset (valtion rahoittama osa), 1 000 mk ¹⁾ Arbetsplatsutredningar hos lantbruksföretagare (statsfinansierad del), 1 000 mk ¹⁾ <i>State contribution to the SII-administered farmers' occupational health survey (FIM thousands)¹⁾</i>	Opiskelijoiden terveydenhuolto Hälsovård för studerande <i>Student health services</i>		Piiriin kuuluvia opiskelijoita Antal studerande <i>Scheme members: Total</i>
	Työnantajan järjestämä Av arbetsgivare anordnad företagshälsovård <i>Employers</i>	Yrittäjien työterveyshuolto ¹⁾ Företagshälsovård för företagare ¹⁾ <i>Self-employed people¹⁾</i>		Korvaukset, 1 000 mk Ersättningar, 1 000 mk <i>Refunds (FIM thousands)</i>	Hammashuolto Tandvård <i>Dental services</i>	
1980	174 696	42	.	12 913	.	75 628
1981	209 231	254	.	15 494	.	75 917
1982	239 093	357	.	18 095	.	77 337
1983	272 529	115	.	19 647	.	79 243
1984	316 486	141	.	21 914	.	80 164
1985	362 708	1 338	591	25 462	.	82 525
1986	405 059	4 375	2 045	32 409	2 998	84 217
1987	447 807	4 436	1 820	40 251	6 206	87 654
1988	464 270	3 786	1 557	51 405	7 875	89 801
1989	521 775	2 987	1 287	58 925	14 199	95 201
1990	593 874	3 043	1 161	70 799	17 609	97 362
1991	623 239	3 385	1 196	77 441	19 924	101 364
1992	549 843	4 010	1 903	76 956	20 082	105 330
1993	512 550	3 642	1 950	78 861	20 968	105 514
1994	516 722	3 138	1 499	76 752	20 437	107 473
1995	522 882	3 103	1 268	99 460 ²⁾	27 135 ²⁾	110 045 ²⁾
1996	570 000*	2 532	836	78 219	21 427	113 296
1997	..	..	..	78 939	21 708	115 538

¹⁾ Ks. taulukon 86 huomautus.
Se anm till tabell 86.
See Table 86 explanation.

²⁾ Tilastointiaika on poikkeuksellisesti 16 kk.
Statistikföringstiden är undantagsvis 16 mån.
Data compiled over 16 months.

83. Työnantajan järjestämä työpaikkaterveydenhuolto 1980–95
Av arbetsgivare anordnad företagshälsovård 1980–95
Employer-operated occupational health services schemes, 1980–95

Vuosi År Year	Henkilöitä työpaikkaterveydenhuollon piirissä Av företagshälsovården omfattade personer <i>Population covered by employer-operated occupational health services schemes</i>			Kustannukset ¹⁾ Kostnader ¹⁾ <i>Occupational health services expenses¹⁾</i>		Korvaukset Ersättningar <i>NHI refunds of occupational health services expenses</i>		
	Työnantajan palveluksessa – Anställda – <i>Employees</i>		Perheen- jäseniä Familje- medlemmar <i>Family members</i>	Milj. mk Milj mk <i>Total (FIM million)</i>	Huollon piiriin kuuluvaa Total (FIM million) Per av vården omfattad person, mk (1995 års penningvärde) <i>Per scheme member (in FIM at 1995 prices)</i>	Milj. mk Milj mk <i>Total (FIM million)</i>	Huollon piiriin kuuluvaa Total (FIM million) Per av vården omfattad person, mk (1995 års penningvärde) <i>Per scheme member (in FIM at 1995 prices)</i>	% kustan- nuksista ²⁾ % av kost- naderna ²⁾ <i>As a % of expenses</i>
	Yhteensä Sammanlagt <i>Total</i>	% palkansaa- jana toimivasta työvoimasta % av samtliga löntagare <i>% of total employee population</i>						
1980	1 317 580	68,3	43 330	291,2	457	174,7	274	60,0
1981	1 418 840	72,3	44 300	348,7	454	209,2	272	60,0
1982	1 496 190	75,2	40 740	398,5	452	239,1	271	60,0
1983	1 581 020	78,9	42 530	454,2	450	272,5	270	60,0
1984	1 626 610	79,9	33 820	527,5	477	316,5	286	60,0
1985	1 648 190	79,7	17 950	604,5	514	362,7	309	60,0
1986	1 675 060	81,3	29 350	675,1	542	405,1	325	60,0
1987	1 684 330	82,1	29 720	746,3	575	447,8	345	60,0
1988	1 684 770	81,7	31 190	840,4	617	464,3	341	55,0
1989	1 707 430	81,2	6 140	948,7	654	521,8	360	55,0
1990	1 669 310	79,2	7 710	1 079,7	717	593,9	395	55,0
1991	1 629 910	81,5	10 460	1 131,7	738	623,2	406	55,0
1992	1 512 290	81,8	7 710	1 094,2	750	549,8	377	50,0
1993	1 439 510	83,3	11 320	1 025,0	721	512,6	361	50,0
1994	1 417 480	82,8	7 380	1 033,4	732	516,7	366	50,0
1995	1 431 180	81,1	.	1 126,5	787	522,9	365	46,4

¹⁾ Kelan hyväksymät kustannukset.

Kostnader godkända av FPA.

Recognized by the SII.

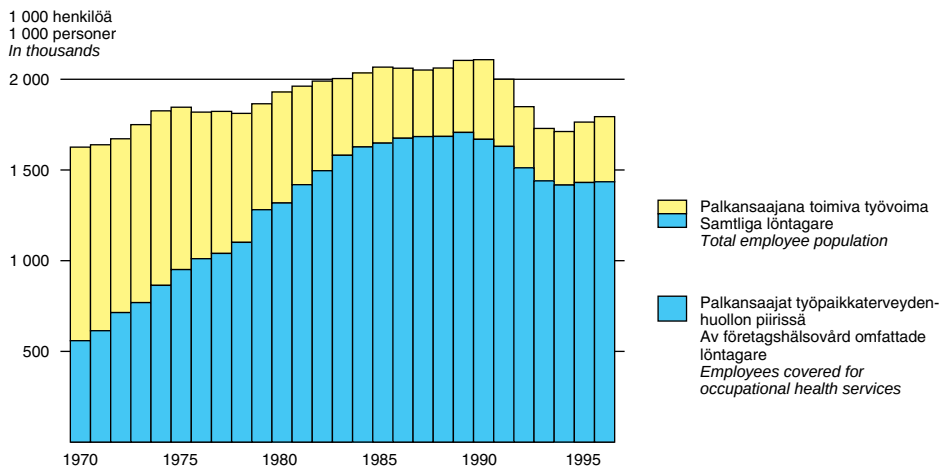
²⁾ Vuodesta 1995 alkaen enintään 50 % hyväksytyistä kustannuksista (kustannuksilla työntekijäkohtaiset laskennalliset enimmäismäärät).
Fr o m 1995 högst 50 % av de godkända kostnaderna (enligt kalkylerade maximibelopp per arbetstagare).

Since 1995 up to 50% of recognized expenses (based on a fixed maximum expenditure per employee).

Kuvio 33. Työpaikkaterveydenhuollon piiriin kuuluvien palkansaaajien määrä verrattuna palkansaaajana toimivaan työvoimaan 1970–96

Figur 33. Antalet av företagshälsovård omfattade löntagare i relation till samtliga löntagare 1970–96

Chart 33. Employees covered for occupational health services as a proportion of total employee population, 1970–96

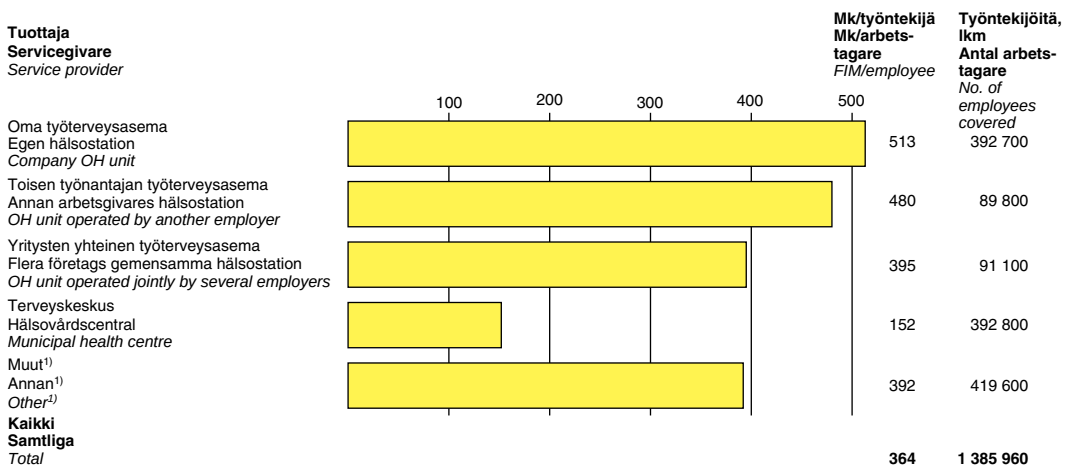

Lähde: Kelan tilastot; SVT XL. Työvoimatiedustelu; Työvoimatilasto 1996, Työmarkkinat 1997:16, Tilastokeskus.

Källa: FPAs statistik; FOS XL. Arbetskraftsenkäten; Arbetskraftsstatistik 1996, Arbetsmarknaden 1997:16, Statistikcentralen.

Kuvio 34. Työnantajan järjestämän työpaikkaterveydenhuollon korvaukset huollon piiriin kuuluvaa työntekijää kohti palvelujen tuottajan mukaan 1995
Figur 34. Ersättning för av arbetsgivare anordnad företagshälsövård per arbetstagare som omfattas av vården, efter servicegivare 1995

Chart 34. Reimbursements to employers for the cost of employer-provided occupational health (OH) services, per employee covered and by type of service provider, 1995

¹⁾ Yksityinen terveydenhuoltoalan laitos tai henkilö. Sisältää myös valtion työnantajana järjestämän työpaikkaterveydenhuollon. Privat inrättning eller person inom hälsovårdsbranchen. Innefattar även företagshälsövård som staten anordnat i egenskap av arbetsgivare. Private health care organization or professional. Includes OH services provided by the government to its employees.

Huom. Kuvio ei sisällä vanhan järjestelmän tietoja.

Anm. Figuren innehåller inte uppgifter enligt det gamla ersättningssystemet.

N.B. Data representing the old OH system are not included.

Lähde: Kelan tilastot.

Källa: FPAs statistik.

84. Työnantajan järjestämä työpaikkaterveydenhuolto 1995
Av arbetsgivare anordnad företagshälsövård 1995

Employer-operated occupational health services schemes, 1995

Vuosi År Year	Kaikkiaan Inalles Total			Työterveyshuolto (korvausluokka I) Företagshälsövård (ersättningsklass I) Occupational health care (reimbursement class I)		Sairaanhoito ja muu terveydenhuolto (korvausluokka II) Sjukvård och annan hälsövård (ersättningsklass II) Medical care, other health care (reimbursement class II)		Vanha järjestelmä ¹⁾ Gamla systemet ¹⁾ Previous system ¹⁾	
	Työntekijöitä huollon piirissä Fhv-omfattade arbetstagare No. of employees covered	Kustan- nukset ²⁾ , milj. mk Kostna- der ²⁾ , milj mk Costs, FIM mill.	Kor- vaukset, milj. mk Ersätt- ningar, milj mk Reimburse- ments, FIM mill.	Työntekijöitä huollon piirissä Fhv-omfattade arbetstagare No. of employees covered	Kustan- nukset ²⁾ , milj. mk Kostna- der ²⁾ , milj mk Costs, FIM mill.	Työntekijöitä huollon piirissä Fhv-omfattade arbetstagare No. of employees covered	Kustan- nukset ²⁾ , milj. mk Kostna- der ²⁾ , milj mk Costs, FIM mill.	Työntekijöitä huollon piirissä Fhv-omfattade arbetstagare No. of employees covered	Kustan- nukset ²⁾ , milj. mk Kostna- der ²⁾ , milj mk Costs, FIM mill.
1995	1 431 180	1 126,5	522,9	1 385 962	434,7	1 128 242	655,8	45 218	35,9

¹⁾ Tilikausi alkanut ennen 1.1.1995.
Räkenskapsperioden har inletts före 1.1.1995.
Accounting period began before 1 January 1995.

²⁾ Kelan hyväksymät kustannukset.
Kostnader godkända av FPA.
Costs recognized by the SII.

85. Työnantajan järjestämän työpaikkaterveydenhuollon sisältö 1995

Den av arbetsgivare anordnade företagshälsovården 1995

Services provided by employers under occupational health services schemes, 1995

	Työpaikkaselvitykset Arbetsplats- utredningar <i>Workplace surveys</i>	Tietojen antaminen ja ohjaus Information och hand- ledning <i>Counselling</i>	Terveys- tarkastukset Hälsö- kontroller <i>Health examinations</i>	Sairaan- hoito- käynnit Sjukvårds- besök <i>Medical care (visits)</i>	Tutkimukset Undersökningar <i>Examinations</i>		
					Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Laboratorio- tutkimukset Laboratorie- undersökningar <i>Laboratory</i>	Radiologi- giset tut- kimukset Radio- logiska undersök- ningar <i>Radiology</i>
	1 000 tuntia 1 000 timmar <i>1,000 hours</i>		1 000 kpl 1 000 st <i>Thousands</i>				
Kaikki – Samtliga – Total	147,0	187,0	815,4	3 568,9	3 572,9	3 282,9	266,3
Lääkäri – Läkare – Physician	28,8	27,5	228,4	1 697,2	.	.	.
Terveystenhoitaja – Hälsovårdare – Public health nurse	79,0	101,5	500,0	1 254,6	.	.	.
Fysioterapeutti – Fysioterapeut – Physiotherapist	26,8	47,0	65,2	554,5	.	.	.
Erikoislääkäri – Specialläkare – Specialist physician	0,0	0,1	11,5	58,3	.	.	.
Muu asiantuntija – Annan sakkun- ning – Other expert	12,4	10,9	10,2	4,2	.	.	.
Kaikki – Samtliga – Total							
100 työpaikkaterveydenhuollon piiriin kuuluvaa työntekijää kohti – Per 100 arbetstagare som omfattas av företagshälsovården – Per 100 employees covered	10,3	13,1	57,0	249,4	249,6	229,4	18,6

86. Tietoja yrittäjien työterveyshuollon sisällöstä 1990–96

Uppgifter om företagshälsövården för företagare 1990–96

Selected data on occupational health services for the self-employed, 1990–96

Vuosi År Year	Henkilöt, joille maksettu korvauksia Personer som fått ersättningar Number of benefit recipients	Yrittäjien työterveyshuolto Företagshälsövården för företagare Occupational health services for the self-employed					Maatalousyrittäjien työolosuhdeselvitykset Utredningar om lantbruksföretagares arbetsförhållanden Studies of farmers' working conditions		
		Työpaikka- käynnit, kpl ¹⁾ Arbetsplats- besök, st ¹⁾ Workplace inspections, number	Työpaikka- selvitykset, tuntia Arbetsplats- utredningar, timmar Workplace surveys, hours	Terveys- tarkastukset, kpl Hälsö- kontroller, st Health exami- nations, number	Tutkimukset, kpl Undersökningar, st Examinations, number		Tilakäynnit Gårdsbesök Farm visits	Haastattelut Interviewer Interviews	
					Labora- torio Labora- torium Labora- tory	Radio- logia Radio- logi Radio- logy	Kpl ¹⁾ St ¹⁾ Number ¹⁾	Tuntia Timmar Hours	
1990	12 203	377	..	14 519	32 868	259	3 644	..	2 024
1991	13 695	499	..	16 904	38 629	459	4 501	..	2 727
1992	14 936	322	..	18 390	38 533	314	5 038	..	3 062
1993	12 648	219	..	15 439	32 021	207	4 837	..	2 135
1994	11 265	313	..	14 221	29 542	228	3 723	..	1 909
1995	11 317	280	..	15 287	30 592	248	3 336	..	2 144
1996	9 750	..	232	12 957	28 854	269	..	6 172	1 645

¹⁾ Lääkärin ja terveydenhoitajan samanaikaiset käynnit on tilastoitu eri käynneiksi.

Läkares och hälsovårdares samtidiga besök har statistikförts som separata besök.

Visits by both doctor and occupational health nurse have been calculated as two separate visits.

Huom. Vuodesta 1995 alkaen tiedot yrittäjien työterveyshuollosta tilastoidaan palvelujen antamisvuodelle. Sitä ennen ne tilastoitiin korvausten maksamisajankohdan mukaan.

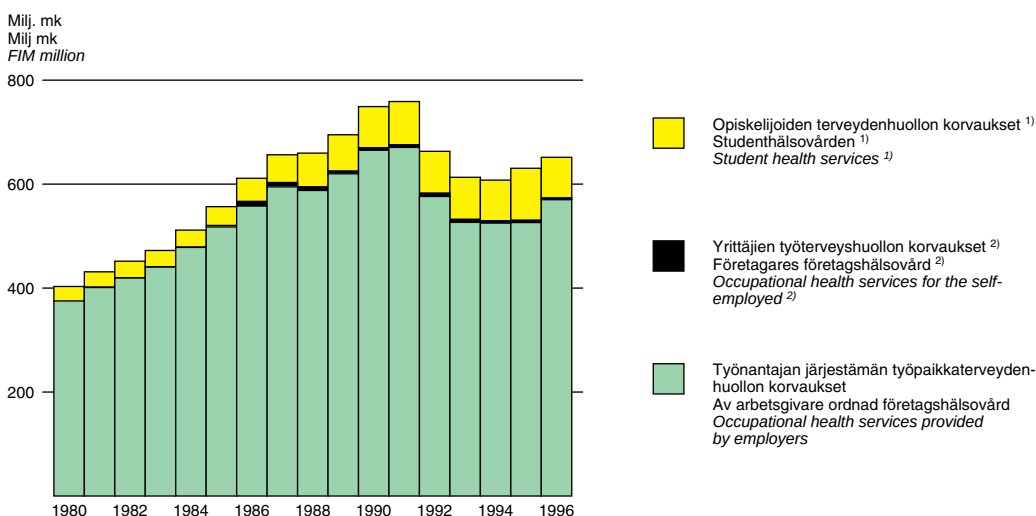
Anm. Fr o m år 1995 statistikfördes data om företagshälsövården för företagare enligt servicegivningsåret. Tidigare statistikfördes de enligt när ersättningarna betalades.

N.B. Starting with 1995, the basis for data compilation is the year in which the services were provided instead of, as previously, the year in which the compensation was paid.

Kuvio 35. Työpaikkaterveydenhuollon ja opiskelijoiden terveydenhuollon korvaukset 1980–96, milj. mk (vuoden 1996 rahana)

Figur 35. Ersättningar inom företagshälsövården och studenthälsövården 1980–96, milj mk (1996 års penningvärde)

Chart 35. Refunds of NHI-covered occupational and student health services, 1980–96 (in FIM at 1996 prices)

¹⁾ Vuonna 1995 tilastointiaika oli poikkeuksellisesti 16 kk.

År 1995 var statistikföringstiden undantagsvis 16 månader.

The 1995 figures were compiled over a period of 16 months.

²⁾ Sisältää myös valtion rahoittamat maatalousyrittäjien työolosuhdeselvitykset.

Inkluderar statsfinansierade arbetsplatsutredningar hos lantbruksföretagare.

Includes studies of farmers' working conditions.

Lähde: Taulukko 82.

Källa: Tabell 82.

Kelan kuntoutusetuudet FPA-rehabilitering

5.1 Yleistä

Kansaneläkelaitoksen kuntoutustoimintaa säätelevät laki Kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta, kuntoutusrahalaki ja laki kuntoutuksen asiakaspalveluyhteistyöstä.

Kelan kuntoutustoiminnan kehitystä selostetaan liitteessä 3 ja vuoden 1997 aikana toteutuneita lainmuutoksia liitteessä 8.

Yksilökohtainen kuntoutus

Perusedellytykset. Kelan järjestämää ja korvaamaa kuntoutusta voivat saada kansaneläke- tai sairausvakuutuslain mukaisesti vakuutetut henkilöt.

Yleistä. Kansaneläkelaitos on velvollinen järjestämään *vajaakuntoisten ammatillista kuntoutusta* ja *vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta*. Kuntoutusvelvoitetta ei Kelalla kuitenkaan ole, jos henkilöllä on oikeus tarvitsemiinsa palveluihin tapaturmavakuutus-, liikennevakuutus-, sotilasvamma- tai sotilastapaturmalain perusteella. Lisäksi Kela voi valtion budjetissa varatun rahamäärän puitteissa järjestää *muuta ammatillista ja lääkinnällistä kuntoutusta*.

Kuntoutus edellyttää yleensä kokonaisvaltaista kuntoutussuunnitelmaa. Vaikeavammaisen lääkinnällisen kuntoutuksen tulee aina perustua 1–3 vuodeksi tehtyyn kirjalliseen kuntoutussuunnitelmaan.

Kansaneläkelaitos voi hankkia tarvitsemansa kuntoutuspalvelut joko tuottamalla ne itse tai ostamalla ne muilta palvelujen tuottajilta.

Kelan on tarvittaessa selvitettävä kuntoutustarve, viimeistään silloin, kun sairauspäivärahan suorituspäivien määrä ylittää 60. Myös ennen työkyvyttömyyseläkepäätöstä on varmistettava, että kuntoutusmahdollisuudet on selvitetty.

Vajaakuntoisten ammatillinen kuntoutus. Kun henkilön työkyky ja ansiomahdollisuudet ovat sairauden, vian tai vamman takia olennaisesti heikentyneet, hänelle on järjestettävä

- ammatillista koulutusta tai valmennusta työkyvyn säilyttämiseksi tai parantamiseksi (esim. kuntoutus-

5.1 Allmänt

FPA-rehabiliteringen regleras av lagen om rehabilitering som ordnas av Folkpensionsanstalten, lagen om rehabiliteringspenning och lagen om rehabiliteringssamarbete.

I bilaga 3 redogörs för utvecklingen av FPAs rehabiliteringsverksamhet och i bilaga 8 för de lagändringar som genomfördes år 1997.

Individuell rehabilitering

Allmänna förutsättningar. Försäkrade enligt folkpensionslagen och sjukförsäkringslagen kan få rehabilitering som ordnas och ersätts av FPA.

Allmänt. Folkpensionsanstalten är skyldig att ordna *yrkesinriktad rehabilitering för handikappade* och *medicinsk rehabilitering för gravt handikappade*, dock inte för personer som har rätt till rehabservice enligt lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen, lagen om skada, ådragen i militärtjänst, eller lagen om olycksfall i militärtjänst. Därtill kan FPA ordna *annan yrkesinriktad och medicinsk rehabilitering* inom ramen för de medel som anslagits för ändamålet i statsbudgeten.

Rehabilitering förutsätter vanligen en rehabiliteringsplan. Medicinsk rehabilitering för gravt handikappade skall basera sig på en skriftlig 1–3 års rehabiliteringsplan.

Folkpensionsanstalten kan antingen producera rehabiliteringstjänsterna eller köpa dem hos andra serviceproducenter.

FPA skall vid behov reda ut rehabiliteringsmöjligheterna, dock senast när antalet sjukdagpenningdagar överstiger 60, och alltid innan beslut om invaliditetspension utfärdas.

Yrkesinriktad rehabilitering för handikappade. För en försäkrad vars arbetsförmåga och förvärvsmöjligheter väsentligt försvagats av sjukdom eller handikapp skall FPA ordna

- yrkesutbildning eller -träning för bevarande eller förbättrande av arbetsförmågan (t ex rehabunder-

- tutkimuksia ja työkokeilua, työkykyä ylläpitävää ja parantavaa valmennusta, ammatillista perus-, uudelleen- ja jatkokoulutusta),
- avustusta elinkeinon tai ammatin harjoittamiseen,
 - ammatillisen koulutuksen vuoksi välttämätöntä peruskoulutusta ja
 - vaikeavammaisen työssään tai opiskelussaan tarvitsemat kalliit ja teknisesti vaativat apuvälineet.

Edellä selostetun kuntoutuksen järjestäminen ei kuitenkaan ole Kelan tehtävä, jos kuntoutuksen on järjestänyt työvoima- tai opetushallinto taikka työeläkejärjestelmä.

Vaikeavammaisten lääkinnällinen kuntoutus. Vaikeavammaiselle henkilölle on järjestettävä pitkäaikaiset ja vaativat kuntoutusjaksot, jos ne eivät liity välittömästi sairaanhoitoon ja ovat tarpeen kuntoutujan työ- tai toimintakyvyn säilyttämiseksi tai parantamiseksi. Lisäksi edellytetään, että henkilö saa korotettuna tai erityistukena lapsen hoitotukea, vammaistukea tai työkyvyttömyyseläkkeeseen liittyvää hoitotukea eikä ole julkisessa laitoshoidossa.

Muu ammatillinen ja lääkinnällinen kuntoutus. Kela voi velvollisuudekseen säädetyin kuntoutuksen lisäksi järjestää harkintansa mukaan myös muuta ammatillista ja lääkinnällistä kuntoutusta. Tällaisena kuntoutuksena järjestetään mm. ammatillisesti syvennettyä varhaiskuntoutusta, kuntoutuslaitoshoidon, sopeutumisvalmennusta ja psykoterapiaa.

Harkinnanvaraiseen kuntoutukseen on käytettävä vuosittain vähintään neljä prosenttia vakuutettujen sairausvakuutusmaksuina kertyneestä määrästä. Tätä suuremmasta rahamäärästä eduskunta päättää vuosittain valtion tulo- ja menoarviossa. Rahamäärä oli 426 milj. mk vuodelle 1997, josta määrästä 40 milj. mk oli käytettävä ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien palvelutarpeiden selvittämiseen ja kuntoutukseen. (Vastaava rahamäärä vuodelle 1998 on 461 milj. mk, josta 30 milj. mk on niinkään käytettävä ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien palvelutarveselvitykseen hankkeen laajentuessa koko maahan.)

Varoja voidaan käyttää paitsi yksilökohtaiseen kuntoutukseen myös sairauksien ehkäisemiseen, kuntoutusta koskevaan tutkimustoimintaan sekä tarvittaessa Kelan avustamien kuntoutuslaitosten toiminnan tukemiseen.

Matkakustannusten korvaaminen. Kuntoutujalle korvataan Kelan järjestämästä kuntoutuksesta aiheutuneet tarpeelliset ja kohtuulliset matkakustannukset. Matkakustannukset korvataan siltä osin kuin ne yhdensuuntaista matkaa kohti ylittävät omavastuusuuden (45 mk/matka vuonna 1997). Mikäli kuntoutujan maksettavaksi jäävät matkakustannukset ylittävät ka-

- sökningar och arbetsprövning, träning i syfte att bevara och förbättra arbetsförmågan, yrkesinriktad grundutbildning, omskolning och vidareutbildning),
- understöd för närings- eller yrkesutövning,
 - för yrkesutbildning nödvändig grundutbildning och
 - sådana dyra och tekniskt krävande hjälpmedel som en gravt handikappad behöver för sitt arbete eller sina studier.

Det åligger emellertid inte FPA att ordna rehabilitering om sådan ordnats genom arbetskrafts-, undervisnings- eller arbetspensionssystemet.

Medicinsk rehabilitering för gravt handikappade. En gravt handikappad skall få sådan långvarig eller krävande rehabilitering som inte hänför sig direkt till sjukvård men som behövs för att bevara eller förbättra arbets- eller funktionsförmågan. Dessutom förutsätts att klienten har förhöjt vårdbidrag/specialvårdbidrag för barn, förhöjt handikappbidrag/specialhandikappbidrag, eller förhöjt vårdbidrag/specialvårdbidrag till invaliditetspension och att han inte får offentlig anstaltsvård.

Annan yrkesinriktad och medicinsk rehabilitering. Utanför den lagstadgade skyldigheten att ordna rehabilitering kan FPA ordna annan yrkesinriktad och medicinsk rehabilitering: yrkesorienterad medicinsk tidigrehabilitering, vård vid rehabiliteringsanstalt, anpassningsträning, psykoterapi etc.

För rehabilitering enligt prövning skall årligen användas minst fyra procent av de i försäkrades sjukförsäkringspremier inflyttna medlen. Eventuella större belopp fastställs av riksdagen i samband med den årliga budgetbehandlingen. Beloppet uppgick till 426 milj. mk år 1997, varav 40 milj. mk skulle användas för utredningar av servicebehovet för äldre långtidsarbetslösa och rehabilitering av dem. (För 1998 är motsvarande belopp 461 milj. mk, varav 30 milj. mk skall användas för utredningar av äldre långtidsarbetslösas servicebehov då projektet utvidgas till att omfatta hela landet).

Förutom för individuell rehabilitering kan medlen användas för sjukdomsprevention, för rehabiliteringsforskning och vid behov för driftsstöd till rehabiliteringsanstalter som FPA understött.

Ersättning för resekostnader. Rehabiliteringsklienten ersätts för de nödvändiga och skäliga resekostnader som FPA-rehabiliteringen medför. Resekostnaderna ersätts till den del som de per enkelresa överstiger egenandelen (45 mk/resa 1997). Om klientens andel av kostnaderna överstiger årssjälvriskens under kalenderåret (900 mk 1997) ersätts det överstigan-

lenterivuoden aikana vuotuisen omavastuun (900 mk vuonna 1997), ylittävä osa korvataan kokonaan. Korvauksen piiriin eivät kuulu opiskelijoiden päivittäiset koulu- tai harjoittelumatkat. Kuntoutusmatkojen omavastuut vastaavat sairausvakuutuksen korvaamien matkojen omavastuita, mutta kummassakin on erilliset vuotuiset omavastuut.

Kuntoutusraha

Perusedellytykset. Kuntoutusrahaan on oikeus Suomessa asuvalla henkilöllä. Suomessa asuminen määritellään asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetussa laissa. Ulkomailla annettavan kuntoutuksen ajalta voidaan tietyin edellytyksin maksaa kuntoutusrahaa.

Oikeus kuntoutusrahaan. Kuntoutusrahaan on oikeus 16–64-vuotiaalla kuntoutujalla ajalta, jolloin kuntoutus estää työnteon. Kuntoutusrahaan oikeuttavan kuntoutuksen tavoitteena tulee olla työelämässä pysyminen, työelämään palaaminen tai sinne tulo. Sairausvakuutuslain päivärahaan nähden kuntoutusraha on ensisijainen.

Kuntoutusrahain mukaista kuntoutusrahaa maksetaan sellaisen kuntoutuksen ajalta, jota annetaan joko Kelan järjestämänä tai kansanterveyslain, erikoissairaanhoidon, työterveyshuoltolain, sopeutumisvalmennuksena vammaispalvelulain tai perhekuntoutuksena lastensuojelulain, kehitysvammaisten erityishuoltolain tai päihdehuoltolain nojalla. Myös kuntoutujan omaiselle, joka osallistuu sopeutumisvalmennukseen tai perhekuntoutukseen, voidaan maksaa kuntoutusrahaa.

Kesto ja omavastuu aika. Kuntoutusrahaa maksetaan kuntoutukseen osallistumisen ajalta jokaiselta arkipäivältä, ei kuitenkaan omavastuuajalta. Omavastuun pituus riippuu kuntoutuksen sisällöstä ja kestoista. Pääsäännön mukaan se on kuntoutuksen alkamispäivä ja yhdeksän sitä seuraavaa arkipäivää. Yleisin omavastuu aika on kuitenkin kuntoutusjakson alkamispäivä. Kuntoutusrahaa voidaan maksaa myös kuntoutuspäätöksen ja kuntoutuksen alkamisen väliseltä ajalta sekä kuntoutusjaksojen väliseltä ajalta, tosin 20 %:lla alennettuna.

Kuntoutusrahan määrä. Kuntoutusraha on pääsäännön mukaan samansuuruinen kuin sairausvakuutuslain mukainen sairauspäiväraha.

Kun henkilö siirtyy kuntoutusrahalle saatuaan edeltäneen kuukauden aikana työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea, on hänen kuntoutusrahansa vähintään 86 % em. etuudesta lisättynä 10 %:lla. Menetely koskee myös opintotuelta siirtyvän kuntoutusrahaa. Työkyvyttömyys-, työttömyys- tai sukupolven-

de beloppet i sin helhet. Studerandes dagliga skol- och praktikresor är inte ersättningsgilla. Självriskerna för rehabiliteringsresor motsvarar de resekostnadssjälvrisker som ersätts från sjukförsäkringen, men i bägge fallen finns det separata årssjälvrisker.

Rehabiliteringspenning

Allmänna förutsättningar. Den som är bosatt i Finland har rätt till rehabiliteringspenning. Bosättning i Finland definieras i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet. För rehabiliteringstid utomlands kan rehabiliteringspenning betalas ut på vissa villkor.

Rätt till rehabiliteringspenning. Den som är i åldern 16–64 år har rätt till rehabiliteringspenning för den tid han eller hon har förhindrad att arbeta. Sådan rehabilitering skall syfta till att hålla kvar klienten i arbetslivet, eller göra det möjligt för honom att återgå till eller placera sig i arbetslivet. Rehabiliteringspenningen är primär i förhållande till sjukdagpenningen.

Rehabiliteringspenningen betalas för sådan rehabilitering som ordnas av FPA eller med stöd av folkhälso- solagen, lagen om specialiserad sjukvård, lagen om företagshälsovård, lagen om service och stöd på grund av handikapp (anpassningsträning), barnskyddslagen (familjerehabilitering), lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda eller lagen om missbrukarvård. Rehabiliteringspenning kan betalas också till en anhörig som deltar i anpassningsträning eller familjerehabilitering.

Betalningstid och självrisktid. Rehabiliteringspenning betalas för varje vardag som klienten deltagit i rehabilitering, fränsett en självrisktid som bestäms av rehabiliteringens innehåll och längd. I regel omfattar självrisken den dag rehabiliteringen inleds och de nio följande vardagarna; den vanligaste självrisktiden är dock bara inledningsdagen. Rehabiliteringspenning kan betalas också för tiden mellan rehabiliteringsbeslutet och rehabiliteringens början samt för tiden mellan rehabiliteringsperioder, dock sänkt med 20 %.

Rehabiliteringspenningens belopp. Rehabiliteringspenningen är i regel lika stor som sjukdagpenningen.

När en person börjar lyfta rehabiliteringspenning efter att ha haft arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd den närmast föregående månaden, är rehabiliteringspenningen minst 86 % av ovannämnda förmån ökat med 10 %. Motsvarande gäller också rehabpenning efter studiestöd. Den som har in-

vaihdoseläkettä saavan kuntoutusraha on 10 % hänen saamiensa eläkkeiden yhteismäärästä. Lisäksi hänelle maksetaan edelleen myös eläke. Ammatillisen koulutuksen ajalta kuntoutusraha voidaan lisäksi määritellä muullakin tavalla. Kuntoutusraha maksetaan kuntoutujalle edullisimman vaihtoehdon mukaisena.

Kuntoutusraha on veronalaista tuloa. Indeksitarkistukset tehdään siihen yleensä vuosittain. 1.1.1997 toteutettiin työikäisten TEL-indeksin mukainen 1,8 %:n korotus. 1.1.1998 korotus oli 1,9 %; tarveharkintaisista kuntoutusrahaa ei kuitenkaan kumpanakaan vuonna tarkistettu.

Kuntoutuksen palveluyksikkö

Turussa sijaitseva kuntoutuksen palveluyksikkö tuottaa sekä Kelan omalle organisaatiolle että ulkopuolisille tilaajille ammatillisia ja muita kuntoutuspalveluja sekä työkykytutkimuksia. Lisäksi siellä tehdään Kelan tutkimus- ja kehitysyksikön tarvitsemat asiakastutkimukset.

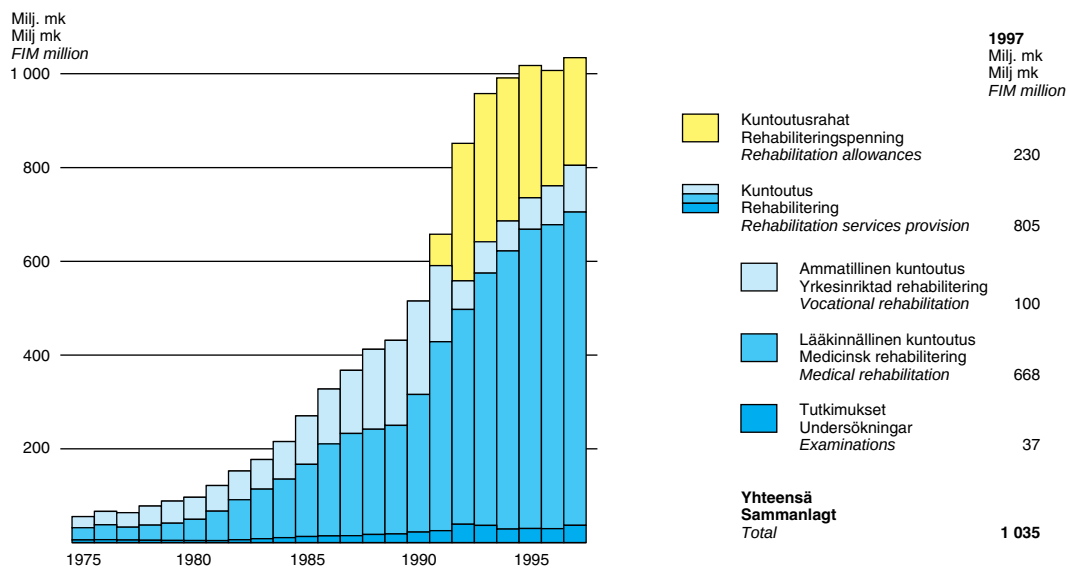
valid-, arbetslöshets- eller generationsväxlingspension får 10 % av det totala pensionsbeloppet. Dessutom får han alljämt lyfta pension. I fråga om yrkesutbildning kan rehabpenningen fastställas även på annat sätt. Till klienten betalas det belopp som blir förmånligast.

Rehabiliteringspenningen är skattepliktig inkomst. I regel indexjusteras den årligen. 1.1.1997 höjdes den enligt APL-index för aktivåldersbefolkningen med 1,8 %. 1.1.1998 var höjningen 1,9 %; den behovsprövade rehabiliteringspenningen justerades dock inte.

Rehab Service

FPA:s enhet för rehabiliteringsservice i Åbo ordnar yrkesinriktad och annan rehabilitering samt undersökningar av arbetsförmågan både för FPA och för utomstående beställare. Dessutom görs klientundersökningar för FPA:s forsknings- och utvecklingsenhet.

Kuvio 36. Yksilökohtaiset kuntoutusetuudet 1975–97, milj. mk (vuoden 1997 rahana)
Figur 36. Individuella rehabiliteringsförmåner 1975–97, milj mk (1997 års penningvärde)
Chart 36. Expenditure on individual rehabilitation benefits, 1975–97 (in FIM million at 1997 prices)

Huom. Kuntoutusajan toimeentuloturva sisältyy lokakuuhun 1991 saakka kuntoutuksen kustannuksiin.
 Anm. Utkomstbidrag för rehabiliteringstid ingår i rehabiliteringskostnaderna fram till oktober 1991.
 N.B. Expenditure on income maintenance during rehabilitation is up to October 1991 included in "Rehabilitation services provision".
 Lähde: Kelan tilastot.
 Källa: FPA:s statistik.

87. Kuntoutujat 1990–97
Rehabiliteringsklienter 1990–97
Rehabilitation beneficiaries, 1990–97

Vuosi År Year	Kuntoutujat kaikkiaan Rehabiliterings- klienter inalles Total	Kuntoutusta saaneet Antal som fått rehabilitering Rehabilitation services	Kuntoutusrahaa ¹⁾ saaneet Antal som fått rehabiliteringspenning ¹⁾ <i>Rehabilitation allowance¹⁾</i>		
			Yhteensä Sammanlagt Total	Kuntoutuspalvelut Kelalta FPA-rehabtjänster In respect of SII- provided services	Kuntoutuspalvelut muualta Andra rehabtjänster In respect of services provided by a third party
1990	39 737	39 737	.	.	.
1991	46 931	46 687	13 500	13 238	264
1992	53 949	51 266	30 836	28 918	2 014
1993	59 155	56 093	33 194	31 270	2 036
1994	63 520	60 046	35 549	33 418	2 251
1995	69 373	62 770	39 537	34 566	5 125
1996	73 861	64 773	42 035	34 258	7 953
1997	78 437	67 604	45 372	35 967	9 589

¹⁾ Kuntoutusrahaa on luettu myös vanhojen säännösten mukaiset 1.10.1991 jälkeen maksetut opinto- ja toimeentulurvaetuudet. Inkluderar de studieförmåner och utkomstbidrag enligt tidigare lagstiftning som betalats ännu efter 1.10.1991. *Training and income maintenance benefits provided under earlier legislation and in payment after 1 October 1991 are included in the figures.*

Huom. Kuntoutusrahaa alettiin maksaa 1.10.1991 alkaen.

Anm Rehabiliteringspenningar började betalas 1.10.1991.

N.B. The rehabilitation allowance has been available since 1 October 1991.

88. Kelan kuntoutujien kuntoutusetuudet 1985–97
FPA-rehabklienternas rehabiliteringsförmåner 1985–97
Rehabilitation benefits awarded to persons undergoing rehabilitation, 1985–97

Vuosi År Year	Kuntoutusta saaneet Rehabklienter Beneficiaries		Toimenpiteet Åtgärder Measures	Kuntoutusetuudet (kuntoutus ja kuntoutusraha), milj. mk ¹⁾ Rehabiliteringsförmåner (rehabilitering och rehabiliterings- penning), milj. mk ¹⁾ <i>Rehabilitation benefits (services and rehabilitation allowance), FIM million¹⁾</i>				Etuudet kuntou- tusta saanutta kohti, mk (1997 rahana) Förmåner per klient, mk (1997 års värde) <i>Benefit expenditure per rehabilittee, FIM (at 1997 prices)</i>
	Lukumäärä Antal Total	Promillea väestöstä ‰ av befolk- ningen ‰ of pop- ulation		Yhteensä Sammanlagt Total	Ammatillinen kuntoutus Yrkesinriktad rehabilitering Vocational rehabilitation	Lääkinnällinen kuntoutus Medicinsk rehabilitering Medical rehabilitation	Tutki- mukset Undersök- ningar Exami- nations	
1985	27 286	5,6	39 847	187,2	71,6	106,6	9,0	9 905
1986	31 644	6,4	45 832	235,0	83,9	140,9	10,2	10 351
1987	34 422	7,0	49 318	273,3	100,2	162,2	10,9	10 678
1988	34 713	7,0	42 343	321,7	133,1	175,1	13,5	11 883
1989	34 747	7,0	41 196	358,7	150,9	192,5	15,3	12 418
1990	39 737	8,0	47 024	454,5	175,8	258,9	19,8	12 970
1991	46 687	9,3	54 788	603,6	190,5	388,1	25,0	14 079
1992	51 266	10,1	63 059	798,4	261,2	488,6	47,6	16 524
1993	56 093	11,0	74 645	917,5	299,3	576,3	41,8	16 994
1994	60 046	11,8	80 688	958,9	283,4	640,5	33,6	16 417
1995	62 770	12,3	84 789	989,4	260,0	691,7	36,0	16 047
1996	64 773	12,6	88 935	981,3	242,9	702,1	34,7	15 331
1997	67 604	13,1	92 108	1 018,4	243,6	733,3	41,5	15 065

¹⁾ Lukuihin sisältyy myös kuntoutuksen aikainen toimeentuloturva: 1.10.1991 alkaen kuntoutusraha, sitä ennen opintoetus ja lyhytaikainen kuntoutusjakson toimeentuloturva. 1.10.1991 alkaen kuntoutujien terveydenhuoltoa ja päivittäisiä koulumatkoja ei enää korvata. I talen ingår utkomstskydd för rehabiliteringstiden: rehabiliteringspenning fr om 1.10.1991, tidigare studieförmån samt utkomstbidrag under kortvarig rehabilitering. Från 1.10.1991 ersätts inte längre kostnaderna för hälsovård och dagliga skolresor. *Income maintenance benefits paid during rehabilitation are included in the figures. These are: as from 1 October 1991, the rehabilitation allowance, prior to that the training allowance and the short-term rehabilitation income maintenance benefit. Medical expenses and costs of daily transportation to educational facilities are since 1 October 1991 no longer refunded to rehabilitees.*

Huom. Hoito Reumasäätiön sairaalassa sisältyy lukuihin 1.7.1991 alkaen.

Anm Vård på Reumatistiftelsens sjukhus ingår i talen fr o m 1.7.1991.

N.B. Treatment at the Rheumatism Foundation hospital is included in the figures as from 1 July 1991.

89. Yksilökohtaiset kuntoutusetuudet 1990–97, milj. mk
Individuella rehabiliteringsförmåner 1990–97, milj mk
Individual rehabilitation benefits 1990–97, in FIM million

Vuosi År Year	Kaikkiaan Inalles Total	Kuntoutus Rehabilitering Rehabilitation services				Kuntoutusraha ¹⁾ Rehabiliteringspenning ¹⁾ Rehabilitation allowance ¹⁾	
		Yhteensä Sammanlagt Total	Vajaakuntoisten ammattilinen kuntoutus Yrkesinriktad rehabilitering för handikappade Vocational rehabilitation of persons with impaired work capacity	Vaikeavammais- ten lääkinnallinen kuntoutus Medicinsk rehabilitering för gravt handikappade Medical rehabilitation of the severely disabled	Muu ammatilinen ja lääkinnallinen kuntoutus Annan yrkesinriktad och medicinsk rehabilitering Other vocational and medical rehabilitation	Yhteensä Sammanlagt Total	Maksettu Kelan kuntoutujille Betalt till FPA- rehabklienter Paid to SII rehabilitation beneficiaries
1990	454,5	454,5	.	.	.	.	.
1991	604,1	542,6	.	.	.	61,5	61,0
1992	802,8	526,3	92,3	138,2	295,8	276,5	272,2
1993	922,0	617,6	99,7	207,8	310,2	304,4	299,8
1994	964,4	667,4	90,6	240,3	336,5	297,0	291,5
1995	999,9	722,6	96,3	269,7	356,6	277,3	266,9
1996	995,4	752,1	112,3	293,9	346,0	243,3	229,1
1997	1 034,6	804,9	133,7	313,9	357,2	229,7	213,6

¹⁾ Ks. taul. 87 alaviite 1.
 Se tabell 87 fotnot 1.
 See also Table 87 footnote 1.

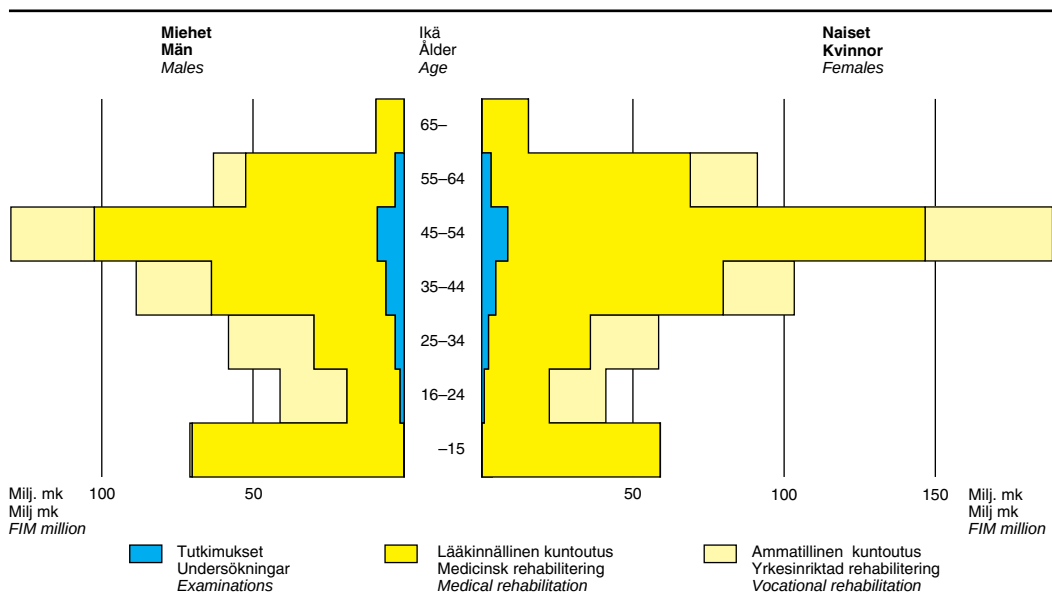
Huom. Kuntoutusta koskeva lainsäädäntö uudistettiin 1.10.1991.
 Anm Rehabiliteringslagstiftningen reviderades 1.10.1991.
 N.B. Revised rehabilitation legislation introduced on 1 October 1991.

90. Kuntoutusratkaisut iän ja sukupuolen mukaan 1997
Rehabiliteringsavgöranden efter ålder och kön 1997
Decisions concerning rehabilitation services provision, by age and sex of client, 1997

Sukupuoli ja ikäryhmä Kön och åldersgrupp Sex and age group	Ratkaisuja – Avgöranden – Decisions				Hylkäys-% – Avslags-% – Denial rate, %		
	Yhteensä Samman- lagt Total	Vajaakuntoisten ammattilinen kuntoutus Yrkesinriktad rehabilitering för handi- kappade Vocational rehabilitation of persons with impaired work capacity	Vaikeavam- maisten lää- kinnallinen kuntoutus Medicinsk rehabilitering för gravt han- dikappade Medical rehabilitation of the severely disabled	Muu amma- tilinen ja lää- kinnallinen kuntoutus Annan yrkes- inriktad och medicinsk rehabilitering Other voca- tional and medical rehabilitation	Vajaakuntoisten ammattilinen kuntoutus Yrkesinriktad rehabilitering för handi- kappade Vocational rehabilitation of persons with impaired work capacity	Vaikeavam- maisten lää- kinnallinen kuntoutus Medicinsk rehabilitering för gravt han- dikappade Medical rehabilitation of the severely disabled	Muu amma- tilinen ja lää- kinnallinen kuntoutus Annan yrkes- inriktad och medicinsk rehabilitering Other voca- tional and medical rehabilitation
Kaikki – Samt- liga – Total	77 549	13 399	24 010	40 140	18,9	4,4	19,5
Miehet – Män – Males	34 050	6 087	12 631	15 332	18,8	4,8	18,8
Naiset – Kvinnor Females	43 499	7 312	11 379	24 808	19,0	4,0	19,8
0–15	11 241	98	10 161	982	18,4	3,7	1,7
16–34	12 697	3 859	3 689	5 149	25,5	5,0	13,0
35–44	13 020	2 657	2 362	8 001	20,8	4,3	16,1
45–54	23 789	4 956	3 601	15 232	14,4	5,1	18,1
55–64	13 128	1 822	3 960	7 346	14,4	4,1	24,5
65–	3 674	7	237	3 430	42,9	19,4	37,4

91. Yksilökohtaiset kuntoutusetuudet kuntoutujan iän ja sukupuolen mukaan 1997
Individuella rehabiliteringsförmåner efter klienternas ålder och kön 1997
Individual rehabilitation benefits, by age and sex of recipient, 1997

Ikäryhmä ja sukupuoli Åldersgrupp och kön Age group and sex	Kuntoutus Rehabilitering <i>Rehabilitation services</i>				Kuntoutusraha Rehabiliteringspenning <i>Rehabilitation allowance</i>			
	Kuntoutujat Rehabklienter <i>Beneficiaries</i>		Kustannukset Kostnader <i>Expenditure</i>		Kuntoutujat Antal klienter <i>No. of benefici- aries</i>	Päivät Dagar <i>Days</i>	Mk/pv Mk/dag <i>FIM/day</i>	
	Luku- määrä Antal <i>Total</i>	Promillea samanikäisestä väestöstä ‰ av befolkningen i samma ålder ‰ of population of corresponding age	Milj. mk Milj mk <i>FIM million</i>	Samanikäistä asukasta kohti, mk Per invånare i samma ålder, mk Per capita within age group, FIM				
						Yhteensä, 1 000 kpl Sammanlagt, 1 000 st <i>Total (Thousands)</i>	Kuntou- tujaa kohti Per klient <i>Per bene- ficiary</i>	
Molemmat sukupuolet – Bägge könen – Both sexes								
Kaikki – Samtliga								
– Total.....	67 604	13,1	804,9	156,3	45 372	1 429,9	32	157,3
0–15	6 682	6,5	130,0	126,3	.	.	.	.
16–24	5 239	9,1	47,9	83,0	2 497	464,3	186	72,4
25–34	6 397	9,2	66,7	95,9	3 709	323,1	87	151,5
35–44	12 508	16,1	136,7	176,1	11 006	289,7	26	199,9
45–54	23 466	29,5	260,7	327,4	21 292	278,1	13	237,3
55–64	10 929	20,9	138,3	264,7	6 868	74,6	11	247,8
65–	2 383	3,2	24,7	32,8	.	.	.	.
Miehet – Män – Males								
Kaikki – Samtliga								
– Total.....	28 913	11,5	355,6	141,6	18 103	701,8	39	156,9
0–15	3 859	7,3	70,9	134,9	.	.	.	.
16–24	2 593	8,8	22,8	77,2	1 398	258,1	185	69,8
25–34	2 829	8,0	30,4	85,6	1 859	170,1	92	159,7
35–44	5 361	13,6	60,0	152,2	4 729	139,6	30	211,5
45–54	9 207	22,8	105,1	260,6	7 857	109,4	14	259,3
55–64	4 229	16,7	57,1	225,5	2 260	24,7	11	284,9
65–	835	2,9	9,3	32,7	.	.	.	.
Naiset – Kvinnor – Females								
Kaikki – Samtliga								
– Total.....	38 691	14,7	449,3	170,2	27 269	728,1	27	157,8
0–15	2 823	5,6	59,1	117,3	.	.	.	.
16–24	2 646	9,4	25,1	89,0	1 099	206,2	188	75,6
25–34	3 568	10,5	36,3	106,5	1 850	153,0	83	142,4
35–44	7 147	18,7	76,6	200,9	6 277	150,1	24	189,2
45–54	14 259	36,3	155,5	396,1	13 435	168,8	13	223,0
55–64	6 700	24,9	81,2	301,7	4 608	49,9	11	229,4
65–	1 548	3,3	15,4	32,9	.	.	.	.

Kuvio 37. Kuntoutusta saaneiden kuntoutusetuudet saajan iän ja sukupuolen mukaan 1997**Figur 37. Rehabiliteringsförmåner efter klienternas ålder och kön 1997****Chart 37. Rehabilitation benefits by age and sex of client, 1997**

Lähde: Kelan tilastot.

Källa: FPAs statistik.

92. Kuntoutuksen palveluyksikön asiakastoiminta 1993-97**Klientverksamheten vid rehabiliteringsserviceenheten 1993-97***Client services provided by the SII Rehabilitation Services Facility, 1993-97*

Vuosi År Year	Asiakkaita – Klienter – Clients						Tutkimus- päiviä Undersök- ningsdagar Examination days
	Yhteensä Sammanlagt Total	Kelan yksilökohtainen kuntoutus – Individuell FPA-rehabilitering – Individual rehabilitation		Työkykytut- kimukset ²⁾ Bedömning av arbets- förmågan ²⁾ Examinations of individual work capacity ²⁾	Kelan tutkimus- ja kehitysyksikön hankkeet Projekt vid FPAs forsknings- och utvecklingsenhet SII Research and Development Centre projects	Muut Övriga Other	
		Vajaakuntoisten ammatil- linen kuntoutus ¹⁾ Yrkesinriktad rehabilitering för handikappade ¹⁾ Vocational rehabilitation of persons with impaired work capacity ¹⁾	Muu kuntoutus ¹⁾ Annan rehabili- tering ¹⁾ Other reha- bilitation ¹⁾				
1993	4 002	1 127	561	276	1 930	108	20 712
1994	4 469	1 217	705	347	2 070	130	29 214
1995	4 329	1 360	1 059	426	1 278	206	33 019
1996	4 690	1 640	1 158	335	1 391	166	34 068
1997	4 828	2 037	1 318	353	969	151	38 320

¹⁾ Sisältyvät myös muihin Kelan yksilökohtaista kuntoutusta koskeviin tilastoihin.

Ingår även i annan statistik över individuell rehabilitering som ordnas av FPA.

*Included also in other statistics on individual rehabilitation provision.*²⁾ Sairausvakuutuslain 31 §:n ja kansaneläkelain 36 §:n mukaiset tutkimukset.

Undersökningar i enlighet med 31 § sjukförsäkringslagen och 36 § folkpensionslagen.

Under Section 31 of the Health Insurance Act and Section 36 of the National Pensions Act.

5.2 Kuntoutusetuudet alueittain, sairauksittain ja ammateittain

Kuntoutuksen *alueittaiset* tilastot esitetään vuosikirjassa maakunnittain kuntoutujan kotikunnan mukaan.

Kuntoutujan *sairaudella* tarkoitetaan kuntoutushakemuksen perusteena olevaa sairautta. Tieto sairaudesta on saatavissa vain Kelalta kuntoutuspalveluja saaneista. Kuntoutusrahan saajista, jotka ovat saaneet kuntoutuspalvelut muualta, sairaustietoa ei ole käytettävissä.

Sairausdiagnosoi merkitään kansainvälisen tautiluokituksen 10. laitoksen (ICD-10) mukaisesti. Tämä luokitus otettiin käyttöön vuoden 1996 alusta.

Kuntoutujan *ammattiksi* merkitään hänen viimeinen pääasiallinen ammattinsa. Tieto ammatista tallennetaan 16 vuotta täyttäneistä kuntoutujista, jotka saavat kuntoutuspalvelut Kelalta.

Kelan käyttämä ammattiluokitus perustuu pohjoismaiseen ammattiluokitteluun, jota on jonkin verran Kelassa täydennetty. Ammattiluokitusta ja ammattikäsitettä on selostettu tarkemmin eläkkeiden yhteydessä (s. 103).

Tarkempaa tilastotietoa: Kansaneläkelaitoksen kuntoutustilastot (sarja T13).

5.2 Rehabiliteringsförmåner region-, sjukdoms- och yrkesvis

Den *regionala* rehabiliteringsstatistiken presenteras landskapvis enligt klientens hemkommun.

Med *sjukdom* avses den sjukdom som föranlett ansökan om rehabilitering. Sjukdomsuppgifter finns bara om klienter som fått rehabilitering genom FPA, inte om mottagare av rehabiliteringspenning som fått rehabilitering på annat sätt.

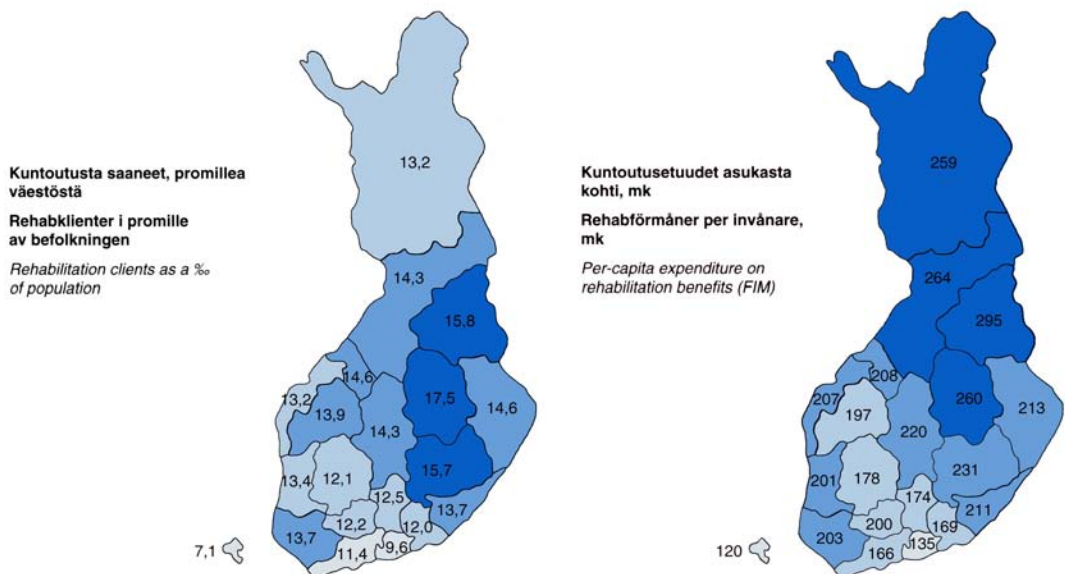
Sjukdomsdiagnoserna anges enligt den internationella sjukdomsklassifikationen, upplaga 10 (ICD-10) som togs i bruk i början av 1996.

Som *yrke* anges klientens senaste huvudsakliga yrke. Yrkesdata finns lagrade för alla rehabiliteringsklienter över 16 år som får FPA-rehabilitering.

Den yrkesklassificering som FPA använder grundar sig på den nordiska yrkesklassificeringen, som i någon mån kompletterats av FPA. För yrkesklassificeringen och yrkesbegreppet redogörs närmare i samband med pensionerna (sid 103).

Mer detaljerad statistik finns i Kansaneläkelaitoksen kuntoutustilastot (FPAs rehabiliteringsstatistik, serie T13).

Kuvio 38. Kuntoutusetuudet maakunnittain 1997
Figur 38. Rehabiliteringsförmåner landskapsvis 1997
Chart 38. Rehabilitation benefits by province, 1997

Lähde: Kelan tilastot.
 Källa: FPAs statistik.

Huom. Maakuntajako, ks. kartta liitteessä 12.
 Anm. Landskapsindelning, se kartan i bilaga 12.

93. Yksilökohtaiset kuntoutusetuudet maakunnittain 1997
Individuella rehabiliteringsförmåner landskapsvis 1997
Individual rehabilitation benefits by province, 1997

Maakunta ¹⁾ Landskap ¹⁾ Province	Kuntoutusta saaneet Klienter som fått rehabilitering Rehabilitation services provision		Kuntoutusrahaa saaneet Klienter som fått rehabiliteringspenning Rehabilitation allowance		Kuntoutusetuudet Rehabiliteringsförmåner Rehabilitation benefits total	
	Luku- määrä Antal Total recipients	Promillea väestöstä ‰ av befolk- ningen ‰ of population	Luku- määrä Antal Total recipients	Promillea 16–64-vuo- tiaista ‰ av 16–64- åringar ‰ of pop- ulation aged 16–64	Milj. mk Milj mk FIM million	Asukasta kohti, mk Per invå- nare, mk Per capita (FIM)
Koko maa – Hela landet – Whole country	67 604	13,1	45 372	13,5	1 034,6	200,9
Uusimaa – Nyland	14 394	11,4	9 041	10,5	208,4	165,6
Itä-Uusimaa – Östra Nyland	836	9,6	501	8,9	11,8	134,8
Varsinais-Suomi – Egentliga Finland ..	6 042	13,7	3 176	11,1	89,6	203,5
Satakunta	3 237	13,4	2 224	14,3	48,3	200,8
Kanta-Häme – Egentliga Tavastland ..	2 018	12,2	1 360	13,0	33,0	199,7
Pirkanmaa – Birkaland	5 385	12,1	3 794	13,1	78,8	177,6
Päijät-Häme – Päijänne-Tavastland ..	2 471	12,5	1 223	9,4	34,3	173,6
Kymenlaakso – Kymmenedalen	2 291	12,0	1 765	14,3	32,2	168,8
Etelä-Karjala – Södra Karelen	1 899	13,7	1 428	15,9	29,3	210,7
Etelä-Savo – Södra Savolax	2 702	15,7	1 849	16,9	39,7	231,2
Pohjois-Savo – Norra Savolax	4 490	17,5	2 986	18,1	66,7	259,8
Pohjois-Karjala – Norra Karelen	2 558	14,6	1 585	14,2	37,3	212,7
Keski-Suomi – Mellersta Finland	3 705	14,3	2 621	15,6	57,1	219,8
Etelä-Pohjanmaa – Södra Österbotten	2 761	13,9	2 070	16,8	39,2	197,1
Pohjanmaa – Österbotten	2 292	13,2	1 552	14,2	36,0	206,7
Keski-Pohjanmaa – Mellersta Österbot- ten	1 056	14,6	765	16,8	15,0	207,6
Pohjois-Pohjanmaa – Norra Österbot- ten	5 136	14,3	4 043	17,6	94,9	263,7
Kainuu – Kajanaland	1 470	15,8	1 197	20,0	27,5	294,9
Lappi – Lappland	2 626	13,2	2 120	16,3	51,7	259,5
Ahvenanmaa – Åland	180	7,1	45	2,8	3,1	120,3

¹⁾ Maakuntajako, ks. kartta liitteessä 12.
 Landskapsindelning, se kartan i bilaga 12.

Huom. Ulkomailla asuvia koskevat tiedot eivät sisälly maakunnittaiseen erittelyyn.

Anm. Uppgifter rörande utomlands bosatta ingår inte i specifikationen.

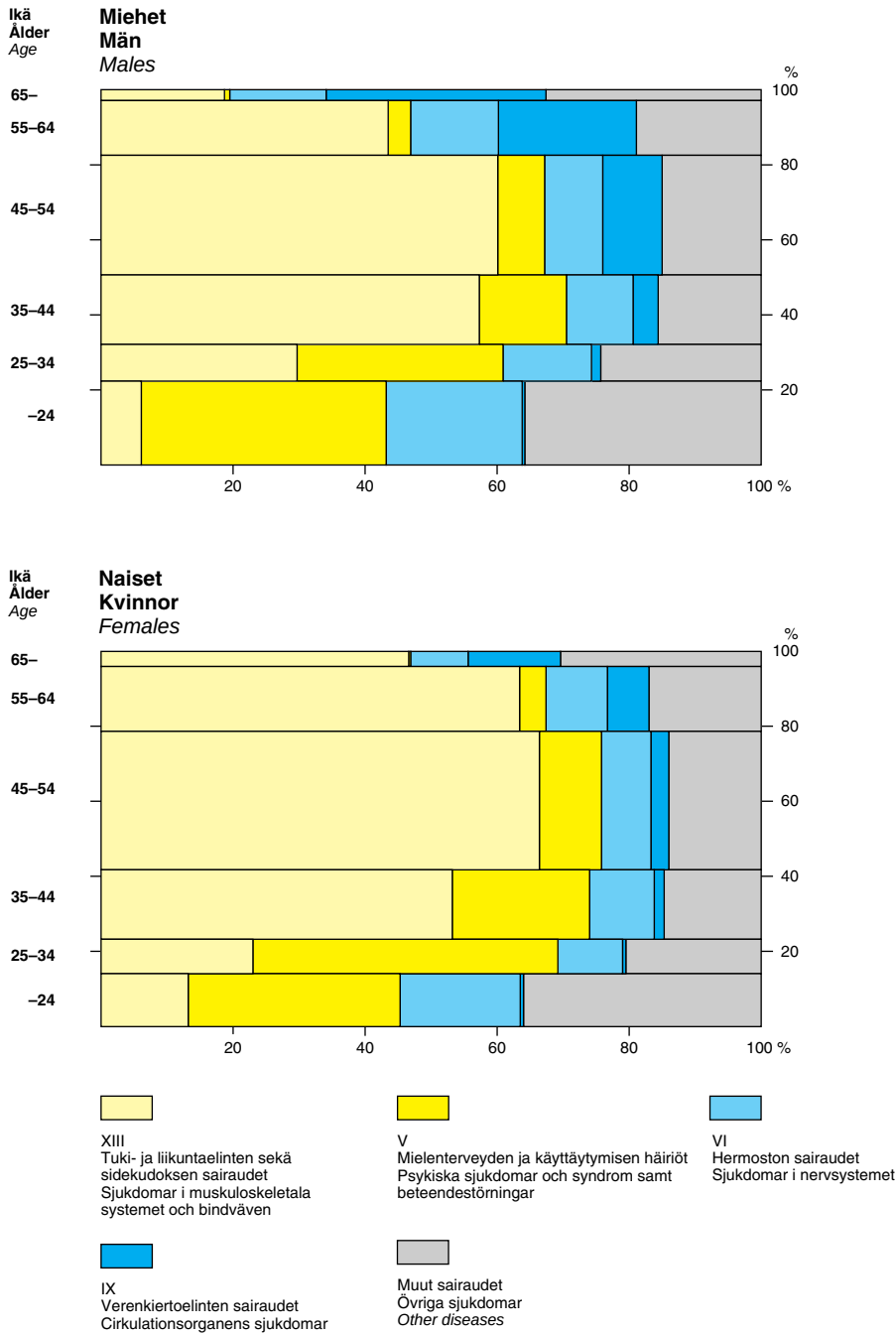
N.B. The analysis by province does not include beneficiaries living abroad or their payments.

94. Kuntoutusta saaneet sairauden ja iän mukaan 1997
Rehabiliteringsklienter efter sjukdom och ålder 1997
Recipients of rehabilitation services, by disease and age, 1997

Sairausryhmä Sjukdomsgrupp <i>Disease group¹⁾</i>	Kaikki Samtliga <i>All ages</i>	0–15- vuotiaat 0–15 år <i>Age 0–15</i>	16–24- vuotiaat 16–24 år <i>Age 16–24</i>	25–44- vuotiaat 25–44 år <i>Age 25–44</i>	45–64- vuotiaat 45–64 år <i>Age 45–64</i>	Yli 64- vuotiaat Över 64 år <i>Age 65 and over</i>
Kaikki – Samtliga – All diseases	67 604	6 682	5 239	18 905	34 395	2 383
IV E00–E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet – Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbingar och ämnesomsättningsjukdomar	1 857	156	219	492	938	52
E10–E14 Diabetes	1 075	4	135	353	538	45
V F00–F99 Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt – Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar	11 293	2 208	1 939	4 728	2 406	12
F70–F79 Älyllinen kehitysvammaisuus – Psykisk utvecklingsstörning ...	1 485	726	467	224	68	–
VI G00–G99 Hermoston sairaudet – Sjukdomar i nervsystemet	7 615	1 469	856	1 974	3 059	257
G35 Pesäkekovettumatauti (MS-tauti) – Multipel skleros	1 588	1	21	505	1 025	36
G40–G41 Epilepsia – Epilepsi	628	181	168	183	91	5
G80 CP-oireyhtymä – Cerebral pares	1 837	875	386	399	168	9
VII H00–H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet – Sjukdomar i ögat och närliggande organ	827	90	121	309	254	53
IX I00–I99 Verenkierroelinten sairaudet – Cirkulationsorganens sjukdomar	3 438	22	33	361	2 528	494
X J00–J99 Hengityselinten sairaudet – Andningsorganens sjukdomar	2 037	161	299	534	915	128
J45–J46 Astma	1 709	155	280	453	732	89
XII L00–L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet – Hudens och underhudens sjukdomar	686	34	116	333	197	6
L20, L22 Atooppinen ihottuma – Atopiskt eksem	235	21	71	127	16	–
L40–L41 Psoriaasi – Psoriasis	240	2	16	89	130	3
XIII M00–M99 Tuki- ja liikuntaelinten, sidekudoksen sairaudet – Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven	31 615	528	583	8 534	21 093	877
M05, M06, M08 Nivelreuma – Reumatoid artrit	3 454	477	323	757	1 638	259
M15–M19 Nivelrikko – Artros	1 722	1	3	168	1 329	221
M47 Spondyloosi – Spondylos	2 230	–	5	333	1 795	97
M50–M51 Nikaman välilevyjen sairaudet – Sjukdomar i mellankotskivorna	4 549	2	36	1 392	3 071	48
Muut sairaudet – Övriga sjukdomar – <i>Other diseases</i>	7 668	1 971	1 025	1 452	2 754	466
Tieto puuttuu – Uppgift saknas – <i>Data unavailable</i>	568	43	48	188	251	38

¹⁾ Important disease groups listed on page 279.

Kuvio 39. Kuntoutusta saaneet sukupuolen mukaan eri ikä- ja sairauspääryhmissä 1997, %
Figur 39. Rehabiliteringsklienter efter kön i olika ålders- och sjukdomshuvudgrupper 1997, %
Chart 39. Male and female recipients of rehabilitation services, by age and important disease group¹⁾, 1997 (%)

¹⁾ Listed on page 279.

95. Kuntoutusta saaneet ammatin ja ammattiaseman mukaan 1997
Rehabiliteringsklienter efter yrke och yrkesställning 1997
Recipients of rehabilitation services, by occupation and position, 1997

Ammatti ja ammattiasema Yrke och yrkesställning Occupation and position	Kuntoutusta saaneet (16 v täyttäneet) Rehabiliteringsklienter (som fyllt 16) Beneficiaries (age 16 or over)						15–64-vuotias työllinen työvoima ²⁾ , % Sysselsatt arbetskraft i åldern 15–64 år ²⁾ , % Economically active population aged 15–64 (%)
	Kaikki Samtliga Total		Ammatillinen kuntoutus Yrkesinriktad rehabilitering Vocational rehabilitation		Lääkinnällinen kuntoutus Medicinsk rehabilitering Medical rehabilitation		
	Luku- määrä Antal Number	%	Luku- määrä Antal Number	%	Luku- määrä Antal Number	%	
Yhteensä – Sammanlagt – All beneficiaries	60 922		12 058		45 973		
Ammatissa toimineet – Yrkesverksamma – Total in employment	47 055	100,0	8 745	100,0	35 203	100,0	100,0
Maa-, metsä- ja kalatalouden yrittäjät¹⁾ – Företagare inom lantbruks-, skogs- och fiskeriarbete¹⁾ – Self-employed persons in agriculture, forestry and fishing¹⁾	2 252	4,8	344	3,9	1 835	5,2	5,0
Maanviljelijät ja maatalouden emännät ¹⁾ – Lantbrukare och lantbrukshusmödrar ¹⁾ – Farmers and farmers' wives ¹⁾	2 044	4,3	316	3,6	1 669	4,7	4,5
Muut ¹⁾ – Övriga ¹⁾ – Others ¹⁾	208	0,4	28	0,3	166	0,5	0,5
Muut yrittäjät¹⁾ – Övriga företagare¹⁾ – Self-employed persons in other industries¹⁾	2 696	5,7	442	5,1	2 000	5,7	9,4
Palkansaajat – Löntagare – Employed persons .	41 034	87,2	7 820	89,4	30 555	86,8	85,0
Tekn., tiet., lainopill., humanist. ja taiteell. työ – Tekn, vetenskapl, juridiskt, humanistiskt el konstnärl arbete – Engineering, law, the natural sciences, the humanities	5 587	11,9	913	10,4	4 532	12,9	14,8
Terveystenhuolto, sosiaalialan työ – Hälsovård, socialt arbete – Health care, social work	8 141	17,3	1 620	18,5	6 236	17,7	12,4
Hallinto- ja toimistotyö – Administrativt arbete och kontorsarbete – Managerial, administrative and clerical work	5 751	12,2	888	10,2	4 643	13,2	14,6
Kaupallinen työ – Kommersiellt arbete – Commerce	2 310	4,9	332	3,8	1 741	4,9	8,2
Maa- ja metsätalous, kalastusala – Lantbruks-, skogs- och fiskeriarbete – Agriculture, forestry and fishing	1 071	2,3	215	2,5	763	2,2	1,6
Kuljetus ja liikenne – Transport och kommunikationer – Transport and communication	2 355	5,0	472	5,4	1 705	4,8	4,7
Teoll.työ, koneenhoito, kaivos- ja louhintatyö, rakennustyö – Tillverkning, maskinskötsel, gruvdrift och stenbrytning, byggnadsarbete – Manufacturing industries, machinery operation, mining, quarrying and construction	9 987	21,2	2 047	23,4	6 931	19,7	19,2
Palvelutyö – Servicearbete – Services	5 832	12,4	1 333	15,2	4 004	11,4	9,5
Muut ammatissa toimineet – Övriga yrkesverksamma – Other employees	1 073	2,3	139	1,6	813	2,3	0,5
Ammatissa toimimattomat – Icke yrkesverksamma – Non-employed persons	12 360		3 064		9 556		
Perheenemännät – Husmödrar – Homemakers ...	414		32		363		
Opiskelijat – Studerande – Students	5 723		2 774		3 238		
Muut – Övriga – Others	6 223		258		5 955		
Ammattia ei voida luokitella tai tieto puuttuu – Oklassificerbart yrke eller uppgift saknas – Activities not adequately described or data unavailable	1 507		249		1 214		

¹⁾ Sisältää myös yrittäjäperheen jäsenet.
Omfattar även företagarfamiljemedlemmar.
Includes family workers.

²⁾ Lähde: Työvoimatutkimus 1997, Tilastokeskus
Källa: Arbetskraftsundersökningen 1997, Statistikcentralen

6

Kelan työttömyysturvaetuudet FPAs arbetslöshetsförmåner

6.1 Työttömien yleinen perusturva

Työttömien toimeentulo pyritään turvaamaan pääasiassa *työttömyyspäivärahalla, työmarkkinatuella ja työttömyyseläkkeellä* (käsitellään eläketurvan yhteydessä). Työttömyyspäivärahaa maksetaan peruspäivärahana tai ansiosidonnaisena päivärahana. Kela huolehtii työttömyysturvan peruspäivärahasta ja työmarkkinatuesta. Vuoden 1996 alusta on ollut voimassa määräaikainen *työvuorottelun* mahdollistava järjestely vuorottelukorvauksineen. Vuorottelukorvauksia maksavat sekä työttömyyskassat että Kela. Lisäksi vuoden 1998 alusta pitkään työttömänä olleen henkilön *työllistämisen tukemiseksi* työmarkkinatuki on voitu maksaa työnantajalle joko yksinään tai yhdistettynä työvoimaviranomaisen maksamaan työllistämistukeen.

Työttömyysajan peruspäivärahasta säädetään työttömyysturvalaissa. Lain piiriin kuuluvat Suomessa asuvat henkilöt (myös Suomessa työskentelevät EU/ETA-maiden kansalaiset). Lisäksi työttömyysturvaa koskevia määräyksiä sisältyy osaan Suomen solmimista sosiaaliturvasopimuksista. EY-säännösten perusteella muusta jäsenmaasta työtä hakeva työtön säilyttää oikeuden lähtömaan työttömyyspäivärahaan kolmen kuukauden ajan.

Työmarkkinatuesta on oma lakinsa. Tukeen ovat oikeutettuja pelkästään Suomessa asuvat henkilöt. Vuorottelukorvauksesta säädetään vuorotteluvapakokeilua koskevassa laissa. Vuoden 1998 alusta voimaan tulleesta työnantajalle maksettavasta työmarkkinatuesta säädetään työmarkkinatukilaissa.

Työttömyysturvan kehitystä selostetaan liitteessä 4 ja vuoden 1997 aikana voimaan tulleita lainmuutoksia liitteessä 8.

Peruspäiväraha

Oikeus peruspäivärahaan. Työttömyysturvan peruspäivärahaan on oikeus työvoimatoimistoon ilmoittautuneella 17–64-vuotiaalla kokoaikatyötä hakevalla työttömällä, joka täyttää työssäoloehdon. Lisäksi edellytetään, että henkilö on työkykyinen ja työmarkkinoiden käytettävissä.

6.1 Allmän grundtrygghet för arbetslösa

Utkomstskyddet för arbetslösa tryggas främst genom *arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd och arbetslöshetspension* (behandlas i samband med pensionsskyddet). Arbetslöshetsdagpenningen består i grunddagpenning eller inkomstrelaterad dagpenning. FPA har hand om grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet. Sedan början av 1996 finns ett tidsbundet system som möjliggör *arbetsalternering*. Alterneringensättning utges av arbetslöshetskassorna och FPA. Vidare har långtidsarbetslösas arbetsmarknadsstöd sedan början av 1998 i *sysselsättningsfrämjande syfte* kunnat betalas till arbetsgivaren; antingen separat eller tillsammans med sysselsättningsstöd från arbetskraftsmyndigheterna.

Angående grunddagpenning stadgas i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (UAL). Lagen omfattar alla som bor i Finland (även EU/EES-medborgare som arbetar i Finland). Bestämmelser om arbetslöshetskydd ingår i en del av de trygghetskonventioner som Finland har ingått. Enligt EG-bestämmelserna behåller en arbetslös som söker arbete i ett annat medlemsland rätten till utreselandets arbetslöshetsdagpenning i tre månader.

Det finns en särskild lag om arbetsmarknadsstöd. Bara i Finland bosatta personer har rätt till stödet. Om alterneringsersättning stadgas i lagen om försök med alterneringsledighet. Lagen om arbetsmarknadsstöd stadgar sedan början av år 1998 om utbetalning av arbetsmarknadsstöd till arbetsgivaren.

Utvecklingen av arbetslöshetsskyddet refereras i bilaga 4 och de lagändringar som trätt i kraft under 1997 i bilaga 8.

Grunddagpenning

Rätt till grunddagpenning. Berättigad till UAL-grunddagpenning är en 17–64-årig arbetslös som anmält sig hos arbetskraftsbyrån, söker heltidsarbete, uppfyller arbetsvillkoret, är arbetsför och står till arbetsmarknadens förfogande.

Työssäoloehto täyttyy *palkansaajalla*, kun hän on viimeisten 2 vuoden aikana ollut työssä vähintään 10 kk. Työajan edellytetään olleen kunakin viikkona vähintään 18 tuntia ja työstä maksetun palkan työehtosopimuksen mukaisen. Jollei alalla ole työehtosopimusta, kokoaikatyön palkan edellytetään olleen vähintään peruspäivärahan 40-kertaisen määrän (4 720 mk/kk 1997).

Palkansaajan työssäoloon voidaan rinnastaa enintään 16 kalenteriviikon pituinen jakso, jolta henkilö on saanut työvoimapolitiittista koulutustukea (ei kuitenkaan pitkäaikaistyöttömien omaehtoisen opiskelun tukena maksettua koulutustukea). (Vuoden 1998 alusta työssäoloehdosta voidaan lukea kolmasosa sellaisen henkilön työajasta, jonka palkkauskustannuksiin työnantaja on saanut työmarkkinatukea, kuitenkin enintään 16 kalenteriviikkoa.)

Yrittäjän työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on toiminut yrittäjänä vähintään 2 vuotta työttömyyttä edeltäneen 4 vuoden aikana ja yritystoiminta on ollut riittävän laajaa.

Työskentelykaudet muista EU/ETA-maista voidaan hyväksyä myös työssäoloehdosta, mutta yleensä vasta sen jälkeen, kun henkilö on työskennellyt Suomessa vähintään 4 viikkoa.

Työttömyysturvan peruspäivärahaa maksetaan *työttömyyskassaan kuulumattomalle* työssäoloehdon täyttävälle työttömälle työnhakijalle. Sitä maksetaan enintään 500 työttömyyspäivältä. 500 päivän enimmäisajan laskeminen aloitetaan alusta, kun henkilö on täyttänyt uudelleen työssäoloehdon eli ollut työssä palkansaajana vähintään 10 kuukautta 2 vuoden sisällä (ns. paluuehto).

Työttömälle, joka on täyttänyt 57 vuotta ennen enimmäisajan täyttymistä, maksetaan peruspäivärahaa 60 vuoden ikään saakka (ns. lisäpäiväoikeus). Tämän jälkeen hän on voinut hakea työttömyyseläkettä. Jos kuitenkin henkilö saa päivärahaa 60 v täyttäessään, päivärahan maksamista jatketaan, kunnes enimmäisikä täyttyy.

Peruspäivärahaa maksetaan siitä alkaen, kun työtön on ollut työvoimatoimistossa työnhakijana yhteensä 7 työpäivää. Omavastuuajan lasketaan vain kerran 500 päivän enimmäisaikaa kohti. Päivärahaa ei makseta ajalta, jonka työsuhteen päättyessä maksettava lomakorvaus kattaa tai jolta hänellä on oikeus saada vuosiloma-ajan palkkaa.

Peruspäiväraha (kuten työmarkkinatukikin) voidaan eräissä tapauksissa maksaa sosiaalilautakunnalle. Tällöin kunta on maksanut työttömälle ennakkona toimeentulotukea odotettavissa olevaa työttömyyspäivärahaa vastaan.

Peruspäivärahan suuruus. Peruspäivärahan täysi määrä oli vuoden 1997 lopussa 118 mk päivältä. Päi-

För *löntagare* uppfylls arbetsvillkoret då de mot lön enligt kollektivavtal eller, om kollektivavtal saknas för branschen, mot lön för heltidsarbete som motsvarar minst 40 grunddagpenningar (4 720 mk/mån 1997) arbetat minst 18 timmar per vecka i minst 10 månader under de senaste 2 åren.

Med arbete kan jämföras högst 16 kalenderveckor med arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd, dock inte i form av stöd för långtidsarbetslöshets frivilliga studier. (Från början av 1998 kan till arbetsvillkoret hänföras en tredjedel av arbetstiden för en person vars arbetsgivare fått arbetsmarknadsstöd för lönekostnaderna, dock högst 16 kalenderveckor.)

Företagare uppfyller arbetsvillkoret om de under de 4 åren närmast före arbetslösheten minst 2 år bedrivit företagverksamhet i tillräcklig omfattning.

Också arbete i andra EU/EES-länder kan godkännas för arbetsvillkoret, men i regel först sedan personen arbetat i Finland minst 4 veckor.

Grunddagpenningen beviljas arbetslösa arbetssökande som uppfyller arbetsvillkoret och *inte hör till en arbetslöshetskassa*. Den betalas för högst 500 arbetslöshetsdagar. Maximitiden börjar räknas på nytt när en person uppfyllt arbetsvillkoret på nytt, d v s har haft lönearbete minst 10 månader under en period av två år.

Den som fyllt 57 år innan maximitiden uppnåtts får grunddagpenning fram till 60 års ålder (s k rätt till tilläggsdagar) och kan därefter söka arbetslöshetspension. Om en person har grunddagpenning när han fyller 60 år fortsätts utbetalningen till maximitidens slut.

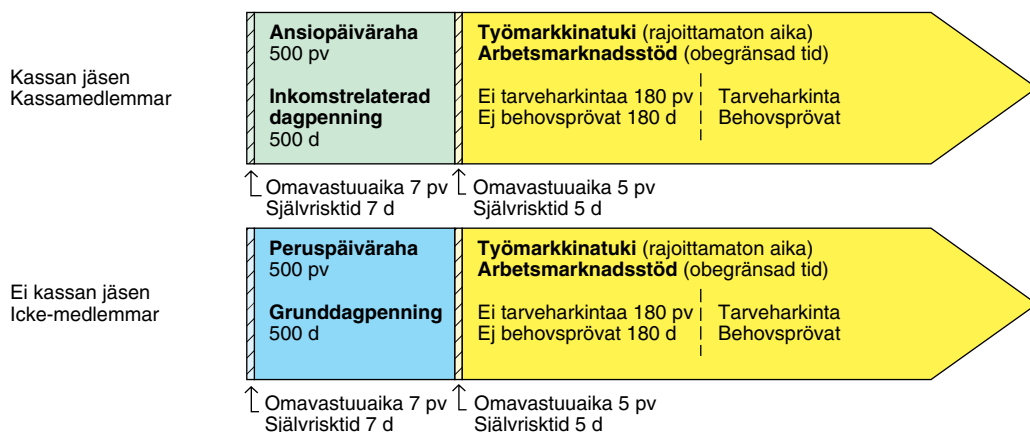
Grunddagpenning betalas från det man varit anmäld som arbetssökande hos en arbetskraftsbyrå i sammanlagt 7 arbetsdagar. Självrisken beräknas bara en gång per 500-dagarsperiod. Dagpenning betalas inte för tid för vilken den vars anställning upphör får semesterersättning eller för vilken han har rätt till semesterlön.

Grunddagpenning (liksom arbetsmarknadsstöd) kan utges till socialnämnden i sådana fall, där kommunen gett den arbetslösa utkomststöd i förskott mot emotredd arbetslöshetsdagpenning.

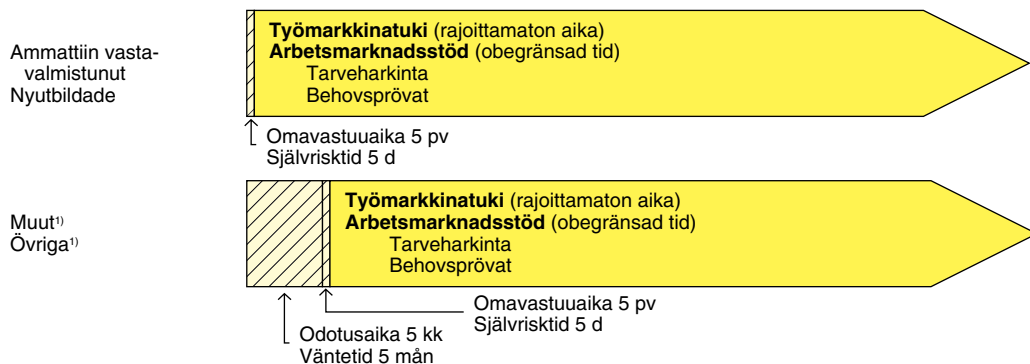
Grunddagpenningens storlek. Full grunddagpenning uppgick till 118 mk i slutet av år 1997. Beloppet

Kaavio 2. Oikeus työttömyyspäivärahaan ja työmarkkinatukeen 31.12.1997
Schema 2. Rätt till arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd 31.12.1997

Työnhakija täyttää työssäoloehdon
Arbetssökande som uppfyller arbetsvillkoret

Työnhakija ei täytä työssäoloehto
Arbetssökande som inte uppfyller arbetsvillkoret

¹⁾ 17–24-vuotiailta vaaditaan erityisedellytyksiä.
 Särskilda villkor för 17–24-åringar.

värahäa nostaa huollettavien lasten määrä. Lapsikotus oli vuoden 1997 lopussa yhdestä lapsesta 24 mk, kahdesta 35 mk ja useammasta lapsesta yhteensä 45 mk päivää kohti. Päivärahäa maksetaan enintään viideltä päivältä viikossa.

Peruspäivärahäa ei sovelleta tarveharkintaa. Peruspäivärahäa voivat pienentää omat työtulot ja osa omista sosiaalietuuksista (useissa tapauksissa myös puolison saama lasten kotihoidon tuki). Sosiaalietuuden määrä vähennetään täysimääräisestä päivärahäasta.

Osa-aikatyötä, lomautuksen takia lyhennettyä työaika tai lyhytaikaista kokoaikatyötä tekevien työttömien palkka ja peruspäivärahäa yhteensovitetään. Soviteltua päivärahäa maksetaan enintään 150 täyttä

stiger om den arbetslösa har barn att försörja. I slutet av 1997 var förhöjningen för ett barn 24 mk, för två barn 35 mk och för flera barn sammanlagt 45 mk per dag. Dagpenningen utges för högst fem dagar per vecka.

På grunddagpenning tillämpas ingen behovsprövning. Bara ens egna arbetsinkomster och en del av ens egna sociala förmåner (samt i många fall makens hemvårdsstöd för barn) kan minska grunddagpenningen. Det fulla dagpenningbeloppet minskar med den sociala förmånens belopp.

Lön och grunddagpenning till arbetslösa med deltidsarbete, förkortad arbetstid p g a permittering eller korttida heltidsarbete samordnas. I jämkad dagpenning betalas ett belopp motsvarande full dagpenning

päivärahaa vastaava määrä. Tähän enimmäisaikaan ei kuitenkaan lueta 1.7.1994–31.12.1998 maksettuja tai maksettavia soviteltuja päivärahoja.

Työttömyysturvan peruspäiväraha on veronalaista tuloa. Päivärahaan liittyviä markkamääriä on tarkistettu, kun maan yleinen palkkataso on olennaisesti muuttunut. Kuitenkaan vuosina 1996 ja 1997 tarkistuksia ei toteutettu. Vuoden 1998 alusta peruspäivärahan määrää nostettiin 2 markalla. Vuoden 1999 alusta alkaen tarkistukset toteutetaan vuosittain elinkustannusindeksin muutoksen mukaisesti.

Työmarkkinatuki

Työmarkkinatuen tarkoituksena on toimeentulon turvaamisen ohella edistää työmarkkinoille palaamisen edellytyksiä työvoimapolitiisin toimenpitein.

Oikeus työmarkkinatukeen. Työmarkkinatukeen on oikeus työttömällä, joka on saanut perus- tai ansio-päivärahaa enimmäisajan (500 pv) tai joka ei ole oikeutettu työttömyyspäivärahaan, koska ei täytä työssäolohtoa. Tuen saaminen edellyttää myös taloudellisen tuen tarvetta.

Työmarkkinatukea saa 17–64-vuotias työvoimatoimistoon ilmoittautunut kokoaikatyötä hakeva työtön, joka on työkykyinen ja työmarkkinoiden käytettävissä. Nuorten oikeutta työmarkkinatukeen on kuitenkin rajoitettu. Työmarkkinatukea voi saada

- **17-vuotias,**
 - jolla on ammatillinen koulutus tai
 - joka osallistuu työvoimapolitiiseen koulutukseen, työharjoitteluun, työkokeiluun tai työhallinnon järjestämään kuntoutukseen (ns. työvoimapolitiiseen toimenpiteeseen) sekä
- **18–24-vuotias,**
 - jolla on ammatillinen koulutus tai
 - joka osallistuu työvoimapolitiiseen toimenpiteeseen tai
 - joka ei ole kieltäytynyt tarjotusta työstä tai työvoimapolitiisesta toimenpiteestä tai
 - joka ei ole kieltäytynyt hänelle soveltuvasta ammatillisesta koulutuksesta, keskeyttänyt tällaista koulutusta tai jättänyt hakeutumatta tällaiseen koulutukseen. (Ammatillisen koulutuksen ajalta toimeentulo turvataan muilla etuuksilla kuin työmarkkinatuella, pääasiassa opintotuella.)

Työmarkkinatukea maksetaan siitä alkaen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana yhteensä 5 työpäivää (omavastuu-aika). Työttömyyspäivärahalta työmarkkinatuella siirryttäessä on aina hankittava uusi omavastuu-aika. Omavastuu-aika ei enää kulu odotus-aikana eikä karenssien aikana.

för högst 150 dagar. Till denna maximitid hänförs dock inte jämkade dagpenningar utgivna 1.7.1994–31.12.1998.

UAL-grunddagpenning är skattepliktig inkomst. Beloppen i samband med dagpenningen har justerats när den allmänna lönenivån i landet väsentligt förändrats. Justeringar gjordes dock inte åren 1996 och 1997. I början av år 1998 höjdes dagpenningen med två mark. Från början av år 1999 görs justeringarna årligen enligt ändringen i levnadskostnadsindexet.

Arbetsmarknadsstöd

Syftet med arbetsmarknadsstödet är, fränsett att trygga utkomsten, att med arbetskraftspolitiska åtgärder främja de arbetslösas möjligheter att återvända till arbetsmarknaden.

Rätt till arbetsmarknadsstöd. Rätt till stöd har den som är arbetslös och fått grunddagpenning eller inkomstrelaterad dagpenning för maximitiden (500 d) eller saknar rätt till arbetslöshetsdagpenning då arbetsvillkoret inte är uppfyllt. Därtill förutsätts behov av ekonomiskt stöd.

Arbetsmarknadsstöd beviljas en arbetslös 17–64-åring som anmält sig hos arbetskraftsbyrån, söker heltidsarbete, är arbetsför och står till arbetsmarknadens förfogande. Unga personers rätt till stödet har dock begränsats. Det kan beviljas

- **17-åringar**
 - som är yrkesutbildade eller
 - som deltar i arbetskraftspolitisk utbildning, arbetspraktik, arbetsprövning eller av arbetsförvaltningen ordnad rehabilitering (s k arbetskraftspolitiska åtgärder) samt
- **18–24-åringar**
 - som är yrkesutbildade eller
 - som deltar i en arbetskraftspolitisk åtgärd eller
 - som inte avvisat erbjudet arbete eller arbetskraftspolitiska åtgärder eller
 - som inte avvisat, avbrutit eller underlåtit att söka lämplig yrkesutbildning. (Utkomsten under yrkesutbildning tryggas med andra förmåner än arbetsmarknadsstöd, främst studiestöd).

Arbetsmarknadsstöd betalas till den som varit arbetslös arbetssökande i 5 dagar sammanlagt (självrisktid). Självrisktiden börjar räknas på nytt vid övergång från arbetslöshetsdagpenning till arbetsmarknadsstöd. Självrisken löper inte längre under väntetid och karenser.

Ensimmäistä kertaa työmarkkinoille tulevalla on 5 kk:n pituinen odotusaika, jolloin työmarkkinatukea ei makseta. Ammattiin valmistuneella ei odotusaikaa ole. Tukea maksetaan kuitenkin omavastuu- ja odotusajalta, jos työtön osallistuu työvoimapolitiittiseen toimenpiteeseen. Työmarkkinatuen maksun kestolla ei ole rajoituksia.

Työmarkkinatuen suuruus. Työmarkkinatuen täysi määrä oli vuoden 1997 lopussa 118 mk/pv ja lapsikorotukset 9,60, 14 tai 18 mk/pv huollettavana olevien lasten määrästä riippuen. Tukea maksetaan enintään viideltä päivältä viikossa.

Työttömyysajalta saatu työtulo yhteensovitetaan työmarkkinatuen kanssa samoin kuin peruspäivärahan kanssa (soviteltu työmarkkinatuki).

Työmarkkinatuki on, toisin kuin peruspäiväraha, tarveharkintainen. Tarveharkintaa ei kuitenkaan sovelleta

- työttömyyspäivärahalta pudonneiden (enimmäisai-
ka umpeutunut) tukeen 180 ensimmäiseltä päi-
vältä,
- 55 v täyttäneeseen tuen saajaan, joka työttömäk-
si joutuessaan on täyttänyt työssäoloehdon eikä
- siihen aikaan, jona tuen saaja osallistuu työmark-
kinoille sijoittumista tukeviin työvoimaviranomaisen
järjestämiin toimenpiteisiin kuten työharjoitteluun tai
koulutukseen.

Työmarkkinatuen tarveharkinnatonta 180 ensimmäis-
tä päivää kuluttavat vain työttömyyspäivät, eivät päi-
vät työvoimapolitiittisen toimenpiteen tai pitkäaikais-
työttömän omaehtoisen opiskelun ajalta.

Työmarkkinatuen tarveharkinnassa otetaan huomioon henkilön kaikki omat tulot ja puolison tulot siltä osin kuin ne ylittävät (1997 lopussa) 300 markkaa kuukaudessa. (Tulot otetaan huomioon bruttomääräisinä.) Työmarkkinatuki maksettiin vuoden 1997 päättyessä täysimääräisenä, jos työttömän ja hänen puolisonsa yhteenlasketut kuukausitulot olivat enintään 5 040 mk. Yksinäisen henkilön tuloraja oli 1 500 mk. Jokainen työttömän huollettavana ollut lapsi nosti tulorajaa 630 markalla.

Jos tulot olivat edellä mainittuja rajoja suuremmat, tuen määrä pieneni. Pienennys oli huoltovelvollisella 50 % ja yksinäisellä henkilöllä 75 % tulorajan ylittävästä tulon osasta. Kuukausitulojen ylittäessä 4 730 mk (vuoden 1997 lopussa) yksinäinen henkilö ei saanut enää lainkaan tukea. Vastaava raja työttömällä, jolla oli puoliso mutta ei lapsia, oli 9 880 mk/kk.

Vanhempiensa taloudessa asuvan työmarkkinatuki on 60 % tuen normaalista määrästä. Jos työtön osallistuu työvoimapolitiittiseen toimenpiteeseen, tältä ajalta tuki on kuitenkin täysimääräinen.

För nykomlingar på arbetsmarknaden gäller en 5 månaders väntetid under vilken arbetsmarknadsstöd inte betalas. För dem som kommer direkt från yrkesutbildning gäller ingen väntetid. Stödet betalas dock för självrisk- och väntetiden till arbetslösa som deltar i arbetskraftspolitiska åtgärder. Det utges utan bakre tidsgräns.

Arbetsmarknadsstödet storlek. I slutet av 1997 uppgick fullt arbetsmarknadsstöd till 118 mk/dag och barn tilläggen beroende på antalet barn till 9,60, 14 eller 18 mk/dag. Stödet betalas för högst 5 dagar per vecka.

Arbetsinkomst för arbetslöshetstid samordnas med arbetsmarknadsstödet liksom med grunddagpenning (j ä m k a t arbetsmarknadsstöd).

Arbetsmarknadsstödet är i motsats till dagpenningen behovsprövat. Behovsprövning tillämpas dock inte i fråga om

- arbetsmarknadsstödet de första 180 dagarna till personer som inte längre får arbetslöshetsdagpenning (maximitiden har löpt ut)
- stödtagare som fyllt 55 år och som uppfyllde arbetsvillkoret när arbetslösheten började
- arbetslösa som deltar i stödåtgärder ordnade av arbetskraftsmyndigheterna, t ex arbetspraktik eller utbildning, i syfte att placeras på arbetsmarknaden.

Till de första 180 stöddagarna utan behovsprövning räknas bara arbetslöshetsdagar, inte tid för arbetskraftspolitisk åtgärd eller långtidsarbetslösas frivilliga studier.

Vid behovsprövning av arbetsmarknadsstödet beaktas alla sökandens inkomster och av makens inkomster det belopp som överstiger 300 mk/mån (slutet av 1997). (Inkomsterna beaktas till sitt bruttobelopp.) Vid utgången av 1997 betalades arbetsmarknadsstödet med fullt belopp om sökandens och makens sammanlagda inkomster var högst 5 040 mk/mån. Inkomstgränsen för ensamstående var 1 500 mk. Gränsen höjdes med 630 mk för varje barn som den arbetslösa försörjde.

Om inkomsterna överskred de ovannämnda gränserna minskade stödbeloppet med för försörjningspliktiga 50 % och för ensamstående 75 % av det överstigande inkomstbeloppet. Ensamstående med månadsinkomster över 4 730 mk (slutet av 1997) fick inte arbetsmarknadsstöd. Motsvarande gräns för en arbetslös med make men inga barn var 9 880 mk/mån.

För dem som bor hos sina föräldrar är stödet 60 % av det normala beloppet. Det är dock 100 % för dem som omfattas av arbetskraftspolitiska åtgärder.

Seuraavia etuuksia ei tarveharkinnassa oteta huomioon: lapsilisä, lasten kotihoidon tuen hoitoraha ja hoitolisä, asumistuki, sotilasavustus, sotilasvammalain mukainen elin- ja täydennyskorko, leskeneläkkeen täydennysmäärä, toimeentulotuki ja vian yms. perusteella maksettava erityisten kustannusten korvaus.

Samat sosiaalietuudet kuin peruspäivärahassa otetaan huomioon työmarkkinatuen suuruutta määrittäessä. Sosiaalietuudet vähennetään täysimääräisestä tuesta; työttömälle maksetaan erotuksen suuruinen tuki, jos se on pienempi kuin hänelle tarveharkinnan perusteella laskettu tuki.

Työmarkkinatuki on veronalaista tuloa. Työmarkkinatukea ja sen määräytymiseen liittyviä markkamääriä on tarkistettu maan yleisen palkkatason olennaisesti muututtua. Kuitenkaan vuosina 1996 ja 1997 tarkistuksia ei tehty. Vuoden 1998 alusta tuen määrää nostettiin 2 markalla. Vuoden 1999 alusta tarkistukset toteutetaan vuosittain elinkustannusindeksin muutoksen mukaisesti.

Vuorottelukorvaus

Vuorotteluvapaa on järjestely, jossa kokoaikatyössä (1998 alusta riittää 75 % kokoaikaisesta työajasta) oleva työntekijä työnantajansa kanssa tekemän sopimuksen perusteella jää määräajaksi vapaalle, ja työnantaja sitoutuu palkkaamaan hänen tilalleen työvoimatoimistossa työttömänä olevan työnhakijan. Vuorotteluvapaalle lähtevällä on oikeus *vuorottelukorvaukseen*.

Vuorotteluvapaalle jäävältä edellytetään vähintään vuoden pituista yhtäjaksoista työ- tai palvelusuhdetta samaan työnantajaan ennen vuorotteluvapaan aloittamista. Työntekijällä on oikeus palata aikaisempaan tai siihen rinnastettavaan työhön. Työvuorottelu toteutetaan kokeiluna, joka on voimassa vuoden 2000 loppuun.

Vuorottelukorvauksen kesto ja suuruus. Vuorotteluvapaa, jolta korvausta maksetaan, saa kestää yhtäjaksoisesti vähintään 90 ja enintään 359 kalenteripäivää.

Vuorottelukorvaus on 60 % (1.1.1998 alkaen 70 %) työttömyyspäivärahasta, johon vuorotteluvapaalle siirtävä olisi oikeutettu työttömänä ollessaan. Kelan maksama täysimääräinen vuorottelukorvaus oli 70,80 mk/pv vuonna 1997 (60 % peruspäivärahasta). Vuorottelukorvaukseen ei makseta lapsikorotuksia. Vuorotteluvapaan aikaiset työtulot vaikuttavat vuorottelukorvauksen määrään samalla tavalla kuin peruspäivärahaankin.

Vuorottelukorvaus on veronalaista tuloa.

Följande förmåner beaktas inte vid behovsprövningen: barnbidrag, hemvårdsstöd för barn (vårdpenning och vårdtillägg), bostadsbidrag, militärunderstöd, liv- och tilläggsränta enligt lagen om skada ådragen i militärtjänst, efterlevandepensionens kompletteringsbelopp, utkomststöd samt ersättningar för särskilda kostnader till följd av handikapp o dyl.

Vid fastställande av arbetsmarknadsstödet storlek beaktas samma sociala förmåner som för grunddagpenning. De sociala förmånerna avdras från det fulla stödbeloppet, och det resterande beloppet utges i arbetsmarknadsstöd om det är mindre än det behovsprövade stödbeloppet.

Arbetsmarknadsstödet är skattepliktig inkomst. Arbetsmarknadsstödet och inkomstgränsbeloppen har justerats när den allmänna lönenivån i landet väsentligt förändrats. Justeringar gjordes dock inte åren 1996 och 1997. I början av år 1998 höjdes stödets belopp med två mark. Från början av år 1999 görs justeringarna årligen enligt ändringen i levnadskostnadsindexet.

Alterneringsersättning

Arbetsalternering innebär att en heltidsanställd (fr o m 1998 är 75 procent arbetstid nog) tar ledigt från sitt arbete för en viss tid och att arbetsgivaren förbinder sig att anställa en arbetslös arbetssökande i hans ställe. Den som tar ledigt har rätt till *alterneringsersättning*.

Alterneringsledighet förutsätter minst ett års fortlöpande anställning hos samma arbetsgivare. Den anställda har rätt att återgå till sitt tidigare arbete eller motsvarande arbete. Försöket med arbetsalternering pågår till slutet av år 2000.

Tid och storlek. Alterneringsledigheten, som ersättningen betalas för, kan omfatta minst 90 och högst 359 dagar i en följd.

Alterneringsersättningen utgör 60 % (70 % från 1.1.1998) av den dagpenning som den alterneringslediga skulle ha rätt till som arbetslös. FPA betalade i full ersättning 70,80 mk/dag år 1997 (60 % av grunddagpenningen). Ersättningen utges inte med barnförmåning. Arbetsinkomsten under alterneringsledigheten inverkar på ersättningens belopp lika som på grunddagpenningen.

Alterneringsersättningen är skattepliktig inkomst.

Tarkempaa tilastotietoa: Kansaneläkelaitoksen työttömyysturvatilastot (sarja T14).

Mer detaljerad statistik finns i Kansaneläkelaitoksen työttömyysturvatilastot (FPAs statistik över arbetslöshetsförmåner, serie T14).

96. Peruspäivärahan, työmarkkinatuen ja vuorottelukorvauksen saajat 1985–97

Mottagare av grunddagpenning, arbetsmarknadsstöd och alterneringsersättning 1985–97

Recipients of basic unemployment allowance, labour market support and job alternation compensation, 1985–97

Vuosi År Year	Saajia vuoden aikana Mottagare under året <i>Beneficiaries (cumulative annual total)</i>					Saajia 31.12. Mottagare 31.12 <i>Beneficiaries (year-end total)</i>				
	Peruspäiväraha tai työmarkkina- tuki Grunddagpenning eller arbets- marknadsstöd Basic unemploy- ment allowance or labour market support	% 17–64- vuotiaista % av 17–64- åringar % of pop- ulation aged 17–64	Peruspäivä- raha Grunddag- penning Basic unemploy- ment allowance	Työmarkkina- tuki Arbetsmark- nadsstöd Labour market support	Vuorottelu- korvaus Alterne- ringsersätt- ning Job alter- nation compen- sation	Yhteensä Sammanlagt Total	% 17–64- vuotiaista % av 17–64- åringar % of pop- ulation aged 17–64	Peruspäivä- raha Grunddag- penning Basic unemployment allowance	Työmarkkina- tuki Arbetsmark- nadsstöd Labour market support	Vuorottelu- korvaus Alterne- ringsersätt- ning Job alter- nation compen- sation
1985	189 219	5,9	189 219	.	.	74 769	2,3	74 769	.	.
1986	203 344	6,3	203 344	.	.	80 330	2,5	80 330	.	.
1987	198 253	6,1	198 253	.	.	79 126	2,5	79 126	.	.
1988	178 204	5,5	178 204	.	.	57 251	1,8	57 251	.	.
1989	138 302	4,3	138 302	.	.	38 155	1,2	38 155	.	.
1990	126 051	3,9	126 051	.	.	50 827	1,6	50 827	.	.
1991	236 487	7,3	236 487	.	.	126 642	3,9	126 642	.	.
1992	325 894	10,0	325 894	.	.	187 251	5,7	187 251	.	.
1993	363 106	11,1	363 106	.	.	218 709	6,7	218 709	.	.
1994	391 973	12,0	280 545	123 590	.	230 294	7,0	148 133	82 161	.
1995	390 769	11,9	215 288	270 034	.	228 921	7,0	54 203	174 718	.
1996	371 595	11,3	93 634	314 922	109	207 027	6,3	32 252	174 715	60
1997	359 112	10,9	58 876	308 624	185	205 242	6,2	23 904	181 264	74

97. Peruspäivärahat, työmarkkinatuki ja vuorottelukorvaukset 1985–97

Grunddagpenningar, arbetsmarknadsstöd och altermningsersättningar 1985–97

Basic unemployment allowance, labour market support and job alternation compensation, 1985–97

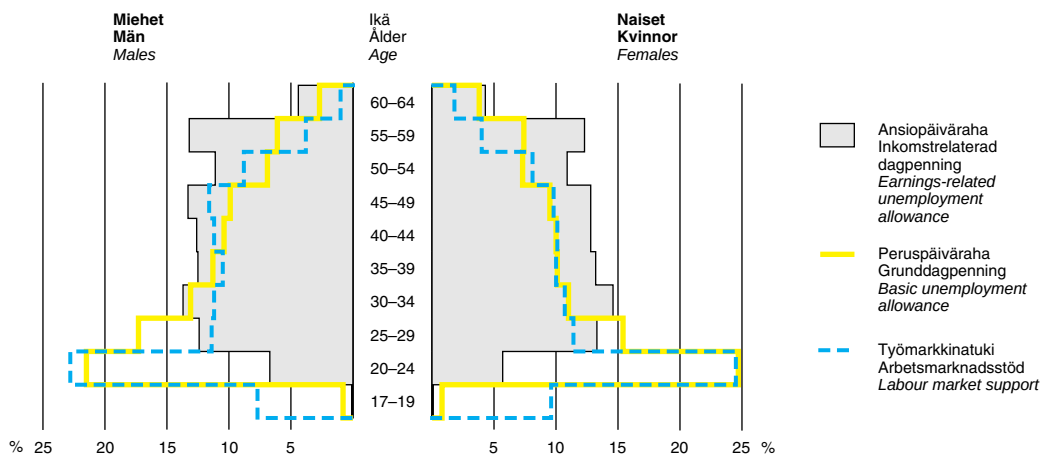
Vuosi År Year	Milj. mk Milj mk FIM million				Mk/pv Mk/dag FIM/day		
	Yhteensä Samman- lagt Total	Peruspäivä- rahat Grunddag- penning Basic unemployment allowance	Työmarkkina- tuki ¹⁾ Arbetsmark- nadsstöd ¹⁾ Labour market support ¹⁾	Vuorottelu- korvaukset Alternerings- ersättning Job alternation compensation	Peruspäivä- raha Grunddag- penning Basic unemployment allowance	Työmarkkina- tuki ¹⁾ Arbetsmark- nadsstöd ¹⁾ Labour market support ¹⁾	Vuorottelu- korvaus Alternerings- ersättning Job alternation compensation
1985	1 163,4	1 163,4	.	.	68,8	.	.
1986	1 323,4	1 323,4	.	.	72,4	.	.
1987	1 406,1	1 406,1	.	.	76,9	.	.
1988	1 266,5	1 266,5	.	.	83,3	.	.
1989	905,8	905,8	.	.	90,5	.	.
1990	859,7	859,7	.	.	101,5	.	.
1991	2 321,1	2 321,1	.	.	114,9	.	.
1992	4 463,9	4 463,9	.	.	119,8	.	.
1993	5 788,8	5 788,8	.	.	118,8	.	.
1994	6 439,3	5 132,9	1 306,5	.	118,8	110,1	.
1995	6 791,9	2 702,6	4 089,4	.	120,3	118,3	.
1996	6 266,0	938,8	5 326,5	0,7	119,5	113,6	74,0
1997	5 936,5	818,3	5 117,0	1,2	118,3	112,4	69,6

¹⁾ Markkamäärä ei sisällä työmarkkinatuella opiskelevan ylläpito- ja majoituskorvausta.

Inkluderar inte ersättningar för uppehälle och inkvartering till studerande med arbetsmarknadsstöd.

Maintenance and accommodation allowances paid to persons financing their studies with labour market support are not included.

Kuvio 40. Työttömyyspäivärahaa ja työmarkkinatukea saaneet iän ja sukupuolen mukaan 1997, %
Figur 40. Mottagare av arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd efter ålder och kön 1997, %
Chart 40. Recipients of unemployment allowance and labour market support, by age and sex, 1997, %

Lähde: Kelan tilastot; Sosiaali- ja terveysministeriö.

Källa: FPA:s statistik; Social- och hälsovårdsministeriet.

98. Tietoja peruspäivärahoista ja työmarkkinatuesta 1997
Uppgifter om grunddagpenningar och arbetsmarknadsstöd 1997
Data on basic unemployment allowance and labour market support, 1997

	Peruspäiväraha Grunddagpenning Basic unemployment allowance	Työmarkkinatuki Arbetsmarknadsstöd Labour market support
Korvaukset, milj. mk – Ersättningar, milj mk – Benefit expenditure (FIM million)	818,3¹⁾	5 117,0
Sosiaalilautakunnille maksetut, milj. mk – Till socialnämnderna utbetalda, milj mk – <i>Payments to municipal social service boards (FIM million)</i>	13,4	69,7
Ennakkopidätykset verottajalle, milj. mk – Innehållna skatteförskott, milj mk – <i>PAYE taxes (FIM million)</i>	162,4	990,9
Lapsikorotukset, milj. mk – Barnförhöjningar, milj mk – <i>Child increases (FIM million)</i>	65,7	185,7
Saajia 31.12. – Mottagare 31.12 – Beneficiaries at year-end	23 904	181 264
Lapsikorotuksen saajia – Barnförhöjning – <i>Child increase</i>	7 910	62 306
Täyden päivärahan/tuen saajia – Full dagpenning/fullo stöd – <i>Full benefit</i>	19 918	143 453
Sovittelun ²⁾ päivärahan/tuen saajia – Jämkad dagpenning/jämkat stöd ²⁾ – <i>Adjusted²⁾ benefit</i>	3 693	11 392
Osittaisen ³⁾ tuen saajia – Partiell stöd ³⁾ – <i>Partial³⁾ benefit</i>	.	12 472
Työvoimapolitiittiseen toimenpiteeseen osallistuneet – Arbetskraftspolitiska åtgärder – <i>Participation in labour market training</i>	.	23 360
Työvoimapolitiittinen koulutus ⁴⁾ – Arbetskraftspolitisk utbildning ⁴⁾ – <i>Labour market training⁴⁾</i>	.	12 551
Työharjoittelu – Arbetspraktik – <i>On-the-job training</i>	.	9 782
Korvattuja päiviä, 1 000 kpl – Ersatta dagar, 1 000 st – Benefit days (Thousands)	6 914,4	45 544,7
Päiviä ylläpito- ja majoituskorvauksen ajalta, 1 000 kpl – Dagar med ersättningar för uppehälle och inkvartering, 1 000 st – <i>With maintenance and accommodation allowance (Thousands)</i>	.	3 234,1
Lapsikorotuksen sisältäviä päiviä, % – Dagar med barnförhöjning, % – <i>Includes child increase, %</i>	32,0	33,9

¹⁾ Luku ei sisällä ulkomailta Suomeen tulleiden työnhakijoiden työttömyyspäivärahoja. Inkluderar inte arbetslöshetsdagpenningar till utlänningar som söker arbete i Finland.
Does not include unemployment allowances for foreigners seeking employment in Finland.

²⁾ Osa-aikaista työtä, lyhennettyä työaika tai lyhytaikaista kokoaikatyötä tekeville, kokoaikatyötä hakeville maksettava päiväraha tai tuki. Betalas till personer med deltidsarbete, förkortad arbetstid eller korttids heltidsarbete, som söker heltidsarbete.
Payable to persons looking for regular full-time employment but employed on a part-time, short-time, or temporary basis.

³⁾ Tuki vanhempiensa taloudessa asuville, jotka eivät osallistu työvoimapolitiittiseen toimenpiteeseen. Betalas till dem som bor hos föräldrarna och inte deltar i arbetskraftspolitiska åtgärder.
Payable to persons living with their parents and not participating in labour market training.

⁴⁾ Työvoimapolitiittisen koulutuksen ajalta maksetaan ylläpito- ja majoituskorvausta. För tiden för arbetskraftspolitisk utbildning betalas ersättningar för uppehälle och inkvartering.
Persons undergoing labour market training are paid a maintenance and accommodation allowance.

99. Peruspäivärahat ja työmarkkinatuki saajan iän ja sukupuolen mukaan 1997
Grunddagpenningar och arbetsmarknadsstöd efter ålder och kön 1997
Basic unemployment allowance and labour market support, by age and sex of recipient, 1997

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Peruspäiväraha Grunddagpenning Basic unemployment allowance			Työmarkkinatuki Arbetsmarknadsstöd Labour market support				
Sukupuoli Kön Sex	Saajia 31.12. Mottagare 31.12 Beneficiaries at year-end	Milj. mk Milj mk FIM million	Mk/pv Mk/dag FIM/day	Saajia 31.12. Mottagare 31.12 Beneficiaries at year-end	Milj. mk Milj mk FIM million	Mk/pv Mk/dag FIM/day		
	Lukumäärä Antal Number	% saman- ikäisestä väestöstä % av be- folkningen i samma ålder % of pop- ulation of correspond- ing age		Lukumäärä Antal Number	% saman- ikäisestä väestöstä % av be- folkningen i samma ålder % of pop- ulation of correspond- ing age			
Molemmat sukupuolet – Bägge könen – Both sexes								
Kaikki – Samt- liga – Total..	23 904	0,7	818,3	118,3	181 264	5,5	5 117,0	112,4
17–19	228	0,1	3,9	110,9	12 488	6,4	202,0	100,0
20–24	4 182	1,3	133,6	110,0	24 339	7,7	772,5	100,4
25–29	3 328	1,0	114,0	115,5	19 908	6,2	558,6	113,6
30–34	2 771	0,7	99,7	123,6	21 848	5,8	641,5	118,0
35–39	2 696	0,7	98,2	128,5	21 918	5,8	643,4	119,6
40–44	2 647	0,7	96,7	127,6	24 090	6,1	697,2	118,5
45–49	2 552	0,6	90,2	121,9	24 799	5,9	699,8	115,7
50–54	1 975	0,5	65,6	115,5	19 778	5,3	543,6	112,3
55–59	2 993	1,1	86,9	112,3	9 366	3,4	278,2	108,7
60–64	532	0,2	29,3	110,1	2 730	1,1	80,2	104,4
Miehet – Män – Males								
Kaikki – Samt- liga – Total..	13 797	0,8	483,5	121,0	106 344	6,4	3 049,4	113,6
17–19	143	0,1	2,1	113,6	6 549	6,6	91,6	94,3
20–24	2 391	1,5	74,5	113,7	13 779	8,5	411,5	99,5
25–29	2 115	1,3	73,6	117,8	11 999	7,3	343,0	114,7
30–34	1 732	0,9	63,7	124,5	13 101	6,9	394,4	118,7
35–39	1 553	0,8	59,5	129,4	13 015	6,7	392,9	120,2
40–44	1 508	0,7	57,2	129,8	14 600	7,2	435,9	119,8
45–49	1 486	0,7	54,1	124,8	15 319	7,1	448,6	117,0
50–54	1 053	0,6	37,4	119,0	11 825	6,3	339,4	114,4
55–59	1 551	1,1	46,7	114,9	5 079	3,7	158,8	112,1
60–64	265	0,2	14,8	112,5	1 078	0,9	33,2	108,7
Naiset – Kvinnor – Females								
Kaikki – Samt- liga – Total..	10 107	0,6	334,8	114,7	74 920	4,6	2 067,6	110,6
17–19	85	0,1	1,8	108,0	5 939	6,2	110,4	105,3
20–24	1 791	1,2	59,0	105,7	10 560	6,8	361,0	101,5
25–29	1 213	0,8	40,4	111,6	7 909	5,0	215,5	111,9
30–34	1 039	0,6	36,0	122,2	8 747	4,8	247,1	117,0
35–39	1 143	0,6	38,7	127,1	8 903	4,8	250,6	118,6
40–44	1 139	0,6	39,5	124,5	9 490	4,8	261,3	116,6
45–49	1 066	0,5	36,1	117,7	9 480	4,6	251,2	113,4
50–54	922	0,5	28,3	111,2	7 953	4,3	204,2	109,0
55–59	1 442	1,0	40,3	109,5	4 287	3,0	119,4	104,6
60–64	267	0,2	14,5	107,7	1 652	1,3	47,0	101,6

100. Vuoden 1997 lopussa peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea saaneet heille vuosina 1995–97 kertyneiden työttömyyspäivien mukaan ikäryhmittäin
Mottagare av grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd efter antalet kumulerade arbetslöshetsdagar 1995–97 och efter åldersgrupp 31.12.1997
Recipients of basic unemployment allowance or labour market support at year-end 1997: analysis by age group and length of reciprocity in 1995–97

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea saaneet 31.12.1997 Mottagare av grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd 31.12.1997 Recipients of basic unemployment allowance or labour market support at year-end 1997	Kertyneet peruspäiväraha- ja/tai työmarkkinatukipäivät viikkoina (5 maksupäivää = 1 vk), % Kumulerade grunddagpenning- och/eller arbetsmarknadsstöddagar i veckor (5 utbetalningsdagar = 1 v), % Length of reciprocity in weeks (1 week = 5 days), % of total							
		Yhteensä Sammanlagt Total	—4	5–26	27–52	53–78	79–104	105–130	131–156
Kertymä 1995–97 – Kumulering 1995–97 – Cumulative reciprocity in weeks 1995–97									
Kaikki – Samtliga – Total	205 168	100,0	4,7	17,2	12,8	10,7	10,6	14,2	29,8
17–19	12 716	100,0	11,3	66,9	15,4	5,3	0,9	0,2	0,1
20–24	28 521	100,0	5,9	23,8	21,7	18,0	14,7	10,5	5,4
25–29	23 236	100,0	5,6	17,2	14,4	12,8	13,4	16,5	20,0
30–34	24 619	100,0	4,5	14,3	12,9	11,3	11,6	16,9	28,5
35–44	51 351	100,0	3,8	12,2	11,3	9,7	10,5	16,7	35,8
45–54	49 104	100,0	3,7	11,2	10,1	8,7	9,6	15,4	41,3
55–64	15 621	100,0	1,5	4,0	6,1	7,2	9,0	12,8	59,4
Ansiopäivärahalla 1994–97 siirtyneet ¹⁾ – Mottagare som övergått från inkomstrelaterad dagpenning 1994–97 ¹⁾ – Transferred from earnings-related ¹⁾ allowance in 1994–97									
.....	46 839	100,0	7,3	23,4	17,4	11,7	9,7	11,8	18,7
17–19	—	100,0	—	—	—	—	—	—	—
20–24	897	100,0	12,7	37,7	20,4	11,0	7,6	7,0	3,5
25–29	4 829	100,0	8,6	27,8	20,1	12,9	10,0	10,1	10,5
30–34	6 575	100,0	7,9	25,3	18,5	12,9	9,4	11,2	14,7
35–44	15 811	100,0	7,0	23,8	18,0	11,7	9,6	11,9	18,1
45–54	16 829	100,0	7,4	22,4	16,7	11,4	9,6	12,1	20,5
55–64	1 898	100,0	0,9	4,3	6,4	8,7	11,9	18,0	49,7
Peruspäivärahalla tai työmarkkinatuella aloittaneet ²⁾ – Mottagare av grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd från början ²⁾ – Received basic unemployment allowance or labour market support from the outset ²⁾									
.....	158 329	100,0	3,9	15,3	11,5	10,4	10,9	14,9	33,0
17–19	12 716	100,0	11,3	66,9	15,4	5,3	0,9	0,2	0,1
20–24	27 624	100,0	5,7	23,4	21,7	18,2	14,9	10,6	5,4
25–29	18 407	100,0	4,8	14,5	12,9	12,8	14,4	18,1	22,5
30–34	18 044	100,0	3,3	10,3	10,8	10,8	12,5	18,9	33,5
35–44	35 540	100,0	2,4	7,0	8,3	8,8	10,9	18,9	43,6
45–54	32 275	100,0	1,8	5,4	6,7	7,3	9,6	17,1	52,1
55–64	13 723	100,0	1,5	4,0	6,0	7,0	8,6	12,1	60,7

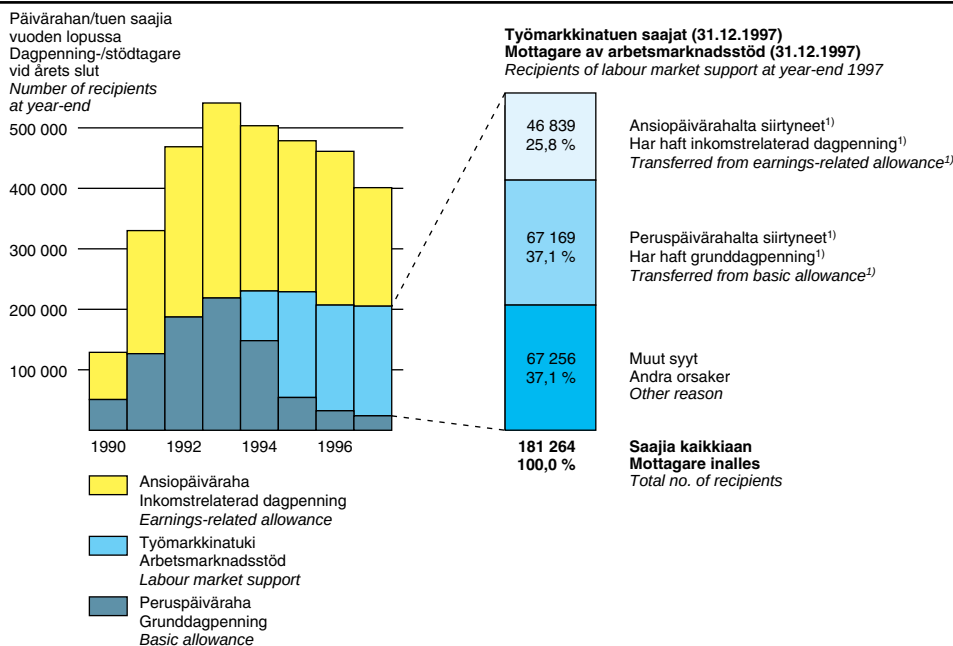
¹⁾ Tieto on Kelassa saatavissa vasta 1.1.1994 alkaen.
 Data finns tillgängliga hos FPA först fr o m 1.1.1994.
1993 or older data not available in the SII registries.

²⁾ Osa on voinut aloittaa ansiopäivärahalla ennen 1.1.1994.
 En del kan ha haft inkomstrelaterad dagpenning före 1.1.1994.
Part of the recipients may have been on earnings-related allowance prior to 1 January 1994.

Kuvio 41. Työttömyyspäivärahaa ja työmarkkinatukea saaneiden määrän kehitys 1990-97 sekä työmarkkinatuen saajat vuoden 1997 lopussa tuelle siirtymisen syyn mukaan

Figur 41. Utvecklingen av antalet mottagare av arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd 1990-97 samt mottagarna av arbetsmarknadsstöd enligt stödorsak i slutet av år 1997

Chart 41. Number of recipients of unemployment allowance and labour market support, 1990-97, and recipients of labour market support at year-end 1997 by reason of eligibility

Lähde: Taulukko 96 ja 101; Sosiaali- ja terveysministeriö.
Källa: Tabellerna 96 och 101; Social- och hälsovårdsministeriet.

¹⁾ Päivärahan enimmäisaika täyttynyt.
Maximitiden uppnådd.
Allowance paid for maximum period.

101. Työmarkkinatuen saajat tuen perusteen mukaan 31.12.1994-97
Mottagare av arbetsmarknadsstöd enligt motivering 31.12.1994-97
Recipients of labour market support, by basis of entitlement, at year-end 1994 to 1997

Vuosi År Year	Työmarkkinatuen saajia kaikkiaan Stödtagare, inalles Recipients of labour market support total	Tuen peruste Motivering Basis of entitlement		
		Ansloppäivärahan enimmäis- aika täyttynyt ¹⁾ Maximitid för inkomst- relaterad dagpenning uppnådd ¹⁾ Earnings-related allowance paid for maximum period ¹⁾	Peruspäivärahan enimmäis- aika täyttynyt ¹⁾ Maximitid för grund- dagpenning uppnådd ¹⁾ Basic allowance paid for maximum period ¹⁾	Muu ²⁾ Annan ²⁾ Other ²⁾
1994	82 161	25 480	..	56 681
1995	174 718	39 178	60 568	74 972
1996	174 715	40 594	67 927	66 194
1997	181 264	46 839	67 169	67 256

¹⁾ Enimmäisaika täyttynyt 1.1.1994 jälkeen.
Maximitiden uppnådd efter 1.1.1994.
Earnings-related allowance ended after 1 January 1994.

²⁾ Näistä suurin osa koski tapauksia, joissa työssäoloehto ei ollut täyttynyt.
I de flesta fallen var arbetsvillkoret inte uppfyllt.
Mainly persons who did not satisfy the employment condition.

102. Työmarkkinatuen saajat tuen tarveharkinnan mukaan 31.12.1994–97**Mottagare av arbetsmarknadsstöd med och utan behovsprövning 31.12.1994–97***Recipients of labour market support, by means-test status, at year-end 1994 to 1997*

Vuosi År Year	Työmarkkinatuen saajat – Stödtagare – Recipients of labour market support						Tarveharkinta Behovsprövning Means-tested		
	Kaikkiaan Inalles Total	Ei tarveharkintaa ¹⁾ Ingen behovsprövning ¹⁾ No means-test ¹⁾					Yhteensä Samman- lagt Total	Ansiosä- vähä- enimmäis- aika täytty- nyt ²⁾ Maximitid för inkomstrelaterad dagpenning uppnådd ²⁾ Earnings-related allowance paid for maximum period ²⁾	Peruspäivä- rahan enimmäis- aika täytty- nyt ³⁾ Maximitid för grunddag- penning uppnådd ³⁾ Basic unemploy- ment allowance paid for maximum period ³⁾
				Ikä yli 54 v Ålder över 54 år Aged 55 or over	Työvoima- poliittiseen toimenpiteeseen osallistuneet Deltagit i syssel- sättnings- åtgärder Participation in labour market training				
1994	82 161	29 908	20 373	.	100	8 552	52 253	5 107	.
1995	174 718	31 522	16 979	2 574	485	16 226	143 188	22 199	57 994
1996	174 715	38 852	15 926	6 467	779	22 828	135 863	24 668	61 460
1997	181 264	44 255	20 001	8 097	495	23 361	137 009	26 838	59 072

¹⁾ Jos henkilö täyttää useamman kuin yhden ei-tarveharkintaisen tuen ehdon, tilastoituu hän jokaisen täyttämänsä ehdon kohdalle.

Personer som uppfyller fler än ett villkor för icke behovsprövat stöd statistikförs för varje villkor de uppfyller.

*Persons meeting more than one qualifying condition for non-means-tested benefit are included in the figures for each of the conditions they meet.*²⁾ Ansiosäivärahalla 1.1.1994 jälkeen tuelle siirtynyt.

Tuki muutuu tarveharkintaiseksi 180 työmarkkinatukipäivän jälkeen (1.8.1997 alkaen mukaan ei lasketa päiviä työvoimapolitiittisen toimenpi-teen ajalta).

Övergång till arbetsmarknadsstöd efter 1.1.1994.

Stödet blir behovsprövat efter 180 stöddagar (sysselsättningsåtgärder ingår inte fr o m 1.8.1997).

After 1 January 1994.

*Means test applied from 180th day of receipt (since 1 August 1997, days in which the recipient underwent labour market policy training mea-sures have been exempted).*³⁾ Tuki muutuu tarveharkintaiseksi 180 työmarkkinatukipäivän jälkeen (1.8.1997 alkaen mukaan ei lasketa päiviä työvoimapolitiittisen toimenpi-teen ajalta).

Stödet blir behovsprövat efter 180 stöddagar (sysselsättningsåtgärder ingår inte fr o m 1.8.1997).

*Means test applied from 180th day of receipt (since 1 August 1997, days in which the recipient underwent labour market policy training mea-sures have been exempted).***103. ETA-maista Suomeen työnhakuun tulleille Suomessa maksetut työttömyyspäivärahat¹⁾ lähtömaan mukaan 1996–97****I Finland betalda arbetslöshetsdagpenningar¹⁾ till personer som kommit till Finland från ett annat EES-land för att söka arbete, enligt utflyttningsland 1996–97***Payments of unemployment allowance¹⁾ to EEA nationals seeking employment in Finland, by original country of residence, 1996–97*

Lähtömaa Utflyttningsland Country	1996		1997	
	Päivärahasaajia Dagpenningtagare No. of recipients	1000 mk FIM1,000	Päivärahasaajia Dagpenningtagare No. of recipients	1000 mk FIM1,000
Kaikki – Samtliga – Total	269	2 223,4	266	2 145,2
Ruotsi – Sverige – Sweden	128	1 154,4	147	1 253,6
Saksa – Tyskland – Germany ..	28	246,8	38	348,7
Ranska – Frankrike – France ..	7	29,1	6	46,5
Iso-Britannia – Storbritannien – United Kingdom	9	19,8	5	12,3
Tanska – Danmark – Denmark	7	57,7	2	24,7
Muut – Övriga – Others	13	84,9	6	38,1
Tieto puuttuu – Uppgift saknas – Data unavailable	77	630,7	62	421,4

¹⁾ Suomessa päiväraha maksetaan lähtömaan lainsäädännön mukaan eli sen suuruisena kuin lähtömaa ilmoittaa. Kela hoitaa päivärahojen maksamisen.

I Finland betalas dagpenning enligt utflyttningslandets lagstiftning, dvs enligt den storlek som utflyttningslandet uppger. FPA har hand om utbetalningen.

The allowance is paid in Finland by the SII in accordance with the legislation of the country in which the recipient is ordinarily resident, in the amount reported by the competent institution of that country.

104. Suomesta ETA-maihin työnhakuun lähteneille ETA-maassa maksetut työttömyyspäivärahat¹⁾ iän ja työnhakumaan mukaan 1994–97
I EES-länder betalda arbetslöshetsdagpenningar¹⁾ till personer som rest från Finland till ett annat EES-land för att söka arbete, enligt ålder och land 1994–97
Payments of unemployment allowance¹⁾ to persons seeking employment in another EEA country by age of the recipient and country in which employment is sought, 1994–97

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Kaikki päivärahat Samtliga dagpenningar Allowances total		Ansiopäivärahat Inkomstrelaterad dagpenning Earnings-related allowance		Peruspäivärahat Grunddagpenning Basic allowance	
	Saajia Mottagare Recipients	1000 mk (netto) FIM1,000 (net)	Saajia Mottagare Recipients	1000 mk (netto) FIM1,000 (net)	Saajia Mottagare Recipients	1000 mk (netto) FIM1,000 (net)
Työnhakumaa Land Country						
1994	530	3 085,6	240	1 876,2	290	1 209,4
1995	647	4 111,8	342	2 930,0	305	1 181,8
1996	704	5 180,4	421	3 921,9	283	1 285,5
1997	507	3 688,0	358	3 094,3	149	593,7
1997						
Kaikki – Samtliga – Total	507	3 688,0	358	3 094,3	149	593,7
17–19	3	23,4	3	23,4	–	–
20–24	110	557,9	59	377,2	51	180,7
25–29	146	989,1	103	814,4	43	174,7
30–34	92	767,0	71	679,5	21	87,5
35–44	88	772,7	70	693,0	18	79,8
45–54	40	339,6	30	293,0	10	46,6
55–64	28	238,3	22	213,8	6	24,5
Iso-Britannia – Storbritannien – United Kingdom	112	732,5	85	645,1	27	87,4
Ruotsi – Sverige – Sweden	103	713,5	82	656,8	21	56,7
Espanja – Spanien – Spain	86	677,3	55	527,8	31	149,5
Ranska – Frankrike – France ..	36	288,6	26	243,2	10	45,4
Kreikka – Grekland – Greece ..	30	246,5	17	178,8	13	67,6
Italia – Italien – Italy	25	146,9	11	86,5	14	60,3
Saksa – Tyskland – Germany ..	22	179,5	17	170,9	5	8,6
Norja – Norge – Norway	16	103,2	13	93,6	3	9,6
Muut – Övriga – Others	77	600,1	52	491,6	25	108,5

¹⁾ Työnhakumaassa päiväraha maksetaan Suomen lainsäädännön mukaan eli sen suuruusena kuin sitä on Suomessa maksettu. Kela hoitaa sekä ansiopäivärahojen että peruspäivärahojen osalta kustannusten korvaamisen työnhakumaahan. I det land där man söker arbete betalas dagpenning enligt finsk lag, dvs dagpenningen är lika stor som den som betalats i Finland. FPA ersätter kostnaderna till utlandet när det gäller såväl inkomstrelaterade dagpenningar som grunddagpenningar. The allowance is paid by the local authorities in accordance with Finnish legislation in the amount to which the recipient was entitled in Finland. The local authorities are reimbursed by the SII for the cost of the allowances (both basic and earnings related) paid under this provision.

Huom. Työmarkkinatukea ei makseta ulkomaille.

Anm. Arbetsmarknadsstöd betalas inte till utlandet.

N.B. Labour market support is not paid outside Finland.

6.2 Työttömien koulutusajan perusturva

Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen tavoitteena on parantaa työikäisten mahdollisuuksia pysyä työmarkkinoilla tai päästä niille takaisin. Koulutus on pääasiassa ammatillista jatko- ja täydennyskoulutusta. Työvoimapolitiittiseen koulutukseen hakeudutaan aina työvoimatoimiston kautta. Toimeentulon turvaamiseksi opiskelijalle maksetaan koulutuksen aikana joko *koulutustukea* tai *työmarkkinatukea*. Kumpaankin voi liittyä muita opintososiaalisia etuuksia (yläpito- ja majoituskorvauksia).

Koulutustuki maksetaan joko ansiotukena tai perustukena. Ansiotukea voi saada työttömyyskassan jäsen. Perustuen ja työmarkkinatuen sekä niihin liittyvien muiden opintososiaalisten etuuksien hoito kuuluu Kelan tehtäviin.

Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ajalta maksettavasta koulutustuesta ja työmarkkinatuesta sekä niihin liittyvistä muista opintososiaalisista etuuksista säädetään työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa ja laissa työmarkkinatuesta.

Omaehtoisen opiskelun tuki tarjoaa pitkään työelämässä toimineille työttömille mahdollisuuden opiskella päätoimisesti ilman, että heidän toimeentulonsa heikkenee työttömyysturvan tasosta. Opiskelijan valitseman koulutuksen tulee edistää hänen ammatillisia valmiuksiaan.

Omaehtoisen opiskelun tukea maksetaan 1.8.1997–31.7.1998 välisenä aikana alkaneeseen koulutukseen osallistuneille *pitkäaikaistyöttömille*, kuitenkin enintään 31.12.1999 saakka. Tuki maksetaan työvoimapolitiittisena koulutustukena (ansiotukena tai perustukena) tai työmarkkinatukena. Työttömyyskassat huolehtivat ansiotuen maksamisesta jäsenilleen, perustuen ja työmarkkinatuen maksamisen hoitaa Kela. Omaehtoisen opiskelun tuki *pitkäaikaistyöttömille* on ns. koulutusvakuutuksen ensimmäinen vaihe.

1.8.1998 tai sen jälkeen alkaneen koulutuksen ajalta maksetaan *työttömille omaehtoisen opiskelun tukea* (ns. koulutusvakuutuksen toinen vaihe). Omaehtoista opiskelua tuetaan työttömyyspäivärahan tai työmarkkinatuen suuruisella koulutuspäivärahalla. Ansio- ja päivärahan suuruisen koulutuspäivärahan maksavat työttömyyskassat, peruspäivärahan ja työmarkkinatuen suuruisen Kela.

Pitkäaikaistyöttömien omaehtoisen opiskelun tuesta on oma lakinsa, samoin työttömien omaehtoisen opiskelun tuesta.

Työmarkkinatukea saava *pitkäaikaistyötön*, joka osallistuu työvoimaviranomaisen järjestämään

6.2 Grundtryggheten för studerande arbetslösa

Syftet med den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen är att förbättra möjligheterna för personer i aktiv ålder att hålla sig kvar i arbetslivet eller återvända dit. Det är i huvudsak fråga om yrkesinriktad fortbildning och kompletterande utbildning som man söker sig till via arbetskraftsbyrån. De studerande får för tryggande av utkomsten antingen *utbildningsstöd* eller *arbetsmarknadsstöd*. Bägge kan innefatta andra studiesociala förmåner (ersättningar för uppehälle och inkvartering).

I utbildningsstöd betalas förtjänststöd eller grundstöd. Förtjänststöd betalas till medlemmar i en arbetslöshetskassa. Grundstödet och arbetsmarknadsstödet och de därtill hörande andra studiesociala förmånerna handhas av FPA.

Bestämmelser om utbildningsstödet och arbetsmarknadsstödet och därtill hörande andra studiesociala förmåner finns i lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och lagen om arbetsmarknadsstöd.

Stödet för frivilliga studier ger arbetslösa med en lång tid i arbetslivet bakom sig möjlighet att studera på heltid utan att deras utkomstnivå sjunker. Den utbildning som väljs skall främja yrkesfärdigheterna.

Stödet för frivilliga studier betalas till *långtidsarbetslösa* som deltagit i utbildning som inletts 1.8.1997–31.7.1998, dock högst fram till 31.12.1999. Stödet utges i form av arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd (förtjänststöd eller grundstöd) eller arbetsmarknadsstöd. Arbetslöshetskassorna betalar ut förtjänststoden och FPA grundstöden och arbetsmarknadsstöden. Stödet för långtidsarbetslösas frivilliga studier utgör den första fasen i den s k utbildningsförsäkringen.

För utbildning som inletts 1.8.1998 eller senare betalas *stöd för arbetslösas frivilliga studier* (andra fasen i utbildningsförsäkringen). Stödet utgörs av en utbildningsdagpenning som är lika stor som arbetslöshetsdagpenningen eller arbetsmarknadsstödet. Utbildningsdagpenningen betalas av arbetslöshetskassorna eller FPA, beroende på om den är lika stor som den inkomstrelaterade dagpenningen eller lika stor som grunddagpenningen eller arbetsmarknadsstödet.

Det finns en lag om stödande av långtidsarbetslösas frivilliga studier och en lag om stödande av arbetslösas frivilliga studier.

Långtidsarbetslösa som har arbetsmarknadsstöd och som deltar i praktik ordnad av ar-

työharjoitteluun, on vuoden 1998 alusta ollut oikeutettu (työmarkkinatuen lisäksi) ylläpitokorvaukseen. Pitkäaikaistyöttömällä tarkoitetaan henkilöä, jonka oikeus työttömyyspäivärahaan on päättynyt enimmäismaksuajan täyttymisen johdosta tai jolle on työttömyyden johdosta maksettu työmarkkinatukea 500 päivältä.

Työharjoittelun ajalta työmarkkinatukea saavan pitkäaikaistyöttömän ylläpitokorvauksesta säädetään laeissa työmarkkinatuesta ja työvoimapolitiisesta aikuis-koulutuksesta.

Työvoimapolitiittinen koulutustuki

Oikeus tukeen. Koulutustukeen ja muihin opinto-sosiaaliin etuuksiin on oikeus 17 v täyttäneellä opiskelijalla, joka on hyväksytty työvoimaviranomaisen ostamaan koulutukseen. Lisäksi edellytetään, että hän työttömäksi jäädessään tai koulutuksen aloittaessaan on täyttänyt palkansaajan työssäoloehdon (10 kk työssä viimeisten 2 vuoden aikana) tai yrittäjän työssäoloehdon (2 v yrittäjänä viimeisten 4 vuoden aikana) eikä ole saanut työttömyyspäivärahaa enimmäis-aikaa. Opiskelijalle, joka ei täytä viimeksi mainittuja ehtoja, maksetaan koulutuksen ajalta työmarkkina-tukea.

Koulutustukea maksetaan myös ulkomaalaiselle, joka on Suomen työvoimaviranomaisen hankkimassa kou-lutuksessa. Niinikään tukeen oikeuttaa opiskelu ulko-mailla, jos Suomen viranomainen on koulutuksen hankkinut.

Tuen suuruus. Täysimääräinen *perustuki* on työttö-myysturvan peruspäivärahan suuruinen (118 mk/pv vuoden 1997 lopussa). Lapsikorotuksia maksetaan samalla tavalla kuin peruspäivärahaan (yhdestä lap-sesta 24 mk, kahdesta 35 mk ja kolmesta 45 mk päi-vää kohti).

Jos opiskelijan koulutusaikana saama työtulo tai la-kisääteinen sosiaalietuus ylittää 750 mk/kk (vuoden 1997 lopussa), perustuen määrä pienenee. Pienen-nys on 80 % tulorajan ylittävästä tulon osasta. Niitä sosiaalietuuksia, joita ei vähennetä työttömyysturvan peruspäivärahastakaan, ei oteta huomioon.

Ylläpitokorvausta maksetaan koulutusaikaisista mat-ka- ja muista ylläpitokustannuksista, kun taas *majoituskorvausta* maksetaan työssäkäyntialueen ulkopuo-lella tapahtuvan koulutuksen majoittumiskustannuk-sista. Ylläpito- ja majoituskorvausta voidaan maksaa vain täyttä perustukea saavalle opiskelijalle. Sekä yl-läpito- että majoituskorvaus olivat 30 mk/pv vuonna 1997.

Koulutustuki ja muut opintososiaaliset etuudet mak-setaan enintään viideltä päivältä viikossa. Perustuki

betskraftsmyndigheterna har sedan början av år 1998 haft rätt till ersättning för uppehålle (utöver arbets-marknadsstödet). Med långtidsarbetslös avses en person vars rätt till arbetslöshetsdagpenning upphört för att maximitiden löpt ut eller som fått arbetsmark-nadsstöd på grund av arbetslöshet för 500 dagar.

Lagarna om arbetsmarknadsstöd och om arbets-kraftspolitisk vuxenutbildning stadgar om ersättning för uppehålle till långtidsarbetslösa som har arbets-marknadsstöd för praktiktid.

Arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd

Rätt till stödet. Rätt till utbildningsstöd och andra stu-diesociala förmåner har studerande som fyllt 17 år och som antagits till utbildning anskaffad av arbets-kraftsmyndigheterna. Därtill krävs att arbetsvillkoret är uppfyllt (för löntagare arbete i 10 månader de senaste 2 åren och för företagare 2 års företagarverk-samhet de senaste 4 åren) när arbetslösheten eller utbildningen inleds, och att arbetslöshetsdagpenning inte betalats för maximitiden. Studerande, som inte uppfyller de sistnämnda villkoren får arbetsmark-nadsstöd för utbildningstiden.

Utbildningsstöd betalas också till utlänningar som får av arbetskraftsmyndighet anskaffad utbildning i Fin-land. Likaså medför studier utomlands rätt till stödet, om utbildningen anskaffats av finsk myndighet.

Stödets storlek. Fullt *grundstöd* motsvarar grund-dagpenningen för arbetslösa (118 mk/dag vid slutet av år 1997). Barnförhöjningar betalas på samma sätt som till grunddagpenningtagare (24 mk för ett barn, 35 mk för två och 45 mk för tre eller flera).

Om den studerande under utbildningstiden i arbetsin-komst eller lagstadgad social förmån har mera än 750 mk/mån (i slutet av 1997) minskar grundstödet. Minskningen är 80 % av det belopp som överstiger inkomstgränsen. De sociala förmåner som inte avdras på grunddagpenning för arbetslösa medräknas inte.

Ersättning för uppehålle utges för resor och andra utgifter under utbildningstiden, medan *ersättning för inkvartering* utges för logikostnader när utbildningen sker utanför pendlingsregionen. Ersättning för uppehålle och inkvartering kan beviljas enbart studerande med fullt grundstöd. Ersättingarna uppgick var-dera till 30 mk/dag år 1997.

Utbildningsstödet och andra studiesociala förmåner utges för högst fem dagar i veckan. Grundstödet är

on veronalaista tuloa, ylläpito- ja majoituskorvaus ei. Koulutustukipäiviä ei lasketa työttömyyspäivärahan enimmäiskeston.

Etuuksien markkamääriin tehdään samat tarkistukset kuin työttömyysturvan peruspäivärahaan.

Työmarkkinatuella opiskelevan ylläpito- ja majoituskorvaukset

Työvoimapolitiisessa aikuiskoulutuksessa olevalle työttömälle, joka ei täytä työssäoloehtoa tai joka on saanut työttömyyspäivärahaa enimmäisajan, maksetaan koulutustuen sijasta *työmarkkinatukea*. Työmarkkinatuen ohella opiskelijalla on oikeus ylläpito- ja majoituskorvauksiin. Näiden opiskelijoiden työmarkkinatuet on tämän vuosikirjan tilastoissa luettu yleiseen työttömyysturvaan, mutta heidän saamansa ylläpito- ja majoituskorvaukset koulutusajan työttömyysturvaan.

Ylläpito- ja majoituskorvausta maksetaan koulutusaikaisista matka- ja muista ylläpitokustannuksista. *Majoituskorvauksen* saa opiskelija, joka osallistuu koulutukseen työsäkäyntialueensa ulkopuolella. Majoituskorvauksen maksaminen edellyttää, että opiskelijalle on aiheutunut kustannuksia majoittumisesta opiskelupaikkakunnalla.

Ylläpito- ja majoituskorvaukset maksetaan samansuuruisina ja samoin perustein kuin työvoimapolitiista koulutustukea saaville. Kumpikin oli 30 mk päivää kohti vuonna 1997. Niitä maksetaan enintään viideltä päiväältä viikossa ja vain niille opiskelijoille, joiden työtulot jäävät alle 750 mk/kk. Ylläpito- ja majoituskorvaukset ovat verovapaita.

Pitkäaikaistyöttömän omaehtoisen opiskelun tuki

Oikeus tukeen. Tuen saaminen edellyttää, että

- henkilö on aloittanut päätoimisen vähintään 20 opintoviikon laajuisen ammatillisia valmiuksia edistävän koulutuksen. Myös keskeytyneiden opintojen jatkaminen on mahdollista.
- henkilö on ollut pitkään (vähintään vuoden viimeisten 2 vuoden aikana) työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa ja että
- henkilöllä on takanaan riittävä työhistoria (ansainnut työeläkettä vähintään 12 vuodelta viimeisten 18 vuoden aikana).

Omaehtoisen opiskelun tukeen on oikeus Suomessa asuvalla pitkäaikaistyöttömällä. Tukea voidaan maksaa ulkomailla opiskelun ajalta, jos työvoimatoimisto on koulutuksen hyväksynyt.

skattepliktig inkomst men inte ersättningarna för uppehälle och inkvartering. Stöddagarna inräknas inte i maximitiden för arbetslöshetsdagpenning.

I utbildningsförmånerna görs samma justeringar som i grunddagpenningen för arbetslösa.

Ersättningar för uppehälle och inkvartering till studerande med arbetsmarknadsstöd

Till arbetslösa som genomgår arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och inte uppfyller arbetsvillkoret eller har fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden betalas *arbetsmarknadsstöd* i stället för utbildningsstöd. Studeranden har dessutom rätt till ersättningar för uppehälle och inkvartering. *Arbetsmarknadsstöden* har i denna årsbok hänförs till det allmänna arbetslöshetsskyddet medan ersättningarna för uppehälle och inkvartering hänförs till arbetslöshetsskyddet för utbildningstid.

Ersättning för uppehälle betalas för resekostnader och andra kostnader för uppehälle under utbildningstiden. *Ersättning för inkvartering* får den som deltar i utbildning utanför sin pendlingsregion och har logikostnader på studieorten.

Ersättningarna för uppehälle och inkvartering utges med samma belopp och på samma grunder som arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd. De utgjorde varadera 30 mk/dag år 1997. De kan betalas för högst fem dagar per vecka och bara till studerande vars arbetsinkomst underskrider 750 mk/mån. Ersättningarna är skattefria.

Stöd för långtidsarbetslösas frivilliga studier

Rätt till stödet. Stödet betalas till den

- som inlett minst 20 studieveckors utbildning på heltid som främjar yrkesfärdigheterna; det är även möjligt att återuppta avbrutna studier
- som länge (minst ett år under de senaste två åren) varit anmäld som arbetslös arbetssökande vid en arbetskraftsbyrå och
- som har tillräcklig arbetshistorik (intjänat arbetspension minst 12 år under de senaste 18 åren).

Rätt till stöd för frivilliga studier har långtidsarbetslösa personer som bor i Finland. Stödet kan utges för studier utomlands som godkänts av arbetskraftsbyrån.

Tuen suuruus. Pitkäaikaistyöttömien omaehtoisen opiskelun tuki vastaa työttömyysturvan tasoa, jota henkilö saisi työttömänä ollessaan. Opiskelun ajalta työttömällä on oikeus joko työvoimapolitiittiseen koulutukseen tai työmarkkinatukeen. Hakijasta riippuu, kumpaa hän saa. Koulutustukea Kelalta (perustukea) saa opiskelija, joka täyttää palkansaajan tai yrittäjän työssäoloehdon ja jonka 500 työttömyyspäivärahopäivän enimmäisaika ei ole vielä täytynyt. Jos opiskelija ei näitä ehtoja täytä, hänelle maksetaan työmarkkinatukea.

Tukeen maksetaan lapsikorotus kuten koulutustukeen ja työmarkkinatukeen, ei kuitenkaan ylläpito- eikä majoituskorvausta. Työmarkkinatukeen ei omaehtoisesta opiskelun ajalta sovelleta tarveharkintaa (puolison tulot eivät pienennä tukea) eikä vanhempiensa taloudessa asuvan tukea ositeta. Koulutuksen aikaiset työtulot ja sosiaalietuudet pienentävät tukea samalla tavalla kuin ne pienentävät työvoimapolitiittista koulutustukea ja työmarkkinatukea.

Tukea maksetaan 2 vuoden ajan, enintään kuitenkin vuoden 1999 loppuun. Aika, jolta omaehtoisen opiskelun tukea maksetaan, eivät kuluta työttömyyspäivärahan 500 päivän enimmäisaikaa eivätkä kerrytä työssäoloahtoa.

Tarkempaa tilastotietoa: Kansaneläkelaitoksen työttömyysturvatilastot (sarja T14).

Stödets storlek. Stödet för långtidsarbetslösas frivilliga studier motsvarar det arbetslöshetsunderstöd personen skulle få som arbetslös. Personen har rätt till arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd för studietiden. Det beror på sökanden vilketdera som utges. Utbildningsstöd (grundstöd) från FPA får den som uppfyller arbetsvillkoret för arbetstagare eller företagare och som ännu inte fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden på 500 dagar. Övriga får arbetsmarknadsstöd.

Stödet kan innefatta barnförhöjning, liksom utbildningsstödet och arbetsmarknadsstödet, men inte ersättningar för uppehälle och inkvartering. Behovsprövning tillämpas inte på arbetsmarknadsstöd för frivilliga studier (makens inkomst minskar inte stödet) och det minskar inte på grund av boende hos föräldrarna. Arbetsinkomster och socialförmåner under utbildningen minskar stödet lika som de minskar utbildningsstödet och arbetsmarknadsstödet.

Stödet betalas för två år, dock högst till utgången av år 1999. Stödtiden hänförs inte till maximitiden på 500 dagar för arbetslöshetsdagpenning eller till arbetsvillkoret.

Mer detaljerad statistik finns i Kansaneläkelaitoksen työttömyysturvatilastot (FPAs statistik över arbetslöshetsförmåner, serie T14).

105. Kelasta maksetut työttömien koulutusetuudet 1991–97, milj. mk
Från FPA utbetalda utbildningsförmåner för arbetslösa 1991–97, milj mk
SII benefits for the training of the unemployed: expenditure, 1991–97, FIM million

Vuosi År Year	Yhteensä Sammanlagt Total	Koulutustuki Utbildningsstöd Training allowance			Ylläpito- ja majoitus- korvaukset työmarkkinatuella opiskeleville ¹⁾ Ersättningar för uppehälle och inkvartering till studerande med arbets- marknadsstöd ¹⁾ Compensation for maintenance and accommodation costs for persons financing their studies with labour market support ¹⁾	Omaehtoisen opiskelun tuki ²⁾ Stöd för frivilliga studier ²⁾ Support for self-motivated learning ²⁾
		Yhteensä Sammanlagt Total	Perustuet Grundstöd Basic training allowance	Ylläpito- ja majoitus- korvaukset Ersättningar för uppehälle och inkvartering Maintenance and accommodation allowances		
1991	244,6	244,6	175,8	65,6	.	.
1992	358,0	358,0	263,4	89,6	.	.
1993	306,2	306,2	243,2	62,8	.	.
1994	179,7	179,7	140,2	39,5	.	.
1995	143,3	143,3	110,8	32,5	.	.
1996	205,2	117,3	90,8	26,4	87,9	.
1997	198,0	87,3	68,8	18,5	109,7	1,0

¹⁾ Näiden opiskelijoiden työmarkkinatuet sisältävät työmarkkinatukien yhteismäärään (sivut 187–189). Dessa arbetsmarknadsstöd ingår i summan arbetsmarknadsstöd (sidorna 187–189).
Included in the labour market support totals on pp. 187–189.

²⁾ Tukea alettiin maksaa 1.8.1997 alkaen. Stödet började utges 1.8.1997.
Available since 1 August 1997.

106. Kelasta työttömien koulutusetuuksia saaneet 1991–97**Från FPA utbetalda utbildningsförmåner för arbetslösa, mottagare 1991–97***SII benefits for the training of the unemployed: number of beneficiaries, 1991–97*

Vuosi År Year	Saajia vuoden aikana Mottagare under året <i>Beneficiaries (cumulative annual total)</i>			Saajia 31.12. Mottagare 31.12 <i>Beneficiaries (year-end total)</i>			
	Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning <i>Labour market training</i>		Omaehtoisen opiskelun tuki ¹⁾ Stöd för frivilliga studier ¹⁾ <i>Support for self-motivated learning¹⁾</i>	Yhteensä ²⁾ Sammanlagt ²⁾ <i>Total²⁾</i>	Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning <i>Labour market training</i>		Omaehtoisen opiskelun tuki ¹⁾ Stöd för frivilliga studier ¹⁾ <i>Support for self-motivated learning¹⁾</i>
	Koulutus- tuki Utbildnings- stöd <i>Training allowance</i>	Ylläpito- ja majoitus- korvaukset työ- markkinatuella opiskeleville ²⁾ Ersättningar för uppehälle och inkvartering till studerande med arbetsmark- nadsstöd ²⁾ <i>Compensation for maintenance and accommodation costs for persons financing their studies with labour market support²⁾</i>			Koulutus- tuki Utbildnings- stöd <i>Training allowance</i>	Ylläpito- ja majoitus- korvaukset työ- markkinatuella opiskeleville ²⁾ Ersättningar för uppehälle och inkvartering till studerande med arbetsmark- nadsstöd ²⁾ <i>Compensation for maintenance and accommodation costs for persons financing their studies with labour market support²⁾</i>	
1991	20 886	.	.	..	..	.	.
1992	27 797	.	.	..	..	.	.
1993	27 251	.	.	..	..	.	.
1994	17 323	.	.	4 715	4 715	.	.
1995	13 149	.	.	4 058	4 058	.	.
1996	9 972	41 860	.	13 728	2 576	11 152	.
1997	7 471	49 516	113	14 608	1 945	12 551	113

¹⁾ Omaehtoisen opiskelun tukea pitkäaikaistyöttömille alettiin maksaa 1.8.1997 lukien.
Stöd för långtidsarbetslösa frivilliga studier började utges 1.8.1997.
Support for self-motivated learning for the long-term unemployed has been available since 1 August 1997.

²⁾ Ks. taul. 108 alaviite 1.
Se fotnot 1 till tabell 108.
See Table 108 footnote 1.

107. Kelasta maksettujen työttömien koulutusetuuksien keskimäärät ja korvatut päivät 1991–97**Från FPA utbetalda utbildningsförmåner för arbetslösa, medeltal och antal dagar 1991–97***SII benefits for the training of the unemployed: averages rates of benefit and number of days on benefit, 1991–97*

Vuosi År Year	Mk/pv Mk/dag FIM/day			Korvattuja päiviä, 1 000 kpl Ersatta dagar, 1 000 st Days of benefit (Thousands)			
	Koulutus- tuki Utbild- ningsstöd Training allowance	Ylläpito- ja majoitus- korvauksen sisältävä työmarkkinatuki Arbetsmarknadsstöd med ersättning för uppehålle och inkvartering Labour market support including maintenance and accommodation allowance	Omaehtoisen opiskelun tuki ¹⁾ Stöd för frivilliga studier ¹⁾ Support for self-motivated learning ¹⁾	Koulutustuki Utbildningsstöd Training allowance	Ylläpito- ja majoitus- korvaus (työ- markkinatuki) Ersättning för uppehålle och inkvartering (arbetsmark- nadsstöd) Maintenance and accom- modation allowance (labour market support)	Omaehtoisen opiskelun tuki ¹⁾ Stöd för frivilliga studier ¹⁾ Support for self-motivated learning ¹⁾	
				Kaikki Samtliga Total	Lapsi- korotuksen sisältäviä, % Med barnför- höjning, % Including child increase, %		
1991	154,8	.	.	1 580	42,9	.	.
1992	163,4	.	.	2 192	46,5	.	.
1993	155,1	.	.	1 974	46,5	.	.
1994	159,4	.	.	1 128	44,3	.	.
1995	163,0	.	.	879	42,2	.	.
1996	165,5	155,0	32,2	709	42,4	2 724	.
1997	165,3	157,0	33,9	528	45,4	3 234	8

¹⁾ Tukea alettiin maksaa 1.8.1997 alkaen.
Stödet började utges 1.8.1997.
Available since 1 August 1997.

108. Kelasta maksetut työttömien koulutusetuudet iän ja sukupuolen mukaan 1997
Från FPA utbetalda utbildningsförmåner för arbetslösa efter ålder och kön 1997
SII benefits for the training of the unemployed, by age and sex of beneficiary, 1997

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Saajia 31.12. Mottagare 31.12 Beneficiaries (year-end total)					Milj. mk Milj mk FIM million	Mk/pv Mk/dag FIM/day	
Sukupuoli Kön Sex	Kaikki Samtliga Total		Koulutus- tuki Utbild- ningsstöd Training allowance	Ylläpito- ja majoituskor- vaukset (työ- markkinatuki) ¹⁾ Ersättning för uppehälle och inkvartering (arbetsmark- nadsstöd) ¹⁾ Maintenance and accommo- dation allowance (labour market support) ¹⁾	Omaehtoisen opiskelun tuki Stöd för frivilliga studier Support for self-motivated learning		Koulutus- tuki Utbild- ningsstöd Training allowance	Omaehtoisen opiskelun tuki Stöd för frivilliga studier Support for self-motivated learning
	Yhteensä ¹⁾ Samman- lagt ¹⁾ Total	Promillea saman- ikäisestä väestöstä ‰ av be- folkningen i samma ålder ‰ of pop- ulation of correspond- ing age						
Kaikki – Samtliga – Total	14 609	4,4	1 945	12 551	113	198,0	165,3	123,7
17–19	790	4,1	13	777	–	5,2	148,0	–
20–24	3 138	9,9	403	2 735	–	43,0	157,3	–
25–29	2 171	6,8	414	1 757	–	35,4	160,9	–
30–34	2 097	5,6	292	1 805	–	30,8	169,0	–
35–39	2 021	5,3	288	1 719	14	27,6	166,2	133,6
40–44	1 844	4,6	231	1 569	44	24,3	180,6	122,1
45–49	1 513	3,6	183	1 291	39	19,1	173,9	121,9
50–54	831	2,2	102	715	14	10,2	159,0	125,8
55–59	172	0,6	18	152	2	2,1	150,9	118,0
60–64	32	0,1	1	31	–	0,3	151,4	–
Miehet – Män – Males	7 958	4,8	1 105	6 804	49	109,6	160,4	121,2
Naiset – Kvinnor – Females	6 651	4,1	840	5 747	64	88,4	171,4	125,6

¹⁾ Ylläpito- ja majoituskorvauksen saajat työmarkkinatuen saajina ovat mukana myös työmarkkinatuen saajien yhteismäärässä (sivut 186–192 ja 201–202).
Mottagare av arbetsmarknadsstöd med ersättningar för uppehälle och inkvartering ingår i det sammanlagda antalet mottagare av arbetsmarknadsstöd (sidorna 186–192 och 201–202).
Beneficiaries also included in the labour market support recipient totals on pp. 186–192 and 201–202.

6.3 Työttömyysturva- etuudet alueittain ja ammateittain

Työttömyysturvan *aluetilastot* esitetään työvoima- ja elinkeinokeskuksittain (TE-keskukset) etuutta saaneen kotikunnan mukaan.

Tieto peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea saaneen *ammattista* perustuu työvoimahallinnon merkintään. Työvoimatoimistoissa työnhakijan ammatiksi merkitään pääsääntöisesti se ammatti, joka hänellä on työkokemuksensa tai koulutuksensa perusteella. Työvoimahallinnon ammattiluokitus on yhdenmukainen Kelan ja tilastokeskuksen luokitusten kanssa.

Tarkempaa tilastotietoa: Kansaneläkelaitoksen työttömyysturvatilastot (sarja T14).

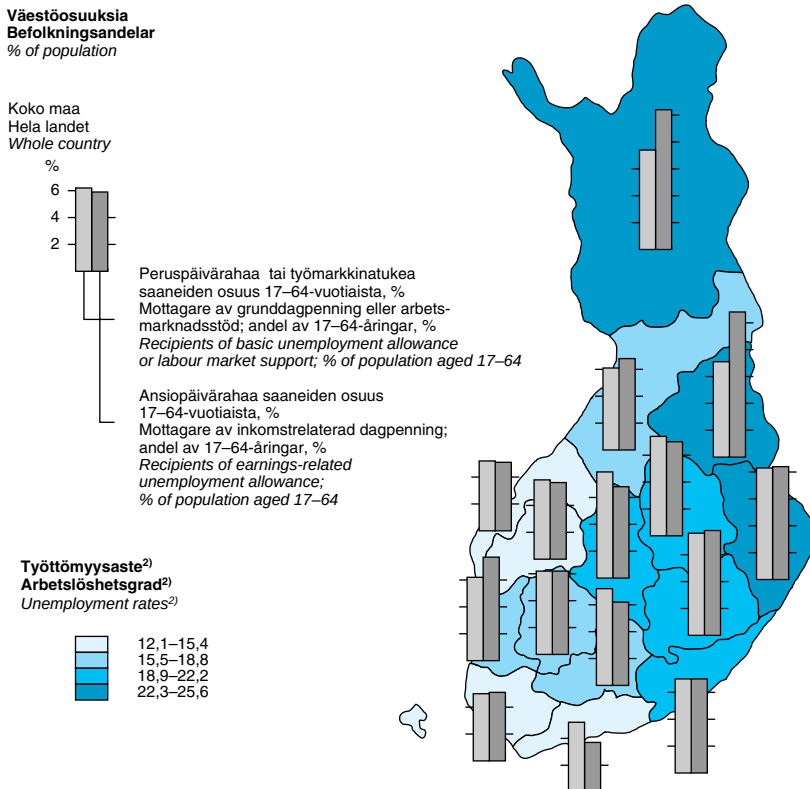
6.3 Arbetslöshetsförmånerna regionvis och yrkesvis

Den *regionala* statistiken över arbetslöshetsskyddet följer Arbetskrafts- och näringscentralerna alltefter förmanstagarens hemkommun.

Yrkesdata om mottagarna av grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd baserar sig på Arbetskraftsförvaltningens anteckningar. Arbetskraftsbyråerna brukar anteckna det yrke som arbetssökande har i kraft av sin arbetserfarenhet eller sin utbildning. Arbetskraftsförvaltningens yrkesklassificering överensstämmer med FPAs och statistikcentralens klassificering.

Mer detaljerad statistik finns i Kansaneläkelaitoksen työttömyysturvatilastot (FPAs statistik över arbetslöshetsförmåner, serie T14).

Kuvio 42. Työttömyysturva- ja työttömyystilastoja työvoima- ja elinkeinokeskuksittain¹⁾ 31.12.1997
Figur 42. Arbetslöshetsförmåner och arbetslöshet i olika Arbetskrafts- och näringscentraler¹⁾ 31.12.1997
Chart 42. Data on unemployment benefits and the rate of unemployment, by employment and economic development centre, at year-end 1997

¹⁾ Työvoima- ja elinkeinokeskukset, ks. kartta liitteessä 12.

Arbetskrafts- och näringscentraler, se kartan i bilaga 12.

²⁾ Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (%). Tieto työttömistä työnhakijoista perustuu työvoimatoimistojen asiakasrekisteriin.

Andelen arbetslösa arbetssökande av Arbetskraften (%). Uppgifterna om arbetssökandena baserar sig på Arbetskraftsbyråernas kundregister.

Unemployed jobseekers as a % of the labour force (based on data from employment office customer registers).

Lähde: Kelan tilastot; Työministeriön tilastoja, joulukuu 1997; Sosiaali- ja terveysministeriö.

Källa: FPAs statistik; Työministeriön tilastoja (arbetsministeriets statistik, december 1997); Social- och hälsovårdsministeriet.

109. Peruspäivärahat ja työmarkkinatuki työvoima- ja elinkeinokeskuksittain 1997

Grunddagpenningar och arbetsmarknadsstöd efter arbetskrafts- och näringscentraler 1997

Basic unemployment allowances and labour market support – by employment and economic development centre 1997

TE-keskus ¹⁾ Arbetskrafts- och näringscentral ¹⁾ Employment and economic development centre	Peruspäivärahan tai työmarkkinatuen saajat 31.12. Mottagare av grunddagpenning eller arbetsmarknads- stöd 31.12 Recipients of basic unemployment allowance or labour market support at year-end				Milj. mk Milj mk FIM million	Mk/pv Mk/dag FIM/day	Työttömyys- aste ²⁾ , % Arbetslös- hetsgrad ²⁾ , % Unemploy- ment rate, %	
	Yhteensä Samman- lagt Total	% 17-64- vuotiaista % av 17-64- åringar % of pop- ulation aged 17-64	Perus- päiväraha Grunddag- penning Basic unem- ployment allowance	Työmark- kinatuki Arbets- marknads- stöd Labour market support		Perus- päiväraha Grunddag- penning Basic unem- ployment allowance	Työmark- kinatuki Arbets- marknads- stöd Labour market support	31.12. At year-end
Koko maa – Hela landet								
– Whole country	205 168	6,2	23 904	181 264	5 935,3	118,3	112,4	16,5
Uudenmaan – Nylands	47 225	5,2	6 131	41 094	1 511,0	118,9	114,2	12,1
Varsinais-Suomen –								
Egentliga Finlands	14 922	5,0	2 037	12 885	439,6	116,7	112,2	14,4
Satakunnan	9 449	6,2	904	8 545	259,9	117,1	112,0	18,2
Hämeen – Tavastlands	16 483	7,2	1 816	14 667	481,4	118,1	112,5	18,1
Pirkanmaan – Birkalands ..	17 713	6,2	1 950	15 763	503,5	117,6	112,2	17,4
Kymen – Kymmene	14 621	7,0	1 618	13 003	402,7	116,0	111,4	18,9
Etelä-Savon – Södra Sa- volax	8 140	7,6	1 051	7 089	231,0	118,4	112,4	20,4
Pohjois-Savon – Norra Sa- volax	11 986	7,4	1 347	10 639	330,8	119,1	111,9	19,7
Pohjois-Karjalan – Norra Karelen	9 119	8,3	1 010	8 109	252,6	121,6	112,9	23,7
Keski-Suomen – Mellersta Finlands	12 954	7,9	1 490	11 464	360,0	118,5	112,1	19,9
Etelä-Pohjanmaan – Söd- ra Österbottens	7 140	5,9	880	6 260	204,3	116,8	109,2	14,5
Pohjanmaan – Österbot- tens	7 909	5,2	992	6 917	224,5	114,8	109,4	14,1
Pohjois-Pohjanmaan – Norra Österbottens	13 634	6,1	1 283	12 351	372,5	118,9	110,0	18,4
Kainuun – Kajanalands	4 124	7,1	414	3 710	102,5	121,2	111,1	24,9
Lapin – Lapplands	9 445	7,4	909	8 536	250,6	123,8	113,6	25,6

¹⁾ Työvoima- ja elinkeinokeskukset, ks. kartta liitteessä 12.

Arbetskrafts- och näringscentraler, se kartan i bilaga 12.

²⁾ Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (%). Tieto työttömistä työnhakijoista perustuu työvoimatoimistojen asiakasrekisteriin.

Andelen arbetslösa arbetssökande av arbetskraften (%). Uppgifterna om arbetssökandena baserar sig på arbetskraftsbyråernas kundregister.

Lähde: Työministeriön tilastoja, joulukuu 1997.

Källa: Arbetsministeriets statistik, december 1997.

Huom. Tiedot niistä henkilöistä, joiden asuinkunta on tuntematon, sisältyvät vain koko maan yhteissummaan.

Työttömyysajan perusturvan toteuttaminen Ahvenanmaan maakunnassa ei kuulu Kelan tehtäviin.

Anm Uppgifter om personer med okänd boningskommun ingår endast i summan för hela landet.

Grundskyddet vid arbetslöshet i landskapet Åland ankommer inte på FPA.

N.B. Only the totals for the whole country include payments to people whose place of residence was not on record.

The SII is not in charge of basic unemployment allowance payments in the Province of the Åland Islands.

110. Peruspäivärahan ja työmarkkinatuen saajat ammatin ja sukupuolen mukaan 31.12.1997
Mottagare av grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd efter yrke och kön 31.12.1997
Basic unemployment allowance and labour market support recipients by occupation and sex, at year-end 1997

Ammatti Yrke Occupation	Peruspäivärahan saajat Mottagare av grunddagpenning Recipients of basic unemployment allowance			Työmarkkinatuen saajat Mottagare av arbetsmarknadsstöd Labour market support recipients			15–64-vuotias työllinen työvoima ²⁾ , % Sysselsatt arbetskraft ²⁾ i åldern 15–64 år, % Economically active population aged 15–64 (%)
	Yhteensä Sammanlagt Total		Miehet, % Män, % Males (%)	Yhteensä Sammanlagt Total		Miehet, % Män, % Males (%)	
	%			%			
Kaikkiaan – Inalles – Total	23 904		57,7	181 264		58,7	
Yhteensä – Sammanlagt – All industries	20 933	100,0	65,7	150 190	100,0	70,8	100,0
Tekn., tieteell., lainopill., huma- nist. ja taiteell. työ – Tekn, ve- tenskapligt, juridiskt, humanis- tiskt el konstnärl arbete – <i>Engineering, law, the natural sciences, the humanities</i>	1 519	7,3	61,2	11 643	7,8	61,2	15,8
Terveydenhuolto, sosiaalialan työ – Hälsovård, socialt arbete – <i>Health care, social work</i>	1 584	7,6	14,6	9 580	6,4	11,5	13,1
Hallinto- ja toimistotyö – Admi- nistrativt arbete och kontorsar- bete – <i>Managerial, administra- tive and clerical work</i>	2 192	10,5	33,1	15 577	10,4	32,6	16,8
Kaupallinen työ – Kommersiellt arbete – <i>Commerce</i>	2 146	10,3	42,5	12 040	8,0	43,7	10,1
Maa- ja metsätalous, kalastus – Lantbruks-, skogs- och fiske- riarbete – <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	2 045	9,8	61,0	8 142	5,4	68,7	6,7
Kuljetus ja liikenne – Transport- och kommunikationsarbete – <i>Transportation and communi- cation</i>	1 177	5,6	87,6	7 138	4,8	88,6	5,6
Teoll.työ, koneenhoito, kaivos- ja louhintatyö, rakennustyö – Till- verkning, maskinskötsel, gruv- drift och stenbrytning, bygg- nadsarbete – <i>Manufacturing industries, machinery opera- tion, mining, quarrying and construction</i>	6 869	32,8	88,3	63 730	42,4	84,9	21,2
Palvelutyö – Servicearbete – <i>Ser- vices</i>	3 401	16,2	29,9	22 340	14,9	28,1	10,7
Ammattia ei voida luokitella¹⁾ – Oklassificerbart yrke¹⁾ – <i>Activities not adequately de- scribed¹⁾</i>	2 971		55,2	31 074		49,7	

¹⁾ Henkilöt, joiden ammattia ei voida luokitella tai jotka eivät ole ilmoittaneet ammattia (koululaiset, opiskelijat, vastavalmistuneet yms.).
Personer, vars yrke ej kan klassificeras eller ej uppgetts, skolever, studerande, nyutexaminerade etc.
Schoolchildren, students, people recently graduated, people whose occupation cannot be classified or who have not given their occu-
pation, etc.

²⁾ Lähde: Työvoimatutkimus 1997, Tilastokeskus.
Källa: Arbetskraftsundersökningen 1997, Statistikcentralen.

Äitiysavustus, lapsilisä ja pienten lasten hoidon tuki

Moderskapsunderstöd, barnbidrag och barnavårdsstöd

7.1 Äitiysavustus ja lapsilisä

Äitiysavustuksesta säädetään äitiysavustuslaissa ja lapsilisästä lapsilisälaissa. Kummankin etuuden toimeenpano kuuluu Kelan tehtäviin. Liitteessä 5 on tietoja etuuksien viimeaikaisesta lainsäädännön kehityksestä, ja liite 8 sisältää vuonna 1997 voimaan tulleet lainmuutokset.

Perusedellytykset

Äitiysavustuslain mukaan avustus voidaan myöntää Suomessa asuvalle naiselle. Lapsilisää maksetaan Suomessa asuvasta lapsesta. Laki asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta ratkaisee, milloin henkilön katsotaan asuvan Suomessa. EY-lainsäädäntö ja sosiaaliturvasopimukset aiheuttavat poikkeuksia asumiseen perustuviin etuuksiin. (EY-säännökset koskevat EU/ETA-työntekijöitä ja heidän perheenjäseniään.)

Äitiysavustus

Äitiysavustusta maksetaan äidin ja lapsen terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Avustukseen on oikeus naisella, jonka raskaus on kestänyt vähintään 154 päivää ja joka on käynyt terveystarkastuksessa ennen neljännen raskauskuukauden päättymistä. Myös alle yksivuotiaana ottopapseksi otetusta lapsesta voi saada äitiysavustuksen.

Äitiysavustus maksetaan rahana tai lapsenhoitotarvikkeita sisältävänä pakkauksena (äitiyspakkaus). Raha-avustuksen suuruuden vahvistaa valtioneuvosto. Vuonna 1997 raha-avustus oli 760 markkaa.

Äitiysavustus on verovapaa etuus.

7.1 Moderskapsunderstöd och barnbidrag

Om moderskapsunderstöd stadgas i lagen om moderskapsunderstöd och om barnbidrag stadgas i barnbidragslagen. FPA har hand om skötseln av bägge bidragen. I bilaga 5 finns uppgifter om den senaste utvecklingen av förmånslagstiftningen och bilaga 8 omfattar år 1997 införda lagändringar.

Allmänna förutsättningar

Enligt lagen om moderskapsunderstöd kan understödet beviljas kvinnor som är bosatta i Finland. Barnbidrag utges för i Finland bosatta barn. Av lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet framgår när en person anses vara bosatt i Finland. EG-lagstiftningen och avtalen om social trygghet medför vissa undantag när det gäller bosättningsbaserade förmåner. (EG-stadgandena rör EU/EES-arbetare med familjer).

Moderskapsunderstöd

Moderskapsunderstöd utges i syfte att främja moderns och barnets hälsa och välfärd. Rätt till understöd har den vars graviditet varar i minst 154 dagar och som genomgått hälsokontroll före utgången av den fjärde graviditetsmånaden. Moderskapsunderstöd kan även beviljas för adoptivbarn som adopterats före ett års ålder.

I moderskapsunderstöd beviljas en summa pengar eller en förpackning som innehåller barnavårdsartiklar (moderskapsförpackning). Penningsumman fastställs av statsrådet. År 1997 var den 760 mark.

Moderskapsunderstödet är en skattefri förmån.

Lapsilisä

Lapsilisää maksetaan alle 17-vuotiaan lapsen elatusta varten. Sen suuruus riippuu perheen lapsiluvusta. Porrastuksessa otetaan huomioon kaikki alle 17-vuotiaat lapset, joista lapsilisää sen saajalle maksetaan. Lapsilisän määrä vuoden 1997 lopussa oli

1. lapsesta	535 mk/kk
2. lapsesta	657 mk/kk
3. lapsesta	779 mk/kk
4. lapsesta	901 mk/kk
5. lapsesta ja useammasta	1 023 mk/kk.

Yksinhuoltajan jokaisesta lapsesta lapsilisä maksetaan korotettuna 200 markalla kuukaudessa (vuonna 1997). Yksinhuoltajaksi katsotaan todellinen yksinhuoltaja eli henkilö, joka ei ole avo- tai avioliitossa tai joka on välirikon vuoksi muuttanut puolisostaan erilleen asumaan.

Lapsilisä maksetaan lapsen vanhemmalle tai huoltajalle, jonka huollossa lapsi on.

Lapsilisä on verovapaa etuus. Valtioneuvostolla on oikeus korottaa lapsilisän määriä elinkustannusten noustua. Vuosina 1996–98 lapsilisiin ei tehty/tehdä tarkistusta.

Tarkempaa tilastotietoa: Kansaneläkelaitoksen sairausvakuutus- ja perhe-etuustilastot (sarja T11).

Barnbidrag

Barnbidrag betalas för underhåll av barn under 17 år. Barnbidraget är graderat enligt antalet barn i familjen. I graderingen beaktas samtliga barn under 17 år som berättigar till barnbidrag. I slutet av 1997 var de månatliga beloppen följande:

första barnet	535 mk
andra barnet	657 mk
tredje barnet	779 mk
fjärde barnet	901 mk
fr o m femte barnet	1 023 mk.

Till ensamförsörjare utges barnbidraget höjt med 200 mark per barn och månad (år 1997). Som ensamförsörjare betraktas den som inte är sambo eller gift, eller som på grund av söndring flyttat ifrån sin make.

Barnbidraget betalas till föräldrarna eller vårdnadshavaren.

Barnbidraget är en skattefri förmån. Statsrådet har rätt att höja beloppen när levnadskostnaderna stiger. Åren 1996–98 gjordes inga justeringar.

Mer detaljerad statistik finns i Kansaneläkelaitoksen sairausvakuutus- ja perhe-etuustilastot (FPAs sjukförsäkrings- och familjeförmånsstatistik, serie T11).

111. Äitiysavustukset 1994–97 Moderskapsunderstöd 1994–97 Maternity grants 1994–97

Vuoden aikana Under året During the year	Äitiysavustukset, milj. mk Moderskapsunderstöd, milj. mk Maternity grants, FIM million	Äitiysavustuksen saajia Mottagare Recipients		
		Kaikkiaan Inalles Total	Avustus pak- kauksena, % Moderskaps- förpackning, % Maternity pack, %	Avustus rahana, % Moderskaps- penning, % Cash benefit, %
1994	55,9	59 788	72,9	27,1
1995	57,6	61 300	74,4	25,6
1996	54,7	58 054	74,5	25,5
1997	55,8	58 897	77,1	22,9

112. Lapsilisät 1993–97
Barnbidrag 1993–97
Family allowances 1993–97

Vuosi År Year	Lapsilisät Barnbidrag Family allowance		Lapsilisää saaneita perheitä 31.12. Mottagare (familjer) 31.12 Eligible families at year-end		
	Milj. mk Milj mk FIM million	Mk/lapsi, joulukuu Mk/barn, december FIM per child, December	Lukumäärä Antal Number	Yksinhuoltajaperheitä Ensamförsörjarfamiljer Single-parent families	
				Lukumäärä Antal Number	% kaikista perheistä % av samtliga familjer % of all families
1993	5 564,9	422,2	621 035	..	..
1994	9 100,8	692,3	618 273	92 429	14,9
1995	8 768,0	637,6	614 620	95 993	15,6
1996	8 397,7	639,0	609 855	98 266	16,1
1997	8 384,4	640,2	605 989	99 668	16,4

113. Lapsilisään oikeuttaneet lapset 1993–97
Barn med rätt till barnbidrag 1993–97
Children conferring entitlement to family allowance, 1993–97

31.12. Year-end	Lapset – Barn – Children							Yksinhuoltajien lapset Barn till ensamförsörjare Children in single-parent households			
	Lukumäärä Antal Number	% väestöstä % av befolk- ningen % of population	%	Kaikki Samtliga Total					Lukumäärä Antal Number	% kaikista lapsista % av samt- liga barn % of all children	
					Ikä, vuotta Ålder, år Age, years	0–2	3–6	7–15			16
1993	1 097 166	21,6	100,0	17,3	23,1	53,2	6,4	..	..		
1994	1 097 840	21,6	100,0	17,3	23,6	52,8	6,3	136 166	12,4		
1995	1 097 449	21,4	100,0	17,0	23,8	52,9	6,3	142 888	13,0		
1996	1 093 815	21,3	100,0	16,7	24,0	53,0	6,3	147 502	13,5		
1997	1 090 108	21,2	100,0	16,3	24,0	53,4	6,4	150 566	13,8		

7.2 Pienten lasten hoidon tuki

Pienten lasten hoidon tuki on rahallinen tuki lasten hoidon järjestämiseksi. Tuki on vaihtoehto kunnan järjestämälle päivähoidolle.

Pienten lasten hoidon tukijärjestelmä uudistettiin 1.8.1997. Laki lasten kotihoidon tuesta korvattiin lailla lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta. Myös uuden lain toteuttaminen kuuluu Kelan tehtäviin. Liitteessä 5 kerrotaan tukijärjestelmän kehityksestä.

Lakisääteisen pienten lasten hoidon tuen lisäksi kunta voi maksaa omaa tukea perheelle (ns. kuntakohtainen lisä). Kunta joko itse hoitaa lisän maksamisen tai sopii Kelan kanssa lisän maksamisesta lakisääteisen tuen maksamisen yhteydessä. Jälkimmäisen menetelyn kuntakohtaiset lisät kanavoituvat Kelan tiedostoihin ja mahdollistavat niiden tilastoinnin.

Perusedellytykset

Pienten lasten hoidon tuen saamisen edellytyksenä on, että lapsi, jonka hoidon järjestämisestä on kysymys, asuu Suomessa (kotikuntalain mukaan). Lisäksi edellytetään, että lapsi ei ole hoidettavana kunnallisessa päivähoidossa. Kuitenkaan lapsen osallistuminen kunnan järjestämään osapäiväiseen esiopetukseen vuotta ennen peruskoulun aloittamista tai peruskoulun aloittaminen ennen oppivelvollisuuskään eivät estä tuen saantia.

Vanhempien valintaoikeus kunnallisen päivähoidon ja pienten lasten hoidon tuen välillä alkaa vanhempainpäivärahakauden päättymisestä ja lakkaa viimeistään sen vuoden heinäkuun viimeisenä päivänä, jona lapsi siirtyy oppivelvollisena peruskouluun.

Tuet ja niiden rakenne

Pienten lasten hoidon tukea maksetaan *kotihoidon tukena* tai *yksityisen hoidon tukena* (osittainen hoitoraha, ks. s. 209). Samanaikaisesti perhe ei voi saada kotihoidon ja yksityisen hoidon tukea.

Kotihoidon tuki. Kotihoidon tukea maksetaan, jos perheessä on *alle 3-vuotias lapsi*. Kotihoidon tukea maksetaan myös muista perheen alle kouluikäisistä lapsista, jotka hoidetaan samalla tavalla. Vanhempien ei tarvitse itse hoitaa lasta kotihoidon tuen saadakseen, vaan lasta voi hoitaa yksityinen päivähoitaja. Tukea voi saada heti vanhempainpäivärahakauden päätyttyä. Se lakkaa viimeistään silloin, kun lapsi täyttää kolme vuotta.

Kotihoidon tukeen voi kuulua hoitoraha ja hoitolisä. Hoitoraha maksetaan kustakin lapsesta, hoitolisä sen

7.2 Stöd för vård av småbarn

Stödet för vård av småbarn är ett ekonomiskt understöd för ordnande av barnavården. Det utgör ett alternativ till dagvård som ordnas av kommunen.

Systemet med stöd för vård av småbarn förnyades 1.8.1997. Lagen om stöd för hemvård av barn ersattes av lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn. Även denna nya lag verkställs av FPA. Bilaga 5 tar upp stödsystemets utveckling.

Utöver det lagstadgade barnavårdsstödet kan kommunen betala sina egna stöd till familjerna (kommuntillägg). Kommunen sköter själv utbetalningen eller avtalar med FPA om att tillägget betalas samtidigt med det lagstadgade stödet. I det senare fallet förs tilläggen in i FPAs register och kan statistikföras.

Förutsättningar

Barnavårdsstödet betalas för ordnande av vård för barn som bor i Finland (i enlighet med lagen om hemkommun). Vidare förutsätts det att barnet inte får kommunal dagvård. Ett barn kan emellertid delta i kommunal förskoleundervisning på deltid ett år före grundskolan eller börja i grundskolan före läropliktsåldern.

Föräldrarnas rätt att välja mellan kommunal dagvård och barnavårdsstöd börjar vid föräldradagpenningtidens slut och upphör senast den sista juli det år barnet som läropliktigt börjar i grundskolan.

Stödets uppbyggnad

Stödet för vård av småbarn består av *stöd för hemvård* eller *stöd för privat vård* (partiell vårdpenning, se s 209). En familj kan inte samtidigt få bägge formerna av stöd.

Hemvårdsstöd. Stöd för hemvård betalas om familjen har *ett barn under tre år*. Hemvårdsstödet betalas även för familjens andra barn under skolåldern som sköts hemma. Föräldrarna behöver inte själva sköta barnet utan kan ha en privat dagvårdare. Stödet kan betalas genast efter föräldradagpenningtidens slut. Det indras senast då barnet fyller tre år.

Hemvårdsstödet kan innefatta vårdpenning och vårdtillägg. Vårdpenning betalas för varje barn medan

Asetelma 6. Pienten lasten hoidon tukeminen 31.12.1997
Sammanställning 6. Stöd för vård av småbarn 31.12.1997

PIENTEN LASTEN HOIDON VAIHTOEHTOISET TUKIJÄRJESTELMÄT SYSTEMEN FÖR BARNAVÅRDSSTÖD			
Kotihoidon tuki Hemvårdsstöd		Yksityisen hoidon tuki Privatvårdsstöd	
Perheessä oltava alle 3-vuotias lapsi. Barn under 3 år. Hoitoraha mk/kk Vårdpenning mk/mån ■ yhdestä alle 3-vuotiaasta för ett barn under 3 år 1 500 ■ kustakin seuraavasta för varje följande - alle 3-vuotiaasta under 3 år 500 - muusta alle kouluikäisestä under skolåldern 300 Hoitolisä (tulosidonnainen) Vårdtillägg (inkomstbundet) ■ vain yhdestä lapsesta ja enintään för ett barn och högst 1 000 Vanhempien ei edellytetä itse hoita- van lastaan. Föräldrarna förutsätts inte själva sköta barnet.		Perheessä oltava alle kouluikäinen lapsi. Barn under skolåldern. Hoitoraha mk/kk Vårdpenning mk/mån ■ jokaisesta alle kouluikäi- sestä lapsesta för varje barn under skol- åldern 700 Hoitolisä (tulosidonnainen) Vårdtillägg (inkomstbundet) ■ jokaisesta alle kouluikäi- sestä lapsesta ja enintään för varje barn under skol- åldern och högst 800 Tuki maksetaan perheen valitsemalle hoidon tuottajalle. Stödet betalas till den vårdproducent familjen valt.	
Kuntakohtainen lisä Kommuntillägg ■ Lisän saaminen, saamisen ehdot ja lisän suuruus vaihtelevat kunnittain. Förekomsten, villkoren och storleken varierar från kommun till kommun.		Kuntakohtainen lisä Kommuntillägg ■ Lisän saaminen, saamisen ehdot ja lisän suuruus vaihtelevat kunnittain. Förekomsten, villkoren och storleken varierar från kommun till kommun.	
		Kunnallinen päivähoito Kommunal dagvård	
		Kaikilla alle kouluikäisillä oikeus kun- nan järjestämään kokopäiväiseen päi- väkoti- tai perhepäivähoitopaikkaan. Alla barn under skolåldern har rätt till kommunalt ordnad daghems- eller familjedagvårdsplats på heltid. Päivähoitomaksu mk/kk (tulosidonnainen) mk/mån Dagvårdsavgift (inkomstbunden) ■ enimmäismäärä/lapsi maximum/barn - kahdesta ensimmäisestä för de två första 1 000 - seuraavista för de följande 200	

sijaan vain yhdestä ja sen määrä riippuu perheen tu-
loista ja koosta (asetelma 6).

Hoitolisä maksetaan täysimääräisenä, jos perheen
tulot eivät ylitä perheen koon mukaan määräytyviä
tulorajoja (asetelma 7). Perheen tuloina otetaan huo-
mioon veronalaiset työ- ja pääomatulot sekä verosta
vapaat tulot lukuun ottamatta eräitä etuoikeutettuja
tuloja. Työttömyyspäiväraha, työmarkkinatuki ja vuo-
roittelukorvaus otetaan tuloina huomioon.

Lasten kotihoidon tuki vähennetään kokonaan työt-
töman tai tämän puolison työttömyyspäivärahasta,
työmarkkinatuesta tai vuorottelukorvauksesta. Jos

vårdtillägg betalas för bara ett barn och beror av fa-
miljens inkomster och storlek (sammanställning 6).

Fullt vårdtillägg utges när familjens inkomster inte
överskrider en inkomstgräns som bestäms enligt fa-
miljens storlek (sammanställning 7). Som inkomster
räknas skattepliktiga arbets- och kapitalinkomster
samt skattefria inkomster, fränsett vissa privilegiera-
de inkomster. Arbetslöshetsdagpenning, arbetsmark-
nadsstöd och altemneringsersättning betraktas som
inkomst.

Hemvårdsstödet avdras i sin helhet på en arbetslös
eller dennes makes arbetslöshetsdagpenning, arbets-
marknadsstöd eller altemneringsersättning. Om den

toinen vanhemmista hoitaa itse lasta eikä ole työttömänä työnhakijana, kotihoidon tukea ei kuitenkaan vähennetä puolison saamasta työttömyysturvaetuu-desta. Opintotuki ei vaikuta lasten kotihoidon tukeen. Kotihoidon tuki huomioidaan kuitenkin tulona opinto-
tukea määrättäessä.

Jos perheeseen syntyy uusi lapsi, hoitorahaa ja lisää voidaan maksaa vanhempainpäivärahakaudella perheen muista kuin vanhempainpäivärahaan oikeuttavasta lapsesta. Hoitorahana maksetaan kuitenkin vain laskennallisen hoitorahan ja vanhempainpäivärahan erotus. Hoitolisässä otetaan tulona huomioon se osa vanhempainpäivärahasta, joka ylittää laskennallisen kotihoidon tuen hoitorahan määrän.

Yksityisen hoidon tuki. Yksityisen hoidon tukea maksetaan *alle kouluikäisen lapsen* hoidon järjestämiseksi vanhempien osoittamalle päivähoiton tuottajalle. Tukea maksetaan perheen jokaisesta lapsesta vanhempainpäivärahakauden päättymisestä siihen saakka, kunnes nuorin siirtyy oppivelvollisena peruskouluun. Jos perheessä on alle 3-vuotias lapsi, perhe voi valita joko kotihoidon tai yksityisen hoidon tuen.

Yksityisen hoidon tuki maksetaan päivähoiton tuottajalle. Päivähoiton tuottaja voi olla

- päivähoitotoimintaa harjoittava henkilö tai yhteisö, joka on tehnyt tarvittavan ilmoituksen toiminnastaan kunnalle, tai
- yksityinen henkilö (ei kuitenkaan perheenjäsen), jonka kanssa toinen vanhemmista tai muu huoltaja on tehnyt työ sopimuksen. (Kunnan tulee hyväksyä työsuhteinen hoitaja tuen saajaksi.)

Yksityisen hoidon tukena voidaan maksaa hoitorahaa ja hoitolisää kustakin alle kouluikäisestä lapsesta (asetelma 6).

Yksityisen hoidon tuen hoitolisä on tulosidonnainen ja sen määrä riippuu myös perheen koosta. Tulokäsite ja täyteen hoitolisään oikeuttava tulo raja ovat samat kuin kotihoidon tuen hoitolisässä (asetelma 7).

ena föräldern sköter barnet och inte är arbetslös arbetssökande dras stödet emellertid inte av på makens arbetslöshetsbidrag. Studiestöd påverkar inte hemvårdsstödet, men detta räknas som inkomst vid beräkningen av studiestöd.

Om familjen får ett barn till kan vårdpenningen och vårdtillägget betalas under föräldradagpenningtiden för de barn som inte ger rätt till föräldradagpenning. I vårdpenning utges emellertid bara skillnaden mellan den kalkylerade vårdpenningen och föräldradagpenningen. För vårdtillägget beaktas som inkomst den del av föräldradagpenningen som överstiger det kalkylerade hemvårdsstödet vårdpenning.

Privatvårdsstöd. Stödet för privat vård betalas för vården av *ett barn under skolåldern* till den dagvårdsproducent föräldrarna valt. Stödet betalas för varje barn i familjen från föräldradagpenningtidens slut tills det yngsta barnet som läropliktigt börjar i grundskolan. En familj som har ett barn under tre år kan välja mellan hemvårdsstöd och privatvårdsstöd.

Stödet för privat vård betalas till dagvårdsproducenten, som kan vara

- en person eller en sammanslutning som utövar dagvårdsverksamhet och gjort anmälan om sin verksamhet till kommunen eller
- en privat person (dock inte familjemedlem) som den ena föräldern eller annan vårdnadshavare ingått arbetsavtal med. (Kommunen skall godkänna att stödet betalas till en anställd person.)

I privatvårdsstöd kan utges vårdpenning och vårdtillägg för varje barn under skolåldern (sammanställning 6).

Vårdtillägget är inkomstbundet och dess storlek beror även av antalet familjemedlemmar. Inkomstbegreppet och inkomstgränsen för rätt till fullt tillägg är desamma som för hemvårdsstödet vårdtillägg (sam-

Asetelma 7. Hoitolisän riippuvuus perheen koosta ja tuloista 31.12.1997 (kotihoidon ja yksityisen hoidon tuki)
Sammanställning 7. Vårdtillägget i relation till familjens storlek och inkomster 31.12.1997 (hemvårdsstöd och privatvårdsstöd)

Perheen koko, henkilöä Antal familjemedlemmar	Tulot, joilla saa täyden hoitolisän, mk/kk Inkomst som ger rätt till fullt vårdtillägg, mk/mån	Tulosidonnaisuus-% ¹⁾ Inkomstbindnings-% ¹⁾	Tulot, joilla hoitolisää ei enää saa, mk/kk Inkomstgräns efter vilken vårdtillägg ej utges, mk/mån	
			Kotihoidon tuki Hemvårdsstöd	Yksityisen hoidon tuki Privatvårdsstöd
2	6 890	11,5	15 582	13 843
3	8 480	9,4	19 113	16 986
4	10 070	7,9	22 722	20 191

¹⁾ Täyteen hoitolisään oikeuttavan tulorajan ylittävä tulo vähentää täysimääräistä hoitolisää perheen koon mukaan määräytyvällä prosenttiosuudella. Inkomst över den gräns som ger rätt till fullt vårdtillägg minskar tillägget med en procentantal som beror av familjens storlek.

Vanhempainpäiväraha luetaan kokonaan tuloksi hoitolisässä, mutta hoitorahan määrää se ei vähennä. Työttömyysturvaetuudet otetaan tuloina huomioon hoitolisää määrättäessä.

Yksityisen hoidon tuki (hoitoraha, hoitolisä ja kunta-kohtainen lisä) saa olla enintään hoitomaksun tai palkan suuruinen. Yksityisen hoidon tuen hoitoraha ja -lisä puolitetään siltä ajalta, jona lapsi osallistuu esi-kouluun tai aloittaa koulunkäynnin säädettyä aiemmin.

Pienten lasten hoidon tuki on veronalaista tuloa. Yksityisen hoidon tuki verotetaan vain hoidon tuottajan tulona. Tuen markkamääriin ei tehdä vuosittain indeksitarkistuksia.

Osittainen hoitoraha. Osittaista hoitorahaa voidaan maksaa työ- tai virkasuhteessa olevalle alle 3-vuotiaan lapsen vanhemmalle tai muulle huoltajalle, jonka työaika on lapsen hoidon vuoksi enintään 30 tuntia viikossa. Lisäksi edellytetään, että vanhempi asuu Suomessa.

Osittaista hoitorahaa ei voi saada, jos vanhempi hoitaa lasta ja saa lasten kotihoidon tukea. Kunnan järjestämä päivähoito ei estä osittaisen hoitorahan saamista. Osittaista hoitorahaa voi myös saada samanaikaisesti yksityisen hoidon tuen kanssa.

Osittainen hoitoraha oli vuoden 1997 lopussa 375 mk/kk. Se on veronalaista tuloa.

Tarkempaa tilastotietoa: Kansaneläkelaitoksen sairausvakuutus- ja perhe-etuustilastot (sarja T11).

manställning 7). Föräldradagpenning räknas i sin helhet som inkomst för vårdtillägg men den minskar inte vårdpenningen. Arbetslöshetsbidrag räknas som inkomst vid fastställandet av vårdtillägg.

Privatvårdsstödet (vårdpenning, vårdtillägg och kom-muntillägg) får vara högst så stort som vårdavgiften eller lönen. Vårdpenningen och vårdtillägget halve-ras om barnet går i förskola eller börjar i skolan före läropliktsåldern.

Barnavårdsstödet är skattepliktig inkomst. Privat-vårdsstödet är skattepliktigt bara för vårdproducen-ten. Årliga indexjusteringar av beloppet görs inte.

Partiell vårdpenning. Partiell vårdpenning kan be-talas för ett barn under tre år till en förälder eller an-nan vårdnadshavare som har en anställning med en arbetstid som på grund av barnavården är högst 30 timmar per vecka. Föräldern skall bo i Finland.

Partiell vårdpenning utges inte om föräldern sköter barnet och har hemvårdsstöd. Kommunal dagvård hindrar inte partiell vårdpenning. Partiell vårdpenning kan betalas samtidigt med privatvårdsstöd.

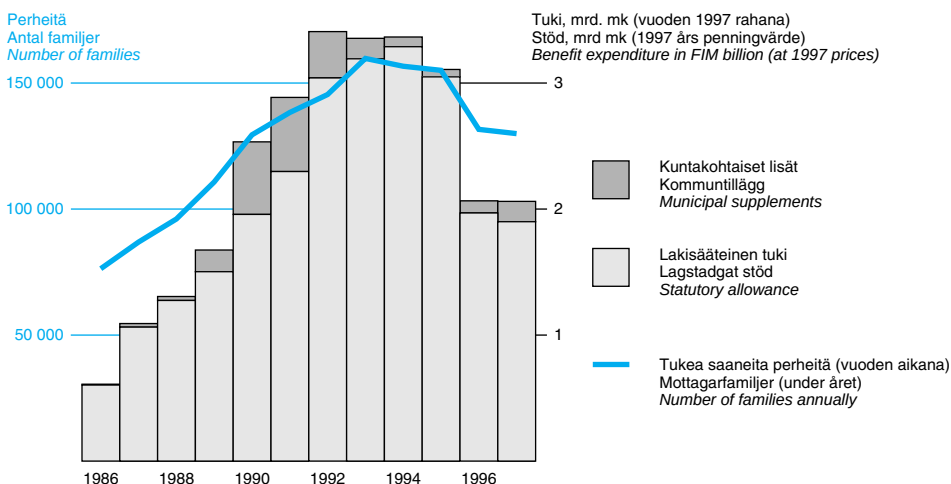
Den partiella vårdpenningen uppgick till 375 mk/mån i slutet av år 1997. Den är skattepliktig.

Mer detaljerad statistik finns i Kansaneläkelaitok-sen sairausvakuutus- ja perhe-etuustilastot (FPAs sjukförsäkrings- och familjeförmånsstatistik, serie T11).

Kuvio 43. Pienten lasten hoidon tuki¹⁾ 1986–97

Figur 43. Barnavårdsstöd¹⁾ 1986–97

Chart 43. Child day care subsidies¹⁾, 1986–97

¹⁾ 31.7.1997 saakka lasten kotihoidon tuki.
Hemvårdsstöd för barn till 31.7.1997.
Child home care allowance until 31 July 1997.

Lähde: Kelan tilastot.
Källa: FPAs statistik.

114. Pienten lasten hoidon tuki 1985–97
Stöd för vård av småbarn 1985–97
Child day care subsidies, 1985–97

Vuosi År Year	Lakisääteinen tuki, milj. mk Lagstadgat stöd, milj mk Statutory provision, FIM million		Kuntakohtaiset lisät, milj. mk (Kelan kautta maksetut) Kommun- tillägg, milj mk (genom FPA) Municipal supplements, FIM million (paid out by the SII)	Tukea saaneita perheitä ²⁾ vuoden aikana Mottagare (familjer) ²⁾ under året Eligible families ²⁾ annually	Tukea saaneita perheitä 31.12. Mottagare (familjer) 31.12 Eligible families at year-end	Lapsia, joista tukea maksettu 31.12. Barn för vilka stöd betalats 31.12 Eligible children at year-end
	Yhteensä Samman- lagt Total	Osittainen hoitoraha ¹⁾ Partiell vårdpenning ¹⁾ Part-time care allowance ¹⁾				
1985	191,1	.	.	42 790	25 890	..
1986	433,1	.	4,8	76 320	33 280	..
1987	790,6	.	21,1	86 890	43 570	..
1988	994,4	.	24,5	96 030	53 970	..
1989	1 249,3	7,4	143,0	110 710	63 070	..
1990	1 726,3	8,6	507,8	129 430	81 210	..
1991	2 110,1	10,1	540,0	138 290	85 210	..
1992	2 865,8	11,0	346,6	145 420	92 570	..
1993	3 072,6	8,7	156,2	159 740	95 820	159 940
1994	3 198,6	7,8	75,0	156 650	95 380	153 840
1995	2 995,1	7,5	57,7	155 030	84 480	138 440
1996	1 945,7	5,9	95,0	131 600	73 960	122 330
1997	1 899,6	5,9	161,3	129 910	83 920	129 400

¹⁾ 31.7.1997 saakka osittainen lasten kotihoidon tuki.

Partiellt hemvårdsstöd till 31.7.1997.

Until 31 July 1997 paid as reduced child home care allowance.

²⁾ Perhe esiintyy luvuissa kahdesti, jos sekä äiti että isä ovat vuoden aikana saaneet tukea.

En familj ingår i talen om båda föräldrarna fått barnavårdsstöd under året.

Families in which both parents were at some point during the year listed as recipients are counted twice.

Huom. Tukijärjestelmä muuttui 1.8.1997 lasten kotihoidon tuesta pienten lasten hoidon tueksi. Luvut vuodelta 1997 koostuvat sekä vanhan että uuden lain mukaisista tuista.

Anm Stödsystemet ändrades 1.8.1997 från hemvårdsstöd till stöd för vård av småbarn. Talen för 1997 innefattar stöd enligt både den gamla och den nya lagen.

N.B. The system was restructured on 1 August 1997. As a result the figures for 1997 include payments made both under the old and the new system.

115. Pienten lasten hoidon tuki 1997, milj. mk
Stöd för vård av småbarn 1997, milj mk
Expenditure on child day care subsidies, 1997, in FIM million

Vuosi År Year	Lakisääteinen tuki Lagstadgat stöd Statutory provision								Kuntakoh- taiset lisät (Kelan kautta maksetut) Kommun- tillägg (genom FPA) Municipal supplement (paid out by the SII)
	Kaikkiaan Inalles Total	Kotihoidon tuki Hemvårdsstöd Home care			Yksityisen hoidon tuki Privatvårdsstöd Private day care			Osittainen hoitoraha ¹⁾ Partiell vårdpen- ning ¹⁾ Part-time care allowance ¹⁾	
		Yhteensä Samman- lagt Total	Hoitorahat Vårdpen- ningar Allowances	Hoitolisät Vård- tillägg Supple- ments	Yhteensä Samman- lagt Total	Hoitorahat Vårdpen- ningar Allowances	Hoitolisät Vård- tillägg Supple- ments		
1997	1 899,6	1 858,5	536,5	245,3	35,3	29,8	5,5	5,9	161,3

¹⁾ 31.7.1997 saakka osittainen lasten kotihoidon tuki.

Partiellt hemvårdsstöd till 31.7.1997.

Until 31 July 1997 paid as reduced child home care allowance.

Huom. Tukijärjestelmä muuttui 1.8.1997. Markkamäärät koostuvat sekä vanhan että uuden lain mukaisista tuista.

Anm Stödsystemet ändrades 1.8.1997. I beloppen ingår stöd enligt både den gamla och den nya lagen.

N.B. The system was restructured on 1 August 1997. As a result the figures include payments made both under the old and the new system.

116. Pienten lasten hoidon tukea saaneet perheet 1997

Familjer med barnavårdsstöd 1997

Families receiving child day care subsidies in 1997

Vuosi År Year	Tukea saaneita perheitä ¹⁾ vuoden aikana Mottagarfamiljer ¹⁾ under året <i>Eligible families¹⁾, annual total</i>		Tukea saaneita perheitä 31.12. Mottagarfamiljer 31.12 <i>Eligible families at year-end</i>			
	Kaikkiaan Inalles <i>All</i>	Kotihoidon tuki Hemvårdsstöd <i>Home care allowance</i>	Kaikkiaan Inalles <i>All</i>	Kotihoidon tuki Hemvårdsstöd <i>Home care allowance</i>	Yksityisen hoidon tuki Privatvårdsstöd <i>Private day care allowance</i>	Osittainen hoitoraha ²⁾ Partiell vårdpenning ²⁾ <i>Part-time care allowance²⁾</i>
1997	129 909	123 953	83 922	75 489	7 344	1 358

¹⁾ Perhe esiintyy luvuissa kahdesti, jos sekä äiti että isä ovat vuoden aikana saaneet tukea.
En familj ingår två gånger i talen om båda föräldrarna fått barnavårdsstöd under året.

Family counted twice if both parents listed as recipients.

²⁾ 31.7.1997 saakka osittainen lasten kotihoidon tuki.

Partiellt hemvårdsstöd till 31.7.1997.

Until 31 July 1997 paid as reduced child home care allowance.

Huom. Kelan kautta kuntakohtaista lisää saava perhe saa aina myös lakisääteistä tukea.

Anm En familj som får kommuntillägg genom FPA får alltid även lagstadgat stöd.

N.B. All families who get their municipal supplement from the SII also receive the statutory allowance.

117. Keskimääräiset pienten lasten hoidon tuet 1993–97

Stöd för vård av småbarn i medeltal 1993–97

Child day care subsidies: average rates of benefit, 1993–97

Vuosi År Year	Mk/kk perhettä kohti Mk/mån per familj FIM/month per family			Mk/kk lasta kohti Mk/mån per barn FIM/month per child			Yksityisen hoidon hoitomaksu keskimäärin lasta kohti, mk Avgift för privat vård i medeltal per barn, mk Average day care fee per child, FIM
	Kotihoidon tuki ¹⁾ Hemvårds- stöd ¹⁾ Home care allowance ¹⁾	Yksityisen hoidon tuki ¹⁾ Privatvårds- stöd ¹⁾ Private day care allowance ¹⁾	Kuntakoh- taiset lisät (Kelan kautta maksetut) Kommun- tillägg (genom FPA) Municipal supplement (paid out by the SII)	Kotihoidon tuki ¹⁾ Hemvårds- stöd ¹⁾ Home care allowance ¹⁾	Yksityisen hoidon tuki ¹⁾ Privatvårds- stöd ¹⁾ Private day care allowance ¹⁾	Kuntakoh- taiset lisät (Kelan kautta maksetut) Kommun- tillägg (genom FPA) Municipal supplement (paid out by the SII)	
	Joulukuu December December						
1993	2 803	.	693	1 648	.	439	.
1994	2 655	.	546	1 639	.	344	.
1995	2 598	.	617	1 578	.	397	.
1996	1 988	.	750	1 194	.	489	.
1997	2 164	1 074	1 132	1 375	813	1 068	1 948

¹⁾ Ei sisällä osittaista hoitorahaa/osittaista kotihoidon tukea eikä kuntakohtaisia lisä.

Partiell vårdpenning, partiellt hemvårdsstöd och kommuntillägg ingår inte.

Does not include part-time care allowances or municipal supplements.

118. Pienten lasten hoidon tuen piirissä olleet lapset ikävuosittain 31.12.1993–97

Barn som omfattats av barnavårdsstödet, efter ålder 31.12.1993–97

Child day care subsidies: number of children covered, by age group, at year-end 1993–97

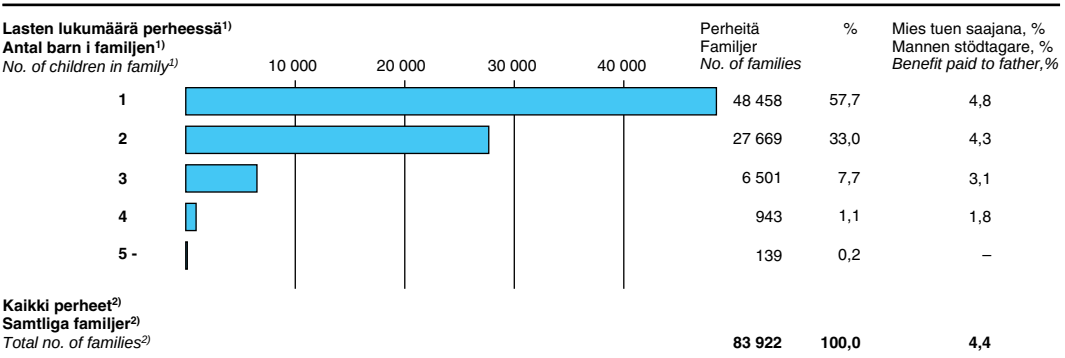
31.12. Year-end	Lapsia, joista tukea maksettu Barn för vilka stöd betalats No. of children covered				
Ikä, vuotta Ålder, år Age, years	Kaikkiaan Inalles All	Kotihoidon tuki Hemvårdsstöd Home care allowance	Yksityisen hoidon tuki Privatvårdsstöd Private day care allowance	Osittainen hoitoraha ¹⁾ Partiell vårdpenning ¹⁾ Part-time care allowance ¹⁾	Kuntakohtainen lisä (Kelan kautta maksettu lisä) Kommuntillägg (genom FPA) Municipal supplement (paid out by the SII)
1993	159 940	158 740	.	1 840	28 235
1994	153 840	152 920	.	1 540	16 858
1995	138 440	137 530	.	1 370	18 436
1996	122 330	121 350	.	1 440	11 249
1997	129 400	118 600	9 710	1 350	18 450
1997	129 399	118 604	9 707	1 349	18 450
0	10 289	10 186	87	26	2 461
1	38 464	37 093	893	593	8 270
2	32 479	30 896	988	730	4 498
3	14 414	12 343	2 071	.	835
4	13 364	11 384	1 981	.	862
5	10 704	8 687	2 017	.	870
6	9 552	7 916	1 636	.	641
7–	133	99	34	.	13

¹⁾ 31.7.1997 saakka osittainen lasten kotihoidon tuki.
Partiellt hemvårdsstöd till 31.7.1997.
Until 31 July 1997, paid as reduced home care allowance.

Kuvio 44. Pienten lasten hoidon tukea saaneet perheet lasten lukumäärän mukaan 31.12.1997

Figur 44. Familjer som fått barnavårdsstöd enligt barnantal 31.12.1997

Chart 44. Families receiving child day care subsidy, by number of children in family, at year-end 1997

¹⁾ Lapset, joista tukea maksettu.
Barn för vilka stöd betalats.

No. of children for whom subsidies were paid.

²⁾ Sisältää myös perheet, joita koskevat tiedot ovat puutteelliset.
Inkluderar även familjer för vilka uppgifterna är bristfälliga.
Also includes families with incomplete data on record.

Lähde: Kelan tilastot.

Källa: FPAs statistik.

119. Pienten lasten hoidon tuen piirissä olleet lapset hoitopaikan mukaan 31.12.1997
Barn som omfattats av barnavårdsstödet, efter vårdställe 31.12.1997
Child day care subsidies: number of children covered, by day care provider, at year-end 1997

Hoitopaikka/hoitaja Vårdställe/vårdare Day care provider	Lapsia, joista tukea maksettu Barn för vilka stöd betalats No. of children covered							
	Kaikkiaan Inalles All		Kotihoidon tuki Hemvårdsstöd Home care allowance		Yksityisen hoidon tuki Privatvårdsstöd Private day care allowance		Osittainen hoitoraha Partiell vårdpenning Part-time care allowance	
	Luku- määrä Antal Number	%	Luku- määrä Antal Number	%	Luku- määrä Antal Number	%	Luku- määrä Antal Number	%
Lapsia kaikkiaan – Barn inalles – All children ...	129 399	100,0	118 604	100,0	9 707	100,0	1 349	100,0
Vanhempi – Förälder – Parent	112 056	84,3	112 056	92,6	.	.	.	.
Muu omainen – Annan an- hörig – Other relative ...	6 571	4,9	6 571	5,4	.	.	209	15,0
Yksityinen hoidon tuottaja – Privat vårdproducent – Private care provider ...	9 770	7,3	–	–	9 770	90,6	41	2,9
Perhepäivähoitaja – Fa- miljedagvårdare – Fami- ly child care provider .	1 200	0,9	–	–	1 200	11,1	2	0,1
Päiväkoti – Daghem – Day care centre	3 373	2,5	–	–	3 373	31,3	25	1,8
Työsuhteinen hoitaja – Anställd vårdare – Care provider with an em- ployer status	5 197	3,9	–	–	5 197	48,2	14	1,0
Kunnallinen päivähoito – Kommunal dagvård – Municipal day care centre	1 099	0,8	.	.	.	.	1 099	79,0
Esikoulu – Förskola – Kin- dergarten	2 640	2,0	2 377	2,0	263	2,4	.	.
Osapäivähoito – Dagvård på deltid – Part-time care ...	850	0,6	56	0,0	754	7,0	42	3,0

Huom. Lapsella voi olla useampia kuin yksi hoitopaikka/hoitaja.

Anm Ett barn kan ha flera vårdställen/vårdare.

N.B. One child may have several care providers.

7.3 Lapsilisä ja pienten lasten hoidon tuki alueittain

Alueittaiset tilastot lapsilisästä ja pienten lasten hoidon tuesta esitetään vuosikirjassa maakunnittain lapsen vanhemman tai huoltajan kotikunnan mukaan.

Tarkempaa tilastotietoa: Kansaneläkelaitoksen sairausvakuutus- ja perhe-etuustilastot (sarja T11).

7.3 Barnbidrag och barnavårdsstöd regionvis

Regional statistik över barnbidrag och stöd för vård av småbarn presenteras landskapsvis i årsboken enligt föräldrarnas eller vårdnadshavarens hemkommun.

Mer detaljerad statistik finns i Kansaneläkelaitoksen sairausvakuutus- ja perhe-etuustilastot (FPAs sjukförsäkrings- och familjeförmånsstatistik, serie T11).

120. Lapsilisät maakunnittain 1997

Barnbidrag landskapsvis 1997

Family allowance payments by province, 1997

Maakunta ¹⁾ Landskap ¹⁾ Province	Milj. mk Milj mk FIM million	Lapsilisään oikeuttaneita lapsia 31.12. Barn med barnbidrag 31.12 Eligible children at year-end		Lapsilisää saaneita perheitä 31.12. Familjer med barnbidrag 31.12 Eligible families at year-end					Yksinhuoltaja- perheet kaikista, % Ensamförsörjar- familjer av samtliga, % Single-parent families as a % of total
		Lukumäärä Antal Number	% väestöstä % av befolk- ningen % of population	Lukumäärä Antal Number	Perheet lasten lukumäärän mukaan, % Familjer enligt antalet barn, % Breakdown by number of children in family, %				
					1	2	3	4–	
Koko maa – Hela landet – Whole country	8 384,4	1 090 108	21,2	605 989	45,0	37,5	13,3	4,2	16,4
Uusimaa – Nyland	1 994,6	261 597	20,8	151 295	46,8	38,4	11,8	3,0	19,8
Itä-Uusimaa – Östra Nyland	148,9	19 532	22,3	10 747	42,4	38,9	14,9	3,8	14,6
Varsinais-Suomi – Egent- liga Finland	665,2	87 605	19,9	50 376	46,2	38,3	12,5	3,0	16,9
Satakunta	372,8	48 602	20,2	27 526	46,4	36,5	13,3	3,8	15,9
Kanta-Häme – Egentliga Tavastland	261,9	34 235	20,7	19 100	44,2	37,9	14,0	3,9	16,6
Pirkanmaa – Birkaland	681,1	89 438	20,2	50 641	45,2	38,5	12,7	3,6	15,9
Päijät-Häme – Päijänne- Tavastland	309,4	40 204	20,3	22 657	45,6	37,8	12,7	3,9	18,2
Kymenlaakso – Kymmene- dalen	281,8	36 934	19,4	21 208	46,2	37,8	13,0	2,9	17,2
Etelä-Karjala – Södra Ka- relen	204,0	26 797	19,3	15 412	46,7	37,3	13,0	3,0	16,9
Etelä-Savo – Södra Savo- lax	261,2	34 127	19,8	19 123	44,9	37,3	14,1	3,7	15,6
Pohjois-Savo – Norra Sa- volax	416,9	54 334	21,1	30 329	45,3	37,0	13,6	4,1	15,2
Pohjois-Karjala – Norra Karelen	290,0	37 531	21,4	20 537	44,5	36,5	14,0	5,1	15,4
Keski-Suomi – Mellersta Finland	431,8	55 923	21,5	30 443	44,1	36,6	14,5	4,8	15,3
Etelä-Pohjanmaa – Södra Österbotten	343,4	44 533	22,4	23 473	41,6	36,3	16,0	6,0	10,8
Pohjanmaa – Österbotten .	291,4	37 964	21,8	20 328	42,3	37,7	14,6	5,4	11,4
Keski-Pohjanmaa – Mel- lersta Österbotten	137,8	17 587	24,3	8 872	40,4	35,8	16,0	7,8	11,4
Pohjois-Pohjanmaa – Nor- ra Österbotten	728,4	91 244	25,3	44 611	40,6	35,5	14,8	9,1	13,6
Kainuu – Kajanaland	157,7	20 391	21,9	11 087	44,0	36,2	14,8	5,0	13,9
Lappi – Lappland	350,8	45 060	22,6	24 529	44,5	36,9	13,5	5,2	17,5
Ahvenanmaa ²⁾ – Åland ²⁾ ...	43,5	5 323	21,0	3 052	44,0	40,6	12,8	2,6	13,2

¹⁾ Maakuntajako, ks. kartta liitteessä 12.

Landskapsindelning, se kartan i bilaga 12.

²⁾ Kela hoitaa Ahvenanmaan lainsäädäntövaltaan kuuluvien lapsilisien maksamisen Ahvenanmaan maakunnan kanssa tekemänsä sopimuksen perusteella. Ahvenanmaalaisille lapsilisät maksetaan suurempina (eli 1.7.1995 edeltäneen tason mukaisina) kuin muille suomalaisille. FPA sköter enligt avtal med landskapet Åland utbetalningen av de av Ålands lagstiftningsmakt omfattade barnbidragen. De åländska barnbidragen är större (motsvarar nivån före 1.7.1995) än barnbidragen till andra finländare.

Huom. Tiedot niiden lasten lapsilisistä, joiden asuinpaikka on tuntematon, sisältyvät vain koko maan yhteissummaan.

Anm. Uppgifter om barnbidrag för barn med okänd boningskommun ingår bara i slutsummorna för hela landet.

N.B. Family allowances paid on behalf of children whose place of residence was not on record are included in the country total only.

121. Pienten lasten hoidon tuki maakunnittain 1997
Stöd för vård av småbarn landskapsvis 1997
Child day care subsidies by province, 1997

Maakunta ¹⁾ Landskap ¹⁾ <i>Province</i>	Milj. mk (lakisää- teinen) Milj mk (lagstad- gat stöd) <i>FIM mill. (statutory provision)</i>	Tukea saaneita perheitä 31.12. Mottagare (familjer) 31.12 <i>Eligible families at year-end</i>		Lapsia, joista tukea maksettu 31.12. Barn för vilka stöd betalats 31.12 <i>Eligible children at year-end</i>			
		Kaikkiaan Inalles <i>All</i>	Hoitolisää saa- neiden osuus kaikista, % Mottagare av vårdtillägg, % % <i>receiving child day care supplement</i>	Kaikkiaan Inalles <i>All</i>	Luku- määrä Antal <i>Number</i>	% kaikista alle koulukäisistä (9 kk–6 v) % av alla under skolåldern (9 mån–6 år) % <i>of all pre-school children (aged 9 mos.– 6 yrs.)</i>	Luku- määrä Antal <i>Number</i>
Koko maa – Hela landet							
– <i>Whole country</i>	1 899,6	83 922	77,6	129 399	32,3	81 232	58,6
Uusimaa – Nyland	510,3	23 882	67,6	35 002	33,2	22 187	59,9
Itä-Uusimaa – Östra Ny- land	34,6	1 515	74,3	2 340	31,7	1 447	59,1
Varsinais-Suomi – Egent- liga Finland	146,3	6 386	75,7	9 577	29,3	6 286	54,7
Satakunta	89,1	3 786	79,2	5 811	34,1	3 685	61,2
Kanta-Häme – Egentliga Tavastland	58,9	2 609	76,9	4 077	32,4	2 552	59,4
Pirkanmaa – Birkaland	162,5	7 017	80,5	10 668	32,1	6 915	60,0
Päijät-Häme – Päijänne- Tavastland	73,5	3 047	83,1	4 818	33,0	3 066	62,4
Kymenlaakso – Kymmene- dalen	61,3	2 616	81,2	3 939	29,4	2 626	56,5
Etelä-Karjala – Södra Ka- relen	44,1	1 967	78,9	2 959	31,2	1 918	59,9
Etelä-Savo – Södra Sa- volax	56,1	2 464	82,5	3 723	32,6	2 332	60,1
Pohjois-Savo – Norra Sa- volax	89,1	3 886	83,5	5 925	31,4	3 770	58,9
Pohjois-Karjala – Norra Karelen	58,5	2 567	86,8	3 946	30,9	2 391	55,7
Keski-Suomi – Mellersta Finland	100,0	4 330	83,0	6 895	34,6	4 223	61,3
Etelä-Pohjanmaa – Södra Österbotten	74,8	3 055	88,1	4 977	32,6	3 074	60,9
Pohjanmaa – Österbotten	66,7	2 908	81,1	4 522	32,8	2 932	61,6
Keski-Pohjanmaa – Mel- lersta Österbotten	33,0	1 347	87,2	2 193	36,4	1 375	63,9
Pohjois-Pohjanmaa – Norra Österbotten	151,5	6 662	83,4	11 909	36,0	6 708	58,4
Kainuu – Kajanaland	30,9	1 387	85,8	2 155	31,9	1 289	55,6
Lappi – Lappland	58,3	2 490	85,3	3 963	25,8	2 456	48,6

*) Maakuntajako, ks. kartta liitteessä 12.
Landskapsindelning, se kartan i bilaga 12.

Huom. Pienten lasten hoidon tuen maksaminen Ahvenanmaalle ei kuulu Kelan tehtäviin.

Anm. FPA handhar inte utbetalningen av barnavårdsstöd på Åland.

N.B. Child day care subsidies are not paid by the SII in the Province of Åland.

8

Yleinen asumistuki Allmänt bostadsbidrag

8.1 Yleistä

Yleisestä asumistuesta säädetään asumistukilaissa ja -asetuksessa sekä valtioneuvoston päätöksessä asumistuen määrätymisperusteista.

Yleisen asumistuen viimeaikaista kehitystä selostetaan liitteessä 6 ja vuoden 1997 aikana voimaan tulleita lainmuutoksia liitteessä 8.

Yleinen asumistuki on yksi Kelan hoitamista asumisen tukijärjestelmistä. Kela maksaa myös eläkkeensaajien asumistukea, opintotuen asumislisää yksin vuokra-asunnossa asuvalle opiskelijalle, sotilasavustuksen osana asumisavustusta sekä majoituskorvausta (perusturvana) työvoimapolitiisessa koulutuksessa olevalle opiskelijalle.

Oikeus yleiseen asumistukeen

Asumistuella pyritään vähentämään pienituloisten asumiskustannuksia. Tuki myönnetään ruokakunnalle. Samaan ruokakuntaan katsotaan kuuluvan pysyvästi samassa asunnossa asuvat henkilöt. Ruokakuntaan kuuluvaksi katsotaan vain Suomessa asuva henkilö. Jos joku asukas hallitsee osaa asuntoa esim. vuokrasopimuksen perusteella, häntä pidetään eri ruokakuntaan kuuluvana ja hän voi saada erikseen yleistä asumistukea. Samaan ruokakuntaan kuuluviksi luetaan aina kuitenkin samassa asunnossa asuvat avio- ja avopuolisot, lapset, vanhemmat, isovanhemmat ja alaikäiset sisarukset.

Yleistä asumistukea voidaan maksaa vuokra-asunnossa, asumisoikeusasunnossa (rinnastetaan vuokra-asuntoon) ja omistusasunnossa asuville. Tukea on mahdollista saada alivuokralaisuntoon ja tukea saavalla voi myös olla alivuokralainen. Asunnon, jossa ruokakunta asuu, on oltava kelvollinen asuttavaksi ja sijaittava Suomessa.

Ruokakuntaan voi kuulua ja tukea voi hakea vähintään vuoden pituisen oleskeluluvan saanut ulkomalainen. (Yleiseen asumistukeen ei sovelleta EY-säädöksiä eikä asumiseen perustuvan sosiaaliturvan soveltamislakia.)

Asumistuen tarve arvioidaan ruokakunnan jäsenten asumismenojen, tulojen yhteismäärän ja verotettavan varallisuuden perusteella.

8.1 Allmänt

Om allmänt bostadsbidrag stadgas det i lagen och förordningen om bostadsbidrag samt i statsrådets beslut om grunderna för bostadsbidraget.

Den senaste utvecklingen av bostadsbidraget refereras i bilaga 6 och år 1997 genomförda lagändringar i bilaga 8.

Det allmänna bostadsbidraget är ett av de boendestödsystem som FPA sköter. FPA betalar dessutom bostadsbidrag för pensionstagare, bostadstillägg till studiestöd till studerande som bor i hyresbostäder, bostadsunderstöd som en del av militärunderstödet samt grundstödet ersättning för inkvartering till studerande som får arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Rätt till allmänt bostadsbidrag

Bostadsbidraget är avsett att minska boendeutgifterna för låginkomsttagare. Det beviljas hushållsvis. Personer som bor varaktigt i samma bostad anses höra till ett och samma hushåll. Till ett hushåll anses höra bara i Finland bosatta personer. En invånare som t ex på basis av ett hyresavtal förfogar över en del av bostaden anses bilda ett separat hushåll och kan få eget bostadsbidrag. Som ett gemensamt hushåll räknas dock alltid äkta makar, sambor, barn, föräldrar, far- och morföräldrar och minderåriga syskon som bor i samma bostad.

Allmänt bostadsbidrag kan beviljas personer som bor i hyresbostad, bostadsrättsbostad (jämfälls med hyresbostad) eller ägarbostad. Man kan få bidrag för en underhyresbostad, och bidragstagare kan även ha underhyresgäster. Bostaden måste vara duglig att användas som bostad och vara belägen i Finland.

En utlänning med minst ett års uppehållstillstånd kan höra till ett hushåll och söka bostadsbidrag. (För allmänt bostadsbidrag gäller varken EG-bestämmelser eller lagen om tillämpning av lagstiftningen om bostättningsbaserad social trygghet).

Behovet av bostadsbidrag bedöms enligt hushållsmedlemmarnas boendekostnader, totala inkomster och skattepliktiga förmögenhet.

Asumistuen määrä

Asumistuki on 80 % niistä kohtuullisista asumismenoista, jotka ylittävät perusomavastuun markkamäärän. Perusomavastuun suuruus riippuu asunnon sijainnista, ruokakunnan koosta ja ruokakunnan jäsenten tulojen yhteismäärästä. (Vuoden 1998 alusta niiltä ruokakunnilta, joiden tulot oikeuttavat täysimääräiseen asumistukeen, poistettiin 100 markan perusomavastuu. Samassa yhteydessä myös täyteen tukeen oikeuttavia tulorajoja nostettiin tuntuvasti.) Valtioneuvosto vahvistaa vuosittain perusomavastuiden markkamäärät.

Asumistuen määrä tarkistetaan, jos ruokakunnan kuukausitulot muuttuvat huomattavasti (vuonna 1997: nousevat tai laskevat vähintään 2 000 mk), ruokakunnan jäsenmäärä muuttuu pysyvästi tai kun asuntoon otetaan alivuokralainen tai alivuokralainen muuttaa pois. Muuten tuen määrät tarkistetaan kerran vuodessa.

Yleinen asumistuki on verovapaa etuus.

Asumismenot. Asumismenoiksi luetaan asunnon vuokra, vastike sekä erikseen maksettavat lämmityskustannukset ja vesimaksut. Omassa omakotitalossa asuvien kiinteistön hoitomenot arvioidaan normien mukaan.

Omistusasunnon asumismenoina otetaan myös huomioon 55 % asunnon hankkimista tai perusparantamista varten otettujen henkilökohtaisten lainojen korista. Asuntotuotanto- tai aravalain nojalla myönnettujen lainojen vuosimaksusta tai kiinteästä korosta otetaan asumismenoina huomioon 80 %.

Asumistuki myönnetään kohtuullisiin asumismenoihin. Asumismenot hyväksytään enintään valtioneuvoston vuosittain vahvistamien enimmäismäärien suuruisina (enimmäisasumismenot, enimmäispinta-alat). Enim-

Bostadsbidragets belopp

Bostadsbidraget är 80 % av de skäliga boendekostnader som överstiger bassjälvriskens. Bassjälvriskens beror av bostadens läge, hushållets storlek och de sammanlagda inkomsterna för dem som hör till hushållet. (I början av 1998 slopades bassjälvriskens på 100 mk för hushåll med inkomster som berättigar till fullt bostadsbidrag, och inkomstgränserna för rätt till fullt bidrag höjdes avsevärt.) Självrisksbeloppen fastställs årligen av statsrådet.

Bostadsbidraget justeras om hushållets månadsinkomster ändras avsevärt (år 1997 ökar eller minskar med minst 2 000 mk), om antalet medlemmar i hushållet ändras varaktigt eller om en underhyresgäst flyttar in i eller bort från bostaden. I annat fall justeras beloppen en gång om året.

Det allmänna bostadsbidraget är en skattefri förmån.

Boendeutgifter. Till boendeutgifterna räknas bostadens hyra eller vederlag samt särskilda uppvärmningskostnader och vattenavgifter. Utgifterna för fastighetsskötsel uppskattas enligt vissa normer för den som bor i eget egnehemshus.

I boendeutgifterna för ägarbostad inräknas 55 % av räntorna på personliga lån för anskaffning eller sänkning av bostaden. Av annuiteter eller fast ränta på lån som beviljats med stöd av lagen om bostadsproduktion eller aravalagen beaktas 80 % som boendeutgifter.

Bostadsbidrag beviljas för skäliga boendeutgifter. Boendeutgifterna godtas högst upp till vissa maximibelopp som statsrådet årligen fastställer (maximala boendeutgifter, maximala bostadsarealer). Härvid

Asetelma 8.

Yleisen asumistuen suuruus pääkaupunkiseudulla tai Ahvenanmaalla asuvalle kolmihenkisellä ruokakunnalla eri tulo- ja asumismenovaihtoehtoilla (77 m²:n kokoinen uusi asunto) 31.12.1997

Sammanställning 8. Det allmänna bostadsbidragets storlek för trepersonershushåll i huvudstadsregionen eller på Åland vid alternativa inkomster och boendeutgifter (ny bostad, 77 m²) 31.12.1997

Bruttotulot, mk/kk Bruttoinkomster, mk/mån	Asumismenojen perusomavastuu, mk/kk Bassjälvrisk för boendeutgifter, mk/mån	Asumismenot, mk/kk Boendeutgifter, mk/mån			
		1 000	2 000	3 000	3 658 enimmäismäärä maximibelopp
		Asumistuki, mk/kk Bostadsbidrag, mk/mån			
3 400	100	720	1 520	2 320	2 846
5 400	600	320	1 120	1 920	2 446
7 400	1 198	—	642	1 442	1 968
9 400	1 913	—	—	870	1 396
11 400	2 708	—	—	234	760
13 200	3 492	—	—	—	132

mäisasumismenojen määrittelyyn vaikuttavat asunnon sijainti, ikä, koko ja varustetaso. Vuoden 1998 alusta vaikeavammaisen henkilön muita suurempi tilantarve otetaan huomioon enimmäispinta-alaa ruokakunnalle vahvistettaessa.

Tulot ja varallisuus. Asumistuen saaminen edellyttää, että ruokakunnan jäsenten pysyvien bruttokuukausitulojen yhteismäärä ei ylitä valtioneuvoston vuosittain vahvistamaa määrää. Eräitä sosiaalietuksia ei lueta kuitenkaan tuloksi.

Myöskään ruokakuntaan kuuluvien henkilöiden yhteenlaskettu verotettava varallisuus ei saa ylittää valtioneuvoston vahvistamaa määrää (vuonna 1997 yhden hengen ruokakunnalla 75 000 mk, vähintään 6 hengen ruokakunnalla 150 000 mk). Varallisuuteen ei kuitenkaan lueta ruokakunnan käytössä olevaa asuntoa. 1.1.1998 alkaen em. omaisuusrajan ylittyminen ei enää estä tuen saantia, vaan 15 % ylittävästä omaisuudesta luetaan ruokakunnan tuloksi.

beaktas bostadens läge, ålder, storlek och utrustningsnivå. Gravt handikappades behov av extra utrymme beaktas vid fastställande av ett hushålls maximala bostadsyta från början av 1998.

Inkomster och förmögenhet. Beviljande av bostadsbidrag förutsätter att hushållets sammanlagda fasta bruttomånadsinkomster inte överstiger det belopp som årligen fastställs av statsrådet. Vissa sociala förmåner räknas emellertid inte som inkomst.

Inte heller får hushållets sammanlagda skattepliktiga förmögenhet överstiga det av statsrådet fastställda beloppet (år 1997 75 000 mk för hushåll med en person, 150 000 mk för hushåll med minst sex personer). Den bostad hushållet har i eget bruk räknas dock inte som förmögenhet. Ovannämnda förmögenhetsgräns hindrar inte längre beviljande av bostadsbidrag från 1.1.1998, utan 15 % av det överskjutande beloppet räknas som hushållets inkomst.

122. Yleistä asumistukea saaneet ruokakunnat 1980–97 Hushåll med allmänt bostadsbidrag 1980–97 Households receiving general housing allowance, 1980–97

31.12. ¹⁾ Year-end ¹⁾	Asumistukea saaneet ruokakunnat Mottagarhushåll Households receiving housing allowance					% kaikista asumistukea saaneista ruokakunnista % av samtliga mottagarhushåll % of all households receiving housing allowance		Ruokakunnat, joissa tuen saa tai puoliso Hushåll där mottagaren eller maken Households in which recipient or spouse is		Ruokakunnan koko, henkilöitä Hushållets storlek, personer Number of persons in households
	Kaikki Samtliga All	Vuokra- asunto Hyres- bostad Rental dwelling	Omistusasunto Ägarbostad Owner-occupied dwelling			Lapsiperheet Barnfamiljer Families with children				
			Kaikki Samtliga All	Osake- asunto Aktie- bostad Cooperative	Omakotitalo Egnahemshus One-family	Kaikki Samtliga All	Yksin- huoltajat Ensam- försörjare Single parents	Työtön Arbetslös Unem- ployed		
								Opiskelija Stude- rande Studying		
1980	105 150	74 420	30 730	..	..	97,3	29,9	..	..	3,7
1981	97 620	72 220	25 400	..	..	97,5	33,1	..	..	3,6
1982	101 540	75 000	26 540	..	..	93,9	33,5	..	..	3,6
1983	102 360	75 050	27 310	..	..	91,9	34,3	..	..	3,6
1984	97 910	72 560	25 350	..	..	91,5	35,5	..	..	3,5
1985	93 950	70 640	23 310	..	..	91,3	38,3	..	..	3,5
1986	88 620	68 110	20 510	..	..	90,2	40,0	..	..	3,4
1987	82 790	64 030	18 760	..	..	86,8	41,7	..	..	3,4
1988	99 580	75 970	23 610	..	..	76,4	37,9	..	..	3,2
1989	105 850	82 070	23 780	..	..	71,9	37,5	..	..	3,1
1990	110 490	84 300	26 190	..	..	69,8	37,3	..	..	3,0
1991	146 270	113 030	33 240	..	..	61,4	30,9	22,6	..	2,8
1992	192 830	152 300	40 540	..	..	54,9	26,3	36,4	..	2,6
1993	182 380	154 110	28 270	11 680	16 600	51,3	25,0	49,1	20,0	2,6
1994	227 560	194 850	32 710	13 060	19 650	51,5	24,7	54,8	19,1	2,5
1995	213 820	191 070	22 750	9 220	13 530	49,4	26,1	55,9	20,1	2,4
1996	191 880	177 330	14 550	5 730	8 820	46,6	26,4	56,8	21,8	2,3
1997	184 610	173 460	11 160	4 230	6 920	45,2	26,8	55,5	22,6	2,3

¹⁾ 1980–90 tilastointiajankohta on 30.9.

1980–90 är statistikföringstidpunkten 30.9.

In 1980–90, status as at 30 September.

Lähteet: Suomen tilastollinen vuosikirja 1994; Asumistuki ja asumistuen saajat joulukuussa 1992, selvitys 2/1994, Ympäristöministeriö; Asumistuki ja asumistuen saajat joulukuussa 1993, selvitys 4/1994, Ympäristöministeriö; Kelan tilastot.

Källor: Statistisk årsbok för Finland 1994; Miljöministeriets utredningar 2/1994 och 4/1994 om bostadsbidrag och bidragstagare i december 1992 resp december 1993; FPAs statistik.

123. Maksetut yleiset asumistuet, keskimääräinen asumistuki ja asumiskustannukset¹⁾ 1980–97
Utbetalda allmänna bostadsbidrag, bidrag i snitt och boendekostnader¹⁾ 1980–97
General housing allowance: Total expenditure, average rate of allowance and housing costs¹⁾, 1980–97

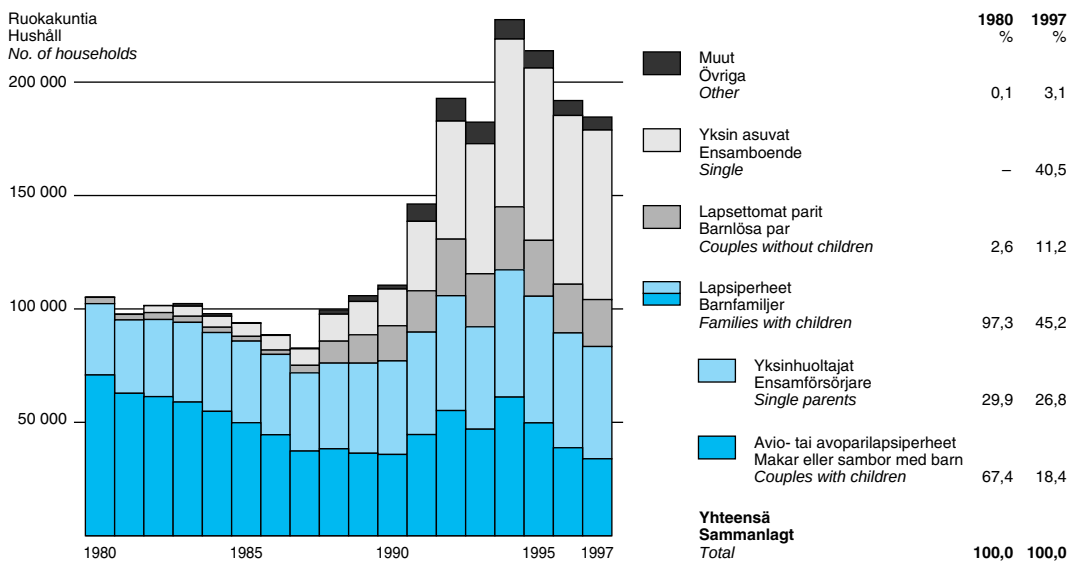
Vuosi År Year	Maksetut asumistuet, milj. mk Utbetalda bostads- bidrag, milj mk Total expenditure, FIM million	Asumistuki, mk/kk Bostadsbidrag, mk/mån Housing allowance, FIM/month		Asumiskustannukset, mk/kk Boendekostnader, mk/mån Housing costs, FIM/month		Asumiskustannukset ruokakunnan tuloista, % Boendekostnader i % av hushållets inkomster Housing costs as a % of household income		Asumistuen osuus asumiskustan- nuksista, % Bidragets andel av boendekost- naderna, % Housing allowance as a % of housing costs
		Nimellis- arvo Nominellt värde Nominal	1997 rahana Penning- värde 1997 1997 prices	Nimellis- arvo Nominellt värde Nominal	1997 rahana Penning- värde 1997 1997 prices	Ilman tukea Utan bidrag Without allowance	Tuen jälkeen Med bidrag With allowance	
		Joulukuu ²⁾ December ²⁾ December ²⁾						
1980	410	341	708	716	1 486	..	..	47,6
1981	459	395	746	829	1 565	..	..	47,6
1982	535	440	763	951	1 648	..	..	46,3
1983	579	468	749	1 025	1 641	..	..	45,7
1984	586	485	731	1 083	1 633	..	..	44,8
1985	593	514	739	1 152	1 655	..	..	44,6
1986	595	539	749	1 197	1 664	..	..	45,0
1987	539	512	687	1 195	1 602	..	..	42,8
1988	683	581	731	1 219	1 535	..	..	47,7
1989	830	655	774	1 317	1 557	..	..	49,7
1990	957	740	835	1 551	1 750	..	..	47,7
1991	1 280	805	873	1 739	1 887	..	..	46,3
1992	1 870	855	909	1 845	1 961	..	..	46,3
1993	1 900	816	854	1 960	2 052	39,6	23,1	41,7
1994	2 444	943	868	1 963	2 022	39,4	20,5	48,1
1995	2 623	905	929	2 024	2 079	43,5	24,1	44,7
1996	2 299	883	900	2 071	2 110	50,3	28,9	42,6
1997	2 169	920	920	2 108	2 108	52,7	29,7	43,6
1997								
Vuokra-asunto – Hy- resbostad – <i>Rental dwelling</i>	2 057	934	934	2 128	2 128	55,4	31,1	43,9
Omistusasunto – Ägar- bostad – <i>Owner-oc- cupied dwelling</i>	112	701	701	1 803	1 803	27,8	17,0	38,9

¹⁾ Todelliset asumiskustannukset.
Faktiska boendekostnader.
Actual housing costs.

²⁾ Vuodesta 1991 alkaen joulukuu, sitä ennen syyskuu.
December fr o m 1991, september före 1991.
Before 1991, September.

Lähteet: Asumistuki ja asumistuen saajat joulukuussa 1992, selvitys 2/1994, Ympäristöministeriö; Asumistuki ja asumistuen saajat joulu-
kuussa 1993, selvitys 4/1994, Ympäristöministeriö; Kelan tilastot.

Källor: Miljöministeriets utredningar 2/1994 och 4/1994 om bostadsbidrag och bidragstagare i december 1992 resp december 1993; FPAs
statistik.

Kuvio 45. Yleistä asumistukea saaneiden ruokakuntien rakenne 1980–97**Figur 45. Hushåll med allmänt bostadsbidrag efter hushållets struktur 1980–97****Chart 45. Composition of households receiving general housing allowance, 1980–97**

Lähde: Suomen tilastollinen vuosikirja 1994; Kelan tilastot.

Källa: Statistisk årsbok för Finland 1994; FPAs statistik.

124. Yleisellä asumistuella tuettu asuminen 1991–97**Allmänt bostadsbidrag efter boendeförhållanden 1991–97****General housing allowance: Selected data, 1991–97**

31.12. Year-end	Kaikki asumis- tukiasunnot Samtliga bostads- bidragsbostäder All subsidized dwellings	Omistusasunto Ägarbostad Owner-occupied dwelling			Vuokra-asunto Hyresbostad Rental dwelling	Maan kaikki asunnot Landets alla bostäder All dwellings in Finland
		Kaikki Samtliga All	Osakeasunto Aktiebostad Cooperative	Omakotitalo Egnahemshus One-family		
Asunnon koko, m²) – Bostadens storlek, m²) – Size of dwelling in sq.m¹)						
1991	66,6	91,7	68,4	107,8	59,3	76,4
1992	64,7	90,3	66,6	108,1	57,9	76,7
1993	63,1	92,6	66,7	110,8	57,7	76,9
1994	63,0	94,0	68,4	111,0	57,8	77,2
1995	61,3	94,4	67,4	112,8	57,3	77,2
1996	59,7	95,1	66,2	113,9	56,8	77,4
1997	58,9	96,0	65,8	114,5	56,5	77,6
m²) henkilöä kohti – m²) per person – Sq.m.¹)/resident						
1991	24,5	23,0	..	..	25,2	31,9
1992	24,5	23,0	24,6	22,3	25,2	32,3
1993	24,7	22,1	24,2	21,3	25,6	32,7
1994	25,1	22,5	24,1	21,9	25,9	33,0
1995	25,2	21,9	24,4	21,1	26,0	33,4
1996	25,4	21,2	24,7	20,2	26,1	33,7
1997	25,6	21,0	25,1	19,9	26,3	34,1

¹) Todellinen pinta-ala.

Faktisk yta.

Effective size.

Lähteet: Kelan tilastot; Tilastokeskus.

Källor: FPAs statistik; Statistikcentralen.

125. Yleistä asumistukea saavien ruokakuntien rakenne 1991–97

Hushåll med allmänt bostadsbidrag, struktur 1991–97

Households receiving general housing allowance, 1991–97: Analysis by household composition

31.12. Year-end	Asumistukea saaneet ruokakunnat Mottagarhushåll Households receiving housing allowance					
	Kaikki Samtliga All	Yksin asuvat Ensam- boende Single recipients	Lapsettomat parit Barnlösa par Couples without children	Lapsiperheet Barnfamiljer Families with children	Muut ¹⁾ Övriga ¹⁾ Other ¹⁾	
				Kaikki Samtliga All	Yksinhuoltajat Ensamför- sörjare Single-parent households	
Lukumäärä – Antal – Number						
1991	146 267	30 628	18 232	89 772	45 164	7 635
1992	192 833	52 051	24 948	105 823	50 624	10 011
1993	182 379	57 135	23 950	93 522	45 568	7 772
1994	227 555	73 974	27 778	117 239	56 112	8 564
1995	213 816	75 974	24 649	105 591	55 838	7 602
1996	191 884	74 404	21 481	89 410	50 608	6 589
1997	184 614	74 750	20 696	83 430	49 505	5 738
1997						
Kaikki – Samtliga – All	184 614	74 750	20 696	83 430	49 505	5 738
Vuokra-asunnossa asuvat – I hyresbostad – <i>Rental dwelling</i>	173 456	73 435	20 516	73 974	45 893	5 531
Omistusasunnossa asuvat – I ägarbostad – <i>Owner-occupied dwelling</i>	11 158	1 315	180	9 456	3 612	207
%						
1997						
Kaikki – Samtliga – All	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Vuokra-asunnossa asuvat – I hyresbostad – <i>Rental dwelling</i>	94,0	98,2	99,1	88,7	92,7	96,4
Omistusasunnossa asuvat – I ägarbostad – <i>Owner-occupied dwelling</i>	6,0	1,8	0,9	11,3	7,3	3,6

¹⁾ Mm. yhteisöruokakunnat.
 Bl a bostadshushåll.
 Includes household-dwelling units.

Lähde: Kela.
 Källa: FPA.

8.2 Yleinen asumistuki alueittain

Aluutilastot yleisestä asumistuesta esitetään vuosikirjassa maakunnittain. Tilastointiperuste on tukea saaneen henkilön kotikunta.

Tarkempaa tilastotietoa: Kansaneläkelaitoksen asumistukitilastot (sarja T15).

8.2 Det allmänna bostadsbidraget regionvis

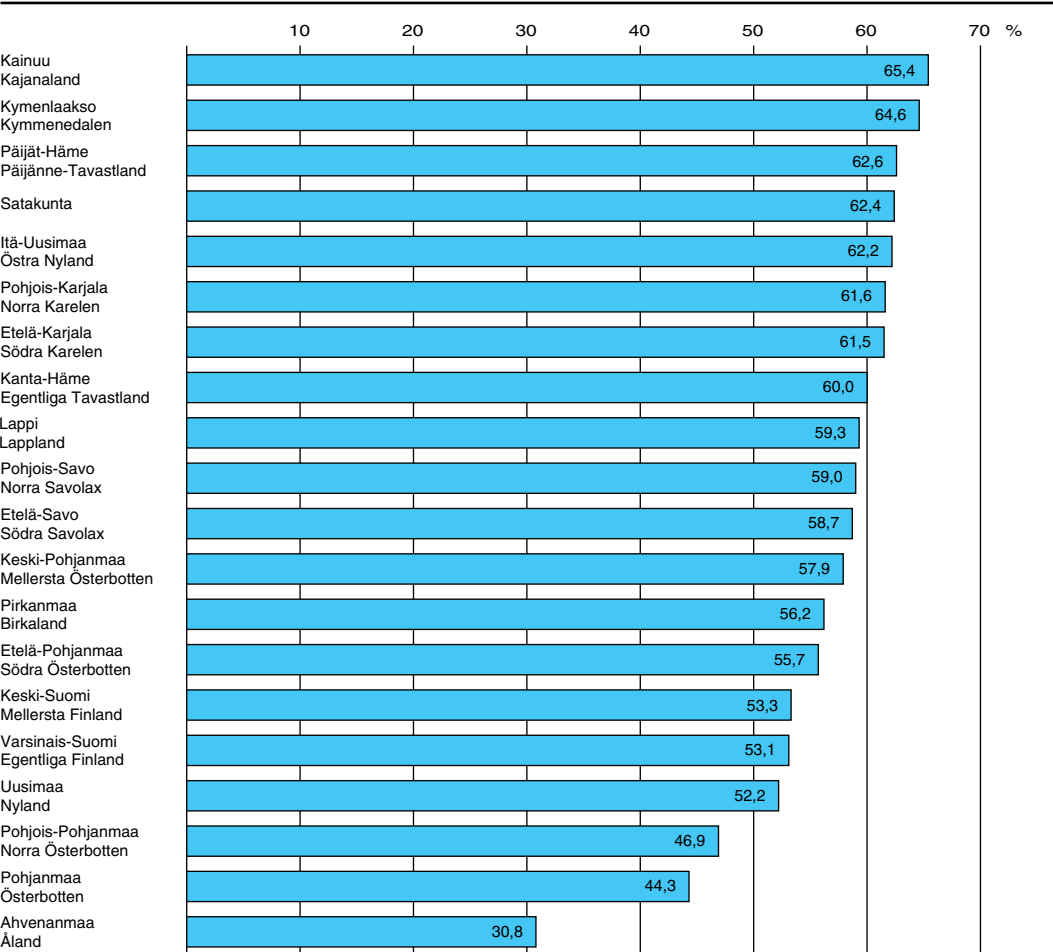
Regionstatistiken över det allmänna bostadsbidraget presenteras landskapsvis i årsboken. Statistikföringen grundar sig på bidragstagarens hemkommun.

Mer detaljerad statistik finns i Kansaneläkelaitoksen asumistukitilastot (FPAs bostadsbidragsstatistik, serie T15).

Kuvio 46. Työttömänä tuen saaja taisaajan puoliso, % kaikista yleistä asumistukea saaneista ruokakunnista maakunnittain 31.12.1997

Figur 46. Arbetslös bidragstagare eller bidragstagarmake, % av samtliga hushåll med allmänt bostadsbidrag landskapsvis 31.12.1997

Chart 46. Recipients of general housing allowance: % of households where either the recipient or the spouse was unemployed at year-end 1997, by province

Lähde: Kelan tilastot.
Källa: FPAs statistik.

Huom. Maakuntajako, ks. kartta liiteessä 12.
Anm. Landskapsindelning, se kartan i bilaga 12.

126. Yleinen asumistuki maakunnittain 31.12.1997
Allmänt bostadsbidrag landskapvis 31.12.1997
General housing allowance, by province, at year-end 1997

Maakunta ¹⁾ Landskap ¹⁾ Province	Asumistukea saaneet ruokakunnat Mottagarhushäll Households receiving housing allowance				Vuoden aikana maksetut asumistuet, milj. mk Under året betalda bidrag, milj mk Annual expenditure, FIM million	Asumistuki, mk/kk ²⁾ Bostadsbidrag, mk/mån ²⁾ Housing allowance, FIM/month ²⁾	Asunnon koko, m ² Bostadsyta, m ² Size of dwelling in sq.m.		Maan kaikki asunto- kunnat ³⁾ , % Samtliga bostadshushåll ³⁾ i landet, % Total household-dwelling units ³⁾ in Finland
	Lukumäärä Antal Number	%	Vuokra-asunnossa asuvat, % I hyresbostad, % Rental dwelling, %	Yksinhuoltajat, % Ensamförsörjare, % Single parents, %			Asumistukea saaneet Mottagare Recipients	Koko väestö Hela befolkningen Total population	
Koko maa – Hela landet	184 614	100,0	94,0	26,8	2 168,9	920	58,9	77,6	100,0
– Whole country									
Uusimaa – Nyland	51 210	27,7	96,5	30,3	727,2	1 068	58,8	71,0	25,5
Itä-Uusimaa – Östra Nyland	2 075	1,1	94,4	32,8	24,1	885	63,8	86,0	1,6
Varsinais-Suomi – Egentliga Finland	14 722	8,0	95,0	26,6	172,2	909	57,5	78,4	8,9
Satakunta	7 242	3,9	92,1	30,2	77,2	852	61,5	83,7	4,7
Kanta-Häme – Egentliga Tavastland	4 857	2,6	94,5	28,9	55,1	876	60,2	79,0	3,3
Pirkanmaa – Birkaland	16 196	8,8	94,3	25,8	175,5	865	57,4	76,7	8,8
Päijät-Häme – Päijänne-Tavastland	7 327	4,0	94,3	28,4	79,2	839	58,6	76,0	4,0
Kymenlaakso – Kymmenedalen	5 482	3,0	94,8	31,1	53,6	793	57,3	77,6	3,8
Etelä-Karjala – Södra Karelen	4 529	2,5	96,2	28,7	47,3	852	56,9	77,3	2,8
Etelä-Savo – Södra Savolax	5 893	3,2	94,8	24,0	58,8	805	56,9	79,3	3,3
Pohjois-Savo – Norra Savolax	9 807	5,3	93,4	23,9	101,3	842	56,4	76,5	4,9
Pohjois-Karjala – Norra Karelen	7 533	4,1	93,3	22,1	82,2	883	59,1	76,4	3,4
Keski-Suomi – Mellersta Finland	11 646	6,3	94,3	20,3	124,2	872	55,3	77,1	5,0
Etelä-Pohjanmaa – Södra Österbotten	4 799	2,6	87,5	25,6	49,7	826	65,4	88,3	3,5
Pohjanmaa – Österbotten	4 856	2,6	93,3	22,3	55,0	896	57,0	85,1	3,2
Keski-Pohjanmaa – Mellersta Österbotten	2 199	1,2	87,1	23,6	22,7	821	66,3	90,5	1,2
Pohjois-Pohjanmaa – Norra Österbotten	12 527	6,8	87,6	22,2	140,6	889	63,3	92,7	6,2
Kainuu – Kajanaland	3 082	1,7	91,3	25,0	30,0	799	60,8	80,3	1,7
Lappi – Lappland	8 301	4,5	91,5	26,7	88,7	876	61,1	81,1	3,6
Ahvenanmaa – Åland	331	0,2	91,8	44,1	4,3	893	67,4	92,0	0,5

¹⁾ Maakuntajako, ks. kartta liitteessä 12.

Landskapsindelning, se kartan i bilaga 12.

²⁾ Joulukuu.

December.

³⁾ Asuntokunnan muodostavat kaikki samassa asunnossa vakinaisesti kirjoilla olevat henkilöt.

Ett bostadshushåll består av alla som är registrerade som varaktigt boende i samma bostad.
A household dwelling unit comprises all persons domiciled in a single dwelling.

Lähde: Kela; Tilastokeskus.

Källa: FPA; Statistikcentralen.

Opintoetuudet Studieförmåner

9.1 Opintotuki

Opintotukijärjestelmän tarkoituksena on turvata opiskeluaikainen toimeentulo. Opintotuesta säädetään opintotukilaissa ja siihen liittyvissä muissa säädöksissä. Opintotuen toimeenpano kuuluu Kelan tehtäviin.

Opintotuen kehitystä selostetaan liitteessä 7 ja vuoden 1997 aikana voimaan tulleita lainmuutoksia liitteessä 8.

Perusedellytykset

Opintoihin Suomessa opintotukea voidaan myöntää Suomen kansalaiselle, EU/ETA-työntekijälle ja hänen aviopuolisolleen ja huollettavanaan olevalle lapselle sekä muulle kuin Suomen kansalaiselle, jos tämä on asunut Suomessa vähintään kaksi vuotta muussa kuin opiskelutarkoituksessa ja asumista voidaan luonnehtia pysyväksi (tietyn edellytyksin riittää tätä lyhyempikin aika, esim. pakolaiset).

Ulkomaisiin opintoihin opintotukea voidaan myöntää Suomen kansalaiselle sekä EU/ETA-työntekijälle ja tämän aviopuolisolle ja huollettavana olevalle lapselle, jos he ovat asuneet Suomessa vähintään kaksi vuotta ennen opintojen alkua ja ulkomailla oloa voidaan pitää tilapäisenä. Ulkomailla tapahtuvan opiskelun tukeminen edellyttää, että opinnot vastaavat niitä, joihin Suomessakin saa tukea tai että ne sisältyvät Suomessa suoritettavaan tutkintoon. (Tuki opintoihin ulkomailla määräytyy osittain eri tavalla kuin tuki opintoihin Suomessa.)

Oikeus opintotukeen

Opintotukea voi saada oppilaitokseen hyväksytty, päätoimisesti opiskeleva henkilö, joka edistyy opinnoissa ja on taloudellisen tuen tarpeessa.

Opintotukea myönnetään oppivelvollisuuden (peruskoulun) jälkeisiin opintoihin. Seuraavat opinnot oikeuttavat tukeen:

9.1 Studiestöd

Syftet med studiestödet är att trygga utkomsten under studietiden. Om studiestöd stadgas i lagen om studiestöd med tillhörande författningar. FPA har hand om skötseln av studiestödet.

Studiestödets utveckling beskrivs i bilaga 7 och de år 1997 införda lagändringarna i bilaga 8.

Allmänna förutsättningar

För studier i Finland kan studiestöd beviljas finska medborgare, EU/EES-arbetare och deras äkta makar och barn som de har att försörja samt andra än finska medborgare om de bott i Finland minst två år i annat syfte än att bedriva studier och bosättningen här kan anses varaktig (i vissa fall godtas kortare tid, t ex i fråga om flyktingar).

För studier utomlands kan studiestöd beviljas finska medborgare samt EU/EES-arbetare och deras äkta makar och barn som de försörjer, om de varit bosatta i Finland minst två år innan studierna inleddes och utlandsvistelsen kan anses tillfällig. Stöd för studier utomlands förutsätter att dessa motsvarar studier som stöds även i Finland eller att de ingår i examen som avläggs i Finland. (Stöd för studier utomlands bestäms delvis olika än för studier i Finland.)

Rätt till studiestöd

Studiestöd kan beviljas den som godkänts för studier vid en läroinrättning, studerar på heltid, har framgång i studierna och är i behov av ekonomiskt stöd.

Studiestöd beviljas för studier som bedrivs efter fullgjord läroplikt (grundskola). Följande studier berättigar till stöd:

- lukion oppimäärän suorittaminen
- muussa keskiasteen oppilaitoksessa ammattitutkinnon suorittaminen tai ammattipätevyyttä lisäävät opinnot. Kansanopistossa tuki voidaan myöntää myös muuhun päätoimiseen opiskeluun. Kansalaisopistossa tai kesäyliopistossa tukea voi saada vain ammatillisiin täydennysopintoihin.
- korkeakoulussa tutkinnon, tieteellisen jatkotutkinnon tai ammatillisen täydennyskoulutusohjelman suorittaminen (tietyin edellytyksin myös yksittäisen opintokokonaisuuden suorittaminen).

Eräät etuudet voivat estää opintotuen saannin. Tukea ei myönnetä, jos opiskelija saa eläkettä, työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea, vuorottelukorvausta, työvoimapolitiista koulutustukea, pitkäaikaisyöttömän omaehtoisen opiskelun tukea, koulutuspäirahaa työttömän omaehtoisen opiskelun ajalta (1.8.1998 alkaen), kuntoutusrahaa tai sitä vastaavaa, opintotukea toisesta maasta tai on suorittamassa asevelvollisuutta.

Opintotuen kesto

Korkeakouluopiskelija voi saada opintotukea enintään 70 kuukaudeksi, josta 55 kuukautta hän voi käyttää yhden ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamiseen. Ylemmän korkeakoulututkinnon enimmäistukiaikaan (55 kk) voi saada erityisin perustein pidennystä. Ammattikorkeakoulututkinnon enimmäistukiaika on 55, 50 tai 45 kuukautta tutkinnon laajuudesta riippuen. Muihin kuin korkeakouluopintoihin tuki myönnetään koulutuksen säännönmukaisen keston ajaksi.

Aikuisopintorahaa voi saada enintään kahdeksi lukuvuodeksi, lisensiaatin ja tohtorin tutkinnon suorittamiseen kuitenkin enintään 12 kuukaudeksi.

Opintotuki myönnetään yleensä enintään yhdeksäksi kuukaudeksi lukuvuoden aikana. Jos korkeakouluopiskelija opiskelee kesällä päätoimisesti, tuki voidaan myöntää myös kesäkuukausien ajaksi. Muussa kuin korkeakoulussa tai lukiossa tuki voidaan myöntää yli yhdeksäksi kuukaudeksi, kun lukuvuoden työpäiviä on vähintään 190.

Opintotukietuudet

Opintotuki koostuu (normaalista) opintorahasta tai aikuisopintorahasta sekä asumislisästä ja opintolainan valtiontakauksesta. Korkotukea maksetaan edelleen opintolainoihin, jotka on myönnetty aikaisemman opintotukilain nojalla. Opintolainojen korkojen maksumen voidaan myöntää korkoavustusta.

- avläggande av gymnasiets lärokurs
- annan mellanstadieutbildning om den leder till yrkesexamen eller ökad yrkesbehörighet. För studier vid folkhögskola kan studiestöd beviljas även för andra heltidsstudier. Vid medborgarinstitut eller sommaruniversitet utges studiestöd endast för kompletterande yrkesstudier
- avläggande av examen, vetenskaplig påbyggnadsexamen eller yrkesinriktat fortbildningsprogram vid högskola (på vissa villkor även enskilda studiehelheter).

En del förmåner hindrar beviljande av studiestöd. Studiestöd beviljas inte studerande med pension, arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd, alterneringsersättning, arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd, stöd för långtidsarbetslösas frivilliga studier, utbildningsdagpenning för arbetslösas frivilliga studier (från 1.8.1998), rehabiliteringspenning eller motsvarande eller studiestöd från ett annat land, och inte heller studerande som fullgör värnplik.

Utbetalningstid

Högskestuderande kan få studiestöd för högst 70 månader, varav 55 månader kan användas för avläggande av en högre högskestudexamen. Den maximala stödtiden (55 mån) för högre högskestudexamen kan förlängas på särskilda grunder. För yrkeshögskestudexamen är maximitiden 55, 50 eller 45 månader beroende på examens omfattning. För andra än högskestudier beviljas studiestöd enligt den normala tiden för utbildningen.

Vuxenstudiepenning kan beviljas för högst två läsår, men för avläggande av licentiat- och doktorsexamen för högst 12 månader.

Studiestödet beviljas i regel för 9 månader per läsår. Högskestuderande som under sommaren studerar på heltid kan få studiestöd även för sommarmånaderna. För andra än gymnasie- och högskestuderande kan stödet beviljas för mer än 9 månader om arbetsdagarna per läsår är minst 190.

Studiestödsförmåner

Studiestödet består av (normal) studiepenning eller vuxenstudiepenning samt bostadstillägg och statsborgen för studielån. Räntestöd betalas alltså för studielån som beviljats med stöd av den gamla lagen om studiestöd. För betalning av räntor på studielån kan räntebidrag beviljas.

Normaali opintoraha

Opintorahan suuruus riippuu opiskelijan iästä, asumis- ja perhesuhteista, oppilaitoksesta sekä taloudellisesta tilanteesta. Lapsilisää saavalle opintorahaa ei myönnetä.

Täyden opintorahan määrät olivat lukuvuonna 1997–98 seuraavat (lukuvuonna 1998–99 määrät ovat eräiltä osin muuttuneet):

	Keski- aste mk/kk	Korkea- koulu
Vanhempien luona asuva		
alle 20-vuotias	130	230
20 v täyttänyt	380	630
Itsenäisesti asuva		
alle 19-vuotias	500	750
19 v täyttänyt	1 270	1 540
Avioliitossa oleva tai elatus- velvollinen	1 270	1 540

Taloudellisen tuen tarvetta harkittaessa otetaan huomioon opiskelijan omat tulot ja eräissä tapauksissa vanhempien tulot.

Opintoraha maksettiin vuoden 1997 loppuun saakka täysimääräisenä, jos opiskelijan oma tulo veronalaiset tulot ja toimeentulon turvaamiseen tarkoitettua apurahoja olivat enintään 1 800 mk/kk. Kun tulot ylittivät tuon määrän, opintoraha pieneni 10 % jokaista tuloajan ylittävää 300 markkaa kohden. Opintorahaa ei maksettu enää lainkaan, kun tulot olivat 4 800 mk/kk tai sitä suuremmat. Opiskelijan tulot otettiin huomioon lukukauden tukikuukausien ajalta keskimääräisenä kuukausitulona. Muiden kuukausien tulot eivät vaikuttaneet opintorahan määräytymiseen.

Opintorahan (myös asumislisän) tarveharkinta muuttui 1.1.1998. Opiskelijan omat tulot otetaan huomioon koko kalenterivuodelta. Opiskelijalla saa opintotukietuuksien lisäksi kalenterivuodessa olla muita veronalaisia tuloja ja toimeentulota turvaavia apurahoja tietty määrä (ns. vapaa tulo). Jokaista tukikuukautta kohti saa olla tuloja 3 000 mk ja tuetonta kuukautta kohti 9 000 mk. (Tukikuukausi on kuukausi, jolta opiskelija on saanut opintorahaa ja/tai asumislisää.) Kulkekin opiskelijalle lasketaan oma henkilökohtainen vuositulo sen perusteella, kuinka monta tuellista ja tuetonta kuukautta opiskelijan kalenterivuodessa on ollut. Opiskelija voi ansaita ns. vapaan tulonsa milloin vain kalenterivuoden aikana.

Verotuksen valmistuttua opiskelijan tuloja verrataan opiskelijan henkilökohtaiseen vuosituloajaan. Jos tulot ovat tuloajaa suuremmat, ylitystä vastaava määrä opintorahaa ja asumislisää peritään takaisin. Yli-

Normal studiepenning

Studiestödets belopp beror på studerandens ålder, boendeform, familjeförhållanden och ekonomiska situation samt på läroinrättningen. Den som får barnbidrag beviljas inte studiepenning.

Beloppen av full studiepenning under läsåret 1997–98 var följande (beloppen för läsåret 1998–99 har ändrats delvis):

	Mellan- stadiet mk/mån	Hög- skola mk/mån
Bor hos föräldrarna		
under 20 år	130	230
från 20 år	380	630
Bor självständigt		
under 19 år	500	750
från 19 år	1 270	1 540
Gift eller underhållsskyldig	1 270	1 540

När behovet av ekonomiskt stöd övervägs, beaktas studerandens egna och i vissa fall föräldrarnas inkomster.

Studiestödet utgavs med fullt belopp till slutet av 1997 om studerandens egna skattepliktiga inkomster och stipendier för trygghet av utkomsten var högst 1 800 mk/mån. Överskreds gränsen minskade studiepenningen med 10 % för varje 300 mark utöver inkomstgränsen. Var inkomsten över 4 800 mk/mån eller större betalades ingen studiepenning. Inkomsterna beaktades som genomsnittliga månadsinkomster för stödmånaderna under läsåret. Inkomsterna under övriga månader inverkar inte på studiepenningen.

Behovsprövningen för studiepenning (liksom bostadstillägg) ändrades 1.1.1998. Studerandens egna inkomster beaktas för hela kalenderåret. Utöver studiestödsförmånerna får en studerande ha andra skattepliktiga inkomster och stipendier som tryggar utkomsten upp till ett visst belopp per kalenderår (fribelopp). För varje stödmånad får inkomsten uppgå till 3 000 mk och för varje stödlös månad till 9 000 mk. (Stödmånad är en månad för vilken studeranden fått studiepenning och/eller bostadstillägg.) För varje studerande bestäms en personlig årsinkomstgräns utifrån det antal stödmånader och stödlösa månader som han haft under kalenderåret. En studerande får tjäna in sitt fribelopp när som helst under kalenderåret.

Rätten till utbetalat studiestöd kontrolleras årligen efter slutförd beskattning. Studerandens inkomster jämförs med den personliga årsinkomstgränsen. Om inkomsterna överstiger gränobeloppet återkrävs studie-

tyksen ensimmäisen 6 000 markan osalta peritään puolet, minkä jälkeen perintä tehdään täysimääräisesti.

Vanhempien tulot saattavat joko suurentaa tai pienentää opintorahaa. Tuloilla tarkoitetaan puhtaita ansio- ja pääomatuloja. Perheettömälle alle 19-vuotiaalle tai vanhempiensa luona asuvalle opiskelijalle opintoraha voidaan myöntää *korotettuna vanhempien vähävaraisuuden* perusteella. Toisaalta taas vanhempien tulot ylittäessään tietyn tulorajan (162 000 mk/v lukuvuonna 1997–98) *pienentävät* keskiasteella opiskelevan perheettömän alle 20-vuotiaan opintorahaa.

Aikuisopintoraha

Aikuisopintorahaan on oikeus 30–54-vuotiaalla opiskelijalla, jolta puuttuu ammatillinen peruskoulutus tai jonka edellisistä päätoimisista opinnoista on kulunut vähintään viisi vuotta. Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut ei saa aikuisopintorahaa toisen samantasoisen tutkinnon suorittamiseen. Aikuisopintorahan saaminen edellyttää aikuisopintorahaa hakevalta vähintään vuoden pituista työhistoriaa. Lisäksi työttömien ja työelämän ulkopuolelta tulevien oikeutta aikuisopintorahaan on rajoitettu.

Aikuisopintoraha on 25 % opintoja edeltäneistä vaikiintuneista veronalaisista ansiotuloista, kuitenkin vähintään 1 540 mk/kk ja enintään 2 800 mk/kk (lukuvuonna 1997–98). Aikuisopintorahaa ei myönnetä, jos opiskelija saa opiskeluaikana (osa)palkkaa, eläkettä tai muuta vastaavaa tuloa. Muita veronalaisia tuloja ja toimeentulon turvaamiseen tarkoitettuja apurahoja opiskelijalla saa lukuvuoden tukikuukausien aikana olla keskimäärin enintään 2 000 mk/kk. Tulona ei pidetä erorahan aikuiskoulutuslisää eikä ammattikoulutusrahaa.

Asumislisä

Asumislisään on oikeutettu

- perheetön opiskelija, joka asuu yksin vuokra-asunnossa, asumisoikeusasunnossa tai opiskelijasuntolassa ja
- perheellinen tai avoliitossa elävä opiskelija, joka asuu opiskelun vuoksi vuokralla muulla paikkakunnalla kuin hänen perheensä.

Lukuvuonna 1997–98 asumislisä oli 67 % kuukausivuokrasta tai -vastikkeesta. 1 275 markan ylittäneitä kustannuksia ei otettu huomioon, joten suurin maksettava asumislisä oli 854 mk/kk. Jos asumiskustannukset jäivät alle 200 markan kuukaudessa, asumislisää ei maksettu lainkaan. Ulkomailla opiskelevan asumislisä oli yleensä 900 mk/kk.

penningen och bostadstillägget med ett belopp som motsvarar den överskjutande delen. Upp till 6 000 mark återkrävs hälften och därefter hela beloppet.

Föräldrarnas inkomster kan antingen höja eller minska studiepenningen. Med inkomster avses förvärvs- och kapitalinkomster minus naturliga avdrag. Studerande utan familj som är under 19 år eller bor hos föräldrarna kan beviljas *förhöjd* studiepenning om föräldrarnas ekonomiska situation är svag. När föräldrarnas inkomster överskrider en viss gräns (162 000 mk/år läsåret 1997–98) *minskar* de studiepenningen för mellanstadiestuderande som inte fyllt 20 år och inte har familj.

Vuxenstudiepenning

En studerande i åldern 30–54 år har rätt till vuxenstudiepenning när han saknar grundläggande yrkesutbildning eller det gått minst fem år sedan hans senaste heltidsstudier. Den som avlagt en högre högskoleexamen får inte vuxenstudiepenning för att avlägga en annan examen på samma nivå. Av den som söker vuxenstudiepenning krävs minst ett års arbete. Rätten till vuxenstudiepenning för den som är arbetslös eller utanför arbetslivet är likaså begränsad.

Vuxenstudiepenningen är 25 % av den fasta skattepliktiga förvärvsinkomsten före studierna, dock minst 1 540 mk/mån och högst 2 800 mk/mån (läsåret 1997–98). Vuxenstudiepenning beviljas inte studerande som under studietiden har (deltids)lön, pension eller motsvarande inkomster. Andra skattepliktiga inkomster och stipendier för tryggnad av utkomsten får utgöra i genomsnitt högst 2 000 mk per stöd-månad under läsåret. Som inkomst betraktas inte avgångsbidragssystemets vuxenutbildningstillägg eller yrkesutbildningspenning.

Bostadstillägg

Rätt till bostadstillägg har

- en studerande utan familj som bor ensam i hyres-, bostadsrätts- eller studentbostad
- en studerande med familj som på grund av studierna bor på hyra på annan ort än familjen.

Läsåret 1997–98 var bostadstillägget 67 % av månadshyran eller -vederlaget. Kostnader utöver 1 275 mk beaktades inte, och därmed var det största bostadstillägget 854 mk/mån. Om boendekostnaderna var mindre än 200 mark per månad betalades inget bostadstillägg. Bostadstillägget för studier utomlands var i regel 900 mk/mån.

Vanhempiensa omistamassa tai vanhemmiltaan vuokraamassa asunnossa asuvan opiskelijan oikeutta asumisliisään rajoitettiin vuoden 1998 alusta. Tällaisen opiskelijan asumisliisä on enintään 350 mk/kk. Jos asunto on samassa kiinteistössä kuin vanhempien asunto, asumisliisää ei myönnetä lainkaan.

Asumisliisä maksettiin 31.12.1997 saakka täysimääräisenä, jos opiskelijan oma t keskimääräiset tulot (veronalaiset tulot ja toimeentuloa turvaavat apurahat) tukikuukausilta olivat enintään 1 800 mk/kk. Asumisliisää vähennettiin 10 % jokaiselta tulorajan ylittävältä täydeltä 300 markalta.

Vuoden 1998 alusta asumisliisän tarveharkinta on samansisältöinen kuin opintorahan (ks. s. 226). Kullekin opiskelijalle lasketaan oma vuosituloraja sillä perusteella, kuinka monena kuukautena kalenterivuoden aikana hän on saanut opintorahaa ja/tai asumisliisää. Tukikuukautta kohti tuloa saa olla 3 000 mk ja tuetonta kuukautta kohti 9 000 mk. Opiskelijan tuloja verrataan hänen henkilökohtaiseen vuositulorajansa.

Vanhempien tulot ylittäessään tietyn tulorajan pienentävät keskiasteella opiskelevan perheettömän alle 18-vuotiaan asumisliisää.

Opintolainan valtiontakaus

Opintolainaan myönnetään valtiontakaus, jos opiskelija saa normaalia opintorahaa tai aikuisopintorahaa. Eräissä tilanteissa lainantakaus voidaan myöntää ilman opinto- tai aikuisopintorahaa.

Valtion takaaman opintolainan määrät tukikuukautta kohti olivat lukuvuonna 1997–98 seuraavat:

	mk/kk
Normaalia opintorahaa saava	
18 v täyttänyt	1 300
alle 18-vuotias	900
Aikuisopintorahaa saava	1 800
Ulkomailla opiskeleva	2 100

Valtiontakaus myönnetään lukuvuodeksi kerrallaan. Valtion takaamaa opintolainaa haetaan pankista. Korosta ja muista lainaehdoista pankki ja opiskelija sopivat keskenään.

Opintolainan ja vastaavasti valtiontakauksen määrään lisätään lukukausittain lainan opiskeluaikaiset korot. Opiskelija maksaa opintolainansa korot vasta opintojensa päätyttyä lainan lyhentämisen yhteydessä. Niinä lukukausina, jona opiskelija ei saa opintotukea, opintojen päätyttyä tai opintojen ollessa keskeytyksissä, opiskelija maksaa korot itse.

Pankki voi vaatia lainan maksamista takaisin, jos lainansaaja on laiminlyönyt koron tai lyhennyksen mak-

Rätten till bostadstillägg för en studerande som bor i en bostad som föräldrarna äger eller som han hyr av dem begränsades i början av 1998. Bostadstillägget blev då högst 350 mk/mån. Om bostaden finns i samma fastighet som föräldrarnas bostad beviljas inget bostadstillägg.

Bostadstillägget utgavs med fullt belopp till 31.12.1997 när studerandens egna inkomster (skattepliktiga inkomster och stipendier som tryggar utkomsten) för stödmånaderna var högst 1 800 mk/mån i medeltal. Bostadstillägget minskade med 10 % för varje 300 mark över inkomstgränsen.

För om år 1998 är behovsprövningen för bostadstillägget lika som för studiepenningen (se sid 226). För varje studerande räknas en egen årsinkomstgräns utifrån det antal månader under kalenderåret som studiepenning och/eller bostadstillägg betalats för. Inkomsten får vara högst 3 000 mk per stödmånad och 9 000 mk per stödlös månad, och den jämförs med studerandens personliga årsinkomstgräns.

När föräldrarnas inkomster överskrider en viss gräns minskas bostadstillägget för den som bedriver mellanstadie studier, är under 18 år och inte har familj.

Statsborgen för studielån

Studerande med normal studiepenning eller vuxenstudiepenning kan beviljas statsborgen för studielån. I vissa fall kan borgen beviljas utan studie- eller vuxenstudiepenning.

Läsåret 1997–98 var beloppen av de statsgaranterade studielånen per stödmånad följande:

	mk/mån
Mottagare av normal studiepenning	
från 18 år	1 300
under 18 år	900
Mottagare av vuxenstudiepenning	1 800
Studerande utomlands	2 100

Statsborgen beviljas för ett läsår i sänder. Statsgaranterade lån får sökas hos bankerna. Banken och studeranden avtalar sinsemellan om räntan och övriga lånevillkor.

Låneräntorna läggs till studielånet och statsborgen terminsvis under studietiden. Studeranden betalar räntorna först i samband med låneamorteringarna efter avslutade studier. Under terminer då studeranden inte får studiestöd samt när studierna slutförts eller avbrutits betalar studeranden räntorna själv.

Banken kan kräva att lånet återbetalas, om låntagaren försummat att betala räntor eller amorteringar.

samisen. Jos Kela joutuu maksamaan lainan pankille, Kelalle syntyy oikeus takaussaatavaan opiskelijalta. Saatavaan voidaan myöntää maksuvapautus, jos lainansaaja on kuollut tai tullut työkyvyttömäksi, tai velkasaneerauslain perusteella.

Korkotuki ja korkoavustus

Korkotukea voidaan maksaa opintolainoihin, jotka on myönnetty aikaisemman opintotukilain nojalla (korkeakouluopiskelijoiden lainat ennen 1.6.1992, muiden lainat ennen 1.7.1994). Valtio maksaa korkotukena osan opintolainan korosta. Tuki maksetaan opiskeluaikajalta ja noin 1 1/2 vuoden ajalta opiskelun päättymisestä. Tuolta ajalta opiskelijan korko-osuus oli 3,75 % vuonna 1997 ja 3,25 % vuonna 1998.

Työttömyyden, asevelvollisuuden sekä äitiys- ja vanhempainrahan saannin perusteella vanhojen korkotuellisten lainojen korot voidaan maksaa kokonaan valtion varoista ilman takaisinmaksuvelvoitetta (*korkoavustus*).

Myös uusien markkinaehtoisten opintolainojen korkoihin voi saada opintotuen korkoavustusta, jos lainansaaja on työtön tai äitiys- ja vanhempainrahalla. Jos lainansaaja on suorittamassa asevelvollisuuttaan, korot maksetaan sotilasavustuksena.

Ateriatuki

Kela myöntää tukea opiskelijaruokaloiden pitäjille korkeakouluopiskelijoiden ruokailun tukemiseksi.

Opintotukietuuksien verotus

Normaali opintoraha ja aikuisopintoraha ovat veronalaista tuloa. Asumislisä on verovapaa etuus. Vähintään 1 000 markan suuruudesta opintorahasta peritään 10 %:n ennakonpidätys. Aikuisopintorahasta ennakonpidätys on 20 %. Pelkästä normaalista opintorahasta ei kuitenkaan jää verotettavaa tuloa opintorahavähennyksen ansiosta.

Tarkempaa tilastotietoa: Kelan opintotukikeskuksen päätösrekisteritilasto, aikuisopintotukitilasto, lainarekisteri- ja perintätalasto.

Om FPA betalat ett studielån till banken har FPA borgensfordran på studeranden. Låntagaren kan befrias från betalning, om han blivit arbetsoförmögen eller avlidit, eller enligt lagen om skuldsanering.

Räntestöd och räntebidrag

Räntestöd kan utges för studielån som beviljats med stöd av den tidigare lagen om studiestöd (lån till högskolestuderande före 1.6.1992, lån till andra före 1.7.1994). Staten betalar i räntestöd en del av studielånets räntor. Räntestödet betalas för studietiden och för cirka 1 1/2 år efter avslutade studier. Studerandens andel av räntan var 3,75 % år 1997 och 3,25 % år 1998.

Den som är arbetslös, gör sin värnplikt eller har moderskaps- eller föräldrapenning kan få räntorna på gamla räntestödslån betalda helt med statens medel utan någon återbetalningsskyldighet (*räntebidrag*).

Räntebidrag kan betalas även för räntor på de nya studielånen med marknadsränta, om låntagaren är arbetslös eller har moderskaps- eller föräldrapenning. Om låntagaren gör sin värnplikt betalas räntorna i form av militärunderstöd.

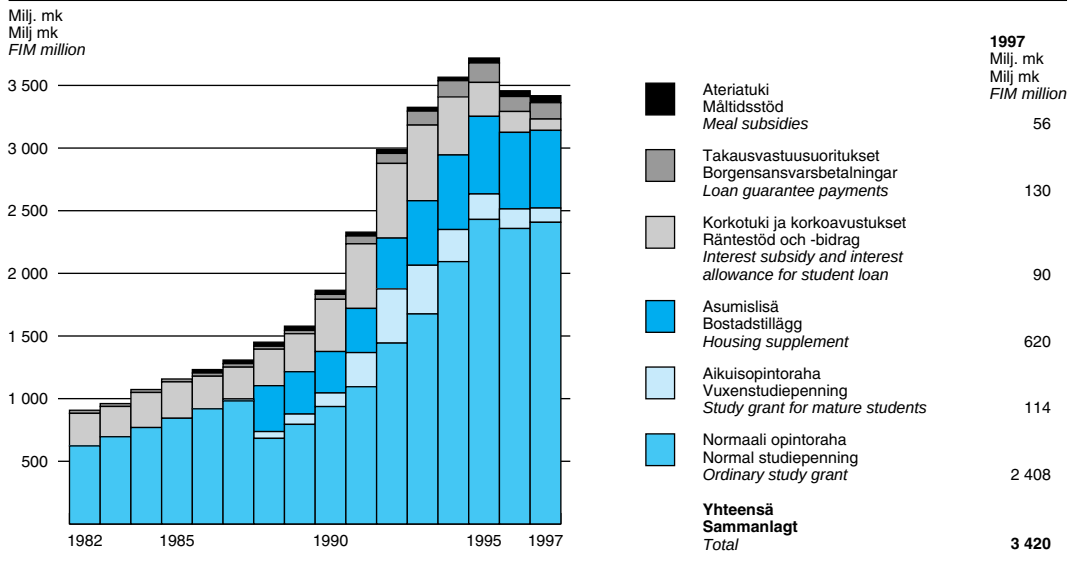
Måltidsstöd

FPA beviljar måltidsstöd åt matserveringar avsedda för högskolestuderande.

Beskattningen av studiestödsförmåner

Normal studiepenning och vuxenstudiepenning är skattepliktig inkomst. Bostadstillägget är en skattefri förmån. På studiepenning om minst 1 000 mk innehålls 10 % i förskottsskatt. För enbart normal studiepenning beskattas man dock inte, på grund av studiepenningavdraget. På vuxenstudiepenningar innehålls 20 %.

Mer detaljerad statistik finns i FPAs studiestödscentrals beslutsregisterstatistik, vuxenstudiestödsstatistik, låneregisterstatistik och indrivningsstatistik.

Kuvio 47. Opintotukimenot 1982–97, milj. mk (vuoden 1997 rahana)**Figur 47. Studiestödsutgifter 1982–97, milj mk (1997 års penningvärde)****Chart 47. Expenditure on student financial aid, 1982–97, FIM million (at 1997 prices)**

Huom. Asumisliisät sisältyvät normaalin opintorahan markkamääriin 31.12.1987 saakka.

Anm. Bostadstilläggen ingår i beloppen av normal studiepenning fram till 31.12.1987.

N.B. Housing supplement included in study grant up to 1987.

Lähde: Valtion opintotukikeskus, Opintotuki 1992–1993, Vuosikertomus 1992; Kelan opintotukikeskus; Kelan tilastot.

Källa: Statens studiestödscentral, Studiestödet 1992–1993, Årsberättelsen 1992; FPAs studiestödscentral; FPAs statistik.

127. Opintotukimenot 1982–97, milj. mk**Studiestödsutgifter 1982–97, milj mk****Student financial aid expenditure 1982–97, FIM million**

Vuoden aikana Under året During the year	Kaikki Samtliga All	Normaali opintoraha ¹⁾ Normal studiepenning ¹⁾ Ordinary study grant ¹⁾	Aikuis- opintoraha Vuxenstudie- penning Study grant for mature students	Asumisliisä Bostads- tillägg Housing supplement	Opintolainojen korkotuki Räntestöd för studielån Interest subsidy for student loan	Opintolainojen korkoavustukset Räntebidrag för studielån Interest allowance for student loan	Takaus- vastuu- suoritukset Borgens- ansvarsbetalningar Loan guarantee payments	Ateriatuki Måltidsstöd Meal subsidies
1982	511,1	350,7	—	..	146,3	14,1	—	—
1983	587,3	425,4	—	..	147,7	14,2	—	—
1984	701,7	503,3	—	..	182,9	15,5	—	—
1985	801,0	584,0	—	..	200,9	16,1	—	—
1986	883,9	659,2	—	..	186,5	18,5	19,7	—
1987	972,4	730,0 ²⁾	11,6	..	188,7	20,8	21,4	—
1988	1 131,7	532,8	42,3	285,7	226,9	18,5	25,5	—
1989	1 312,2	660,5	68,5	280,9	252,2	21,7	28,4	—
1990	1 644,5	826,1	95,7	291,7	359,6	7,7	35,0	28,7
1991	2 138,8	1 005,6	250,2	323,8	462,7	10,6	57,6	28,3
1992	2 815,9	1 360,4	407,7	382,2	542,4	19,3	75,4	28,6
1993	3 200,4	1 613,1	373,9	495,7	553,7	27,4	107,4	29,2
1994	3 468,5	2 036,6	249,3	578,8	417,7	33,2	125,9	27,0
1995	3 653,0	2 387,5	199,5	608,6	226,1	39,9	152,6	38,8
1996	3 416,2	2 330,0	154,2	604,0	129,8	34,9	118,2	45,2
1997	3 420,3	2 407,5	113,8	620,0	62,1	28,4	130,3	55,8

¹⁾ Luvut sisältävät 1.1.1993 saakka myös aikuisopiskelijalle aikuisopintorahan lisäksi maksettua opintorahaa.

Fram till 1.1.1993 ingår också studiepenningar som utöver vuxenstudiepenning betalas till vuxenstuderande.

Up to 1 January 1993, figures include additional study grants paid to mature students.

²⁾ Asumisliisät sisältyvät vuosina 1982–87 normaalin opintorahan lukuihin.

Bostadstilläggen ingår i talen för normal studiepenning 1982–87.

Housing supplement payments for 1982–87 are included in ordinary study grant figures.

Lähteet: Valtion opintotukikeskus, Opintotuki 1992–93, Vuosikertomus 1992; Kelan opintotukikeskus; Kelan tilastot.

Källor: Studiestödet 1992–93, Statens studiestödscentral, Årsberättelse 1992; FPAs studiestödscentral; FPAs statistik.

128. Opintotuen saajat ja tuen rakenne lukuvuosina 1985/86–1996/97**Studiestödstagare och stöddelar under läsåren 1985/86–1996/97***Recipients of student financial aid and composition of benefit in school years 1985/86–1996/97*

Luku- vuoden aikana Under läsåret During school year	Opiskelijoita opintotuen piirissä Studierande med studiestöd <i>Students receiving financial aid</i>		Normaalin opintotuen saajia Mottagare av normalt studiestöd <i>Recipients of ordinary aid</i>	Aikuis- opintotuen saajia Mottagare av vuxen- studiestöd <i>Recipients of aid for mature students</i>	Opintotukia, joihin sisältyi Studiestöd innefattande <i>Payments including</i>			
	Luku- määrä Antal Number	% peruskoulun jälkeisiä opintoja harjoittavista % av studerande efter grundskolan as a % of students in post-lower secondary school education			Opinto- raha Studie- penning <i>Study grant</i>	Aikuis- opintoraha Vuxenstudie- penning <i>Study grant for mature student</i>	Asumislisä Bostads- tillägg <i>Housing supplement</i>	Opintolainan valtiontakaus Statsborgen för studielån <i>State guarantee for student loan</i>
1985/86	249 830	71	249 830	–	244 100	–	85 220	133 780
1986/87	235 770	67	235 770	–	229 000	–	88 760	137 640
1987/88	225 080	64	221 510	3 570	219 000	3 570	94 770	143 790
1988/89	227 240	63	220 540	6 700	221 600	6 700	82 110	148 390
1989/90	232 160	64	223 300	8 860	227 400	8 860	82 790	153 080
1990/91	243 510	64	229 850	13 650	236 800	13 650	84 280	157 940
1991/92	260 370	64	233 950	26 410	252 080	26 410	74 430	161 360
1992/93	275 270	63	244 380	30 890	239 560	30 890	82 841	134 030
1993/94	294 510	65	272 310	22 210	266 300	22 210	95 710	142 140
1994/95	307 320	66	290 040	17 280	286 650	17 280	105 070	130 410
1995/96	298 870	63	285 230	13 640	282 040	13 640	109 250	120 680
1996/97	303 330	61	293 040	10 290	289 320	10 290	113 760	120 580

Lähteet: Valtion opintotukikeskuksen tilastot; Päättösrekisteritilastot opintovuodelta 1991–92 ja 1992–93, Valtion opintotukikeskus; Päättösrekisteritilastot lukuvuodelta 1993–94, 1994–95, 1995–96 ja 1996–97, Kelan opintotukikeskus; Suomen tilastollinen vuosikirja 1997.

Källor: Statens studiestödscentrals statistik; Statens studiestödscentrals beslutsregisterstatistik för läsåren 1991–92 och 1992–93; FPAs studiestödscentrals beslutsregisterstatistik för läsåren 1993–94, 1994–95, 1995–96 och 1996–97; Statistisk årsbok för Finland 1997.

129. Opintotuen saajat iän ja sukupuolen mukaan lukuvuonna 1996/97**Mottagare av studiestöd efter ålder och kön läsåret 1996/97***Recipients of student financial aid by age and sex in school year 1996/97*

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Normaalin opintotuen saajat Mottagare av normalt studiestöd <i>Recipients of ordinary aid</i>		Aikuisopintotuen saajat Mottagare av vuxenstudiestöd <i>Recipients of aid for mature students</i>	
	Opintoraha ¹⁾ Studiepenning ¹⁾ <i>Study grant¹⁾</i>	Opintolainan valtiontakaus Statsborgen för studielån <i>State guarantee for student loan</i>	Aikuis- opintoraha Vuxenstudie- penning <i>Study grant for mature students</i>	Opintolainan valtiontakaus Statsborgen för studielån <i>State guarantee for student loan</i>
Kaikki – Samtliga – Total ..				
	291 298	114 814	10 286	5 769
–18	61 218	9 191	.	.
18–19	52 421	17 648	.	.
20–24	124 038	57 577	.	.
25–29	38 884	22 173	137	101
30–39	11 540	6 441	6 757	3 774
40–	3 197	1 784	3 392	1 894
Miehet – Män – <i>Males</i>	126 413	49 718	2 788	1 536
Naiset – Kvinnor – <i>Females</i>	164 885	65 096	7 498	4 233

¹⁾ Luku sisältää myös pelkän asumislisän saajat.
Mottagare av enbart bostadstillägg ingår också.
Also includes students receiving housing supplement.

Lähteet: Päättösrekisteritilasto lukuvuodelta 1996–97, Kelan opintotukikeskus; Aikuisopintotukitilasto lukuvuodelta 1996–97, Kelan opintotukikeskus.

Källor: FPAs studiestödscentrals beslutsregisterstatistik för läsåret 1996–97 och vuxenstudiestödsstatistik för läsåret 1996–97.

130. Opintotuen saajat oppilaitoksen mukaan 1985/86–1996/97
Mottagare av studiestöd efter läroinrättning 1985/86–1996/97
Recipients of student financial aid by type of school, 1985/86–1996/97

Lukuvuoden aikana Under läsåret During school year	Opiskelijoita opintotuen piirissä Studerande med studiestöd Students receiving financial aid					
	Kaikkiaan Inalles Total	Yliopistot ja korkeakoulut Universitet och högskolor Institutes of higher education	Ammatti- korkeakoulut Yrkes- högskolor Polytechnics	Ammatilliset oppilaitokset ja kansanopistot Yrkesläroanstalter och folkhögskolor Vocational schools and folk high schools	Lukiot Gymnasier Upper secondary schools	Ulkomailla Utomlands Foreign schools
1985/86	249 830	50 770	.	135 210	61 770	2 080
1986/87	235 770	52 390	.	130 260	50 890	2 230
1987/88	225 080	54 540	.	127 140	40 960	2 430
1988/89	227 240	56 120	.	129 400	39 000	2 720
1989/90	232 160	57 230	.	133 330	38 660	2 950
1990/91	243 510	59 520	.	141 610	39 320	3 060
1991/92	260 370	62 880	.	153 820	40 490	3 170
1992/93	275 270	66 760	.	134 730	39 590	3 310
1993/94	294 510	74 490	.	171 670	44 700	3 650
1994/95	307 320	76 070	.	177 630	49 750	3 870
1995/96	298 870	77 490	.	172 940	44 040	4 400
1996/97	303 330	77 890	14 720	163 160	42 740	4 820
1996/97						
Normaalin opintotuen saaja – Mottagare av normalt stu- diestöd – <i>Recipients of or- dinary aid</i>	293 040	76 540	14 290	154 790	42 720	4 710
Aikuisopintotuen saaja – Mot- tagare av vuxenstudiestöd – <i>Recipients of aid for ma- ture students</i>	10 290	1 350	430	8 370	20	110

Lähteet: Valtion opintotukikeskuksen tilastot; Päättösrekisteritilastot opintovuodelta 1991–92 ja 1992–93, Valtion opintotukikeskus; Päättösrekisteritilastot lukuvuodelta 1993–94, 1994–95, 1995–96 ja 1996–97, Kelan opintotukikeskus.

Källor: Statens studiestödscentrals statistik; Statens studiestödscentrals beslutsregisterstatistik för läsåren 1991–92 och 1992–93; FPAs studiestödscentrals beslutsregisterstatistik för läsåren 1993–94, 1994–95, 1995–96 och 1996–97.

131. Tietoja opintotuista lukuvuodelta 1995/96 ja 1996/97
Uppgifter om studiestöd läsåren 1995/96 och 1996/97
Student financial aid data for the school years 1995/96 and 1996/97

	Lukuvuosi Läsår School year	
	1995/96	1996/97
Vanhempiensa luona asuvia, lkm – Bor hos föräldrarna, antal – <i>Recipients living with their parents</i>	79 559	77 719
% kaikista normaalin opintotuen saajista – % av samtliga mottagare av normalt studiestöd – % of total no of recipients of ordinary financial aid for students	27,9	26,5
Korkotukea saaneet, lkm – Mottagare av räntestöd, antal – <i>Recipients of interest subsidy</i>	150 700	108 844
Korkotuki keskimäärin vuodessa, mk – Genomsnittligt stöd per år, mk – <i>Average annual amount, FIM</i>	860	570

Lähde: Päättösrekisteritilasto lukuvuodelta 1995–96 ja 1996–97, Kelan opintotukikeskus; Lainarekisteritilasto 1995 ja 1996 opintonsa päättäneistä ja vuoden 1996 ja 1997 lainakannasta, Kelan opintotukikeskus; Kelan opintotukikeskus.

Källa: FPAs studiestödscentrals beslutsregisterstatistik för läsåren 1995–96 och 1996–97; FPAs studiestödscentrals länregisterstatistik över personer som avslutat studierna 1995 och 1996 och över länebeståndet 1996 och 1997; FPAs studiestödscentral.

132. Opintolainan korkoavustukset 1997
Räntebidrag för studielån 1997
Student loan interest allowances, 1997

Vuosi År Year	Saajia kaikkiaan Mottagare inalles Total no. of recipients	Markkinaehtoiset lainat Marknadsbundna lån Market rate of interest			Korkotukilainat Räntestödslån Entitled to interest subsidy		
		Saajia Mottagare Recipients	Avustukset, 1 000 mk Bidrag, 1 000 mk Allowances, (FIM1,000)	Avustus vuodessa, mk/saaja Bidrag per år, mk/mot- tagare Allowance per year, (FIM/ recipient)	Saajia Mottagare Recipients	Avustukset, 1 000 mk Bidrag, 1 000 mk Allowances, (FIM1,000)	Avustus vuodessa, mk/saaja Bidrag per år, mk/mot- tagare Allowance per year, (FIM/ recipient)
1997	30 238	10 201	8 773	860	20 037	19 193	958
1997							
Asevelvollisuus ¹⁾ – Värnplikt ¹⁾ – Conscript service ¹⁾	1 209	.	.	.	1 209	686	567
Työttömyys – Arbetslöshet – Unemployment	22 577	9 279	7 452	803	13 298	14 111	1 061
Äitiys- tai vanhempainrahan saa- minen – Moderskaps- eller för- äldrapenning – Maternity or parenthood allowance	6 452	922	1 321	1 432	5 530	4 397	795

¹⁾ Markkinaehtoisten lainojen korkoavustukset asevelvollisuuden ajalta maksetaan sotilasavustuksena (ks. s. 239)

Räntebidrag för marknadsbundna lån betalas under värnpliktsid i form av militärunderstöd (se s. 239).

During conscript service, interest allowances pegged to the market rate of interest are paid out as conscripts' allowances (see p. 239).

Lähde: Kelan tilastot.

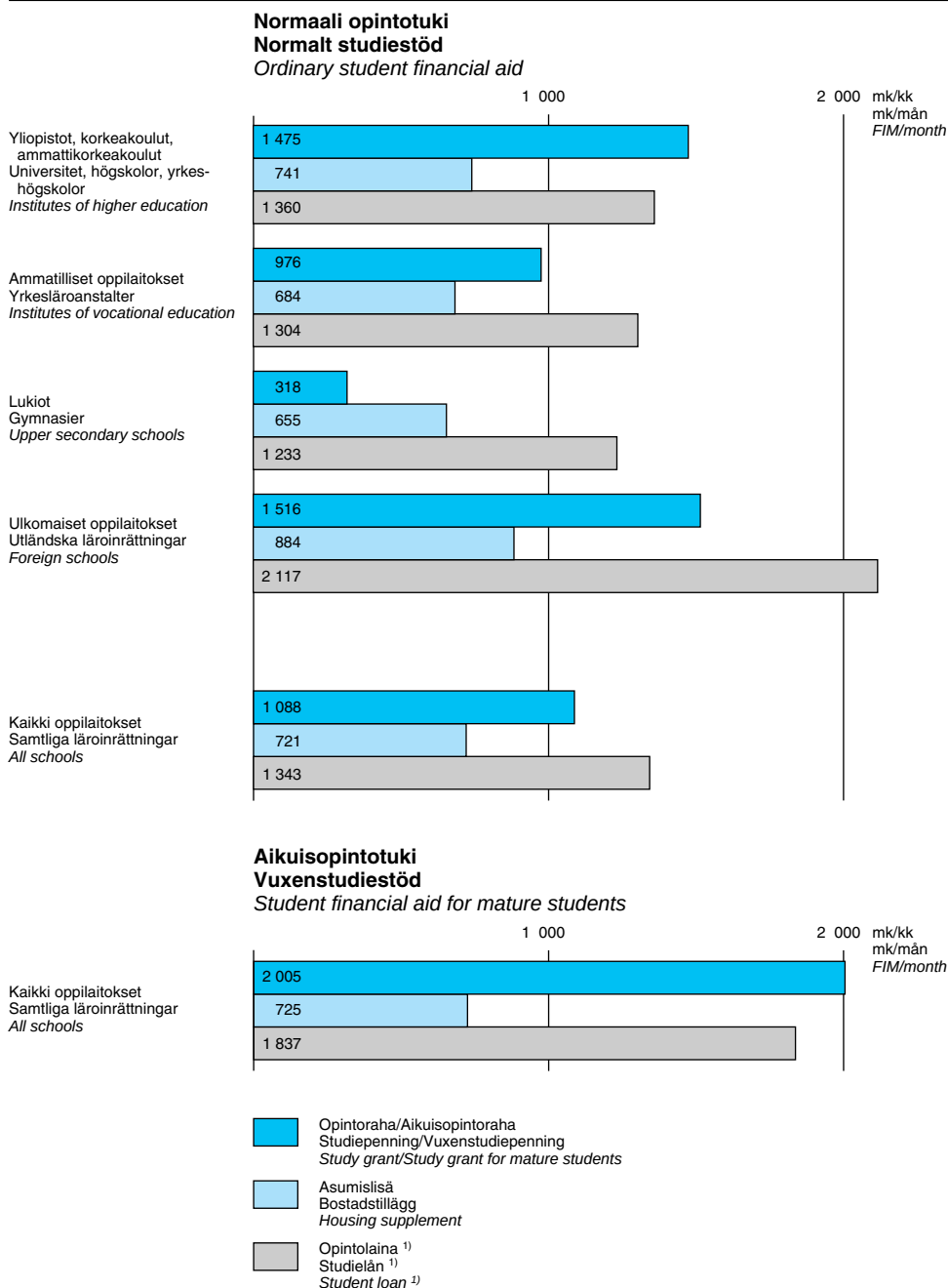
Källa: FPAs statistik.

133. Keskimääräinen opintolaina 1995–97, mk
Studielånet i medeltal 1995–97, mk
Student loans: Average outstanding loan balance 1995–97, FIM

Vuosi (1.8.) År (1.8.) Year (at 1st August)	Kaikki opintolainat Samtliga studielån All student loans		Markkinaehtoinen laina Marknadsbundna lån Market rate of interest	Korkotukilaina Räntestödslån Entitled to interest subsidy
	Kaikki Samtliga Total	Joiilla opiskelu kesken Studierna oavslutade Not yet graduated		
1995	28 004	29 691	14 202	27 308
1996	27 909	28 474	17 374	26 481
1997	27 393	27 203	19 322	25 620

Lähde: Lainarekisteritilasto 1994, 1995 ja 1996 opintonsa päättäneistä ja vuoden 1995, 1996 ja 1997 lainakannasta, Kelan opintotuki-keskus.

Källa: Läneregisterstatistik över studerande som avslutat sina studier 1994, 1995 och 1996 och över lånebeståndet 1995, 1996 och 1997, FPAs studiestödscentral.

Kuvio 48. Opintotuen keskimääräiset osat oppilaitoksen mukaan joulukuussa 1997, mk/kk**Figur 48. Studiestödets delar i medeltal efter läroinrättning i december 1997, mk/mån****Chart 48. Average rates of components of student financial aid, by type of school, in December 1997, FIM/month**¹⁾ Vain osa myönnettyistä opintolainoista nostetaan.

Av de beviljade studielånen uttas bara en del.

Not all student loans granted are actually taken out.

Lähde: Kelan tilastot.

Källa: FPAs statistik.

134. Valtion takaamat opintolainat, opintovelalliset ja valtiontakauksen perusteella perintään joutunut pääoma 1990–97

Statsgaranterade studielån, personer med studieskulder samt kapital som återindrivs på basis av statsgaranti, 1990–97

State guaranteed student loans, persons with outstanding student loan, and loans being forcibly recovered, 1990–97

Vuosi År Year	Valtion takaamien opintolainojen kokonaispääoma 31.12., milj. mk Summa statsgaranterade studielån 31.12, milj mk Total amount of student loans guaranteed by the state, at year-end, FIM million				Opintovelallisia 1.8. Personer med studieskulder 1.8 Persons with outstanding student loan, at 1st August				Takaisinperin- nässä oleva pääoma 31.12., milj. mk Kapital under återindrivning 31.12, milj mk Loans being forcibly recovered at year-end, FIM million	
	Yhteensä Total	Markkina- ehtoiset (uudet) Marknads- bundna (nya) Market rate of interest (new loans)	Vanhan lain mukaiset Enligt gamla lagen Based on earlier law	Korko- tuetut, % Med ränte- stöd, % With interest subsidy, %	Kaikkiaan Inalles Total	Markkinaehtoinen laina Marknadsbundna lån Market rate of interest	Korkotukilaina Räntestödslån Entitled to interest subsidy			
			Yhteensä Total		Kaikki Samtliga Total	Opiskelu kesken, % Studierna oavslutade, % Studies unfinished, %	Kaikki Samtliga Total	Opiskelu kesken, % Studierna oavslutade, % Studies unfinished, %		
1990	10 316,5	.	10 316,5	66,6	440 460 ²⁾	.	440 460 ²⁾	30,5	124,8	
1991	11 348,8	.	11 348,8	66,6	452 750 ²⁾	.	452 750 ²⁾	29,8	167,0	
1992	11 873,6	71,2	11 802,4	64,9	..	7 270 ¹⁾	91,7	455 350 ²⁾	29,2	224,2
1993	11 874,3	334,2	11 540,1	62,2	..	25 000 ¹⁾	..	462 620 ²⁾	28,1	311,4
1994	11 654,6	1 041,2	10 613,3	57,3	..	82 940 ¹⁾	87,0	423 550 ²⁾	26,7	414,3
1995	11 109,3	1 941,9	9 167,4	47,8	419 830	93 950	90,7	385 650	25,7	540,1
1996	10 544,8	2 831,9	7 712,9	37,4	402 860	128 130	72,7	340 510	20,4	611,3
1997	9 999,8	3 624,6	6 375,2	29,2	391 600	160 150	63,7	297 920	16,0	703,0

¹⁾ Tilastointiajankohta joulukuu.
Statistikföringstidpunkt december.
Data compiled in December.

²⁾ Tilastointiajankohta syyskuu.
Statistikföringstidpunkt september.
Data compiled in September.

Lähteet: Lainarekisteritilasto 1994, 1995 ja 1996 opintonsa päättäneistä ja vuoden 1995, 1996 ja 1997 lainakannasta, Kelan opintotukikeskus; Perintätalasto vuoden 1992 ja 1993 aikana saatavarekisterissä olleista opintolainoista, Valtion opintotukikeskus; Perintätalasto vuoden 1994, 1995, 1996 ja 1997 aikana saatavarekisterissä olleista opintolainoista, Kelan opintotukikeskus.

Källor: FPAs studiestödscentralers länregisterstatistik om personer som avslutat sina studier 1994, 1995 och 1996 och om lånebeståndet 1995, 1996 och 1997; Statens studiestödscentralers indrivningsstatistik om studielån i fordringsregistret 1992 och 1993; FPAs studiestödscentralers indrivningsstatistik om studielån i fordringsregistret 1994, 1995, 1996 och 1997.

9.2 Koulumatkatuki

Koulumatkatuen tarkoituksena on korvata lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevien päivittäisten koulumatkojen kustannuksia. Samalla pyritään takaamaan opiskelijoille samanlainen matkakustannusten tuki riippumatta siitä, missä kunnassa he asuvat.

Koulumatkatuesta säädetään laissa lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuesta ja siihen liittyvissä säädöksissä. Koulumatkatukea alettiin maksaa 1.7.1997. Sen toimeenpanon hoitaa Kela.

Koulumatkatukeen on oikeus Suomessa opiskelevalla ja Suomessa asuvalla henkilöllä. Suomessa asuminen määräytyy kotikuntalain mukaan. Opiskelijalle, jolla on kotipaikka Ahvenanmaalla, ei makseta koulumatkatukea.

Koulumatkatukeen ovat oikeutettuja *lukion opiskelijat ja ammatilliseen peruskoulutukseen osallistuvat opiskelijat*. Oikeutta tukeen ei ole aikuiskoulutuksessa tai kansalais- ja kesäyliopistoissa opiskelevilla tai palkallisessa työharjoittelussa olevilla (palkka yli 3 000 mk/kk vuonna 1997). Tukea ei myöskään saa opiskelija, jolle on osoitettu maksuton asuntolapaikka tai joka ei käytä koulumatkaansa joukkoliikennettä tai järjestettyä koulukuljetusta, vaikka hänellä olisi siihen mahdollisuus. Jos opiskelija saa korvausta matkakustannuksista muun lain nojalla, koulumatkatukea ei myönnetä.

Koulumatkatuen saaminen edellyttää, että yhden-suuntainen koulumatka on vähintään 10 kilometriä ja että matkakustannukset ylittävät 300 mk/kk (vuonna 1997). Koulumatkatukena maksetaan matkakustannusten ja opiskelijan maksuosuuden erotus. Opiskelijan maksuosuus on 250 mk kuukaudessa. Kustannuksia 100 kilometriä ylittävältä osalta ei korvata.

Matkakustannukset määräytyvät eri tavoin riippuen siitä, käyttääkö opiskelija koulumatkaansa laskutusmenettelyn piiriin kuuluvaa joukkoliikennettä (Matkahuolto ja VR), muuta joukkoliikennettä, oppilaitoksen ylläpitäjän järjestämää koulukuljetusta vai kulkeeko hän omalla matkustustavalla. Oman matkustustavan perusteella tukea saa vain siinä tapauksessa, että vaatimus joukkoliikenteen tai koulukuljetuksen käytöstä katsotaan kohtuuttomaksi.

Kela on tehnyt sopimuksen *Matkahuollon* ja *VR:n* kanssa matkalippujen myymisestä koulumatkatuella alennettuun hintaan. Esittämällä oppilaitokseltaan saamansa ostotodistuksen opiskelija saa matkalipun 250 markalla (opiskelijan maksuosuus). Loppuosan hinnasta lipunmyyjät laskuttavat koulumatkatukena Kelalta. Opiskelijan käyttäessä *muuta joukkoliikennettä* opiskelijan maksuosuuden ja halvimman taksan

9.2 Stöd för skolresor

Syftet med stödet för skolresor är att ersätta kostnaderna för dagliga skolresor för studerande vid gymnasier och yrkesläroanstalter, och att garantera ett stöd som är lika för alla oavsett i vilken kommun de bor.

Om skolresestödet stadgas i lagen om stöd för skolresor för studerande i gymnasier och yrkesläroanstalter och därtill hörande författningar. Utbetalningen av skolresestöd inleddes 1.7.1997. FPA har hand om verkställandet.

Rätt till skolresestöd har den som studerar och bor i Finland. Bosättning i Finland bestäms enligt lagen om hemkommun. Studerande med hemort på Åland har inte rätt till skolresestöd.

Skolresestöd beviljas i samband med *gymnasiestudier och grundläggande yrkesutbildning*. Rätt till stödet saknar studerande som deltar i vuxenutbildning, utbildning vid medborgarhögskolor och sommaruniversitet eller praktik med lön (över 3 000 mk/mån år 1997). Skolresestöd betalas inte heller till dem som anvisats avgiftsfri internatplats eller som för skolresan inte anlitar kollektiv trafik eller skolskjuts när förutsättningar finns. Studerande som med stöd av någon annan lag får ersättning för resekostnaderna beviljas inte skolresestöd.

Skolresestöd beviljas för skolresor om minst 10 km i ena riktningen ifall resekostnaderna överstiger 300 mk i månaden (1997). I skolresestöd betalas skillnaden mellan resekostnaderna och studerandens kostnadsandel. Denna utgör 250 mk i månaden. Resekostnaderna ersätts bara för resor under 100 km.

Resekostnaderna bestäms olika beroende på om studeranden för sina skolresor anlitar den kollektivtrafik (*Matkahuolto*, *VR*) som omfattas av faktureringsförfarandet, annan kollektivtrafik, skolskjuts som ordnas av läroanstaltens huvudman eller eget färdstätt. Stöd för eget färdstätt får man bara i det fall att kravet på anlitan av kollektivtrafik eller skolskjuts betraktas som oskäligt.

FPA har ingått avtal med *Matkahuolto* och *VR* om försäljning av färdbiljetter till ett pris minskat med skolresestödet. Genom att förete köpintyg från läroinrättningen får studeranden en biljett för 250 mk (studerandens andel). Resten av biljettpriset debiterar biljettförsäljaren FPA i form av skolresestöd. Ifall *annan kollektivtrafik* anlitas ersätts studeranden för skillnaden mellan sin andel och priset enligt den billigaste

mukaisen matkalipun erotus korvataan opiskelijalle. Jos opiskelija käyttää *koulukuljetusta*, koulumatkatukena maksetaan taksapäätökseen perustuvien laskennallisten matkakustannusten ja opiskelijan maksuosuuden erotus. Koulukuljetuksen järjestäjä laskuttaa erotuksen Kelalta. Opiskelijan käyttäessä omaa matkustustapaa hänelle maksetaan koulumatkatukena 70 % opiskelijan maksuosuuden ylittävistä taksan mukaisista laskennallisista matkakustannuksista.

Koulumatkatuki myönnetään enintään lukuvuodeksi kerrallaan ja maksetaan enintään 9 kuukaudelta lukuvuodessa. Kuukautta lyhyemmältä ajalta koulumatkakustannuksia ei korvata. Jos vajaassa alkamis- ja päättymiskuukaudessa on yhteensä vähintään 16 opiskeluaikaan sisältyvää päivää, oikeuttavat ne yhteen tukikuukauteen. 46 päivää oikeuttaa kahteen kuukauteen.

Koulumatkatuki on verovapaa etuus.

taxan. Ifall studeranden anlitar *skolskjuts* betalas i skolresekostöden mellan de kalkylerade resekostnaderna enligt taxabeslutet och studerandens egen andel. Den som ordnar skolskjutsen debiterar mellanskillnaden av FPA. Vid anlåtande av eget färd-sätt betalas i skolresekostöden 70 % av de kalkylerade resekostnader enligt taxan som överstiger egenandelen.

Skolresekostödet beviljas för högst ett läsår i sänder och betalas för högst 9 månader per läsår. Resekostnader för mindre än en månad ersätts inte. Minst 16 dagars studier under den inledande och avslutande månaden ger rätt till en stödmånad, och 46 dagar ger rätt till två månader.

Skolresekostödet är en skattefri förmån.

135. Koulumatkatuki 1997 Stöd för skolresor 1997 *School transportation subsidies, 1997*

Vuosi År Year	Tuet, milj. mk ¹⁾ Stöd, milj mk ¹⁾ <i>Benefit expenditure FIM mill.¹⁾</i>	Tuen saajat joulukuussa Stödtagare i december <i>No. of recipients in December</i>				Maksun vastaanottaja Betalmingsmottagare <i>Subsidy paid to</i>				
		Kaikki Samtliga <i>All</i>	Oppilaitos Läroanstalt <i>School</i>				Matkalipun myyjä Biljettsäljare <i>Ticket seller</i>	Oppilaitoksen ylläpitäjä Läro- anstaltens huvudman <i>School authoriter</i>	Opiskelija Stude- rande <i>Student</i>	Useita maksun saajia Flera mottagare <i>Several recipients</i>
			Lukio Gym- nasium <i>Upper secondary school</i>	Ammatillinen opplaitos Yrkesläro- anstalt <i>Vocational institute</i>	Muu Annan <i>Other</i>		VR			
1997	44,1	37 235	14 733	21 363	1 139	17 106	1 016	7 790	8 526	2 797

¹⁾ Laki lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuesta tuli voimaan 1.7.1997. Lagen om stöd för skolresor för studerande i gymnasier och yrkesläroanstalter trädde i kraft 1.7.1997. *The Act respecting school transportation subsidies for students of upper secondary schools and vocational institutes became effective on 1 July 1997.*

Lähde: Kelan tilastot.
Källa: FPAs statistik.

Sotilasavustus Militärunderstöd

Sotilasavustuksesta säädetään sotilasavustuslaissa. Sotilasavustuslain toimeenpano kuuluu Kelalle.

Sotilasavustuksen tarkoituksena on turvata asevelvollisen (varusmiehen, siviilipalvelusmiehen tai vapaaehtoisessa asepalveluksessa olevan naisen) omaisten toimeentulo asevelvollisen ollessa palveluksessa. Asevelvolliselle itselleen voidaan korvata kustannukset hänen käytössään olevasta asunnosta ja maksaa tietyin edellytyksin uusien markkinaehtoisten opintolainojen korot asevelvollisuuden suorittamisajalta. Vanhojen korkotuellisten opintolainojen korot maksetaan opintotukena.

Sotilasavustuksen saamisen edellytyksenä on, että palvelus on heikentänyt avustukseen oikeutetun toimeentulomahdollisuuksia ja että hän on avustuksen tarpeessa. Avustukseen oikeutettuja omaisia ovat aviopuoliso, avopuoliso, jonka kanssa asevelvollisella on yhteinen alaikäinen lapsi, oma tai aviopuolison alaikäinen lapsi sekä asevelvollisen luokse sijoitettu hänen huollettavanaan oleva lapsi. (Sotilasavustukseen ei sovelleta EY-säädöksiä eikä asumiseen perustuvan sosiaaliturvan soveltamisalalakia.)

Omaiselle maksettavaan sotilasavustukseen voi kuulua perusavustus, asumisavustus ja erityisavustus. Asevelvolliselle voidaan maksaa asumisavustusta ja korkoavustusta opintolainoihin.

Täysimääräinen *perusavustus* on yksinäiselle henkilölle maksettavan täyden kansaneläkkeen suuruinen (vuonna 1997 kuitenkin vuoden 1996 indeksitasoisena eli 2 532 mk/kk kalliimassa kuntaryhmässä ja 2 424 mk/kk halvemmassa kuntaryhmässä). Omaisten määrä vaikuttaa perusavustuksen suuruuteen. Ensimmäisen omaisen tuki on 100 %, toisen 50 % ja kolmannen ja sitä useamman omaisen tuki 30 % täydestä avustuksesta. Asevelvollisen ja hänen omaistensa käytettävissä olevat tosiasialliset tulot pienentävät avustuksen määrää.

Asumisavustuksena korvataan kohtuulliset asumismenot. *Erityisavustus* voidaan myöntää tarpeellisiin ja määrältään kohtuullisiin erityismenoihin.

Sotilasavustus on verovapaata tuloa. Perusavustuksen määrä tarkistetaan yleensä samaan aikaan ja samassa suhteessa kuin kansaneläke; vuosina 1997 ja 1998 tarkistus jätettiin kuitenkin tekemättä.

Om Militärunderstöd stadgas i Militärunderstödslagen. Verkställigheten av lagen ankommer på FPA.

Syftet med Militärunderstödet är att trygga utkomsten för anhöriga till värnpliktiga (beväringar, civiltjänstgörare och kvinnor i frivillig militärtjänst) under militärtjänstgöringen. Den värnpliktige kan få kostnaderna för bostad i eget bruk ersatta, och på vissa villkor få räntor på nya studielån med marknadsränta betalda. Räntor på gamla räntestödslån betalas i form av studiestöd.

Beviljande av Militärunderstöd förutsätter att tjänstgöringen försämrat den värnpliktiges utkomstmöjligheter och att han är i behov av understöd. Anhöriga med rätt till understöd är maka, sambo som den värnpliktige har minderårigt barn med, den värnpliktiges egna eller hans makas barn, samt barn som placerats hos och försörjs av den värnpliktige. (På Militärunderstödet tillämpas varken EG-stadganden eller lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet).

Militärunderstöd till anhöriga kan bestå i grundunderstöd, bostadsunderstöd och särskilt understöd. Den värnpliktige kan få bostadsunderstöd och bidrag för räntor på studielån).

I fullt *grundunderstöd* betalas ett belopp som motsvarar full folkpension till ensamstående (år 1997 dock enligt 1996 års index, d v s 2 532 mk/mån i den dyraste kommungruppen och 2 424 mk/mån i den billigaste). Antalet anhöriga inverkar på grundunderstödet storlek. Den första anhöriga får 100 %, den andra 50 % och den tredje och följande får 30 % av det fulla beloppet. Den värnpliktiges och hans anhörigas faktiska inkomster minskar understödets belopp.

I *bostadsunderstöd* ersätts skäliga boendekostnader. *Särskilt understöd* kan beviljas för nödvändiga och skäliga särskilda kostnader.

Militärunderstödet är skattefri inkomst. Grundunderstödet belopp justeras i regel samtidigt som folkpensionen och i relation till den; justeringen uteblev dock år 1997 och 1998.

136. Sotilasavustukset 1990–97
Militärunderstöden 1990–97
Conscript's allowances 1990–97

Vuoden aikana Under året During the year	Milj. mk Milj mk FIM million	Avustusta saaneet taloudet ¹⁾ Mottagarhushåll ¹⁾ Households receiving conscripts' allowance ¹⁾				Henkilöitä avustuksen piirissä Personer som omfattas av stödet Persons covered
		Yhteensä Inalles Total	Varusmiehet Beväringar Persons in military service	Siviilipalvelus- miehet Civiltjänst- görare Persons in civil service	Omais Anhöriga Family members	
1990	22,1	3 934	..	..	..	6 560
1991	26,1	4 893	..	..	..	8 165
1992	30,7	5 752	..	..	..	9 265
1993	32,4	6 710	..	..	..	10 550
1994	40,6	7 807	5 807	781	1 250	9 897
1995	46,2	8 609	6 635	946	1 095	10 511
1996	50,1	10 063	8 115	1 003	994	11 887
1997	57,0	11 077	9 049	1 110	963	12 968

¹⁾ Varusmies voi keskeyttää varusmiespalveluksen ja siirtyä suorittamaan siviilipalvelusta. Tällöin hän tilastoituu kumpaankin ryhmään. Yhteissummassa henkilö esiintyy vain kerran.

En beväring kan avbryta sin beväringstjänst och övergå till civiltjänstgöring. Han statistikförs då i båda kategorierna. I totalsumman förekommer en och samma person bara en gång.

Mid-service transfer from military service to civil service is possible. Such cases are included under both categories but are not duplicated in the total figures.

Huom. Tilastointijärjestelmä muuttui 1.1.1994 sotilasavustuksen siirryttyä Kelan hoidettavaksi.

Anm Statistikföringen ändrades 1.1.1994 då FPA övertog skötseln av militärunderstödet.

137. Sotilasavustukset avustuslajin mukaan ja keskimääräinen sotilasavustus 1994–97
Militärunderstöden efter stödform och understöd i medeltal 1994–97
Conscripts' allowances by benefit component and average rate, 1994–97

Vuoden aikana Under året During the year	Sotilasavustus, mk/talous (joulukuu) Militärunderstöd, mk/hushåll (december) Conscript's allowance, FIM per household (December)		Sotilasavustukset, milj. mk Militärunderstöd, milj mk Conscript's allowances, FIM million					Vanhan lain mukainen avustus Enligt gamla lagen Allowance granted under earlier legislation
	Asevelvolliset Värnpliktiga Conscripts	Omais Anhöriga Family members	Yhteensä ¹⁾ Sammanlagt ¹⁾ Total ¹⁾	Perus- avustus Grund- understöd Basic assistance	Asumis- avustus Bostads- understöd Housing assistance	Erityis- avustus Särskilt understöd Special assistance	Opintolai- nojen korot Stöd för studieläns- räntor Assistance with interest on student loan	
1994	888	2 382	40,6	5,4	22,6	1,6	.	9,9
1995	871	2 538	46,2	7,0	36,3	1,5	.	.
1996	933	2 794	50,1	6,7	39,1	1,4	1,2	.
1997	989	2 823	57,0	7,6	44,4	1,3	1,9	.

¹⁾ Vain yhteissummaan sisältyy kotiuttamisen jälkeen kalenterikuun loppuun maksetut avustukset.

De understöd som betalats efter hemförlövning till kalendermånadens slut ingår bara i slutsumman.

Allowances paid after active service to the end of the month of discharge are included only in the total figure.

Kelan talous ja hallinto

FPAs ekonomi och förvaltning

11.1 Rahoitus

Eläke- ja sairausvakuutus

Eläkevakuutuksen rahoitusosuudet. Kansaneläkelainsäädännön mukaisten etuuksien pääasiallisia rahoittajia ovat *työnantajat* kansaneläkemaksuillaan ja *valtio* eri etuuksiin kohdistamallaan suorituksilla. Lisäksi osa *arvonlisäveron tuotosta* (2 400 milj. mk 1997) sekä *liikenne- ja tapaturmavakuutuslaitoksilta* kerätyt maksut (307 milj. mk 1997) on vuodesta 1993 alkaen ohjattu eläkevakuutuksen rahoittamiseen. *Omaisuuksien tuotot* käytetään niinkään etuuksien rahoittamiseen.

Kansaneläkelaitos rahoitti vuonna 1997 kokonaan eläkkeensaajien hoitotuet, puolisolisät, lapsikorotukset ja kansaneläkkeistä 71 %.

Valtio rahoitti kokonaan perhe-eläkkeet, rintamansotilasetuudet, lapsen hoitotuet, vammaistuet ja eläkkeensaajien asumistuet sekä kansaneläkkeistä 29 %. (Kuntien osuus eläkkeensaajien asumistuesta siirtynyt 1997 valtion rahoitettavaksi.)

Sairausvakuutuksen rahoittajat. Sairausvakuutus rahoitetaan vakuutettujen ja työnantajien sairausvakuutusmaksuilla sekä omaisuuden tuotoilla.

Tuloksi luetaan myös ns. *takautumissuorituks*et, joilla tarkoitetaan muiden lakien mukaisen korvausvelvollisten suorituksia sairausvakuutusrahastoon.

Vakuutusmaksut. Vakuutetun sairausvakuutusmaksu on vahvistettu tietyksi pennimääräksi kunnallisveroituksen veroäyriä kohti ja työnantajan vakuutusmaksut prosenttiosuudeksi ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä. Maksujen kehitys vuodesta 1991 esitetään asetelmassa 9.

Rahastot. Kansaneläke- ja sairausvakuutusjärjestelmä perustuu jakojärjestelmään, jossa vakuutusmaksuina kertyneet varat käytetään suoraan etuuksien maksamiseen.

11.1 Finansiering

Pensions- och sjukförsäkring

Pensionsförsäkringen. Förmånerna enligt folkpensionslagstiftningen finansieras i huvudsak med folkpensionsavgifter från *arbetsgivarna* och med bidrag från *staten* för olika förmånsutgifter. Dessutom har sedan 1993 en del av *mervärdesskatteintäkterna* (2 400 milj mk 1997) och *avgifter från olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna* (307 milj mk 1997) använts till finansieringen av pensionsförsäkringen. *Avkastningen av tillgångarna* används likaså till förmånsfinansieringen.

Folkpensionsanstalten finansierade år 1997 samtliga vårdbidrag för pensionstagare, make-tillägg och barntillägg samt 71 % av folkpensionerna.

Staten finansierade familjepensionerna, frontmanförmånerna, vårdbidragen för barn, handikappbidragen och bostadsbidragen för pensionstagare i sin helhet samt 29 % av folkpensionerna. (Kommunernas andel av bostadsbidragen för pensionstagare började 1997 finansieras av staten.)

Sjukförsäkringen. Sjukförsäkringen finansieras med sjukförsäkringsavgifter från arbetsgivare och försäkrade samt med avkastning av tillgångarna.

Regressbetalningarna, dvs de enligt andra lagar ersättningsskyldigas inbetalningar till sjukförsäkringsfonden inkomstförs också.

Försäkringsavgifter. Försäkrades sjukförsäkringspremier har fastställts i penni per skatteöre vid kommunalbeskattningen och arbetsgivares folkpensionsavgifter i procent av de förskottsinnehållning underkastade lönerna. Försäkringsavgifterna fr o m år 1991 framgår av sammanställning 9.

Fonder. Folkpensions- och sjukförsäkringssystemen bygger på fördelningsprincipen; de genom försäkringsavgifter insamlade medlen används direkt för utbetalning av förmåner.

Asetelma 9. Vakuutusmaksut vuodesta 1991
Sammanställning 9. Försäkringsavgifterna fr o m år 1991

Ajankohta, josta alkaen maksua sovelletaan Tidpunkt då avgiften börjat tillämpas	Vakuutetut Försäkrade			Työnantajat – Arbetsgivare				
	Kaikki Samtliga	Eläkeläiset Pensionärer	Muut Övriga	Yksityiset Privata	Julkiset – Offentliga			
					Kaikki Samtliga	Valtio ja kunnalliset liikelaitokset (vuoteen 1996) Staten och kommunala affärsverk (till år 1996)	Kunnat ja kunnalliset liikelaitokset (vuodesta 1997) Kommuner och kommunala affärsverk (från år 1997)	Seurakunnat Församlingar
penninä/äyri penni/skatteöre			% palkoista – % av lönerna					
Kansaneläkevakuutusmaksu – Folkpensionsavgift								
1.1.1991	1,55			2,40–4,05 ¹⁾	3,95			
1.7.1991	1,55			2,40	3,95			
1.1.1992	3,05			2,40	3,95			
1.1.1993		2,8	1,8	2,40	3,95			
1.7.1993		2,8	1,8	2,40–4,90 ¹⁾	3,95			
1.1.1994		2,55	1,55	2,40–4,90 ¹⁾	3,95			
1.1.1995		1,55	0,55	2,40–4,90 ¹⁾	3,95			
1.1.1996		–	–	2,40–4,90 ¹⁾	3,95			
1.1.1997		–	–	2,40–4,90 ¹⁾		3,95	3,15	3,95
1.1.1998		–	–	2,40–4,90 ¹⁾		3,95	3,15	3,95
Sairausvakuutusmaksu – Sjukförsäkringsavgift								
1.1.1991	1,7 ²⁾			1,45	2,70	3,95		4,20
1.7.1991	1,7 ²⁾			0,45	2,70	3,95		4,20
1.1.1992	2,2 ²⁾			0,45	2,70	2,70		4,20
1.7.1992	2,2 ²⁾			1,45	2,70	2,70		4,20
1.1.1993		3,9 ⁴⁾	1,9 ³⁾	1,45	2,70	2,70		4,20
1.1.1994		4,9 ⁴⁾	1,9 ³⁾	1,45	2,70	2,70		7,70
1.1.1995		4,9 ⁴⁾	1,9 ³⁾	1,60	2,85	2,85		7,85
1.1.1996		4,9 ⁴⁾	1,9 ³⁾	1,60	2,85	2,85		7,85
1.1.1997		4,9 ⁴⁾	1,9 ³⁾	1,60	2,85	1,60		6,85
1.1.1998		4,2 ⁴⁾	1,5 ³⁾	1,60	2,85	1,60		6,85

¹⁾ Riippuen poistojen määrästä ja suhteesta maksettuihin palkkoihin.

Beroende på avskrivningarnas storlek och förhållande till lönesumman.

²⁾ 80 000 äyriä ylittävältä osalta 2,7 penniä äyriiltä 1991, 3,7 penniä äyriiltä 1992.

2,7 penni per skatteöre utöver 80 000 år 1991, 3,7 penni år 1992.

³⁾ 80 000 äyriä ylittävältä osalta 3,4 penniä äyriiltä 1993, 3,8 penniä äyriiltä 1994 ja 1995, 3,35 penniä äyriiltä 1996, 2,35 penniä äyriiltä 1997 sekä 1,95 penniä äyriiltä 1998.

3,4 penni per skatteöre utöver 80 000 år 1993, 3,8 penni år 1994 och 1995, 3,35 penni år 1996, 2,35 penni år 1997, 1,95 penni år 1998.

⁴⁾ 80 000 äyriä ylittävältä osalta 5,4 penniä äyriiltä 1993, 6,8 penniä äyriiltä 1994 ja 1995, 6,35 penniä äyriiltä 1996, 5,35 penniä äyriiltä 1997 sekä 4,65 penniä äyriiltä 1998.

5,4 penni per skatteöre utöver 80 000 år 1993, 6,8 penni år 1994 och 1995, 6,35 penni år 1996, 5,35 penni år 1997, 4,65 penni år 1998.

Kansaneläke- ja sairausvakuutusrahaston pääomien on kalenterivuoden päättyessä oltava kummankin vähintään 8 % kansaneläke- ja sairausvakuutuksen vuotuisista kokonaismenoista (vähimmäismäärä). Rahastojen varoja voidaan vähimmäismäärän saavuttamiseksi siirtää tarvittaessa rahastosta toiseen. Vuonna 1997 sairausvakuutusrahastosta siirrettiin 644 milj. markkaa kansaneläkerahastoon. Mikäli siirrostä huolimatta vähimmäismäärää ei saavuteta, valtio maksaa puuttuvan osan (takuusuoritus). Vuonna 1997 valtio maksoi takuusuoritusta kansaneläkerahastoon 730 milj. markkaa. Lisäksi valtio turvaa rahastojen yhteisen maksuvalmiuden.

Både folkpensions- och sjukförsäkringsfondens kapital skall vid kalenderårets slut utgöra minst 8 % av folkpensions- och sjukförsäkrings årliga totalkostnader (miniminivå). Medel kan vid behov överföras från den ena fonden till den andra för uppnående av miniminivån. År 1997 överfördes 644 milj mk från sjukförsäkringsfonden till folkpensionsfonden. Ifall miniminivån ändå inte uppnås står staten för resten (garantibetalning). År 1997 bidrog staten med en inbetalning på 730 milj mark till folkpensionsfonden. Staten skall dessutom trygga fondernas gemensamma likviditet.

Kuntoutusetuudet

Kuntoutuslainsäädännön mukaiset kustannukset maksetaan sairausvakuutusrahaston varoista. Ns. harkinnanvaraiseen kuntoutukseen Kelan on vuosittain käytettävä vähintään 4 % vakuutettujen sairausvakuutusmaksuista. Tätä suuremmasta enimmäisrahamäärästä eduskunta päättää vuosittain. Vuonna 1997 määrä oli 426 milj. markkaa (ja vuonna 1998 461 milj. markkaa).

Muut etuudet

Valtio rahoittaa kokonaan työttömyysturvan peruspäivärahat, työmarkkinatuet, vuorottelukorvaukset, työvoimapolittiset koulutuset, työmarkkinatuella opiskelevan ylläpito- ja majoituskorvaukset, pitkäaikaisyöttömän omaehtoisen opiskelun tuet, äitiysavustukset, lapsilisät, sotilasavustukset, yleisen asumistuen, opintotuen ja koulumatkatuen. Valtio on myös maatalousryttäjien työolosuhdeselvitysten ja rintamaveteraanien kuntoutusmatkakustannusten rahoittaja siltä osin kuin niitä ei korvata sairausvakuutuslain perusteella. Pienten lasten hoidon tuki ja toimeentulotuen kokeilu maksetaan kuntien varoista.

Eläkevastuurahasto

Kelan henkilöstön eläkevastuun kattamista ja eläkkeiden maksamista varten Kelassa on vuodesta 1991 lähtien ollut eläkevastuurahasto. Siihen suoritetaan kannatusmaksua kansaneläke- ja sairausvakuutusrahastosta. Vuodesta 1993 alkaen toimihenkilöiltä perityt työeläkemaksut on tilitetty eläkevastuurahastoon. Eläkevastuusta katetaan lain mukaan 19 %. Vuonna 1996 rahasto katettiin nopeutetussa aikataulussa tavoitetasoonsa Kelan sijoitusomaisuudella ja siihen tehdyillä arvonkorotuksilla.

Rehabiliteringsförmåner

Kostnaderna i enlighet med rehabiliteringslagstiftningen betalas av sjukförsäkringsfondens medel. Minst 4 % av de försäkrades sjukförsäkringspremier skall årligen anslås för behovsprövad rehabilitering. Om anslag utöver detta beslutar riksdagen från år till år. År 1997 uppgick anslagen till 426 milj mark (461 milj mk år 1998).

Övriga förmåner

Grunddagpenningarna för arbetslösa, arbetsmarknadsstöden, alterneringsersättningarna, de arbetskraftspolitiska utbildningsstöden, ersättningarna för uppehälle och inkvartering till studerande med arbetsmarknadsstöd, stöden för långtidsarbetslösas frivilliga studier, moderskapsunderstöden, barnbidragen, militärunderstöden, de allmänna bostadsbidragen, studiestöden och skolresestöden finansieras helt och hållet av staten. Dessutom finansierar staten utredningar av arbetsförhållandena hos lantbruksföretagare och frontveteranernas resekostnader vid rehabilitering till den del de inte ersätts enligt sjukförsäkringslagen. Barnavårdsstöden och försöket med utkomststöd betalas av kommunernas medel.

Pensionsansvarsfond

Det har från år 1991 funnits en pensionsansvarsfond för täckande av FPAs personalpensionsansvar och för utbetalning av pensionerna. Till fonden erläggs understödsavgifter från folkpensions- och sjukförsäkringsfonderna. De arbetspensionsavgifter som från år 1993 uppburits av de anställda har redovisats till pensionsansvarsfonden. Enligt lagen skall 19 % av pensionsansvaret vara täckt. År 1996 uppnåddes den föreskrivna nivån under tidspress med utnyttjande av FPAs placeringstillgångar och uppskrivning av deras värde.

138. Kansaneläkevakuutuksen kulut ja tuotot 1980–97
Folkpensionsförsäkringens kostnader och intäkter 1980–97
Income and expenditure account for national pension insurance, 1980–97

Vuosi År Year	Kulut ¹⁾ – Kostnader ¹⁾ – Expenditure				Rahasto- siirrot ³⁾ Fondöver- föringar ³⁾ Transfers to funds ³⁾	Tuotot – Intäkter – Income							
	Kulut yhteensä Kostnader sammanlagt Total	Eläkkeet Pensioner Pension benefits	Muut etuudet Övriga förmåner Other benefits	Toimintakulut ²⁾ Förvaltningskostnader ²⁾ Administration expenses ²⁾		Tuotot yhteensä Intäkter sammanlagt Total	Vakuutusmaksut Försäkringsavgifter Contributions from insured persons and employers	Työntekijien Arbetsgivares The employers	Yhteensä Sammanlagt Total	Maksukyvyn turvaamiseksi För att trygga betalningsförmågan Towards liquidity	Kunnat Kommun- erna Municipalities	Muut tuotot Övriga intäkter Other income	Alv-tuotot Moms-intäkter Receipts from value added tax
Milj. mk – Milj mk – FIM million													
1980	7 144	6 841	105	198	199	7 342	1 635	3 980	1 019	–	525	183	.
1981	8 280	7 865	145	270	421	8 701	1 991	4 666	1 170	–	632	241	.
1982	9 203	8 739	192	271	150	9 353	1 977	5 025	1 256	–	848	248	.
1983	11 093	10 509	225	360	–681	10 413	2 106	5 462	1 595	–	1 010	239	.
1984	12 643	11 988	268	388	–690	11 952	2 678	6 167	1 762	–	1 155	191	.
1985	13 984	13 224	314	446	7	13 991	3 090	7 220	2 275	364	1 280	127	.
1986	14 799	13 935	358	506	–362	14 436	2 994	7 992	1 558	–	1 778	115	.
1987	15 534	14 562	448	524	–319	15 216	3 143	7 804	2 278	650	1 836	154	.
1988	16 189	14 998	537	654	– 40	16 149	3 405	8 253	2 486	870	1 872	132	.
1989	17 105	15 677	740	687	– 68	17 037	3 236	9 184	2 478	862	1 952	186	.
1990	18 342	16 685	906	750	– 81	18 260	3 880	8 929	3 216	1 455	2 032	203	.
1991	19 595	17 816	1 108	670	–156	19 438	3 557	7 231	6 332	4 298	2 102	216	.
1992	20 656	18 540	1 418	698	–507	20 149	7 214	6 222	3 215	1 500	3 308	190	.
1993	19 966	18 808	589	570	397	20 363	5 031	6 290	3 075	1 235	4 680	1 287	891
1994	19 787	18 569	580	638	305	20 092	5 251	6 808	1 336	–	4 711	1 987	1 600
1995	19 941	18 714	588	639	–678	19 263	2 058	7 268	2 424	–	4 702	2 810	2 400
1996	20 132	18 322	579	1 231	–1 639	18 493	318	7 774	6 544	–	475	3 382	2 400
1997	19 115	17 889	591	634	–726	18 389	144	7 704	7 687	730	79	2 775	2 400
%													
1980	100,0	95,7	1,5	2,8		100,0	22,3	54,2	13,9	–	7,1	2,5	.
1985	100,0	94,6	2,2	3,2		100,0	22,1	51,6	16,3	2,6	9,1	0,9	.
1990	100,0	91,0	4,9	4,1		100,0	21,3	48,9	17,6	8,0	11,1	1,1	.
1995	100,0	93,9	2,9	3,2		100,0	10,7	37,7	12,6	–	24,4	14,6	12,5
1996	100,0	91,0	2,9	6,1		100,0	1,7	42,0	35,4	–	2,6	18,3	13,0
1997	100,0	93,6	3,1	3,3		100,0	0,8	41,9	41,8	4,0	0,4	15,1	13,1

¹⁾ Kirjanpidon uudistuttua eräät aiemmin etuiksi luetut menoerät on siirretty toimintakuluiksi. Muututtunutta käytäntöä sovelletaan vuodesta 1994 alkaen.

Sedan bokföringen lagts om har vissa utgiftsposter som tidigare räknats som förmåner hänförs till förvaltningskostnaderna. Det nya förordningen tillämpas från år 1994.

²⁾ Sisältää vuosina 1980–90 Kelan toimihenkilöiden eläkevastuun vuotuisen muutoksen. Eläkevastuurahaston kannatusmaksu sisältyy lukuun vuodesta 1991 alkaen. Vuonna 1996 lukuun sisältyy 578 milj. markan kertasuoritus toimieläkevastuun kattamiseksi.

Inkluderar den årliga förändringen i FPAs ansvar för personalpensioner 1980–90. Bidraget till pensionsansvarsfonden ingår fr o m 1991. År 1996 inkluderar talet 578 milj mk i engångsbetalning för täckning av personalpensionsansvaret.

The figures from 1980 to 1990 comprise the change in the SI's liability for staff pensions over the previous year. Beginning with 1991, the figures include the contribution to the staff pension fund. The 1996 figure includes FIM578 million as a one-time payment to cover the staff pension liability.

³⁾ Kansaneläkevakuutuksen menojen rahoittamiseen on käytetty sairausvakuutusrahaston varoja, mikä ei ilmene taulukon luvuista. Sairausvakuutusrahastosta siirrettiin kansaneläkerahastoon 59 milj. mk 1995, 1 654 milj. mk 1996 ja 644 milj. mk 1997.

För finansiering av folkpensionsförsäkringens utgifter har använts medel ur sjukförsäkringsfonden, vilket inte framgår av tabellen. Från sjukförsäkringsfonden överfördes 59 milj mk 1995, 1 654 milj mk 1996 och 644 milj mk 1997 till folkpensionsfonden.

The table does not reflect the fact that certain National Pension Insurance expenditures have been covered by transfers from the National Health Insurance fund. The transfers for 1995, 1996 and 1997 came to FIM 59 million, FIM 1,654 million and FIM 644 million, respectively.

Huom. Rahanarvon muutokerron liitteessä 10.

Anm Deflateringskoefficienter i bilaga 10.

N.B. For the relevant deflators, please turn to page 335.

139. Sairausvakuutuksen kulut ja tuotot 1980–97

Sjukförsäkringens kostnader och intäkter 1980–97

Income and expenditure account for national health insurance, 1980–97

Vuosi År Year	Kulut ¹⁾ – Kostnader ¹⁾ – Expenditure			Rahasto- siirrot ⁴⁾ Fondöver- föringar ⁴⁾	Tuotot – Intäkter – Income						
	Kulut yhteensä ²⁾ Kostnader samman- lagt ²⁾ Total ²⁾	Etuudet ²⁾ Förmåner ²⁾ Benefits ²⁾	Toiminta- kulut ³⁾ Förvalt- nings- kostnader ³⁾ Adminis- tration expenses ³⁾	Fondöver- föringar ⁴⁾ Transfers to funds ⁴⁾	Tuotot yhteensä Intäkter samman- lagt Total	Vakuutusmaksut Försäkringsavgifter Contributions from insured persons and employers	Valtio Staten State	Kunnat Kommun- erna Municipalities	Muut tuotot Övriga intäkter Other income		
					Vakuutettujen De försäkrades The insured	Työntekijäin Arbetsgivarnas The employers	Yhteensä Sammanlagt Total	Maksukyvyn turvaamiseksi För att trygga betalningsförmågan Towards liquidity	Yhteensä ⁵⁾ Sammanlagt ⁵⁾ Total ⁵⁾	Alv-tuotot Moms-intäkter Receipts from value added tax	
Milj. mk – Milj mk – FIM million											
1980	2 466	2 136	330	61	2 527	942	1 449	–	–	135	.
1981	2 857	2 509	348	104	2 961	1 114	1 692	–	–	156	.
1982	4 639	4 221	418	–644	3 995	1 231	2 264	362	–	137	.
1983	5 374	4 870	504	–207	5 167	1 354	2 054	1 700	1 274	60	.
1984	5 897	5 325	572	–79	5 819	2 141	2 360	1 270	814	48	.
1985	6 561	5 904	657	–74	6 487	2 870	3 018	558	48	41	.
1986	7 435	6 703	731	–74	7 361	3 184	3 124	980	418	72	.
1987	8 063	7 276	787	–70	7 993	3 393	3 026	1 410	802	164	.
1988	8 871	7 915	956	–161	8 710	3 739	3 580	1 221	553	26 144	.
1989	9 776	8 763	1 013	–168	9 608	4 021	4 204	1 129	384 46	208	.
1990	11 068	9 954	1 114	–170	10 898	4 844	4 710	1 041	225 79	223	.
1991	11 971	11 043	928	120	12 091	4 500	4 253	2 996	2 095 107	235	.
1992	11 995	11 034	961	–237	11 758	6 864	3 227	1 444	518 33	190	.
1993	12 087	11 233	854	436	12 523	6 816	3 773	801	–	1 133	891
1994	11 967	11 010	957	1 235	13 202	8 277	3 799	720	–	406	200
1995	12 112	11 153	959	607	12 719	8 112	4 362	–	–	246	–
1996	12 215	11 236	979	1 193	13 409	8 606	4 621	–	–	181	–
1997	12 630	11 678	951	–460	12 170	7 850	4 183	–	–	137	–
%											
1980	100,0	86,6	13,4		100,0	37,3	57,4	–	–	5,3	.
1985	100,0	90,0	10,0		100,0	44,3	46,5	8,6	0,7	0,6	.
1990	100,0	89,9	10,1		100,0	44,5	43,2	9,6	2,1	2,0	.
1995	100,0	92,1	7,9		100,0	63,8	34,3	–	–	1,9	–
1996	100,0	92,0	8,0		100,0	64,2	34,5	–	–	1,3	–
1997	100,0	92,5	7,5		100,0	64,5	34,4	–	–	1,1	–

¹⁾ Kirjanpidon uudistuttua eräät aiemmin etuukseksi luetut menoerät on siirretty toimintakuluiksi. Muutunutta käytäntöä sovelletaan vuodesta 1994 alkaen.

Sedan bokföringen lagts om har vissa utgiftsposter som tidigare räknats som förmåner hänförs till förvaltningskostnaderna. Det nya förfarandet tillämpas från år 1994.

²⁾ Muiden lakien perusteella myöhemmin sairausvakuutusrahastoon palautuneet korvaukset (takautumissuoritukset) sisältyvät etuuskien summaan. De på basen av andra lagar till sjukförsäkringsfonden senare återförda ersättningsarna (regressbetalningarna) ingår i förmånernas summa.

The figures include money recovered on account of non-primary liability.

³⁾ Ks. taul. 138 alaviite 2.

Se fotnot 2 till tabell 138.

See Table 138 footnote 2.

⁴⁾ Sairausvakuutusrahaston varoja on käytetty kansaneläkevakuutuksen menojen rahoittamiseen, mikä ei ilmene taulukon luvuista. Sairausvakuutusrahastosta siirrettiin kansaneläkerahastoon 59 milj. mk 1995, 1 654 milj. mk 1996 ja 644 milj. mk 1997.

Medel ur sjukförsäkringsfonden har använts för finansiering av folkpensionsförsäkringens utgifter, vilket inte framgår av tabellen. Från sjukförsäkringsfonden överfördes 59 milj mk 1995, 1 654 milj mk 1996 och 644 milj mk 1997 till folkpensionsfonden.

The table does not reflect the fact that transfers from the National Health Insurance fund have been used to cover certain National Pension Insurance expenditures. The transfers for 1995, 1996 and 1997 came to FIM 59 million, FIM 1,654 million and FIM 644 million, respectively.

⁵⁾ Sisältää myös takautumissuoritukset.

Inkluderar också regressbetalningar.

Includes money recovered.

Huom. Rahanarvon muuntokerroin liitteessä 10.

Anm. Deflateringskoefficienter i bilaga 10.

N.B. For the relevant deflators, please turn to page 335.

140. Kelan hoitamien muiden etuuskien kulut ja tuotot 1985–97, milj. mk
Övriga förmåner som FPA sköter: kostnader och intäkter 1985–97, milj. mk
Income and expenditure account for other SII benefit schemes, 1985–97 (FIM million)

Vuosi År Year	Kulut ¹⁾ – Kostnader ¹⁾ – Expenditure ¹⁾										Tuotot – Intäkter – Income	
	Etuudet – Förmåner – Benefits										Valtio Staten State	Kunnat Kommunerna Municipalities
	Työttömyysturva Arbetslöshetsskydd Unemployment											
	Kaikki Samtliga Total	Peruspäivärahat Grunddagpenningar Basic unemployment allowances	Työmarkkinatuki Arbetsmarknadssöd Labour market support	Työvoimapol. koulutustuki Arbetskräppligt utbildningsstöd Labour market training allowance	Muut Övriga Other	Äitiysavustukset ja lapsilisät Moderskapsundersköd och barnbidrag Maternity grant and family allowance	Pienten lasten hoidon tuki Barnavårdsstödet Child day care subsidies	Yleinen asumistuki Allmänt bostadsbidrag General housing allowance	Opintoetuudet Studieförmåner Benefits for students	Muut Övriga Other		
1985	1 163	1 163	.	.	.	.	191	.	.	1	1 164	191
1986	1 323	1 323	.	.	.	.	438	.	.	2	1 326	438
1987	1 406	1 406	.	.	.	.	812	.	.	2	1 409	812
1988	1 267	1 267	.	.	.	.	1 019	.	.	2	1 269	1 019
1989	906	906	.	.	.	.	1 392	.	.	2	908	1 392
1990	860	860	.	.	.	.	2 234	.	.	2	862	2 234
1991	2 566	2 321	.	245	.	.	2 650	.	.	2	2 568	2 650
1992	4 822	4 464	.	358	.	.	3 212	.	.	4	4 826	3 212
1993	6 095	5 789	.	306	.	5 565	3 229	.	.	4	11 664	3 233
1994	6 621	5 134	1 306	180	.	9 157	3 274	2 413	2 145	45	20 380	3 275
1995	6 938	2 705	4 089	143	.	8 826	3 053	2 585	3 650	69	22 049	3 072
1996	6 476	943	5 326	117	89	8 452	2 041	2 254	3 415	109	20 651	2 096
1997	6 140	823	5 117	87	112	8 440	2 061	2 122	3 464	121	20 227	2 121

¹⁾ Ei sisällä etuuskien hoitamisesta aiheutuneita kuluja.

Kostnader för skötseln av förmånerna ingår inte.

Programme administration costs not included.

Huom. Pienten lasten hoidon tuki (31.7.1997 saakka lasten kotihoidon tuki) ja toimeentulotuki(kokeilu) ovat kuntien rahoittamat.

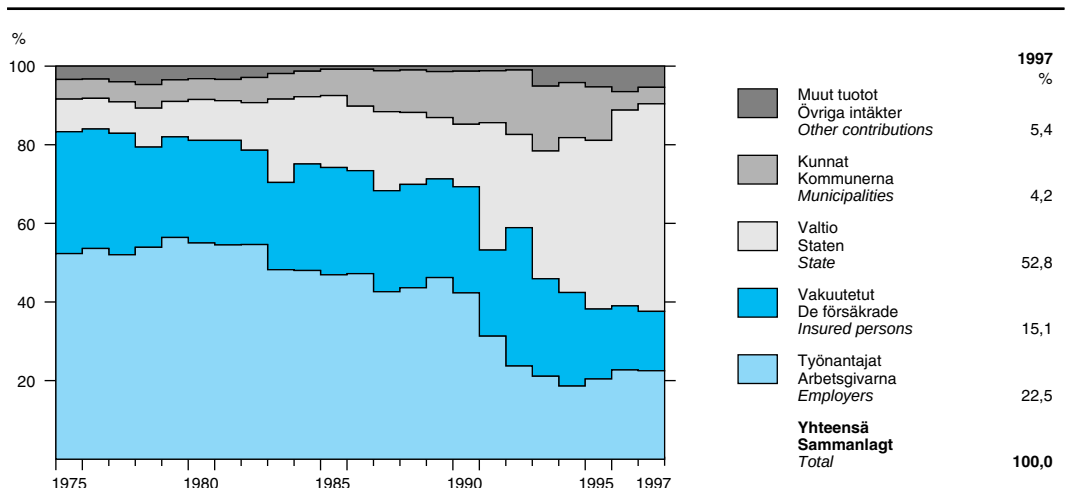
Anm. Barnavårdsstöden (hemvårdsstöden för barn till 31.7.1997) och utkomststöden(försök) finansieras av kommunerna.

N.B. Child day care subsidies (until 31 July 1997, child home care allowance) and living allowances (pilot scheme) are financed by municipalities.

Kuvio 49. Kelan maksamien etuuskien rahoitus 1975–97, %

Figur 49. Finansieringen av de förmåner som betalas av FPA, 1975–97 (%)

Chart 49. Contributions to the SII-administered benefit schemes by source of finance, 1975–97 (%)

Lähde: Taulukot 138–140.

Källa: Tabellerna 138–140.

141. Kelan taseet pääpiirteittäin 1990–97, milj. mk
FPAs balansräkningar i huvuddrag 1990–97, milj mk
SII balance sheets in outline, 1990–97 (FIM million)

31.12. At year- end	Vastaavaa – Aktiva – Assets						Vastattavaa – Passiva – Liabilities					
	Omaisuuksien yhteensä Tilidat sammanlagt Total	Rahoitusomaisuus Finansieringsstillgångar Current assets	Sijoitusomaisuus Placeringsstillgångar Invested assets	Käyttöomaisuus Anläggningstillgångar Fixed assets	Arvostuserät Värderingsposter Valuation items		Yhteensä Sammanlagt Total	Vieras pääoma ¹⁾ Främmande kapital ¹⁾ Extraneous capital ¹⁾	Kansaneläkerahasto Folkpensionsfonden NPI fund	Sairauksien ehkäisemis- ja kuntoutusvauraus ²⁾ Reservering för sjukdoms- prevention och rehabilitering ²⁾ Allocation to rehabilitation and preventive care purposes ²⁾	Sairausvakuutusrahaston pääoma Sjukförsäkringsfondens kapital NHI Fund	Eläkevastuurahasto Personalpensionsfonden Staff pension fund
Eläkevakuutus – Pensionsförsäkring – National pension insurance												
1990	2 224,3	1 426,3	783,4	14,6	–	2 224,3	1 617,8	606,5	.	.	.	.
1991	2 137,1	1 299,6	826,5	11,0	–	2 137,1	1 118,2	2 018,9	.	.	.	.
1992	1 653,6	881,5	770,3	1,8	–	1 653,6	141,8	1 511,8	.	.	.	.
1993	2 008,4	1 253,6	753,0	1,8	–	2 008,4	99,6	1 908,8	.	.	.	.
1994	2 334,4	1 574,0	758,6	1,8	–	2 334,4	120,4	2 214,0	.	.	.	.
1995	1 702,8	942,6	758,4	1,8	–	1 702,8	107,5	1 595,3	.	.	.	.
1996	1 712,0	951,7	758,2	2,1	–	1 712,0	101,5	1 610,5	.	.	.	.
1997	1 608,2	843,6	760,4	4,1	–	1 608,2	79,0	1 529,2	.	.	.	.
Sairausvakuutus – Sjukförsäkring – National health insurance												
1990	1 289,4	1 033,9	234,4	21,1	–	1 289,4	2 152,9	.	60,1	– 923,6	.	.
1991	1 559,9	1 301,3	242,9	15,7	–	1 559,9	323,6	.	39,2	1 197,1	.	.
1992	1 514,4	1 313,5	198,9	2,0	–	1 514,4	526,5	.	28,3	959,6	.	.
1993	1 994,0	1 865,2	126,8	2,0	–	1 994,0	536,7	.	61,7	1 395,6	.	.
1994	3 213,0	3 106,5	104,5	2,0	–	3 213,0	544,1	.	37,9	2 631,0	.	.
1995	3 618,3	3 529,7	86,6	2,0	–	3 618,3	404,8	.	34,7	3 178,9	.	.
1996	3 185,6	3 101,1	82,0	2,4	–	3 185,6	407,4	.	59,9	2 718,2	.	.
1997	2 428,1	2 343,5	79,2	5,4	–	2 428,1	713,0	.	101,1	1 614,0	.	.
Muut etuudet – Övriga förmåner – Other benefit schemes												
1990	12,2	12,2	.	.	–	12,2	12,2	.	.	.	.	.
1991	40,2	40,2	.	.	–	40,2	40,2	.	.	.	.	.
1992	49,2	49,2	.	.	–	49,2	49,2	.	.	.	.	.
1993	75,3	75,3	.	.	–	75,3	75,3	.	.	.	.	.
1994	458,9	458,9	.	.	–	458,9	458,9	.	.	.	.	.
1995	358,3	358,3	.	.	–	358,3	358,3	.	.	.	.	.
1996	301,8	301,8	.	.	–	301,8	301,8	.	.	.	.	.
1997	648,3	648,3	.	.	–	648,3	648,3	.	.	.	.	.
Kelan toimihenkilöiden eläkevastuurahasto – FPAs personalpensionsfond – SII staff pension fund												
1991	770,0	–	51,4	–	718,6	770,0	–	.	.	.	.	770,0
1992	832,3	2,9	108,1	–	721,3	832,3	–	.	.	.	.	832,3
1993	873,5	60,5	116,9	–	696,1	873,5	–	.	.	.	.	873,5
1994	936,4	65,5	192,2	–	678,7	936,4	–	.	.	.	.	936,4
1995	936,5	80,1	248,2	–	608,1	936,5	–	.	.	.	.	936,5
1996	1 002,2	65,7	936,5	–	–	1 002,2	–	.	.	.	.	1 002,2
1997	1 069,9	132,8	937,1	–	–	1 069,9	2,4	.	.	.	.	1 067,5

¹⁾ Sisältää vuonna 1990 toimieläkevastuun.
 Inkluderar anstaltens personalpensionsansvar år 1990.
The figures for 1990 include liability for staff pensions.

²⁾ Sisältää myös varauksen kuntoutuslain 4 §:n mukaiseen kuntoutukseen.
 Inkluderar reservering för rehabilitering enligt 4 § rehabiliteringslagen.
Includes money set aside for rehabilitation activities.

142. Sijoituskanta sijoituskohteen ja keston mukaan 1990–97
Investeringar enligt investeringsobjekt och varaktighet 1990–97
SII investments by project and length of investment, 1990–97

31. 12. At year- end	Yhteensä Sammanlagt Total of investments	Sijoituskohte Investeringsobjekt Project					Sijoituksen kesto Varaktighet Length of investment	
		Voima- laitokset Kraftverk Power plants	Teollisuus Industri Industry	Kunnat ja kunnalliset yritykset Kommuner och kommu- nala företag Municipalities and local projects	Kauppa ja liikenne Handel och samfärdsel Trade and transport	Muut Övriga Other	Pitkääkaikaiset sijoitukset Långfristiga investeringar Long dated investments	Lyhytaikai- set lainat Kortfristiga lån Short dated loans
Kansaneläkejärjestelmä – Folkpensionssystemet – National pension insurance								
Milj. mk – Milj mk – FIM million								
1990	783,4	74,7	669,7	1,8	0,1	37,2	663,4	120,0
1991	826,5	73,7	714,6	0,9	0,1	37,2	756,5	70,0
1992	770,3	32,9	713,8	0,2	0,1	23,2	770,3	–
1993	753,0	31,8	688,4	0,1	0,1	32,6	753,0	–
1994	758,6	31,1	688,9	–	0,1	38,5	758,6	–
1995	758,4	30,9	688,9	–	0,1	38,5	758,4	–
1996	758,2	30,9	688,9	–	0,1	38,3	758,2	–
1997	760,4	–	721,8	–	0,3	38,3	760,4	–
	%							
1996	100,0	4,1	90,8	–	0,0	5,1	100,0	–
1997	100,0	–	94,9	–	0,0	5,0	100,0	–
Sairausvakuutusjärjestelmä – Sjukförsäkringssystemet – National health insurance								
Milj. mk – Milj mk – FIM million								
1990	234,4	20,0	136,2	1,3	46,8	30,0	97,6	136,8
1991	242,9	20,0	118,2	0,4	46,8	57,5	125,1	117,8
1992	198,9	30,0	99,4	–	33,1	36,3	104,3	94,6
1993	126,8	–	69,4	–	29,3	28,1	96,0	30,8
1994	104,5	–	69,4	–	13,0	22,0	90,0	14,5
1995	86,6	–	69,4	–	–	17,2	85,6	1,0
1996	82,0	–	69,4	–	–	12,6	82,0	–
1997	79,2	–	70,4	–	–	8,9	79,2	–
	%							
1996	100,0	–	84,7	–	–	15,3	100,0	–
1997	100,0	–	88,8	–	–	11,2	100,0	–
Kelan toimihenkilöiden eläkevastuurahasto – FPAs personalpensionsfond – SII staff pension fund								
Milj. mk – Milj mk – FIM million								
1991	51,4	–	51,4	–	–	–	51,4	–
1992	108,1	–	108,1	–	–	–	108,1	–
1993	117,0	–	117,0	–	–	–	117,0	–
1994	192,2	–	122,9	–	–	69,3	192,2	–
1995	248,2	–	122,9	–	–	125,3	248,2	–
1996	358,0	–	122,9	–	–	235,1	358,0	–
1997	937,1	289,3	412,6	–	–	235,3	937,1	–

11.2 Organisaatio ja etuuksien käsittely

Etuuksien hoitoa varten maa on jaettu vakuutuspiireihin, joita vuoden 1997 lopussa oli 188. Jokaisessa vakuutuspiirissä toimii vähintään yksi Kelan toimisto. Vuoden 1997 lopussa Kelalla oli kaikkiaan 360 omaa palvelupistettä. (Palveluverkon uusiminen 1998 alusta supisti piirien määrän 86:een; palvelupisteiden määrään uudistus ei vaikuttanut.) Maa on lisäksi jaettu viiteen vakuutusalueeseen, joissa kussakin on alueensa toiminnasta vastaava Kelan aluekeskus.

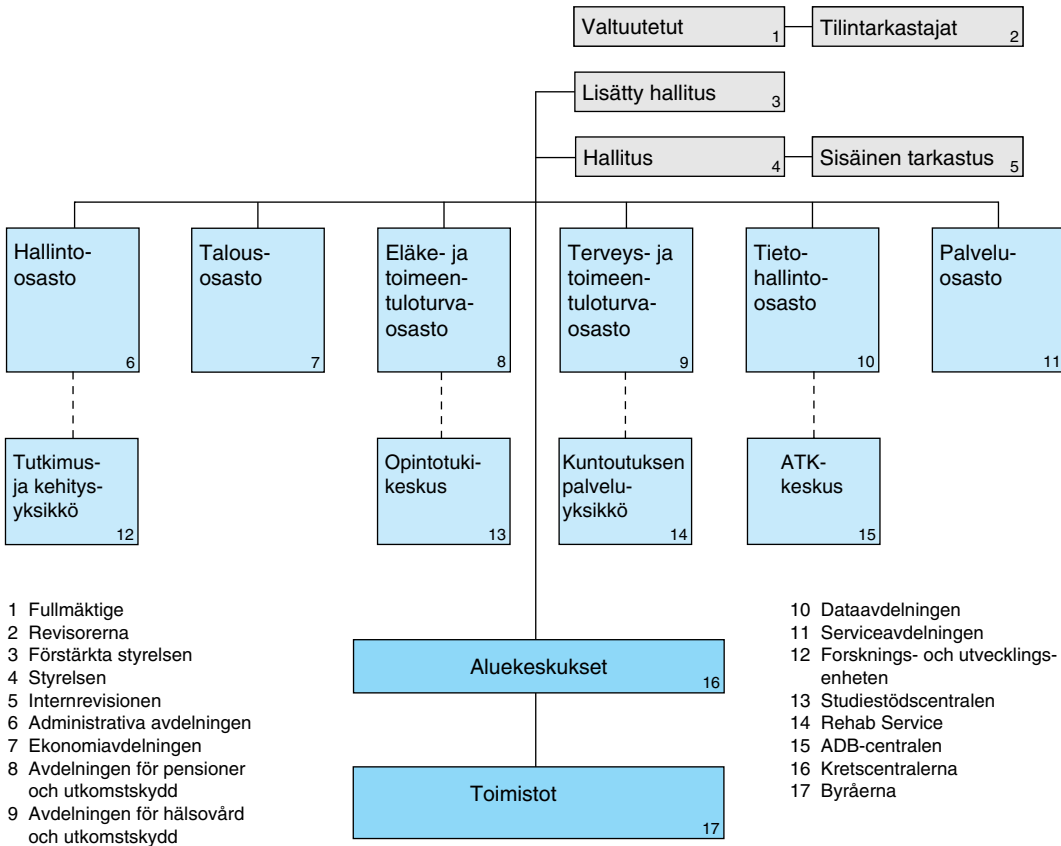
Keskushallinnossa etuuksia koskevia asioita hoitavat eläke- ja toimeentuloturvaosasto sekä terveys- ja toimeentuloturvaosasto. (Ks. Kelan organisaatio, kaavio 3)

11.2 Organisation och behandling av förmåner

För skötseln av förmåner är landet indelat i försäkringsdistrikt (188 vid slutet av 1997) med minst en FPA-byrå i varje distrikt. FPA hade inalles 360 egna kundbetjäningssällen vid årets slut. (I samband med förnyandet av kundbetjäningssnätet minskades distriktens antal till 86 från början av år 1998; antalet betjäningssällen påverkades inte). Dessutom är landet indelat i fem försäkringskretsar med var sin FPA-kretscentral som svarar för verksamheten inom kretsen.

Inom centralförvaltningen sköts förmånsärendena vid avdelningen för pensioner och utkomstskydd och avdelningen för hälsovård och utkomstskydd. (Se Folkpensionsanstaltens organisation, schema 3).

Kaavio 3. Kelan organisaatio 31.12.1997
Schema 3. FPAs organisation 31.12.1997

Etuusasiain käsittely. Kelan hoitamaa sosiaaliturvaa koskeva päätöksenteko on hajautettu paikallistasolle. Kelan toimistot tekevät päätökset lähes kaikista etuusasioista. Vain työkyvyttömyyseläkkeet, osa työpaikkaterveydenhuollosta ja opintotuista ratkaistaan keskitetysti.

Työkyvyttömyyseläkehakemukset ratkaistaan eläke- ja toimeentuloturvaosastossa ja osa *työnantajan järjestämää työpaikkaterveydenhuoltoa* koskevista hakemuksista terveys- ja toimeentuloturvaosastossa. *Korkeakouluissa opiskelevien opintotukihakemukset* ratkaistaan korkeakoulujen opintotukilautakunnissa ja *keskiasteella opiskelevien* Kelan opintotukikeskuksessa; vuoden 1997 aikana opintolainojen korkoavustukset ja lukiolaisten opintotuet siirtyivät ratkaistaviksi Kelan toimistoissa.

Sairausvakuutukseen liittyviä asioita hoitavat Kelan toimistojen lisäksi työpaikkakassat niihin kuuluvien vakuutettujen osalta.

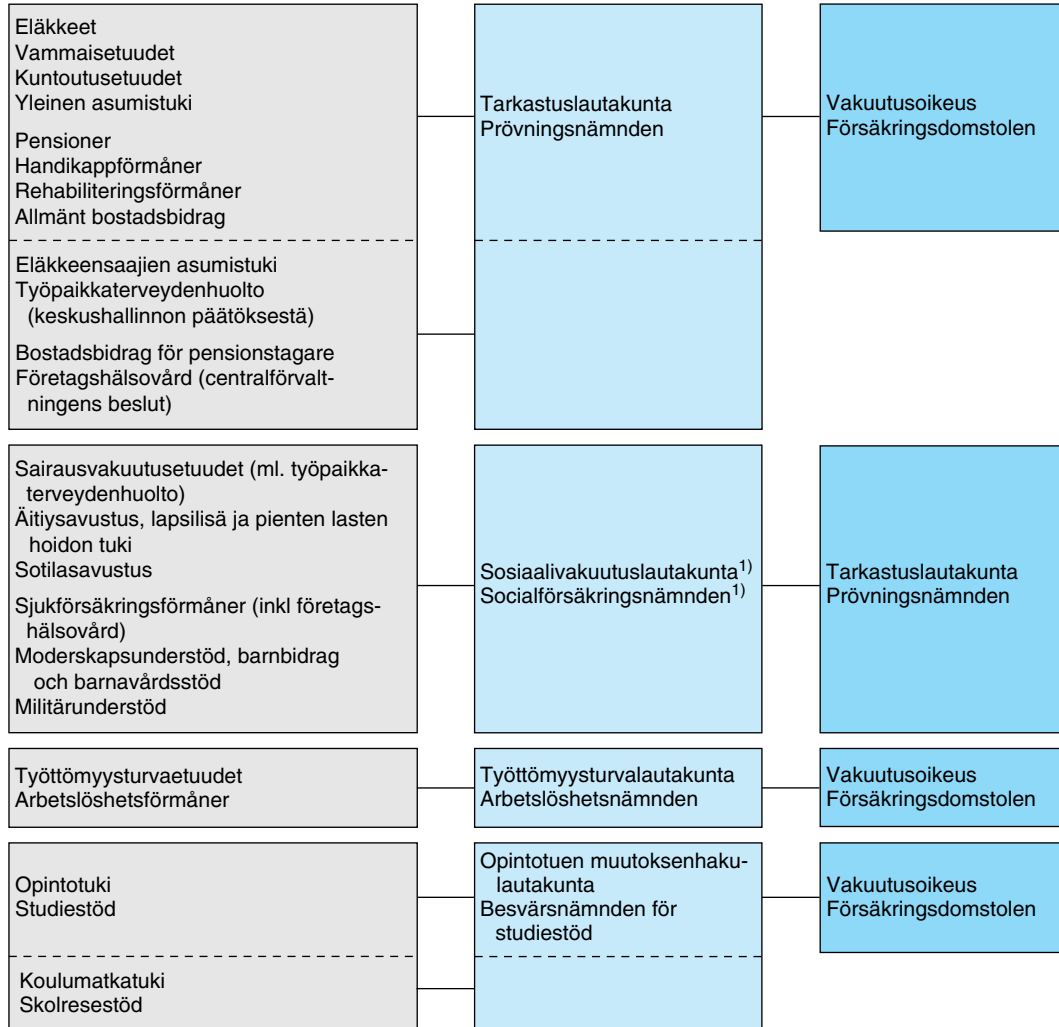
Muutoksenhaku. Kelan etuuksissa noudatetaan toisistaan hieman poikkeavia muutoksenhaun reittejä. Ylimpänä muutoksenhakuelimenä on joko vakuutus-oikeus tai tarkastuslautakunta. Yleensä valitustie on kaksiportainen. (Ks. muutoksenhakureitit, kaavio 4) Kela voi myös itse oikaista aikaisemman päätöksen, jolloin asiaa ei tarvitse käsitellä muutoksenhakuelimissä.

Behandling av förmånsärenden. Besluten rörande de sociala trygghetsförmåner som FPA sköter har delegerats till lokal nivå. FPA-byråerna utfärdar nästan alla slags förmånsbeslut. Det är bara invaliditetspensionerna och en del av företagshälsovårds- och studiestödsärendena som avgörs centralt.

Ansökningarna om *invaliditetspension* avgörs vid avdelningen för pensioner och utkomstskydd och en del av ansökningarna om *arbetsgivarordnad företagshälsovård* avgörs vid avdelningen för hälsovård och utkomstskydd. Ansökningarna om *studiestöd för högskolestudier* avgörs vid högskolornas studiestödsnämnder, medan ansökningarna om *studiestöd för mellanstadiestudier* avgörs vid FPAs studiestödscentral; under 1997 överfördes avgörandena om bidrag för studielånsräntor och studiestöd för gymnasiestuderande på FPA-byråerna.

Ärenden i anslutning till sjukförsäkring handhas av FPA-byråerna och även av arbetsplatskassorna när det gäller försäkrade som tillhör dessa kassor.

Sökande av ändring. För olika FPA-förmåner tillämpas något olika besvärsvägar. Den högsta besvärnsinstansen är antingen försäkringsdomstolen eller prövningsnämnden. Det finns i regel två besvärsnivåer. (Se besvärsvägar, schema 4). FPA kan dessutom rätta sina beslut själv, och då behöver ärendet inte behandlas i någon besvärnsinstans.

Kaavio 4. Muutoksenhakureitit 31.12.1997**Schema 4. Besvärinstanser 31.12.1997**

¹⁾ Toimii kunkin vakuutusalueen yhteydessä.
En nämnd för varje försäkringskrets.

143. Kansaneläkelaitoksen alue- ja paikallishallinto 31.12.1993–97
Folkpensionsanstaltens regional- och lokalförvaltning 31.12.1993–97
SII local administration at year-end 1993–97

	1993	1994	1995	1996	1997
Vakuutusalueita – Försäkringskretsar – Insurance regions	5	5	5	5	5
Vakuutuspiirejä – Försäkringsdistrikt – Insurance districts	206	204	198	189	188
Kelan palvelupisteitä kaikkiaan – FPAs betjäningstillfällen sammanlagt					
– All local branches: Total	448	435	391	371	360
Toimistoja – Byråer – Offices	254	254	258	258	258
Sivuvastaanottoja – Filialmottagningar – Sub-offices	194	181	133	113	102
Sairausvakuutuslain mukaisia työpaikkakassoja – I sjukförsäkringslagen avsedda arbetsplatskassor – Employee sickness funds (funds acting as NHI agents)	88	87	88	83	83

144. Kansaneläkelaitoksen henkilöstö 31.12.1995–97
Folkpensionsanstaltens personal 31.12.1995–97
SII staff at year-end 1995–97

	Lukumäärä Antal Number
1995	5 798
1996	5 765
1997	5 718
1997	
Koko henkilöstö – Hela personalen – All staff	5 718
Vakinaisia – Ordinarie personal – <i>Permanent staff</i>	5 220
Määräaikaisia – Visstidsanställda – <i>Temporary staff</i>	498
Kokopäiväinen henkilöstö – Heltidsanställd personal – Full-time staff	5 021
Keskushallinto¹⁾ – Centralförvaltningen¹⁾ – Central administration¹⁾	1 224
Hallinto-osasto – Administrativa avdelningen – <i>Administration Dept.</i>	169
Tutkimus- ja kehitysyksikkö – Forsknings- och utvecklingsenheten – <i>Research and Development Centre</i>	80
Talousoosasto – Ekonomiavdelningen – <i>Economics Dept.</i>	52
Eläke- ja toimeentuloturvaosasto – Avdelningen för pensioner och utkomstskydd – <i>Pension and Income Security Dept.</i>	196
Opintotukikeskus – Studiestödscentralen – <i>Centre for Student Financial Aid</i>	85
Terveys- ja toimeentuloturvaosasto – Avdelningen för hälsovård och utkomstskydd – <i>Health and Income Security Dept.</i>	258
Kuntoutuksen palveluyksikkö – Rehab Service – <i>Rehabilitation Services Unit</i>	163
Tietohallinto-osasto – Dataavdelningen – <i>Information Systems Dept.</i>	377
Atk-keskus – ADB-centralen – <i>ADP Centre</i>	282
Palveluosasto – Serviceavdelningen – <i>Office Services Dept.</i>	147
Alue- ja paikallishallinto – Regional- och lokalförvaltningen – Local administration	3 797
Aluekeskukset – Kretscentralerna – <i>Regional offices</i>	221
Toimistot – Byråerna – <i>SII branches</i>	3 576
Osapäivätoiminen henkilöstö – Deltidsanställd personal – Part-time staff	697
Keskushallinto – Centralförvaltningen – <i>Central administration</i>	56
Alue- ja paikallishallinto – Regional- och lokalförvaltningen – <i>Local administration</i>	641

¹⁾ Sisältää myös osastojakoon kuulumattomia henkilöitä.
 Inkluderar också personal utanför avdelningssystemet.
Includes persons excluded from the breakdown below.

145. Eläke- ja vammaisetuusasioiden käsittelytietoja 1985–97
Handläggning av pensions- och handikappförmånsärenden 1985–97
National pension insurance and disability benefit cases, 1985–97

Vuosi År Year	Saapuneet hakemukset Inkomna ansökningar <i>Claims received</i>	Ratkaisut Avgöranden <i>Decisions</i>		Tarkastuslautakunnan käsittelemät muutokset Av prövningsnämnden behandlade ändringsärenden <i>Appeals dealt with by the Appeal Tribunal</i>	Vakuutusoiden käsittelemät valitukset Av försäkringsdomstolen behandlade besvär <i>Appeals dealt with by the Insurance Court</i>	Kelan toimistojen vastaanottamat työeläkehakemukset ¹⁾ Av FPA-byråerna mottagna arbetspensionsansökningar ¹⁾ <i>Employment pensions claims received by SII branches¹⁾</i>
1985	457 266	253 868	204 222	3 826	974	56 987
1986	453 817	302 057	141 598	3 583	1 125	67 943
1987	416 232	269 709	143 149	5 164	1 537	56 430
1988	405 911	277 403	125 946	6 299	1 482	54 748
1989	427 021	301 868	113 658	6 300	1 800	64 670
1990	406 863	305 623	97 640	6 858	1 830	62 817
1991	375 108	287 888	84 097	7 425	2 322	65 183
1992	407 445	323 865	73 396	7 580	2 189	72 307
1993	437 795	340 552	65 506	7 541	1 882	83 940
1994	418 811	335 936	68 481	8 795	2 053	86 357
1995	428 044	332 314	61 209	9 727	2 052	78 410
1996	419 023	351 343	53 596	8 934	2 283	73 964
1997	355 686	306 057	38 615	6 695	1 961	67 531

¹⁾ Sisältää myös rintamaveteraanien varhaiseläkehakemukset ja kunnalliset eläkehakemukset.
 Innefattar också ansökningar om förtidspension för frontveteraner samt om kommunala pensioner.
Includes claims for front-veterans early old age pension and for municipal employees pension.

146. Sairausvakuutusasioiden käsittelytietoja 1985–97
Handläggning av sjukförsäkringsärenden 1985–97
National health insurance cases, 1985–97

Vuosi År Year	Kelan toimistojen tekemät ratkaisut ¹⁾ FPA-byråavgöranden ¹⁾ Claims determined by the SII branches	Sosiaalivakuutustoimi- kuntien tekemät ratkaisut ¹⁾ Socialförsäkringskom- missionsavgöranden ¹⁾ Claims determined by Social Insurance Boards	Sosiaalivakuutuslautakun- tien käsittelemät asiat I socialförsäkringsnämnder behandlade ärenden Cases dealt with by Social Insurance Appeal Boards	Tarkastuslautakunnan käsittelemät muutoksenhaut ²⁾ I prövningsnämnden be- handlade ändringsärenden ²⁾ Appeals dealt with by the Appeal Tribunal ³⁾	
				Yhteensä Sammanlagt Total	Valitukset Besvär Appeals
1985	590 867	220 175	2 523	2 328	580
1986	684 556	242 178	2 718	2 524	495
1987	697 289	178 742	2 634	2 472	672
1988	746 249	139 987	2 698	2 537	813
1989	762 283	135 831	2 345	2 210	864
1990	786 976	136 784	2 535	2 411	646
1991	824 168	117 747	2 801	2 702	782
1992	794 027	104 807	3 145	3 032	873
1993	754 575	47 453	3 197	3 115	829
1994	722 109	20 030 ³⁾	4 373	4 297	794
1995	724 396	16 902 ³⁾	4 218	4 118	1 112
1996	727 340	14 148 ³⁾	4 530	4 403	1 169
1997	724 324	.	4 125	4 044	998

¹⁾ Vuodesta 1991 alkaen lukuun eivät enää sisälly sairaanhoitokorvauksia koskevat ratkaisut erityiskorvattavia lääkkeitä lukuunottamatta. Avgöranden om sjukvårdersättningar ingår inte längre från år 1991, med undantag av specialersättningsgilla läkemedel.

²⁾ Sisältää myös työpaikkaterveydenhuoltoasioiden käsittelyn. Inkluderar behandling av företagshälsovårdsärenden.
Includes claims for refunds of occupational health services expenses.

³⁾ Ei sisällä työpaikkakassojen hallitusten päätöksiä. Beslut av arbetsplatskassornas styrelser ingår inte.

147. Kuntoutus- ja kuntoutusraha-asioiden käsittelytietoja 1991–97
Handläggning av ärenden om rehabilitering och rehabiliteringspenning 1991–97
Rehabilitation claims administration data 1991–97

Vuosi År Year	Saapuneet hakemukset Inkomna ansökningar Claims received		Ratkaisut Avgöranden Decisions		Tarkastuslautakunnan käsittelemät muutoksenhaut Av prövningsnämnden be- handlade ändringsärenden Appeals dealt with by the Appeal Tribunal		Vakuutusoi- keu- den käsittelemät valitukset Av försäkrings- domstolen be- handlade besvär Appeals dealt with by the Insurance Court
	Kuntoutus Rehabilitering Rehabilitation services	Kuntoutus- raha Rehabiliterings- penning Rehabilitation allowance	Kuntoutus Rehabilitering Rehabilitation services	Kuntoutus- raha Rehabiliterings- penning Rehabilitation allowance	Kuntoutus Rehabilitering Rehabilitation services	Kuntoutus- raha Rehabilite- ringspenning Rehabilitation allowance	
1991	45 641	11 639	50 310	12 326	–	–	–
1992	56 881	48 723	61 902	49 064	403	71	3
1993	61 430	43 435	65 169	43 716	620	57	122
1994	65 164	43 841	68 975	43 828	683	76	110
1995	64 736	50 527	69 024	50 581	653	87	136
1996	68 446	55 176	73 305	55 316	669	99	115
1997	71 689	59 105	77 549	59 073	451	66	112

Huom. Vain järjestämisvelvollisuuden mukaisiin kuntoutusratkaisuihin voi hakea muutosta. Muutoksenhakuoikeus tuli voimaan 1.10.1991.
 Anm. Ändring kan sökas endast i avgöranden inom ramen för skyldigheten att ordna rehabilitering. Rätten att söka ändring infördes 1.10.1991.

N.B. Appeals allowed against decisions concerning statutory benefit only. The right to appeal introduced on 1 October 1991.

148. Työttömyysturva-asiain käsittelytietoja 1985–97
Handläggning av utkomstskyddsärenden 1985–97
Cases involving unemployment-related benefit, 1985–97

Vuosi År Year	Saapuneet hakemukset Inkomna ansökningar <i>Claims received</i>	Kelan toimistojen tekemät ratkaisut Av FPA-byråerna avgjorda <i>Claims determined by SII branches</i>	Sosiaalivakuutus- toimikuntien tekemät ratkaisut Av socialförsäkrings- kommissionen avgjorda <i>Claims determined by Social Insurance Boards</i>	Työttömyysturva- lautakunnan käsittelimät valitukset Av arbetslöshets- nämnden behandla- de besvär <i>Appeals dealt with by Unemployment Appeal Board</i>	Vakuutus- oikeuden käsittelimät valitukset ¹⁾ Av försäkrings- domstolen be- handlade besvär ¹⁾ <i>Appeals dealt with by the Insurance Court¹⁾</i>
Työttömyysturvan peruspäivärahat – UAL-grunddagpenningar – Basic unemployment allowances					
1985	298 312	298 705	63 111	844	27
1986	232 857	295 090	49 135	2 798	194
1987	228 079	321 118	44 821	2 586	383
1988	206 449	267 302	35 928	2 389	478
1989	168 593	205 813	27 736	2 092	482
1990	165 759	192 480	24 164	1 921	387
1991	305 614	336 249	50 031	2 473	361
1992	351 551	423 316	61 586	2 969	455
1993	357 519	510 492	17 282	2 775	516
1994	420 046 ²⁾	410 749	3 803	4 017	610
1995	435 409 ²⁾	279 120	1 487	2 744	874
1996	642 656 ²⁾	138 464	300	1 729	903
1997	740 787 ²⁾	116 548	.	4 990 ²⁾	784
Työmarkkinatuki – Arbetsmarknadsstöd – Labour market support					
1994	²⁾	239 902	828	223	..
1995	²⁾	480 014	847	1 597	35
1996	²⁾	620 326	536	3 394	220
1997	²⁾	625 253	.	²⁾	623
Työvoimapolitiittinen koulutustuki – Arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd – Labour market training allowance					
1991	25 739	25 096	.	53	..
1992	25 075	25 338	.	49	..
1993	22 382	22 541	.	89	..
1994	16 234	23 595	.	50	..
1995	13 182	17 634	.	81	..
1996	8 727	12 293	.	51	..
1997	6 897	10 164	.	35	..

¹⁾ Sisältää myös purkuhakemukset.
Inklusive undanröjningsframställningar.
Includes appeals by the SII.

²⁾ Luku on yhteinen peruspäivärahoille ja työmarkkinatuella.
Inkluderar både grunddagpenningar och arbetsmarknadsstöd.
Includes also labour market support benefits.

149. Lapsietuusasiain käsittelytietoja 1993–97
Handläggning av barnförmånsärenden 1993–97
Child benefits: administrative data, 1993–97

Vuosi År Year	Kelan toimistojen tekemät ratkaisut Avgöranden vid FPA-byråerna <i>Decisions issued by SII branches</i>		Sosiaalivakuutuslautakuntien käsittelimät valitukset I socialförsäkringsnämnder behandlade besvär <i>Appeals dealt with by Social Insurance Appeal Boards</i>		Tarkastuslautakunnan käsittelimät valitukset I prövningsnämnden behandlade besvär <i>Appeals dealt with by the Appeal Tribunal</i>	
	Lapsilisä Barnbidrag <i>Family allowance</i>	Pienten lasten hoidon tuki ¹⁾ Barnvårdsstöd ¹⁾ <i>Child day care subsidies¹⁾</i>	Lapsilisä Barnbidrag <i>Family allowance</i>	Pienten lasten hoidon tuki ¹⁾ Barnvårdsstöd ¹⁾ <i>Child day care subsidies¹⁾</i>	Lapsilisä Barnbidrag <i>Family allowance</i>	Pienten lasten hoidon tuki ¹⁾ Barnvårdsstöd ¹⁾ <i>Child day care subsidies¹⁾</i>
1993	104 563	208 501	..	..	1	8
1994	195 835	165 516	..	..	27	29
1995	109 329	240 170	264	424	50	89
1996	108 750	159 182	350	447	88	117
1997	108 868	224 203	260	306	90	109

¹⁾ Lasten kotihoidon tuki 31.7.1997 saakka.
Hemvårdsstöd för barn till 31.7.1997.
Child home care allowance until 31 July 1997.

150. Yleisen asumistuen käsittelytietoja 1994–97
Handläggning av allmänna bostadsbidrag 1994–97
General housing allowance: administrative data, 1994–97

Vuosi År Year	Kelan toimistojen tekemät ratkaisut Avgöranden vid FPA-byråerna <i>Decisions issued by SII branches</i>			Tarkastuslautakunnan käsittelimät valitukset Av prövningsnämnden behandlade besvär <i>Appeals dealt with by the Appeal Tribunal</i>	Vakuutusosikeuden käsittelimät valitukset Av försäkrings- domstolen be- handlade besvär <i>Appeals dealt with by the Insurance Court</i>
	Uudet Nya New	Vuositarkistukset Årsjusteringar Annual reviews	Välitarkistukset Mellanjusteringar Special reviews		
1994	194 920	130 752	9 364	425	..
1995	176 616	162 183	30 919	2 268	37
1996	167 668	130 651	58 747	2 872	311
1997	167 061	112 623	61 719	2 660	586

151. Opintotukiasiain käsittelytietoja 1995–97
Handläggning av studiestödsärenden 1995–97
Student financial aid: administrative data, 1995–97

Vuosi År Year	Ratkaisut Avgöranden <i>Decisions</i>				Opintotuen muutoksen- hakulautakunnan käsittelimät valitukset Av besvärnsnämnden för studiestöd behandlade besvär <i>Appeals dealt with by the Student Financial Aid Appeal Board</i>	Vakuutusosikeuden käsittelimät valitukset Av försäkrings- domstolen be- handlade besvär <i>Appeals dealt with by the Insurance Court</i>
	Kaikkiaan Inalles Total	Kelan opinto- tukikeskus FPAs studie- stödscentral SII Centre for Student Financial Aid	Korkeakoulu- jen opintotuki- lautakunnat Högskolornas studiestöds- nämnder Local financial aid committees	Kelan toimistot FPA- byråerna SII branches		
1995	442 479	312 181	130 298	–	1 593	82
1996	440 796	311 402	129 394	–	1 708	125
1997	425 265	257 799	132 562	34 184	1 799	126

152. Sotilasavustusasiasiain käsittelytietoja 1994–97
Handläggning av militärunderstödsärenden 1994–97
Conscript's allowance: administrative data, 1994–97

Vuosi År Year	Kelan toimistojen tekemät ratkaisut Avgöranden vid FPA-byråerna <i>Decisions issued by SII branches</i>	Sosiaalivakuutuslautakuntien käsittelimät valitukset I socialförsäkringsnämnden behandlade besvär <i>Appeals dealt with by Social Insurance Appeal Boards</i>	Tarkastuslautakunnan käsittelimät valitukset I prövningsnämnden behandlade besvär <i>Appeals dealt with by the Appeal Tribunal</i>
1994	18 247	..	1
1995	21 058	136	22
1996	24 284	133	25
1997	27 340	108	24

English summary

1 Finnish social security and the Social Insurance Institution (SII)

1.1 General

Social policy, social security. Social policy is shaped by society and the prevailing social standards. According to a widely accepted definition, social policy is a means of providing for all citizens a reasonable standard of life and living. Aside from social security, social policy can be understood to encompass aspects relating to labour, health, housing, alcohol, and education policies. Social security benefits can take the form of either cash benefits (income maintenance) or services.

The aim of social security is to provide, for individuals as well as families, an income security against a *number of risks and hardships*, including those related to health, work disability and functional incapacity, old age, death of a breadwinner, family and children, unemployment, housing and social exclusion.

The development, targeting and financing of social policy may be examined by means of *social expenditure calculations*, which show the yearly expenditures on social and health security benefits based on law or labour market agreement. (Of the SII benefits, student financial aid and school transportation subsidy have not been included in the calculations.)

The social security programmes of the SII. The Social Insurance Institution is one of the bodies carrying out Finnish social security. It is a public agency operating under parliamentary supervision.

The SII is responsible for implementing social security programmes that give protection, in a variety of life situations, to everyone living in Finland, including National Pension Insurance, National Health Insurance, rehabilitation benefits, basic unemployment protection, income maintenance benefits for families with children, general housing allowances, student financial aid and school transportation subsidies. In addition, the SII administers various disability benefit pro-

grammes, and the National Conscripts' Allowance Scheme.

The SII has a nationwide network of offices, 360 in all, to carry out its duties.

The first section of the Summary is aimed at giving a picture of the SII's social security provision as part of a larger whole.

1.2 Pension provision

Pension schemes

Total pension cover. The Finnish pension system changed from the beginning of 1996. Previously a universal basic pension, the national pension was re-defined as a benefit guaranteeing a minimum pension level for pension recipients. Survivors' pensions were not affected by this change.

The Finnish pension system consists of two statutory pension schemes providing employment pensions and national pensions, respectively. Together, these two schemes make up the retirement income security system which provides pensions in respect of old age, incapacity for work, long-term unemployment and death of the provider. There are a number of additional laws that provide for pension security in specific contingencies.

In this Yearbook, the term "employment pension" is used to refer to the pensions paid to wage and salary earners, civil servants, and self-employed persons.

Employment pensions can be granted to persons with past earnings from dependent or independent employment. *National pensions* are paid in proportion to any other pension income to which the recipient may be entitled. In practice, it is only granted to those who either do not qualify for any other type of pension or whose pension income is small. All residents of Finland are guaranteed a total retirement income that is at least equal to the full national pension.

National pension cover. The *national pension* is intended to secure the basic livelihood of pensioners whose other pension income is small or non-existent.

National old age, disability and unemployment pensions can include a pension-tested component and various other components. Starting from 1997, a national pension may consist entirely of various formerly supplementary components (e.g. housing allowance, care allowance and front-veterans' supplement).

National survivors' pensions are paid in the form of spouses' and orphans' pensions, which can include a basic amount, an additional amount and a housing allowance (not available with orphans' pensions). Both national pensions and national survivors' pensions are paid out by the SII.

Employment pension cover. The purpose of the employment pensions is to enable the pensioners to maintain their accustomed standard of living. The amount of the pension is linked to the length of the pensioner's employment history and the amount of previous earnings. Employment pension accrues separately from each employment relationship and period of self-employment. The resultant pensions are adjusted to cover altogether 60–66% of the recipient's previous earnings.

The employment pensions system is comprised of several public- and private-sector pension schemes. They are defined in Acts of Parliament providing for pensions for employees in general (Employees' Pensions Act, or TEL), temporary employees (LEL), the self-employed (YEL), farmers (MYEL), seamen (MEL), freelance employees (TaEL), state employees (VEL), local government employees (KVTEL), and employees of the Evangelical-Lutheran Church of Finland (KIEL). Also included under employment pensions are various pensions paid by the state and local governments on the basis of earlier pension provisions as well as pensions paid by a number of public institutions.

The pensions paid under the employment pensions legislation include old age, disability, unemployment, part-time and survivors' pensions.

Voluntary pension cover is considered to include all supplementary pensions registered according to Article 11 of TEL as well as unregistered supplementary pensions paid by pension foundations and funds, all of which are aimed at providing a higher pension cover.

The employment pension system is implemented by the employment pension institutions (private-sector pensions), and by the State Treasury and the Local Government Pensions Institution (public-sector pensions). The Central Pension Security Institute is a central organization of the employment pension institutions.

Special pension cover. *Special pensions for agricultural entrepreneurs* are intended to secure the live-

lihood of farmers who give up farming. These pensions are defined in the following Acts of Parliament: Act respecting Farm Closure Subsidy (LUTUL), Change-of-Generations Pensions Act (SPVEL), Farm Closure Pensions Act (LUEL), and Act respecting Farm Closure Compensation (LUKL). New pension awards are made according to the Act respecting Farm Closure Subsidy.

Further pension cover under the *Accident Insurance, Motor Insurance, Military Injuries, and Military Accidents Acts* as well as other comparable retirement benefits (life annuities, assistance pensions) are aimed at protecting the recipient's livelihood in the event of the specific contingencies which they cover.

Financing

The SII's pension expenditure was in 1997 financed with contributions from employers to the National Pension Insurance, state subsidies, VAT revenues and contributions levied from motor and accident insurers.

The pensions for regular and temporary employees as well as those for freelance employees are financed by both the employers and the insured, the farmers' and change-of-generations pensions by the farmers and the state, and the farm closure compensations and pensions by the state alone. Farm closure subsidies are financed by the state and the European Union. Self-employed persons' pensions are financed by the insured and the state, seamen's pensions by the insured, the shipowners, and the state. The state, local government and church employees' pensions are paid out of the relevant public funds, though the insured also contribute.

Accident insurance cover is financed by the employers, while farmers' accident insurance is financed by farmers, the state, and the SII. Motor insurance cover is financed by vehicle owners. The military injuries and accidents compensations are paid by the state.

The financing of the SII's pension schemes is based on the *pay-as-you-go* principle (meaning that pension benefits are financed with current revenues). Nearly all of the public- and private-sector employment pensions are partly *funded*.

Statistics

Each pension institution is responsible for compiling statistics on the pensions it provides. As a single individual may receive a pension under several different Acts, the SII and the Central Pension Security Institute also compile joint statistics on the total number of pensioners and their total pension income from various sources. These joint statistics cover SII-pro-

vided pensions, employment pensions (TEL, LEL, YEL, MYEL, TaEL, MEL, VEL, VPEL, KVTEL), state and local government employees' old-type pensions, church employees' pensions, and the employee pensions of the Bank of Finland, the Social Insurance Institution, and the Province of Åland, as well as special farmers' pensions (LUTUL, SPVEL, LUEL, LUKL). National pensions consisting entirely of a housing allowance, care allowance or front-veterans' supplement are not counted in the joint statistics as national pensions, as they are in the SII's own statistics. For pensioners with an employment pension, the expenditure on them is included in employment pensions. Further, the joint statistics do not cover voluntary pension cover. Pension benefits paid under the Accident Insurance, Motor Insurance, Military Injuries and Military Accidents Acts are included in the data on total pension income provided that they are paid to pensioners simultaneously receiving a national or employment pension.

1.3 Disability benefits

The disability benefits are aimed at helping persons with disabilities manage better in their lives. They can take the form of cash benefits or services.

Financial benefits. The disability benefits paid by the Social Insurance Institution are intended to compensate the recipients for the handicap and financial strain imposed by the disability. Depending on the recipients' circumstances, the SII can pay child disability allowance, disability allowance (for recipients of working age), or pensioners care allowance.

Under the Employment Accident Insurance Act, the Third-Party Motor Insurance Act and the Military Injuries Act, persons with disabilities are eligible for injury or helplessness supplement. Further, under the Act on Services for the Disabled, they have a right to local authority benefits awarded towards the expenses arising from the disability. The municipalities may also provide a home care allowance for persons with disabilities (payable to family members).

Services. Under the Act on Services for the Disabled, municipalities are required to arrange services for the disabled, who can also make use of home help, housing services, services for the mentally disabled, as well as rehabilitation services provided by various bodies, among them the SII.

1.4 Health security

Health care. By means of health care, society aims at systematically promoting and maintaining the good health of the population. As a health-promoting mea-

sure, public funds are used to provide health services and to compensate people for the costs arising from the use of the services. Public health services are free or subsidized with public moneys.

In this Yearbook, health care is considered to encompass hospital care, ambulatory care, provision of medication as well as medical equipment and aids, environmental health, health care administration, public investments, and the transportation expenses reimbursed by National Health Insurance. Health care is primarily financed by the state, municipalities, National Health Insurance, and private households.

National Health Insurance provides reimbursement for the costs of out-patient care in connection with illness, pregnancy and childbirth. The costs include doctors' and dentists' fees, prescribed medication, the examinations and treatment ordered by a physician at a private institution, as well as transportation costs arising from the treatment of the illness. In addition, National Health Insurance provides part of the funds for occupational and student health care.

Public health care expenditure comprises the financial contributions of the state, municipalities and National Health Insurance to the health services. Besides these contributions, the *total health care expenditure* includes also the private contributions to health care (eg, the health expenses of private households).

Income maintenance during illness. *National Health Insurance* provides compensation, in the form of a sickness allowance, for loss of income due to incapacity for work. Further, it provides a compensation for loss of income to the parents of a sick child during the treatment and rehabilitation of the child. In respect of *farmers*, the sickness allowance is also paid for part of the waiting period. The *Employment Accident Insurance Act*, the *Third-Party Motor Insurance Act* and the *Military Injuries Act* require that daily allowance be paid during illness to persons covered under these acts. According to special provisions, compensations may be paid for loss of income due to certain injuries or damages. *Private* insurances can provide an additional income security for times of illness.

Under the Contracts of Employment Act, employers provide *full pay* during the initial period of illness, during which the sickness allowance is not yet payable. Collective bargaining agreements often prescribe longer periods of continued pay during illness.

1.5 Unemployment benefits

Unemployed jobseekers are covered for, besides *unemployment pension*, *basic unemployment allow-*

ance and *earnings-related unemployment allowance* as well as *labour market support*. Persons on leave from their regular job can qualify for a special *job alternation compensation*. Financial assistance is also available to unemployed persons who undergo *labour market training* or conduct *self-motivated studies*. People made redundant may be eligible for *redundancy pay*, which can be *supplemented* by a *training allowance*, payable to those getting employment-oriented training. In the case of bankruptcy of an employer, any *outstanding wages* and *salaries* are covered by the state. Employers as well as unemployed persons are supported through a number of measures with a view to promoting employment. They include the labour market support payments to employers that the SII has made since 1 January 1998.

General benefits

Unemployment allowance and labour market support. Unemployment allowance is payable under two different schemes, the basic unemployment allowances scheme, which is implemented by the SII, and the earnings-related unemployment allowances scheme, which is implemented by the trade union funds. The SII is also responsible for the payment of labour market support to those who are not eligible for unemployment allowance.

The SII-administered basic unemployment benefits are designed to ensure a minimum standard of living during unemployment (further details on p. 268).

The earnings-related allowance is paid to unemployed fund members who fulfil specified membership and employment conditions. The calculation basis of the benefit is previous earnings, and it is payable for a maximum of 500 days. If the recipient finds employment and works long enough to again satisfy the employment condition, the full 500-day entitlement is restored. An unemployed person whose earnings-related unemployment allowance has been discontinued can claim labour market support.

The basic unemployment allowances and the labour market support benefits are paid for out of general taxation; the earnings-related unemployment allowances scheme out of contributions from the government, the employers, wage and salary earners, and fund members.

Job alternation compensation. Job alternation compensations are paid to workers employed full-time (or from 1 January 1998, 75% of full-time) who go on leave for a specified period and whose employer hires an unemployed person as a replacement. After the leave, they can return to their regular job or some other comparable position. The compensations are

paid by both unemployment funds (to fund members) and the SII. They are financed in the same way as unemployment allowances.

Training-related benefits

Labour market training allowance. Like unemployment allowance, job alternation compensation and support for self-motivated learning, the training allowance is payable under two schemes. Members of trade union funds are eligible for earnings-related training allowance, non-members for basic training allowance. The SII also pays labour market support to those who, though in training, do not qualify for the training allowance. Both training allowance and labour market support can include a maintenance and/or accommodation allowance.

The basic training allowances are financed by the state, the earnings-related allowances by the state, the employers, employees and unemployment fund members. Further financing for benefits paid during labour market training is provided by the European Social Fund.

Support for self-motivated learning. Since 1 August 1997, those of the long-term unemployed who have a long work history can get financial assistance with self-motivated studies or training that improves their skills and employability. Both earnings-related and basic benefits are available, paid by the unemployment funds and the SII, respectively. The system is financed by the state.

1.6 Income maintenance benefits to families with children

Families with children are eligible for a number of different benefits. To help with the support and care of a child, the following benefits are available: maternity grant, parenthood allowance, child day care subsidies, family allowance, orphans pension, child maintenance allowance, child increases payable in association with various social insurance benefits, as well as benefits from voluntary life assurances.

The *maternity grant* represents a compensation for costs arising from childbirth. The birth of a child entitles the parents to a *parenthood allowance* (maternity, paternity, or parental allowance) paid by National Health Insurance. Some collective bargaining agreements require that employers continue to *pay wages* to workers during part of the maternity (or parenthood) leave.

The *child day care subsidies* are aimed at making it easier to arrange day care for a child under school-age after the parenthood allowance period is over. It

is payable as either home care allowance or private day care allowance. It is intended as an alternative to municipal day care. Some municipalities provide supplements to the statutory benefits. In addition to paying out the statutory benefits, the SII has agreements with some municipalities to pay out the municipal supplements as well.

Family allowance is payable for each child under 17. *Child maintenance allowance* is payable if the person who has been ordered to provide child support has failed to do this or if the court has not established maintenance liability.

The welfare of families with children is also promoted through several benefits relating to housing, illness and disability of a child.

1.7 Support for housing

Housing is supported by society through financial arrangements and the provision of various services. For the purchase or fundamental improvement of a dwelling, *loans or interest subsidy for loans* can be granted. Financial aid is available also towards *repair and renovation expenses*. Part of the interest paid on house loans is *tax deductible*.

Cash benefits are a form of direct support intended to reduce the housing costs of low-income households. They comprise a general housing allowance as well as a housing allowance payable to pension recipients, a housing supplement for students, cash housing assistance payable as part of the conscript's allowance, and an accommodation allowance for persons undergoing labour market training. These benefits are all administered by the Social Insurance Institution (with the exception of the earnings-related part of the last-named benefit).

Various types of *housing services* as well as *institutional and family care* are provided for people who need special care and assistance in their daily lives (e.g. elderly and disabled people, intoxicant abusers).

1.8 Income security paid to students

Society supports the income security of students in a number of ways. Student financial aid paid by the State is the most common form of study aid for full-time, independent students.

A *vocational training allowance* can be paid through the redundancy payment scheme to a person in an employment or civil service relationship who takes unpaid leave during a period of training (also available to persons on job alternation leave in the form of a "partial" allowance), and *training supplement to the*

redundancy payment to persons who have lost their jobs. There is a separate study grant system for *agricultural entrepreneurs*.

Adult education arranged by the labour authorities is intended mainly for the unemployed. *Income support during labour market training* can take the form of a training allowance from an unemployment fund (earnings-related support), a training allowance or labour market support from the SII (basic support).

Since August 1997, the long-term unemployed have been eligible for *financial support for self-motivated learning and study*, which is granted by unemployment funds and the SII. While in training, unemployed persons can get labour market training allowance (basic or earnings-related) or labour market support. These benefits are state financed. (Starting from August 1998, the scheme providing financial support for self-motivated learning will be extended to cover more of the unemployed.)

Since July 1997, the Social Insurance Institution has paid a *school transportation subsidy* for students of upper secondary schools and vocational institutes. The subsidy subsidizes students' daily trips to and from school. It is financed by the state.

Orphan's pension is paid in the form of a national survivors' pension to a 18–20 year old orphan student. *Rehabilitation grants* are paid from several sources (e.g. the SII) to the disabled who take training to maintain or improve their working capacities.

2 National Pension Insurance

The National Pension Insurance legislation comprises the National Pensions Act, the Pensioners Housing Allowance Act, the Survivors Pensions Act, the Front-Veterans Pensions Act, the Act on Front-Veterans Supplement payable outside Finland, as well as various enactments that are associated with this legislation.

Certain exceptions to the above Acts result from the application of EU provisions and international social security agreements.

Basic award criteria

National pensions legislation. All residents of Finland are eligible for the national pension. Residence in Finland is defined in the Act respecting the Residence-Based Social Security Legislation. Citizens of Finland are entitled to a national pension if they have lived in Finland for at least three years after reaching the age of 16. Citizens of other countries qualify after a residence of five years.

If a recipient of a national pension or survivor's pension moves outside Finland, the payment of the pension is continued for one year, provided that the pension had been awarded at least one year before the move. The pension can be paid beyond this one-year limit if the recipient had immediately preceding the start of pension payment lived in Finland for ten years or if the residence outside Finland is essential due to an illness from which the recipient or his or her close relative suffers.

Surviving spouses and orphans living in Finland are entitled to national survivors' pension, provided that the deceased was living in Finland when the death occurred. The residence requirements applied to the deceased and the surviving spouse are identical to those which must be satisfied to qualify for a national old age, disability and unemployment pension. Orphans are not subject to any residence requirements.

Refugees and stateless persons living in Finland enjoy the same rights as nationals of Finland regarding the implementation of the National Pensions Act and the Survivors Pensions Act.

The front-veteran's supplement and the additional front-veteran's supplement can be awarded to recognized veterans. The former can also be awarded to persons living outside Finland provided that they receive a Finnish national pension. Under a separate Act of Parliament, the front-veteran's supplement can be paid also to recognized veterans living outside Finland who do not receive a Finnish national pension.

Effects of EU provisions and international social security agreements. Certain provisions of the Finnish pensions legislation, based on the residence principle, are cancelled or modified by the EU provisions or social security agreements ratified by Finland. The EU provisions apply to workers within the European Economic Area as well as to their family members. The Nordic Convention on Social Security applies to citizens of Nordic countries living in the European Economic Area but not covered by the EU provisions. Bilateral agreements provide reciprocal access to the pension benefits of the other signatory country.

Benefits

National Pension Insurance provides benefits in the following main categories:

Old age pension is payable to insured people over 65. There is also provision for early and late retirement, on an actuarially adjusted pension. Retirement on a reduced pension is possible at 60.

Disability pension is payable to insured people between 16 and 65 who on account of disease, defect,

or injury are unable to maintain themselves by their regular work or any other kind of work which, considering their age, occupation, education and place of residence, would be suitable for them. The pension can be granted either indefinitely or for a specified period, in which case it is referred to as a "rehabilitation subsidy".

A special type of disability pension, the individual early retirement pension, is payable to people aged 58 to 64 (or 55 to 64 if born in 1939 or earlier) whose capacity for work has been permanently reduced. The determining factors here are type of disease, ageing, length of service, deterioration of health, and working conditions. This individual early retirement pension is awarded on less strict award criteria than the ordinary disability pension.

Unemployment pension may be paid to insured men and women between 60 and 65 who have been unemployed a long time and have been employed at least five years during the previous 15 years and are entitled to an earnings-related pension that includes an amount representing hypothetical accrual of benefit after the pension contingency.

Survivor's pension is payable to widows and widowers under 65, provided that the deceased was under 65 at the time of marriage (*spouse's pension*), and to orphans (*orphan's pension*).

Spouse's pension is payable to widow(er)s, irrespective of age, if he/she has or has had a child with the deceased. It is also payable if the widow(er) was over 50 at the time of death of the spouse, the marriage had lasted for at least five years and had been contracted before the widow(er) had turned 50. However, women born before 1 July 1950 are eligible for spouse's pension on easier terms. Spouse's initial pension is payable for the first six months following the death of the spouse, and thereafter the widow(er) is entitled to a continuing pension. When a widow(er) aged 50 or over remarries, the spouses pension is not discontinued.

Orphan's pension is payable to all half- and full-orphans under 18 as well as those between 18 and 21 who on account of studies or vocational training cannot maintain themselves. Entitlement can be derived through a parent, an adoptive parent, or any other person who has assumed responsibility for the child. Full-orphans are entitled to two separate pensions, one through each parent.

Front-veteran's supplement payable outside Finland. This benefit is payable to recognized veterans who live outside Finland and do not receive a Finnish national pension. The supplement is paid semi-annually.

Benefit components and rates

With effect from 1 January 1996, the national pension, previously a universal basic pension, became a pension benefit aimed at securing the basic livelihood of its recipients. National pension is paid only to persons whose employment pension is small or non-existent.

National pensions are now tested against any other pensions paid to the recipient. Pension testing is being phased in. The basic amounts of pensions granted on 1 January 1996 or thereafter are pension tested. Of pensions that began before 1 January 1996, those comprised exclusively of a basic amount were cut from the beginning of 1996, while those including an additional amount remained unchanged.

With effect from 1 January 1997, the basic and additional amounts were merged into a *pension-tested national pension*. Eligibility for it is determined in the same way as eligibility for the additional amount and pension-tested basic amount in 1996. The “*cut*” *national pensions* are being phased out and will be discontinued by February 2001.

National old age, disability and unemployment pensions can take the form of

- a “*cut*” or *pension-tested* national pension that may be supplemented by various additional components such as housing allowance, pensioners’ care allowance, increase for spouse or children, and front-veteran’s supplement or additional supplement, which are payable under the Front-Veterans Pensions Act;
- a housing allowance, pensioner’s care allowance or front-veteran’s supplement paid *independently* of any other pension components.

National survivors’ pensions (for surviving spouses and orphans) can comprise a basic amount and an additional amount. Surviving spouses can get a housing allowance as well (see Table A).

Flat-rate components

The following pension components are flat-rate: the cut national pension, the pensioner’s care allowance, the front-veteran’s supplement, the spouse increase, the child increase, and the basic amounts of spouses’ and orphans’ pensions, as well as the spouse’s initial pension.

National pensions not including an additional amount were on 1 January 1996 subjected to a *cut* which reduced the basic amount of the pension. The basic amounts will be cut further on a yearly basis and will cease altogether by February 2001. The 1997 rate of the **cut national pension** is FIM311 a month.

The pensioner’s care allowance is payable to

- persons aged 65 or over or
- persons aged under 65 who receive disability pension either as a national pension or a (full) employment pension.

Payment of the allowance also requires that the recipient’s functional status is impaired due to an illness or injury. It is awarded as compensation for home care, services or special expenses. It is graduated in three payment categories according to the amount of the expenses and the need of assistance. At year-end 1997, the *smaller allowance* totalled FIM278 a month, the *larger allowance* FIM691 a month, and the *special allowance* FIM1,382 a month.

The front-veteran’s supplement – payable to recognized veterans of the 1939–45 and 1918 wars – was FIM217 a month.

The spouse increase was payable at the rate of FIM324 a month. Since 1 January 1996, new spouse increases are no longer being awarded. The existing benefits will be reduced yearly starting from 1 January 1997 and are to be discontinued by the beginning of 2001.

Table A: Spouses’ benefits under the Survivors Pensions Act: components by type of benefit and qualifying condition as at year-end 1997

Benefit	Components		
	Basic amount	Additional amount	Housing allowance
Spouse’s initial pension	yes	yes (flat-rate part always payable; the rest means-tested)	yes (low income; size of housing expenses)
Continuing pension for spouses with dependent children	»	yes (low income)	»
Continuing pension for spouses w/o children	no	»	»

The child increase (payable to national pension beneficiaries with children under 16) was FIM262 a month. Since 1 January 1996, new child increases are no longer being awarded. The existing benefits will be reduced yearly starting from 1 January 1998 and are to be discontinued by the end of 2001.

The flat-rate part of the spouse's initial pension was payable to single recipients at the rate of FIM1,245 a month (with area supplement, FIM1,351).

The orphan's pension basic amount was FIM264 a month.

Income-related components

The income-related components include the pension-tested national pension, housing allowance, additional front-veteran's supplement, and the additional amounts of orphan's pensions and spouses' initial and continuing pensions. The rate of all these components decreases in proportion as the claimant's annual income from other sources exceeds a fixed maximum. The recognised annual income (there are a number of disregards), the level at which the recognised annual income begins to affect the rate of these components, and the rate of the decrease are therefore the significant factors.

Different disregards apply to different benefit components. It is harder to qualify for **housing allowance** and the **additional amount of the spouse's pension** than for the **pension-tested part of the national pension**, which is affected only by the *recipient's other pensions* (even if they come from outside Finland).

Pensioner's housing allowance is payable to persons who are living in Finland and

- are aged 65 or more or
- are between ages 16 and 64 and receive
 - a disability, unemployment or spouse's pension from the SII
 - under the employment pension legislation, an unemployment pension or (full) disability pension
 - under the Accident Insurance, Motor Insurance or Military Injuries Acts, a statutory disability pension or other compensation payable in respect of full work disability or
 - a similar benefit from abroad.

The orphan's pension additional amount is affected by *other pension benefits for survivors* that the child may have.

Additional front-veteran's supplement is payable to those front-veteran's supplement recipients who also receive a national pension. It is equal to 25% of

the part of the national pension exceeding FIM449 a month (in 1997).

The rate of the income-related components depends also on the claimant's district of residence, dependants, marital status, and – where the housing allowance is concerned – location of the dwelling and dwelling expenses.

Other factors affecting the amount of the pension

Retirement before/after normal pensionable age.

The national pension is payable at a *modified rate* to those receiving early old age pension or deferred old age pension (each month by which retirement is brought forward decreases the pension by 0.5%, each month by which retirement is postponed past age 65 increases it by 1%).

Institutional care. The housing allowance is not payable during care in a state-subsidized institution that lasts more than nine months. The national pension is payable at a *reduced rate* after three months in such an institution, except if the beneficiary (an old age, disability or unemployment pensioner) receives housing allowance, in which case the reduction coincides with the discontinuation of the housing allowance.

Adjustment of pension to the length of the recipient's residence in Finland. *Pensions payable under national pension legislation* are adjusted to the length of the recipient's residence in Finland after 1 January 1994 (with the exception of the pensioner's housing allowance and the front-veterans' supplements). However, pensions awarded before this provision came into force are not adjusted.

Old age pension is adjusted if the claimant has lived less than 40 years in Finland after having reached the age of 16. The factor of adjustment is calculated by dividing the length of the residence in Finland by 40 years.

Other national pensions and the spouse's pension are adjusted if the claimant (or the deceased) lived in Finland less than 80% of the time between age 16 and the start of pension. The factor of adjustment is derived by dividing the length of the residence in Finland by 80% of the time between age 16 and the start of pension.

Employees within the EU/EEA who have been insured in another EU/EEA country besides Finland will have their pensions calculated according to the *EU provisions*.

Indexation

The national pension components are adjusted yearly to changes in the cost-of-living index. The income and

property limits for the pension components are also indexed. Index adjustments are normally carried out on 1 January.

The benefits were raised by 0.6% in 1997 and by 1.7% in 1998.

Pensioners' care allowances were not adjusted to index changes from 1996 to 1998. Index adjustment of spouse and child increases, which are to be phased out, was discontinued from the beginning of 1996.

Taxation

The national pensions, the basic and additional amounts of spouses' pensions paid under a 1990 Act of Parliament, and all orphans' pensions are taxable income. The rest of the SII pension benefits are tax-free. Tax relief is granted for pension income.

Statistical principles

The pension statistics in this Yearbook analyse, besides pensions in payment, also pension-in-payment changes (new and discontinued pensions).

The amount of pensions in payment refers to the pensions that are in payment (at the statistics compilation date) shown at their annualized value. The amount of pensions paid during a year refers, on the other hand, to the cumulative value in FIM of pensions paid during various months, including retroactive payments.

In 1996, it became possible for a person's right to a national pension to be acknowledged even though no national pension (basic amount) was actually paid because of other pension income. Such cases have not been counted as national pensions for statistical purposes.

Starting with 1997, national pensions can consist exclusively of a pensioner's housing allowance, pensioner's care allowance or a front-veteran's supplement. In the SII statistics, recipients of such pensions are counted as national pension beneficiaries.

3 SII's disability benefits

The disability benefits are governed by the Child Disability Allowances Act and the Disability Allowances Act.

Basic award criteria. The child disability allowance is payable to children resident in Finland. Residence in Finland is also a condition for receiving the disability allowance.

Benefits. The child disability allowance is payable to children under 16 with a disability or a long-term illness. The allowance is awarded to alleviate the strain caused by the treatment of the child and is graduated in three payment categories.

The *smaller allowance* (rate at year-end 1997: FIM414 a month) is paid to children whose treatment

causes an added financial or other strain. The *larger allowance* (FIM967) is awarded in cases where the strain is considerable, and the *special allowance* (FIM1,796) in the event that the treatment of the child imposes an extreme strain.

The disability allowance is aimed at making it easier for disabled persons of working age who are not in receipt of a pension to manage in their daily lives and to cope with their work and studies.

Persons between 16 and 64 whose ability to function has been reduced on account of an illness or injury are entitled to the allowance. It is intended to provide a compensation for the handicap, need of assistance and special expenses caused by the illness or injury and, in the same way as the child disability allowance, is graduated in three payment categories (see above). It is also disbursed at the same rate as the child disability allowance. There are a number of benefits and pensions which preclude the payment of the disability allowance.

The child disability allowance and the disability allowance cannot be awarded to persons who are being treated or looked after at an institution operating mainly on public funds. The payment of the allowances is discontinued after the institutional care has lasted three months.

The child disability and disability allowances are exempt from tax. They are normally adjusted to annual changes in the cost-of-living index. However, no adjustments were made in 1996, 1997 or 1998.

4 National Health Insurance (NHI)

The National Health Insurance Scheme covers the following benefits: sickness allowances, parenthood allowances, special care allowances, refunds of medical expenses as well as occupational and student health services.

4.1 Medical care and income security benefits

Basic award criteria

National health insurance legislation. NHI covers all residents of Finland. Residence in Finland, and consequently also eligibility for benefits under NHI, is defined by the Act respecting the Residence-Based Social Security Legislation.

In order to qualify for the parenthood allowance, claimants must have been living in Finland for at least 180 days immediately before the due date.

The cost of medical care provided outside Finland (not including travel costs) is covered by NHI if there was an immediate need for medical attention and the costs cannot be recovered from the host country's health system. The cost of actively seeking treatment abroad is not refunded.

EU provisions and international social security agreements. Application of the EU provisions and the social security agreements ratified by Finland (those which encompass medical care) results in certain exceptions to the general residence-based health security provisions. Citizens of EU/EEA countries insured under the national health insurance scheme of a Member State are entitled to receive emergency medical treatment during a temporary stay in Finland at the same price as persons resident and insured in Finland. Also persons covered by certain other social security agreements are entitled to equal treatment during a temporary stay in Finland.

Benefits

Sickness and parenthood allowances

The sickness daily allowance system was changed extensively from the beginning of 1996. Sickness allowances can now primarily be seen as compensation for income lost due to illness, whereas before they provided a source of income to all residents during a period of incapacity, regardless of previous earnings.

The sickness and parenthood allowances are both income maintenance benefits payable on account of temporary incapacity for work caused by an illness and of childbirth and child care, respectively. Also adoptive parents are entitled to the latter benefit, which is payable as maternity, paternity or parental allowance.

Sickness allowance. The sickness allowance represents a compensation for loss of income during a period of incapacity for work. It is paid to employed and self-employed persons aged 16–64 who are prevented from carrying out their regular job or a comparable gainful activity, for a maximum of 300 workdays. All workdays for which the allowance has been paid during the two years immediately preceding the onset of the work incapacity generally count towards this maximum. A waiting period, during which the allowance is not paid, comprises the day on which the illness begins plus the following nine workdays.

Parenthood allowance. The parenthood allowance is payable for 263 working days. For the first 105 days, it is paid to the mother (“maternity allowance”); for the next 158 days it can be paid alternatively to the mother or the father (“parental allowance”). Further, fathers are eligible for a “paternity allowance,” which is payable

- for 6–12 workdays at any time during the maternity allowance period
- for 6 workdays in the maternity or parental allowance period.

Also a cohabiting father qualifies. Entitlement to the benefit begins on the 155th day of pregnancy, and the recipient can choose to have payment started 30–50 working days before the estimated time of birth.

The amount of the allowance. The amount of the sickness and parenthood allowances depends on the taxable income of the recipient. As of 1997, the allowance is equal to 70% of annual earnings up to FIM132,280. On earnings exceeding this limit, the allowance will be less than 70% of earnings. There is no maximum limit. (Prior to the calculation of the allowance, 4.5% representing the employees' employment pension and unemployment insurance contributions is according to 1997 rules deducted from the earnings.) The parenthood allowance is never paid at a rate below a *specified minimum amount*. In 1997, this amount was FIM60 per day.

The purpose of the sickness allowance is to provide compensation for lost income. It is not paid when annual earnings are less than a specified amount (FIM5,080 as of 1997). Persons with small or no earnings can qualify for a *means-tested allowance*, if the incapacity for work (caused by an illness) lasts more than 60 days without interruption. The means-tested allowance is calculated according to the same income rules as the labour market support (see p. 270).

The allowances are normally adjusted to changes in the TEL employment pension index once a year. On 1 January 1997, the allowances were raised by 1.8%, and on 1 January 1998, by 1.9%. However, these increases did not apply to the means-tested sickness allowances or to the minimum-rate parenthood allowances. The allowances are subject to tax.

Special care allowance

The special care allowance is paid for children under 16 to a parent whose presence is considered medically necessary during in- or outpatient treatment, subsequent home care, or a statutory adaptation training or rehabilitation course, provided also that the parent is prevented from working and thus without a salary. The allowance is calculated in the

same way as the sickness allowance but always paid at a rate of at least FIM60 per day. It is taxable income.

Other compensations for loss of income

Persons who under the Act on Communicable Diseases have been debarred from their place of work are, besides a sickness allowance, entitled also to a compensation for loss of earnings paid out of NHI moneys.

Organ/tissue donors are entitled to a sickness allowance during the time they are incapacitated for work (also during the waiting period).

If an employer pays an employee a wage or salary, or a special bonus, during the employee's annual leave, and the employee has received parenthood allowance during the time he or she was not at work, the employer can claim compensation for this expense from NHI.

Refunds of medical expenses

Besides providing income maintenance benefits, NHI covers its members for medical expenses in connection with illness, pregnancy and confinement.

Covered are *drugs* prescribed by a doctor or dentist as well as prescribed pharmaceutical nutrients and ointment bases used for the treatment of respectively severe diseases and long-term skin conditions (OTC drugs excluded), all non-covered medicine costs in excess of FIM3,185 (1997) a year, private-sector *examinations and treatments* performed or prescribed by a *doctor*, as well as *transportation services* and *overnight stops* necessary for the diagnosis and treatment of illness.

Further, NHI covers scheme members born in 1956 or later for all private-sector *services* provided or prescribed by a *dentist*, with the exception of orthodontic and prosthodontic procedures. Normally NHI covers dental services only when they are necessary for the treatment of a non-dental disease. Front-veterans are under a special law entitled to refunds of dental costs. Starting from 1 October 1997, persons born in 1955 or before are once in each period of three calendar years entitled to a refund for the cost of a single instance of examination or preventive treatment performed by a dentist.

In the case that the annual travelling expenses not covered by NHI exceed the annual deductible (FIM900 in 1997), NHI will refund the exceeding part in full (the so-called additional refund).

The NHI refunds are determined in different ways. Some require that the patient first pay a specified

deductible. A certain percentage of the costs exceeding the deductible are then returned to the patient. Also, doctors' and dentists' fees as well as examination and treatment charges are refunded according to a fixed scale of charges defined by the Ministry for Social Affairs and Health. If the actual fee exceeds the fixed charge, the refund is calculated on the basis of the fixed charge.

When NHI-covered services are furnished by the private sector, NHI pays

- 50% of all *medicine costs* in excess of a fixed minimum per purchase (FIM50 in 1997) or, more rarely, nearly all medicine costs (scheme members suffering from certain specified conditions qualify for a 75% or 100% refund of costs exceeding FIM25);
- 60% of that part of *doctors' and dentists' charges* which does not exceed the charge specified for these services
 - for persons born in 1956 or later, 75% of dentists charges arising from oral or dental examination or preventive treatment
 - for persons born in 1955 or before, 75% of the cost of a single instance of dental examination or preventive treatment
 - for front-veterans, 100% of the charges for oral or dental examination and treatment and the clinical part of prosthodontic treatment given by a dentist or a dental technician, and 60% of the costs of other dental services for veterans;
- 75% of that part of *examination and treatment charges* which falls between a fixed minimum (FIM70) and the charge specified for these services per prescription and
- all *transportation costs* in excess of a fixed minimum (FIM45) per single journey.

As for *overnight stops*, NHI will pay all costs not exceeding FIM120 a day.

Aggregate of benefits

NHI is generally liable when a benefit in respect of incapacity for work is payable under both NHI and an occupational scheme. Where, on the other hand, such a benefit is payable under both NHI and employment accident insurance, or both NHI and third-party motor insurance, NHI is the subsidiary scheme.

When a scheme member receives sick- or maternity-leave pay from his employer, that part of his sickness or parenthood allowance under NHI which does not exceed this employer contribution is paid to the employer. The employer is also entitled to compensation from NHI for any wage or salary paid while the employee was on parenthood allowance.

When a scheme member receives earnings-related unemployment allowance during incapacity for work, that part of his sickness allowance under NHI which does not exceed this allowance is paid to his *unemployment fund*.

Sickness allowance and refund of medical expenses are paid to the *Finnish Patient Insurance Association* when the patient has received compensation from the association during the disability period or for the medical expenses in question.

If a municipal social service board finances NHI-covered services, the refund under NHI is paid to the *board* and not the insured person.

Payment of benefits

Scheme members who belong to an employee sickness fund receive their NHI benefits through the *funds*. The rest receive their benefits through the *SII's branches*.

A scheme member buying covered medicines and drugs need not make a claim for his NHI refund. Under an agreement concluded with the *SII*, the pharmacy will make the claim and charge him only the remaining costs.

Statistical principles

Sources. The data on National Health Insurance refunds are obtained from the central payment records for the individual benefits. The statistics on illness and occupation are based on a 6.6% sample of the insured population.

Number of refunds. For medical services the number of *deductible items* is given. This means, for medicines, the number of visits to the pharmacist; for doctors' and dentists' services, the number of calls or prescription transactions outside the doctor's office; for examinations and treatments, the number of doctors' or dentists' orders; and for transportation services, the number of single journeys.

Number of compensations. For sickness and parenthood allowances the number of *spells begun*, *beneficiaries*, *instalments paid*, and *compensation days* is given.

Sickness allowance is not payable for the first nine days of illness, not including Sundays and the day on which incapacity for work began.

NHI is generally liable when a benefit in respect of incapacity for work is payable under both NHI and an occupational scheme. Where, on the other hand, such a benefit is payable under both NHI and certain other schemes (eg employment accident insurance, third-party motor insurance), NHI is the subsidiary scheme. Because of this, only part of the sickness allowance days for which benefit was payable under more than one scheme are included.

Expenditure on benefits. The *SII* statistics analyse both the amount of NHI refunds and the insured person's expenses before the NHI refund.

4.2 Occupational and student health services

The scheme subsidizing the provision of occupational health services was reformed on 1 January

1995. The main objective of the reform was to promote workplace services with a focus on prevention and the maintenance of work capacity and functional ability.

Employer-provided occupational health services.

Employers are required by law to provide occupational health services to their employees with a view to preventing work-related health hazards. In addition to the *statutory services*, employers can opt to provide their workers with *wider access to health services*.

Under the Health Insurance Act, employers are entitled to a reimbursement of the necessary and reasonable costs of arranging occupational health services. There is maximum per-employee limit for the reimbursement, and up to 50% of the total costs approved by the *SII* are reimbursable. The reimbursements are paid once per accounting period based on a claim submitted by the employer.

There are two reimbursement classes. The costs of statutory occupational health services belong to reimbursement class I, while optional general practitioner-level services are included in class II. The maximum per-employee reimbursements applicable in 1995 were as follows:

	Reimbursement class I	Reimbursement class II
Costs	FIM600	FIM900
Reimbursement	FIM300	FIM450

Higher reimbursements can be granted for special reasons (e.g. small number of covered workers).

The occupational health services can be offered through the employer's own occupational health unit or one operated jointly by several employers. In addition, they can be purchased from another employer or the municipal health centre, an organization licensed to provide occupational health services, or some other health care professional.

Occupational health services for entrepreneurs and the self-employed.

Entrepreneurs and other self-employed persons are entitled to a reimbursement of the necessary and reasonable costs of any occupational health services they choose to purchase for themselves. The reimbursements cover services included within the definition of *statutory occupational health services* (reimbursement class I). Up to 50% of recognized costs are reimbursed.

Student health services. A certain part of the National Health Insurance funds go to the Finnish Student Health Service as reimbursement for the cost of health services it provides to university and college students.

5 SII-provided rehabilitation benefits

The rehabilitation activities of the Social Insurance Institution are governed by three acts, pertaining respectively to the rehabilitation services which the SII is required and authorized to provide, the cooperation between rehabilitation organizations, and the rehabilitation allowances.

Individual rehabilitation

Rehabilitation provided and reimbursable by the SII can be awarded persons insured under the National Pensions Act and the Health Insurance Act.

The SII is required by law to provide vocational rehabilitation for persons with impaired functional capacity and medical rehabilitation of persons with severe disabilities. The state budget includes a special allocation that the SII can use to arrange other vocational and medical rehabilitation.

Vocational rehabilitation for persons with impaired functional capacity. If a person's capacity to work and financial self-sufficiency significantly decline due to an illness or injury, he or she must be given the chance to obtain

- essential vocational training in order to maintain or improve his or her capacity to work (eg rehabilitation examinations and work testing, training aimed at maintaining work capacity, and basic education, further education and retraining)
- assistance with running a business or self-employment
- basic training if it is a requirement for starting vocational training or
- for persons with severe disabilities, expensive and technically advanced aids necessary to help with work and study.

Medical rehabilitation of persons with severe disabilities. A severely disabled person must be given the chance to obtain extensive or elaborate out- or inpatient services which go beyond curative treatment and which are necessary in order to maintain or improve the client's functional and work capacity. The client must be noninstitutionalised and in receipt of either the higher-rate or special-rate child disability allowance or disability allowance or, in connection with an disability pension, the higher-rate or special-rate pensioners' care allowance.

Other vocational and medical rehabilitation. The SII can also provide, at its own discretion, other vo-

cational and medical rehabilitation services than those described above. Such services are eg early rehabilitation measures geared to the requirements of a particular occupation, institutional rehabilitation services, adaptation training and psychotherapy.

An amount equalling at least four percent of the NHI contributions paid by the insured must each year be allocated for this type of rehabilitation services. Further resources for the purpose are allocated in the State budget. These funds can be used for, besides individual rehabilitation services, prevention, research in the field of rehabilitation and, when required, for the activities of the rehabilitation institutions supported by the SII.

Compensation of travel costs. Rehabilitation clients can get a refund for any necessary and reasonable expenses they incur while travelling to and from the rehabilitation site. All expenses exceeding a deductible of FIM45 per one-way trip (as of 1997) are covered.

Rehabilitation allowance

Persons who are permanently resident in Finland are eligible for the rehabilitation allowance. The allowance can, on certain conditions, also be paid during rehabilitation abroad.

The rehabilitation allowance is paid in connection with rehabilitation services arranged by the Social Insurance Institution, or the primary health care, social services or occupational health care sector.

The rehabilitation allowance is payable to rehabilitation clients aged between 16 and 64 for the duration of a rehabilitation programme which prevents them from working. It is only paid if the object of rehabilitation is the client's remaining in, or entry/re-entry into employment.

For the duration of the recipient's participation in a rehabilitation programme, the rehabilitation allowance is paid for each workday. It is not paid during the waiting period. The length of the waiting period depends on the type and duration of the rehabilitation programme.

In the majority of cases, the rate of the rehabilitation allowance is determined in the same way as the sickness allowance. The allowance is taxable income. The rate of the allowance is generally adjusted on a yearly basis. At the start of 1997, the allowance was raised by 1.8% (in line with the TEL employment pension index), and on 1 January 1998, by 1.9%. The means-tested rehabilitation allowances were not increased in either year.

Rehabilitation Services Unit

A rehabilitation service facility located in Turku provides various types of rehabilitation services both for internal and outside use as well as carries out client surveys for the Social Insurance Institution's Research and Development Centre.

6 SII's unemployment-related benefits

6.1 General benefits

The main unemployment-related benefits are the *unemployment allowance*, the *labour market support*, and the *unemployment pension* (discussed with other pensions). The unemployment allowance is payable as either a basic allowance, administered by the SII, or an earnings-related allowance. A *job alternation* scheme was introduced on an experimental basis from the beginning of 1996. It provides for job alternation compensations that are paid by both unemployment funds and the SII. Since 1 January 1998, labour market support can be paid directly to employers, either by itself or in combination with the subsidies granted by the employment authorities to create job opportunities for the long-term unemployed.

The basic unemployment allowance is governed by the Unemployment Allowances Act, which grants basic unemployment protection to all residents of Finland (also EU/EEA citizens working in Finland). The EU regulations and various bilateral agreements on social security contain further provisions relating to unemployment protection.

The labour market support is governed by a separate Act of Parliament. It is payable to residents of Finland only.

The job alternation compensations are governed by a separate Act.

Basic unemployment allowance

Eligibility. The basic unemployment allowance is payable to unemployed persons aged 17–64 who have registered with an employment office, are seeking full-time employment, and satisfy the so-called employment condition. Further, recipients must be fit for work and available for employment.

The employment condition is considered to be satisfied if the applicant has been employed for at least 10 months in the previous 2 years. Self-employed persons are considered to satisfy the condition if, dur-

ing the 4 years preceding unemployment, they have run their own business for at least 2 years on a more or less full-time basis.

Periods of employment completed in other EU/EEA countries are also fully credited but usually not until the person concerned has worked in Finland for at least four weeks.

The basic unemployment allowance is paid to unemployed persons who do not belong to a trade union unemployment fund for a maximum of 500 days of unemployment. The full 500-day entitlement is restored if the recipient again satisfies the employment condition (i.e. is employed for at least 10 months within a period of 2 years). Unemployed persons who are aged 57 or more upon exhausting their right to the allowance get an automatic extension to the age of 60.

Payment of the basic unemployment allowance begins once the unemployed person has been registered with an employment office as seeking employment for seven days.

Amount of the basic unemployment allowance.

The full basic unemployment allowance was at year-end 1997 payable at a rate of FIM118 per day. It is increased for dependent children. At the end of 1997, the child increase was, for one child, FIM24, for two children, FIM35, and for three or more children, FIM45 per day. The allowance is payable for up to five days per week.

Basic unemployment allowances are not means-tested. The allowance can only be reduced by the recipient's own earned income and certain social benefits paid to the recipient. The amount of the social benefits is deducted from the full allowance.

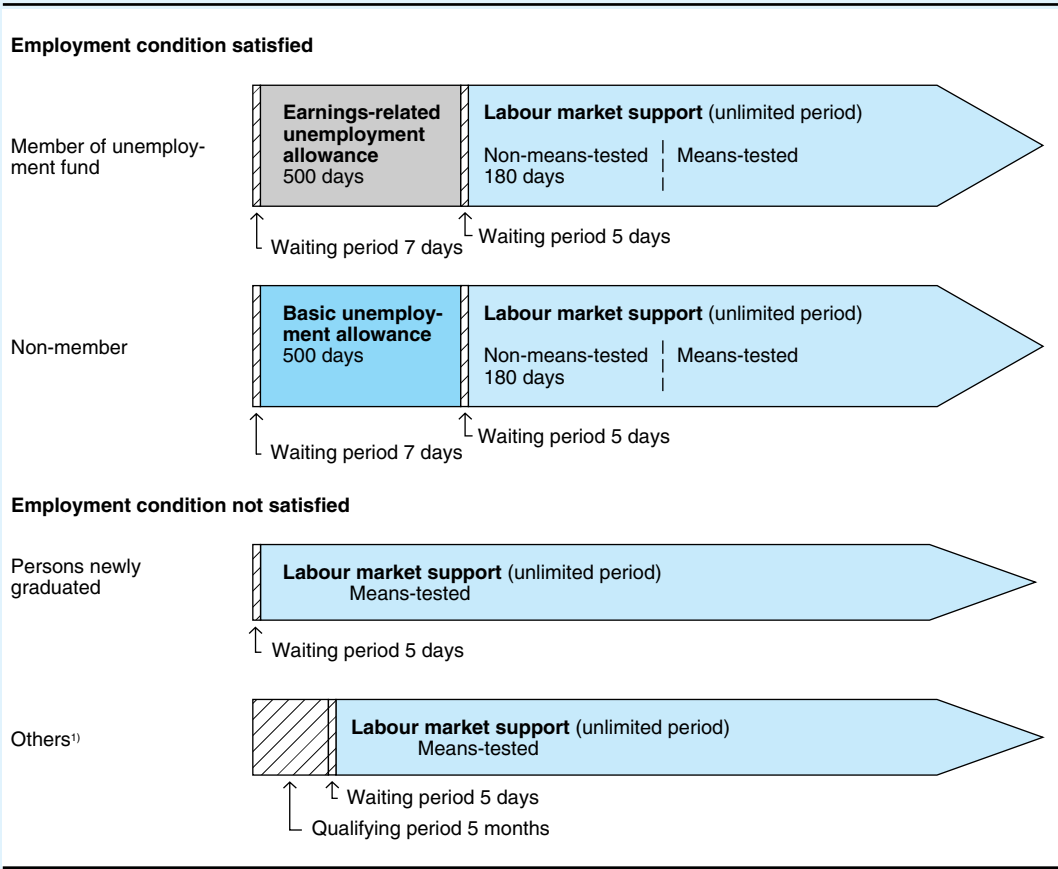
The basic unemployment allowance is taxable income. The rates of the allowance are adjusted in line with significant changes in general earnings levels. No adjustment was carried out in either 1996 or 1997. On 1 January 1998, the basic unemployment allowance was raised by FIM2. From 1999 onwards, the yearly adjustments will be linked to changes in the cost-of-living index.

Labour market support

In addition to securing the livelihood of the recipients, the cash labour market support benefit is aimed at promoting the recipients' re-entry to the labour market by means of labour policy measures.

Eligibility. Cash labour market support is payable to unemployed persons who have received basic or earnings-related allowance *for the maximum period allowed* (500 days) or are not entitled to unemploy-

Table B: Entitlement to unemployment allowance and labour market support at year-end 1997

¹⁾ Special conditions apply to persons aged between 17 and 24.

ment allowance by reason of *not satisfying the employment condition*. A demonstrated need of financial assistance is also required.

The benefit is payable to unemployed persons between 17 and 64 years of age who have registered with an employment office, seek full-time employment, and are fit and available for work. New, tougher eligibility conditions have since been imposed on young persons. For example, to be eligible for labour market support, unskilled persons between 17 and 24 may not decline a job or training offer or choose not to apply for vocational training.

Labour market support is payable as soon as the claimant has been registered as an unemployed job-seeker for a waiting period consisting of 5 workdays, which must be completed even if one has immediately received basic or earnings-related unemployment allowance.

First-time entrants to the labour market must complete a five-month waiting period, except if they have recently graduated from a vocationally oriented educational institute. No limits apply as to the maximum length of payment.

Amount of the labour market support. The cash labour market support is equal in amount to the basic unemployment allowance (with the exception of the increases for children), but unlike the allowance *means tested*. However, means testing is waived

- during the first 180 days for persons having exhausted their eligibility for unemployment allowance
- for recipients aged 55 or more who, at the time they become unemployed, satisfy the employment condition and
- during any period in which the recipients participate in measures supporting their integration into

the labour market that have been arranged by an employment authority.

First-time entrants to the labour market who live with their parents get 60% of the regular amount of the benefit. However, during participation in a labour policy measure, the labour market support is paid at the unreduced rate.

The means test is applied to the recipients' own income and (as at year-end 1997) their spouse's income exceeding FIM300 a month. The full labour market support was at year-end 1997 paid if the combined monthly income of the recipient and his or her spouse was less than FIM5,040 (or in the case of single recipients, FIM1,500). This amount was raised by FIM630 for each dependent child.

Any income exceeding these limits reduced the benefit with 50% or 75% of the excess being deducted from the benefit (depending on whether the recipient has, or does not have, dependants). For example, no labour market support was payable to single persons with a monthly income of FIM4,730 or more.

The amount of the labour market support is further affected by the same social benefits as in the case of the basic unemployment allowance. The benefits are deducted from the full labour market support.

The labour market support is taxable income. The rates and the income-related eligibility requirements are adjusted in line with significant changes in general earnings levels. No adjustment was carried out in 1996 or 1997. On 1 January 1998, the labour market support was raised by FIM2. From 1999 onwards, the yearly adjustments will be linked to changes in the cost-of-living index.

Job alternation compensation

Job alternation leave is an arrangement in which an employee who is employed full-time (or, since 1 January 1998, employed 75% of what is considered to be full-time), based on an agreement with his or her employer, goes on leave for a specified period from his or her regular job, and the employer hires an unemployed person as a replacement. The employee on job alternation leave is entitled to a special compensation.

In order to go on a subsidized job alternation leave, employees must have held a job with the same employer for at least a year previously. They are guaranteed the right to return to their regular job or some other comparable job. The job alternation scheme was introduced on an experimental basis, and will continue to the end of 2000.

The leave must be taken in a continuous period of at least 90 but no more than 359 calendar days.

The job alternation compensation is equal to 60% (from 1 January 1998, 70%) of the unemployment allowance which the claimant would receive were he or she unemployed. The full compensation paid by the SII in 1997 amounted to FIM70.80 per day.

The compensation is subject to tax.

6.2 Training-related benefits

The aim of labour market training is to improve the changes of people of working-age to maintain or regain their position in the labour market. The main types of training provided are further vocational training and skills upgrading. Those undergoing labour market training are eligible for one of two income security benefits, the *training allowance* or the *labour market support*. Both can be supplemented by a maintenance and accommodation allowance.

Both earnings-related and basic training allowances are paid. The earnings-related allowance is for members of unemployment funds. The basic allowance, like the labour market support and the supplemental allowances, is paid by the SII.

Unemployed persons with a long work history are eligible for financial support for self-motivated learning, which makes it possible for them study full-time without suffering any financial loss. The training or studies they choose must be of a kind that improves their vocational skills and employability.

Support for self-motivated learning is payable to the long-term unemployed who participate in a training programme that began between 1 August 1997 and 31 July 1998. The unemployment funds are in charge of payments to their members (earnings-related benefits), while the rest are paid by the SII (basic benefits). The scheme providing financial support for self-motivated learning for the long-term unemployed constitutes the first stage of a new training and educational insurance scheme. In the second stage, the eligibility criteria will be relaxed somewhat to include more of the unemployed, who can get support for training that begins on 1 August 1998 or thereafter.

The long-term unemployed who receive labour market support and are in practical training arranged by the employment authorities can beginning from 1 January 1998 also get a maintenance allowance.

Labour market training

Eligibility. The basic training allowance and the various supplemental allowances are payable to persons

over the age of 17 who have been accepted for a training course commissioned by employment authorities.

Furthermore, it is required that the employment condition (10 months of employment in the last 2 years or 2 years of self-employment in the last 4 years) was satisfied when employment ended or studies began and that the beneficiary had not been in receipt of unemployment allowance for the maximum time allowed. Persons who do not fulfil these requirements get *labour market support* during the training course.

The benefits are payable also to foreign nationals attending a training course paid for by Finnish employment authorities. Further, they can be awarded in respect of foreign studies, provided they are financed by a Finnish authority.

Rates of the benefits. At its full rate, the basic allowance is equal to the basic unemployment allowance (at year-end 1997, FIM118 per day). Child increases are payable in the same way as with the unemployment allowance.

If a student's monthly income exceeds FIM750 (year-end 1997 limit), the basic training allowance is reduced by 80% of the amount exceeding the limit.

A *maintenance allowance* is payable in respect of travel and other recurring expenses incurred while studying, and an *accommodation allowance* in respect of accommodation costs incurred when studies take place outside the region in which the beneficiary works.

The allowances described above are paid for a maximum of five days per week. The basic allowance is taxable income, the maintenance and accommodation allowance is not. All the allowances are adjusted to changes in the overall wage and salary level as are the basic unemployment allowances.

Maintenance and accommodation allowance for persons financing their studies with labour market support

Unemployed persons who undergo *labour market training* but do not satisfy the employment condition or have depleted their unemployment allowance entitlement, are paid *labour market support* instead of the training allowance, and are also eligible for a maintenance and accommodation allowance. In the Yearbook, these labour market support payments are included in general unemployment expenditures, while the maintenance and accommodation allowances are counted as training-related unemployment expenditures.

The *maintenance allowance* is granted in respect of transportation and other regular expenses incurred in

the course of the training. The *accommodation allowance* is paid to students whose school is located outside the area in which they would be expected to seek employment. The allowance is awarded towards the expenses that the student must meet in order to reside in the school's geographic area.

The maintenance and accommodation allowances were in 1997 both paid at a rate of FIM30 per day for a maximum of 5 days a week. They are available exclusively to persons in receipt of full-rate labour market support, under the same eligibility criteria and at the same rate as they are paid to labour market training beneficiaries. Both allowances are free from tax.

Support for self-motivated learning for the long-term unemployed

Eligibility. To qualify, claimants must

- have enrolled in a full-time training programme designed to improve their vocational skills and employability and consisting of at least 20 study weeks;
- have been registered as unemployed and seeking employment with the employment office (for at least 12 months within the last 2 years) and
- have a substantial work history (with employment pension credits for at least 12 years out of the previous 18).

Recipients must also be living in Finland.

Amount. The support is equal to the unemployment allowance the recipient would get. During the studies, the recipients get either labour market training allowance or labour market support. The SII pays *basic training allowance* to those who satisfy the employment condition and have at least some of their 500-day entitlement to unemployment allowance left. Those who do not meet these criteria get *labour market support*.

Like the training allowance and labour market support, the support for self-motivated learning can include an increase for children, but not a maintenance or accommodation allowance. Labour market support paid during self-motivated training or studies is not means tested (i.e., spousal income is not deducted from the benefit) or reduced even if the recipient is living with his or her parents. However, any earnings or benefits the recipient receives during the studies are taken into account, just as they would be in the case of labour market training allowance or labour market support.

Support for self-motivated learning is available for a maximum of 2 years, but not after 31 December 1999.

7 The maternity grant, family allowance and child day care subsidy schemes

7.1 Maternity grant and family allowance

Basic eligibility criteria. Maternity grant can be paid to female residents of Finland. Family allowances are paid in respect of children resident in Finland. Whether a certain individual is considered to be resident in Finland is decided on the basis of the Act respecting the Application of Residence-Based Social Security Legislation. The EU provisions and international social security agreements cause certain exceptions to the eligibility rules for residence-based benefits.

Maternity grant. The aim of the maternity grant is to promote the health and well-being of the mother and child. The grant is payable to women whose pregnancy has lasted at least 154 days and who have undergone a medical examination before the fourth month of pregnancy.

The grant is awarded either as a *lump-sum cash benefit* or a *box containing child care essentials* (maternity pack). The 1997 rate of the cash benefit was FIM760. It is free from tax.

Family allowance. The family allowance is intended to help with the cost of providing for a child under age 17. Its rate depends on how many children eligible for family allowance there are in the family. The 1997 rates of the family allowance were

for first child	FIM535
for second child	FIM657
for third child	FIM779
for fourth child	FIM901
for fifth and each additional child	FIM1,023.

The allowance is increased by FIM200 a month (1997) for each child in a single-parent family.

Family allowances are free from tax. The Council of State is authorized to raise family allowance in line with cost-of-living increases but, did not do so in 1996–1998.

7.2 Child day care subsidies

The aim of the child day care subsidies scheme is to assist families with their child care costs. It is intended as an alternative to municipal day care.

The new system is the result of a child day care benefits reform carried out on 1 August 1997. The SII re-

mains responsible for the implementation of the system.

In addition to the benefits prescribed by law, municipalities are free to grant residents additional assistance with their child care costs in the form of the municipal supplement. Some municipalities pay the supplement by themselves while others have an agreement with the SII whereby the SII pays the supplements along with the statutory benefits.

Main eligibility conditions

Child day care subsidies can be granted for children who are living in Finland and whose day care is not arranged by the municipality. Also eligible are children who one year before starting school attend a part-time pre-school class arranged by the municipality, as well as children who start school one year early. Once their eligibility for parenthood allowance has ended, parents can choose between municipal day care and child day care subsidy. Payment of the subsidy ends at the latest on 31 July of the year in which the child starts school.

Types of subsidies available

The child day care subsidies are paid as either a home care allowance or a private day care allowance. A part-time care allowance is also available.

Home care allowance. Payable to families with a child *under age 3*. Home care allowance is paid also for other children *under school age* whose day care has been arranged in the same way. The parents can either look after their child themselves or hire a private day care provider. The allowance is available immediately once parenthood allowance has ended and can continue until the child reaches the age of three.

The home care allowance can include a basic allowance and a supplement. The *basic allowance* is paid separately for each child, while the supplement is paid for one child only and is linked to family income and size. (See Table C.)

The *supplement* is payable at its maximum rate if the family's income is below a limit that varies with the size of the family. All taxable earnings and income from investments as well as most tax-exempt income are taken into account. For example, a family of four that at the end of 1997 had a monthly income of FIM10,070 or less would receive the maximum supplement. For a family of two, the corresponding income limit at year-end 1997 was FIM6,890 per month. The income limits starting from which a family of four is no longer eligible for 1) home care supplement and

Table C: Child day care: benefits and services available at year-end 1997

Home care allowance	Private day care allowance	Municipal day care
Child under age 3 Basic allowance FIM/month ■ for one child under age 3 1,500 ■ for each additional child - under age 3 500 - under school age 300 Supplement (income related) ■ for one child only, up to 1,000 Parents not required to look after their child themselves.	Child under school age Basic allowance FIM/month ■ for each child under school age 700 Supplement (income related) ■ for each child under school age, up to 800 Paid to the day care provider chosen by the parents.	All children under school age must be guaranteed access to whole-day care in a day care centre or with a family day care provider. Day care fee (depends on parents' income) FIM/month ■ maximum fee - for the first two children each 1,000 - for each additional child 200
Municipal supplement ■ availability, eligibility and amount varies by municipality	Municipal supplement ■ availability, eligibility and amount varies by municipality	

2) private day care supplement, are FIM22,722 and FIM20,191 per month, respectively.

Private day care allowance. Payable to the day care provider the parents have chosen to look after their *under school-age child*. The allowance is paid for each child from the end of the parents' eligibility for parenthood allowance until the youngest child starts school. If the parents have a child under three, they can choose between home care allowance and private day care allowance.

The private day care allowance is paid directly to the day care provider, which can be either

- a person or organization licensed to provide child care services or
- a private individual whom the parents have hired to care for the child.

Private day care allowance can include a *basic allowance* and a *supplement*, payable separately for each child under school age. (See Table C.) It is linked to family income and size. The income criteria and limits are the same as those that apply to the home care allowance.

The child day care subsidies are taxable income. The private day care allowance is considered as taxable income of the day care provider. The subsidies are not adjusted annually to index changes.

Part-time care allowance. Payable to a working parent or other provider of a child under three who works 30 hours or less a week in order to care for their child. Recipients must be living in Finland. Not payable if the parent receives home care allowance while looking after the child personally, but can be paid even if the child is in municipal day care. Available concurrently with the private day care allowance.

At year-end 1997, the part-time care allowance was payable at a rate of FIM375 per month. It is taxable income.

8 General housing allowance

The general housing allowances scheme is governed by an Act of Parliament and a related decree as well as a Council of State Decision regarding the terms under which the allowance is determined.

The scheme is only one of the benefits provided by the SII towards housing costs. There are also provisions for *pension recipients*, *students* living alone in a rental dwelling, *conscripts* and *their dependants* and persons undergoing *labour market training* to receive financial assistance with their housing costs.

Eligibility

The general housing allowance is intended to reduce the housing costs of low-income households. A household is considered to comprise all the persons, living in Finland, who on a permanent basis share a dwelling. Persons with a familial relationship with the recipient (married or unmarried spouses, children, parents, grandparents and under-age siblings) are regardless of any other circumstances considered to belong to the household.

General housing allowance is payable in respect of rental, right-of-occupancy and owner-occupied dwellings even if the recipients occupy their dwelling as subtenants or have themselves subleased part of their dwelling. The dwelling must be fit for human habitation and be located in Finland.

The household may include, and the allowance may be claimed by, a foreign resident of Finland with a residence permit valid for at least one year. (The EU provisions or the Act respecting the Implementation of Residence-Based Social Security Legislation do not apply to the general housing allowance.)

The need for housing allowance is determined with reference to the household's housing costs, combined income and taxable assets.

Amount

The housing allowance covers 80% of reasonable housing costs exceeding a basic deductible (the amount which the household must in any case pay itself). The amount of the allowance depends on the location of the dwelling, the size of the household and the household's annual income. The basic deductibles are set yearly by the Council of State. (Starting from 1 January 1998, those households whose income qualifies them for the full housing allowance are exempt from the FIM100 basic deductible. At the same time, the income thresholds for eligibility for the full allowance were increased substantially.)

The allowance is recalculated if the household's monthly income changes significantly (defined as a change of FIM2,000 or more) or if a subtenant moves into or out of the dwelling. It is regularly adjusted once a year.

The general housing allowance is a tax-free benefit.

Housing costs. Housing costs are considered to include rent, maintenance charge or equivalent, and separate heating and water charges. In the case of a detached owner-occupied dwelling, the maintenance costs of the dwelling are determined by means of a fixed scale of standard costs.

In an owner-occupied dwelling, 55% of the interest due on personal loans taken out to purchase or renovate the dwelling is also taken into account as a housing cost. In a state-subsidized owner-occupied dwelling, 80% of the annual payment or fixed interest on the loan is taken into account.

Housing allowance is payable in respect of »reasonable» housing costs. This means that there is a yearly adjusted ceiling on both housing costs and the size of the dwelling. The maximum housing costs are further influenced by the location, age, size and level of equipment of the dwelling.

Income and property. In order to qualify for housing allowance, the regular monthly income of the household members may not exceed an amount determined yearly by the Council of State. Disregards apply for certain social benefits. The combined taxable assets of the household members may not exceed an amount set by the Council of State (in 1997: one-person household – FIM75,000; household with six or more members – FIM150,000). The dwelling occupied by the household is, however, not taken into account.

Starting from 1 January 1998, failing the assets test no longer prevents the household from receiving the housing allowance. Instead, 15% of the assets' excess value is added to the household's income.

9 Benefits for students

9.1 Financial aid

The student financial aid system is intended to secure the livelihood of students. The aid system is provided for in the Act on Student Financial Aid and other related legislation. It is implemented by the Social Insurance Institution (SII).

Basic requirements

For studies in Finland, student financial aid can be granted to Finnish citizens, employed persons from EU/EEA member states and their dependent spouse and children, and others who are not Finnish citizens, provided that they have been resident in Finland for at least two years in a capacity other than that of student and their residence can be considered permanent.

For studies outside Finland, student financial aid can be granted to Finnish citizens and employed persons from EU/EEA member states and their dependent spouse and children, provided that they have been resident in Finland for at least two years prior to the

start of their studies and the residence abroad can be regarded as temporary. Financial help with studies that take place outside Finland is given insofar as the studies correspond to Finnish studies that would be covered by the student financial aid provisions or alternatively form part of a Finnish degree programme.

Right to student financial aid

Student financial aid can be paid to those who study full time, who progress in their studies and who are in need of financial support. The receipt of certain other benefits (e.g. pensions, unemployment allowance and labour market support) can prevent the granting of any student financial aid.

Student financial aid is available for *full-time post-comprehensive school studies*. The following studies entitle the student to receive financial aid: upper secondary school studies, study for a vocational diploma or vocational studies at a secondary-level educational establishment (also other studies in a folk high school), and studies at universities and other institutes of higher education.

Duration of student financial aid

A student at a higher education establishment can be granted student financial aid for a *maximum of 70 months*, of which 55 months can be used for one higher university degree (starting from 1 March 1997, continuation of the aid beyond 55 months is possible under special circumstances).

For studies at establishments other than institutes of higher education, financial aid is granted for as long as the studies normally take at the place in question. Student financial aid is normally granted for nine months of the school year.

The study grant for mature students is payable for a *maximum of two school years*. However, in the case of a licentiate or doctoral degree, the maximum is 12 months.

Types of financial aid

Student financial aid consists of an (*ordinary*) *study grant* or *study grant for mature students*, a *housing supplement* and a *state-guaranteed student loan*. *Interest subsidy* and *interest allowance* are also paid on student loans granted under earlier student financial aid provisions. The interest allowance alone is available for newer loans.

Ordinary study grant. The amount of study grant depends on the age of the student, the type of accommodation, the student's family circumstances, the type of educational institution and the student's financial circumstances. Study grant is not awarded to those receiving family allowance.

The full amounts of study grant for the school year 1997–98 were as follows (some amounts have been revised for the school year 1998–99):

	Secondary- level	Higher education
	FIM/month	
Students living with their parents		
– below 19 years of age	130	230
– aged 19 or over	380	630
Students living alone		
– below 20 years of age	500	750
– aged 20 or over	1,270	1,540
Students who are married or have maintenance liabilities	1,270	1,540

The student's own income, and in certain cases parents' income, is taken into consideration in determining the need for financial aid. Until 31 December 1997, the students' own income was averaged over the months for which they received financial aid. Income earned in other months did not affect the study grant.

In the school year 1997–98, the full amount of study grant was payable if the student's *own taxable income* did not exceed FIM1,800 per month. Where income exceeded this amount, the study grant was reduced by 10% for every additional FIM300.

The means test rules applied to the study grant (including housing supplement) were changed with effect from 1 January 1998. The student's own income during the entire calendar year is now taken into account. For each month for which the student receives financial aid, he or she can have up to FIM3,000 in other income, and for each month without aid, up to FIM9,000. A personal annual income limit is calculated for each student based on how many months he or she has spent on and off financial aid in the calendar year.

Parental income can either raise or reduce the study grant. For students under 19 or living at home, study grant can be *increased on the basis of the parents' lack of means*. On the other hand, if parental income exceeds the defined level the study

grant for a secondary-level student under 20 will be *reduced*.

Study grant for mature students. A student aged 30–54 has the right to study grant provided that he or she has not completed any basic vocational training or that at least five years have elapsed since he or she was last a full-time student. If the student already has a higher basic degree, a study grant for mature students will not be awarded to study for a second degree at the same level. Study grant for mature students is awarded only if the claimant has been previously employed for at least one year.

The *a m o u n t* of the study grant for mature students is equal to 25 per cent of the student's regular taxable earnings before studying, ranging from a minimum of FIM1,540 to a maximum of FIM2,800 per month (school year 1997–98). It is not payable if the student receives a wage, pension or other similar income during the period of study. The maximum permitted amount of other income is FIM2,000 for each month on financial aid.

Housing supplement. The following are entitled to housing supplement:

- single students living alone in rented accommodation, in right-of-occupancy accommodation or in a student dormitory
- students married or with a family and, on account of their studies, living in rented accommodation in a locality separate from that in which their family lives.

In the school year 1997–98, housing supplement was 67% of the monthly rent or charge. *A m o u n t s* in excess of FIM1,275 were not taken into account. Thus, the largest amount of housing supplement payable was FIM854 per month. Housing supplement for students studying abroad was generally FIM900 per month. Starting from 1 January 1998, for students living in a dwelling owned by or rented from their parents, it is up to FIM350 per month.

Until the end of 1997, the full amount of housing supplement was paid if the student's *o w n a v e r a g e i n c o m e* during the period of financial support was below FIM1,800 per month. For each additional FIM300, the housing supplement was reduced by 10%. Starting from 1 January 1998, the housing supplement is subject to approximately the same means test as the study grant. A personal annual income limit is calculated for each student based on the number of months for which he or she has received study grant and/or housing supplement.

The *p a r e n t s' i n c o m e* may reduce the level of housing supplement awarded to a secondary-level student under 18.

State guarantee for student loan. A state guarantee is given for a student loan if the student receives an ordinary study grant or study grant for mature students. The *a m o u n t s* of state-guaranteed student loan per support month for the school year 1997–98 were as follows:

	FIM/ month
Student receiving ordinary study grant	
– aged 18 or over	1,300
– below 18	900
Mature student receiving study grant	1,800
Student studying abroad	2,100

The state guarantee is granted separately for each school year. Applications for the state-guaranteed student loan should be made at a bank. The interest rate and other terms of the loan are agreed between the student and the bank. Although the state guarantee is given for the maximum amount of the loan, it is not necessary to take out the full amount.

Each term, the student loan and correspondingly the state guarantee are increased by the relevant amount of interest on the loan. The student pays the student loan interest with the amortization of the loan after his or her studies are completed.

The bank can demand that the loan be repaid immediately if the student fails to pay the interest or instalments. In the event that the SII has to repay the loan to the bank, the SII is entitled to reclaim the sum from the student.

Interest subsidy and allowance. Interest subsidy and interest allowance can be paid on student loans granted *under earlier student financial aid provisions* (loans taken by university and higher education students before 1 June 1992 and by others before 1 July 1994).

In the case of interest subsidy, the state pays part of the student loan interest. The subsidy is paid during the study period and for about 1½ years after the completion of studies. During that time, the students themselves pay interest at a variable rate (3.75% in 1997, 3.25% in 1998).

For reasons of unemployment, national service or the receipt of maternity and parental allowance, the interest on old interest-subsidy loans can be paid entirely by the state, and without any repayment obligation (interest allowance).

The interest payable on new market-rate loans, too, can be paid entirely by the state – without any repayment obligation – if the borrower is unemployed, on maternity or parental allowance, or is performing his or her national service (in which case the inter-

est is paid out of the borrower's conscript's allowance entitlement).

Meal subsidy. The SII subsidizes organizations which run student cafeterias providing food for university and higher education students.

Taxation of student financial aid. Ordinary study grant and study grant for mature students are taxable income. Housing supplement is not taxed. However, tax is not deducted from ordinary study grants alone, as they are tax-deductible.

9.2 School transportation subsidy

The purpose of the school transportation subsidy is to help students of upper secondary schools and vocational institutes with the cost of commuting between home and school. The subsidy is also aimed at reducing regional disparities in the level of assistance students can expect for their transportation costs. Effective since 1 July 1997, the school transportation subsidy scheme is implemented by the SII.

Eligible for the school transportation subsidy are Finnish residents who study in a Finnish school. The subsidy is payable to students who either attend an *upper secondary school* or are in *basic vocational training*. It is not payable to those in adult education, summer university, or paid practical training with monthly wages exceeding FIM3,000 (1997 limit). Further, the subsidy is not granted to students who have free lodging or do not use public transportation or special school transportation even if they are available for trips to and from school. Finally, students who get assistance with their transportation costs from some other source are also not eligible for the school transportation subsidy.

The one-way trip between home and school must be at least 10 kilometres and the student's transportation costs more than FIM300 a month. The subsidy covers the difference between the student's copayment (FIM250 a month) and the actual costs. If the trip exceeds 100 kilometres, no subsidy is available for the kilometres above 100.

The subsidized transportation costs are calculated differently depending on whether the student uses *Matkahuolto* or VR, some other public transportation, transportation organized by the school, or some other mode of transportation. Public transportation and special school transportation are preferred, and special cause must be shown to have other modes of transportation subsidized.

School transportation subsidy is granted for one school year at a time and is paid for up to 9 months

per school year. The minimum period of subsidy is one month. The subsidy is free from tax.

10 Conscript's allowance

The Conscript's Allowance Scheme is aimed at securing the livelihood of the *dependants* of men completing their national military or alternative service and of women performing voluntary armed service and at helping the *conscripts themselves* with housing costs. In certain situations, it is also possible to pay the interest due on market-rate student loans on behalf of persons performing their national service. (Assistance with the interest due on older, interest-subsidized loans is provided through the regular student financial aid scheme.)

The allowance is granted where it is apparent that performing the national service has made it more difficult for the conscript and his or her family to secure a livelihood and there is also a demonstrated need of financial assistance.

When paid to a dependant, the conscript's allowance can comprise a basic assistance, a housing assistance and a special assistance. When a conscript receives the allowance in his or her own right, the allowance comprises a cash housing assistance and help with the interest payable on student loans.

The full *basic assistance* was in 1997 equal to a national pension paid at its maximum rate to a recipient living alone (at year-end 1997, FIM2,532 in municipalities with the highest cost-of-living rating.) The amount of the basic assistance is linked to the number of dependants. The assistance for the first dependant is 100%, for the second dependant 50% and for the third and each additional dependant 30% of the full assistance. Any additional income that the conscripts or their families may have reduces the assistance.

The *cash housing assistance* covers reasonable housing costs. The *special assistance* may be granted in respect of specific expenses such as medical care and removals.

The conscript's allowance is tax-free. Rate adjustments are carried out in accordance with national pension rules, but none were made in 1997 or 1998.

11 SII finance and administration

11.1 Finance

National Pension Insurance. National Pension Insurance benefits are financed mainly by the employ-

ers (through contributions levied on them) and the state (through payments earmarked for specific benefits). Since 1993, a share of value-added tax revenues and special charges levied on motor and accident insurance institutions have been used to finance pension benefits. The yield on the SII's own investments is also used to fund pension expenditures.

The state financed in their entirety the schemes providing survivors' pensions, front-veterans' benefits, general and child disability allowances, and housing allowances for pensioners, as well as 29% of national pensions. (The contribution by municipalities to the pensioners' housing allowance scheme was in 1997 for the first time paid by the state.)

The contribution rates for employers were throughout 1997 as follows: private sector, 2.40%–4.90%; state and parishes, 3.95%, municipalities and local government utilities, 3.15%, in each case as a percentage of their employees' PAYE earnings.

National Health Insurance. National Health Insurance is financed with contributions from insured persons and employers and the yield on assets.

The money recovered by the NHI fund in cases of non-primary liability is regarded as NHI income too.

Wage and salary earners contributed throughout 1997 1.9% of their earnings subject to local government tax (2.35% of earnings exceeding FIM80,000) and pensioners 4.9% of their pension income (5.35% of income exceeding FIM80,000) to NHI. The contribution rates for employers were: private sector, 1.60%; state, 2.85%; municipalities and local government utilities, 1.60%; and parishes, 6.85%, in each case of their employees' PAYE earnings.

The NPI and NHI Funds. Both the National Pension and National Health Insurance Schemes are financed on a pay-as-you-go basis, which means that current contribution revenues are used to finance current benefit expenditures.

Under current law, both the NPI and the NHI fund must at year-end equal at least 8% of the total annual expenditure of NPI and NHI. It is also possible to transfer funds from one fund to another to meet the 8% minimum requirement. If, even after all possible transfers have been made, either of the funds falls short of the minimum requirement, the state will meet the deficit. In addition, the state guarantees the liquidity of the funds.

In 1997, a total of FIM644 million was transferred from the NHI fund to the NPI fund, and the state paid a liquidity guarantee of FIM730 million to the NPI fund.

Rehabilitation benefits. Expenditures arising from

the implementation of rehabilitation legislation are financed out of the general revenues of the NHI fund. Four percent of the insured persons' contributions to national health insurance goes towards the costs of implementing the Act on Rehabilitation Services to be provided by the Social Insurance Institution. Parliament determines each year whether a larger transfer is required.

Other benefit schemes. Financed in their entirety by the state are the schemes providing basic unemployment allowances and labour market support, job alternation compensations, labour market training allowances, maintenance and accommodation allowances for those financing their studies with labour market support, support for self-motivated learning, maternity grants and family allowances, conscripts' allowances, general housing allowances, student financial aid and school transportation subsidies. The state also finances that part of the survey on farmers' working conditions and front-veterans' travelling expenses that NHI does not cover. The child day care subsidies are financed by municipalities.

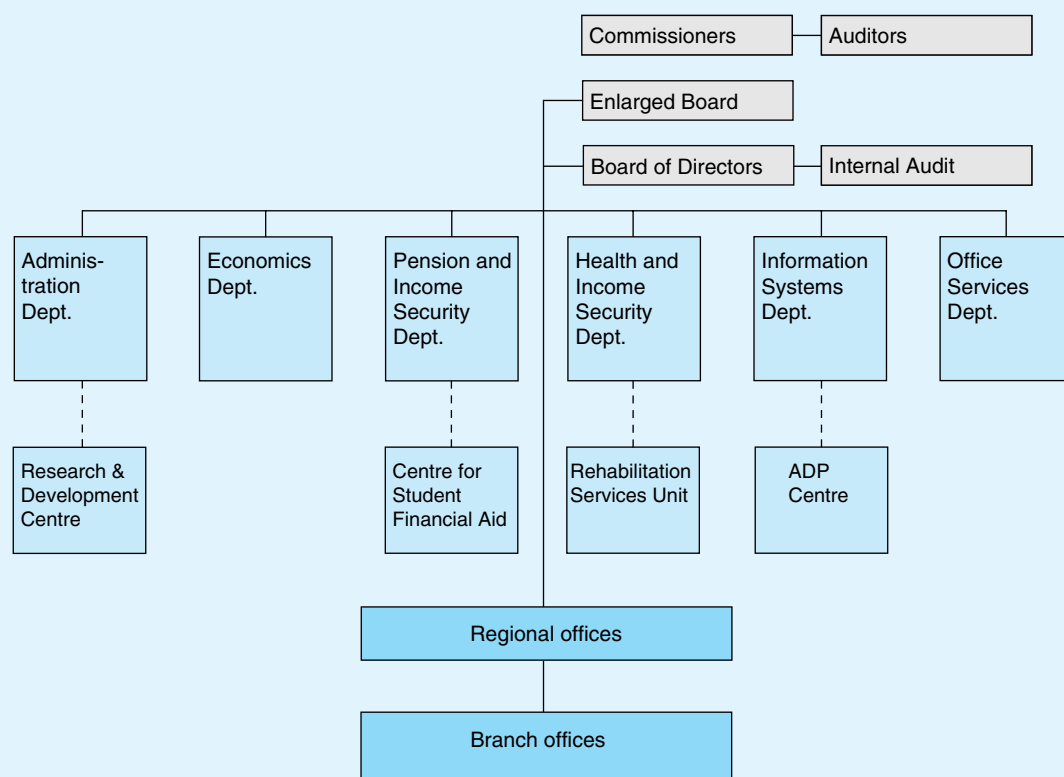
Staff pension fund. To cover its liability for staff pensions and to pay current benefits, the SII has since 1991 had a staff pension fund, which collects a special contribution from both the national pension insurance and national health insurance funds. Since 1993, employees have also paid their employment pension contributions into the pension fund. Under current law, the fund must cover 19% of pension liabilities. Following an increase in the accumulation rate, the fund reached its specified target level in 1996.

11.2 Organisation and benefit administration

For purposes of benefit administration, Finland is divided into 188 insurance districts, each of which is served by at least one SII office. The SII has a total of 360 customer service locations around Finland. These figures are from 31 December 1997. There are also five regional offices, each of which is responsible for an insurance region.

In the SII's central administration, benefit administration is the responsibility of the Pension and Income Security, and Health and Income Security Departments (See Table D).

Benefit administration. Nearly all claims determinations are made by the SII's branches. Decisions on disability pensions, some occupational health care and student financial aid matters are the only ones that are taken centrally.

Table D: Organisation of the Social Insurance Institution at year-end 1997

Claims for *disability pension* are determined in the Pension and Income Security Department and certain claims for *employer-provided occupational health services* in the Health and Income Security Department. University and college students' applications for *student financial aid* are decided by local financial aid committees (not part of the SII), while applications filed by students in *secondary education* are determined by the SII's Centre for Student Financial Aid. In 1997, the SII's branches were assigned the responsibility for determining applications for student loan interest allowance and financial aid for upper secondary school students.

National Health Insurance matters are handled by the SII's branches as well as by workplace sickness funds.

The review and appeals process. The review and appeals process differs somewhat depending on which benefit is concerned. The final court of appeal is either the Insurance Court of the Appeal Tribunal. The avenue of appeal is in most cases two-tiered

(See Table E). The SII can also rectify earlier decisions thus making an appeal unnecessary.

Analyses by region, type of disease and occupation

Regional analyses

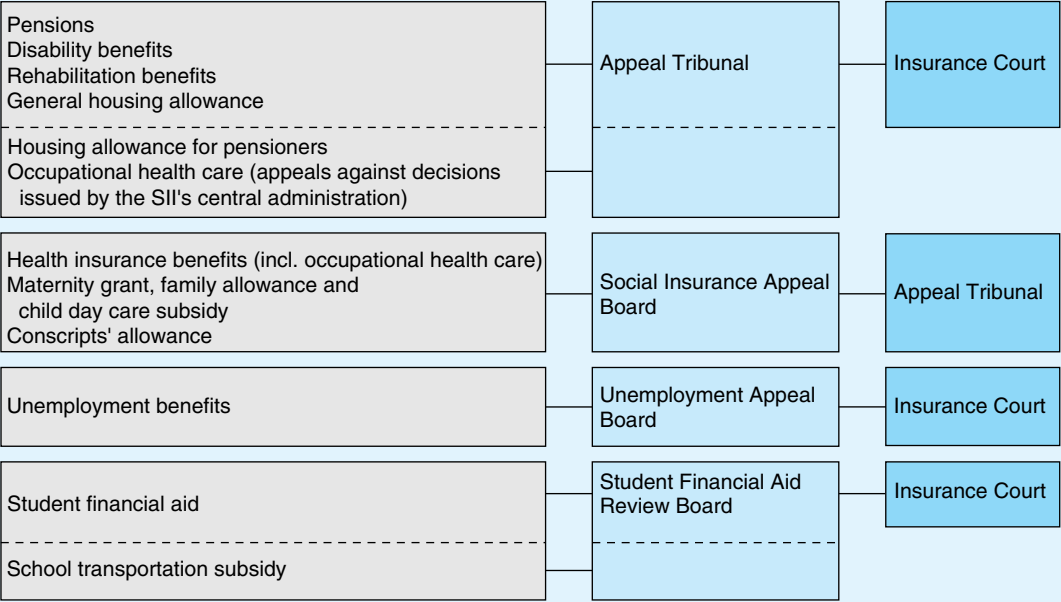
In the present publication, the statistical analyses by region are based on the beneficiary's place of residence.

Analyses by type of disease

National Pension Insurance, National Health Insurance, disability benefit, and rehabilitation data are analysed also by type of disease.

The disease codes are from the tenth revision of the *International Classification of Diseases (ICD-10)*, in-

Table E: Review and appeals system at year-end 1997

troduced in Finland on 1 January 1996. The data are, as a rule, analysed by important disease group; ie,

- I Certain infectious and parasitic diseases
- II Neoplasms
- III Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism
- IV Endocrine, nutritional and metabolic diseases
- V Mental and behavioural disorders
- VI Diseases of the nervous system
- VII Diseases of the eye and adnexa
- VIII Diseases of the ear and mastoid process
- IX Diseases of the circulatory system
- X Diseases of the respiratory system
- XI Diseases of the digestive system
- XII Diseases of the skin and subcutaneous system
- XIII Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue
- XIV Diseases of the genitourinary system
- XV Pregnancy, childbirth and the puerperium
- XVI Certain conditions originating in the perinatal period
- XVII Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities
- XVIII Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified
- XIX Injury, poisoning and certain other consequences of external causes
- XX External causes of morbidity and mortality
- XXI Factors influencing health status and contact with health services

In the 10th revision, diseases are classified both in terms of their etiology and their manifestation. However, the SII only uses the etiology based classification. This means that many of the time series with just a single three-digit code have been discontinued.

The revised classification slightly weakens the comparability between the 1996 figures and the figures for the preceding years also for the disease categories shown in the Yearbook.

On 1 January 1996, the national pensions were made dependent on the recipient's other pension income. This means that only part of all disability pensions are paid out of the National Pension Insurance Scheme and that the SII's statistics no longer give a full picture of disability pension reciprocity in Finland. To fill this gap, the SII and the Central Pension Security Institute have since 1996 compiled joint statistics on *all disability pension recipients* living in Finland as well as the *diagnoses* on which pension has been granted. This information is shown in Table 7 of the Yearbook.

Data on diseases for *newly awarded national disability pensions* are available from the SII's own registries. These pensions are paid to individuals who either do not qualify for some other form of pension provision or whose other retirement income is small. Further data on diseases resulting in need of treatment or assistance are obtainable from *pensioners' care allowance* award records. Further, there are two additional benefits with restricted eligibility: the *child disability* and *general disability allowances*, both graduated in three payment categories. The illness cate-

gory is determined on the basis of the main diagnosis or, where pensioners' care allowances are concerned, the disease(s) causing the need of help.

The disease statistics covering *all recipients of disability pension* living in Finland (Table 7) are primarily based on the diagnosis made for the purposes of the employment pension system. These data are not comparable with other SII disability pension statistics focusing on specific diseases in this Yearbook.

Also in the analyses of National Health Insurance data the illness category is determined on the basis of the main diagnosis.

The diseases conferring entitlement to medicines in the 75% refund category are:

(201) chronic cardiac insufficiency, (202) rheumatoid arthritis and diffuse diseases of connective tissue, (203) chronic bronchial asthma and chronic obstructive diseases of the lung, ((204) chronic urethritis until year-end 1993), (205) chronic hypertension, (206) chronic coronary artery disease, (207) chronic arrhythmia, (208) ulcerative colitis and Crohn's disease, (211) familial hypercholesterolemia, and (212) gout.

Of the diseases belonging to the 100% refund category, the most important ones are:

(101) anterior pituitary hypofunction, (103) diabetes, (104) hypothyroidism, (106) hypoparathyroidism, (107) pernicious anemia, (109) multiple sclerosis, (110) parkinsonism, (111) epilepsy and comparable convulsive disorders, (112) psychoses, (113) anxiety in connection with mental deficiency, (114) glaucoma, (115) cancer of the breast, (116) cancer of the prostate, (117) leukemia and malignant lymphatic diseases, (119) trigeminal or glossopharyngeal neuralgia, (121) severe hypogonadism, (127) transplant complication, (128) gynecologic cancer, ((131) diffuse diseases of connective tissue (until year-end 1993) and (132) sarcoidosis.

Pharmaceutical nutrients belong either to the basic or the 75% refund category.

Analyses by occupation and position

In the present publication, recipients of disability pension whose benefit payments have started recently are analysed also by occupation and position.

The analyses of sickness allowance recipients by occupation and position are from the SII's standing NHI sample, which includes information about the beneficiary's occupation.

In the analyses of basic unemployment allowance and labour market support recipients by occupation, manpower services records have been consulted.

In the analyses of recipients of rehabilitation services provided by the SII by occupation SII records have been consulted (all claimants for SII rehabilitation services over 16 are required to give information about their occupation).

The codes used in this Yearbook stem from the *Nordisk yrkesklassificering* (the Nordic classification of occupations), slightly modified by the SII. It has been in use since 1988.

Occupation is classified according to a three-digit code, the first two digits indicating a person's occupation and the third his or her position.

The SII records the claimant's last occupation in employment (anybody who has worked for at least three hours a day four months a year has been put down as employed; anybody who has not worked for five years, as non-employed). The manpower services generally consult the job-seeker's employment or training record.

Liite 1. Eläke- ja vammaiseturuuksien kehitys

Bilaga 1. Pensions- och handikappförmånernas utveckling

1. Kehityksen pääpiirteet

Kansaneläkelaitoksen toiminta alkoi 16.12.1937

Ns. vanha kansaneläkelaki tuli voimaan 1. 1.1939

Vakuutusmaksuja alettiin maksaa	v. 1939
Työkyvyttömyyseläkkeet	v. 1942
Vanhuuseläkkeet	v. 1949
Vanhuusavustukset	v. 1952
Työkyvyttömyysavustukset	v. 1955

Uusi kansaneläkelaki tuli voimaan 1. 1.1957

Sairauseläkkeet määräaikaisesti työkyvyttömille	1. 1.1960
Apu- ja hoitolisät työkyvyttömille	1. 1.1964
Apu- ja hoitolisät vanhuksille	1. 1.1965
Tukilisät pienituloisille	1. 1.1966

Yleinen perhe-eläkelaki	
1. vaihe	1.10.1969
2. vaihe	1. 1.1970

Asumistuet kansan- ja perhe-eläkkeensaajille	1. 1.1970
Lapsen hoitotuet	1. 1.1970
Rintamasotilasatsetuudet	1. 9.1971
Työttömyyseläkkeet	1.10.1971

Kansaneläkeuudistuksen 1. vaihe	
pääosin	1. 1.1980
kokonaan	1. 7.1981

Kansaneläkeuudistuksen 2. vaihe	
pääosin	1. 1.1983
kokonaan	1. 1.1984

Kansaneläkeuudistuksen 3. vaihe	1. 1.1985
---------------------------------------	-----------

Joustava eläkeikäjärjestely	1. 1.1986
Vammaistuet	1. 1.1989
Perhe-eläkeuudistus	1. 7.1990

Koko väestön kattava kansaneläkejärjestelmä muuttui vähimmäiseläkejärjestelmäksi	1. 1.1996
--	-----------

1. Utvecklingen i huvuddrag

Folkpensionsanstalten inledde sin verksamhet 16.12.1937

Den s k gamla lagen om folkpensionering trädde i kraft 1. 1.1939

Försäkringspremier började betalas ..	1939
Invaliditetspensioner	1942
Ålderdomspensioner	1949
Ålderdomsunderstöd	1952
Invaliditetsunderstöd	1955

Den nya folkpensionslagen trädde i kraft 1. 1.1957

Sjukpensioner åt dem som är arbetsoförmögna under viss tid	1. 1.1960
Hjälp- och vårdtillägg åt arbetsoförmögna	1. 1.1964
Hjälp- och vårdtillägg åt äldre	1. 1.1965
Understödtillägg åt personer med små inkomster	1. 1.1966

Familjepensionslagen	
skede 1	1.10.1969
skede 2	1. 1.1970

Bostadsbidrag åt folk- och familjepensionstagare	1. 1.1970
Vårdbidrag för barn	1. 1.1970
Frontmannaförmåner	1. 9.1971
Arbetslöshetspensioner	1.10.1971

Folkpensionsreformen, skede 1	
till största delen	1. 1.1980
helt	1. 7.1981

Folkpensionsreformen, skede 2	
till största delen	1. 1.1983
helt	1. 1.1984

Folkpensionsreformen, skede 3	1. 1.1985
-------------------------------------	-----------

Flexibel pensionsålder	1. 1.1986
Handikappbidrag	1. 1.1989
Familjepensionsreformen	1. 7.1990

Folkpensionssystemet blev ett minimipensionssystem	1. 1.1996
--	-----------

2. Tulokäsitteet 31.12.1997

2. Inkomstbegreppen 31.12.1997

Suomesta saadut tulot Inkomster i Finland	Eläkevähenteisen kansaneläkkeen tulo Pensionsavhängig folkpensionsinkomst	Leskeneläkkeen täydennysmäärän tulo Kompletterings- beloppsinkomst för afterlevandepension	Asumistuki- tulo Bostads- bidrags- inkomst
Työtulot¹⁾ – Arbetsinkomst¹⁾			
Eläkkeensaajan työtulo – Pensionstagarens arbetsinkomst	–	o/x ³⁾	X
Puolison työtulo – Makens arbetsinkomst	–	–	X
Omaisuuden tuotot²⁾ – Förmögenhetsavkastning²⁾	–	X	X
Eläketulot – Pensionsinkomst			
Kelan eläkkeet – FPA-pensioner			
Kansaneläke – Folkpension	–	–	X
Leskeneläkkeen täydennysmäärä – Efterlevandepensionens kompletteringsbelopp	–	–	X
Muut eläkkeet ja eläkkeenosat – Övriga pensioner och pensionsdelar	–	–	–
Ansioihin suhteutetut vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyys- eläkkeet – Inkomstbestämda ålders-, invalid- och arbetslös- hetspensioner			
Yksityisoikeudelliset ja julkisoikeudelliset uudenmalliset eläkkeet – Privaträttsliga pensioner och offentligrättsliga pensioner av ny typ			
– Eläketapahtuma 1.7.1975 jälkeen – Pensionsfall efter 1.7.1975	X	X	X
Varhennusvähennys – Tidigareläggningsavdrag	X	X	–
Tuleva eläke ennakoituna – Emotsedd inkomstrelaterad pension	X	–	–
Lykkäyskorotus – Uppskovstillägg	–	X ⁴⁾	X
– Eläketapahtuma ennen 1.7.1975 – Pensionsfall före 1.7.1975	o	o	X
– Lapsikorotus – Barnstillägg	–	–	X
Julkisoik. vanhanmalliset eläkkeet – Offentligrättsliga pensioner av gammal typ ..	X	X	X
HAL 5 §:n mukaiset eläkkeet – I 5 § SocHjL avsedda pensioner	X	X	X
Ansioihin suhteutetut perhe-eläkkeet. Tapaturma- ja liikenneva- kuutuksen eläkkeet, elinkorot ja huoltoeläkkeet – Inkomstbe- stämda familjepensioner. Olycksfalls- och trafikförsäkringens pensioner, livräntor och försörjningspensioner	X	X	X
Luottamustoimintaan perustuvat eläkkeet – Pensioner p g a för- troendemannaverksamhet	X	–	X
Soitilasvammalain mukainen – I militärskadelagen avsedd			
Elinkoron perusmäärä – Livränta: basbelopp			
– Eläketapahtuma 1.1.1983 jälkeen – Pensionsfall efter 1.1.1983	–	X	–
– Eläketapahtuma ennen 1.1.1983 – Pensionsfall före 1.1.1983	–	o	–
Elinkoron ikä- ja omaiskorotus – Livränta: ålders- och anhörigstillägg			
– Eläketapahtuma 1.1.1983 jälkeen – Pensionsfall efter 1.1.1983	X	X	–
– Eläketapahtuma ennen 1.1.1983 – Pensionsfall före 1.1.1983	o	o	–
Huoltoeläkkeet – Försörjningspensioner			
– Eläketapahtuma 1.1.1983 jälkeen – Pensionsfall efter 1.1.1983	X	X	X
– Eläketapahtuma ennen 1.1.1983 – Pensionsfall före 1.1.1983	o	o	X
Täydennyskorot – Tilläggsgräntor	–	–	X
Lisähuoltoeläkkeet – Tilläggsförsörjningspensioner	–	–	X
Luopumiseläke – Avträdelsepension			
Eläketapahtuma 1.1.1983 jälkeen – Pensionsfall efter 1.1.1983	–	X	X
Eläketapahtuma ennen 1.1.1983 – Pensionsfall före 1.1.1983	–	o	X
Sukupolvenvaihdoeläke, luopumiskorvaus ja -tuki – Genera- tionsväxlingspension, avträdelseersättning och -stöd			
Perusmäärä – Basbelopp	X	X	X
Lisäosa/Täydennysosa/Luopumislisä – Tilläggsdel/Kompletteringsdel/Avträdelse- tillägg	–	X	X
Lapsikorotus – Barnstillägg	–	–	X
Syytinki (kiinteistöeläke) – Sytning (fastighetspension)	–	X	X
Elatus omaisilta tms. – Underhåll från anhörig o dyl	–	X	X

¹⁾ Työtuloksi rinnastetaan sairaus- ja vanhempainpäiväraha, työttömyyspäiväraha sekä perhe- ja omaishoitopalkkio.

²⁾ Omaisuuuden tuoton lisäksi luetaan leskeneläkkeen täydennysmäärää määritettäessä tuloksi 10 % ja asumistukea määritettäessä 8 % tietyin rajan ylittävistä omaisuuden osasta. Omaisuudeksi ei lueta eläkkeensaajan tai hänen puolisonsa omistaman ja heidän käytössään olevan asunnon arvoa.

³⁾ Työtulo kokonaan tuloa ennen 1.7.90 kuolleen edunjättäjän jälkeen maksettavassa eläkkeessä.

⁴⁾ Lykätty vanhuuseläketä saaneen jälkeen maksettava perhe-eläke luetaan tuloksi lykkäyskorotukseen.

Selitykset:

X = luetaan kokonaan tuloksi

o = luetaan osittain tuloksi

– = ei lueta lainkaan tuloksi

¹⁾ Med arbetsinkomst jämställs sjuk- och föräldradagpenning, arbetslöshetsdagpenning samt ersättning för familje- och närståendevård.

²⁾ För efterlevandepensionens kompletteringsbelopp hänförs utom förmögenhetsavkastning till inkomsten 10 % och för bostadsbidraget 8 % av den del av förmögenheten som överskjuter en viss gräns. Värdet av egen bostad i eget bruk hänförs inte till förmögenheten.

³⁾ Arbetsinkomsten hänförs i sin helhet till inkomsten i fråga om pension efter förmånsåtagare som avlidit före 1.7.90.

⁴⁾ Familjepension efter mottagare av senarelagd ålderspension inkomst-inkluderas inklusive uppskovstillägg.

Förklaringar:

X = hänförs i sin helhet till inkomsten

o = hänförs delvis till inkomsten

– = hänförs ej till inkomsten

3. Eläke- ja vammaisetuuksien muutokset ja indeksitarkistukset vuodesta 1970

3. Ändringar och indexjusteringar i pensions- och handikappförmånerna fr o m 1970

Ajan- kohta Tidpunkt	Kansan- eläke- indeksi Folk- pensions- index	Muutos Ändring	Eräiden eläkkeenosien suuruus, mk/kk Storleken av vissa pensionsdelar, mk/mån							
			Perusosa Grunddel	Täysi tukiosa ¹⁾ Full understödsdel ¹⁾	Täysi tukilisa ²⁾ Fullt understödstillägg ²⁾	Apulisa Hjälpstillägg	Hoitolisa Vårdstillägg	Rintamalisa Fronttillägg	Sarakkeet 3, 4, 5 ja 7 yht. Kolumnerna 3, 4, 5 och 7 samanlagt	Täyteen tukiosaan oikeuttava tuloaraja, mk/v ¹⁾ Gränsinkomst för fullt understödsdel, mk/år ¹⁾
	(1957 = 100)									
1	2		3	4	5	6	7	8	9	10
1. 1.70	187	Alettiin maksaa asumistukea ja lapsen hoitotukea • Bostadsbidrag och vårdbidrag för barn införs	70	135	50	64	94	–	349	1 750
1.11.70	193	Ind.tark. 3,2 % • Ind.just 3,2 %	72	139	52	66	97	–	360	1 810
1. 1.71	193	Tukilisät kaksinkertaisiksi • Understödsstilläggen fördubblas	72	139	103	66	97	–	411	1 810
1. 5.71	199	Ind.tark. 3,1 % • Ind.just 3,1 %	74	143	106	68	100	–	423	1 870
1. 9.71	206	Indeksitarkistus 3,5 % ja alettiin maksaa rintamasotilaseläkkeitä ja -lisiä • Indexjustering 3,5 %, frontmannapensioner och -tillägg införs	77	148	110	70	103	21	438	1 930
1.10. 71	206	Alettiin maksaa työttömyyseläkkeitä • Arbetslöshetspensioner införs	77	148	110	70	103	21	438	1 930
1. 5.72	213	Ind.tark. 3,4 % • Ind.just 3,4 %	79	153	114	72	107	22	453	2 000
1. 9.72	221	Ind.tark. 3,8 % • Ind.just 3,8 %	82	159	118	75	111	23	470	2 070
1. 3.73	228	Ind.tark. 3,2 % • Ind.just 3,2 %	85	164	122	78	114	24	485	2 140
1. 7.73	239	Indeksitarkistus 4,8 % sekä tukilisan korotus, tukilisan ja asumistuen tulosidonnaisuuden lieventäminen ym. • Indexjustering 4,8 % och höjning av understödstillägget, modifiering av understödstilläggets och bostadsbidragets inkomstbundenhet o a	89	172	189	81	120	25	570	2 240
1. 9.73	248	Ind.tark. 3,8 % • Ind.just 3,8 %	92	179	196	84	124	26	591	2 330
1.12.73	256	Ind.tark. 3,2 % • Ind.just 3,2 %	95	184	203	87	128	27	610	2 400
1. 4.74	271	Ind.tark. 5,9 % • Ind.just 5,9 %	101	195	214	92	136	28	646	2 540
1. 6.74	279	Ind.tark. 3,0 % • Ind.just 3,0 %	104	201	221	95	140	29	666	2 620
1. 7.74	279	Lapsikorotuksesta erillinen eläkkeenosa • Barnstillägget en fristående pensionsdel	104	201	221	95	140	29	666	2 620
1. 9.74	289	Ind.tark. 3,6 % • Ind.just 3,6 %	108	208	229	98	145	30	690	2 710
1.11.74	300	Ind.tark. 3,8 % • Ind.just 3,8 %	112	216	237	102	150	31	715	2 820
1. 3.75	314	Ind.tark. 4,7 % • Ind.just 4,7 %	117	226	248	107	157	33	748	2 950
1. 5.75	323	Ind.tark. 3,0 % • Ind.just 3,0 %	120	233	256	110	162	33	771	3 030
1. 7.75	334	Indeksitarkistus 3,4 % ja tukiosan tulokäsittelyn muuttuminen etuoikeutettujen tulojen osalta • Indexjustering 3,4 % och ändring av understödssdelinkomstbegreppet vad privilegierade inkomster beträffar	124	240	264	114	167	35	795	3 140
1.10.75	344	Ind.tark. 3,0 % • Ind.just 3,0 %	128	248	272	117	172	36	820	3 230
1.12.75	354	Ind.tark. 3,0 % • Ind.just 3,0 %	132	255	280	120	177	37	844	3 320
1. 3.76	367	Ind.tark. 3,7 % • Ind.just 3,7 %	137	264	290	125	184	38	875	3 450
1. 6.76	379	Ind.tark. 3,3 % • Ind.just 3,3 %	141	273	300	129	190	39	904	3 560
1.10.76	393	Ind.tark. 3,7 % • Ind.just 3,7 %	146	283	311	134	197	41	937	3 690

¹⁾ Yksinäinen, lapseton henkilö kalleimmassa eli I kuntaryhmässä.

Ensamstående, barnlös person i dyraste, d v s I kommungruppen.

²⁾ Yksinäiset ja naimissa olevat, joiden puoliso ei saa tukilisää.

Ensamstående samt gifta försäkrade om maken ej uppbär understödstillägg.

Huom. Vuosina 1957–69 tapahtuneet muutokset on julkaistu mm. vuoden 1980 vuosikirjassa.

Anm Förändringarna under åren 1957–69 anges bl a i årsboken för år 1980.

Ajan- kohta Tidpunkt	Kansan- eläke- indeksi Folk- pensions- index	Muutos Ändring	Eräiden eläkkeenosien suuruus, mk/kk Storleken av vissa pensionsdelar, mk/mån							
			Perusosa Grunddel	Täysi tukiosa ¹⁾ Full understödsdel ¹⁾	Täysi tukisää ²⁾ Fullt understödstillägg ²⁾	Apulisa Hjälpillägg	Hoitolisä Vårdillägg	Rintamalisä Frontillägg	Sarakkeet 3, 4, 5 ja 7 yht. Kolumnerna 3, 4, 5 och 7 sammenlagt	Täyteen tukiosaan oikeuttava tuloraja, mk/v ¹⁾ Gränsinkomst för fullt understödsdel, mk/år ¹⁾
	(1957 = 100)									
1	2		3	4	5	6	7	8	9	10
1. 1.77	410	Ind.tark. 4,2 % ● Ind.just 4,2 %	153	295	324	139	205	42	977	3 850
1. 6.77	425	Ind.tark. 3,5 % ● Ind.just 3,5 %	158	306	336	145	213	44	1 013	3 990
1. 7.77	425	Rintamasotilaseläkkeiden korotus ja rintamalisään oikeutettujen piirin laajennus ● Höjning av frontmannapensionerna och utvidgning av rätten till fronttillägg	158	306	336	145	213	44	1 013	3 990
1. 9.77	440	Ind.tark. 3,5 % ● Ind.just 3,5 %	164	317	348	150	220	46	1 049	4 130
1. 1.78	440	55–59-vuotiaiden rintamasotilaiden eläkkeiden korotus ● Höjning av pensionerna till 55– 59-åriga frontmän	164	317	348	150	220	46	1 049	4 130
1. 3.78	453	Ind.tark. 3,0 % ● Ind.just 3,0 %	169	326	359	154	227	47	1 081	4 250
1. 7.78	469	Ind.tark. 3,5 % ● Ind.just 3,5 %	175	338	371	159	235	49	1 119	4 400
1. 4.79	489	Ind.tark. 4,3 % ● Ind.just 4,3 %	182	352	387	166	245	51	1 166	4 590
1. 9.79	504	Ind.tark. 3,1 % ● Ind.just 3,1 %	188	363	399	171	252	53	1 202	4 730
1. 1.80	504	Muutoksia tukiosa- ja tukilisäjärjestelmiin, asumistukijärjestelmän uudistus, ym. ● Ändring- ar i bestämmelserna om understödsdel och -tillägg, revidering av bestämmelserna om bostadsbidrag o a	188	363	451	171	252	53	1 254	4 730
1. 2.80	521	Ind.tark. 3,4 % ● Ind.just 3,4 %	194	375	466	177	261	54	1 296	4 890
1. 5.80	540	Ind.tark. 3,6 % ● Ind.just 3,6 %	201	389	483	184	270	56	1 343	5 070
1. 7.80	556	Indeksitarkistus 3,0 % ja III kuntaryhmän poistuminen etuuksia pienentävänä tekijänä ● Indexjustering 3,0 %, slopande av kommungrupp III (med de lägsta förmånerna)	207	400	497	189	278	58	1 382	5 220
1.11.80	577	Ind.tark. 3,8 % ● Ind.just 3,8 %	215	415	516	196	289	60	1 435	5 420
1. 3.81	597	Ind.tark. 3,5 % ● Ind.just 3,5 %	223	430	534	203	299	62	1 486	5 610
1. 6.81	618	Ind.tark. 3,5 % ● Ind.just 3,5 %	230	445	553	210	309	64	1 537	5 810
1. 7.81	618	Työtulojen etuoikeuden suureneminen kansaneläkkeensaajilla, rintamalisään oikeutettujen piiriin laajennus ja lisän korotus, lapsen hoitotuki suureni ja muuttui kaksiportaiseksi. ● Utvidgat arbetsinkomstprivilegium vid folkpension, utvidgad rätt till fronttillägg och höj- ning av tillägget, höjning och tvåstegsgradering av vårdbidrag för barn	230	445	553	210	309	112	1 537	5 810
1.11.81	642	Ind.tark. 3,9 % ● Ind.just 3,9 %	239	462	574	218	321	116	1 596	6 030
1. 4.82	665	Ind.tark. 3,6 % ● Ind.just 3,6 %	248	479	595	226	333	120	1 655	6 250
1. 7.82	689	Ind.tark. 3,6 % ● Ind.just 3,6 %	257	496	616	234	345	124	1 714	6 470
1. 9.82	689	Rintamasotilaseläke naisille – Frontmannapension till kvinnor	257	496	616	234	345	124	1 714	6 470

Ajan- kohta Tidpunkt	Kansan- eläke- indeksi Folk- pensions- index	Muutos Ändring	Eräiden eläkkeenosien suuruus, mk/kk Storleken av vissa pensionsdelar, mk/mån						
			Pohjaosa Basdel	Täysi lisäosa ³⁾ Full tilläggsdel ³⁾	Apulisa/Puolisoisa Hjälp-/Maketillägg	Hoitolisa Vårdtillägg	Rintamalisa Fronttillägg	Sarakkeet 3, 4 ja 6 yht. Kolumnerna 3, 4 och 6 sammanslaggt	Täyteen lisäosaan oikeutava tuloja, mk/v ²⁾ Inkomstgräns för rätt till full tilläggsdel, mk/år ²⁾
	(1957 = 100)								
1	2		3	4	5	6	7	8	9
1. 1.83	689	Muutoksia eläkkeiden rakenteessa, tulokäsitteissä ja tulosidonnaisuudessa, kansaneläkkeen pohja- ja lisäosa veronalaisiksi, indeksitarkistusmenettelyn muuttuminen ym. • Ändringar i pensionernas struktur, inkomstbegrepp och inkomstbildning, folkpensionens bas- och tilläggsdel skattepliktiga, ändrat indexjusteringsförfarande m m	257	1 154	234	345	124	1 756	1 680
1. 2.83	718	Ind.tark. 4,2 % • Ind.just 4,2	268	1 203	244	360	130	1 831	1 750
1. 7.83	740	Ind.tark. 3,1 % • Ind.just 3,1 %	276	1 240	252	371	134	1 887	1 810
1. 1.84	770	Ind.tark. 4,0 %, lisäosaan korotus, puolison tulojen vaikutus lisäosaan lakkaa, asumistuki-oikeutta laajennettiin ym. • Ind.just 4,0 %, höjning av tilläggsdelen, som inte längre påverkas av makens inkomster, utvidgad rätt till bostadsbidrag m m	288	1 344	262	386	139	2 018	1 880
1. 7.84	781	Ind.tark. 1,4 % • Ind.just 1,4 %	292	1 363	266	391	141	2 046	1 910
1. 1.85	823	Ind.tark. 5,4 %, pääoma- ja yrittäjätulojen vaikutus kansaneläkkeen lisäosaan lakkaa, muutoksia lykkäyskorotukseen • Ind.just 5,4 %, kapital- och företagarinkomster påverkar inte längre folkpensionens tilläggsdel, ändringar i uppskovstillägget	307	1 436	280	412	149	2 155	2 010
1. 3.85	823	Muutoksia rintamasotilaseläkkeen suuruuteen, tulokäsitteeseen ja -sidonnaisuuteen ym. • Ändringar i frontmannapensionens storlek, inkomstbegrepp och -bindning m m	307	1 436	280	412	149	2 155	2 010
1. 1.86	863	Ind.tark. 4,9 %, alettiin maksaa yksilöllistä varhaiseläkettä ja varhennettua vanhuuseläkettä • Ind.just 4,9 %, individuell förtidspension och förtida åldersdomspension införs	322	1 506	293	432	156	2 260	2 110
1.11.86	863	Alettiin maksaa ylimääräistä rintamalisää ja viivästyskorotusta • Extra fronttillägg och dröjsmålsförhöjning införs	322	1 506	293	432	156	2 260	2 110
1. 1.87	893	Ind.tark. 3,5 %, lapsen hoitotuki muuttui kolmiportaiseksi • Ind.just 3,5 %, vårdbidrag för barn indelas i tre kategorier	334	1 559	304	447	161	2 340	2 180
1. 1.88	926	Ind.tark. 3,7 % • Ind.just 3,7 %	346	1 616	315	464	167	2 426	2 260

³⁾ Ennen 1.9.1991: Kalliimassa (I) kuntaryhmässä asuva yksinäinen tai naimisissa oleva eläkkeensaaja, jonka puoliso ei saa kansaneläkeä rintamasotilaseläkettä.

1.9.1991 jälkeen: Kalliimassa (I) kuntaryhmässä asuva yksinäinen henkilö tai naimisissa oleva, jonka lisäosa on alkanut ennen 1.9.1991 ja jonka puoliso ei saanut eläkettä ennen 1.9.1991.

Före 1.9.1991: Ensamstående person eller person vars make ej har folk- eller frontmannapension, i den dyraste kommungruppen (I).

Efter 1.9.1991: Ensamstående person eller gift person som börjat uppbära tilläggsdel före 1.9.1991 och vars make inte haft pension före 1.9.1991, i den dyraste kommungruppen (I).

Huom. Tukiosa ja tukilisa yhdistettiin lisäosaksi 1.1.1983.

Anm Understödsdelen och understödstillägget sammanslogs 1.1.1983 till en tilläggsdel.

Ajan- kohta Tidpunkt	Kansan- eläke- indeksi Folk- pensions- index	Muutos Ändring	Eräiden eläkkeenosien suuruus, mk/kk Storleken av vissa pensionsdelar, mk/mån							
			Eläkkeensaajien Pensionstagares							Täyteen lisäosaan oikeuttava tulojen, mk/v ³⁾ Inkomstgräns för rätt till full tilläggsdel, mk/år ³⁾
	(1957 = 100)		Pohjaosa Basdel	Täysi lisäosa ³⁾ Full tilläggsdel ³⁾	Hoitotuki Vårdbidrag	Korotettu hoitotuki Förhöjt vårdbidrag	Erityishoitotuki Specialvårdbidrag	Rintamalisä Fronttillägg	Sarakkeet 3, 4 ja 6 yht. Kolumnerna 3, 4 och 6 samanlagt	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1. 7.88	926	Apu- ja hoitolisät korvattiin kolmiportaisella eläkkeensaajien hoitotuella • Hjälp- och vård- tillägg ersattes av tre olika stora vårdbidrag för pensionstagare	346	1 616	108	375	537	167	2 337	2 260
1.10.88	926	Linnoitustöihin osallistuneet työvelvolliset rintamasotilaseläkelain piiriin • Arbetspliktiga som deltagit i befästningsbyggen omfattas av frontmannapensionslagen	346	1 616	108	375	537	167	2 337	2 260
1. 1.89	976	Ind.tark. 5,4 %, alettiin maksaa vammaistukea • Ind.just 5,4 %, handikappbidrag började utges	365	1 704	114	396	566	176	2 465	2 380
1. 4.89	976	Laki ulkomaille maksettavasta rintamalisästä tuli voimaan • Lagen om betalning av front- tillägg utomlands införd	365	1 704	114	396	566	176	2 465	2 380
1. 1.90	1045	Ind.tark. 7,1 % • Ind.just 7,1 %	390	1 824	182	485	726	189	2 699	2 550
1. 7.90	1045	Perhe-eläkejärjestelmä uudistettiin • Familjepensionssystemet reviderades	390	1 824	182	485	726	189	2 699	2 550
1. 8.90	1045	Ylim. rintamalisä suureni (17,5 %:iin lisäosasta) • Extra fronttillägget höjdes (17,5 % av till- läggsdelen)	390	1 824	182	485	726	189	2 699	2 550
1. 1.91	1104	Ind.tark. 5,6 % • Ind.just 5,6 %	412	1 927	257	575	1 024	199	2 914	2 700
1. 4.91	1104	Ylim. rintamalisä suureni (22,5 %:iin lisäosasta) • Extra fronttillägget höjdes (22,5 % av till- läggsdelen)	412	1 927	257	575	1 024	199	2 914	2 700
1. 9.91	1104	Korotus eläkkeensaajapuolisoiden lisäosaan, parannuksia asumistukeen (asumiskustannus- ten enimmäismääriin korotus ja porrastus sijainnin mukaan, täyteen tukeen oikeuttavan tulorajan korotus ym.) • Pensionstagarmakars tilläggsdel höjdes, bostadsbidraget förbät- trades (boendekostnadernas maximibelopp höjda och graderade enligt bostadens läge, inkomstgränsen för rätt till fullt bidrag höjd m m)	412	1 927	257	575	1 024	199	2 914	2 700
1. 1.92	1139	Ind.tark. 3,1 %, kansaneläkemaksua alettiin periä myös 63 v täyttäneiltä ja työttömyys- ja työkyvyttömyyseläkkeensaajilta • Ind.just 3,1 %, folkpensionspremie började uppbäras av dem som fyllt 63 år och av arbetslöshets- och invaliditetspensionstagare	425	1 988	265	660	1 320	206	3 073	2 780
1.10.92	1139	Ylim. rintamalisä 25 %:iin lisäosasta • Extra fronttillägget 25 % av tilläggsdelen	425	1 988	265	660	1 320	206	3 073	2 780
1. 1.93	1170	Ind.tark. 2,7 % • Ind.just 2,7 %	437	2 042	272	678	1 356	211	3 157	2 860
1. 1.94	1170	Ind.tark. jäädytettiin, yksilöllisen varhaiseläkkeen alaikäraja 58 vuoteen, työttömyyseläkke- eseen työssäoloehto ja ns. tulevan ajan ehto • Ind.just uteblir, minst 58 års ålder för rätt till individuell förtidspension, arbetsvillkor och villkor betr återstående tid för rätt till ar- betslöshetspension	437	2 042	272	678	1 356	211	3 157	2 860
1. 1.95	1192	Ind.tark. 1,9 % • Ind.just 1,9 %	445	2 081	278	691	1 382	215	3 217	2 910

Ajan- kohta Tidpunkt	Kansan- eläke- indeksi Folk- pensions- index	Muutos Ändring	Eräiden eläkkeiden/eläkkeenosien suuruus, mk/kk Storleken av vissa pensioner/pensionsdelar, mk/mån									
			Täysi pohjaosa Full basdel	Täysi lisäosa ³⁾ Full tilläggsdel ³⁾	Täysi kansaneläke ³⁾ Full folkpension ³⁾	Leikattu pohjaosa Beskuren basdel	Leikattu kansaneläke Beskuren folkpension	Hoitotuki Vårdbidrag	Korotettu hoitotuki Förhöjt vårdbidrag	Erityishoitotuki Specialvårdbidrag	Rintamalisä Fronttillägg	Täyteen kansaneläkkeeseen/ lisäosaan (1996) ölkuttava tulo, mk/v ³⁾ Inkomst för rätt till full folkpension/tilläggsdel, mk/år ³⁾
	(1957 = 100)											
1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. 1.96	1195	Ind.tark. 0,3 %. Kansaneläkkeen muuttaminen <i>eläketulovähenteiseksi</i> aloitettiin: uusien (myöntö 1.1.1996 jälkeen) eläkkeiden pohjaosa muuttui eläketulovähenteiseksi ja »vanhojen» lisäosattomien eläkkeiden pohjaosa leikattiin. Hautausavustuksista luovuttiin. Uusia puolisolisiä ja lapsikorotuksia ei myönnetä, »vanhoihin» ei tehdä indeksitarkistusta. Lapsen hoitotuet, eläkkeensaajien hoitotuet ja vammaistuet jätettiin ilman indeksitarkistusta. Kansaneläkemaksujen periminen vakuutetuilta lopetettiin. ● Ind.just 0,3 %. Folkpensionen blev <i>pensionsavhängig</i> : de nya (efter 1.1.1996 beviljade) pensionernas basdelar blev pensionsavhängiga och de gamla tilläggsdelslösa pensionernas basdelar minskades. Begravningsbidragen slopades. Nya maketillägg och barnillägg beviljas inte, de gamla tilläggen indexjusteras inte. Indexjusteringarna av vårdbidrag för barn och pensionstagare samt handikappbidrag uteblev. Uppbörden av folkpensionspremier av de försäkrade upphörde.	446	2 086	2 532	386	.	278	691	1 382	216	2 920
1. 1.97	1202	Ind.tark. 0,6 %. Pohjaosa ja lisäosa yhdistettiin eläkevähenteiseksi kansaneläkkeeksi. Voimassa olevien puolisolien leikkaaminen aloitettiin. Eläkkeensaajien hoitotuki, asumistuki ja rintamalisä eivät edellytä enää kansaneläkkeen saamista. Lapsen hoitotuet, eläkkeensaajien hoitotuet ja vammaistuet jätettiin ilman indeksitarkistusta. ● Ind.just 0,6 %. Basdelen och tilläggsdelen förenades till en pensionsavhängig folkpension. Minskningen av gamla maketillägg vidtog. Vårdbidrag och bostadsbidrag för pensionstagare samt fronttillägg förutsätter inte längre folkpension. Indexjusteringarna av vårdbidrag för barn och pensionstagare samt handikappbidrag uteblev.	.	.	2 547	.	389	278	691	1 382	217	2 940
1. 2.97	1202	Leikattua kansaneläkettä (pohjaosaa) leikattiin edelleen. ● Minskningen av beskuren folkpension (basdel) fortsatte.	.	.	2 547	.	311	278	691	1 382	217	2 940
1.1.98	1223	Ind.tark. 1,7 %. Lapsen hoitotukiin, eläkkeensaajien hoitotukiin ja vammaistukiin ei tehty indeksitarkistusta. Puolisolien leikkaamista jatkettiin, lapsikorotusten leikkaaminen aloitettiin. ● Ind.just 1,7 %. Indexjusteringarna av vårdbidrag för barn, vårdbidrag för pensionstagare och handikappbidrag uteblev. Minskningen av maketillägg fortsatte och minskningen av barnillägg inleddes.	.	.	2 591	.	316	278	691	1 382	221	2 990
1.2.98	1223	Leikattua kansaneläkettä leikattiin edelleen. ● Minskningen av beskuren folkpension fortsatte.	.	.	2 591	.	237	278	691	1 382	221	2 990

Liite 2. Sairausvakuutusetuksien kehitys

Bilaga 2. Sjukförsäkringsförmånernas utveckling

1. Kehityksen pääpiirteet

Sairausvakuutuslain voimaantulo	
maksut	1.4.1964
etuuksien 1. toteutusvaihe	1.9.1964
etuuksien 2. toteutusvaihe	1.1.1967
Päivä- ja äitiysrahaajärjestelmä uusittiin	1.1.1982
Lääkekorvausjärjestelmä uusittiin	1.1.1986
ja uusittiin uudelleen	1.4.1994
Sairauspäivärahaajärjestelmän perusteet muutettiin	1.1.1996

2. Sairausvakuutusetuksien muutokset

Työtulovakuutus

Työtulokorvauksiin on tehty seuraavia muutoksia:

- 1.1.1967 päivärahan omavastuu-aika lyheni 14 arkipäivästä seitsemään.
- 1.9.1969 päiväraha-oikeus laajennettiin koskemaan myös koululaisia.
- 1.1.1971 äitiysraha-kausi piteni 54:stä 72 arkipäivään.
- 1.7.1974 äitiysraha-kausi piteni 72:sta 174 arkipäivään.
- 1.3.1978 äitiysraha-kausi piteni 174:stä 186 arkipäivään. Tästä ajasta äitiysraha voidaan 12 arkipäivältä maksaa lapsen isälle. Myös ottoäidit saivat oikeuden äitiysrahaan.
- 1.7.1978 äitiysraha-kausi piteni 186:sta 198 arkipäivään.
- 1.3.1979 äitiysraha-kausi piteni 198:sta 210 arkipäivään.
- 1.5.1980 äitiysraha-kausi piteni 210:stä 234 arkipäivään. Tästä ajasta äitiysraha voidaan 36 arkipäivältä maksaa lapsen isälle.
- 1.7.1981 äitiysraha-kausi piteni 234:stä 258 arkipäivään. Tästä ajasta äitiysraha voidaan 60 arkipäivältä maksaa lapsen isälle.
- 1.1.1982 päivärahan suuruus ja määräytymisperusteet muuttuivat olennaisesti. Päivärahan määrä arkipäivää kohti on 80 % vuosityötulon 300. osasta (äitiysraha 100 ensimmäisen päivän jälkeen sekä isälle suoritettava äitiysraha 70 %). Jos työtulo on pienempi kuin 16 510 mk/v, päiväraha on vähimmäispäiväraha 27,50 mk + 30 % vuosityötulon 300. osasta. Ylärajaa päivärahaalla ei ole.

1. Utvecklingen i huvuddrag

Sjukförsäkringslagen trädde i kraft:	
premier och avgifter	1.4.1964
första verkställighetsskedet	1.9.1964
andra verkställighetsskedet	1.1.1967
Dag- och moderskapspenningssystemet reviderades	1.1.1982
Systemet för läkemedelsersättningar reviderades	1.1.1986
och på nytt	1.4.1994
Sjukdagpenningvillkoren ändrades	1.1.1996

2. Ändringar i sjukförsäkringsförmånerna

Arbetsinkomstförsäkring

Arbetsinkomstersättningarna har ändrats enligt följande:

- 1.1.1967 förkortades karenstiden för dagpenningar från 14 till sju vardagar.
- 1.9.1969 utvidgades rätten till dagpenning att omfatta även skolelever.
- 1.1.1971 förlängdes moderskapspenningtiden från 54 till 72 vardagar.
- 1.7.1974 förlängdes moderskapspenningtiden från 72 till 174 vardagar.
- 1.3.1978 förlängdes moderskapspenningtiden från 174 till 186 vardagar. För 12 av dessa dagar kan moderskapspenningen utbetalas till barnets far. Också adoptivmödrar fick rätt till moderskapspenning.
- 1.7.1978 förlängdes moderskapspenningtiden från 186 till 198 vardagar.
- 1.3.1979 förlängdes moderskapspenningtiden från 198 till 210 vardagar.
- 1.5.1980 förlängdes moderskapspenningtiden från 210 till 234 vardagar. För 36 av dessa dagar kan moderskapspenningen utbetalas till barnets far.
- 1.7.1981 förlängdes moderskapspenningtiden från 234 till 258 vardagar. För 60 av dessa dagar kan moderskapspenningen utbetalas till barnets far.
- 1.1.1982 ändrades dagpenningens storlek och bestämningsgrunder märkbart. Dagpenningens belopp per dag är 80 % av 1/300 av årsarbetsinkomsten (moderskapspenningen efter de första 100 dagarna och moderskapspenning till far 70 %). Är årsarbetsinkomsten mindre än 16 510 mk, är dagpenningen minimibeloppet 27,50 mk + 30 % av 1/300 av årsarbetsinkomsten. Någon övre gräns

Päivärahaperusteet tarkistetaan vuosittain TEL:n 9 §:n mukaisella palkkaindeksillä. Päiväraha muutui veronalaiseksi ja pääsääntöisesti ensisijaiseksi korvaukseksi ansioeläkkeeseen nähden. Huoltajanlisä muuttui lapsikorotukseksi.

- 1.1.1982 lisättiin päivien lukua, joilta äitiysraha voidaan maksaa isälle. Lapsen syntymän yhteydessä päivien (6–12) määrä säilyi ennallaan, mutta myöhemmin äitiysrahakaudella isä voi saada äitiysrahaa 25, 50, 75 tai 100 päivältä.
- 1.3.1983 päivärahaperusteita muutettiin siten, että vuosityötulon ylittäessä tietyn rajan (72 000 mk 1983) päiväraha kasvaa 50 %:lla ylittsen 300. osasta.
- 1.5.1983 alettiin maksaa vaikeasti sairaan lapsen hoito- ja kuntoutusavustusta.
- 1.1.1984 otettiin käyttöön tuloraja (120 000 mk/v 1984), jonka ylittävä työtulon osa kasvattaa päivärahaa 30 %:lla ylittsen 300. osasta.
- 1.2.1985 äitiysrahan nimitys muuttui äitiys-, isyy- ja vanhempainrahaksi. Niistä vuosikirjassa käytetään yhteistä nimitystä »vanhempainpäivärahat». Isän oikeus vanhempainpäivärahaan pitene 158 arkipäivään (lisäksi isällä edelleen oikeus vanhempainpäivärahaan lapsen syntymän yhteydessä). Vanhempainpäivärahaa voi saada nyt myös lapsen äidin avopuolisio.
- 1.1.1987 vanhempainpäivärahakausi pitene 5 arkipäivällä. Pidennys kohdistui synnytystä edeltävään aikaan. Vanhempainpäivärahaan oikeuttava raskauden kesto lyheni 180 päivästä 154 päivään.
- 1.1.1987 alettiin maksaa sairausvakuutuksen varoista ansionmenetyskorvausta tartuntatautiin sairastuneelle tai tartuntatautiin sairastuneen alle 16-vuotiaan lapsen huoltajalle.
- 1.4.1988 vanhempainpäivärahakausi pitene 60 arkipäivällä siinä tapauksessa, että perheeseen syntyy samalla kertaa kaksi tai useampia lapsia.
- 1.7.1990 alkaen työttömän sairauspäiväraha on vähintään 86 % työttömyyspäivärahasta.
- 1.10.1990 lapsen sairaanhoito- ja kuntoutusavustus lakisääteistettiin osaksi sairausvakuutuslakia ja nimettiin erityishoitorahaksi.
- 1.1.1991 vanhempainpäivärahakausi pitene 263:sta 275 arkipäivään. Oikeus päivärahaan voi alkaa 30–50 arkipäivää ennen synnytystä. Isät saivat oikeuden »omaan» isyyrahaan 6 arkipäivältä (ei lyhenä vanhempainpäivärahakautta). Ottovanhempien oikeuksia parannettiin.
- 1.7.1991 alettiin maksaa erityisäitiysrahaa riskialttiissa työssä työskenteleville raskaana oleville naisille.
- 1.10.1991 alkaen vanhempainpäiväraha on vähintään lasten kotihoidon tuen perusosan suuruinen, jos henkilö siirtyy lasten kotihoidon tuelta äitiysrahakaudelle.

finns inte. Dagpenninggrunderna justeras årligen med i 9 § APL avsett löneindex. Dagpenningen blev skattepliktig inkomst och i regel primär i förhållande till de intjänade pensionerna. Försörjartillägget omvandlades till en barnförhöjning.

- 1.1.1982 förlängdes den tid, för vilken moderskapspenning kan utgå till fadern. Antalet dagar i samband med födelsen (6–12) är oförändrat, men i ett senare skede kan fadern få moderskapspenning för 25, 50, 75 eller 100 dagar.
- 1.3.1983 ändrades dagpenninggrunderna så, att om årsarbetsinkomsten överstiger en viss gräns (72 000 mk 1983) växer dagpenningen med 50 % av 1/300 av det överskjutande beloppet.
- 1.5.1983 började understöd för vård och rehabilitering av svårt sjuka barn utbetalas.
- 1.1.1984 infördes en ny inkomstgräns (då 120 000 mk): dagpenningen stiger med 30 % av 1/300 av det överskjutande beloppet.
- 1.2.1985 ersattes termen moderskapspenning med moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning. I årsboken går de alla under benämningen »föräldradagpenning». Faderns föräldradagpenningrätt förlängdes till 158 vardagar (därtill har fadern fortfarande rätt till dagpenning i samband med barnets födelse). Också moderns sambo kan nu uppbära föräldradagpenning.
- 1.1.1987 förlängdes föräldradagpenningstiden med 5 vardagar. Förlängningen gällde tiden före nedkomsten. Den graviditetstid som krävs för rätt till föräldradagpenning förkortades till 154 dagar (tidigare 180 dagar).
- 1.1.1987 infördes en inkomstbortfallsersättning, betald med sjukförsäkringsmedel, till personer som insjuknat i smittsam sjukdom eller har vård om insjuknat barn under 16 år.
- 1.4.1988 förlängdes föräldradagpenningstiden med 60 vardagar vid flerbarnsfödelse.
- 1.7.1990 steg sjukdagpenningen för arbetslösa till minst 86 % av arbetslöshetsdagpenningen.
- 1.10.1990 införlivades understödet för vård och rehabilitering av barn med sjukförsäkringslagen under benämningen specialvårdspenning.
- 1.1.1991 förlängdes föräldradagpenningstiden från 263 till 275 vardagar. Rätten till dagpenning kan börja 30–50 vardagar före nedkomsten. Faderna fick rätt till en »egen» faderskapspenning för 6 vardagar som inte förkortar föräldradagpenningstiden. Adoptivföräldrars rättigheter förbättrades.
- 1.7.1991 infördes en särskild moderskapspenning för gravida kvinnor i riskfyllt arbete.
- 1.10.1991 blev föräldradagpenningen minst lika stor som grunddelen till hemvårdsstöd för barn, för den som från hemvårdsstödet övergick till att få moderskapspenning.

- 1.1.1992 päivärahaperusteita muutettiin siten, että aiemmat eri tuloportaiden korvausprosentit (80, 50 ja 30 %) alennettiin 75, 45 ja 25 prosenttiin.
- 1.9.1992 päivärahaperusteita muutettiin säätämällä eri tuloportaiden korvausprosentteiksi 70, 40 ja 25.
- 1.1.1993 päivärahaperusteita muutettiin siten, että sen tuloportaasta korvausprosentti, josta korvaus oli aiemmin ollut 70 %, alennettiin 66:een.
- 1.1.1993 sairauspäivärahan omavastuu piteni 7 arkipäivästä 9:ään.
- 1.1.1993 vanhempainpäivärahakausi lyheni 275:stä 263:een. Lapsen syntymän yhteydessä pidetty isyysloma ei enää lyhennä vanhempainpäiväraha-kautta.
- 1.1.1994 lapsikorotusten maksaminen lakkasi.
- 1.1.1994 alkaen vanhempainpäiväraha on vähintään lasten kotihoidon tuen perusosan suuruinen (ei kuitenkaan äidin vanhempainraha työssäoloajalta eikä asevelvollisen isyysraha).
- 1.1.1994 pieniä päivärahoja (alle 99,15 mk/pv) korotettiin 2,8 %:lla yleisen indeksitarkistuksen jädymättämisen vastineeksi.
- 1.4.1994 alkavasta lomanmääräytymisvuodesta alkaen työnantajalle aletaan korvata vanhempainpäiväraha-ajalta maksamiaan vuosilomapalkan kustannuksia.
- 1.10.1994 alettiin maksaa elimen tai kudoksen luovuttajalle sairauspäivärahaa.
- 1.1.1995 pienten päivärahojen (vuositulot alle 35 930 mk) korottamista 2,8 %:lla jatkettiin.
- 1.1.1995 alkaen vanhempainpäivärahan vähimmäistaso ei määrydy enää lasten kotihoidon tuen perusosan mukaan, vaan markkamäärä mainitaan laissa (tarkistetaan TEL-indeksillä).
- 1.7.1995 alkaen äidin äitiysraha työssäoloajalta (tähän asti vain vanhempainraha) on vähimmäispäivärahan suuruinen.
- 1.1.1996 päivärahaperusteet uusittiin (taulu c). Sairauspäivärahan vähimmäismäärä poistui, vanhempainpäivärahan vähimmäistasoksi 60 mk/pv (vastaa lasten kotihoidon tuen perusosaa). Palkansaajien työtulosta (muistakin kuin SVA 10 §:n mukaisista) alettiin vähentää yleistä ansiotasoa alentavien ylöntekijäin työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksujen osuus (4,5 % v. 1996).
- 1.1.1996 alkaen sairauspäivärahaa ei makseta lainkaan, jos työtulot ovat säädettyä tuloarajaa (5 000 mk/v 1996) pienemmät. Tulottomille ja vähävaraisille sairauspäiväraha voidaan maksaa tarveharkintaisena, jos sairauden aiheuttama työkyvyttömyys kestää pitkään (yhtäjaksoisesti yli 60 kalenteripäivää).
- 1.1.1996 alkaen erityishoitoraha on samansuuruinen kuin saajan sairauspäiväraha, kuitenkin vähin-
- 1.1.1992 ändrades dagpenninggrunderna så att ersättningsprocenterna för olika inkomstklasser (80, 50 och 30 %) sänktes till 75, 45 och 25.
- 1.9.1992 ändrades dagpenninggrunderna så att ersättningsprocenterna blev 70, 40 och 25.
- 1.1.1993 ändrades dagpenninggrunderna så att den tidigare 70-procentiga ersättningen sänktes till 66 procent.
- 1.1.1993 förlängdes sjukdagpenningkarensen från 7 vardagar till 9.
- 1.1.1993 förkortades föräldradagpenningtiden från 275 till 263 dagar. Faderskapsledighet vid barnets födelse avdras inte längre på föräldradagpenningtiden.
- 1.1.1994 upphörde utbetalningen av barnförhöjning.
- 1.1.1994 steg föräldradagpenningen till minst grunddelen av hemvårdsstödet för barn (dock ej föräldrapenning för mödrar i förvärvsarbete eller faderskapspenning för värnpliktiga).
- 1.1.1994 höjdes små dagpenningbelopp (under 99,15 mk/dag) med 2,8 % för att kompensera den uteblivna allmänna indexjusteringen.
- Fr o m det semesterkvalifikationsår som inleds 1.1.1994 ersätts arbetsgivaren för semesterlönkostnader för föräldradagpenningtiden.
- 1.10.1994 började sjukdagpenning utges till donatorer av organ och vävnader.
- 1.1.1995 höjdes små dagpenningbelopp (årsinkomsten under 35 930 mk) liksom tidigare med 2,8 %.
- Fr o m 1.1.1995 bestäms den minsta föräldradagpenningen inte längre enligt hemvårdsstödet grunddel, utan beloppet nämns i lagen (justeras med APL-index).
- Fr o m 1.7.1995 är moderskapspenningen för mödrar i förvärvsarbete lika stor som minimidagpenningen (hittills bara föräldrapenningen).
- 1.1.1996 förnyades dagpenningvillkoren (tabell c). Sjukdagpenningens minimibelopp sloades och föräldradagpenningens minimivå blev 60 mk/dag (motsvarar grunddelen av hemvårdsstöd för barn). På löntagares arbetsinkomst (även annan än i 10 § SFF avsedd) infördes ett avdrag (4,5 % 1996) p g a arbetstagarnas pensions- och arbetslöshetsförsäkringspremier som verkar minskande på den allmänna inkomstnivån.
- Fr o m 1.1.1996 betalas ingen sjukdagpenning om arbetsinkomsten underskrider en viss gräns (5 000 mk/år 1996). Personer utan inkomster eller låginkomsttagare kan få behovsprövad sjukdagpenning vid arbetsoförmåga p g a långvarig sjukdom (över 60 kalenderdagar i en följd).
- 1.1.1996 ändrades bestämmelserna så att specialvårdspenningen blev lika stor som sjukdagpen-

forts

a. Päivärahaperusteiden markkamäärät 1964–81 Dagpenningbelopp och -grunder 1964–81

Tarkistusajankohta Justerings tidpunkt	Päivärahat ilman huoltajanlisää, mk/pv Dagpenning utan försörjartillägg, mk/dag		Päivärahoihin liittyvät tuloajat, mk/v Inkomstgränser för dagpenning, mk/år	
	vähimmäismäärä lågsta belopp	enimmäismäärä högsta belopp	vähimmäispäiväraha för lågsta dagpenning	enimmäispäiväraha för högsta dagpenning
1. 9.1964	4,00	22,50	2 750	15 000
1.11.1966	5,20	29,25	3 465	19 500
1. 2.1970	6,80	38,25	4 534	25 500
1. 3.1971	7,50	38,25	5 000	25 500
1. 1.1972	10,00	38,25	6 700	25 500
1. 7.1975	15,00	38,25	10 000	25 500
1. 9.1977	20,00	38,25	13 400	25 500

b. Päivärahaperusteiden markkamäärät 1982–95 Dagpenningbelopp och -grunder 1982–95

Tarkistusajankohta Justerings tidpunkt	Vähimmäis- päiväraha, mk Minimidag- penning, mk	Vanhempain- päivärahan vähimmäistaso, mk/pv Föräldradagpenning, lågsta nivå, mk/dag	Työtulo, mk/v Arbetsinkomst, mk/år			Lapsikorotus lasta kohti (enint. kahdesta), mk/pv Barnförhöjning per barn (max två), mk/dag
			a	b	c	
1.1.1982	27,50	.	16 510	.	.	4,25
1.3.1983	30,10	.	18 060	72 000	.	4,65
1.1.1984	35,10	.	21 070	75 000	120 000	5,10
1.1.1985	37,95	.	22 780	81 110	129 780	5,55
1.1.1986	40,65	.	24 410	86 850	138 960	5,90
1.7.1986	43,65	.	26 190	86 850	138 960	5,90
1.1.1987	45,90	.	27 560	91 320	146 120	6,25
1.1.1988	48,40	.	29 050	96 240	153 990	6,55
1.1.1989	52,00	.	31 210	103 400	165 440	7,05
1.1.1990	55,50	.	33 300	110 410	176 660	7,55
1.1.1991	59,75	.	35 850	118 910	190 250	8,10
1.1.1992	63,00	.	37 800	113 890	189 810	8,55
1.9.1992	63,00	.	37 800	113 890	189 810	8,55
1.1.1993	63,20	.	37 930	114 290	190 480	8,60
1.1.1994	64,95	78,30	37 930	114 290	190 480	.
1.1.1995	65,90	79,40	38 470	115 920	193 190	.

1982–91

a = työtulo, jota pienemmillä tuloilla päiväraha on vähimmäispäiväraha + 30 % työtulon 300. osasta ja josta alkaen tuloajaan b saakka 80 % työtulon 300. osasta.

b = työtulo, jota suuremmilla tuloilla päiväraha kasvaa 50 %:lla ylittään 300. osasta tuloajaan c saakka.

c = työtulo, jota suuremmilla tuloilla päiväraha kasvaa 30 %:lla ylittään 300. osasta.

1992–93

a = työtulo, jota pienemmillä tuloilla päiväraha on vähimmäispäiväraha + 30 % työtulon 300. osasta ja jota suuremmilla tuloilla päiväraha kasvaa säädetyllä prosenttimäärällä ylittään 300. osasta tuloajaan b saakka. **Prosenttimäärä** oli 31.8.1992 saakka 75, 31.12.1992 saakka 70 ja 1.1.1993 alkaen 66.

b = työtulo, jota suuremmilla tuloilla päiväraha kasvaa säädetyllä määrällä ylittään 300. osasta tuloajaan c saakka. **Prosenttimäärä** oli 31.8.1992 saakka 45 ja 1.9.1992 alkaen 40.

c = työtulo, jota suuremmilla tuloilla päiväraha kasvaa 25 %:lla ylittään 300. osasta.

1994–95

a = työtulo, jota pienemmillä tuloilla päiväraha on 63,20 mk + 30 % työtulon 300. osasta (1994) 64,10 mk + 30 % työtulon 300. osasta (1995) ja jota suuremmilla tuloilla päiväraha kasvaa 66 %:lla ylittään 300. osasta tuloajaan b saakka. (Vuositulojen ollessa alle 35 930 mk päiväraha korotetaan 2,8 %:lla).

b = työtulo, jota suuremmilla tuloilla päiväraha kasvaa 40 %:lla ylittään 300. osasta tuloajaan c saakka.

c = työtulo, jota suuremmilla tuloilla päiväraha kasvaa 25 %:lla ylittään 300. osasta.

1982–91

a = arbetsinkomstgräns, under vilken dagpenningen utgör minimibeloppet + 30 % av 1/300 av arbetsinkomsten och över vilken den ända till arbetsinkomstgräns b utgör 80 % av 1/300 av arbetsinkomsten.

b = arbetsinkomstgräns, över vilken dagpenningen ända till inkomstgräns c stiger med 50 % av 1/300 av det överskjutande beloppet.

c = arbetsinkomstgräns, över vilken dagpenningen stiger med 30 % av 1/300 av det överskjutande beloppet.

1992–93

a = arbetsinkomstgräns, under vilken dagpenningen utgör minimibeloppet + 30 % av 1/300 av arbetsinkomsten och över vilken dagpenningen ända till inkomstgräns b stiger med lagstadgad procent av 1/300 av det överskjutande beloppet. **Procentsatsen** var 75 t o m 31.8.1992, 70 t o m 31.12.1992 och 66 fr o m 1.1.1993.

b = arbetsinkomstgräns, över vilken dagpenningen stiger med lagstadgad procent av 1/300 av det överskjutande beloppet ända till inkomstgräns c. **Procentsatsen** var 45 t o m 31.8.1992 och 40 fr o m 1.9.1992.

c = arbetsinkomstgräns, över vilken dagpenningen stiger med 25 % av 1/300 av det överskjutande beloppet.

1994–95

a = arbetsinkomstgräns, under vilken dagpenningen utgör 63,20 mk + 30 % av arbetsinkomsten (1994) 64,10 mk + 30 % av arbetsinkomsten (1995) och över vilken dagpenningen ända till inkomstgräns b stiger med 66 % av 1/300 av det överskjutande beloppet. (Dagpenningbeloppet höjs med 2,8 % vid en årsinkomst under 35 930 mark).

b = arbetsinkomstgräns, över vilken dagpenningen ända till inkomstgräns c stiger med 40 % av 1/300 av det överskjutande beloppet.

c = arbetsinkomstgräns, över vilken dagpenningen stiger med 25 % av 1/300 av det överskjutande beloppet.

**c. Päivärahaperusteiden markkamäärät vuodesta 1996
Dagpenningbelopp och -grunder fr o m 1996**

Tarkistusajankohta Justeringstidpunkt	Tarveharkintaisen sairauspäivärahan enimmäismäärä, mk/pv Behovsprövad sjuk- dagpenning, högsta belopp, mk/dag	Vanhempain- päivärahan vähimmäistaso, mk/pv Föräldradagpenning, lågsta nivå, mk/dag	Työtulo, mk/v Arbetsinkomst, mk/år			Palkansaaajien työtulosta vähennettävä osuus, % ¹⁾ Avdrag på lön- tagares arbets- inkomst, % ¹⁾
			a	b	c	
1.1.1996	60	60	5 000	130 000	200 000	4,5
1.1.1997	60	60	5 080	132 280	203 520	4,5
1.1.1998	60	60	5 180	134 800	207 380	5,0

¹⁾ Työntekijän työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksun ottaminen huomioon yleistä ansiotasoa alentavina tekijöinä.
Med beaktande av pensions- och arbetslöshetsförsäkringspremiernas minskande effekt på den allmänna inkomstnivån.

a = työtulo, jota pienemmillä tuloilla ei saa sairauspäivärahaa (tietyn edellytyksen voi kuitenkin saada tarveharkintaista sairauspäivärahaa).

b = työtulo, jota pienemmillä tuloilla tuloajasta alkaen päiväraha on 70 % työtulon 300. osasta ja jota suuremmilla tuloilla päiväraha kasvaa 40 %:lla ylittään 300. osasta tuloajasta c saakka.

c = työtulo, jota suuremmilla tuloilla päiväraha kasvaa 25 %:lla ylittään 300. osasta.

a = arbetsinkomstgräns, under vilken dagpenning inte utbetalas (på vissa villkor kan behovsprövad sjukdagpenning dock utges).

b = arbetsinkomstgräns, under vilken dagpenning fr o m inkomstgräns a utgör 70 % av 1/300 av arbetsinkomsten och över vilken dagpenningen ändå till inkomstgräns c stiger med 40 % av 1/300 av det överskjutande beloppet.

c = arbetsinkomstgräns, över vilken dagpenningen stiger med 25 % av 1/300 av det överskjutande beloppet.

tään 60 mk/pv. (Alunperin vähimmäismäärään liit-
tynyt 9 arkipäivän omavastuu aika poistettiin
1.6.1996 taannehtivasti vuoden alusta.)

- 1.1.1996 alkaen opiskelijan sairauspäiväraha on 86 % normaalista opintorahasta tai aikuisopintorahasta, jota hän sai päivärahan alkamista edeltäneen kuukauden aikana. Opintorahaa ei makseta samanaikaisesti sairauspäivärahan kanssa. Kuntoutujan sairaus- ja vanhempainpäiväraha on vähintään kuntoutusrahan suuruinen (ilman mahdollisia kuntoutusrahan korotuksia), jos henkilö oli edeltäneen 6 kk:n aikana saanut kuntoutusrahaa. Työttömän sairauspäiväraha on 86 % työttömyysturvaetuudesta, jota hän sai työkyvyttömyyden alkamista edeltäneen kuukauden aikana. (Aiemmin vaadittiin työttömyysturvaetuuden saamista työkyvyttömyyden alkaessa.) Asevelvolliselle ei enää makseta sairauspäivärahaa.
- 1.1.1997 alkaen vanhempainrahaan oikeuttavan ottolapsen ikäraja on 7 vuotta (ennen 6 vuotta). Ottovanhempien vanhempainrahakausi pitenee 100:sta 180 arkipäivään. Ottoisä sai oikeuden 6 arkipäivän isyysrahaan.
- 1.1.1997 alkaen vanhempainrahakausi pitenee 60 arkipäivällä lasta kohti (toisesta lapsesta alkaen) niillä vanhemmillä, joille syntyy yhtä useampia lapsia kerralla. Uudistus koskee myös ottovanhempia.
- 1.1.1997 alkaen aiemmin lapsen syntymän yhteydessä pidettävä 6–12 arkipäivän isyysloma voidaan pitää muulloinkin äitiysrahakaudella. Valinnaisena aikana äitiys- ja vanhempainrahakaudella pidettävän 6 arkipäivän isyysloman ei tarvitse enää olla yhtäjaksoinen.

ningen, dock minst 60 mk/dag. (Den självrisktid om 9 vardagar som ursprungligen gällde för minimidagpenningen avlägsnades 1.6.1996 med verkan från 1.1.1996).

- 1.1.1996 blev sjukdagpenningen för studerande 86 % av den studiepenning eller vuxenstudiepenning som betalas närmast föregående månad. Studiepenning och sjukdagpenning utges inte samtidigt. Sjukdagpenningen och föräldradagpenningen till rehabiliteringsklienter är minst lika stor som rehabiliteringspenningen (eventuella tillägg till rehabiliteringspenningen undantagna), om mottagaren haft rehabiliteringspenning under de närmast föregående 6 månaderna. Sjukdagpenningen till arbetslösa utgör 86 % av den arbetslöshetsförmån som utbetalades under månaden före arbetslöshetsförmågan. (Tidigare krävdes det att den arbetslöse vid arbetslöshetsförmågan början hade en arbetslöshetsförmån.) Värnpliktiga får inte längre sjukdagpenning.
- 1.1.1997 blev åldersgränsen för adoptivbarn som ger rätt till föräldrapenning 7 år (tidigare 6 år). Föräldrapenningperioden för adoptivföräldrar förlängdes från 100 till 180 vardagar. Adoptivfadern fick rätt till 6 dagars faderskapspenning.
- 1.1.1997 förlängdes föräldrapenningperioden vid flerbarnsfödelse med 60 vardagar per barn (från det andra barnet). Ändringen gäller även adoptivföräldrar.
- 1.1.1997 ändrades bestämmelserna så att faderskapsledigheten om 6–12 vardagar i samband med förlossningen kan tas ut när som helst under moderskapspenningperioden. Faderskapsledigheten om 6 dagar vid valbar tidpunkt under moderskaps- och föräldrapenningperioden behöver inte längre tas ut i en följd.

Sairaanhoitovakuutus

Sairaanhoitokorvauksiin on tehty seuraavia muutoksia:

- 1.1.1967 alettiin korvata lääkärinpalkkioita.
- 1.2.1968 lisättiin ilmaislääkkeisiin oikeuttavia sairauksia 27:stä 40:een. Kaikki lisätyt sairaudet olivat harvinaisia.
- 1.1.1970 lisättiin ilmaislääkkeisiin oikeuttavia sairauksia 40:stä 45:een. Näihin sisältyi yleisiä sairauksia.
- 1.4.1972 sairausvakuutuksen korvausjärjestelmää muutettiin kansanterveyslain voimaantulon johdosta. Ilmaislääkkeisiin oikeuttavia sairauksia lisättiin 45:stä 47:ään. Lisätyt sairaudet olivat harvinaisia.
- 1.1.1982 lääkärinpalvelu- sekä tutkimus- ja hoitokorvaukset terveyskeskuksille alennettiin 26 %:iin taksojen mukaisista määristä (ennen 100 %).
- 1.1.1983 lääkärinpalvelu- sekä tutkimus- ja hoitokorvaukset terveyskeskuksille lakkautettiin kokonaan. Terveyskeskusten sairaankuljetuskustannuksiin sairausvakuutus osallistuu edelleen.
- 1.1.1986 liitettiin vuonna 1961 ja sen jälkeen syntyneiden hammashuolto sairausvakuutuksen piiriin.
- 1.1.1986 otettiin käyttöön uusi 90 prosentin lääkekorvausluokka. Lääkkeiden lisäksi alettiin korvata kliinisiä ravintovalmisteita ja perusvoiteita sekä eri-

Sjukvårdsförsäkring

Sjukvårdsersättningarna har undergått följande förändringar:

- 1.1.1967 började ersättning utges för läkararvoden.
- 1.2.1968 ökades antalet sjukdomar som berättigar till gratisläkemedel från 27 till 40. Förändringen omfattade enbart sällsynta sjukdomar.
- 1.1.1970 ökades antalet sjukdomar som berättigar till gratisläkemedel från 40 till 45. Förändringen omfattade vanliga sjukdomar.
- 1.4.1972 ändrades sjukförsäkringsersättningssystemet på grund av folkhälsolagens ikraftträdande. De till gratisläkemedel berättigande sjukdomarnas antal steg från 45 till 47. De nytillkomna sjukdomarna var bägge ovanliga sjukdomar.
- 1.1.1982 sänktes ersättningarna till hälsovårdscentralerna för läkartjänster, undersökning och behandling till 26 % av taxebeloppen (tidigare 100 %).
- 1.1.1983 upphörde ersättningarna till hälsovårdscentralerna för läkartjänster, undersökning och behandling helt. Sjukförsäkringen deltar fortfarande i hälsovårdscentralernas sjuktransportkostnader.
- 1.1.1986 inlemdes tandvård för år 1961 och senare födda personer i sjukförsäkringen.
- 1.1.1986 togs en ny ersättningskategori för läkemedel, 90 %, i bruk. Ersättningar började utges för kliniska näringspreparat och salvbaser samt för

d. Sairaanhoitokorvausten markkamääräiset omavastuut vuodesta 1964 Sjukvårdsersättningarnas självriskbelopp fr o m år 1964

Tarkistusajankohta Justeringsstidpunkt	Omavastuu, mk-- Självriskandel, mk					
	Lääkkeet – Läkemedel			Tutkimus ja hoito Undersök- ning och behandling	Matkat – Resor	
	Ostokertakohtainen – Per inköp		Vuotuinen Ärlig		Matka- kohtainen Per resa	Vuotuinen Ärlig
	Peruskorvaus Grundersättning	Erityiskorvaus Specialersättning				
1.9.1964	4	—	—	6	2,50 ¹⁾	—
1.1.1978	10	—	—	10	7,50	—
1.1.1979	11	—	—	11	7,50	—
1.1.1983	15	—	—	17	12	—
1.1.1984	20	—	—	20	15	—
1.1.1986	20	—	2 228	20	15	—
1.1.1987	20	—	2 343	20	15	—
1.1.1988	30	—	2 469	30	25	500
1.1.1989	30	—	2 653	30	25	500
1.1.1990	35	—	2 833	40	30	500
1.1.1991	35	—	3 050	40	30	500
1.1.1992	45	—	2 500	70	35	700
1.1.1993	45	—	3 100	70	45	900
1.4.1994	50	25	3 100	70	45	900
1.1.1995	50	25	3 158	70	45	900
1.1.1996	50	25	3 166	70	45	900
1.1.1997	50	25	3 185	70	45	900
1.1.1998	50	25	3 240	70	45	900

¹⁾ 1.9.1964–1.2.1966 ensimmäiseltä matkalta korvattiin 5 markan ylittävä osa.
1.9.1964–1.2.1966 ersattes första resan till den del som översteg 5 mark.

- tyisen suuria lääkekustannuksia (vuotuinen omavastuu 2 228 mk).
- 1.1.1988 alettiin korvata erityisen suuria matkakustannuksia (vuotuinen omavastuu 500 mk).
 - 1.1.1988 alkaen korvataan 90-prosenttisesti osa hammaslääkäripalkkioista (iän perusteella korvattava suun ja hampaiden tutkimus ja ehkäisevä hoito).
 - 1.7.1988 hammashuolto laajeni vuonna 1960 syntyneisiin.
 - 1.7.1989 hammashuolto laajeni vuonna 1958 ja 1959 syntyneisiin.
 - 1.7.1990 hammashuolto laajeni vuonna 1956 ja 1957 syntyneisiin.
 - 1.1.1992 alennettiin 90 prosentin lääkekorvaus 80 prosentiksi.
 - 1.9.1992 alennettiin peruskorvattavien lääkkeiden korvausprosentti 50:stä 40:een. Osa käsikauppalääkkeistä jätettiin sairausvakuutuskorvausten ulkopuolelle.
 - 1.10.1992 alkoivat rintamaveteraanit saada korvausta hammashuollosta, myös proteettiseen hoitoon liittyvän klinisen työn kustannuksista (laki rintamaveteraanien hammashuollon järjestämisestä ja korvaamisesta).
 - 1.1.1993 alkaen sairausvakuutus ei enää maksa kunnille korvausta terveyskeskusten sairaankuljetuksesta.
 - 1.1.1994 alkaen vakuutetulle korvataan kustannukset, jotka ovat aiheutuneet avohoidon sairaankuljetusajoneuvon käytöstä.
 - 1.4.1994 lääkekorvausten perusteet muuttuivat. Entinen 80 %:n korvausprosentti laski 75:een ja peruskorvattavien lääkkeiden 40 %:n korvausprosentti nousi 50:een. 100- ja 75-prosenttisesti korvattaviin lääkkeisiin tuli kiinteä omavastuu, 25 mk.
 - 1.1.1996 alennettiin korvaus hammaslääkäripalkkiosta, joka koskee v. 1956 tai myöhemmin syntyneiden suun ja hampaiden tutkimusta ja ehkäisevää hoitoa, 90 prosentista 75 prosenttiin.
 - 1.10.1997 alkaen v. 1955 ja sitä ennen syntyneille korvataan enintään joka kolmas kalenterivuosi hammaslääkärintekemä tutkimus ja ehkäisevä hoito (75 % palkkiosta tai taksan mukaisesta määrästä). Laki on voimassa 31.12.1999 saakka.
 - 1.5.1998 alkaen rintamaveteraanit saavat korvausta (50 %) myös protetiikan teknisestä työstä.
- stora läkemedelskostnader (årlig självrisk 2 228 mk).
- 1.1.1988 började ersättning utges för stora årliga resekostnader (årlig självrisk 500 mk).
 - 1.1.1988 blev en del tandläkararvoden 90-procentigt ersättningsgilla (undersökning och preventiv vård av mun och tänder för unga personer).
 - 1.7.1988 utsträcktes tandvården till år 1960 födda.
 - 1.7.1989 utsträcktes tandvården till år 1958 och 1959 födda.
 - 1.7.1990 utsträcktes tandvården till år 1956 och 1957 födda.
 - 1.1.1992 sänktes den 90-procentiga läkemedelsersättningen till 80 procent.
 - 1.9.1992 sänktes grundersättningen för läkemedel från 50 till 40 procent, och vissa handköpsläkemedel lämnades utanför ersättningsystemet.
 - 1.10.1992 började ersättningar för tandvård inklusive kliniskt arbete i samband med protetisk behandling utges till frontveteraner (lag om anordnande av och ersättning för tandvården för frontveteraner).
 - 1.1.1993 upphörde utbetalningen av sjukförsäkringsersättning till kommunerna för hälsovårdscentralernas sjuktransporter.
 - 1.1.1994 infördes ersättning till försäkrade för anlitande av sjuktransportfordon inom öppenvården.
 - 1.4.1994 ändrades grunderna för läkemedelsersättningar. Ersättningen på 80 % sjönk till 75 % och procenten vid grundersättningsgilla läkemedel steg från 40 till 50 %. För köp av läkemedel som ersätts till 100 och 75 % infördes en självrisk, 25 mk.
 - 1.1.1996 sjönk ersättningen för tandläkararvoden som gäller undersökning och preventiv vård av mun och tänder för personer födda 1956 eller senare från 90 till 75 %.
 - 1.10.1997 började år 1955 och tidigare födda få ersättning högst vart tredje kalenderår för av tandläkare utförd undersökning och profylax (75 % av arvodet eller taxebeloppet). Lagen är i kraft till 31.12.1999.
 - fr o m 1.5.1998 får frontveteraner ersättning (50 %) även för tekniskt protesarbete.

Taksat. Yksityissektorin lääkärin- ja hammaslääkäripalkkioille sekä tutkimus- ja hoitotoimenpiteille on vahvistettu taksat, joiden yli menevältä osalta sairausvakuutuslain mukaista korvausta ei makseta. Taksojen perusteet määrää sosiaali- ja terveysministeriö ja Kela vahvistaa taksat. Niitä on tarkistettu seuraavasti:

Taxor. För den privata sektorns läkar- och tandläkararvoden samt undersökningar och behandlingar har särskilda taxor fastställts. Sjukförsäkringen ersätter inte kostnader utöver taxebeloppet. Taxornas grunder bestäms av social- och hälsovårdsministeriet och taxorna fastställs av FPA. Taxorna har undergått följande justeringar:

	Tarkistus- ajankohta	Keskim. korotus, %		Justerings- tidpunkt	Genomsnittlig förhöjning, %
Lääkäriin- palkkiot	28.12.1966		Läkar- arvoden	28.12.1966	
	1.8.1973	15		1.8.1973	15
	1.3.1976	45		1.3.1976	45
	1.2.1979	23		1.2.1979	23
	1.4.1982	31		1.4.1982	31
	1.1.1986	25		1.1.1986	25
	1.7.1989	34		1.7.1989	34
	1.5.1995	—		1.5.1995	—
	1.1.1997	—		1.1.1997	—
Hammaslääkäriin- palkkiot	1.1.1986	70–75	Tandläkar- arvoden	1.1.1986	70–75
	1.7.1989	24		1.7.1989	24
	1.1.1995	—		1.1.1995	—
	1.1.1997	—		1.1.1997	—
	1.5.1998 ¹⁾	7		1.5.1998 ¹⁾	7
Laboratorio- tutkimukset	20.8.1964		Laboratorieunder- sökningar	20.8.1964	
	1.8.1973	20		1.8.1973	20
	1.9.1974	12		1.9.1974	12
	1.3.1976	33		1.3.1976	33
	1.2.1979	20		1.2.1979	20
	1.4.1982	40		1.4.1982	40
	1.1.1986	25		1.1.1986	25
	1.7.1989	34		1.7.1989	34
	1.5.1995	—		1.5.1995	—
	1.1.1997	—		1.1.1997	—
Röntgen- tutkimukset	20.8.1964		Röntgenunder- sökningar	20.8.1964	
	1.8.1973	20		1.8.1973	20
	1.9.1974	30		1.9.1974	30
	1.3.1976	32		1.3.1976	32
	1.2.1979	20		1.2.1979	20
	1.4.1982	40		1.4.1982	40
	1.1.1986	25		1.1.1986	25
	1.7.1989	34		1.7.1989	34
	1.5.1995	—		1.5.1995	—
	1.1.1997	—		1.1.1997	—

¹⁾ Korotus koski veteraanien hammashuollon protetiikan klinistä työtä.
Förhöjningen gällde kliniskt protesarbete i samband med veteran tandvården.

Työterveyshuolto

Työterveyshuollon korvausjärjestelmä on muuttunut seuraavasti:

- 1.9.1964 alettiin korvata työnantajan järjestämän sairaanhoidon kustannuksia (20 % kustannuksista).
- 1.9.1969 korvauksen piiriin hyväksyttiin myös ehkäisevä työterveyshuolto.
- 1964–78 välisenä aikana korvausprosentteja nostettiin useita kertoja järjestetyn työterveyshuollon laajuudesta riippuen.
- 1.1.1979 työterveyshuollon korvausjärjestelmä muuttui työterveyshuoltolain voimaan tultua. Työnantajan järjestämän lakisääteisen työterveyshuollon ja muun terveydenhuollon kohtuullisista ja tarpeellisista kustannuksista korvataan 60 %. Samoin korvataan yrittäjälle ja omaa työtään tekeville lakisääteisen työterveyshuollon kohtuullisista ja tarpeellisista kustannuksista 60 %. Työterveyshuol-

Företagshälsövärd

Bestämmelserna om ersättning för företagshälsövärd har ändrats enligt följande:

- 1.9.1964 började ersättning utgå för av arbetsgivare anordnad sjukvård (20 % av kostnaderna).
- 1.9.1969 blev också preventiv företagshälsövärd ersättningsgill.
- 1964–78 höjdes ersättningsprocenterna flera gånger; höjningarna berodde av hälsövärdens omfattning.
- 1.1.1979, när lagen om företagshälsövärd trädde i kraft, ändrades bestämmelserna om ersättning för företagshälsövärd. I ersättning utgår 60 % av de nödiga och skäligen kostnaderna för av arbetsgivare anordnad lagstadgad företagshälsövärd och annan hälsövärd. Likaså ersätts företagare och den som utför eget arbete med 60 % av nödiga och skäligen kostnader för lagstadgad företagshälsövärd. Fö-

to laajeni 1. 1. 1979–31. 3. 1983 välisenä aikana koskemaan kaikkia toimialoja ja kaikkia lain edellyttämiä toimenpiteitä.

- 1.1.1985 alkaen korvataan terveyskeskukselle valtion varoista maatalousyrittäjien työolosuhdeselvitysten kustannukset sairausvakuutuslain mukaisen korvauksen ylittävältä osalta.
- 1.1.1988 pieneni sairausvakuutuskorvaus työterveyshuollon ja muun terveydenhuollon kustannuksista 55 %:iin ja
- 1.1.1992 alkaen 50 %:iin.
- Vuodelta 1993 ja 1994 perittiin 100 markan vuositmaksu työnantajan järjestämän avosairaanhoidon lääkäripalvelujen käyttäjältä.
- 1.1.1995 työterveyshuollon korvausjärjestelmä uudistettiin. Uudistuksella pyrittiin vahvistamaan ennalta ehkäisevää ja työkykyä ylläpitävää toimintaa. Lakisääteiselle työterveyshuollolle ja työnantajan vapaaehtoisesti järjestämälle sairaanhoidolle ja muulle terveydenhuollolle määrittiin kummallekin erikseen korvauksen enimmäismäärät. Erikoislääkärien palveluja rajattiin ja perheenjäsenten terveydenhuollon korvaaminen lopetettiin.

retagshälsovården utvidgades under tiden 1.1. 1979–31.3.1983 till att omfatta alla branscher och alla i lag avsedda åtgärder.

- Fr o m 1.1.1985 utges ur statsmedel ersättning till hälsovårdscentralerna för den del av kostnaderna för utredningar av arbetsförhållandena hos lantbruksföretagare som överskjuter SFL-ersättningen.
- 1.1.1988 sjönk ersättningen för företagshälsovård och annan hälsovård till 55 %, och
- 1.1.1992 sjönk ersättningen till 50 %.
- 1993 och 1994 uppbars en årsavgift om 100 mk av personer som anlitade läkartjänster inom arbetsgivarordnad öppen sjukvård.
- 1.1.1995 förnyades ersättningssystemet för företagshälsovården i syfte att förstärka verksamheten för förebyggande och bevarande av arbetsförmågan. För den lagstadgade företagshälsovården och av arbetsgivaren frivilligt anordnad sjukvård och annan hälsovård fastställdes separata maximiersättningsbelopp. Specialistservicen begränsades och ersättningarna för familjemedlemmars hälsovårdskostnader slopades.

Työnantajan järjestämän työpaikkaterveydenhuollon työntekijäkohtaiset enimmäismäärät ovat seuraavat:

Vuosi	mk			
	korvausluokka I		korvausluokka II	
	kustannukset	korvaukset	kustannukset	korvaukset
1995	600	300	900	450
1996	620	310	930	465
1997	620	310	930	465

Huom. Erityisestä syystä (esim. työpaikan pieni koko) enimmäismäärät voivat olla taulussa esitetyjä suuremmat.

Maximibeloppen per arbetstagare för ersättningar för företagshälsovård som anordnats av arbetsgivaren är följande:

År	mk			
	ersättningsklass I		ersättningsklass II	
	kostnader	ersättningar	kostnader	ersättningar
1995	600	300	900	450
1996	620	310	930	465
1997	620	310	930	465

Anm Av särskilda skäl kan maximibeloppen vara större än de belopp som upptas i tabellen (t ex arbetsplatsens storlek).

Liite 3. Kuntoutustoiminnan kehitys

Bilaga 3. Rehabiliteringsverksamhetens utveckling

1. Kehityksen pääpiirteet

Vanha kansaneläkelaki vuodelta 1937 sisälsi säännöksen sairaanhoidon, ammattiopetuksen ja työvälneiden antamisesta työkyvyttömyyseläkkeen saajalle työ- ja ansiokyvyn palauttamiseksi sekä sairaanhoidon antamisesta työkyvyttömyyden estämiseksi.

Uuden kansaneläkelain mukaan, joka tuli voimaan 1957, vakuutetulle voitiin pysyvän työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn palauttamiseksi kustantaa lääkintähuoltoa, koulutusta ja työhuoltoa.

Vuonna 1964 voimaan tullut sairausvakuutuslaki velvoitti käyttämään vuosittain 2 % vakuutettujen sairausvakuutusmaksuista sairauksien ehkäisemistä ja vakuutettujen kuntouttamista tarkoittavaan toimintaan.

1.10.1991 alkaen Kelan kuntoutustoiminnasta säädetään omilla erillisillä laeilla (laki Kelan järjestämästä kuntoutuksesta, kuntoutusrahalaki). Samalla kumottiin kansaneläke- ja sairausvakuutuslain kuntoutussäännökset.

2. Kuntoutustoiminnan muutokset

Kuntoutustoiminta on kehittynyt seuraavasti:

- Vanhan kansaneläkelain aikana Kelan kuntoutustoiminta sisälsi pääasiassa osallistumisen Invalidi-, Reuma- ja Kiipulasäätiön toimintaan. Yksilökohtainen kuntoutus vilkastui vasta sairausvakuutuslain tultua voimaan.
- 1972 aloitti toimintansa kuntoutustutkimuskeskus, mikä merkittävästi vahvisti kuntoutukseen liittyvää tutkimustoimintaa.
- 1970-luvulla etuudet rajoituivat pääasiassa kuntoutuksesta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen (ml. koulutuksen aikaiset asunto- ja ravintokustannukset).
- 1980 otettiin laajempi vastuu kuntoutettavan taloudellisesta kokonaistilanteesta ja etuudet laajenivat käsittämään myös lyhytaikaisten kuntoutusjaksojen aikaisen toimeentuloturvan.
- 1981 toimeentuloturva laajeni käsittämään myös kuntoutettavan lapset ja puolison ammatillisen koulutuksen aikana. Kuntoutusetuuksien markkamääriä alettiin tarkistaa yleistä kustannuskehitystä seuraten.

1. Utvecklingen i huvuddrag

Den gamla folkpensionslagen från år 1937 innehöll ett stadgande om att invaliditetspensionstagare för återställande av arbets- och förvärvsförmågan kunde få sjukvård, yrkesundervisning och arbetsredskap. Likaså kunde försäkrade beredas sjukvård för förebyggande av invaliditet.

Enligt den nya folkpensionslagen, som trädde i kraft 1957, kunde medicinalvård, utbildning och arbetsvård bekostas för förhindrande av varaktig arbetsoförmåga eller för återställande av arbets- och förvärvsförmåga.

Sjukförsäkringslagen, som trädde i kraft 1964, ålade anstalten att för sjukdomsprevention och rehabilitering av försäkrade årligen använda 2 % av de influtna sjukförsäkringspremierna.

Från 1.10.1991 regleras FPAs rehabiliteringsverksamhet av särskilda lagar (lagen om rehabilitering som ordnas av FPA, lagen om rehabiliteringspenning). Samtidigt upphävdes stadgandena om rehabilitering i folkpensions- och sjukförsäkringslagen.

2. Ändringar i rehabiliteringsverksamheten

Verksamheten har utvecklats på följande sätt:

- Under den gamla folkpensionslagens tid bestod rehabiliteringsverksamheten huvudsakligen i att FPA deltog i Invalid-, Reuma- och Kiipulastiftelsernas verksamhet. Den individuella rehabiliteringen tog fart först när sjukförsäkringslagen trätt i kraft.
- Centralen för rehabiliteringsforskning inledde sin verksamhet 1972, varefter rehabiliteringen blev föremål för en betydligt intensivare forskning.
- På 1970-talet begränsade sig förmånerna närmast till ersättningar för rehabiliteringskostnader (inkl. kostnader för mat och bostad).
- 1980 togs större ansvar för rehabiliteringsklientens ekonomiska situation och förmånerna utökades med utkomstbidrag för kortvariga rehabiliteringsperioder.
- Från 1981 omfattar utkomstbidraget också make och barn till klient i yrkesutbildning. Rehabiliteringsförmånernas belopp började justeras så att de följer den allmänna kostnadsutvecklingen.

- 1984 arvioitiin uudelleen Kelan kuntoutustoiminnan sisältö ja painoalueet. Aikaisempaa voimakkaammin painottuivat tämän jälkeen työelämästä pois-saolevien toimintakykyä ylläpitävä kuntoutus, varhaiskuntoutus ammattialoitain painottuneena sekä vaikeavammaisten ja lasten kuntoutus.
- 1986 otettiin käyttöön kuntoutusasioiden sisäinen muutoksenhakumenettely.
- 1.10.1991 tuli voimaan laki Kelan järjestämästä kuntoutuksesta. Sen mukaan Kelalla on velvollisuus järjestää vajaakuntoisten ammatillista ja vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta (sisältää muutoksenhakuoikeuden). Lisäksi Kela voi erillisen vuosittain päätettävän määrärahan puitteissa järjestää muuta ammatillista ja lääkinnällistä kuntoutusta.

Kuntoutuksen lakisääteistäminen ei olennaisesti muuttanut Kelan aiemmin toteuttamaa ammatillista kuntoutusta lukuunottamatta uutena toimintana alkanutta työkykyä ylläpitävää ja parantavaa valmennusta. Sen sijaan lääkinnällisen kuntoutuksen painoalueet muuttuivat. Mm. vaikeavammaisten lääkinnällinen kuntoutus on Kelassa uutta toimintaa. Harkinnanvaraisen kuntoutuksen toteuttaminen tuli epävarmemmaksi (määrärahasisidonnaisuus).

- 1.10.1991 voimaan tulleella kuntoutusrahalaila säädetään kuntoutusajan toimeentuloturvasta. Laila parannettiin erityisesti muualta kuin Kelalta kuntoutusta saavien toimeentuloturvaa.
- Vuosina 1992–94 toteutetut sairausvakuutuksen päivärahan korvauserusteiden yms. muutokset koskevat myös (sairausvakuutuksen päivärahan suuruista) kuntoutusrahaa.
- 1.1.1993 kuntoutusrahan omavastuu piteni 7 arkipäivästä 9:ään.
- 1.1.1995 tarkennettiin kuntoutus- ja kuntoutusrahalakia eräiltä osin (mm. kuntoutusrahan omavastuuaikojen osalta).
- 1.1.1996 alkaen elinkeinotukea ei enää myönnetä lainana. Avustuksen enimmäismäärästä säädetään asetuksella. Lisäksi kuntoutuksen matkakustannuksille säädettiin omavastuusuudet (samansuuruisen matkakohtainen ja vuotuinen omavastuu kuin sairausvakuutuksen matkakorvauksilla, erilliset vuotuiset omavastuut kummallakin).
- 1.1.1996 alkaen kuntoutuksen odotusajalta ja kuntoutusjaksojen väliseltä ajalta kuntoutusraha maksetaan 20 %:lla alennettuna.
- 1.1.1996 toteutuneet sairausvakuutuksen päivärahan määräytymisperusteiden muutokset koskevat myös (sairausvakuutuksen päivärahan suuruista) kuntoutusrahaa. Tarveharkintaiseen kuntoutusrahaan ei kuitenkaan sovelleta 60 päivän odotusaikaa.

- 1984 omvärderades innehållet av FPA-rehabiliteringen. Mer vikt än tidigare lades vid rehabilitering som bevarar funktionsförmågan hos icke förvärvsarbete personer och vid yrkesinriktad tidig rehabilitering samt vid rehabilitering av gravt handikappade och barn.
- 1986 togs det interna besvärssystemet i rehabiliteringsärenden i bruk.
- 1.10.1991 infördes lagen om rehabilitering som ordnas av Folkpensionsanstalten. Den förpliktar FPA att ordna yrkesinriktad rehabilitering för handikappade och medicinsk rehabilitering för gravt handikappade (besvärssrätt ingår). Dessutom kan FPA ordna annan yrkesinriktad och medicinsk rehabilitering inom ramen för ett anslag som bestäms årligen.

Rehabiliteringslagstiftningen har inte väsentligt förändrat den yrkesinriktade rehabilitering som FPA förut ordnat, med undantag av den nyinförda yrkesträningen för bevarande och förbättrande av arbetsförmågan. Däremot har den medicinska rehabiliteringens innehåll förändrats. Så är t ex den medicinska rehabiliteringen för gravt handikappade en ny verksamhet inom FPA. Verktägligheten av behovsprövad rehabilitering blev osäkrare (anslagsbunden).

- 1.10.1991 infördes lagen om rehabiliteringspenning, som stadgar om utkomstskydd för rehabiliteringsklienter. Genom lagen förbättrades utkomstskyddet särskilt för dem som får annan än FPA-rehabilitering.
- De under 1992–94 genomförda ändringarna i ersättningsgrunder etc för sjukdagpenningen gäller också rehabiliteringspenningen (beloppet lika stort som sjukdagpenningen).
- 1.1.1993 förlängdes självrisktiden för rehabiliteringspenning från 7 till 9 vardagar.
- 1.1.1995 preciserades lagarna om rehabilitering resp rehabiliteringspenning på vissa punkter (t ex självrisktiden för rehabiliteringspenning).
- 1.1.1996 upphörde beviljandet av lån som näringsstöd. Om det maximala understödet stadgas genom förordning. Vidare infördes en självriskandel för rehabiliteringsresekostnader (samma självrisker per enkel resa och per år som gäller för sjukförsäkringens resekostnadsersättningar; årssjälvriskerna räknas separat för vardera systemet).
- 1.1.1996 sänktes rehabpenningen för väntetid och tid mellan rehabiliteringsperioder med 20 %.
- De 1.1.1996 införda ändringarna i grunderna för sjukförsäkringsdagpenning gäller också i fråga om rehabiliteringspenning (av sf-dagpenningens storlek). 60-dagarsgränsen tillämpas dock inte på behovsprövad rehabpenning.

- 1.1.1996 lukien työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai opintotukea edeltäneen kuukauden aikana saaneen kuntoutusraha on vähintään 86 % em. etuudesta lisättynä 10 %:lla. Ammatillisessa koulutuksessa olevan itsenäisesti asuvan tai huoltovollisen kuntoutusraha vastaa ao. henkilön opintotuen tasoa.
- Ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien palvelutarpeita selvittävä hanke toteutettiin kymmenellä paikkakunnalla 1.7.1996–31.12.1997. Vuoden 1998 alusta palvelutarveselvitys laajeni koko maahan. Kela on yksi hankkeen toteuttaja. Harkinnanvaraisen kuntoutuksen rahamäärästä varattiin tätä tarkoitusta varten 40 milj. mk vuodelle 1997 ja 30 milj. mk vuodelle 1998.
- Från 1.1.1996 är rehabiliteringspenningen för dem som haft arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd eller studiestöd under den senaste månaden minst 86 % av denna förmån plus 10 %. För en självständigt boende eller försörjningspliktig person som får yrkesutbildning motsvarar rehabiliteringspenningen studiestödets nivå.
- Utredningar av äldre långtidsarbetslösas servicebehov utfördes på tio orter 1.7.1996–31.12.1997. Från början av 1998 omfattar utredningsprojektet hela landet. FPA deltar i genomförandet. Av anslagen för behovsprövad rehabilitering reserverades 40 milj mk 1997 och 30 milj mk 1998 för detta ändamål.

Liite 4. Työttömyysturvaetuuksien kehitys

Bilaga 4. Arbetslöshetsförmånernas utveckling

1. Kehityksen pääpiirteet

Työttömyysturvan peruspäivärahaajärjestelmä tuli voimaan ja annettiin Kelan hoidettavaksi	1.1.1985
Työvoimapolitiittisen koulutustuen hoito siirtyi ammatillisilta kurssikeskuksilta Kelalle	1.1.1991
Työttömyysturvajärjestelmä uusittiin	1.1.1994
Työttömyysturvajärjestelmää tiukennettiin, mutta toisaalta luotiin uusia työttömien aktivointiin tähtääviä etuuksia ...	1996–98

2. Työttömien yleistä perusturva koskevat muutokset

Etuuksiin on tehty seuraavia muutoksia:

- 1.4.1987 alkaen tarveharkintaa ei peruspäivärahasa sovelleta 55 v täyttäneisiin, jos ns. työssäoloehto on toteutunut. Osa puolison tuloista jätetään tarveharkinnassa ottamatta huomioon. Lasta huoltavan tulorajaa korotettiin. Osa-aikatyötä tekevien työttömyysturva parannettiin.
- 1.7.1989 alkaen parannettiin osa-aikatyötä tekevien työttömyysturva ja muutettiin työttömyyspäivärahan ja sairauspäivärahan yhteensovitystä.
- 1.1.1993 ensimmäistä kertaa työmarkkinoille tulevan peruspäivärahan omavastuu piteni 6 viikosta 3 kuukauteen.
- 1.1.1993 alkaen päivärahan saannin estää irtisanomisan palkan ohella myös työnantajalta työsuhteen päätyttyä saatua muu korvaus. Lasten kotihoitojen tuen perusosa ja sisaruskorotus, rekisteröimätön lisäeläke sekä vammaisen, vanhuksen tai pitkäaikaissairaana kotihoitojen tuki vähennetään täysimääräisestä päivärahasta. Tulot yrittäjätoiminnasta vähentävät aiempaa tuntuvammin päivärahan määrää.
- 1.9.1993 täsmennettiin mm. työvoimapolitiittisia edellytyksiä.
- 1.1.1994 peruspäivärahan saamiselle asetettiin työssäoloehto (työssä 6 kk viimeisten 2 vuoden aikana). Peruspäivärahaa maksetaan enää rajoitetun ajan (500 pv). Tarveharkinta poistuu asteittain (viimeistään 31.12.1995).
- 1.1.1994 otettiin käyttöön uusi tukimuoto, työmarkkinatuki. Tukeen on oikeus henkilöllä, joka on saanut työttömyyspäivärahaa enimmäisajan (500 pv) tai joka ei ole oikeutettu työttömyyspäivärahaan, koska ei täytä työssäoloehto. Tukea mak-

1. Utvecklingen i huvuddrag

Grunddagpenning för arbetslösa infördes och verkställigheten anförtröddes FPA	1.1.1985
Skötseln av det arbetskraftspolitiska utbildningsstödet överfördes från yrkeskurscentralerna till FPA	1.1.1991
Arbetslöshetsskyddet reviderades	1.1.1994
Arbetslöshetsskyddet åtstramades men å andra sidan skapades nya förmåner avsedda att aktivera de arbetslösa	1996–98

2. Ändringar i den allmänna grundtryggheten för arbetslösa

Förmånerna har undergått följande förändringar:

- fr o m 1.4.1987 görs ingen behovsprövning för grunddagpenning till personer som fyllt 55 år och uppfyller det s k arbetsvillkoret. En del av makens arbetsinkomst undantas vid behovsprövning. Inkomstgränsen för försörjningspliktig höjdes. Utkomstskyddet för deltidsarbetande förbättrades.
- fr o m 1.7.1989 förbättrades utkomstskyddet för deltidsarbetande. Samtidigt ändrades samordningen mellan UAL-dagpenningen och sjukdagpenningen.
- 1.1.1993 förlängdes självrisktiden för grunddagpenning till nykomlingar på arbetsmarknaden från 6 veckor till 3 månader.
- fr o m 1.1.1993 hindras dagpenningutbetalningen inte bara av lön för uppsägningstid utan också av annan ersättning som arbetsgivaren betalar vid anställningens upphörande. Grunddel och syskonförläggspension samt hemvårdsstöd för barn, oregistrerad tilläggspension samt hemvårdsstöd för handikappad, åldring eller långtidssjuk avdras på den fulla grunddagpenningen. Företagarinkomster påverkar dagpenningen mera kännbart än förut
- 1.9.1993 preciserades bl a de arbetskraftspolitiska förutsättningarna.
- 1.1.1994 tillkom ett arbetsvillkor för rätt till grunddagpenning (6 månaders arbete under de senaste 2 åren). Utbetalningstiden begränsades till 500 dagar. Behovsprövningen slopas stegvis (senast 31.12.1995).
- 1.1.1994 infördes en ny stödform, arbetsmarknadsstödet. Rätt till stödet har den som fått grunddagpenning för maximitiden (500 dgr) eller inte är berättigad till arbetslöshetsdagpenning, då arbetsvillkoret inte är uppfyllt. Betalningstiden är obegrän-

setaan rajoittamaton aika. Tuki on tarveharkintainen, ei kuitenkaan yli 54-vuotiaan työssäoloehdon täyttäneen tuki, päivärahalta pudonneen tuki (180 pv ajalta) eikä työvoimapolitiittisen toimenpiteen ajalta.

- 1.1.1995 alkaen päätoimisilla yrittäjillä on oikeus peruspäivärahaan täytettyään yrittäjän työssäoloehdon (yrittäjänä 2 vuotta viimeisten 4 vuoden aikana). Oikeus päivärahaan voi alkaa aikaisintaan 1.1.1996.
 - 1.11.1995 alkaen peruspäivärahasta ja työmarkkinatuesta vähennetään puolison saama lasten kotihoidon tuen perusosa ja sisaruskorotus (lisäosaa saavan tukea ei vähennetä).
 - 1.1.1996 alkaen nuorten (alle 20 v) oikeutta työmarkkinatukeen rajoitettiin (mm. ammattikoulutusta vailla oleva nuori ei saa kieltäytyä työstä/töyvoimapolitiittisesta toimenpiteestä/ammattillisesta koulutuksesta eikä olla hakeutumatta ammatilliseen koulutukseen), ensimmäistä kertaa työmarkkinoille tulevan odotusaika pidennettiin 3 kuukaudesta 5 kuukauteen ja työmarkkinatuella säädettiin 5 päivän omavastuu aika.
 - 1.1.1996 alkaen vuoden 1997 loppuun on voimassa työvurottelua koskeva järjestely, jossa työntekijä työnantajansa kanssa tekemän sopimuksen mukaan jää vuorotteluvapaalle ja työnantaja palkkaa hänen tilalleen työttömän työnhakijan. Vuorotteluvapaalle lähtevän korvaus on 60 % päivärahasta, jonka tämä olisi työttömänä saanut, kuitenkin enintään 4 500 mk/kk (ansiopäivärahan saaja). Kelan maksama vuorottelukorvaus on enintään 70,80 mk/pv.
 - 1.1.1997 alkaen 18–19-vuotiaita koskevat työmarkkinatuen saamisen rajoitukset ulotettiin myös 20–24-vuotiaisiin.
 - 1.1.1997 alkaen palkansaajan työssäoloehdon työssäoloaika pidennettiin 6 kk:sta 10 kk:een.
 - 1.1.1997 ikäraja, josta alkaen peruspäivärahaa voidaan tietyin edellytyksin maksaa 60 ikävuoteen saakka, nousi 55 vuodesta 57 vuoteen. (Kuitenkin ennen vuotta 1944 syntyneellä on oikeus lisäpäiviin tietyin edellytyksin.) Jos henkilö saa päivärahaa 60 v täyttäessään, päivärahan maksamista jatketaan, kunnes enimmäisaika (500 pv) tulee täyteen.
 - 1.1.1997 alkaen työssäoloehdoton kelpaavan koko-aikatyön palkan pitää vastata, ellei alalla ole työehtosopimusta, vähintään 40-kertaista peruspäivärahaa (4 720 mk/kk 1997).
 - 1.1.1997–31.12.1998 työssäoloon voidaan rinnastaa enintään 16 kalenteriviikon pituinen jakso, jolta henkilö on saanut työvoimapolitiittista koulutustukea.
 - 1.1.1997 alkaen peruspäivärahan omavastuu aika on 7 työpäivää (ennen 5 työpäivää). Se lasketaan vain kerran 500 päivän enimmäisaikaa kohti.
- sad. Stödet är behovsprövat, dock inte för personer över 54 år som uppfyllt arbetsvillkoret, personer som upphört att få dagpenning (180 dgr) eller personer som omfattas av arbetskraftspolitiska åtgärder.
- fr o m 1.1.1995 har heltidsföretagare rätt till grunddagpenning efter att ha uppfyllt arbetsvillkoret (2 års företagarkerksamhet de senaste 4 åren). Dagpenningrätten kan börja tidigast 1.1.1996.
 - fr o m 1.11.1995 minskar grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet med grunddel och syskonförhöjning till makens hemvårdsstöd för barn (gäller inte tilläggsdelstagares stöd).
 - fr o m 1.1.1996 begränsas rätten till arbetsmarknadsstöd för unga personer under 20 år (t ex de som saknar yrkesutbildning måste ta emot arbete/arbetskraftspolitiska åtgärder/yrkesutbildning eller söka sig till yrkesutbildning), väntetiden för nykomlingar på arbetsmarknaden förlängs från 3 till 5 månader och 5 dagars självrisktid införs för stödet.
 - från 1.1.1996 till slutet av 1997 gäller ett alterneringsarrangemang, där en arbetstagare enligt avtal med arbetsgivaren blir alterneringsledig medan en arbetslös arbetssökande får anställning. Under alterneringsledigheten utges en ersättning som utgör 60 % av den dagpenning vederbörande skulle få som arbetslös, dock högst 4 500 mk/mån (mottagare av inkomstrelaterad dagpenning). FPA betalar högst 70,80 mk/dag i alterneringsersättning.
 - fr o m 1.1.1997 gäller begränsningarna för 18–19-åringars rätt till arbetsmarknadsstöd också 20–24-åringar.
 - fr o m 1.1.1997 utökades arbetsvillkoret för löntagare från 6 till 10 mån.
 - 1.1.1997 höjdes den åldersgräns efter vilken grunddagpenning under vissa förutsättningar kan betalas fram till 60 års ålder från 55 till 57 år. (De som är födda före 1944 har emellertid under vissa förutsättningar rätt till tilläggsdagar.) Om en person har dagpenning vid fyllda 60 fortsätter utbetalningen maximitiden ut (500 dagar).
 - fr o m 1.1.1997 skall lön för heltidsarbete för att uppfylla arbetsvillkoret uppgå till minst 40 gånger grunddagpenningen (4 720 mk/mån 1997) om kollektivavtal saknas för branschen.
 - med arbete 1.1.1997–31.12.1998 kan jämföras högst en period om 16 kalenderveckor för vilken arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd betalas.
 - fr o m 1.1.1997 är självrisktiden för grunddagpenning högst 7 arbetsdagar (tidigare 5 dagar). Den beräknas bara en gång för maximitiden (500 dagar).

- 1.1.1997 lukien 500 päivän enimmäisaika ei ole enää sidottu neljään peräkkäiseen kalenterivuuteen. Enimmäisaikaan lasketaan 1.1.1994 lähtien maksetut peruspäivärahat. Enimmäisajan laskeminen aloitetaan alusta, kun henkilö on täyttänyt uudelleen työssääloehdon eli ollut työssä vähintään 10 kk 2 vuoden sisällä. Tämä ns. paluuehto edellytti aiemmin 6 kuukauden työssääoloa 8 kuukauden aikana.
- 1.1.1997 lukien peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea ei makseta ajalta, jolta työttömällä on oikeus saada vuosiloma-ajan palkkaa tai jolle lomakorvaus työsuhteen päättyessä voidaan jaksottaa.
- 1.1.1997 lukien sovitellulta peruspäivärahalta ja työmarkkinatuella poistuu työtulojen suojaosa (750 mk/kk 1996) ja sovitellussa otetaan huomioon 50 % työtuloista (ennen 80 %). Oikeutta soviteltuun peruspäivärahaan tai työmarkkinatukeen ei ole, jos henkilön työaika ylittää 75 % (ennen 80 %) alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöajasta.
- 1.1.1997 lukien työttömyyspäivärahalta työmarkkinatuella siirryttäessäkin on aina hankittava uusi omavastuu aika.
- 1.1.1997 alkaen huoltovelvollisen tarveharkinnassa työmarkkinatukea pienentävistä tulorajan ylittävistä tuloista otetaan huomioon 50 % (ennen 75 %). Yksinäisellä henkilöllä vastaava prosenttiosuus säilyi 75 %:na. Molempien tulorajat muuttuivat, ks. asetelma.
- 1.8.1997 lukien henkilöllä on oikeus peruspäivärahaan myös ajalta, jona hän palkatta osallistuu yleishyödylliseen vapaaehtois- ja talkootyöhön sekä tietyin edellytyksin satunnaisen ja lyhyen ulkomaanmatkan ajalta. Päätoimisen opiskelun (peruspäivärahan saannin este) käsitettä tarkennettiin.
- 1.8.1997 lukien työmarkkinatuen omavastuu aika ei enää kulu odotusaikana eikä karenssien aikana. Työmarkkinatuen tarveharkinnatonta 180 ensimmäistä päivää kuluttavat vain työttömyyspäivät (eiivät päivät työvoimapolitiittisen toimenpiteen ajalta).
- 1.1.1998 alkaen työmarkkinarikkeiden takia annettavat määräajat ja työssäälovelvoite pitenivät.
- 1.1.1998 alkaen työmarkkinatukea voidaan maksaa työnantajalle, joka tekee työ- tai oppisopimuksen pitkään työttömänä olleen työmarkkinatukeen oikeutetun henkilön kanssa. Pitkään työttömänä katsotaan olleen henkilön, joka oli saanut työttömyyspäivärahaa enimmäisajan tai työmarkkinatukea työttömyyden perusteella 500 päivää. Työnantajalle maksettava työmarkkinatuki on täysimääräisen työmarkkinatuen suuruinen. Lapsikorotuksia siihen ei makseta. Työmarkkinatukea voidaan työnantajalle maksaa enintään 12 kuukaudelta henkilöä kohti.
- fr o m 1.1.1997 är maximitiden (500 dagar) inte längre bunden till fyra på varandra följande kalenderår. Från 1.1.1994 betalda grunddagpenningar räknas in i maximitiden. Maximitiden börjar räknas på nytt när arbetsvillkoret åter är uppfyllt, d v s när vederbörande har arbetat minst 10 mån under 2 år (tidigare villkor: 6 mån under 8 mån).
- fr o m 1.1.1997 utges grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd inte vare sig för tid för vilken en arbetslös har rätt till semesterlön, eller över vilken semesterersättning kan periodiseras då anställning upphör.
- fr o m 1.1.1997 slopas den skyddade arbetsinkomst delen (750 mk/mån 1996) vid jämkning av grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd, och vid jämkningen beaktas 50 % av arbetsinkomsterna (tidigare 80 %). Om arbetstiden överstiger 75 % (tidigare 80 %) av den gängse maximiarbetstiden för heltidsanställda inom branschen saknar vederbörande rätt till jämkad förmån.
- fr o m 1.1.1997 börjar självrisktiden alltid räknas på nytt vid övergång från arbetslöshetsdagpenning till arbetsmarknadsstöd.
- fr o m 1.1.1997 beaktas vid behovsprövning för underhållsskyldiga 50 % (tidigare 75 %) av de inkomster som överskrider inkomstgränsen och som inverkar minskande på arbetsmarknadsstödet. För ensamstående är procentandelen alltså 75 %. Inkomstgränserna ändrades för bägge grupperna, se sammanställning.
- fr o m 1.8.1997 föreligger grunddagpenningrätt för tid då en person utan lön deltar i allmännyttigt frivilligt arbete och talkoarbete samt på vissa villkor under tillfällig och kort utlandsresa. Begreppet heltidsstudier (hinder för grunddagpenning) preciseras.
- fr o m 1.8.1997 ingår arbetsmarknadsstödet självrisktid inte längre i väntetiden eller karenstiden. De första 180 dagarna med icke behovsprövat arbetsmarknadsstöd påverkas enbart av arbetslöshetsdagarna (inte arbetskraftspolitiska åtgärder).
- 1.1.1998 skärptes karenserna och skyldigheten att arbeta i samband med arbetsmarknadsförseelser.
- fr o m 1.1.1998 kan arbetsmarknadsstöd betalas till arbetsgivare som ingår arbets- eller läroavtal med en person som länge varit arbetslös och har rätt till arbetsmarknadsstöd. Som långtidsarbetslös betraktas den som fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden eller arbetsmarknadsstöd på grund av arbetslöshet för 500 dagar. Till arbetsgivaren betalas fullt arbetsmarknadsstöd utan barnförhöjningar. Det kan betalas för högst 12 månader per person.

Peruspäivärahan ja työmarkkinatuen perusteiden markkamääriä on tarkistettu seuraavasti:

Tarkistus- ajankohta	täyteen etuuteen oikeuttava tuloraja, mk/kk			
	yksinai- sellä	huoltovelvollisella		
		ei lapsia	korotus lasta kohti	puolison tuloista vähenne- tään
Peruspäiväraha				
1.1.1985	2 340	3 500	300	—
1.7.1986	2 520	3 770	320	—
1.4.1987	2 520	3 770	430	200
1.7.1987	2 690	4 030	460	220
1.7.1988	2 880	4 310	490	230
1.7.1989	3 180	4 760	540	260
1.7.1990	3 440	5 150	590	280
1.7.1991	3 700	5 540	630	300
1.1.1994	.	.	.	.
Työmarkkinatuki				
1.1.1994	3 700	5 540	630	300
1.1.1997	1 500	5 040	630	300

Grunderna för beräkning av **grunddagpenning** och **arbetsmarknadsstöd** har justerats enligt följande:

Justerings- tidpunkt	inkomstgräns för full förmån, mk/mån			
	ensam- stående	försörjningspliktig		
		utan barn	höjning per barn	från makens inkomst avdras
Grunddagpenning				
1.1.1985	2 340	3 500	300	—
1.7.1986	2 520	3 770	320	—
1.4.1987	2 520	3 770	430	200
1.7.1987	2 690	4 030	460	220
1.7.1988	2 880	4 310	490	230
1.7.1989	3 180	4 760	540	260
1.7.1990	3 440	5 150	590	280
1.7.1991	3 700	5 540	630	300
1.1.1994	.	.	.	.
Arbetsmarknadsstöd				
1.1.1994	3 700	5 540	630	300
1.1.1997	1 500	5 040	630	300

Peruspäivärahan ja työmarkkinatuen täysi määrä ja lapsikorotukset ovat seuraavat:

Tarkistus- ajankohta	täysi päiväraha/ työmarkkina- tuki, mk/pv	lapsikorotus, mk/pv		
		yhdestä lapsesta	kahdesta lapsesta yhteensä	useammasta lapsesta yhteensä
Peruspäiväraha				
1.1.1985	70	15	22	28
1.7.1986	75	16	24	30
1.7.1987	81	17	25	32
1.7.1988	86	18	27	34
1.7.1989	95	20	30	38
1.7.1990	105	22	32	41
1.7.1991	116	24	34	44
1.1.1995	118	24	35	45
1.1.1998	120	24	35	45
Työmarkkinatuki				
1.1.1994	116	24	34	44
1.1.1995	118	24	35	45
1.1.1996	118	9,60	14	18
1.1.1998	120	9,60	14	18

Grunddagpenningens och arbetsmarknadsstödet fulla belopp och barnförhöjningar:

Justerings- tidpunkt	full dagpen- ning/fullt arbetsmark- nadsstöd, mk/dag	barnförhöjning, mk/dag		
		för ett barn	för två barn sam- manlagt	för flera barn sam- manlagt
Grunddagpenning				
1.1.1985	70	15	22	28
1.7.1986	75	16	24	30
1.7.1987	81	17	25	32
1.7.1988	86	18	27	34
1.7.1989	95	20	30	38
1.7.1990	105	22	32	41
1.7.1991	116	24	34	44
1.1.1995	118	24	35	45
1.1.1998	120	24	35	45
Arbetsmarknadsstöd				
1.1.1994	116	24	34	44
1.1.1995	118	24	35	45
1.1.1996	118	9,60	14	18
1.1.1998	120	9,60	14	18

Työmarkkinatuen maksamisesta työnantajalle määrää työvoimatoimisto. Työmarkkinatuki voidaan maksaa työnantajalle joko yksinään tai yhdistettynä työvoimatoimiston maksamaan työllistämistukeen.

- 1.1.1998 alkaen työnantajalle maksettu työmarkkinatuki kartuttaa peruspäivärahan työssäoloehto kolmanneksella siitä ajasta, jonka työtön on työllistettynä työnantajan palveluksessa, kuitenkin enintään 16 kalenteriviikolla.

Det är Arbetskraftsbyrån som bestämmer om utbetalning av arbetsmarknadsstöd till arbetsgivaren. Stödet kan betalas ensamt eller tillsammans med sysselsättningsstöd från Arbetskraftsbyrån.

- fr o m 1.1.1998 kumulerar arbetsmarknadsstöd som betalas till arbetsgivaren arbetsvillkoret för grunddagpenning med en tredjedel av den tid under vilken den arbetslösa sysselsätts, dock med högst 16 kalenderveckor.

- 1.1.1998 alkaen vuorotteluvapaalle lähtevän korvaus on 70 % (ennen 60 %) työttömyyspäivärahas- ta, johon henkilöllä olisi työttömänä ollessaan oi- keus. Ansiosidonnaiseen päivärahaan perustuvan vuorottelukorvauksen enimmäismäärä (4 500 mk/ kk 1997) poistui. Kelan maksama vuorottelukor- vaus on 1998 alusta enintään 84 mk/pv. Vuorot- teluvapaalle lähtevältä ei enää edellytetä kokoai- kaisen työntekijän työajasta). Vuorotteluvapaako- keilua jatkettiin vuoden 2000 loppuun saakka (va- paa pidettävä 2001 aikana).
- fr o m 1.1.1998 är ersättningen till den som blir al- terneringsledig 70 % (tidigare 60 %) av den arbets- löshetsdagpenning personen skulle ha rätt till som arbetslös. Maximigränsen för alterneringsersättning beräknad efter inkomstrelaterad dagpenning (4 500 mk/mån 1997) slopades. Den alterneringsersätt- ning FPA ger ut är högst 84 mk/dag från början av år 1998. Den alterneringslediga förutsätts inte längre ha haft heltidsarbete (det är nog med 75 % av heltidsanställdas arbetstid inom branschen). Försöket med alterneringsledighet utsträcktes till slutet av år 2000 (ledigheten skall tas ut under år 2001).

3. Työttömien koulutusajan perus- turvaa koskevat muutokset

Etuuksiin on tehty seuraavia muutoksia:

- 1.1.1993 alkaen poistettiin *työvoimapolitiittisen kou- lutustuen* opintososiaalisista etuuksista erityistuki, ryhdyttiin maksamaan majoituskorvausta ja muu- tettiin ylläpitokorvauksen säännöksiä.
- 1.1.1993 alkaen lakisääteiset sosiaalietuudet, sivu- ja osa-aikatyön palkka sekä irtisanomisen yhtey- dessä työnantajalta saadut korvaukset rinnastet- tiin päätoimen palkkaan koulutustukea määritet- täessä.
- 1.1.1994 alkaen koulutustuen ja siihen liittyvien opintososiaalisten etuuksien saamisen alaikäraja on 17 v.
- 1.1.1994 alkaen koulutustukeen ei enää ole oikeut- ta opiskelijalla, joka ei täytä (palkansaajan) työs- säoloehdot (työssä 6 kk viimeisten 2 vuoden aika- na) tai joka on saanut työttömyyspäivärahaa enim- mäisajan.
- 1.1.1994 alkaen koulutustuen ja muiden tulojen yhteensovitus muuttui: täysimääräisestä koulutus- tuesta vähennetään 80 % (ennen 75 %) työtulo- jen ja lakisääteisten sosiaalietuuksien siitä osas- ta, joka ylittää tulorajan (750 mk 1.1.1994).
- 1.1.1995 alkaen työssäoloehdon täyttäneellä yrittä- jällä (yrittäjänä 2 vuotta viimeisten 4 vuoden ai- kana) on oikeus koulutustukeen. Koulutustukea yrittäjän on ollut mahdollista saada aikaisintaan 1.1.1996.
- 1.1.1996 alkaen ylläpito- ja majoituskorvausta on voitu maksaa myös työmarkkinatuen saajalle, joka on työvoimapolitiittisessa koulutuksessa.
- 1.1.1997 koulutustuen työssäoloehto piteni 6 kk:sta 10 kk:een. Koulutustuen työssäoloehdoton ei kuiten- kaan lueta aikaa, jolta henkilö on saanut koulutus- tukea (vrt. peruspäiväraha).

3. Ändringar i grundtryggheten för studerande arbetslösa

Förmånerna har undergått följande förändringar:

- 1.1.1993 avskaffades specialstödet som var en stu- diesocial förmån anknuten till det *arbetskraftspo- litiska utbildningsstödet*. Ersättning för inkvartering började betalas och stadgandena om ersättning för uppehälle ändrades.
- fr o m 1. 1. 1993 blev lagstadgade sociala förmå- ner, lön för bisyssla och deltidarbete samt av ar- betsgivare betalda ersättningar vid uppsägning jämställda med lön av huvudsyssla vid fastställan- de av utbildningsstöd.
- 1. 1. 1994 blev lägsta ålder för rätt till utbildnings- stöd jämte studiesociala förmåner 17 år.
- 1.1.1994 slopades rätten till utbildningsstöd för stu- derande som inte uppfyller arbetsvillkoret för lön- tagare (6 månaders arbete under de senaste 2 åren) eller som fått arbetslöshetsdagpenning för maximal tid.
- 1.1.1994 ändrades samordningen av utbildnings- stöd och övriga inkomster: utbildningsstödet ful- la belopp minskas med 80 % (tidigare 75 %) av de arbetsinkomster och lagstadgade sociala för- måner som överstiger inkomstgränsen (750 mk 1.1.1994).
- från 1.1.1995 har företagare som uppfyller arbets- villkoret (företagarverksamhet 2 av de senaste 4 åren) rätt till utbildningsstöd. Stödet har dock kun- nat utges tidigast 1.1.1996.
- från 1.1.1996 har ersättningar för uppehälle och inkvartering kunnat betalas till personer som får arbetsmarknadsstöd och arbetskraftspolitisk utbild- ning.
- 1.1.1997 ändrades arbetsvillkoret för utbildnings- stöd från 6 till 10 månaders arbete; den tid för vil- ken utbildningsstöd erhållits lämnas dock obeaktad (jfr grunddagpenning).

Koulutustuen ja muiden opintososiaalisten etuuksien perusteiden markkamääriä on tarkistettu seuraavasti:

Tarkistus- ajankohta	perus- tuki, mk/pv	täyteen perustukeen oikeuttava tulo- raja, mk/kk		erityistuki, mk/pv
		päätoimen tulot	muut työtulot ja sosiaali- etuudet	
1.1.1991	105	700	3 139	36,50
1.7.1991	116	750	3 440	40,00

	perus- tuki, mk/pv	täyteen tukeen oikeuttava tulo- raja (työtulo tai sosiaalietuus), mk/kk	ylläpito- korvaus, mk/pv	majoitus- korvaus, mk/pv
1.1.1993	116	750	30	30
1.1.1995	118	750	30	30
1.1.1998	120	750	30	30

Lapsikorotukset tarkistuksineen ovat samat kuin työttömyysturvan peruspäivärahoissa.

Beräkningsgrunderna för utbildningsstöd och övriga studiesociala förmåner har justerats enligt följande:

Justerings- tidpunkt	grund- stöd, mk/dag	inkomstgräns för fullt grundstöd, mk/mån		special- stöd, mk/dag
		inkomst av huvud- syssla	annan arbets- inkomst och sociala för- måner	
1.1.1991	105	700	3 139	36,50
1.7.1991	116	750	3 440	40,00

	grund- stöd, mk/dag	inkomstgräns (arbetsinkomst, socialförmån) för fullt stöd, mk/mån	ersättning för uppe- hälle, mk/dag	ersättning för in- kvartering, mk/dag
1.1.1993	116	750	30	30
1.1.1995	118	750	30	30
1.1.1998	120	750	30	30

Barnförhöjningarna jämte justeringar är desamma som för grunddagpenning vid arbetslöshet.

- 1.8.1997 aletaan tukea pitkäaikaistyöttömien omaehtoista opiskelua. (Lakia sovelletaan 1.8.1997–31.7.1998 välisenä aikana alkaneeseen koulutukseen.) Henkilö hankkii itsenäisesti ammatillisia valmiuksiaan edistävän koulutuspaikan, joka työvoimaviranomaisen pitää hyväksyä. Tuen myöntämisestä ja maksamisesta huolehtivat työttömyyskassat (kassojen jäsenet) ja Kela.

Tuen edellytyksiä: aloittanut päätoimisen koulutuksen (vähintään 20 opintoviikon laajuinen), ollut pitkään (12 kk 2 vuoden sisällä) työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa, takanaan riittävä työhistoria (ansainnut työeläkettä vähintään 12 vuotta viimeisten 18 vuoden aikana).

Koulutusajalta opiskelijalla on oikeus työvoimapolitiiseen koulutustukeen tai työmarkkinatukeen, ei kuitenkaan ylläpito- ja majoituskorvauksiin. Työmarkkinatukeen ei sovelleta tarveharkintaa eikä kotona asumisesta johtuvaa tuen osittamista. Tukea voidaan maksaa 2 vuoden ajan; maksaminen päättyy kuitenkin viimeistään 31.12.1999.

- 1.1.1998 alkaen ylläpitokorvausta on voitu maksaa myös työmarkkinatukea saavalle pitkäaikaistyöttömälle, joka osallistuu työvoimaviranomaisen järjestämään työharjoitteluun.
- 1.8.1998 tai sen jälkeen alkaneeseen omaehtoiseen opiskeluun työtön voi saada työttömyyspäivärahan tai työmarkkinatuen suuruista koulutuspäivärahaa. Koulutuspäivärahan myöntämisestä ja maksamisesta huolehtivat työttömyyskassat (ansioturvan tasoinen koulutuspäiväraha) ja Kela (peruspäivärahan ja työmarkkinatuen suuruinen koulutuspäiväraha).

Tuen edellytyksiä: aloittanut päätoimisen (vähintään 20 opintoviikon laajuinen) ammatillisia val-

- fr o m 1.8.1997 beviljas stöd för långtidsarbetslösa frivilliga studier. (Lagen tillämpas på utbildning som inletts 1.8.1997–31.7.1998.) Vederbörande föreslår själv en utbildning för främjande av sina yrkeskunskaper som Arbetskraftsmyndigheterna skall godkänna. Arbetslöshetskassorna (kassamedlemmar) och FPA sköter beviljandet och utbetalningen.

Villkor: påbörjade heltidsstudier (minst 20 studieveckor), långtidsarbetslös arbetssökande vid Arbetskraftsbyrån (12 mån under 2 år), tillräcklig arbetshistorik (intjänad arbetspension för minst 12 år under de senaste 18 åren).

Studeranden har under utbildningstiden rätt till Arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd, men inte ersättning för uppehälle eller inkvartering. Arbetsmarknadsstödet behovsprövas inte, och det reduceras inte om studeranden bor hos sina föräldrar. Det kan utges under en period av 2 år, men upphör senast 31.12.1999.

- fr o m 1.1.1998 har ersättning för uppehälle kunnat betalas även till långtidsarbetslösa med arbetsmarknadsstöd som deltar i av Arbetskraftsmyndigheterna ordnad praktik.
 - för frivilliga studier som inletts 1.8.1998 eller senare kan arbetslösa få utbildningsdagpenning av arbetslöshetsdagpenningens eller arbetsmarknadsstödet storlek. Beviljandet och utbetalningen sköts av Arbetslöshetskassorna (utbildningsdagpenning av inkomstrelaterad dagpenningens storlek) och FPA (utbildningsdagpenning av grunddagpenningens eller arbetsmarknadsstöds storlek).
- Förutsättningar: personen har inlett heltidsutbildning (minst 20 studieveckor) som främjar yrkesfär-

miuksia edistävän koulutuksen, ollut työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa, saanut työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea vähintään 4 kk (86 pv) koulutusta edeltäneen 12 kuukauden aikana, takana riittävä työhistoria (ansainnut työeläkettä vähintään 10 vuotta viimeisten 15 vuoden aikana).

Koulutuspäivärahaan ei makseta ylläpito- ja majointuskorvauksia. Työmarkkinatuen tasoiseen koulutuspäivärahaan ei sovelleta tarveharkintaa eikä vanhempiensa luona asumisesta johtuvaa etuuden osittamista. Koulutuspäivärahaa maksetaan enintään 500 päivältä. Koulutuspäivärahapäivät luetaan työttömyyspäivärahan 500 päivän enimmäisaikaan. Koulutus- ja työttömyyspäivärahaa maksetaan yhteensä enintään 586 päivältä.

digheterna, har varit arbetslös arbetssökande hos Arbetskraftsbyrån, har haft arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd i minst 4 mån (86 dagar) under de 12 månaderna närmast före utbildningen, har tillräcklig arbetshistorik (intjänat arbetspension minst 10 år de senaste 15 åren).

Till utbildningsdagpenningen hör inte ersättningar för uppehälle och inkvartering. På utbildningsdagpenning av arbetsmarknadsstödet storlek tillämpas inte behovsprövning eller minskning p g a boende hos föräldrarna. Den betalas för högst 500 dagar. Dagpenningdagarna inräknas i maximitiden på 500 dagar för arbetslöshetsdagpenning. Utbildnings- och arbetslöshetsdagpenning betalas sammanräknat för högst 586 dagar.

Liite 5. Äitiysavustuksen, lapsilisän ja pienten lasten hoidon tuen kehitys

Bilaga 5. Moderskapsunderstödet, barnbidragets och barnavårdsstödet utveckling

1. Kehityksen pääpiirteet

Laki lasten kotihoidon tuesta tuli voimaan (Kelalle maksatus, sosiaalilautakunnille ratkaisuvaltta)	1.2.1985
Lasten kotihoidon tukijärjestelmä tuli täysimittaiseksi	1.1.1990
Lasten kotihoidon tuen toimeenpano siirtyi kokonaisuudessaan Kelalle	1.1.1993
Lapsilisien toimeenpano siirtyi sosiaalilautakunnilta Kelalle	1.1.1993
Äitiysavustuksen toimeenpano siirtyi sosiaalilautakunnilta Kelalle	1.1.1994
Pienten lasten hoidon tukijärjestelmä uusittiin (uusitun lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen toimeenpano Kelalle)	1.8.1997

2. Lapsilisää koskevat muutokset

Lapsilisiin tehdyt muutokset (1.10.1991 jälkeen):

- 1.1.1994 lakkasi korotus alle 3-vuotiaasta, 16-vuotiaat otettiin porrastuksen piiriin ja yksinhuoltajalle alettiin maksaa korotettua lapsilisää.
- 1.7.1995 pienennettiin lapsilisien määriä.

Lapsilisien markkamäärät ovat seuraavat:

Tarkistus- ajankohta	mk/kk					yksin- huoltaja- korotus/ lapsi
	lapsen järjestysluku 1	2	3	4	5–	
1. 10. 1991	366	413	512	645	842	–
1. 1. 1994	570	720	910	1 030	1 220	200
1. 7. 1995	535	657	779	901	1 023	200

3. Muutokset pienten lasten hoidon tukeen

Tukijärjestelmä on kehittynyt seuraavasti:

- Vuosina 1985–89 lasten kotihoidon tuen piiri laajeni asteittain saavuttaen 1.1.1990 täyden mittansa.
- 1.1.1991 alkaen lisäosa määräytyy perheen veronalaisten tulojen mukaan (ennen nettotulojen). Tu-

1. Utvecklingen i huvuddrag

Lagen om hemvårdsstöd för barn trädde i kraft (FPA skötte utbetalningen, socialnämnderna stod för avgörandet) .	1.2.1985
Systemet med hemvårdsstöd för barn blev heltäckande	1.1.1990
Skötseln av hemvårdsstödet överfördes i sin helhet på FPA	1.1.1993
Skötseln av barnbidragen överfördes från socialnämnderna på FPA	1.1.1993
Skötseln av moderskapsunderstödet överfördes från socialnämnderna på FPA	1.1.1994
Systemet med stöd för barnavård förnyades (de nya stöden för hemvård och privat vård av barn sköts av FPA)	1.8.1997

2. Ändringar i barnbidragen

Ändringar i barnbidragen (efter 1.10.1991):

- 1.1.1994 upphörde tillägget för barn under 3 år, barnbidraget för 16-åringar inbegreps i graderingen och ensamförsörjare började få förhöjt bidrag.
- 1.7.1995 sänktes barnbidragsbeloppen.

Bidragsbeloppen är följande:

Justerings- tidpunkt	mk/mån					ensam- försörjar- tillägg/ barn
	barnets ordningsnummer 1	2	3	4	5–	
1. 10. 1991	366	413	512	645	842	–
1. 1. 1994	570	720	910	1 030	1 220	200
1. 7. 1995	535	657	779	901	1 023	200

3. Ändringar i barnavårdsstöden

Barnavårdsstöden har utvecklats enligt följande:

- Åren 1985–89 utvidgades stödet för hemvård av barn gradvis och nådde full omfattning 1.1.1990.
- fr o m 1.1.1991 bestäms tilläggsdelen enligt familjens skattepliktiga inkomster (tidigare enligt netto-

lokäsitteen muuttuminen aiheutti sen prosenttimäärän pienentämisen 25:stä 15 %:iin, jolla tulorajan ylittävät tulot vähentävät lisäosaa.

- 1.10.1991 perusosan määrään tehtiin tasokorotus ja irrotettiin sairausvakuutuksen vähimmäispäivärahasta.
- 1.1.1995 tuen markkamääriä pienennettiin.
- 1.4.1995 lisäosaan sovellettavaa tulokäsitettä muutettiin ja lisättiin lakiin perheen määritelmä (vastaavat kunnallisessa päivähoidossa käytettyjä käsitteitä).
- 1.1.1996 tuen markkamääriä leikattiin.
- 1.8.1997 pienten lasten hoidon tukijärjestelmä uudistettiin. Vanhempainpäivärahakauden päättymisestä siihen asti, kunnes lapsi aloittaa koulun, vanhemmat voivat valita lapsensa hoitomuodoksi *kunnan järjestämän päivähoidon, lasten kotihoidon tuen* (perheessä oltava alle 3-vuotias lapsi) tai suoraan hoitajalle maksettavan *lasten yksityisen hoidon tuen*. Lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen toimeenpanosta huolehtii Kela.

inkomsten). Ändringen i inkomstbegreppet medförde att procenttalet för minskning av tilläggsdelen när inkomsten går över en viss gräns sänktes från 25 till 15 %.

- 1.10.1991 höjdes grunddelen och lösgjordes från sjukförsäkringens minimidagpenning.
- 1.1.1995 sänktes stödbeloppen.
- 1.4.1995 ändrades tilläggsdelens inkomstbegrepp och definierades familjebegreppet i lagen (mot-svarande begrepp används i samband med kom-munal dagvård).
- 1.1.1996 sänktes stödbeloppen.
- 1.8.1997 förnyades systemet med stöd för vård av små barn. Från föräldradagpenningperiodens slut tills barnet börjar skolan kan föräldrarna välja mellan *dagvård som ordnas av kommunen, hem-vårdsstöd* (om familjen har barn under 3 år) och *stöd för privat vård* (som betalas direkt till dagvårdaren). Hemvårdsstödet och privatvårdsstödet sköts av FPA.

Lasten kotihoidon tuen markkamääriä on tarkistettu seuraavasti:

Tarkistus- ajankohta	mk/kk			
	perusosa	sisarus- korotus	täysi lisäosa	täyteen lisäosaan oikeuttava tuloraja ¹⁾
1. 1.1985	948,75	189,75	759	2 000
1. 1.1986	1 016,25	203,25	813	2 142
1. 7.1986	1 091,25	218,25	873	2 142
1. 1.1987	1 147,50	229,50	918	2 600
1. 1.1988	1 210	242	968	2 740
1. 1.1989	1 300	260	1 040	2 944
1. 1.1990	1 388	278	1 110	3 144
1. 1.1991	1 495	299	1 196	4 300
1.10.1991	1 850	370	1 480	4 300
1. 1.1992	1 951	390	1 561	4 535
1. 1.1993	1 958	392	1 566	4 551
1. 1.1995	1 908	382	1 527	4 616
1. 1.1996	1 500	300	1 200	4 617

¹⁾ 31.12.1990 saakka perheen nettotulot, 1.1.1991 lukien perheen bruttotulot.

Hemvårdsstödens belopp har justerats enligt följande:

Justerings- tidpunkt	mk/mån			
	grunddel	syskon- förhöjning	full tilläggs- del	inkomstgräns som ger rätt till full tilläggsdel ¹⁾
1. 1.1985	948,75	189,75	759	2 000
1. 1.1986	1 016,25	203,25	813	2 142
1. 7.1986	1 091,25	218,25	873	2 142
1. 1.1987	1 147,50	229,50	918	2 600
1. 1.1988	1 210	242	968	2 740
1. 1.1989	1 300	260	1 040	2 944
1. 1.1990	1 388	278	1 110	3 144
1. 1.1991	1 495	299	1 196	4 300
1.10.1991	1 850	370	1 480	4 300
1. 1.1992	1 951	390	1 561	4 535
1. 1.1993	1 958	392	1 566	4 551
1. 1.1995	1 908	382	1 527	4 616
1. 1.1996	1 500	300	1 200	4 617

¹⁾ Fram till 31.12.1990 familjens nettoinkomster, fr o m 1.1.1991 familjens bruttoinkomster.

Pienten lasten hoidon tuen markkamäärät ovat seuraavat:

Tarkistus- ajankohta	Kotihoidon tuki, mk/kk				
	Hoitoraha		Hoitolisä/ perhe, täysi määrä	Täyteen hoitolisään oikeuttava tuloraja ¹⁾	
	Yhdestä alle 3-v.	Kustakin seuraava-			
		vasta			
		alle 3-v.	muusta alle kouluiik. lapsesta		
1.8.1997	1 500	500	300	1 000	10 070
Yksityisen hoidon tuki, mk/kk					
	Hoitoraha kustakin alle koulu- ikäisestä	Hoitolisä/ lapsi, täysi määrä	Täyteen hoitolisään oikeuttava tuloraja ¹⁾		
1.8.1997	700	800	10 070		

¹⁾ Nelihenkinen perhe.

Barnavårdsstödens belopp är följande:

Justerings- tidpunkt	Hemvårdsstöd, mk/mån				Vård- tillägg/ familj, fullt belopp	Inkomst- gräns som ger rätt till fullt vård- tillägg¹)
	Vårdpenning			Ett barn under 3 år		
	Varje följande					
	under 3 år	under skol- åldern				
1.8.1997	1 500	500	300		1 000	10 070
Privatvårdsstöd, mk/mån						
	Vårdpen- ning för varje barn under skol- åldern	Vårdtillägg/ barn, fullt belopp			Inkomst- gräns som ger rätt till fullt vård- tillägg¹)	
1.8.1997	700	800			10 070	

¹⁾ Fyra personers familj.

Liite 6. Yleisen asumistuen kehitys

Bilaga 6. Det allmänna bostadsbidragets utveckling

1. Kehityksen pääpiirteet

Nykyinen asumistukilaki	
on annettu	4.6.1975
Yleinen asumistuki siirtyi kunnilta	
Kelan hoidettavaksi	1.1.1994

2. Yleistä asumistukea koskevat muutokset

Asumistukeen on tehty seuraavat muutokset (1.1.1994 jälkeen):

- 1.1.1995 korotettiin perusomavastuun markkamääriä, pienennettiin sallitun varallisuuden markkamääriä (omaa asuntoa ei enää lueta varallisuuteen), pienennettiin pinta-alakohtaisia enimmäisasumismenojen markkamääriä sekä enimmäispinta-alojen neliömääriä. Lisäksi kunnat ryhmiteltiin uudelleen asumistuen määräämistä varten. Asumistuki siirtyi Ahvenanmaalla Kelan hoidettavaksi.
- 1.5.1995 ruokakunnan jäsenmäärän pysyvä muutos tuli uudelleen (poistui 1.1.1994) asumistuen välitarkistusperusteeksi. Tarkistuksen aiheuttavan tulojen huomattavan muutoksen markkamäärät pienennettiin 2 000 markaksi (ennen tulojen nousun osalta 5 000 mk ja laskun osalta 3 500 mk).
- 1.1.1996 korotettiin perusomavastuun markkamääriä, pienennettiin pinta-alakohtaisia enimmäisasumismenojen markkamääriä ja pienennettiin kahden hengen yksinhuoltajaruokakunnan tuloista sallittu vähennys 1 900 mk:sta 1 700 mk:aan kuukaudessa. Asumismenoina huomioon otettava osuus henkilökohtaisten asuntolainojen koroista suureni 50 %:sta 55 %:iin.
- 1.1.1997 lakiin kirjattiin (jo käytännössä sovellettu) vaatimus asunnon sijainnista Suomessa ja ruokakunnan jäsenten asumisesta Suomessa. Asumismenojen enimmäismääriä korotettiin 50 p/m². Myös lämmitys- ja vesimaksunormeja korotettiin vähän.
- 1.1.1998 täysimääräiseen asumistukeen oikeuttavia tulorajoja nostettiin tuntuvasti (800–1 700 mk/kk). 100 markan perusomavastuu poistui kaikilta ruokakunnilta, joiden tulot oikeuttavat täyteen asumistukeen. Enimmäisasumismenojen sekä lämmitys- ja kunnossapitonormien markkamääriä nostettiin.
- 1.1.1998 alkaen vahvistetun omaisuusrajan ylittyminen ei estä kokonaan tuen saamista kuten ennen, vaan rajan ylittävistä omaisuuden osasta osa (15 %) luetaan ruokakunnan tuloksi.

1. Utvecklingen i huvuddrag

Den nuvarande lagen om bostadsbidrag	
är given	4.6.1975
Skötseln av bostadsbidraget överfördes	
från kommunerna på FPA	1.1.1994

2. Ändringar i det allmänna bostadsbidraget

Bostadsbidraget har genomgått följande ändringar (sedan 1.1.1994):

- 1.1.1995 höjdes bassjälvriskbeloppen, sänktes förmögenhetsgränserna (egen bostad räknas inte längre som förmögenhet), sänktes boendeutgifternas maximibelopp och bostadens maximiareal. För bostadsbidraget gjordes en ny kommungruppering. FPA övertog skötseln av bostadsbidraget på Åland.
- 1.5.1995 återinfördes bestämmelsen (slopad 1.1.1994) om mellanjustering p g a varaktig förändring av antalet hushållsmedlemmar. Beloppet av den avsevärda inkomstförändring som medför justering sänktes till 2 000 mark (mot tidigare inkomstökning 5 000 mk och inkomstminskning 3 500 mk).
- 1.1.1996 höjdes bassjälvriskbeloppen, sänktes boendeutgifternas maximibelopp samt sänktes inkomststavrdraget för tvåpersoners ensamförsörjarkhushåll från 1 900 mk till 1 700 mk i månaden. Den andel av räntor på personliga bostadslån som beaktas som boendekostnader höjdes från 50 till 55 %.
- 1.1.1997 infördes i lagen ett krav (redan i praktiken tillämpat) på att bostaden skall vara belägen i Finland och hushållsmedlemmarna bosatta i Finland. Boendeutgifternas maximibelopp höjdes med 50 p/m². Normbeloppen för uppvärmningskostnader och vattenavgifter höjdes något.
- 1.1.1998 höjdes inkomstgränserna för rätt till fullt bostadsbidrag avsevärt (800–1 700 mk/mån). Bassjälvriskerna på 100 mark slopades för alla hushåll vars inkomster berättigar till fullt bostadsbidrag. Boendeutgifternas maximibelopp och normbeloppen för uppvärmningskostnader och vattenavgifter höjdes.
- från 1.1.1998 hindrar överskridande av den fastställda förmögenhetsgränsen inte längre beviljande av bostadsbidrag, utan en del (15 %) av det överskjutande beloppet räknas som hushållets inkomst.

- 1.1.1998 alkaen vaikeavammaisen muita suurempi tilantarve otetaan huomioon siten, että asunnon kohtuullinen pinta-ala määräytyy ruokakunnan todellista kokoa yhtä henkilöä suuremmalla ruokakunnan koolla.
- från 1.1.1998 beaktas gravt handikappades behov av extra utrymme så, att den skäligen bostadsarealen fastställs enligt det faktiska antalet hushållsmedlemmar plus en person.

Eräitä asumistuen markkamääriä on tarkistettu seuraavasti:

Tarkistus- ajankohta	pienimpään asumistukeen oikeuttava tulo ja sitä vastaava asumismenojen perusomavastuu, mk/kk	
	bruttotulot	perusomavastuu
	Kolmihenkinen ruokakunta Helsingissä	
1.1.1994	16 200	4 056
	Kolmihenkinen ruokakunta pääkaupunkiseudulla ja Ahvenanmaalla	
1.1.1995	14 500	3 689
1.1.1996	13 200	3 492
1.1.1998	13 500	3 592

Vissa bostadsbidragsbelopp har justerats enligt följande:

Justerings- tidpunkt	inkomst som ger minsta bostadsbidrag samt motsvarande bassjälvrisk för boendegifter, mk/mån	
	bruttoinkomst	bassjälvrisk
	Trepersonershushåll i Helsingfors	
1.1.1994	16 200	4 056
	Trepersonershushåll i huvudstadsregionen och på Åland	
1.1.1995	14 500	3 689
1.1.1996	13 200	3 492
1.1.1998	13 500	3 592

Liite 7. Opintoetuuksien kehitys

Bilaga 7. Studieförmånernas utveckling

1. Kehityksen pääpiirteet

Opintotukijärjestelmä (valtion takaa-mina korkotukilainoina) luotiin	kesällä 1969
Opintorahaa alettiin maksaa	kesästä 1972
Asumislisää alettiin maksaa	kesästä 1977
Korkoavustusta alettiin maksaa	kesästä 1983
Aikuisopintorahaa alettiin maksaa ...	kesästä 1987
Korkeakouluopiskelijoiden opintotukiudistus toteutui	kesällä 1992
Uusi opintotukijärjestelmä ulotettiin keskiasteella opiskeleviin, ja opintotuen toimeenpano siirtyi Kelalle (1.5.1994)	kesällä 1994
Koulumatkatukea alettiin maksaa ...	1.7.1997

2. Opintotukea koskevat muutokset

Opintotukeen on kesästä 1992 lähtien tehty seuraavat muutokset:

- 1.6.1992 korkeakouluopiskelijoiden opintoraha suureni ja muuttui veronalaiseksi. Heiltä poistettiin huoltajakorotus, lainanhoitokorotus ja opintolainan korkotuki ja -avustus (vanhoissa lainoissa tuki ja avustus säilyvät). Tarveharkinnassa otetaan huomioon vain (korkeakoulu)opiskelijan omat tulot, mutta toisaalta tulorajoja alennettiin. Opintonsa aloittavien enimmäistukiaika lyhennettiin 55 kuukauteen.
- 1.6.1992 aikuisopintorahaa saavilta poistettiin opintorahan perusosa ja (kahdessa vaiheessa) huoltajakorotukset. Samalla nostettiin aikuisopintorahan vähimmäismäärää. Keskiasteen opintotuen tarveharkintaa kiristettiin.
- 1.7.1993 yksinkertaistettiin asumislisäjärjestelmää (korvaus 75 % asumismenoista), keskiasteella opiskelevilta aikuisopintorahaa saavilta poistettiin opintolainan korkotuki (ei vanhoista lainoista) ja sivutoimisesti opiskelevien (mm. iltaopiskelijoiden) oikeus opintotukeen lakkasi.
- 1.7.1994 keskiasteen opiskelijoiden opintotuki yhtenäistettiin aiemmin uudistetun korkeakouluopiskelijoiden opintotuen kanssa. Keskiasteen opintorahan enimmäismäärää nostettiin; keskiasteen opintorahat jäivät kuitenkin korkeakouluopintorahoja alhaisemmiksi keskiasteen oppilaitosten mak-

1. Utvecklingen i huvuddrag

Studiestödssystemet (statsgaranterade räntestödslån) inrättades	sommaren 1969
Studiepenning började utges	sommaren 1972
Bostadstillägg började utges	sommaren 1977
Räntebidrag började utges	sommaren 1983
Vuxenstudiepenning började utges	sommaren 1987
Studiestödsreformen för högskolestuderande genomfördes	sommaren 1992
Det nya studiestödssystemet utvidgades till att gälla mellanstadiestudier, och skötseln av studiestödet överfördes på FPA (1.5.1994)	sommaren 1994
Skolresestöd började utges	1.7.1997

2. Ändringar i studiestödet

Från sommaren 1992 har studiestödet genomgått följande ändringar:

- 1.6.1992 höjdes studiepenningen för högskolestuderande och blev skattepliktig. Försörjartillägget, låneskötseltillägget samt räntestödet och -bidraget för studielån slopades (räntestödet och -bidraget för gamla lån bevarades). Vid behovsprövning beaktas enbart (högskole)studerandens egna inkomster. Samtidigt sänktes inkomstgränserna. För studerande som inleder sina studier förkortades maximistödtiden till 55 månader.
- 1.6.1992 slopades studiepenningens grunddel för vuxenstudiepenningstagare och (i två repriser) försörjartilläggen. Samtidigt höjdes vuxenstudiepenningens minimibelopp. Behovsprövningen för studiestöd vid mellanstadiestudier skärptes.
- 1.7.1993 förenklades bostadstillägget (ersättning 75 % av boendegifterna), slopades räntestödet för mellanstadiestuderande med vuxenstudiepenning (ej gamla lån) och rätten till studiestöd slopades för personer med studier som bisyssla (bl a kvällsstudier).
- 1.7.1994 samordnades studiestödet för mellanstadiestuderande och det tidigare förnyade studiestödet för högskolestuderande. Den högsta studiepenningen för mellanstadiestudier höjdes; den blev dock mindre än för högskolestudier på grund av mellanstadiets avgiftsfria måltider. Mellanstadiestu-

suttoman aterian takia. Keskiasteen opintoraha muuttui veronalaiseksi tuloksi. Sen huoltajakorotus, lainanhoitokorotus sekä uusien lainojen korkotuki ja -avustus poistettiin. Keskiasteen opiskelijan tarveharkintaa lievennettiin: vain opiskelijan omat tulot otetaan opintotukea määrittäessä huomioon (vanhempien tulot vaikuttavat edelleen alle 20-vuotiaan opintorahaan ja alle 18-vuotiaan asumislisään). Toisaalta opiskelijan omien tulojen tuloarvoja alennettiin; tuki alkaa vähentyä entistä pienemmillä tuloilla.

- 1.8.1995 pienennettiin opintorahan markkamäärää (ks. oheinen taulu) ja aikuisopintorahan vähimmäismäärää (1 570 markasta 1 540 markkaan) sekä poistettiin aikuisopintoraha alle 30-vuotailta. Asumislisä pienennettiin 67 %:iin vuokrasta (ennen 75 %), täyteen asumislisään oikeuttavaa tulorajaa laskettiin ja sisärvähennys, jonka saat- toi tehdä vanhempien tuloihin, poistettiin.
- 1.8.1995 valtion takaamien opintolainojen enimmäismääriin tehtiin 100 markan korotus kuukaut- ta kohti, täyteen opintorahaan oikeuttavaa tulorajaa nostettiin 100 markalla ja lievennettiin tulosi- donnaisuutta.
- 1.8.1995 alkaen opintoihin kuuluva harjoittelu tai työharjoittelu pienentävät opintorahan 50 mark- kaan niiltä kuukausilta, joilta palkka on vähintään 1 800 mk/kk. Myös apuraha tai päiväraha oppilai- toksesta laskee opintorahan 50 markkaan tukikuu- kaudelta.
- Vuoden 1996 alusta ryhdyttiin maksamaan valtion varoista uusien lainojen korkoa työttömyyden tai äitiys- ja vanhempainrahan saannin perusteella. Samalla lievennettiin koron maksamisen tarvehar- kintaa. Asevelvollisuuden suorittamisajalta korot maksetaan sotilasavustuksena.
- 1.8.1996 alkaen vakinaisissa ammattikorkeakou- luissa opiskelevien opintotuki myönnetään korkea- koulusäädöksiä soveltaen ja korkeakoulusummil- la. Iltaopintojen tukioikeutta laajennettiin.
- 1.3.1997 alkaen ylemmän korkeakoulututkinnon enimmäistukiaikaan (55 kk) voi saada pidennys- tä, jos tutkinto vaatii erityisen laajaa työmäärää tai erityisen painava syy on viivästyttänyt opintoja.
- 1.8.1997 itsenäisesti asuvien 19-vuotiaiden täysi- määräinen opintoraha nousee samalle tasolle kuin 20 vuotta täyttäneiden opintoraha (ks. oheinen tau- lu). Keskiasteella opiskelevan 19-vuotiaan opinto- rahaan vaikuttavat edelleen vanhempien tulot.
- 1.8.1997 aikuisopintorahan myöntämisperusteet tiukkenevat. Aikuisopintorahan saajalta edellyte- tään vähintään vuoden pituista työhistoriaa (ollut välittömästi ennen opintojen alkua työ- tai virka- suhteessa taikka yrittäjänä). Korkeintaan vuoden työttömyyden sallitaan edeltäneen opintoja; haki- jan edellytetään saaneen työttömyyspäivärahaa ennen opintojen alkua.
- 1.8.1997 alkaen väliaikaisissa ammattikorkeakou-

diepenningen blev skattepliktig inkomst. Försörjar- tillägget och låneskötseltillägget samt räntestödet och -bidraget för nya lån slopades. Behovspröv- ningen vid mellanstadiestudier lindrades; endast studerandens egna inkomster beaktas vid fast- ställande av studiestödet (föräldrarnas inkomster inverkar alltså på studiepenningen för personer under 20 år och på bostadstillägget för personer under 18 år). Samtidigt sänktes gränserna för stu- derandens egna inkomster; studiestödet börjar minska vid lägre inkomster än tidigare.

- 1.8.1995 sänktes studiepenningbeloppen (se ta- bellen) och vuxenstudiepenningens minimibelopp (från 1 570 mk till 1 540 mk) samt slopades vuxen- studiepenningen för studerande under 30 år. Bo- stadstillägget sänktes till 67 % av hyran (tidigare 75 %), den till fullt bostadstillägg berättigande in- komstgränsen sänktes och syskonavdraget, som kunde göras på föräldrarnas inkomster, slopades.
- 1.8.1995 höjdes maximibeloppen av statsgarante- rade studielån med 100 mk per månad, den till fullt studiestöd berättigande inkomstgränsen höjdes med 100 mk och bestämmelserna om inkomstbind- ning lindrades.
- fr o m 1.8.1995 minskar till studierna hörande prak- tik eller arbetspraktik studiepenningen till 50 mk för de månader då lönen är minst 1 800 mk/mån. Även stipendium eller dagpenning från läroinrätt- ningen sänker studiepenningen till 50 mk per stöd- månad.
- fr o m 1996 kan räntor på nya lån betalas med sta- tens medel till den som är arbetslös eller har mo- derskaps- eller föräldrapenning. Samtidigt lindra- des behovsprövningen för räntebetalningar. Under militärtjänstgöringstid betalas räntorna i form av militärunderstöd.
- fr o m 1.8.1996 beviljas studiestöd till studerande vid ordinarie yrkeshögskolor med tillämpning av högskolestadganden och -belopp. Rätten till stu- diestöd för kvällsstudier utvidgades.
- fr o m 1.3.1997 kan maximistödtiden (55 mån) för högre högskoleexamen förlängas om en särskilt stor arbetsinsats krävs för examen eller studier- na fördröjts av särskilt tungt vägande skäl.
- 1.8.1997 stiger den maximala studiepenningen för 19-åringar som bor självständigt till samma nivå som studiepenningen för 20-åringar (se tabellen). På studiepenningen för mellanstadieelever som fyllt 19 år inverkar alltså föräldrarnas inkomster.
- 1.8.1997 skärps villkoren för vuxenstudiepenning (minst ett års arbete som anställd eller företagare omedelbart före studiernas början). Högst ett år av arbetslöshet tillåts föregå studierna; sökanden för- utsätts ha arbetslöshetsdagpenning innan studier- na inleds.
- fr o m 1.8.1997 definieras tiden för rätt till studie-

luissa opiskelevien opintotukeen oikeuttava aika määritellään samoin kuin muiden korkeakouluopiskelijoiden.

- 1.1.1998 alkaen opiskelijan omat tulot otetaan tulona huomioon koko kalenterivuodelta. Vuosituloraja, jonka ylittävät tulot pienentävät opintorahaa ja asumislisää, lasketaan kalenterivuoteen sisältyvien tukikuukausien ja tuettomien kuukausien lukumäärän perusteella. Jokaista tukikuukautta kohti saa olla tuloja 3 000 mk ja tuetonta kuukautta kohti 9 000 mk. Jos tulot ovat tuloarajaa suuremmat, ylitystä vastaava määrä opintotukietuutta peritään takaisin (verotuksen valmistuttua). Ylityksen ensimmäisen 6 000 markan osalta peritään puolet ja loppuosa kokonaan.
- 1.1.1998 alkaen vanhempiensa omistamassa tai vanhemmiltaan vuokraamassa asunnossa asuvalle opiskelijalle voidaan asumislisää maksaa enintään 350 mk/kk. Tämä vastaa 523 markan suuruisia kuukausivuokraa.
- 1.8.1998 itsenäisesti asuvien 18-vuotiaiden opintoraha nousi samansuuruiseksi kuin 19 vuotta täyttäneiden opintoraha (ks. oheinen taulu). Keskiasteella opiskelevien alle 20-vuotiaiden opintorahaan vaikuttavat edelleen vanhempien tulot.

stöd för studier vid temporära högskolor lika som för övriga högskolestudier.

- fr o m 1.1.1998 beaktas studerandens egna inkomster för hela kalenderåret. Årsinkomstgränsen, som inverkar på studiepenningens och bostadstilläggets belopp, bestäms utifrån antalet stödmånader och stödlösa månader under kalenderåret. Inkomsterna får vara högst 3 000 mk för varje stödmånad och 9 000 mk för varje stödlös månad. Om de överskrider inkomstgränsen återkrävs det överskjutande beloppet av studiestödsförmånen (efter slutförd beskattning). Upp till 6 000 mark återkrävs hälften och därefter hela beloppet.
- fr o m 1.1.1998 kan högst 350 mk/mån betalas i bostadstillägg till studerande som bor i en bostad som ägs eller hyrs ut av föräldrarna. Det motsvarar 523 mk i hyra per månad.
- 1.8.1998 steg studiepenningen för självständigt boende 18-åringar till samma belopp som de studerande har som fyllt 19 år (se tabellen). Föräldrarnas inkomster inverkar alltså på studiepenningen för mellanstadiestuderande under 20 år.

Täyden opintorahan markkamääriä on tarkistettu (kesästä 1992 lähtien) seuraavasti:

Beloppen av full studiepenning har justerats (fr o m sommaren 1992) enligt följande:

Tarkistus- ajankohta	Mk/kk			
	Vanhempien luona asuva		Itsenäisesti asuva	
	Alle 20 v	20 v ja yli	Alle 20 v	20 v ¹⁾ ja yli
	Keskiaste			
kesä 1992 ²⁾	252	252/505 ³⁾	505	505
kesä 1994	250	500	500	1 300
kesä 1995	130	380	500	1 270
	Korkeakoulu			
kesä 1992	350	750	750	1 570
kesä 1994	350	750	750	1 570
kesä 1995	230	630	750	1 540
	Alle 20 v	20 v ja yli	Alle 19 v	19 v ¹⁾ ja yli
kesä 1997	130	380	500	1 270
	Korkeakoulu			
kesä 1997	230	630	750	1 540
	Alle 20 v	20 v ja yli	Alle 18 v	18 v ¹⁾ ja yli
kesä 1998	130	380	500	1 270
	Korkeakoulu			
kesä 1998	230	630	750	1 540

Justerings- tidpunkt	Mk/mån			
	Bor hos föräldrarna		Bor själv- ständigt	
	Under 20 år	Från 20 år	Under 20 år	Från 20 år ¹⁾
	Mellanstadiestudier			
sommaren 1992 ²⁾	252	252/505 ³⁾	505	505
sommaren 1994	250	500	500	1 300
sommaren 1995	130	380	500	1 270
	Högskolestudier			
sommaren 1992	350	750	750	1 570
sommaren 1994	350	750	750	1 570
sommaren 1995	230	630	750	1 540
	Under 20 år	Från 20 år	Under 19 år	Från 19 år ¹⁾
sommaren 1997	130	380	500	1 270
	Högskolestudier			
sommaren 1997	230	630	750	1 540
	Under 20 år	Från 20 år	Under 18 år	Från 18 år ¹⁾
sommaren 1998	130	380	500	1 270
	Högskolestudier			
sommaren 1998	230	630	750	1 540

¹⁾ Myös avioliitossa olevan tai elatusvelvollisen opintoraha.

²⁾ Elatusvelvolliselle maksettiin lisäksi huoltajakorotusta.

³⁾ 24 v täyttäneen opintoraha.

Huom. Kesään 1994 saakka lukiolaisille maksettiin jonkin verran pienempää opintorahaa kuin muille keskiasteella opiskeleville.

¹⁾ Även studiepenning för underhållsskyldiga och gifta studerande.

²⁾ Underhållsskyldiga hade dessutom försörjartillägg.

³⁾ Studiepenning till studerande som fyllt 24 år.

Anm Fram till sommaren 1994 var studiepenningen för gymnasie-studier något mindre än för andra mellanstadiestudier.

Valtion takaamien opintolainojen enimmäismäärät olivat kesästä 1994 lähtien seuraavat:

Tarkistus- ajankohta	Mk/kk		
	Normaalin opintorahan saaja		Ulko- mailla opiskeleva
	Alle 18 v	18 v ja yli	
kesä 1994	800	1 200	1 700
kesä 1995	900	1 300	1 800

Från sommaren 1994 var maximibeloppen för stats-garanterade studielån följande:

Justerings- tidpunkt	Mk/mån		
	Normal studiepenning		Vuxen- studie- penning
	Under 18 år	Från 18 år	
sommaren 1994	800	1 200	1 700
sommaren 1995	900	1 300	1 800

3. Koulumatkatukea koskevat muutokset

Koulumatkojen kustannuksia alettiin korvata seuraavasti:

- 1.7.1997 alettiin korvata lukiolaisille ja ammatilliseen peruskoulutukseen osallistuvilla opiskelijoille päivittäisten koulumatkojen kustannuksia. Edellytyksenä on, että yhdensuuntainen matka on vähintään 10 km ja että matkakustannukset ylittävät 300 mk/kk. Tukena maksetaan matkustustavasta riippuen eri tavoin määräytyvien kustannusten ja opiskelijan maksuosuuden (250 mk/kk) erotus. Oma matkustustapaa käyttävä saa tuen vain silloin, kun vaatimus joukkoliikenteen tai koulukuljetuksen käytöstä katsotaan kohtuuttomaksi.

3. Ändringar i stödet för skolresor

Kostnaderna för skolresor ersätts enligt följande:

- fr o m 1.7.1997 beviljas ersättning för kostnaderna för dagliga skolresor i samband med gymnasiestudier och grundläggande yrkesutbildning, förutsatt att resan är minst 10 km i ena riktningen och resekostnaderna överstiger 300 mk/mån. I stöd för skolresor betalas skillnaden mellan kostnaderna och studerandens egenandel (250 mk/mån) som beräknas efter färd sätt. Den som anlitar eget färd sätt beviljas stöd bara när kravet på att anlita kollektivtrafik eller skolskjuts kan anses oskäligt.

Liite 8. Vuonna 1997 voimaan tulleet Kelan hoitamaa sosiaaliturvaa koskevat säädökset

Laki työmarkkinatuesta annetun lain muuttamisesta 6.9.1996/665. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

1.1.1997 alkaen alle 25-vuotias työtön, jolla ei ole ammatillista koulutusta, menettää tuen työttömyysajalta, jos hän esim. kieltäytyy työstä tai aktiivisesta toimenpiteestä. Tuen saamisen rajoitukset ulotettiin myös 20–24-vuotiaisiin (ennen 18–19-vuotiaat).

Työmarkkinatukea ei makseta ajalta, jonka työsuhteen päättyessä maksettava lomakorvaus kattaa tai jona aikana henkilö saa vuosiloma-ajan palkkaa.

Työmarkkinatuen suuruuteen vaikuttavat kaikki työtulot, joista otetaan huomioon pienentävänä 50 %. 750 mk:n suojaosus poistui. Oikeutta soviteltuun työmarkkinatukeen ei ole, jos henkilön työaika ylittää 75 % (ennen 80 %) alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöajasta.

Huoltovelvollisen tarveharkinnassa työmarkkinatukea pienentävistä tulorajan ylittävistä tuloista otetaan huomioon 50 % (ennen 75 %). Sekä huoltovelvollisen että yksinäisen henkilön tulorajat muuttuivat.

Työttömyyspäivärahalta työmarkkinatuella siirryttäessään on aina hankittava uusi omavastuu aika.

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta 6.9.1996/666. Laki tuli voimaan 1.1.1997, väliaikaisen muuttamisen osalta voimassa 31.12.1998 / 31.12.1997 saakka.

1.1.1997 lukien työssäoloehto pidennettiin 6 kk:sta 10 kk:een. Työssäoloehtoon lasketaan mukaan jokainen viikko, jossa työaika on ollut vähintään 18 tuntia. Työstä saatavan palkan tulee olla työehtosopimuksen mukainen tai ellei alalla ole työehtosopimusta, palkan tulee olla vähintään peruspäivärahan 40-kertainen määrä.

Palkansaajan työssäoloehtoon voidaan rinnastaa enintään 16 viikkoa sellaista aikaa, jolta henkilö on saanut työvoimakoulutuksen koulutustukea.

Henkilölle, joka on täyttänyt 57 vuotta ennen 500 päivän enimmäismaksuajan täyttymistä, voidaan työttömyyspäivärahaa maksaa enintään sen kalenterikuukauden loppuun, jonka aikana hän täyttää 60 vuotta. Ikäraja nousi 55 vuodesta 57 vuoteen. Jos henkilö on täyttänyt 60 vuotta ennen enimmäisajan täyttymistä, päivärahaa maksetaan kuitenkin sen kalenterikuukauden loppuun, jona 500 päivän enimmäisaika täyttyy.

500 päivän enimmäisaika ei ole enää sidottu 4 peräkkäiseen kalenterivuoteen. Enimmäisaikaan lasketaan 1.1.1994 lähtien maksetut peruspäivärahat. Enimmäisajan laskeminen aloitetaan alusta, kun henkilö on täyttänyt uudelleen työssäoloehdon eli ollut työssä vähintään 10 kk 24 kk:n aikana. Ennen edellytettiin 6 kk:n työssäoloa 8 kk:n aikana.

Omavastuu aika piteni 5 päivästä 7 päivään. Se lasketaan vain kerran 500 päivän enimmäiskesto kohti.

Työttömyyspäivärahaa ei makseta ajalta, jonka työsuhteen päättyessä maksettava lomakorvaus kattaa, tai jonka aikana henkilö saa vuosiloma-ajan palkkaa.

Sovitellulta peruspäivärahalla poistui 750 mk:n suojaosa. Päivärahan suuruuteen vaikuttavat kaikki työtulot, joista otetaan huomioon pienentävänä 50 % (ennen 80 %). Oikeutta soviteltuun päivärahaan ei ole, jos henkilön työaika ylittää 75 % (ennen 80 %) alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöajasta.

Väliaikaisesti säädettiin, että sovitellun päivärahan enimmäismääriin ei lueta 1.1. – 31.12.1997 maksettuja soviteltuja päivärahoja.

Työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentin 1 virkkeessä tarkoitettu indeksi on 1791 (työikäisten indeksi) ja 2 virkkeessä tarkoitettu indeksi 1754 (vanhuuseläkeikäisten indeksi) vuonna 1997.

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös työntekijäin eläkelain 9 §:ssä tarkoitettujen indeksilukujen vahvistamisesta 23.10.1996/741. Päätös tuli voimaan 1.1.1997.

Laki kansaneläkelain muuttamisesta 8.11.1996/827.

Laki perhe-eläkelain muuttamisesta 8.11.1996/828.

Laki rintamasotilaseläkelain muuttamisesta 8.11.1996/829.

Laki eläkkeensaajien asumistukilain muuttamisesta 8.11.1996/830.

Laki vammaistukilain 8 §:n muuttamisesta 8.11.1996/831.

Kansaneläkelaitoksen paikallishallintoon kuuluneet sosiaalivakuutus-toimikunnat lakkautettiin. Samalla yhtenäistettiin kaikkien Kelan maksamien etuuskien hakumenettely. Mihin tahansa Kelan toimistoon jätetty hakemus toimitetaan hallintomenettelylain periaatteet huomioon ottaen toimivaltaiseen käsittelypaikkaan.

Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta 8.11.1996/832.

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 8.11.1996/833.

Laki työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 21 §:n muuttamisesta 8.11.1996/834. Lait tulivat voimaan 1.1.1997.

Laki kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1997 15.11.1996/845. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Laki sairausvakuutuslain 5 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta 22.11.1996/897. Laki tuli voimaan 1.1.1997 ja oli voimassa 31.12.1997 saakka.

Laki työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta 22.11.1996/909. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Asetus työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun asetuksen 14 ja 18 §:n muuttamisesta 5.12.1996/953. Asetus tuli voimaan 1.1.1997.

Laki kansaneläkelain muuttamisesta 5.12.1996/979. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Laki kansaneläkelain muuttamisesta annetun lain (18.12.1995/1491) voimaantulosäännöksen muuttamisesta 5.12.1996/980. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Laki eläkkeensaajien asumistukilain muuttamisesta 5.12.1996/981. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Laki perhe-eläkelain muuttamisesta 5.12.1996/982. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Laki rintamasotilaseläkelain muuttamisesta 5.12.1996/983. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Laki ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain muuttamisesta 5.12.1996/984. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Laki vammaistukilain 1 ja 8 §:n muuttamisesta 5.12.1996/985. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Laki sotilasavustuslain muuttamisesta 5.12.1996/986. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Vuonna 1997 Kansaneläkelaitokselle tilitetään arvonnäisäveron tuotosta 2 400 milj. markkaa. Kansaneläkelaitoksen osuus arvonnäisäverosta tilitetään kalenterikuukausittain.

Sairausvakuutuslakia muutettiin väliaikaisesti siten, että valtioneuvosto päättää, mitkä ovat sellaisia lääkkeitä, joita ei korvata sairausvakuutuslain nojalla. Tällaiset käyttötarkoitukseltaan vielä vakiintumattomat ja kalliit lääkkeet ohjataan edelleen vuonna 1997 luovutettavaksi potilaalle maksutta julkisen terveydenhuollon kautta.

Koulutustuen työssäoloehto piteni 43 viikkoon. Työssäoloehtoon ei kuitenkaan voida lukea aikaa, jolta henkilö on saanut koulutustukea. Opiskelijalla, joka jättämällä hakematta työttömyyspäivärahaa tai muutoin on saanut aikaan sen, ettei enimmäisaika ole täytynyt ennen koulutuksen aloittamista, ei ole oikeutta koulutustukeen.

Koulutustuki voidaan poikkeuksellisesti maksaa muullakin tavoin kuin pankkitilille, jos tilille maksaminen ei ole mahdollista. Ylläpito- ja maajoituskorvauksien maksamista rajoitettiin.

Lailla saatettiin loppuun vuonna 1996 alkanut kansaneläkeuudistus ja kansaneläkkeestä tehtiin kokonaan eläkevähenteinen. Kansaneläkkeen pohjaosa ja lisäosa yhdistettiin eläkevähenteiseksi kansaneläkkeeksi. Eläkkeensaajien hoitotuen myöntämisedellytyksiä muutettiin niin, että hoitotuki voi liittyä myös työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettujen lakien mukaiseen tai muuhun vastaavaan työ- tai virkasuhteeseen perustuvaan täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen tai yksilölliseen varhaiseläkkeeseen. 65 vuotta täyttäneiltä poistettiin eläkkeensaamisedellytys. Ulkomailta maksettavat työeläkkeet ja kansaneläkettä vastaavat peruseläkkeet luetaan tuloksi, jollei kansainvälisistä sopimuksista muuta johdu.

Lailla annettiin valtioneuvostolle oikeus muuttaa tietyn edellytyksen kansaneläkkeen 20 prosentin leikkauksen määrää ja leikkauksen toteuttaminen siirrettiin tammikuun alusta helmikuun 1997 alkuun.

Lakiin tehtiin kansaneläkkeen rakenteen muuttamisesta johtuvat muutokset. Asumistuki ei ole enää sidottu kansaneläkkeen saamiseen. Asumistuki voidaan myöntää 65 vuotta täyttäneelle ilman eläkevaatimusta muiden asumistuen edellytysten täytyessä. Alle 65-vuotiaalta edellytetään, että hän saa kansaneläkettä tai perhe-eläkettä taikka työeläkettä täytenä työkyvyttömyyseläkkeenä, yksilöllisenä varhaiseläkkeenä tai työttömyyseläkkeenä taikka tapaturman, liikennevahingon tai sotilasvamman perusteella maksettavaa täyttä korvausta. Myös vastaavat ulkomailta maksettavat etuudet oikeuttavat asumistukeen. Lisäksi asumistuen perusomavastuuraaja korotettiin.

Leskeneläkkeen osien nimitykset muutettiin perusmääräksi ja täydennysmääräksi, jotka vastaavat lapsen eläkkeen osien nimityksiä. Lesken eläkkeen kanssa voidaan samanaikaisesti maksaa eläkkeensaajien hoitotukea ja rintamalisää. Leskeneläkkeen vuositulon tarkistusraja muutettiin samaksi kuin eläkkeensaajien asumistuen huomattavan muutoksen raja tulojen noustessa.

Lakiin tehtiin muutokset kansaneläkkeen rakenteen ja perhe-eläkkeen nimikkeiden muutoksen johdosta. Rintamalisä ei ole sidottu kansaneläkkeen saamiseen. Rintamalisä voidaan myöntää pelkän rintamalisään oikeuttavan tunnuksen perusteella.

Lakia muutettiin siten, että tämän lain mukainen rintamalisä maksetaan vain ulkomaille asuvalle henkilölle.

Vammaistuen estävistä eläkkeistä poistettiin kansaneläkelain mukainen varhennettu vanhuuseläke ja estäväksi etuudeksi lisättiin eläkkeensaajien hoitotuki.

Sotilasavustuslakiin tehtiin mm. kansaneläkkeen rakenteen muuttamisesta johtuvat tekniset tarkistukset. Lisäksi perusavustuksen määrään ei tehdä indeksikorotuksia v. 1997–1998.

Laki kuntoutusrahalain muuttamisesta 5.12.1996/987. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Laki kansaneläkelaisa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta 5.12.1996/988. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Laki asumistukilain 1 ja 2 §:n muuttamisesta 5.12.1996/989. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Laki työmarkkinatuesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta 5.12.1996/993. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Laki kansaneläkelain muuttamisesta 5.12.1996/994. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta 5.12.1996/995. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Laki vuodelta 1997 suoritettavista sairausvakuutusmaksuista, työnantajan kansaneläkemaksusta ja työnantajan lapsilisämaksusta 5.12.1996/998. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Laki kansaneläkelain 59 §:n väliaikaisesta muuttamisesta 5.12.1996/999. Laki tuli voimaan 1.1.1997 ja oli voimassa 31.12.1997 saakka.

Laki sairausvakuutuslain 59 §:n väliaikaisesta muuttamisesta 5.12.1996/1000. Laki tuli voimaan 1.1.1997 ja oli voimassa 31.12.1997 saakka.

Laki perhe-eläkelain 36 §:n muuttamisesta 5.12.1996/1001. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Laki eläkkeensaajien asumistukilain 11 §:n muuttamisesta 5.12.1996/1002. Laki tuli voimaan 1.1.1997.

Valtioneuvoston päätös sairausvakuutuslain 5 a §:n 1 momentissa tarkoitetuista lääkkeistä 4.12.1996/1011. Päätös tuli voimaan 1.1.1997 ja oli voimassa 31.12.1997 saakka.

Asetus opintotukiasetuksen 32 §:n muuttamisesta 12.12.1996/1043. Asetus tuli voimaan 1.1.1997.

Kansaneläkkeen pohja- ja lisäosaa koskeva maininta muutettiin vastaamaan kansaneläkelain muutosta.

Lailla estettiin indeksikorotusten maksaminen lapsikorotuksiin.

Lain 1 §:ää tarkennettiin niin, että asumistukea myönnetään vain Suomessa sijaitsevan vakinaiseksi katsottavan asunnon kustannuksista ja ruokakuntaan kuuluviksi katsotaan vain Suomessa asuvat henkilöt. Eläkkeensaajien asumistuen myöntöperusteiden muuttuessa tarkistettiin 2 §:ää siten, että jako eläkkeensaajien asumistuen ja yleisen asumistuen välillä säilyi ennallaan.

Työttömyysturva-asiansa Suomessa asuminen ratkaistaan sen mukaan kuin asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetussa laissa (1573/93) säädetään.

Lailla poistettiin kansaneläkevakuutusmaksu pysyvästi.

Lailla säädettiin, että vakuutetun sairausvakuutusmaksun kannosta, perinnästä, palauttamisesta, tilittämisestä, muutoksenhausta ja verotusmenettelystä on voimassa, mitä niistä säädetään verotusmenettelystä annetussa laissa (1558/95) ja veronkantalaisa (611/78). Lisäksi säädettiin Kansaneläkelaitoksen oikeudesta valvoa sairausvakuutusmaksujen määräämistä, maksuunpanoa, kantoa ja tilitystä sekä tarkastaa näiltä osin verotusta koskevia asiakirjoja.

Lailla säädettiin

- vakuutetun sairausvakuutusmaksusta (1,90 penniä veroäyryltä, kuitenkin 2,35 penniä 80 000 äyriä ylittävältä osalta),
- eläketuloa saavan sairausvakuutusmaksusta (peritään korotettuna 3 pennillä äyryiltä),
- työnantajan sairausvakuutusmaksusta (1,6 % ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä yksityiseltä työnantajalta, valtion liikelaitokselta, kunnalta ja kunnalliselta liikelaitokselta, 2,85 % valtiolta ja Ahvenanmaan maakunnalta sekä 6,85 % evankelis-luterilaiselta kirkolta ja ortodoksiselta kirkkokunnalta sekä näiden seurakunnilta),
- työnantajan kansaneläkemaksusta (2,40 %, 4,00 % tai 4,90 % palkoista poistojen ja maksettujen palkkojen määrästä riippuen yksityiseltä työnantajalta ja valtion liikelaitokselta, 3,15 % palkoista kunnalta ja kunnalliselta liikelaitokselta ja 3,95 % palkoista valtiolta, Ahvenanmaan maakunnalta, evankelis-luterilaiselta kirkolta ja ortodoksiselta kirkkokunnalta sekä näiden seurakunnilta),
- työnantajan lapsilisämaksusta (maksua ei peritä).

Muutettiin väliaikaisesti kansaneläkkeiden rahoitusta seuraavalta osin:

- kansaneläkerahaston varojen oli oltava kalenterivuoden päättyessä vähintään kahdeksan prosenttia kansaneläkevakuutuksen vuotuisista kokonaiskustannuksista. Säädettiin myös varojen siirrosta sairausvakuutusrahastoon/-rahastosta sekä valtion takuusuorituksesta.

Väliaikaisesti voimassa olevalla lailla säädettiin sairausvakuutusrahaston käyttämisestä (varojen siirrosta kansaneläkerahastoon/-rahastosta), rahaston vähimmäismäärästä (kalenterivuoden päättyessä vähintään 8 % sairausvakuutuksen vuotuisista kokonaiskustannuksista) ja valtion takuusuorituksesta.

Valtion suorittamat perhe-eläkkeen etukäteiset kustannukset suoritetaan maksettavien eläkkeiden mukaan.

Valtion suorittamat asumistuen etukäteiset kustannukset suoritetaan maksettavien eläkkeiden mukaan.

Sairausvakuutuslain 5 a §:n väliaikaisesta muutoksesta (22.11.1996/897) johtuen päätöksellä määrättiin hoitokustannuksiltaan merkittävät ja käyttötarkoituksestaan vielä vakiintumattomat lääkkeet, joita ei korvata sairausvakuutuslain nojalla. Päätöksessä mainittuja lääkkeitä ovat Dornaasi-alfa ja Interferoni-beeta. Potilaalla on oikeus saada nämä lääkkeet maksutta sairaala-apteekista tai sairaalan lääkekeskuksesta.

Asetuksen siirtymäsäännöstä muutettiin ottamalla siihen säännös vanhan opintotukilain mukaisten opintolainojen enimmäiskoron määräytymisperusteista. (Vuoden 1997 alusta enimmäiskorkoa alennettiin 0,75 prosenttiyksiköllä.)

Asetus työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun asetuksen 1 §:n muuttamisesta 12.12.1996/1052. Asetus tuli voimaan 1.1.1997.

Laki lasten kotihoidon tuesta annetun lain 8 ja 11 §:n poikkeuksellisesta soveltamisesta 20.12.1996/1135. Laki tuli voimaan 1.1.1997 ja oli voimassa 31.12.1997 saakka.

Laki sairausvakuutuslain 21 ja 23 §:n muuttamisesta 20.12.1996/1210. Laki tuli voimaan 1.1.1997 ja sitä sovelletaan etuuteen, joka kohdistuu lain voimaantumisen jälkeiseen aikaan.

Laki kuntoutusrahain 31 §:n poikkeuksellisesta soveltamisesta 20.12.1996/1211. Laki tuli voimaan 1.1.1997 ja oli voimassa 31.12.1997 saakka.

Laki sairausvakuutuslain 5 ja 5 b §:n muuttamisesta 20.12.1996/1213. Laki tuli voimaan 1.1.1997 ja on voimassa 31.12.1999. Lain 5 b §:n 2 momentti tuli voimaan 1.10.1997.

Asetus kansaneläkeasetuksen muuttamisesta 20.12.1996/1214. Asetus tuli voimaan 1.1.1997.

Asetus sairausvakuutusasetuksen muuttamisesta 20.12.1996/1215. Asetus tuli voimaan 1.1.1997.

Asetus rintamasotilaseläkeasetuksen muuttamisesta 20.12.1996/1216. Asetus tuli voimaan 1.1.1997.

Asetus ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun asetuksen muuttamisesta 20.12.1996/1217. Asetus tuli voimaan 1.1.1997.

Asetus eläkkeensaajien asumistukiasetuksen muuttamisesta 20.12.1996/1218. Asetus tuli voimaan 1.1.1997.

Asetus perhe-eläkeasetuksen muuttamisesta 20.12.1996/1219. Asetus tuli voimaan 1.1.1997.

Laki työttömyysturvalain 25 §:n poikkeuksellisesta soveltamisesta 20.12.1996/1221. Laki tuli voimaan 1.1.1997 ja oli voimassa vuoden 1997 loppuun.

Valtioneuvoston päätös eräiden opintotukilaissa (28/72) tarkoitettujen määrien vahvistamisesta 19.12.1996/1242. Päätös tuli voimaan 1.1.1997 ja se oli voimassa vuoden 1997 loppuun.

Valtioneuvoston päätös asumistuen määrätymisperusteista 19.12.1996/1308. Päätös tuli voimaan 1.1.1997.

Yksityisen työnantajan ja valtion liikelaitoksen sosiaaliturvamaksu ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä oli 1.1.–31.12.1997 välisenä aikana 4 %, 5,60 %, 6,50 % riippuen poistojen ja maksettujen palkkojen määrästä.

Julkisoikeudellisen työnantajan sosiaaliturvamaksu ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä oli 1.1. – 31.12.1997 kunnalta ja kunnalliselta liikelaitokselta 4,75 %, valtiolta ja Ahvenanmaan maakunnalta 6,80 % ja evankelis-luterilaiselta kirkolta, ortodoksiselta kirkkokunnalta sekä näiden seurakunnilta 10,80 %.

Vuonna 1997 lasten kotihoidon tuen markkamääriin ei suoritettu indeksitarkistusta.

Lakia muutettiin siten, että otolapsen hoidon johdosta suoritetaan vanhempainrahaa aikaisemman vähintään 100 päivän sijasta vähintään 180 arkipäivältä. Keskoslapsen vanhemman vanhempainrahakautta pidennettiin ennenaikaisesta syntymää vastaavasti. Lakia muutettiin myös siten, että aiemmin lapsen syntymän yhteydessä pidettäväksi säädetty isyysrahakausi on mahdollista pitää myös myöhemmin äitiysrahakaudella.

Vuonna 1997 indeksitarkistusta ei tehty tarveharkintaiseen kuntoutusrahaan.

Lailla luovuttiin koko aikuisväestöön kohdistettavaksi aiotun järjestelmällisen hammashuollon korvaamisen laajentamisesta vuoden 1997 alusta. Lakia muutettiin vuoden 1997 alusta lukien vastaamaan ennen hammashuoltouudistuksen toteuttamiseen tähdänneitä lainmuutoksia voimassa ollutta lainsäädäntöä, jota on myös sovellettu, koska hammashuoltouudistusta on valtiontaloudellisista syistä väliaikaisilla laeilla lykätty. Lain 5 b §:n 2 momentissa säädetään, että vuonna 1955 ja sitä ennen syntyneille vakuutetuille korvataan hammaslääkärin suorittama suun ja hampaiden tutkimus ja ennalta ehkäisevä hoito enintään joka kolmas kalenterivuosi siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Asetuksella voidaan säätää tarkemmin oikeudesta saada 5 b §:n 2 momentin nojalla korvausta vuonna 1997.

Asetukseen tehtiin kansaneläkkeen rakenteen muuttamisesta johtuvat muutokset poistamalla asetukselta mm. lisäosaa koskevat maininnat.

Asetukseen tehtiin sairausvakuutuslain muutoksesta (832 /96) johtuvat muutokset.

Asetuksen 5 a § kumottiin sosiaalivakuutustoimikuntien lakkauttamisesta johtuen.

Asetukseen tehtiin sosiaalivakuutustoimikuntien lakkauttamisesta johtuva muutos.

Asetuksen 6 a § kumottiin sosiaalivakuutustoimikuntien lakkauttamisesta johtuen.

Asetuksen 2 §:ään tehtiin leskeneläkkeen osien nimitysten muutoksesta johtuvat muutokset.

Työttömyysturvan markkamääriin ei suoritettu tarkistusta vuonna 1997.

Vahvistettiin kumotun opintotukilain mukaisten opintolainojen enimmäiskorko, valtion korkotuen alaisista opintolainoista maksama korkotuki sekä lainansaajan korko-osuus. Ns. vanhojen opintolainojen enimmäiskorkoksi määrättiin 6 %, josta valtion korkotuen määrä on 2,25 % ja lainansaajan osuus 3,75 %.

Päätöksessä vahvistettiin asumistuen määrätymisperusteet vuodelle 1997.

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös työntekijäin työeläkemaksun ja työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottamisesta sairausvakuutusjärjestelmän mukaisissa päivärahoissa ja kuntoutusrahalain mukaisissa kuntoutusrahoissa 30.12.1996/1319. Päätös tuli voimaan 1.1.1997.

Valtioneuvoston päätös eläkkeensaajien asumistukilain mukaisista hoitomenoina hyväksyttävistä keskimääräisistä kustannuksista ja asumiskustannusten enimmäismääristä vuodelle 1997 30.12.1996/1363. Päätös tuli voimaan 1.1.1997 ja oli voimassa 31. päivään joulukuuta 1997.

Valtioneuvoston päätös kansaneläkkeen määrästä tehtävästä vähennyksestä vuonna 1997 30.12.1996/1362. Päätös tuli voimaan 1.2.1997 ja oli voimassa 31. päivään joulukuuta 1997.

Asetus vuonna 1997 kertyvien työnantajan sosiaaliturvamaksujen jakautumasta 24.1.1997/71. Asetus tuli voimaan 1.2.1997, mutta sitä sovelletaan myös aikaisemmin maksuun pantuihin, 1.1.1997 tai sen jälkeen kertyneisiin työnantajan sosiaaliturvamaksuihin.

Laki opintotukilain muuttamisesta 10.1.1997/49. Laki tuli voimaan 1.3.1997.

Laki kansaneläkelain muuttamisesta 18.4.1997/328. (Laki tuli voimaan 1.5.1997. Sen 30 b ja 42 b §:n säännöksiä sovellettiin kuitenkin 1. päivästä tammikuuta 1997.)

Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta 18.4.1997/329.

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 18.4.1997/330.

Laki työmarkkinatuesta annetun lain muuttamisesta 18.4.1997/331.

Laki työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta 18.4.1997/332.

Laki kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain muuttamisesta 18.4.1997/333.

Laki kuntoutusrahalain muuttamisesta 18.4.1997/334.

Laki lapsilisälain muuttamisesta 18.4.1997/335.

Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta 18.4.1997/337. (Laki tuli voimaan 1.8.1997.)

Laki äitiysavustuslain muuttamisesta 18.4.1997/338.

Sairausvakuutuksen päivärahojen ja kuntoutusrahojen laskemiseksi työtai virkasuhteessa saaduista työtuloista vähennetään 4,5 %.

Päätöksellä vahvistettiin vuonna 1997 käytettävät omakotitaloissa asuvien hoitomenonormit ja asumiskustannusten enimmäismäärät. Enimmäismääriä korotettiin vuoden 1997 kansaneläkeindeksiä vastaavasti ja hoitomenonormeista lämmitys- ja vesinormia korotettiin.

Päätöksellä pienennettiin kansaneläkkeen 20 prosentin leikkausta vuonna 1997 tietyt edellytykset täyttäviltä henkilöiltä. Heille maksettiin kansaneläkettä 311 mk/kk 389 mk/kk sijasta.

Asetus sisältää säännökset vuodelta 1997 maksettujen työnantajan sosiaaliturvamaksujen jakautumasta kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksuun.

Lain 7 §:llä annettiin opetusministeriölle mahdollisuus pidentää erityisen laajojen tutkintojen tukiaikaa ja rinnastettiin väliaikaisen ammattikorkeakoulun opinnot ko. pykälää sovellettaessa korkeakouluopintoihin. Säädöksiin lisättiin mahdollisuus myöntää määrätyn edellytyksin enintään 9 kuukautta pidennystä 55 kuukauden tukiaikaan. Lisäksi määriteltiin, millä ehdoilla tukikuukausi voidaan palauttaa uudelleen käytettäväksi, kun opiskelija maksaa saamansa tuen takaisin. Lisäksi säädettiin 1.8.1997 alkaen sovellettavaksi, että väliaikaisissa ammatikorkeakouluissa tulee olla opintotukilautakunta, muualla kuin vanhempien luona asuvien korkeampaan opintorahaan oikeuttavaa ikärajaa alennettiin 19 vuoteen ja aikuisopintorahan myöntämisehtoja tiukennettiin.

Opintolain valtioneuvoston päätös voidaan myöntää, vaikka opintoraha olisi eväty harjoitteluaajan palkan takia. Säädosmuutoksella tehtiin samalla mahdolliseksi opintorahan epääminen harjoitteluaajan palkan takia, jolloin myös tukikuukaudet eivät kulu ko. ajalta.

Säädosmuutoksilla yhtenäistettiin Kelan hoitamien etuuskien muutoksenhakua, itseoikaisua, päätöksen poistamista, virheen korjaamista sekä takaisinperintää koskevat säännökset.

Laki sotilasavustuslain muuttamisesta 18.4.1997/339.

Laki asumistukilain muuttamisesta 18.4.1997/340.

Laki opintotukilain muuttamisesta 18.4.1997/341.

Lait tulivat voimaan 1.5.1997.

Laki asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain muuttamisesta 18.4.1997/342. Laki tuli voimaan 1.5.1997.

Asetus opintotukiasetuksen 21 §:n kumoamisesta 25.4.1997/370. Asetus tuli voimaan 1.5.1997.

Valtioneuvoston päätös vaikeista sairauksista ja niiden hoitoon käytettävistä kliinisistä ravintovalmisteista, joihin suoritetaan sairausvakuutuslain mukaista korvausta 30.4.1997/402. Päätös tuli voimaan 15.5.1997.

Laki opintotukilain muuttamisesta 23.5.1997/457. Laki tuli voimaan 1.6.1997.

Asetus opintotukiasetuksen muuttamisesta 4.4.1997/292. Asetus tuli voimaan 1.6.1997.

Laki sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjälle annetun lain 3 ja 5 §:n muuttamisesta 22.11.1996/903. Laki tuli voimaan 1.7.1997.

Laki lukioden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuesta 10.1.1997/48. Laki tuli voimaan 1.7.1997.

Asetus lukioden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuesta 4.4.1997/293. Asetus tuli voimaan 1.7.1997.

Asetus lukioden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun asetuksen 1 §:n muuttamisesta 27.6.1997/632. Asetus tuli voimaan 15.7.1997.

Muutokset käsittelivät muutoksenhakua, päätöksen poistamista ja virheen korjaamista.

Kumottiin valituskirjelmän toimittamista koskeva säännös, koska vastaava säännös otettiin opintotukilakiin.

Päätöksellä kumottiin 10.3.1994 annettu päätös ja muutettiin sairausvakuutuskorvauksen piiriin kuuluvien sairauksien ja niiden hoidossa käytettävien korvattavien kliinisten ravintoaineiden luetteloa.

Lakiin lisättiin opintotuen saannin estäväksi etuudeksi luopumistuki. Lyhimmän tukiajan määrittelyä täsmennettiin niin, että vähintään kahdeksan viikon opinnot oikeuttavat kahden kuukauden tukeen. Uudella 25 a §:llä tehtiin mahdolliseksi opintotuen tarkistaminen ilman hake-
musta eräissä tilanteissa.

Säädösmuutoksella täsmennettiin mm. ehtoja, joiden perusteella yksityinen oppilaitos voidaan hyväksyä opintotuen piiriin, lukion säännönmukainen opiskelu-aika muutettiin neljäksi vuodeksi, takautuvien opintotukierien maksaminen muunakin kuin säännöllisinä maksupäivinä tehtiin mahdolliseksi ja määriteltiin, minkä ajan vanhempien ns. esitetyt tulot ovat voimassa. Asetuksen määritelmää opintotukilaissa tarkoitettua vanhemmista muutettiin siten, että vain toisen vanhemman tulot voidaan ottaa huomioon silloin, kun vanhemmat asuvat pysyvän välien rikkoutumisen vuoksi erillään. Lisäksi tehtiin mahdolliseksi opintolainan valtiontakauksen myöntäminen lyhytkestoisin eri lukuvuosille ulottuviin opintoihin yhdellä takauspäätöksellä ja takausvastuusaatavasta perittävän koron määrä alennettiin 9 %:iin.

Maatalousyrittäjälle maksettavan päivärahahan suuruus alennettiin 75 prosentista 70 prosenttiin maatalousyrittäjän työtulosta. Päivärahan saamiselle asetettiin ehdoton kolmen päivän omavastuu-aika. Vähimmäispäivärahasta luovuttiin ja päivärahalle määrättiin pienin maksettava määrä. Jos maksettavan päivärahahan määrä omavastuuaikalla olisi pienempi kuin 60 markkaa, päivärahaa ei makseta.

Säädettiin kokonaan uutta etuutta eli koulumatkatukea koskeva laki. Koulumatkatuen tarkoituksena on korvata koulumatkasta aiheutuvia kustannuksia. Tuki voidaan myöntää Suomessa pysyvästi asuville ja Suomessa opiskeleville lukion tai ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoille silloin, kun yhdensuuntainen koulumatka on vähintään 10 kilometriä kuitenkin niin, että korvaus maksetaan enintään 100 kilometritä. Matkakustannusten tulee olla yli 300 markkaa kuukaudessa, josta opiskelijan oma maksuosuus on 250 markkaa. Koulumatkatukea maksetaan enintään 9 kuukaudelta vuodessa.

Tuki maksetaan ensisijaisesti joukkoliikenteen harjoittajalle tai oppilaitoksen ylläpitäjälle koulukuljetuksen järjestäjänä, koska laki edellyttää, että opiskelijan on käytettävä näitä kuljetusmuotoja, jos ne ovat kohtuudella käytettävissä. Vasta viimesijaisena tuki voidaan maksaa opiskelijalle itselleen. Maksettaessa tukea joukkoliikenteen harjoittajalle tuen määrä määräytyy halvimman käytettävissä olevan kuukauden ajan lipputuotteen perusteella. Koulukuljetuksessa ja opiskelijalle itselleen maksettaessa tuki määräytyy kuljetun matkan mukaan laskennallisesti liikenneministeriön antaman linja-autoliikenteen taksapäätöksen perusteella. Koulumatkatukeen sovelletaan eräitä opintotukilain säädöksiä.

Asetuksessa säädelään koulumatkatuen ja matkakustannusten laske-
mista, matkustustavan määräytymistä, määrittellen tukikuukausi ja paikallisen harjoittelun tuloja, todetaan oppilaitoksen antaman selvit-
tyksen olevan Kelaa sitova, säädetään koulumatkatuen poikkeavasta
myöntämisestä kesäajalle, laskuttamisesta ja matkalipun myyjien kans-
sa tehtävien sopimusten sisällöstä sekä viitataan opintotukiasetukseen
eräiltä osin.

Lisättiin asetukseen säännös, jonka mukaan pääsääntöisesti alle viiden kilometrin matkaisuudelta ei ole oikeutta koulumatkatukeen. Jos yhdensuuntaiseen koulumatkaan sisältyy useita alle viiden kilometrin osuuksia, jotka yhteensä ovat vähintään viisi kilometriä, opiskelijalle korvataan matkasta aiheutuvat kustannukset oman matkustustavan mukaan.

Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 20.12.1996/1128. Laki tuli voimaan 1.8.1997.

Pienten lasten hoidon tukijärjestelmä uudistettiin. Vanhemmat voivat joko valita lapselleen kunnan järjestämän päivähoitopaikan, hoitaa lasta kotihoidon tuella tai järjestää päivähoidon yksityisen hoidon tuen turvin vanhempainrahakauden päättymisestä siihen saakka, kunnes lapsi siirtyy oppivelvollisena kouluun.

Lasten kotihoidon tuen saamisen edellytyksenä on, että perheessä on alle 3-vuotias lapsi, jota ei hoideta kunnan järjestämässä päivähoitossa. Kotihoidon tukea maksetaan myös muista alle kouluikäisistä lapsista, jotka eivät ole kunnallisessa päivähoitossa. Lasten kotihoidon tukeen kuuluu hoitoraha, joka maksetaan erikseen jokaisesta tukeen oikeuttavasta lapsesta. Hoitolisä sen sijaan maksetaan vain yhdestä lapsesta. Hoitolisän saaminen ja määrä riippuvat perheen koosta ja tuloista.

Yksityisen hoidon tukea maksetaan lapsen hoidon järjestämiseksi vanhemman osoittamalle yksityisen hoidon tuottajalle. Hoidon tuottaja voi olla yksityinen henkilö tai yhteisö, joka korvausta vastaan harjoittaa lasten päivähoitotoimintaa taikka yksityinen henkilö, joka on tehnyt vanhemman kanssa vähintään kuukauden kestävä työsopimuksen. Yksityisen hoidon tukeen kuuluu jokaisesta tukeen oikeuttavasta lapsesta maksettava hoitoraha sekä perheen koosta ja tuloista riippuvainen hoitolisä.

Laki opintotukilain 6 §:n 8 kohdan ja 17 §:n 2 momentin kumoamisesta 20.12.1996/1133. Laki tuli voimaan 1.8.1997.

Poistettiin laista opintotuen saannin estävistä etuuksista lasten kotihoidon tuen lisäosa ja maininta siitä, että opiskelijan tulona ei pidetä kotihoidon tukea siltä osin kuin se kattaa päivähoitosta maksettavat korvaukset.

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 11.7.1997/680. Laki tuli voimaan 1.8.1997.

Henkilöllä on mahdollisuus lyhyeen, satunnaiseen ulkomaanmatkaan päivärahaoikeutta menettämättä. Työttömyyden, päätoimisen opiskelun sekä talkoo- ja vapaaehtoistyön välistä rajanvetoa selkeytettiin.

Laki työmarkkinatuesta annetun lain muuttamisesta 11.7.1997/681. Laki tuli voimaan 1.8.1997.

Työmarkkinatuen 180 päivän aika, jolta tuki maksetaan ilman tarveharkintaa, ei kulu, jos tuen saaja osallistuu työvoimapolitiiseen toimenpiteeseen. Lisäksi tehtiin eräitä teknisiä, omavastuujan kulumista (ei kulu enää esim. odotusaikana) ja hakijan tiedonantovelvollisuutta koskevia muutoksia, jotka vastasivat työttömyysturvalakiin aiemmin tehtyjä muutoksia.

Asetus sairausvakuutusasetuksen muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta 11.7.1997/684. Asetus tuli voimaan 1.8.1997. Asetuksen 2 §:n 6 momentti tuli kuitenkin voimaan 1.10.1997 ja on voimassa 31.12.1999 asti.

Asetuksen 2 §:n 1 momenttiin tehtiin tekninen tarkistus siten, että sairausvakuutuslaissa tarkoitettuna terveydenhuollon laitoksena pidetään yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettua yksityistä palvelujen tuottajaa. Asetuksen 2 §:n 6 momentti liittyy sairausvakuutuslain 5 b §:n muutokseen (1213/96); hammaslääkärin suorittamasta suun ja hampaiden tutkimuksesta ja ehkäisevästä hoidosta maksetaan korvausta takson mukaisesta määrästä enintään 20 minuuttia kestävältä toimenpiteeltä. Korvaus on voimassa olevan takson mukaan enintään 75 prosenttia 157 markasta.

Laki pitkäaikaistyöttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta 24.7.1997/709. Laki tuli voimaan 1.8.1997.

Pitkäaikaistyöttömien omaehtoista ammatillisia valmiuksia edistävää koulutusta alettiin tukea opiskelun ajalta maksettavalla koulutustuella tai työmarkkinatuella. Henkilön tulee itse hankkia koulutuspaikka, jonka työvoimaviranomainen hyväksyy. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että henkilö on aloittanut päätoimisen, vähintään 20 opintoviikon laajuisen koulutuksen sekä että henkilö on ollut pitkään (12 kk työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa) ja että henkilöllä on riittävä työhistoria (12 vuotta viimeksi kuluneen 18 vuoden aikana). Koulutustukea tai työmarkkinatukea voidaan maksaa 2 vuoden ajan; maksaminen päättyy kuitenkin viimeistään 31.12.1999.

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta 24.7.1997/710. Laki tuli voimaan 1.8.1997.

Lakiin lisättiin opintotuen saannin estäväksi etuudeksi pitkäaikaistyöttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain mukainen koulutusaikainen tuki.

Asetus pitkäaikaistyöttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta 24.7.1997/712. Asetus tuli voimaan 1.8.1997.

Asetuksella säädettiin koulutusaikaisen tuen rahoituksen ennakkomennettelystä, valtion rahoituksen suorittamisesta ja maksamisenmenettelystä. Lisäksi säädettiin tarkemmin korkeakouluopiskelijoiden opintojen edistymisen määrittelystä.

Asetus työmarkkinatuesta annetun asetuksen muuttamisesta 24.7.1997/713. Asetus tuli voimaan 1.8.1997.

Työmarkkinatuki voidaan poikkeuksellisesti maksaa muuallekin kuin rahalaitokseen etuuden saajan pankkitilille. Työharjoittelusopimuksen enimmäisaika pidennettiin 18 kuukauteen.

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 20.12.1996/1131. Laki tuli voimaan 1.8.1997.

Työttömyyspäivärahan määrää vähennetään henkilön tai hänen puolisonsa saaman lasten kotihoidon tuen määrällä. Vähennystä ei kuitenkaan tehdä, jos puoliso itse hoitaa lasta eikä hänellä tämän johdosta ole oikeutta työttömyyspäivärahaan tai työmarkkinatukeen.

Laki työmarkkinatuesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta 20.12.1996/1132. Laki tuli voimaan 1.8.1997.

Työmarkkinatuen tarveharkinnassa ei tulona oteta huomioon lasten kotihoidon tukea.

Asetus työttömyysturvalain täytäntöönpanosta annetun asetuksen muuttamisesta 24.7.1997/732. Asetus tuli voimaan 1.9.1997.

Valtioneuvoston päätös eläkkeensaajien asumistukilain mukaisista hoitomenoina hyväksyttävistä keskimääräisistä kustannuksista ja asumiskustannusten enimmäismääristä vuodelle 1997 annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta 21.8.1997/808. Päätös tuli voimaan 1.9.1997 ja oli voimassa 31.12.1997 saakka.

Valtioneuvoston päätös asumistuen määräytymisperusteista annetun valtioneuvoston päätöksen 4 §:n muuttamisesta 21.8.1997/811. Päätös tuli voimaan 1.9.1997.

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös sairausvakuutuslain 5 a §:ssä tarkoitettujen eräiden reseptillä myytävien lääkkeiden korvaamisesta 11.9.1997/876. Päätös tuli voimaan 1.10.1997.

Yritystoiminnan lopettamiseen liittyvän yritysomaisuuden myyntivoiton jaksottamisessa, joka estää työttömyyspäivärahan saamisen jaksotusajalta, noudatetaan samoja periaatteita kuin myyntivoiton laskennassa verotuksessa.

Peruspäiväraha voidaan poikkeuksellisesti maksaa muullakin tavoin kuin pankkitilille, jos tilille maksaminen ei ole mahdollista.

Päätöksellä muutettiin hoitomenonormien lääninjoon mukaiset lämmitysryhmät kuntien mukaan määräytyviksi.

Valtioneuvoston päätökseen tehtiin lääninjoon muutoksesta aiheutuneet tarkistukset.

Päätöksellä luetteloitiin ilman lääkemääräystä myytävät lääkkeet, joille on vahvistettu kohtuullinen, korvausperusteeksi hyväksyttävä tukkuhinta, mutta joista lääkärin määräämänä korvataan sairausvakuutuslain 9 §:n 1 momentin mukaisesti 50 %. Samalla kumottiin sosiaali- ja terveysministeriön päätös 884/1996.

Bilaga 8. Författningar som införts 1997 och som rör den sociala trygghet FPA handhar

Lag om ändring av lagen om arbetsmarknadsstöd 6.9.1996/665. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Arbetslösa under 25 år som saknar yrkesutbildning går från 1.1.1997 miste om stöd för arbetslöshetstid, om de avvisar erbjudet arbete eller aktiva åtgärder. Begränsningarna för erhållande av stöd utsträcktes till 20–24-åringar (tidigare 18–19-åringar).

Arbetsmarknadsstöd betalas inte för tid för vilken man får semesterersättning när ens anställning upphör eller för vilken man får semesterlön.

På arbetsmarknadsstödet belopp inverkar all arbetsinkomst, varav 50 % beaktas som minskande. Skyddsbeloppet 750 mk slopades. Rätt till jämkat arbetsmarknadsstöd föreligger inte om arbetstiden överstiger 75 % (tidigare 80 %) av den maximala arbetstiden för heltidsanställda i branschen.

Vid behovsprövningen för försörjningspliktiga beaktas 50 % (tidigare 75 %) av de inkomster utöver inkomstgränsen som minskar arbetsmarknadsstödet. Inkomstgränsen för såväl försörjningspliktiga som ensamstående justerades.

Även vid övergång från arbetslöshetsdagpenning till arbetsmarknadsstöd krävs det alltid ny självrisktid.

Lag om ändring och temporär ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa 6.9.1996/666. Lagen trädde i kraft 1.1.1997; den temporära ändringen gäller fram till 31.12.1998/31.12.1997.

1.1.1997 förlängdes arbetsvillkoret från 6 till 10 månader. Till arbetsvillkoret hänförs varje vecka med en arbetstid om minst 18 timmar. Lönen bör vara kollektivavtalsenlig eller, om kollektivavtal saknas för branschen i fråga, minst 40 gånger grunddagpenningens belopp. Med arbetsvillkoret för löntagare kan högst 16 veckor sådan tid jämsättas under vilken löntagaren fått utbildningsstöd i samband med arbetskraftsutbildning.

Den som fyllt 57 år innan maximitiden om 500 dagpenningdagar uppnås kan få arbetslöshetsdagpenning högst till utgången av den kalendermånad då han fyller 60 år. Åldersgränsen höjdes från 55 till 57 år. Om en person fyllt 60 år innan maximitiden uppnås, betalas dagpenning till slutet av den kalendermånad under vilken 500 dagar uppnås.

De 500 dagarna är inte längre bundna till fyra på varandra följande kalenderår. I maximitiden inräknas från 1.1.1994 dagar för vilka grunddagpenning betalats. Ny maximitid börjar beräknas när en person på nytt uppfyller arbetsvillkoret, dvs. arbetat i minst 10 månader under de närmast föregående 24 månaderna. Tidigare var kravet 6 månader arbete under 8 månaders tid.

Självrisktiden förlängdes från 5 till 7 dagar. Självrisktid beräknas bara en gång per 500 dagar.

Arbetslöshetsdagpenning betalas inte för tid för vilken man får semesterersättning när ens anställning upphör eller för vilken man får semesterlön.

Skyddsbeloppet om 750 mk i samband med jämkad grunddagpenning slopades. Dagpenningens storlek påverkas av all arbetsinkomst, varav 50 % verkar minskande (tidigare 80 %).

Om en persons arbetstid överstiger 75 % (tidigare 80 %) av maximitiden för heltidsanställda i branschen har personen inte rätt till jämkad dagpenning.

Enligt ett temporärt stadgande inräknas i maximibeloppen för jämkad dagpenning inte jämkade dagpenningar som utbetalats under tiden 1.1–31.12.1997.

Social- och hälsovårdsministeriets beslut om fastställande av i 9 § lagen om pension för arbetstagare avsedda indextal 23.10.1996/741. Beslutet trädde i kraft 1.1.1997.

Det i 9 § 2 mom. 1 meningens lagen om pension för arbetstagare avsedda indextalet är 1791 (aktivåldersindex) och det i 2 meningens avsedda indexet 1754 (pensionsåldersindex) år 1997.

Lag om ändring av folkpensionslagen 8.11.1996/827

Lag om ändring av familjepensionslagen 8.11.1996/828

Lag om ändring av lagen om frontmannapension 8.11.1996/829

Lag om ändring av lagen om bostadsbidrag för pensionstagare 8.11.1996/830

Lag om ändring av 8 § lagen om handikappbidrag 8.11.1996/831

De inom Folkpensionsanstaltens lokalförvaltning verksamma socialförsäkringskommissionerna indrogs, och ansökningsförfarandet för de förmåner FPA betalar ut förenhetligades. En ansökan som lämnats in till vilken FPA-byrå som helst vidarebefordras i enlighet med principerna i lagen om förvaltningsförfarande till den behöriga handläggningsinstansen.

Lag om ändring av sjukförsäkringslagen 8.11.1996/832

Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa 8.11.1996/833

Lag om ändring av 21 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning 8.11.1996/834. Lagarna trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om temporär ändring av folkpensionsanstaltens finansiering 1997 15.11.1996/845. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om temporär ändring av 5 a § sjukförsäkringslagen 22.11.1996/897. Lagen trädde i kraft 1.1.1997 och gäller till 31.12.1997.

Lag om ändring av lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning 22.11.1996/909. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Förordning om ändring av 14 och 18 §§ förordningen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning 5.12.1996/953. Förordningen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om ändring av folkpensionslagen 5.12.1996/979. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om ändring av ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av folkpensionslagen (18.12.1995/1491) 5.12.1996/980. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om ändring av lagen om bostadsbidrag för pensionstagare 5.12.1996/981. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om ändring av familjepensionslagen 5.12.1996/982. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om ändring av lagen om frontmannapension 5.12.1996/983. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om ändring av lagen om betalning av fronttillägg utomlands 5.12.1996/984. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om ändring av 1 och 8 §§ lagen om handikappbidrag 5.12.1996/985. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om ändring av militärunderstödslagen 5.12.1996/986. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Av intäkterna av mervärdesskatten redovisas 2 400 milj mk till Folkpensionsanstalten år 1997. Redovisningen görs kalendermånadsvis.

Sjukförsäkringslagen ändrades temporärt så, att statsrådet beslutar vilka slags läkemedel som inte ersätts enligt sjukförsäkringslagen. Sådana dyra läkemedel som alltså saknar etablerat användningsområde får patienten gratis via den offentliga hälsovården 1997.

Arbetsvillkoret för utbildningsstöd förlängdes till 43 veckor. I arbetsvillkoret ingår dock inte tid för vilken utbildningsstöd betalats. En studerande som underlåtit att söka arbetslöshetsdagpenning eller annars varit orsak till att maximitiden inte uppfyllts före påbörjad utbildning saknar rätt till utbildningsstöd.

Utbildningsstöd kan i undantagsfall betalas på annat sätt än till ett bankkonto om detta inte är möjligt. Utbetalningen av ersättningar för uppehälle och inkvartering begränsades.

Folkpensionsreformen som inleddes 1996 slutfördes och folkpensionen blev helt och hållet beroende av andra pensioner. Folkpensionens basdel och tilläggsdel förenades till en pensionsavhängig folkpension. Villkoren för beviljande av vårdbidraget för pensionstagare ändrades så, att vårdbidraget även kan ingå i full invalidpension eller individuell förtidspension som baserar sig på anställning enligt de lagar som nämns i 8 § 4 mom lagen om pension för arbetstagare eller motsvarande pension på basis av anställning. För personer som fyllt 65 år avlägsnades pensionsvillkoret. Arbetspensioner från utlandet och grundpensioner som motsvarar folkpension räknas som inkomst om inte annat följer av internationella avtal.

Statsrådet fick rätt att under vissa förutsättningar ändra på beloppet av folkpension som minskats med 20 %. Genomförandet av minskningen flyttades fram från början av januari till början av februari 1997.

Lagen ändrades p g a folkpensionens nya struktur. Bostadsbidraget är inte längre bundet till folkpensionen. Bostadsbidrag kan beviljas personer utan pension som fyllt 65 år när övriga villkor för bostadsbidraget är uppfyllda. Personer under 65 år förutsätts ha folkpension, familjepension eller arbetspension i form av full invalidpension, individuell förtidspension eller arbetslöshetspension, eller full ersättning p g a olycksfall, trafikskada eller militärskada. Motsvarande utländska förmåner ger även rätt till bostadsbidrag. Bässjälvriskbeloppen för bostadsbidrag höjdes.

Efterlevandepensionens delar benämndes grundbelopp och kompletteringsbelopp i analogi med barnpensionen. Efterlevandepension kan utges med vårdbidrag för pensionstagare och fronttillägg. Årsinkomstgränsen för justering av efterlevandepension ändrades att motsvara inkomstgränsen för en avsevärd förändring av bostadsbidraget för pensionstagare.

Lagen ändrades p g a folkpensionens nya struktur och de nya familjepensionsbenämningarna. Fronttillägget är inte bundet till folkpensionen. Fronttillägg kan beviljas enbart på basis av tecken som ger rätt till fronttillägg.

Fronttillägg enligt denna lag betalas enbart till personer som bor utomlands.

Av de pensioner som hindrar utbetalning av handikappbidrag slopades förtida ålderspension enligt folkpensionslagen, medan vårdbidrag för pensionstagare upptogs som hindrande förmån.

Tekniska justeringar bl a till följd av folkpensionens nya struktur; inga indexjusteringar av grundstödet belopp åren 1997–1998.

Lag om ändring av lagen om rehabiliteringspenning 5.12.1996/987. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om ändring av ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av lagen om bindande av de i folkpensionslagen stadgade pensionerna och understöden vid levnadskostnaderna 5.12.1996/988. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om ändring av 1 och 2 §§ lagen om bostadsbidrag 5.12.1996/989. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om ändring av 2 § lagen om arbetsmarknadsstöd 5.12.1996/993. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om ändring av folkpensionslagen 5.12.1996/994. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om ändring av sjukförsäkringslagen 5.12.1996/995. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om sjukförsäkringspremie, sjukförsäkringsavgift, arbetsgivares folkpensionsavgift och arbetsgivares barnbidragsavgift för 1997 5.12.1996/998. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om temporär ändring av 59 § folkpensionslagen 5.12.1996/999. Lagen trädde i kraft 1.1.1997 och gäller till 31.12.1997.

Lag om temporär ändring av 59 § sjukförsäkringslagen 5.12.1996/1000. Lagen trädde i kraft 1.1.1997 och gäller till 31.12.1997.

Lag om ändring av 36 § familjepensionslagen 5.12.1996/1001. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om ändring av 11 § lagen om bostadsbidrag för pensionstagare 5.12.1996/1002. Lagen trädde i kraft 1.1.1997.

Statsrådets beslut om läkemedel som avses i 5 a § 1 mom. sjukförsäkringslagen 4.12.1996/1011. Beslutet trädde i kraft 1.1.1997 och gäller till 31.12.1997.

Förordning om ändring av 32 § förordningen om studiestöd 12.12.1996/1043. Förordningen trädde i kraft 1.1.1997.

Omnämmandet av folkpensionens basdel och tilläggsdel ändrades att motsvara ändringen av folkpensionslagen.

Betalning av indexförhöjningar till barn tillägg hindrades.

1 § förtydligades: bostadsbidrag beviljas bara för stadigvarande bostäder i Finland och som hushållsmedlemmar räknas bara i Finland bosatta personer. Då beviljningsvillkoren för pensionstagares bostadsbidrag ändrades, justerades 2 § så att fördelningen mellan detta och det allmänna bostadsbidraget bibehölls.

Bosättning i Finland avgörs i arbetslöshetsskyddsärenden i enlighet med lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/93).

Folkpensionsförsäkringspremien slopades för gott.

Beträffande uppbörd, indrivning, återbäring, redovisning, sökande av ändring och beskattning av försäkrades sjukförsäkringspremier gäller lagen om beskattningsförfarande (155/1995) och lagen om skatteuppbörd (611/78). Folkpensionsanstalten har rätt att utöva tillsyn över fastställelse, debitering, uppbörd och redovisning av sjukförsäkringspremier och -avgifter och att i dessa avseenden granska skattehandlingarna.

I lagen stadgas

- om försäkrades sjukförsäkringspremie (1,90 penni per skatteöre, dock 2,35 penni för den del som överstiger 80 000 skatteören)
- om sjukförsäkringspremie för personer med pensionsinkomster (uttas förhöjd med 3 penni per skatteöre)
- om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift (1,6 % för privata arbetsgivare, statliga affärsverk, kommuner och kommunala affärsverk av det lönebelopp som är underkastat förskottsinnehållning, 2,85 % för staten och landskapet Åland samt 6,85 % för evangelisk-lutherska kyrkan, ortodoxa kyrkosamfundet och deras församlingar)
- om arbetsgivares folkpensionsavgift (av lönerna 2,40 %, 4,00 % eller 4,90 %, beroende på beloppen av avskrivningar och utbetalda löner, för privata arbetsgivare och statliga affärsverk, 3,15 % för kommuner och kommunala affärsverk samt 3,95 % för staten, landskapet Åland och för evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkosamfundet och deras församlingar)
- om arbetsgivares barnbidragsavgift (ingen avgift uttas).

Finansieringen av folkpensionerna ändrades temporärt enligt följande:

- folkpensionsfondens tillgångar skall vid kalenderårets slut utgöra minst 8 % av de totala årliga kostnaderna för folkpensionsförsäkringen; därtill stadgas om överföring av medel till/från sjukförsäkringsfonden och om garantibetalning från staten.

I lagen stadgas temporärt om användning av sjukförsäkringsfonden (överföring av medel till/från folkpensionsfonden), om fondens minimibelopp (vid kalenderårets slut minst 8 % av de totala årliga kostnaderna för sjukförsäkringen) och om garantibetalning från staten.

Staten betalar i förskott en viss andel av beloppet av de pensioner som skall utbetalas.

Staten betalar i förskott en viss andel av beloppet av de bostadsbidrag som skall utbetalas.

Till följd av en temporär ändring av 5 a § sjukförsäkringslagen (22.11.1996/897) bestämdes vilka dyra läkemedel utan etablerat användningsändamål som inte skall ersättas enligt sjukförsäkringslagen. I beslutet nämns läkemedlen Dornase alfa och Betainterferon. Patienten kan få dem kostnadsfritt från sjukhusapotek eller sjukhusläkemedelscentraler.

Förordningens övergångsbestämmelse ändrades genom en bestämmelse om grunderna för maximiräntan för studielån enligt den gamla lagen om studiestöd. (Maximiräntan sänktes med 0,75 procentenheter i början av 1997.)

Förordning om ändring av 1 § förordningen om arbetsgivares socialskyddsavgift 20.12.1996/1052. Förordningen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om undantagstillämpning av 8 och 11 §§ lagen om stöd för hemvård av barn 20.12.1996/1135. Lagen trädde i kraft 1.1.1997 och gäller till 31.12.1997.

Lag om ändring av 21 och 23 §§ sjukförsäkringslagen 20.12.1996/1210. Lagen trädde i kraft 1.1.1997 och den tillämpas på förmåner som hänför sig till tiden efter ikraftträdandet.

Lag om undantagstillämpning av 31 § lagen om rehabiliteringspenning 20.12.1996/1211. Lagen trädde i kraft 1.1.1997 och gäller till 31.12.1997.

Lag om ändring av 5 och 5 b § sjukförsäkringslagen 20.12.1996/1213. Lagen trädde i kraft 1.1.1997 och gäller till 31.12.1999. Lagens 5 b § 2 mom. trädde i kraft 1.10.1997.

Förordning om ändring av folkpensionsförordningen 20.12.1996/1214. Förordningen trädde i kraft 1.1.1997.

Förordning om ändring av sjukförsäkringsförordningen 20.12.1996/1215. Förordningen trädde i kraft 1.1.1997.

Förordning om ändring av förordningen om frontmannapension 20.12.1996/1216. Förordningen trädde i kraft 1.1.1997.

Förordning om ändring av förordningen om betalning av fronttillägg utomlands 20.12.1996/1217. Förordningen trädde i kraft 1.1.1997.

Förordning om ändring av förordningen om bostadsbidrag för pensionstagare 20.12.1996/1218. Förordningen trädde i kraft 1.1.1997.

Förordning om ändring av familjepensionsförordningen 20.12.1996/1219. Förordningen trädde i kraft 1.1.1997.

Lag om undantagstillämpning av 25 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa 20.12.1996/1221 Förordningen trädde i kraft 1.1.1997 och gäller till slutet av 1997.

Statsrådets beslut om fastställande av vissa i lagen om studiestöd (28/1972) avsedda belopp 19.12.1996/1242. Lagen trädde i kraft 1.1.1997 och gäller till slutet av 1997.

Statsrådets beslut om grunderna för bostadsbidraget 19.12.1996/1308. Beslutet trädde i kraft 1.1.1997.

Socialskyddsavgiften för privata arbetsgivare och statliga affärsverk var, beroende på avskrivningarna och de utbetalda lönerna, 4 %, 5,60 % eller 6,50 % av den förskottsinnehållning underkastade lönen 1.1–31.12.1997.

För offentligrättsliga arbetsgivare var socialskyddsavgiften 4,75 % för kommuner och kommunala affärsverk, 6,80 % för staten och landskapet Åland och 10,80 % för evangelisk-lutherska kyrkan, ortodoxa kyrkosamfundet och deras församlingar.

Hemvårdsstödsbeloppen indexjusteras inte 1997.

Föräldrapenning till adoptivföräldrar betalas för minst 180 vardagar (tidigare minst 100 dagar). Föräldrapenningperioden för prematurföräldrar förlängdes så att den motsvarar förlösningstidpunkten. Faderskapspenningperioden, som tidigare skulle tas ut i samband med barnets födelse, får tas ut senare under moderskapspenningperioden.

Den behovsprövade rehabiliteringspenningen indexjusteras inte 1997.

Planerna på att utvidga ersättningen av systematisk tandvård till att omfatta hela vuxenbefolkningen fr o m 1997 skrinlades. Lagen ändrades så, att den motsvarar den lagstiftning som gällde före den planerade tandvårdsreformen. Den tidigare lagstiftningen har i själva verket redan tillämpats, då tandvårdsreformen av ekonomiska skäl uppskjutits genom temporär lagstiftning. Enligt lagens 5 b § 2 mom får försäkrade födda 1955 eller tidigare ersättning för av tandläkare utförd undersökning av mun och tänder och profylaktisk behandling högst vart tredje kalenderår såsom närmare bestäms genom förordning, där även rätten till ersättning 1997 kan bestämmas närmare.

Ändringar p g a folkpensionens nya struktur; bl a slopades omnämmandet av tilläggsdelen.

Ändringar p g a en ny lag om ändring av sjukförsäkringslagen (832/96).

5 a § upphävdes då socialförsäkringskommissionerna indrogs.

Förordningen ändrades då socialförsäkringskommissionerna indrogs.

6 a § upphävdes då socialförsäkringskommissionerna indrogs.

2 § ändrades då efterlevandepensionens delar bytte namn.

Utkomstskyddsbeloppen justeras inte 1997.

Maximiräntan för studielån enligt den upphävda lagen om studiestöd, det räntestöd som staten betalar för studielån med räntestöd samt låntagarens andel av räntan fastställdes. Maximiräntan för gamla studielån fastställdes till 6 %, varav statens räntestöd är 2,25 % och låntagarens andel 3,75 %.

Grunderna för bostadsbidraget 1997 fastställdes.

Social- och hälsovårdsministeriets beslut om beaktande av arbetstagares arbetspensionsavgift och arbetslöshetsförsäkringsavgift i fråga om dagpenning enligt sjukförsäkringssystemet och rehabiliteringspenning enligt lagen om rehabiliteringspenning 30.12.1996/1319. Beslutet trädde i kraft 1.1.1997.

Statsrådets beslut om de genomsnittliga kostnader enligt lagen om bostadsbidrag för pensions-tagare som är godtagbara såsom utgifter för skötsel av bostad och om maximibeloppen av boendekostnaderna 1997 30.12.1996/1363. Beslutet trädde i kraft 1.1.1997 och gäller till 31.12.1997.

Statsrådets beslut om avdraget från folkpensionsbeloppet 1997 30.12.1996/1362. Beslutet trädde i kraft 1.2.1997 och gäller till 31.12.1997.

Förordning om fördelningen av arbetsgivares socialskyddsavgifter som inflyter under 1997 24.1.1997/71. Förordningen trädde i kraft 1.2.1997, men den tillämpas även på arbetsgivares socialskyddsavgifter som utanordnats tidigare och ackumulerats 1.1.1997 eller senare.

Lag om ändring av lagen om studiestöd 10.1.1997/49. Lagen trädde i kraft 1.3.1997.

Lag om ändring av folkpensionslagen 18.4.1997/328. (Lagen trädde i kraft 1.5.1997. Lagens 30 b och 42 b § tillämpades dock från 1.1.1997.)

Lag om ändring av sjukförsäkringslagen 18.4.1997/329.

Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa 18.4.1997/330.

Lag om ändring av lagen om arbetsmarknadsstöd 18.4.1997/331.

Lag om ändring av lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning 18.4.1997/332

Lag om ändring av lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten 18.4.1997/333.

Lag om ändring av lagen om rehabiliteringspenning 18.4.1997/334.

Lag om ändring av barnbidragslagen 18.4.1997/335.

Lag om ändring av lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn 18.4.1997/337. (Lagen trädde i kraft 1.8.1997.)

Lag om ändring av lagen om moderskapsunderstöd 18.4.1997/338.

Lag om ändring av militärunderstödslagen 18.4.1997/339.

Från sådana arbetsinkomster som beaktas vid beräkningen av sjukdagpenning och rehabiliteringspenning skall avdras 4,5 %.

Normvärdena för de godtagbara skötselutgifterna för egnahemshus och maximibeloppen av boendekostnaderna fastställdes för 1997. Maximibeloppen höjdes enligt folkpensionsindex 1997 och normvärdena för värme- och vattenkostnader höjdes.

För personer som uppfyller vissa villkor blir avdraget på folkpensionen 1997 mindre än 20 %. I stället för 389 mk/mån får de 311 mk/mån i folkpension.

Bestämmelser om fördelningen av arbetsgivarnas socialskyddsavgifter 1997 på folkpensions- och sjukförsäkringsavgifter.

Genom 7 § fick undervisningsministeriet befogenheter att förlänga stödtiden för särskilt omfattande examina och jämställdes studier vid temporära yrkeshögskolor med högskolestudier. En 55 månaders stöttid kan på vissa villkor förlängas med högst 9 månader. Dessutom definierades villkoren för återinförande av stödmånader när en studerande återbetalar sitt studiestöd. Temporära yrkeshögskolor skall ha studiestödsnämnder, åldersgränsen för studerande som inte bor hos sina föräldrar och har rätt till högre studiepenning sänktes till 19 år och villkoren för vuxenstudiepenning skärptes.

Statsgaranti för studielån kan beviljas även studerande som förvägrats studiepenning p g a lön för praktiktid. Det blev samtidigt möjligt att förvägra studerande studiepenning p g a lön för praktiktid, varvid stödmånaderna inte förbrukas.

Genom ändringarna förenhetligades besvärsförfarandet, självrättelseförfarandet, undanröjandet av beslut, rättandet av fel och bestämmelserna om återkrav i fråga om FPA-förmånerna.

Lag om ändring av lagen om bostadsbidrag 18.4.1997/340.

Lag om ändring av lagen om studiestöd 18.4.1997/341. Lagarna trädde i kraft 1.5.1997.

Lag om ändring av lagen om tillämpning av lagstiftningen om bostättningsbaserad social trygghet 18.4.1997/342. Lagen trädde i kraft 1.5.1997.

Förordning om upphävande av 21 § förordningen om studiestöd 25.4.1997/370. Förordningen trädde i kraft 1.5.1997.

Statsrådets beslut om svåra sjukdomar samt om kliniska näringspreparat som används vid behandling av dessa och som ersätts enligt sjukförsäkringslagen 30.4.1997/402. Beslutet trädde i kraft 15.5.1997.

Lag om ändring av lagen om studiestöd 23.5.1997/457. Lagen trädde i kraft 1.6.1997.

Förordning om ändring av förordningen om studiestöd 4.4.1997/292. Förordningen trädde i kraft 1.6.1997.

Lag om ändring av 3 och 5 §§ lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen 22.11.1996/903. Lagen trädde i kraft 1.7.1997.

Lag om stöd för skolresor för studerande i gymnasier och yrkesläroanstalter 10.1.1997/48. Lagen trädde i kraft 1.7.1997.

Förordning om stöd för skolresor för studerande i gymnasier och yrkesläroanstalter 4.4.1997/293. Förordningen trädde i kraft 1.7.1997.

Förordning om ändring av 1 § förordningen om stöd för skolresor för studerande i gymnasier och yrkesläroanstalter 27.6.1997/632. Förordningen trädde i kraft 15.7.1997.

Lag om stöd för hemvård och privat vård av barn 20.12.1996/1128. Lagen trädde i kraft 1.8.1997.

Ändringarna gällde anförande av besvär, undanröjande av beslut och korrigering av fel.

Bestämmelsen om lämnande av besvärsskrift upphävdes då motsvarande bestämmelse infördes i lagen om studiestöd.

Beslutet 10.3.1994 upphävdes och förteckningen över de sjukdomar som omfattas av sjukförsäkringen och de ersättningsgilla kliniska näringspreparat som används vid behandlingen av dessa ändrades.

Till de studiestödshindrande förmånerna fogades avträdelsestödet. Definitionen på kortaste stödttid precisades så, att minst åtta veckors studier ger rätt till två månaders stöd. Genom en ny 25 a § blev det möjligt att i vissa fall justera studiestödet utan ansökan.

Bland annat precisades villkoren för godkännande av studiestöd för studier vid privata läroinrättningar, den normala studietiden för gymnasiestudier ändrades till fyra år, betalningen av studiestödsrater retroaktivt andra dagar än reguljära betalningsdagar blev möjligt, och giltighetstiden fastställdes för de inkomster som uppgivits som föräldrarnas inkomster. Förordningens definition av föräldrar enligt lagen om studiestöd ändrades så, att bara den ena förälderns inkomster kan beaktas då föräldrarna bor åtskilda p g a varaktig söndring. Vidare blev det möjligt att med ett enda borgensbeslut bevilja statsgaranti på studielån för kortvariga studier som sträcker sig över olika läsår, och räntan på en borgensfordran sänktes till 9 %.

Dagpenningen för lantbruksföretagare sänktes från 75 % till 70 % av arbetsinkomsten. En ovillkorlig självrisktid på tre dagar infördes. Bestämmelsen om en minimidagpenning slopades och ett minsta betalbart belopp (60 mk) fastställdes.

En helt ny lag om en ny förmån stiftades, dvs lagen om stöd för skolresor. Med skolresestödet ersätts kostnader för skolresor. Det beviljas personer som är varaktigt bosatta i Finland och studerar vid gymnasier eller yrkesläroanstalter. Skolresan skall vara minst 10 km i en riktning. Ersättning utges dock för högst 100 km. Resekostnaderna måste överstiga 300 mk i månaden. Studerandens egenandel är 250 mk. Skolresestödet betalas för högst 9 månader per år.

Stödet för skolresor betalas i första hand till kollektivtrafikidkaren eller till läroinrättningens huvudman i egenskap av den som ordnar skolskjuts. Lagen förutsätter att studeranden anlitar någon av dessa transportformer om de skäligen kan anlitas. I alla sista hand kan stödet betalas till studeranden själv. När stödet betalas till trafikidkaren bestäms beloppet enligt den förmånligaste tillgängliga månadsbiljettprodukten. I samband med skolskjuts och betalning till studeranden själv bestäms stödet enligt färdväg och kalkyleras med ledning av trafikministeriets taxabeslut för busstrafik. På skolresestödet tillämpas vissa bestämmelser i lagen om studiestöd.

Förordningen stadgar om beräkning av skolresestöd och resekostnader, färdväg, definitionen på stödmånad och inkomstgränsen för avlönad praktik. Det konstateras att läroinrättningens utredning är bindande för FPA, det stadgas om beviljande av skolresestöd i undantagsfall sommartid, om fakturering och om innehållet i avtal med biljettförsäljarna samt hänvisas i vissa fall till förordningen om studiestöd.

Till förordningen fogades en bestämmelse enligt vilken rätt till skolresestöd i regel inte föreligger för skolresor under 5 km. Om skolresan i ena riktningen innefattar flera avsnitt under 5 km som blir minst 5 km sammanlagt ersätts resekostnaderna enligt eget färdväg.

Systemet för vård av småbarn förnyades. Föräldrarna kan välja mellan kommunalt ordnad dagvårdsp plats för sitt barn, hemmavård då hemvårdsstöd betalas och privat vård då privatvårdsstöd betalas. Stödet utges från föräldradagpenningtidens slut tills barnet som läropliktigt börjar i skolan.

Lag om upphävande av 6 § 8 punkten och 17 § 2 mom. lagen om studiestöd 20.12.1996/1133. Lagen trädde i kraft 1.8.1997.

Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa 11.7.1997/680. Lagen trädde i kraft 1.8.1997.

Lag om ändring av lagen om arbetsmarknadsstöd 11.7.1997/681. Lagen trädde i kraft 1.8.1997.

Förordning om ändring och temporär ändring av sjukförsäkringsförordningen 11.7.1997/684. Förordningen trädde i kraft 1.8.1997. Förordningens 2 § 6 mom. trädde dock i kraft 1.10.1997 och gäller till 31.12.1999.

Lag om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier 24.7.1997/709. Lagen trädde i kraft 1.8.1997.

Lag om ändring av 6 § lagen om studiestöd 24.7.1997/710. Lagen trädde i kraft 1.8.1997.

Förordning om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier 24.7.1997/712. Förordningen trädde i kraft 1.8.1997.

Förordning om ändring av förordningen om arbetsmarknadsstöd 24.7.1997/713. Förordningen trädde i kraft 1.8.1997.

Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa 20.12.1996/1131. Lagen trädde i kraft 1.8.1997.

Lag om ändring av 24 § lagen om arbetsmarknadsstöd 20.12.1996/1132. Lagen trädde i kraft 1.8.1997.

Förordning om ändring av förordningen om verkställigheten av lagen om utkomstskydd för arbetslösa 24.7.1997/732. Förordningen trädde i kraft 1.9.1997.

För att få hemvårdsstöd skall familjen ha ett barn under 3 år som inte placerats i kommunal dagvård. Stödet för hemvård betalas även för övriga barn under skolåldern som inte får kommunal dagvård. I hemvårdsstödet ingår en vårdpenning som betalas separat för varje barn som ger rätt till stödet. Vårdtillägget betalas däremot bara för ett barn. Det beror av familjens storlek och inkomster.

Stödet för privat vård betalas till en privat dagvårdsproducent som föräldrarna valt. Dagvårdsproducenten kan vara en person eller en sammanlutning som mot ersättning utövar dagvårdsverksamhet eller en privat person som föräldrarna ingått arbetsavtal med på minst en månad. I privatvårdsstödet ingår en vårdpenning för varje stödberättigat barn och ett vårdtillägg som beror av familjens storlek och inkomster.

Ur lagen avlägsnades hemvårdsstödet tilläggsdel bland de förmåner som hindrar utbetalningen av studiestöd och ströks omnämmandet att hemvårdsstödet inte räknas som inkomst för studerande till den del det täcker ersättningar för dagvård.

En person har rätt till en kort utlandsresa utan att förlora rätten till dagpenning. Gränsdragningen i fråga om arbetslöshet, heltidsstudier, talkarbete och frivilligt arbete förtydligades.

De 180 dagar för vilka arbetsmarknadsstöd betalas utan behovsprövning förbrukas inte om stödtagaren deltar i arbetskraftspolitiska åtgärder. Vidare genomfördes en del tekniska ändringar rörande självrisiktiden (den förbrukas inte längre t ex under väntetiden) och sökandens skyldighet att ge uppgifter, som motsvarade tidigare genomförda ändringar av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

En teknisk justering av 2 § 1 mom genomfördes så, att såsom i sjukförsäkringslagen avsedd hälso- och sjukvårdsinrättning betraktas i lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990) avsedd privat serviceproducent. Förordningens 2 § 6 mom hänför sig till ändringen av 5 b § sjukförsäkringslagen (1213/96). För av tandläkare utförd undersökning av mun och tänder och profylaktisk behandling betalas ersättning enligt gällande taxa för åtgärder som tar högst 20 minuter i anspråk. Ersättningen är högst 75 % av 157 mk.

Frivilliga studier för främjande av yrkeskunskaperna hos långtidsarbetslösa började stödjas med utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd. Personen i fråga bör själv skaffa sig en studieplats som arbetskraftsmyndigheten godkänner. Stödet beviljas på villkor att sökanden har inlett heltidsstudier (minst 20 studieveckor), att han varit arbetslös arbetssökande vid en arbetskraftsbyrå minst 12 månader och att han arbetat minst 12 år under de senaste 18 åren. Utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd kan betalas för 2 år; utbetalningen avslutas dock senast 31.12.1999.

Till de förmåner som hindrar utbetalningen av studiestöd fogades stöden för utbildningstid enligt lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier.

Genom förordningen stadgades om förhandsförandet vid finansieringen av stöd under utbildningstiden, om statens finansiering och om betalningsförandet. Vidare stadgades närmare om definieringen av studieframgången bland högskolestuderande.

Arbetsmarknadsstödet kan undantagsvis betalas till någon annan adress än förmånstagarens bankkonto. Maximitiden för praktikavtal förlängdes till 18 månader.

Arbetslöshetsdagpenningen minskas med mottagarens eller makens hemvårdsstöd, utom i det fall att maken själv sköter barnet och därför saknar rätt till dagpenning eller arbetsmarknadsstöd.

Vid behovsprövning av arbetsmarknadsstöd beaktas stöd för hemvård av barn inte som inkomst.

Då företagsverksamhet upphör och försäljningsvinsten av företaget egendom periodiseras (arbetslöshetsdagpenning utges inte för periodiseringstiden) tillämpas samma principer som vid beräkningen av försäljningsvinst vid beskattningen.

Grunddagpenning kan undantagsvis betalas på annat sätt än till ett bankkonto om detta inte är möjligt.

Statsrådets beslut om ändring av statsrådets beslut om de genomsnittliga kostnader enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare som är godtagbara såsom utgifter för skötsel av bostad och om maximibeloppen av boendekostnaderna 1997 21.8.1997/808. Beslutet trädde i kraft 1.9.1997 och gäller till 31.12.1997.

Statsrådets beslut om ändring av 4 § statsrådets beslut om grunderna för bostadsbidraget 21.8.1997/811. Beslutet trädde i kraft 1.9.1997.

Social- och hälsovårdsministeriets beslut om ersättande av vissa i 5 a § sjukförsäkringslagen avsedda läkemedel som får säljas utan recept 11.9.1997/876. Beslutet trädde i kraft 1.10.1997.

Uppvärmningsgrupperna indelas enligt kommuner (tidigare enligt län).

Beslutet justerades p g a den nya länsindelningen.

I beslutet upptas de läkemedel som får säljas utan recept och för vilka fastställts ett skäligt som ersättningsgrund godtagbart partipris, men som när de ordinerats av läkare ersätts med 50 % enligt 9 § 1 mom sjukförsäkringslagen. Samtidigt upphävs social- och hälsovårdsministeriets beslut 884/1996.

Liite 9. Indeksitarkistukset

Bilaga 9. Indexjusteringar

1. Muutokset indeksitarkistuksiin vuodesta 1990

- Kansaneläkeindeksi (KEL-indeksi) määrätään kalenterivuositain elinkustannusindeksin muutoksen perusteella (vuosimuutos lokakuusta lokakuuhun). Elinkustannusindeksi kehittyy samoin kuin kuluttajahintaindeksi.
- Työeläkeindeksi (TEL-indeksi) määrätään kalenterivuositain. Se määräytyi vuoden 1996 tarkistukseen saakka puoliksi kuluttajahintaindeksin ja puoliksi palkansaajien ansiotasoindeksin muutoksen perusteella (vuosimuutos edellisen vuoden 3. neljänneksellä).
- 1993 TEL-indeksin pistelukua pienennettiin poikkeuksellisesti 1,5 %. Pienennys vastasi puolta työntekijäin työeläkemaksun määrästä.
- 1994 KEL- ja TEL-indeksitarkistukset jätettiin poikkeuksellisesti tekemättä.
- 1995 KEL- ja TEL-indeksitarkistukset toteutettiin normaalisti vastaten yhden vuoden indeksiperusteen muutosta. Kuitenkin TEL-indeksiä pienennettiin poikkeuksellisesti 0,5 % (eli puolet työntekijäin työeläkemaksun noususta).
- 1996 päätettiin lopullisesti jättää hyvittämättä vuoden 1994 toteutumatta jäänyt KEL- ja TEL-indeksitarkistus. Lisäksi 1996 alkaen käytetään kahta TEL-indeksiä: Etuusia korotetaan sen vuoden alusta, jona etuuden saaja täyttää 66 v, indeksillä, jossa palkkatason muutosten vaikutus on 20 % ja hintatason 80 % (**vanhuuseläkeikäisten indeksin**). Muiden etuusia tarkistetaan entiseen tapaan rakentuvalla indeksillä, jossa sekä palkka- että hintatason vaikutus on 50 % (**työikäisten indeksin**).
- 1997 alkaen TEL-indeksiä määrättäessä palkkatason muutoksesta vähennetään työntekijäin työeläkemaksun muutos.

1. Förändringar i indexjusteringarna fr o m år 1990

- Folkpensionsindex (FPL-index) bestäms kalenderårsvis på basis av förändringen i levnadskostnadsindex (årsförändringen räknas från oktober till oktober). Levnadskostnadsindex utvecklas lika som konsumentprisindex.
- Arbetspensionsindex (APL-index) bestäms kalenderårsvis. Fram till år 1996 motsvarades indexjusteringen till 50 % av förändringen i konsumentprisindex respektive löntagarnas inkomstnivåindex (årsförändringen räknas från det tredje kvartalet föregående år).
- 1993 sänktes poängtalet för APL-index undantagsvis med 1,5 %. Minskningen motsvarade hälften av arbetstagarpensionspremien.
- 1994 gjordes undantagsvis inga FPL- och APL-indexjusteringar.
- 1995 genomfördes FPL- och APL-indexjusteringarna på sedvanligt sätt och motsvarade årsförändringen i indexgrunden. APL-index sänktes dock undantagsvis med 0,5 % (hälften av arbetstagarnas arbetspensionspremieförhöjning).
- 1996 beslöt man slutgiltigt att inte kompensera de FPL- och APL-indexjusteringar som uteblev år 1994. Fr o m år 1996 används två APL-index: pensionsförmåner höjs från början av det år då förmånstagaren fyller 66 år med ett index där lönenivå- och prisnivåförändringens andel är 20 respektive 80 % (**ålderspensionsindex**). Övriga förmåner indexjusteras lika som tidigare, varvid både löne- och prisnivåförändringens andel är 50 % (**aktivåldersindex**).
- fr o m 1997 minskas lönenivåförändringen med arbetspensionspremieförändringen vid bestämning av APL-index.

a. Indeksien pistelukuja ja vuosimuutoksia vuodesta 1985
Indexpoängtal och årsindexförändringar fr o m år 1985

KEL-indeksi (1957=100) FPL-index (1957=100)			TEL-indeksi (1962=100) APL-index (1962=100)						Elinkustan- nusindeksi ¹⁾ (1951 = 100) Levnadskost- nadsindex ¹⁾ (1951 = 100)	Palkansaajien ansiotaso- indeksi ¹⁾ (1964 = 100) Löntagares inkomstnivå- index ¹⁾ (1964 = 100)
			Yhtenäinen Enhetligt		Työikäisten indeksi Aktivåldersindex		Vanhuuseläkeikäisten indeksi Pensionsåldersindex			
	Muutos, % Förändring, %			Muutos, % Förändring, %		Muutos, % Förändring, %		Muutos, % Förändring, %		
1985	823	6,1	1088	8,2	.	.	.	.	980	942,7
1986	863	4,9	1165	7,1	.	.	.	.	1015	1008,4
1987	893	3,5	1225	5,2	.	.	.	.	1052	1079,3
1988	926	3,7	1291	5,4	.	.	.	.	1104	1176,2
1989	976	5,4	1387	7,4	.	.	.	.	1177	1280,6
1990	1045	7,1	1481	6,8	.	.	.	.	1248	1398,2
1991	1104	5,6	1595	7,7	.	.	.	.	1300	1487,0
1992	1139	3,1	1682	5,5	.	.	.	.	1333	1515,2
1993	1170	2,7	1688	0,4	.	.	.	.	1361	1526,2
1994	1170	0,0	1688	0,0	.	.	.	.	1376	1556,7
1995	1192	1,9	1712	1,4	.	.	.	.	1390	1629,4
1996	1195	0,3	.	.	1760	2,8	1737	1,5	1398	1693
1997	1202	0,6	.	.	1791	1,8	1754	1,0	1415	1727
1998	1223	1,7	.	.	1825	1,9	1783	1,7	1438*	1787*

¹⁾ Vuosikeskiarvot – Årsmedeltal.

Liite 10. Rahanarvon muuntokertoimet

Bilaga 10. Koefficienter för omvandling av penningvärdet

Vuosikirjan taulukoiden markkamäärätiedot on esitetty kunkin vuoden käyvässä rahassa. Rahanarvon muuttamisen vaikutus voidaan tarvittaessa poistaa muuttamalla markkamäärät tietyn ajankohdan rahanarvoon muuntokertoimen avulla. Kerroin lasketaan kuhunkin tapaukseen soveltuvasta indeksistä. Oheisessa taulukossa on esitetty elinkustannus- ja ansiotasoindeksistä laskettujen kertoimien arvot, joilla markkamäärät voidaan muuntaa vuoden 1997 rahaksi.

Penninguppgifterna i årsboken är angivna i respektive års belopp. Inflytandet av penningvärdets förändring kan vid behov elimineras genom omvandling av beloppen till nivån för en viss tidpunkt med hjälp av en koefficient för omvandling av penningvärdet. I tabellen nedan anges koefficienterna beräknade enligt levnadskostnadsindex och enligt förtjänstnivåindex; med hjälp av dem kan beloppen fås enligt 1997 års penningvärde och ifrågakvarande index.

Rahanarvon muuntokertoimet vuoden 1997 rahaksi 1965–97

Koefficienter för omvandling av penningvärdet till 1997 års nivå, 1965–97

Deflators for the conversion of income and expenditure items to 1997 money, 1965–97

Vuosi År Year	Elinkustannusindeksistä ¹⁾ laskettu kerroin Beräknad enligt levnads- kostnadsindex ¹⁾ <i>Cost of living index deflator¹⁾</i>		Ansiotaso- indeksistä ²⁾ laskettu kerroin Beräknad enligt förtjänstnivå- index ²⁾ <i>Earnings index deflator²⁾</i>	Vuosi År Year	Elinkustannusindeksistä ¹⁾ laskettu kerroin Beräknad enligt levnads- kostnadsindex ¹⁾ <i>Cost of living index deflator¹⁾</i>		Ansiotaso- indeksistä ²⁾ laskettu kerroin Beräknad enligt förtjänstnivå- index ²⁾ <i>Earnings index deflator²⁾</i>
	Vuoden päätyessä Vid årets slut Year-end	Vuoden keskiarvo Medelvärde för året Annual average			Vuoden päätyessä Vid årets slut Year-end	Vuoden keskiarvo Medelvärde för året Annual average	
1965	7,905	7,948	15,926	1980	2,076	2,174	2,995
1966	7,523	7,647	14,834	1981	1,888	1,941	2,654
1967	7,015	7,241	13,626	1982	1,733	1,776	2,400
1968	6,643	6,680	12,263	1983	1,601	1,636	2,175
1969	6,531	6,531	11,425	1984	1,508	1,529	1,987
1970	6,331	6,357	10,541	1985	1,437	1,444	1,833
1971	5,826	5,971	9,349	1986	1,390	1,394	1,715
1972	5,434	5,572	8,371	1987	1,341	1,345	1,587
1973	4,711	4,988	7,263	1988	1,259	1,282	1,469
1974	4,027	4,249	6,066	1989	1,182	1,203	1,349
1975	3,412	3,606	4,978	1990	1,128	1,134	1,290
1976	3,037	3,154	4,331	1991	1,085	1,089	1,162
1977	2,714	2,800	3,992	1992	1,063	1,061	1,141
1978	2,564	2,603	3,737	1993	1,047	1,039	1,132
1979	2,360	2,426	3,354	1994	1,030	1,028	1,110
				1995	1,027	1,018	1,061
				1996	1,019	1,012	1,020
				1997	1,000	1,000	1,000

¹⁾ Vanha elinkustannusindeksi (VIII 1938-VII 1939 = 100).
Gamla levnadskostnadsindexet (VIII 1938-VII 1939 = 100).
Old cost of living index (year ending 31 July 1939 = 100).

²⁾ Palkansaajien ansiotasoindeksi (1938 = 100).
Löntagarnas förtjänstnivåindex (1938 = 100).
Earnings index (1938 = 100).

N.B. The tables in this Yearbook give only the nominal value of income and expenditure items. The two sets of deflators offered here, the cost of living index deflators and the earnings index deflators, are for converting these items to 1997 money.

Liite 11. Väestö 1993–97
 Bilaga 11. Befolkningen 1993–97

Oheinen taulukko sisältää tietoja sairausvakuutuslain mukaan vakuutetusta väestöstä. Se on käsitteellisesti sama kuin maassa asuva väestö.

Tabellen nedan innehåller uppgifter om den enligt sjukförsäkringslagen försäkrade befolkningen, som begreppsmässigt motsvarar den i landet bosatta befolkningen.

Vakuutettu väestö¹⁾ vuosien 1993–97 päättyessä
 Den försäkrade befolkningen¹⁾ vid årets slut 1993–97

Vuosi – År Maakunta – Landskap	Kaikki Samtliga	Ikäryhmä – Åldersgrupp							
		0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75–
1993	5 078 501	1 035 380	567 161	750 846	810 461	698 242	509 519	413 929	292 963
1994	5 092 150	1 034 975	565 863	737 650	796 463	723 332	513 509	427 644	292 714
1995	5 118 054	1 036 307	567 747	727 262	789 060	755 612	508 895	432 350	300 821
1996	5 134 096	1 033 630	571 043	712 274	783 371	763 850	525 786	435 889	308 253
1997	5 149 700	1 029 029	577 284	695 363	775 891	796 107	522 340	438 478	315 208
1997 Molemmat sukupuolet – Bägge könen									
Koko maa – Hela landet	5 149 700	1 029 029	577 284	695 363	775 891	796 107	522 340	438 478	315 208
Uusimaa – Nyland	1 258 294	251 480	140 648	206 708	199 268	199 668	117 730	81 967	60 825
Itä-Uusimaa – Östra Nyland	87 375	18 487	8 660	10 973	13 465	14 351	8 848	7 179	5 412
Varsinais-Suomi – Egentliga Finland ...	440 141	82 593	49 418	60 359	63 572	68 752	44 492	40 195	30 760
Satakunta	240 712	45 541	26 282	29 153	34 080	38 780	27 001	23 119	16 756
Kanta-Häme – Egentliga Tavastland	165 099	32 299	16 952	20 480	24 631	25 706	17 116	15 867	12 048
Pirkanmaa – Birkaland	443 585	84 400	48 607	60 864	65 466	69 173	45 761	39 992	29 322
Päijät-Häme – Päijänne-Tavastland	197 786	37 861	21 090	24 780	28 716	33 464	21 711	17 703	12 461
Kymenlaakso – Kymmenedalen	190 666	34 734	19 645	22 887	28 117	31 267	21 335	19 135	13 546
Etelä-Karjala – Södra Karelen	138 963	25 179	14 624	16 422	20 475	22 290	16 163	13 956	9 854
Etelä-Savo – Södra Savolax	171 920	31 913	17 949	19 144	25 541	26 674	19 842	18 212	12 645
Pohjois-Savo – Norra Savolax	256 909	50 942	28 560	31 675	39 740	38 334	26 610	24 524	16 524
Pohjois-Karjala – Norra Karelen	175 233	35 224	18 904	19 974	27 659	26 858	18 309	16 848	11 457
Keski-Suomi – Mellersta Finland	259 995	52 596	30 288	32 796	38 933	39 181	26 696	23 493	16 012
Etelä-Pohjanmaa – Södra Österbotten	198 695	41 546	22 951	22 866	28 485	28 905	19 945	19 536	14 461
Pohjanmaa – Österbotten	174 292	35 672	20 533	22 063	23 444	25 447	17 584	15 693	13 856
Keski-Pohjanmaa – Mellersta Österbotten	72 369	16 436	9 191	8 685	9 976	10 789	6 986	6 022	4 284
Pohjois-Pohjanmaa – Norra Österbotten	359 907	85 835	46 508	47 621	54 069	49 309	32 379	26 552	17 634
Kainuu – Kajanaland	93 254	19 034	10 590	10 609	14 411	13 896	10 207	9 186	5 321
Lappi – Lappland	199 098	42 200	23 323	23 784	32 161	29 350	21 119	17 241	9 920
Ahvenanmaa – Åland	25 407	5 057	2 561	3 520	3 682	3 913	2 506	2 058	2 110
Miehet – Män									
Koko maa – Hela landet	2 510 585	525 404	294 899	354 888	394 437	403 419	253 229	188 298	96 011
Uusimaa – Nyland	601 205	128 228	70 003	102 029	98 520	95 991	55 321	34 007	17 106
Itä-Uusimaa – Östra Nyland	43 124	9 461	4 551	5 568	6 787	7 449	4 453	3 156	1 699
Varsinais-Suomi – Egentliga Finland ...	212 252	42 284	24 678	30 537	32 141	34 740	21 474	17 110	9 288
Satakunta	117 537	23 258	13 563	15 228	17 296	19 837	13 196	9 966	5 193
Kanta-Häme – Egentliga Tavastland	80 089	16 495	8 651	10 540	12 528	13 179	8 345	6 736	3 615
Pirkanmaa – Birkaland	215 010	43 112	24 788	31 413	33 369	34 943	21 895	16 809	8 681
Päijät-Häme – Päijänne-Tavastland	95 297	19 199	10 810	12 690	14 486	16 860	10 317	7 352	3 583
Kymenlaakso – Kymmenedalen	93 305	17 669	10 170	11 949	14 564	16 106	10 556	8 153	4 138
Etelä-Karjala – Södra Karelen	68 383	12 901	7 720	8 600	10 599	11 614	7 940	5 999	3 010
Etelä-Savo – Södra Savolax	84 077	16 264	9 220	9 891	13 310	13 856	9 698	7 944	3 894
Pohjois-Savo – Norra Savolax	126 078	25 920	14 698	16 246	20 630	20 038	12 907	10 541	5 098
Pohjois-Karjala – Norra Karelen	86 873	18 086	9 783	10 335	14 360	14 412	9 080	7 218	3 599
Keski-Suomi – Mellersta Finland	128 001	26 969	15 414	16 969	20 063	20 259	13 127	10 143	5 057
Etelä-Pohjanmaa – Södra Österbotten	98 056	21 311	12 005	11 952	14 755	15 106	9 771	8 498	4 658
Pohjanmaa – Österbotten	86 022	18 385	10 732	11 595	11 869	13 084	8 674	7 021	4 662
Keski-Pohjanmaa – Mellersta Österbotten	35 797	8 272	4 824	4 581	5 021	5 566	3 450	2 707	1 376
Pohjois-Pohjanmaa – Norra Österbotten	180 225	43 945	24 165	25 068	27 915	25 538	16 050	11 917	5 627
Kainuu – Kajanaland	46 662	9 590	5 562	5 631	7 624	7 313	5 069	4 176	1 697
Lappi – Lappland	100 143	21 483	12 203	12 343	16 778	15 560	10 600	7 877	3 299
Ahvenanmaa – Åland	12 449	2 572	1 359	1 723	1 822	1 968	1 306	968	731

¹⁾ Tilastot ovat Kansaneläkelaitoksen henkilörekisteristä.
 Statistikuppgifterna är hämtade ur Folkpensionsanstaltens personregister.

Liite 12. Maakunnat sekä työvoima- ja elinkeinokeskukset vuoden 1997 lopussa

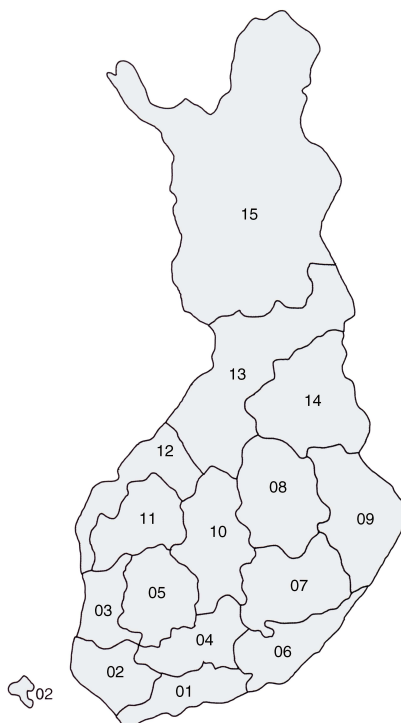
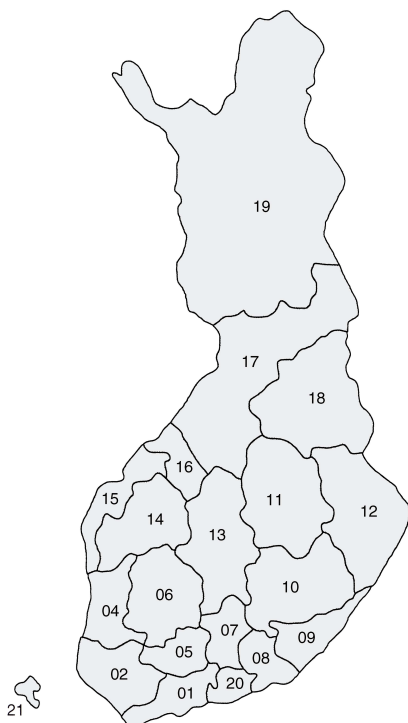
Bilaga 12. Landskap samt arbetskrafts- och näringscentraler vid slutet av 1997

Maakunnat¹⁾ Landskap¹⁾

- 01 Uusimaa – Nyland
- 20 Itä-Uusimaa – Östra Nyland
- 02 Varsinais-Suomi – Egentliga Finland
- 04 Satakunta
- 05 Kanta-Häme – Egentliga Tavastland
- 06 Pirkanmaa – Birkaland
- 07 Päijät-Häme – Päijänne-Tavastland
- 08 Kymenlaakso – Kymmenedalen
- 09 Etelä-Karjala – Södra Karelen
- 10 Etelä-Savo – Södra Savolax
- 11 Pohjois-Savo – Norra Savolax
- 12 Pohjois-Karjala – Norra Karelen
- 13 Keski-Suomi – Mellersta Finland
- 14 Etelä-Pohjanmaa – Södra Österbotten
- 15 Pohjanmaa – Österbotten
- 16 Keski-Pohjanmaa – Mellersta Österbotten
- 17 Pohjois-Pohjanmaa – Norra Österbotten
- 18 Kainuu – Kajanaland
- 19 Lappi – Lappland
- 21 Ahvenanmaa – Åland

Työvoima- ja elinkeinokeskukset (TE-keskukset) Arbetskrafts- och näringscentraler

- 01 Uusimaa – Nyland
- 02 Varsinais-Suomi – Egentliga Finland
- 03 Satakunta
- 04 Häme – Tavastland
- 05 Pirkanmaa – Birkaland
- 06 Kymi – Kymmene
- 07 Etelä-Savo – Södra Savolax
- 08 Pohjois-Savo – Norra Savolax
- 09 Pohjois-Karjala – Norra Karelen
- 10 Keski-Suomi – Mellersta Finland
- 11 Etelä-Pohjanmaa – Södra Österbotten
- 12 Pohjanmaa – Österbotten
- 13 Pohjois-Pohjanmaa – Norra Österbotten
- 14 Kainuu – Kajanaland
- 15 Lappi – Lappland

¹⁾1.3.1998.

Asiahakemisto

	Sivu		Sivu
Aikuiskoulutussisä, erorahan	68	lukumäärät	40, 41, 43–45, 47–50
Aikuisopintotuki/-raha	68, 230, 231	Eläkkeensaajien asumistuki, ks. Asumistuki, eläkkeensaajien	
Alkueläke (lesken)	85	Eläkkeensaajien hoitotuet	
Alue- ja paikallishallinto	250	etuustilastoja	51, 82, 93
Ammattikoulutusraha	68	hylkäys-%	90
Ammattitilastoja		sairaus- ja vammaisuustilastoja	101
kuntoutujat	179	Eläkkeet maakunnittain	96, 97
sairauspäivärahat	159	Ennakonpidätykset	
työmarkkinatuki	202	sairaus- ja vanhempainpäivärahojen	126
työttömyyspäivärahat	202	työmarkkinatuen	188
uudet työkyvyttömyyseläkkeet (Kelan)	104	työttömyyspäivärahojen	188
Ansionmenetykskorvaukset	123, 126	Ennuste	
Ansiopäivärahat, ks. Työttömyysturvan ansiopäivärahat		väestö	28
Apteekit	126	Erikoislääkäripalvelut	
Asumisaikaan suhteutetut eläkkeet	95	käynnit erikoisaloittain	136
Asumisavustus, sotilasavustuksen	66, 239	palkkiot erikoisaloittain	136
Asumisissä, opintotuen	66, 230, 231	Erytiseläke	40, 41
Asumistuki, eläkkeensaajien		Erytishoitoraha	57, 65, 132
asumiskustannukset	87	Erytiskorvatut lääkkeet	
asunnon koko	87	etuudet	125, 133, 137
mk	87, 93	maakunnittain	140
maakunnittain	96	sairauksittain	154
saajat	81, 82, 87	lääkkeisiin oikeuttavat sairaudet	153, 155
asunnon hallintasuhteen mukaan	87	saajat	127
maakunnittain	96	maakunnittain	142
Asumistuki, yleinen		Eroraha	62
asumiskustannukset	219	Etuudet, mk	
asunnon koko	220	ke-lainsäädännön mukaiset yhteensä	243
maakunnittain	223	niiden muutokset	282, 317
mk	66, 219	koulumatkatuki	237
maakunnittain	223	sen muutokset	316
ruokakunnat	66, 218, 221, 223	kuntoutustoiminnan muutokset	298
asunnon hallintasuhteen mukaan	218	lapsilisät	245
maakunnittain	223	niiden muutokset	308
rakenteen mukaan	221	pienten lasten hoidon tuki	245
Ateriatuki, opintotuen	230	sen muutokset	308
Bruttokansantuote	36	omaehtoisen opiskelun tuki	197
Diagnoosi, ks. Sairauspääryhmät, Sairausryhmät		sen muutokset	306
Elatustuki	65	opintotuki	245
Eläkehakemukset	89, 251	sen muutokset	313
Eläkejärjestelmät		sv-lain mukaiset yhteensä	244
eläkemenot	36, 38	niiden muutokset	289, 317
eläkkeensaajat	40–50	työmarkkinatuki	245
Eläkemenot (kaikki)	36, 38	sen muutokset	301
Eläkevähenteinen kansaneläke	81, 93	työttömyysturvan peruspäivärahat	245
Eläkkeenosat, mk	93	niiden muutokset	301
Eläkkeensaajat (kaikki)		työvoimapolitiittiset koulutustuet	245
eläkeyhdistelmät (Kelan eläke/työeläke)		niiden muutokset	305
ikäryhmittäin	41, 47, 49	yleinen asumistuki	245
kokonaiseläkkeen suuruuden mukaan	48, 50	sen muutokset	311
		äitiysavustus	245, 308

	Sivu		Sivu
EU/ETA, ks. Ulkomaille		tuki	
Hakemukset	24, 89, 251, 253	Kulut	243–245
Hammaslääkäripalvelut		Kunnalliset eläkkeet	39
etuudet	123, 126, 133, 134, 137	Kuntaryhmät	
maakunnittain	140	eläkkeenosien suuruus	75, 77
saajat	127	Kuntien rahoitusosuudet	243–245
Henkilöstö	251	Kuntoutuksen palveluyksikkö	174
Hoitotuki, ks. Eläkkeensaajan, Lapsen hoitotuki		Kuntoutus	
Hylkäys-%		hylkäys-%	172
eläkkeensaajien hoitotuet	90	kustannukset	172, 173
kuntoutusratkaisut	172	kuntoutujat	171, 173, 176, 177
lapsen hoitotuet	108	ammatin mukaan	179
työkyvyttömyyseläkkeet	89	maakunnittain	176
vammaistuet	108	sairauden mukaan	177
Ikätilastoja		Kuntoutusetuudet	172, 173, 176
eläkkeensaajat (kaikki)	41, 47, 49	Kuntoutusraha	
eläkkeensaajat (Kelan)	84, 88	kustannukset	173
erityiskorvattavia lääkkeitä käyttäneet	142	kuntoutujat	171, 173
maakunnittain	142	maakunnittain	176
erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeuttavat		Kuntoutustuki	80
sairaudet	155	Lapseneläke	
koulutustuen saajat	199	lukumäärät	40, 49, 50, 80, 84, 85, 95
kuntoutujat	173, 177	maakunnittain	97
lapsilisää saaneet lapset	205	mk	91
omaehtoisen opiskelun tuen saajat	199	Lapsen hoitotuki	
opintotuen saajat	231	hylkäys-%	108
pienten lasten hoidon tukea saaneet lapset ..	212	lukumäärät	51, 107
sairauspäivärahansaajat	131	maakunnittain	110
työmarkkinatuen saajat	189	sairauden mukaan	112
työttömyyspäivärahansaajat	189	mk	51, 65, 107
vammaisetuuksien saajat	107	uudet	108
vanhempainpäivärahansaajat	131	Lapsikorotukset	
(Huom. Ikätietoja sisältyy lisäksi myös sairaus-		eläkkeiden	82, 83, 93
ja vammaisuustilastoihin.)		työmarkkinatuen	188
Isälle maksetut vanhempainpäivärahat		työttömyyspäivärahojen	188
etuudet	129, 131	Lapsilisät	
päivät	129, 131	lapset	205
saajat	129–131	iän mukaan	205
maakunnittain	139	maakunnittain	214
päiväkorvauksen suuruuden mukaan	130, 131	mk	65, 205, 245
Jatkoeläke (lesken)	85	maakunnittain	214
Julkiset terveydenhuoltomenot	53, 54	perheet	205
Kansaneläke		lasten lukumäärän mukaan	214
eläkevähenteinen	81	maakunnittain	214
leikattu	81	Lasta huoltavan lesken jatkoeläke	85
Kansaneläkemaksut	30, 31, 241, 243	Lasten kotihoidon tuki, ks. Pienten lasten	
Kelan toimistot	250	hoidon tuki	
Korkoavustus, opintolainojen	230, 233	Leikattu kansaneläke	81
perusteen mukaan	233	Leskeneläke	
Korkotuki, opintolainojen	230, 232	lukumäärät	40, 49, 50, 80, 84, 85, 95
Koululaiseläke	68, 85	maakunnittain	97
Koulumatkatuki	68, 237	mk	91, 93
Koulutusetuudet, ks. Työvoimapolitiittiset		Liikennevahinkokorvaukset	39, 57
koulutuset, Ylläpito- ja majoitus-		Lisäosat, ks. Kansaneläke	
korvaukset, Omaehtoisen opiskelun		Luopumiseläke/-korvaus/-tuki	39

	Sivu		Sivu
Lykätyt vanhuuseläkkeet	83	lasten lukumäärän mukaan	212
Lääkekorvaukset (ks. myös Erityis-, Peruskor-		mk	65, 210, 211, 245
vatut lääkkeet)	55, 125, 126, 133, 137, 140	maakunnittain	215
lisäkorvaukset	124, 125	perheet	211
Lääkäripalvelut		maakunnittain	215
erikoislääkäriassakäynnit	138	Pohjaosat, ks. Kansaneläke	
lääkärin erikoisalan mukaan	136	Puolisolisät	82, 83, 93
etuudet	123, 126, 133, 135, 137	Päiväkorvaus	
maakunnittain	140	omaehtoisen opiskelun tuki	
saajat	127	ansioturva	63
Maatalousyrittäjien työolosuhdeselvitykset ..	162, 166	perusturva	63, 198, 199
Maksetut eläkkeet	36, 38, 91–93, 96	sairaus- ja vanhempainpäivä-	
Matkakorvaukset		rahat	117, 128–131, 139
etuudet	123, 126, 133, 135, 137	tarveharkintainen sairauspäiväraha	129
maakunnittain	140	työmarkkinatuki	62, 187, 189, 201
lisäkorvaukset	124	työttömyyspäivärahat	62, 187, 189, 201
saajat	127	työvoimapoliittinen koulutustuki	
Muutoksenhaut	251–254	ansioturva	63
Omaehtoisen opiskelun tuki		perusturva	63, 198, 199
ansioturva	63, 68	vuorottelukorvaus	62, 187
perusturva	63, 68, 197, 198	ylläpito- ja majoituskorvauksen sisältävä	
Omavastuukerrat	133–135, 137, 141	työmarkkinatuki	198
Opintolaina, ks. myös Opintotuki		Rahastot	31, 246
kokonaispääoma	235	Rahoitusosuudet, ks. Kuntien, Valtion	
perinnässä oleva pääoma	235	Ratkaisut	89, 108, 172, 251–254
suuruus	233	Rintamalisät	82, 83, 86, 91
Opintoraha, ks. Opintotuki		Rintamasotilaseläkkeet	80, 91
Opintotuen muutoksenhakulautakunta	254	Rintamaveteraanien varhaiseläkkeet	39
Opintotuki		Sairaanhoitokorvaukset	
mk	68, 230, 232–234	etuudet	123, 126, 133, 137
saajat	68, 231–233	maakunnittain	140
iän mukaan	231	saajat	127
oppilaitoksen mukaan	232	Sairaankuljetuskorvaukset, ks. Matkakorvaukset	
Opintotukikeskus	251, 254	Sairauspäivärahapäivät	128, 129
Opintotukilautakunnat	254	ammatin mukaan	159
Opintovelalliset	235	maakunnittain	139
opintolainan suuruus	233	sairauden mukaan	147, 148
Opiskelijoiden terveydenhuolto	162	Sairauspäivärahat	
Opiskelijoiden toimeentulo	68	alkaneet kaudet	128, 129
Organisaatio (Kelan)	248–251	ammatin mukaan	159
Orvoneläke, ks. Lapseneläke		keston mukaan	152
Paikallishallinto, ks. Alue- ja paikallishallinto		maakunnittain	139
Paikallistoimistot, ks. Kelan toimistot		sairauden mukaan	146, 148
Perhe-eläke, ks. Lapseneläke, Leskeneläke		etuudet	57, 123, 126, 129
Peruskorvatut lääkkeet		maakunnittain	139
etuudet	125, 133, 137	sairauden mukaan	148
maakunnittain	140	saajat	127, 129–131
saajat	127	päiväkorvauksen suuruuden mukaan	130
Peruspäivärahat, ks. Työttömyysturvan		tarveharkintainen sairauspäiväraha	129, 131
peruspäivärahat		Sairauspääryhmät	
Pienten lasten hoidon tuki		alkaneet sairauspäivärahakaudet	146, 148
hoitopaikan mukaan	213	keston mukaan	152
lapsia, joista tukea maksettu	210, 212, 213	eläkkeensaajan hoitotuet	101
iän mukaan	212	kuntoutujat	177
maakunnittain	215	lapsen hoitotuet	112

	Sivu		Sivu
sairauspäivärahakorvaukset	148	korvaukset	
sairauspäivärahapäivät	147, 148	etuudet	63, 197
työkyvyttömyyseläkkeensaajat (kaikki)	43	päiväkorvaus	63, 198
eläkeyhdistelmät (Kelan/työeläke)	43	päivät	198
uudet työkyvyttömyyseläkkeet (Kelan)	99, 100	saajat	63, 198
uudet vammaistuet	113	iän mukaan	199
Sairausryhmät		Työmarkkinatuki, ks. Työttömyysturvan	
eläkeyhdistelmät (Kelan/työeläke)	43	peruspäivärahat/työmarkkinatuki	
erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeuttavat		Työnantajat (ks. myös Ke- ja Sv-maksut)	
sairaudet	153, 155	sairaus- ja vanhempainpäivärahat	127, 129
kuntoutujat	177	työpaikkaterveydenhuolto	162–165
sairauspäivärahat	148	vuosilomakustannuskorvaukset	126
työkyvyttömyyseläkkeensaajat (kaikki)	43	Työnhaku ETA-maihin/ETA-maista	192, 193
Sairausvakuutusmaksut	30, 241, 244	Työpaikkaterveydenhuolto	
Sijoitukset	247	maatalousyrittäjien työolosuhde-	
Sosiaalilautakunnat		selvitykset	162
maksetut sairausvakuutuskorvaukset	126	työnantajien järjestämä	162–165
maksetut työmarkkinatuet	188	yrittäjien	162, 166
maksetut työttömyysturvan peruspäivärahat	188	Työttömyysaste	60, 201
Sosiaalimenot	29, 36	Työttömyyseläkkeet	
Sosiaalivakuutuslautakunnat	252–254	lukumäärät	40–42, 60, 80, 83, 84
Sosiaalivakuustoitokunnat	252–253	maakunnittain	97
Sotilasavustus	239	mk	92
Sotilasvammakorvaukset	39, 57	uudet (Kelan)	88
Sukupolvenvaihdoseläke	39	Työttömyyspäivärahat (kaikki)	60, 62
Takausvastuusuoritukset, opintotuen	230	Työttömyysturvalautakunta	253
Tapaturmakorvaukset	39	Työttömyysturvan ansiopäivärahat	
Tarkastuslautakunta	252–254	etuudet	62
Tarveharkintainen sairauspäiväraha	129, 131	päiväkorvaus	62
Tase	246	saajat	60, 62
Terveidenhuoltomenot	53, 54	Työttömyysturvan peruspäivärahat/työmarkki-	
Toimintakulut	243, 244	natuki	
Tulorajat 75, 77, 116, 117, 217, 284, 292, 293, 304,	306, 309, 310, 312	etuudet	62, 187–189
Tuloslaskelma	243–245	TE-keskuksittain	201
Tuotot	243–245	kesto	190
Tutkimus- ja hoitokorvaukset		päivät	188
etuudet	123, 126, 133, 135, 137	saajat	60, 62, 186, 188, 192
maakunnittain	140	ammatin mukaan	202
peritty maksu	133	TE-keskuksittain	201
tutkimuksittain	133	Työttömät työnhakijat	60
saajat	127	Työvoimapolitiiset koulutustuet	
tutkimusten lukumäärä	133	ansioturva	63
tutkimuksittain	133	perusturva	63, 197–199
Työ- ja yrittäjäeläkkeet	38, 43, 47–50	Ulkomailla asuvien uudet eläkkeet	88
Työkyvyttömyyseläkkeet (Kelan)		Ulkomaille maksettu rintamalisä	86, 94
hylkäys-%	89	Ulkomaille maksetut eläkkeet	94, 95
lukumäärät	80, 83, 84, 94, 95	asuinmaan mukaan	94, 95
maakunnittain	97	kansalaisuuden mukaan	95
mk	92	Ulkomaille (ETA-maat) työnhakuun lähteneille	
uudet		maksetut työttömyyspäivärahat (lukumäärät,	
ammatin mukaan	104	mk)	
lukumäärät	88	ETA-maista Suomeen	192
sairauden mukaan	99, 100	lähtömaan mukaan	192
Työmarkkinatuen ylläpito- ja majoitus-		Suomesta ETA-maihin	193
		työnhakumaan mukaan	193

	Sivu		Sivu
hakijan iän mukaan	193	päiväkorvauksen suuruuden mukaan	130
Uudet eläkkeet (Kelan)		päättäneet kaudet	128
työkyvyttömyyseläkkeet	88, 99, 100, 104	Vanhuuseläkkeet	
työttömyyseläkkeet	88	lukumäärät	40, 42, 80, 81, 84, 94, 95
ulkomailla/Suomessa asuvien	88	maakunnittain	97
vanhuuseläkkeet	88	mk	92
Vakuutettujen kustannukset	137	uudet (Kelan)	88
Vakuutusmaksut, ks. Ke- ja Sv-maksut		Vapaaehtoinen eläkevakuutus	39
Vakuutusosoikeus	251–254	Varhennetut vanhuuseläkkeet, ks. Vanhuus-	
Vakuutuspiirit	250	eläkkeet	
Valitukset, ks. Muutoksenhaut		Vuorottelukorvaukset	
Valtion eläkkeet	38	ansioturva	62
Valtion rahoitusosuudet	243–245	perusturva	62, 186, 187
Vammaisetuudet, ks. Lapsen hoitotuki, Vam-		Vuosilomakustannuskorvaukset työnantajalle	
maistuki		henkilöiden lukumäärä	129
Vammaistuki		mk	126
hylkäys-%	108	Väestö (vakuutettu)	28, 336
lukumäärät	51, 107	ennuste	28
maakunnittain	110	Yksilölliset varhaiseläkkeet, ks. Työkyvyttö-	
mk	51, 107	myyseläkkeet	
uudet	108	Yksinäisen lesken jatkoeläke	85
sairauden mukaan	113	Yksityisen hoidon tuki, ks. Pienten lasten	
Vanhempainpäivärahapäivät	128, 129	hoidon tuki	
maakunnittain	139	Yleinen asumistuki, ks. Asumistuki, yleinen	
Vanhempainpäivärahat		Ylimääräiset rintamalisät	82, 83, 91
alkaneet kaudet	128, 129	Ylläpito- ja majoituskorvaukset	
etuudet	65, 123, 126, 129	koulutustuen	197
maakunnittain	139	työmarkkinatuen	63, 197–199
saajat	127, 129–131	Yrittäjien työterveyshuolto	162, 166
maakunnittain (vain isät)	139	Äitiysavustukset	65, 204
		Äitiysrahat, ks. Vanhempainpäivärahat	

Sakregister

	Sida		Sida
Allmänt bostadsbidrag, se Bostadsbidrag, allmänt		Avträdelsepension/-ersättning/-stöd	39
Alterneringersättningar		Balansräkning	246
förtjänstskydd	62	Barnavårdsstöd	
grundskydd	62, 186, 187	antal barn	212
Ansökningar	24, 89, 251, 253	barn för vilka stöd betalats	210, 212, 213
Apotek	126	enligt landskap	215
Arbetsgivare (se även Fp-, Sf-avgifter)		enligt ålder	212
ersättningar för semesterkostnader	126	familjer	211
företagshälsovård	162–165	enligt landskap	215
sjuk- och föräldradagpenningar	127, 129	mk	65, 210, 211, 245
Arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd		enligt landskap	215
förtjänstskydd	63	vårdställe	213
grundskydd	63, 197–199	Barnbidrag	
Arbetslösa arbetssökande	60	barn	205
Arbetslöshetsdagpenningar (samtliga)	60, 62	enligt landskap	214
Arbetslöshetsdagpenningar (antal, mk)		enligt ålder	205
till personer som sökt arbete utomlands		familjer	205
(EES-länderna)		enligt antal barn	214
från ett EES-land till Finland	192	enligt landskap	214
enligt land	192	mk	65, 205, 245
från Finland till ett EES-land	193	enligt landskap	214
enligt land	193	Barnpension	
enligt ålder	193	antal	40, 49, 50, 80, 84, 85, 95
Arbetslöshet, se även UAL-grunddagpenningar		enligt landskap	97
Arbetslöshetsgrad	60, 201	mk	91
Arbetslöshetsnämnden	253	Barn tillägg	
Arbetslöshetspension		till arbetsmarknadsstöd	188
antal	40–42, 60, 80, 83, 84	till pensioner	82, 83, 93
enligt landskap	97	till UAL-grunddagpenningar	188
mk	92	Basdelar, se Folkpension	
nya (från FPA)	88	Befolkning (försäkrad)	28, 336
Arbets- och företagarpensioner	38, 43, 47–50	prognos	28
Arbetsmarknadsstöd, ersättningar för uppehälle och inkvartering		Begynnelsepension (åt efterlevande)	85
dagar	198	Beskuren folkpension	81
dagersättning	63, 198	Besvär, se Ändringssökande	
enligt ålder	199	Besvärnsnämnden för studiestöd	254
förmåner	63, 197	Borgensansvarbetalningar, studiestödet	230
mottagare	63, 198	Bostadsbidrag, allmänt	
Arbetsmarknadsstöd, se även UAL-grunddagpenningar/arbetsmarknadsstöd		boendekostnader	219
Arbetsplatsutredningar för lantbruksföretagare	162, 166	bostadens storlek	220
Arbetssökande, från/till EES-land	192, 193	enligt landskap	223
Avgångsbidrag	62	hushåll	66, 218, 221, 223
Avgöranden	89, 108, 172, 251–254	enligt bostadstyp	218
Avslag, %		enligt landskap	223
handikappbidrag	108	enligt struktur	221
invaliditetspension	89	mk	66, 219
rehabilitering	172	enligt landskap	223
vårdbidrag för barn	108	Bostadsbidrag för pensionstagare	
vårdbidrag för pensionstagare	90	boendekostnader	87
		bostadens storlek	87
		mk	87, 93
		enligt landskap	96
		mottagare	81, 82, 87

	Sida		Sida
enligt bostadstyp	87	enligt landskap	139
enligt landskap	96	Företagshälsovård	
Bostadstillägg till studiestöd	66, 230, 231	arbetsplatsutredningar för lantbruks-	
Bostadsunderstöd till militärunderstöd	66, 239	företagare	162
Bruttonationalprodukten	36	av arbetsgivare anordnad	162–165
Dagersättning		för företagare	162, 166
alterneringsersättning		Förmåner, mk	
förtjänstskydd	62	allmänt bostadsbidrag	245
grundskydd	62, 187	ändringar	311
arbetskraftspolitiskt studiestöd		arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd	245
förtjänstskydd	63	ändringar	305
grundskydd	63, 198, 199	arbetsmarknadsstöd	245
arbetsmarknadsstöd	62, 187, 189, 201	ändringar	301
arbetsmarknadsstöd med ersättningar för		barnavårdsstöd	245
uppehälle och inkvartering	198	ändringar	308
frivilliga studier, stöd för		barnbidrag	245
förtjänstskydd	63	ändringar	308
grundskydd	63, 198, 199	enligt fp-lagstiftningen, sammanlagt	243
sjukdagpenning enligt pvövning	129	ändringar	282, 325
sjuk- och föräldradagpen-		enligt sf-lagen, sammanlagt	244
ningar	117, 128–131, 139	ändringar	289, 325
UAL-grunddagpenningar	62, 187, 189, 201	frivilliga studier, stöd för	197
Diagnos, se Sjukdomsgrupper, Sjukdoms-		ändringar	306
huvudgrupper		moderskapsunderstöd	245, 308
Efterlevandepensioner		rehabiliteringsverksamhetens förändringar ...	298
antal	40, 49, 50, 80, 84, 85, 95	skolresestöd	237
enligt landskap	97	ändringar	316
mk	91, 93	studiestöd	245
EU/EES, se förmånen i fråga		ändringar	313
Extra fronttillägg	82, 83, 91	UAL-grunddagpenningar	245
Fader, se även Fäder		ändringar	301
Faderlösa barn, se Barnpension		Förskottsinnehållning	
Familjepension, se Barn-, Efterlevandepension		arbetsmarknadsstöd	188
Finansieringsandelar, se Kommunernas, Sta-		sjuk- och föräldradagpenningar	126
tens		UAL-grunddagpenningar	188
Folkpension		Försäkrades kostnader	137
beskuren	81	Försäkringsdistrikt	250
pensionsavhängig	81	Försäkringsdomstolen	251–254
Folkpensionspremier och -avgifter	30, 31, 241, 243	Förtida ålderdomspensioner, se Ålderdoms-	
Fonder	31, 246	pension	
Fortsättningspension till efterlevande make	85	Förvaltningskostnader	243, 244
FPA-byråer	250	Föräldradagpenningar	
Frivilliga studier, stöd för		avslutade perioder	128
förtjänstskydd	63, 68	förmåner	65, 123, 126, 129
grundskydd	63, 68, 197, 198	enligt landskap	139
Frivillig pensionsförsäkring	39	inledda perioder	128, 129
Frontmannapension	80, 91	mottagare	127, 129–131
Fronttillägg	82, 83, 86, 91	enligt dagersättningens storlek	130
Fronttillägg till utlandet	86, 94	enligt landskap (endast fäder)	139
Frontveteraner, förtidspensioner	39	Föräldradagpenningdagar	128, 129
Fäder, utbetalda föräldradagpenningar till		landskapsvis	139
dagar	129, 131	Föräldralösa barn, se Barnpension	
förmåner	129, 131	Generationsväxlingspension	39
mottagare	129–131	Grunddagpenningar, se UAL-grund-	
enligt dagersättningens storlek	130, 131	dagpenningar	

	Sida		Sida
Grundersatta läkemedel		Moderskapsunderstöd	65, 204
förmåner	125, 133, 137	Måltidsstöd, studiestödet	230
enligt landskap	140	Nya pensioner (från FPA)	
mottagare	127	arbetslöshetspensioner	88
Handikappbidrag		invaliditetspensioner	88, 99, 100, 104
antal	51, 107	till utomlands/i Finland bosatta	88
enligt landskap	110	ålderdomspensioner	88
avslag, %	108	Offentliga hälsovårdskostnader	53, 54
mk	51, 107	Olycksfallsersättningar	39
nya	108	Organisation (FPAs)	248–251
enligt sjukdom	113	Pensioner, enligt landskap	96, 97
Handikappförmåner, se Vårdbidrag för		Pensionernas delar, mk	93
barn, Handikappbidrag		Pensioner som avvägs enligt bosättnings-	95
Hemvårdsstöd för barn, se Barnavårdsstöd		Pensioner till utlandet	94, 95
Hälsovård för studerande	162	enligt bosättningsland	94, 95
Hälsovårdskostnader	53, 54	enligt medborgarskap	95
Individuell förtidspension, se Invaliditetspension		Pensionsansökningar	89, 251
Inkomstbortfallsersättningar	123, 126	Pensionsavhängig folkpension	81, 93
Inkomstgränser 75, 77, 116, 117, 208, 284, 292, 293,		Pensionssystemen	
304, 306, 309, 310, 312		pensionstagare	40–50
Intäkter	243–245	pensionsutgifter	36, 38
Invaliditetspension (från FPA)		Pensionstagare (samtliga)	
antal	80, 83, 84, 94, 95	antal	40, 41, 43–45, 47–50
enligt landskap	97	pensionskombinationer (FPAs/arbets-	
avslag, %	89	pension)	
mk	92	enligt totalpensionens storlek	48, 50
nya		enligt åldersgrupp	41, 47, 49
antal	88	Pensionsutgifter (totala)	36, 38
enligt sjukdom	99, 100	Personal	251
enligt yrke	104	Premier, se Fp-premier och -avgifter samt	
Investeringar	247	Sf-premier och -avgifter	
Kommunala pensioner	39	Privatvårdsstöd, se Barnavårdsstöd	
Kommunernas finansieringsandelar	243–245	Prognos	
Kommungrupper		befolkning	28
pensionsdelarnas storlek	75, 77	Prövningsnämnden	252–254
Kostnader	243–245	Regional- och lokalförvaltningen	250
Lokalbyråer, se FPA-byråer		Rehabilitering	
Lokalförvaltningen, se Regional- och lokalför-		avslag, %	172
valtningen		kostnader	173
Läkararvodesersättningar, se Läkartjänster		rehabiliteringsklienter	171, 173, 176, 177
Läkartjänster		enligt landskap	176
förmåner	123, 126, 133, 135, 137	enligt sjukdom	177
enligt landskap	140	enligt yrke	179
mottagare	127	Rehabiliteringsförmåner	172, 173, 176
specialistbesök	138	Rehabiliteringspenning	
enligt specialitet	136	kostnader	173
Läkemedelsersättningar (se även Special-,		rehabiliteringsklienter	171, 173
Grundersatta läkemedel) 55, 125, 126, 133, 137,		enligt landskap	176
140		Rehabiliteringsserviceenheten	174
tilläggsersättningar	124, 125	Rehabiliteringsstöd	80
Maketillägg	82, 83, 93	Resekostnadsersättningar	
Militärskadeersättningar	39, 57	förmåner	123, 126, 133, 135, 137
Militärunderstöd	239	enligt landskap	140
Moderlösa barn, se Barnpension		mottagare	127
Moderskapspenningar, se Föräldradagpenningar		tilläggsersättningar	124

	Sida		Sida
Resultaträkning	243–245	Socialförsäkringsnämnder	252–254
Räntebidrag för studielån	230, 233	Socialnämnder	
enligt beviljningsgrund	233	utbetalda arbetsmarknadsstöd	188
Räntestöd för studielån	230, 232	utbetalda sjukförsäkringsersättningar	126
Semesterkostnader, ersättningar till		utbetalda UAL-grunddagpenningar	188
arbetsgivaren		Socialutgifter	29, 36
antal personer	129	Specialersatta läkemedel	
mk	126	förmåner	125, 133, 137
Senarelagda ålderdomspensioner	83	enligt landskap	140
Sjukdagpenning enligt prövning	129, 131	enligt sjukdom	154
Sjukdagpenningar		mottagare	127
förmåner	57, 123, 126, 129	enligt landskap	142
enligt landskap	139	sjukdomar som ger rätt till läkemedel ..	153, 155
enligt sjukdom	148	Specialpension	40, 41
mottagare	127, 129–131	Specialläkartjänster	
dagpenning enligt prövning	129, 131	arvoden enligt specialitet	136
enligt dagersättningens storlek	130	besök enligt specialitet	136
påbörjade perioder	128, 129	Specialvårdspenning	57, 65, 132
enligt landskap	139	Statens finansieringsandelar	243–245
enligt sjukdom	152	Statens pensioner	38
enligt sjukdom	146, 148	Studerandes utkomst	68
enligt yrke	159	Studielån, se även Studiestöd	
Sjukdagpenningdagar	128, 129	kapital sammanlagt	235
enligt landskap	139	storlek	233
enligt sjukdom	147, 148	under återbetalning	235
enligt yrke	159	Studielåntagare	235
Sjukdomsgrupper		lånets storlek	235
invaliditetspensionstagare (samtliga)	43	Studiepenning, se Studiestöd	
pensionskombinationer (FPA/arbets-		Studiepension	68, 85
pension)	43	Studiestöd	
rehabiliteringsklienter	177	mk	68, 230, 232–234
rätt till specialersatta läkemedel	153, 155	mottagare	68, 231–233
sjukdagpenning	148	enligt läroinrättning	232
Sjukdomshuvudgrupper		enligt ålder	231
inledda sjukdagpenningperioder	146, 148	Studiestödscentralen	251, 254
enligt längd	152	Studiestödsnämnder	254
invaliditetspensionstagare (samtliga)	43	Stöd för frivilliga studier, se Frivilliga	
pensionskombinationer (FPA/arbets-		Stöd för hemvård, se Barnavårdsstöd	
pension)	43	Stöd för privat vård, se Barnavårdsstöd	
nya handikappbidrag	113	Stöd för skolresor, se Skolresestöd	
nya invaliditetspensioner (från FPA)	99, 100	Stöd för vård av småbarn, se Barnavårdsstöd	
rehabiliteringsklienter	177	Tandläkartjänster	
sjukdagpenningdagar	147, 148	förmåner	123, 126, 127, 133, 134, 137
sjukdagpenningersättningar	148	enligt landskap	140
vårdbidrag för barn	112	mottagare	127
vårdbidrag för pensionstagare	101	Tilläggsdelar, se Folkpension	
Sjukförsäkringspremier och -avgifter ...	30, 241, 244	Trafikskadeersättningar	39, 57
Sjuktransport, se Resekostnadsersättningar		UAL-dagpenningar, inkomstrelaterade	
Sjukvårdsersättningar		dagersättning	62
förmåner	123, 126, 133, 137	förmåner	62
enligt landskap	140	mottagare	60, 62
mottagare	127	UAL-grunddagpenningar/arbetsmarknadsstöd	
Självriskomgångar	133–135, 137, 141	dagar	188
Skolresestöd	68, 237	enligt längd	190
Socialförsäkringskommissioner	252–253	förmåner	62, 187–189

	Sida		Sida
enligt arbetskrafts- och näringscentral	201	Yrkesstatistik	
mottagare	60, 62, 186, 188, 192	arbetsmarknadsstöd	202
enligt arbetskrafts- och näringscentral	201	nya invaliditetspensioner (från FPA)	104
enligt yrke	202	rehabiliteringsklienter	179
Underhållsstöd	65	sjukdagpenningar	159
Understöd för vård och rehabilitering av		UAL-grunddagpenningar	202
barn, se Specialvårdspenning		Yrkesutbildningspenning	68
Undersökning och behandling, ersättningar		Ålderdomspension	
antal undersökningar	133	antal	40, 42, 80, 81, 84, 94, 95
enligt undersökning	133	enligt landskap	97
avgift	133	mk	92
enligt undersökning	133	nya (från FPA)	88
förmåner	123, 126, 133, 135, 137	Åldersstatistik	
enligt landskap	140	arbetsmarknadsstödstagare	189
mottagare	127	barn med barnavårdsstöd	212
Uppehälle och inkvartering, ersättningar för		barn med barnbidrag	205
till arbetsmarknadsstöd	63, 197–199	föräldradagpenningstagare	131
till utbildningsstöd	197	handikappförmånstagare	107
Utbetalda pensioner	36, 38, 91–93, 96	pensionstagare (FPA-pension)	84, 88
Utbildningsstöd, se Arbetskraftspolitiskt utbild-		pensionstagare (samtliga)	41, 47, 49
ningsstöd, Uppehälle och inkvartering, ersätt-		rehabiliteringsklienter	173, 177
ningar för, Frivilliga studier, stöd för		sjukdagpenningstagare	131
Vuxenstudiestöd/-penning, se Studiestöd		specialersatta läkemedel	
Vuxenutbildningstillägg, avgångsbidragets	68	personer som fått läkemedel	142
Vårdbidrag för barn		enligt landskap	142
antal	51, 107	sjukdomar som ger ersättningsrätt	155
enligt landskap	110	studiestödstagare	231
enligt sjukdom	112	stöd för frivilliga studier, mottagare	199
avslag, %	108	UAL-grunddagpenningstagare	189
mk	51, 65, 107	utbildningsstödstagare	199
nya	108	(Obs Åldersuppgifter ingår dessutom även i	
Vårdbidrag för pensionstagare		sjukdomsstatistiken.)	
avslag, %	90	Ändringssökande	251–254
förmånsstatistik	51, 82, 93	Änkepension, se Efterlevandepensioner	
sjukdomsstatistik	101		

Kansaneläkelaitoksen tilastojulkaisusarjat

Yleisjulkaisut

T1	Kansaneläkelaitoksen tilastollinen vuosikirja (suomi, ruotsi, englanti)
T2	Kansaneläkelaitoksen tilastokatsaus, ilmestyy neljännesvuosittain (suomi, ruotsi)
TT1–4	Kansaneläkelaitoksen tilastotiedotteet Kansaneläkelaitoksen taskutilastot (suomi, ruotsi, englanti, saksa)

Erilliset tilastojulkaisut ja -selvitykset

Vuosikatsaukset

T10	Kansaneläkelaitoksen vammaisetuustilastot
T11	Kansaneläkelaitoksen sairausvakuutus- ja perhe-etuustilastot
T12	Kansaneläkelaitoksen työterveyshuoltotilastot
T13	Kansaneläkelaitoksen kuntoutustilastot
T14	Kansaneläkelaitoksen työttömyysturvatilastot
T15	Kansaneläkelaitoksen asumistukitilastot
T9	Tilastonselvitykset

Yhteisjulkaisut

	Tilasto Suomen eläkkeensaajista (suomi, ruotsi, englanti)
	Tilasto Suomen eläkkeensaajista kunnittain

Folkpensionsanstaltens statistiska publikationsserier

Allmänna publikationer

T1	Folkpensionsanstaltens statistiska årsbok (även sv, eng)
T2	Folkpensionsanstaltens statistiköversikt, fyra nummer per år (även sv)
TT1–4	Folkpensionsanstaltens statistikbulletiner Folkpensionsanstaltens fickstatistik (även sv, eng, ty)

Separata publikationer och utredningar

Årsöversikter

T10	Folkpensionsanstaltens handikappförmånsstatistik
T11	Folkpensionsanstaltens sjukförsäkrings- och familjeförmånsstatistik
T12	Folkpensionsanstaltens företagshälsovårdsstatistik
T13	Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsstatistik
T14	Folkpensionsanstaltens statistik över arbetslöshetsskyddet
T15	Folkpensionsanstaltens bostadsbidragsstatistik
T9	Statistiska utredningar

Sampublikationer

	Statistik över pensionstagarna i Finland (även sv, eng)
	Statistik över pensionstagarna i Finland kommunvis

